Holbæk Kommune

Landskabsplan

Bilag til Kommuneplan 2013 – 2025 for Holbæk Kommune

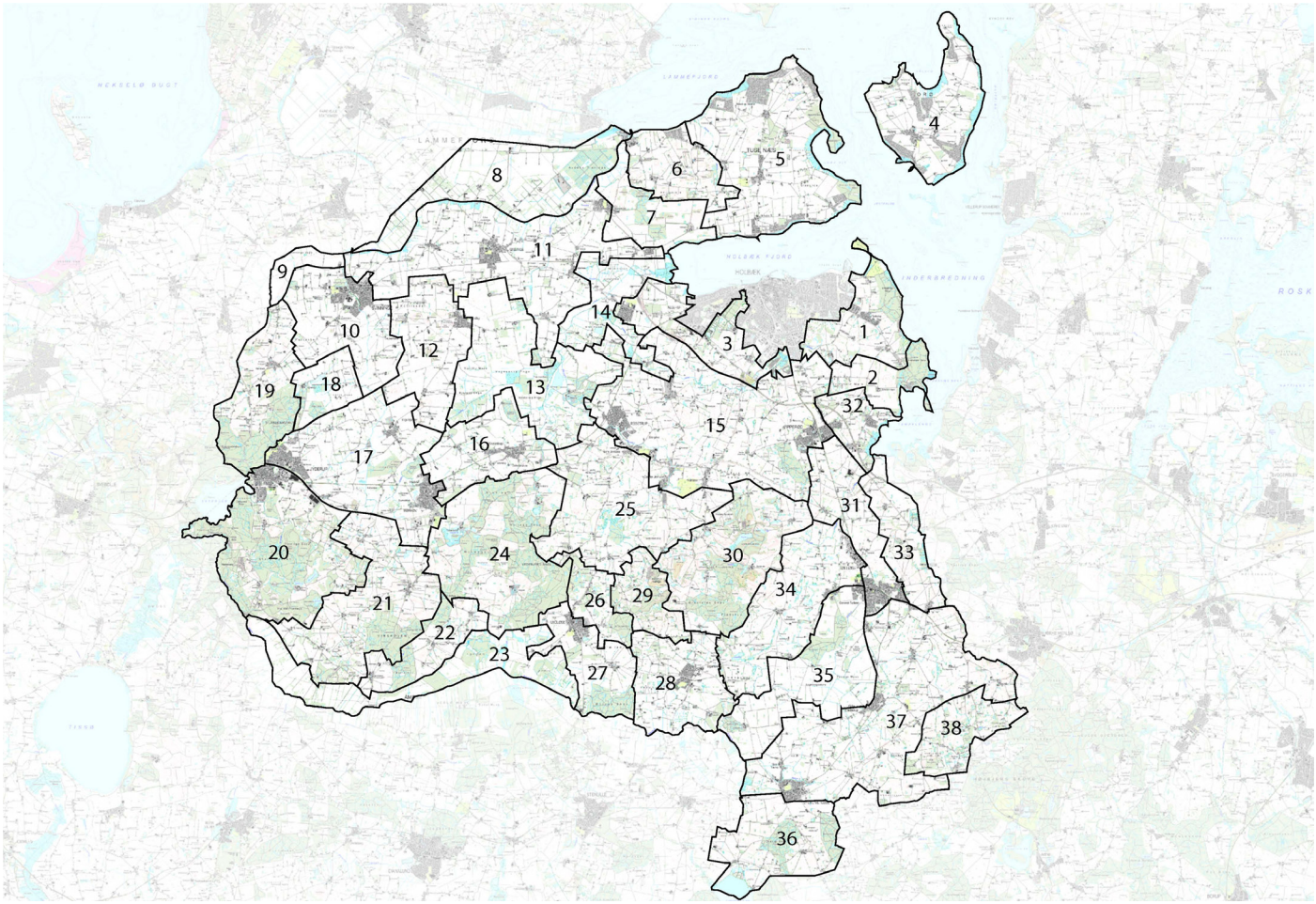

01 Dragerup
02 Eriksholm
03 Allerup
04 Orø
05 Tuse Næs
06 Favrbjerg
07 Hørbygård
08 Lammefjorden
09 Svinninge vejle
10 Gudmandstrup
11 Gislinge
12 Torslunde
13 Kobbel Å
14 Tuse Å
15 Søstrup
16 Knabstrup
17 Stigs Bjergby
18 Aggersvold
19 Hjembæk
20 Holmstrup
21 Skamstrup
22 Tømmerup
23 Store Åmose
24 Vedebjerg
25 Krøjerup
26 Undløse Nord
27 Undløse
28 Ugerløse
29 Galge overdrev
30 Maglesø
31 Lunderød
32 Arnakke
33 Elverdams Å
34 Nr. Vallenderød
35 Tysinge
36 Ordrup
37 Kr. Eskilstrup
38 Stestrup Old

Område 1 Dragerup

Indledning

- Strategi
- Landskabskarakter
- Beliggenhed

Naturgeografi

- Geologi og Jordbund
- Terræn
- Vandelementer
- Kyst

Kulturgeografi

- Dyrkningsform
- Bebyggelse
- Beplantning
- Kulturhistoriske helheder
- Tekniske anlæg

Rumlig analyse

- Rumlige forhold
- Helheder og enkeltelementer

Delområder

Landskabsvurdering

- Styrke
- Tilstand
- Sårbarhed
- Særlige landskabelige forhold

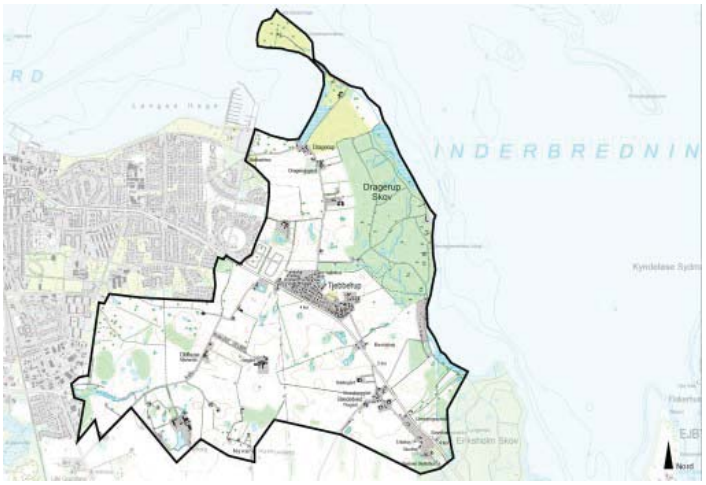

Strategi 3
Landskabskarakter 3
Beliggenhed 4
Geologi og jordbund 4
Terræn 4
Vandelementer 4
Kyst 5
Dyrkningsform 5
Bebyggelse 5
Beplantning 6
Kulturhistoriske helheder 6
Tekniske anlæg 6
Rumlige forhold 7
Helheder og enkeltelementer 7
Delområder 8
Styrke 8
Tilstand 9
Sårbarhed 9
Særlige landskabelige forhold 9

Strategi

Målsætning
Området bør bevares som åbent landbrugsland af mellem skala. Nærheden til byen vil gøre det relevant, at tillade bynære funktioner i området, såsom rideskoler, rekreative anlæg og ikke-støjende fritidsanlæg. Området bør fastholdes som kulturpræget landskab.

Anbefaling
Udsigt til vandet bør respekteres. Nyplantninger i form af småskove, alléer, levende hegn mv. bør tilstræbes I levende områdets sydlige og vestlige del. Mod nord bør området dog holdes åbent. Området ved Bredetved bør i særlig grad beskyttes.

Området set fra kysten ved Bredetved mod Kirsebærholm.

Landskabskarakter

Landskabet er afvekslende og dynamisk med hensyn til terræn og bevoksning. De forskellige elementer i form af bebyggelse, bevoksninger og nærheden til kysten spiller godt sammen. Landskabet er ikke under egentlig forandring, men opleves som i en stabil udvikling. Større indgreb som golfbane og skydebane, er etableret i området, på en sådan måde, at de underlægger sig landskabets skala. Dele af området, er overgået til byområde og er derfor ikke er omfattet af denne beskrivelse. Generelt virker landskabet nutidigt, men uden en oplevelse af væsentlige ændringer. Især området øst for Bredetved virker autentisk i højere grad end det øvrige.

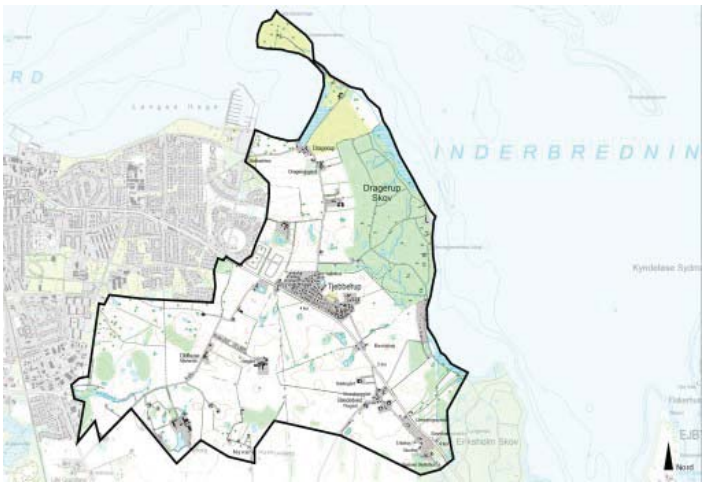

Karaktergivende landskabselementer
Området er karakteriseret ved et forholdsvis uforstyrret landskab med oplevelsen af kyst og skov i landskabet. Landskabet er svagt bølget til let kuperet og hældende mod kysten. Forholdsvis store marker og gårde. Området er også karakteristisk ved gårdenes stuehuse, som er større end på typiske gårde i kommunen.

Karaktergivende rumlige og visuelle forhold
Skovbrynene danner tydelige grænser i landskabet. Tilsvarende markerer Bredetved landsby sig tydeligt i landskabet.

Afgrænsning
Landskabet virker velafgrænset af skovene, beplantninger og bygrænserne. Kun mod syd er afgrænsningen mere diffus. Der er markante kig mod vandet, men kun i den nordlige del af området er fjorden et tydeligt

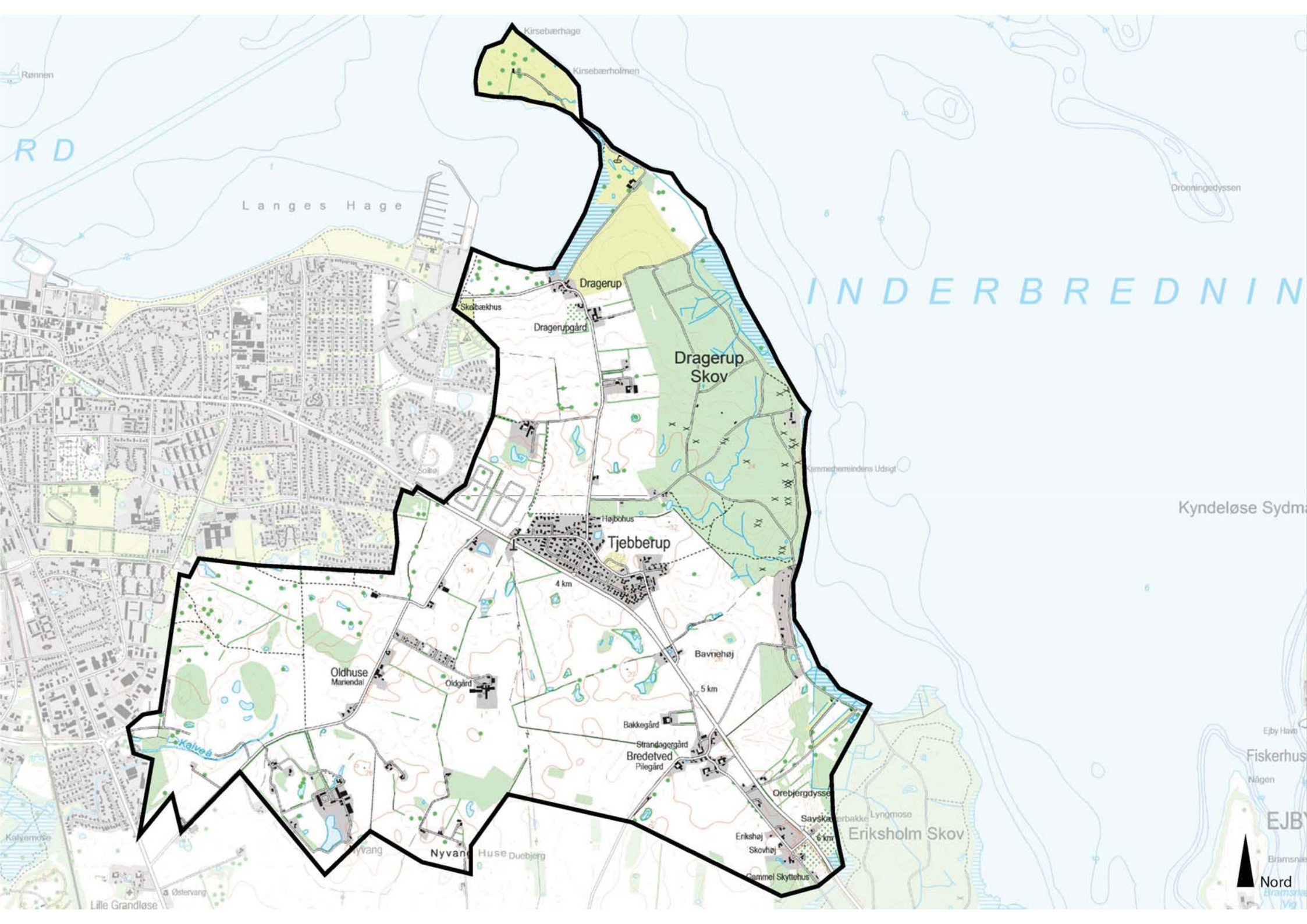

Kirsebærhage
Kirsebærholmen
Rønnen
R D
Langes Hage
Dragerup
Skolbækhus
Dragerupgård
Dragerup Skov
INDERBREDNIN
Dronningedyssen
Kammerherreindens Udsigt
Kyndeløse Sydma
Højbohus
Tjebberup
4 km
Bavnehøj
5 km
Oldhuse
Mariendal
Oldgård
Bakkegård
Strandagergård
Bredetved
Pilegård
Kalveå
Orebjergdysse
Savskaerbakke
Lyngmose
Eriksholm Skov
Erikshøj
Skovhøj
6 km
Gammel Skyttehus
Nyvang
Nyvang Huse
Duebjerg
Kalvemose
Østervang
Lille Grandløse
Ejby Havn
Fiskerhus
Någen
EJBY
Bramsnæ
Nord

element i landskabet.

Nøglekarakteristika
Bølget landbrugsland med tydelige landskabsrum og beplantninger. Middelstore gårde, som ikke dominerer landskabet.

Beliggenhed

Området er beliggende umiddelbart øst for Holbæk by og afgrænses mod nord og øst af Isefjorden og Holbæk Fjord. Mod vest af Holbæk by og mod syd af område 2 Eriksholm.

Området har en udstrækning på ca. 7 km²

Begrundelse for udvælgelse
Landbrugsland med svagt bølget terræn. Mellemskala landskab med en del bynære funktioner og beplantninger.

Geologi og jordbund

Morænelandskab med indslag af dødisrelief, som ikke fremstår særlig tydelige. Jordbunden er en ensartet blanding af sandblandet lerjord og lerblandet sandjord. Langs kysten er enkelte områder med aflejret materiale.

Den nordlige kyst set fra øst.

Terræn

Hele området er svagt kuperet til bølget, samtidigt er det faldende mod kysten. Tydelig kystskråning på den østvendte kyststrækning.

Området er terrænmæssigt ensartet.

Vandelementer

I området findes få søer og vandhuller, men de fremtræder kun svagt i landskabet. Ingen vandløb i området.

Kysten ved Dragerup skov, set mod nord.

Kyst

Fjorden kan opleves fra det meste af området, men skovene bremser udsynet en del. Der er kun en smal og stenet strandbred ud for Dragerup Skov og sydpå. Mod nord går kysten over i en flad aflejringskyst. Kirsebærholm udgør et særligt landskabselement som en ø forbundet med en smal landtange.

Kysten set fra Kirsebærholm mod Orø og Tuse Næs.

Dyrkningsform

Området er præget af en stor og åben markstruktur. Området er domineret af marker på 10 domineret af marker på 10 30 ha. Landbr hvilket især er tydeligt ved Dragerupgård, Oldgård og Bakkegården. Der er kun få heltidslandbrug. Dele af arealerne udvikler sig i retning af mere hobbypræget anvendelse.

Områdets store og åbne markstruktur.

Bebyggelse

Generelt er der kun lidt bebyggelse, som klumper sig sammen. Området er fra vest påvirket af Holbæk by, der danner den vestlige afgrænsning. Tilsvarende ligger Tjebberup landsby som en udbygget landsby med parcelhuse inde i området, men i byzone. I området findes Andelslandsbyen Nyvang.
I området findes der ud over landsbyerne Bredetved og Dragerup samt sommerhusbebyggelsen Bredetved Strand også en mindre, nyere bebyggelse ved Oldhuse. Uden for byerne findes få, men større gårde, som alle er synlige i landskabet. Landbrugslandet er præget af mange dyrkede marker. Bredetved landsby og bebyggelsen langs Bredetvedvej er udpeget som kulturmiljø. Dragerup landsby danner tilsvarende en velafgrænset og velbevaret landsby. Bebyggelsesmæssigt virker området autentisk. Landskabet omkring Andelslandsbyen Nyvang er ikke påvirket af forstyrrende bebyggelser eller anlæg.

Bredetved landsby med sin klassiske landsbybebyggelse.

Beplantning

Landskabet er åbent med få, men dominerende skove og beplantninger. Især Dragerup Skov danner et markant delområde langs kysten. Dragerup Skov ejes af Eriksholm Gods. En række ældre bøgetræer nær Søminestationen er af oprindelig dansk proveniens. Tilsvarende er der en del bevoksning i den sydøstlige del af området. Der findes enkelte levende hegn og bevoksede diger, men de er ikke markante. Omkring Bredetved findes en vejstrækning med gamle vejtræer (Bredetvedvej).

Åbent landskab med mindre plantninger og skove.

Kulturhistoriske helheder

Ved kysten i Dragerup Skov er Søminestationen beliggende. søminestationen er et tidligere militæranlæg, men i dag anvendes stedet til offentlige formål. Søminestationens to smukke bygninger er opført i 1883 og fungerede indtil 1940 som flådestation med speciale i afprøvning af torpedoer. Senere har stedet været kaserne og depot. Søminestationen er ejet af Roskilde Universitets Center (RUC) og Holbæk Kommune. Områdets kulturhistoriske intakthed vurderes at være god og har udviklet sig løbende gennem 200 år. Stjerneudskiftning omkring Bredetved er stadig tydelig.
I Dragerup Skov findes mange fredede fortidsminder i form af gravhøje. I det øvrige område er ingen synlige fortidsminder.

Tekniske anlæg

Munkholmvej er områdets eneste større vejanlæg. Vejen blev etableret i starten af 1950sstarten af 1950 erne i forbindelse med, at Munkholmbroe afløste en bådforbindelse til Langtved. I området findes desuden skydebaner med en meget dominerende mur ved kysten nord for Eriksholm Skov, og længst mod nord, på Kirsebærholm er anlagt en golfbane.

Markant mur ved Skydebanen syd for Dragerup skov.

Rumlige forhold

Skala:	Middel
Rumlig afgrænsning:	Transparent til lukket
Kompleksitet:	Sammensat
Struktur:	Dominerende
Visuel uro:	Roligt
Støj:	Dæmpet

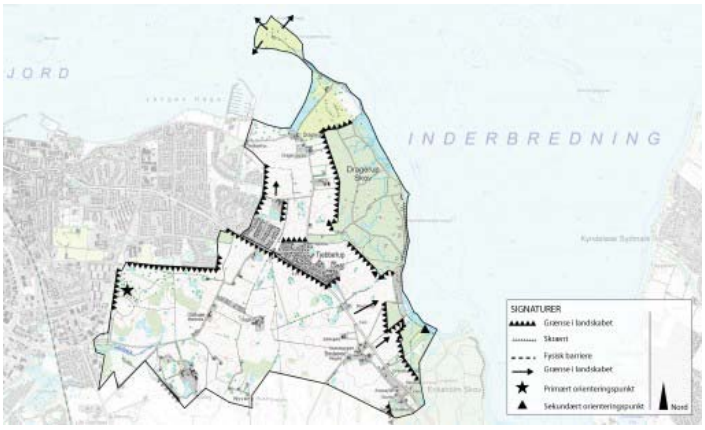

Området er tydeligt afgrænset mod vest af bygrænsen og mod nord af Holbæk Fjord. Mod øst danner Dragerup Skov en markant grænse i området og tilsvarende grænser findes mod sydøst, hvor området går over i Eriksholm Skov beliggende i område 2 Eriksholm. Mod syd hæver landskabet sig svagt til områdegrænsen til område 2 Eriksholm. Grænsen er dog ikke tydelig og især mod sydvest er den åben.

Helheder og enkeltelementer

Kysten
Er et markant element. Mod øst findes kystskrænter, som dog er bevokset og delvist gemt i Dragerup Skov. Mod nord fremstår kysten flad og uopdyrket. På dette kystområde er anlagt en golfbane, der adskiller sig markant fra det øvrige område. Kirsebærholmen er en del af dette område og ligger nærmest som en ø i fjorden.

Skov
Dragerup Skov er et forholdsvis stort element i området. skovens størrelse og barriereskabende virkning betyder, at den er et markant og rumskabende element i området.

Kulturhistoriske helheder
Landsbyerne Bredetved og Dragerup er begge velbevarede landsbyer. Dragerup består især af enkelthuse og små gårde. Gårdenes anvendelse er ændret til egentlig beboelse og de fremstår generelt velrestaurerede. Bredetved landsby er mere domineret af endnu fungerende gårde og tidligere gårde. Bredetved landsby virker mere autentisk end Dragerup. Mellem Bredetved og Eriksholm Skov er en gammel vejstrækning med vejtræer.Vejstrækningen indgår i landskabet og sammen med de omkringliggende marker skabes et område,

Kysten ved Bredetved, set mod skydebanen.

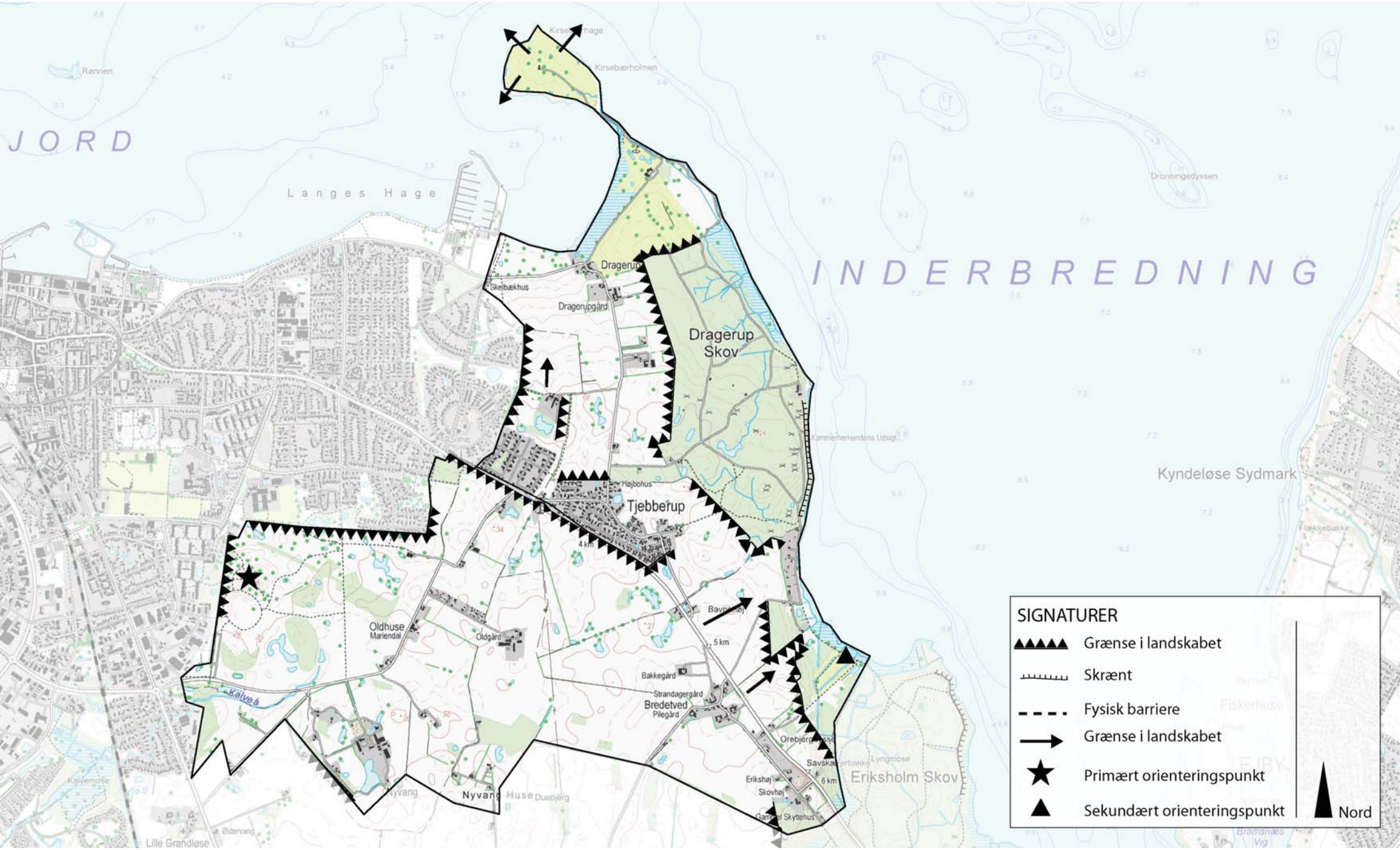
JORD
Langes Hage
INDERBREDNING
Kyndeløse Sydmark
Dragerup
Skelbækhus
Dragerupgård
Dragerup Skov
Højbohus
Tjebberup
4 km
5 km
6 km
Oldhuse
Mariendal
Oldgård
Bakkegård
Strandagergård
Bredetved
Plegård
Kalveå
Nyvang
Nyvang Huse
Eriksholm Skov
Erikshøj
Skovhøj
Gammel Skyttehus
Lille Grandløse
SIGNATURER
Grænse i landskabet
Skrænt
Fysisk barriere
Grænse i landskabet
Primært orienteringspunkt
Sekundært orienteringspunkt
Nord

der er en kulturhistorisk helhed.

Særlige rumlige og visuelle forhold
Dragerup Skov og beplantninger ved Eriksholm Skov danner sammen med bygrænsen tydelige grænser i landskabet. Kyststrækningen ved Bredetved Strand er et velafgrænset område, hvor den tidligere kystskråning hæver sig bag bebyggelsen.

Markante udsigter
Området ved Wegenersminde er fredet, primært på grund af den storslåede udsigt over Holbæk Fjord. Fra Munkholmvej ved Bredetved er mindre udsigtskiler mod fjorden. Ved områdets sydlige grænse er en lang udsigt over landskabet mod syd. Den opleves dog ikke inde i området.

Visuel påvirkning fra tekniske anlæg
Af egentlige tekniske anlæg er kun Munkholmvej, som i en næsten lige linje krydser området fra vest til sydøst. Mellem skydebanen og kysten er rejst en høj betonmur, som fungerer som kuglefang. Den opleves ikke fra området, men er tydelig fra fjorden og de modstående kyster.

Byudvikling
Holbæk by og Tjebberups udbygning presser sig ind i området. Byområderne danner markante grænser mod vest.

Delområder

01.01 Holbæk fjord
Kysten mod Holbæk Fjord adskiller sig ved at være fladere og mere åben. Det er også her, golfbanen er beliggende. Golfbanen adskiller sig fra landbrugslandet i den øvrige del af område 1.

01.02 Dragerup skov
Dragerup Skov adskiller sig ved sin lukkethed markant fra resten af område 1. I skoven findes mange fortidsminder og en strækning med kystskrænter.

01.03 Bredetved strand
Kysten mod øst ved Bredetved Strand danner et lukket delområde.

01.04 Bredetved landsby
Bredetved landsby og området øst for landsbyen danner en markant delområde, som virker mere velbevaret end område 1 i sin helhed.

01.05 Nyvang huse
Nyvang Huse var oprindeligt en udstykning af småbrug. Området er mere åbent i lighed med den resterende del af område 1.

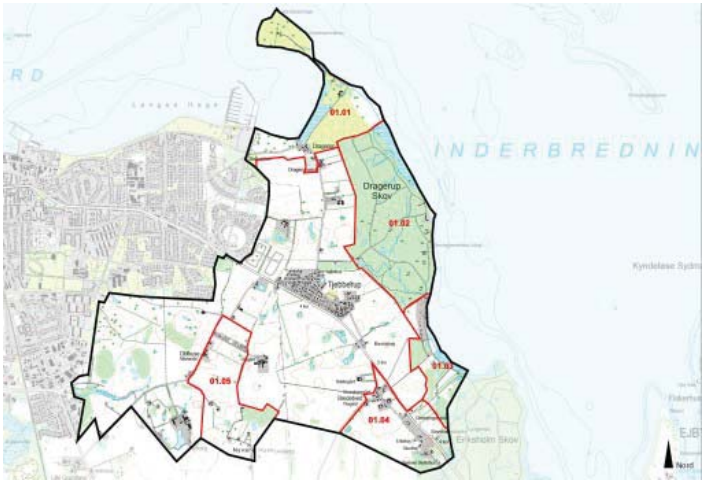

Styrke

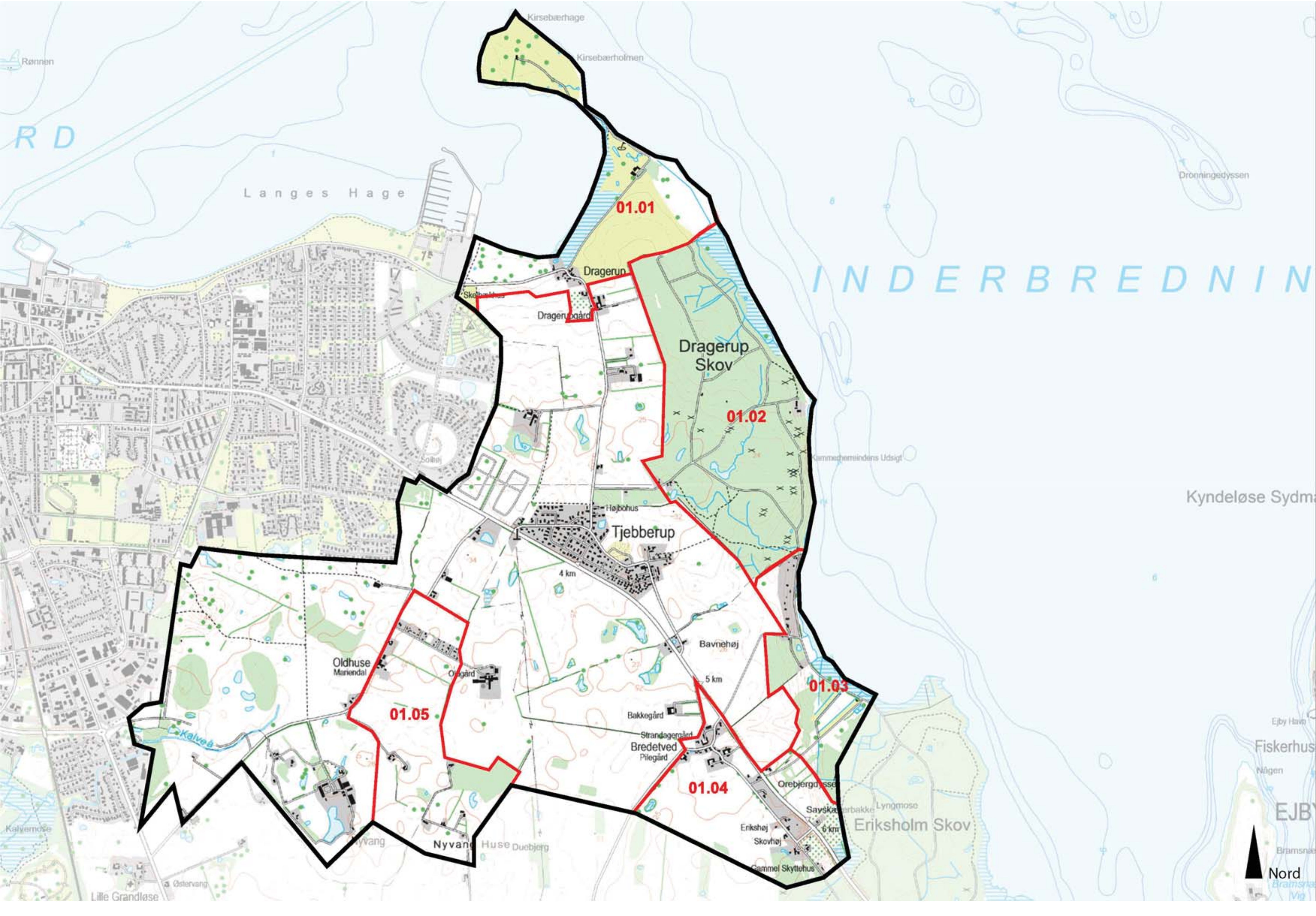
INDERBREDNIN
Langes Hage
RD
Rønnen
Kirsebærhage
Kirsebærholmen
Dronningedyssen
Kyndeløse Sydma
01.01
01.02
01.03
01.04
01.05
Dragerup
Dragerupgård
Dragerup Skov
Højbohus
Tjebberup
4 km
5 km
6 km
Bavnehøj
Bakkegård
Strandagergård
Bredetved
Pilegård
Oldhuse
Mariendal
Olsgård
Kalveå
Nyvang
Nyvang Huse
Duebjerg
Erikshøj
Skovhøj
Gammel Skyttehus
Savskærbakke
Lyngmose
Eriksholm Skov
Ejby Havn
Fiskerhus
Nægen
EJBY
Østervang
Lille Grandløse
Kalvemose
Nord

Den nuværende bygrænse er ikke dominerende. Ny bebyggelse er dog tydelig i det nybyggede område øst for Sofiesmindealle. Til trods for, at der er tilføjet nye elementer gennem tiden, så virker området stadig homogent. Der kan derfor tilføjes elementer af samme skala som det nuværende landskab.

Området virker som en velafgrænset helhed der er domineret af store skove, ensartet markstruktur og nogle steder nærheden til vandet.

Tilstand

Området virker autentisk om end der er tilføjet nye elementer som golfbane og beplantninger.

Golfbanen på Kirsebærholm.

Sårbarhed

Området er truet af byudvikling. Nye bydele kan ikke indpasses i området. Tilsvarende vil større tekniske anlæg og store gårdanlæg virke negativt og sløre autenticiteten.

Særlige landskabelige forhold

Området ved Bredetved og øst her for ned til Eriksholm Skov danner et delområde (delområde 01.03), som i særlig grad virker autentisk. Dette område er særlig sårbart og der bør i særlig grad tages hensyn til dette område.

Udsigter til vandet bør bibeholdes hvor de findes i dag.

Området danner en god overgang mellem byen og skovene og fjorden ved Munkholm.

Område 2 Eriksholm

Indledning

- Strategi
- Landskabskarakter
- Beliggenhed

Naturgeografi

- Geologi og Jordbund
- Terræn
- Vandelementer
- Kyst

Kulturgeografi

- Dyrkningsform
- Bebyggelse
- Beplantning
- Kulturhistoriske helheder
- Tekniske anlæg

Rumlig analyse

- Rumlige forhold
- Helheder og enkeltelementer

Delområder

Landskabsvurdering

- Styrke
- Tilstand
- Sårbarhed
- Særlige landskabelige forhold

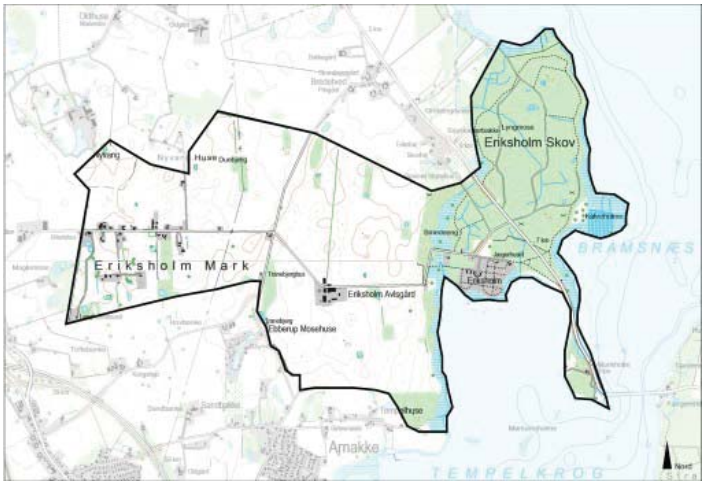

Strategi 3
Landskabskarakter 3
Beliggenhed 3
Geologi og jordbund 4
Terræn 4
Vandelementer 4
Kyst 4
Dyrkningsform 5
Bebyggelse 5
Beplantning 5
Kulturhistoriske helheder 5
Tekniske anlæg 5
Rumlige forhold 6
Helheder og enkeltelementer 6
Delområder 6
Styrke 7
Tilstand 7
Sårbarhed 7
Særlige landskabelige forhold 7

Strategi

Målsætning
Området skal bevares som et storskala herregårdslandskab domineret af jordbrug og skovbrug. Området omkring Munkholmforbindelsen benyttes i dag til rekreative formål, hovedsageligt som udflugtssted og til lystfiskeri.

Anbefalinger
Adgangen til kysten kan forbedres, hvilket vil tilføre rekreative værdier til området. Der er etableret stiforbindelse langs kysten, men en egentlig kontakt til fjorden er de fleste steder manglende.

Herregården Eriksholm og Eriksholm skov set mod nord.

Landskabskarakter

Karaktergivende landskabselementer
Herregårdslandskabet med den store markstruktur fremstår som et åbent landskab med enkelte småplantninger. Området opleves som relativt opdelt på grund af skovens tilstedeværelse og husmandsbebyggelserne ved Eriksholm Mark, her er også en mindre skala.

Karaktergivende rumlige og visuelle forhold
Det åbne land står i kontrast til skoven og den relativt lukkede kyststrækning. Oplevelsen af det åbne land bliver ikke sløret af det småbakkede terræn.

Afgrænsning
Afgrænsningen er bestemt af ejerlavsgrænsen samt mod vest et skift i bebyggelsestrukturen. En del af afgrænsningen sker som følge af de planmæssige bindinger i forbindelse med Holbæk by, her er der ikke tale om en visuelt erkendelig grænse. Ved den nordlige grænse sker et skift i landbrugsstrukturen og der ses flere levende hegn i område 1 Dragerup. Mod øst er grænsen markeret ved et skift i bebyggelsesstrukturen i område 15 Søstrup.

Nøglekarakteristika
Herregårdslandskab, husmandsbebyggelser, skov og vand i form af fjordens nærhed.

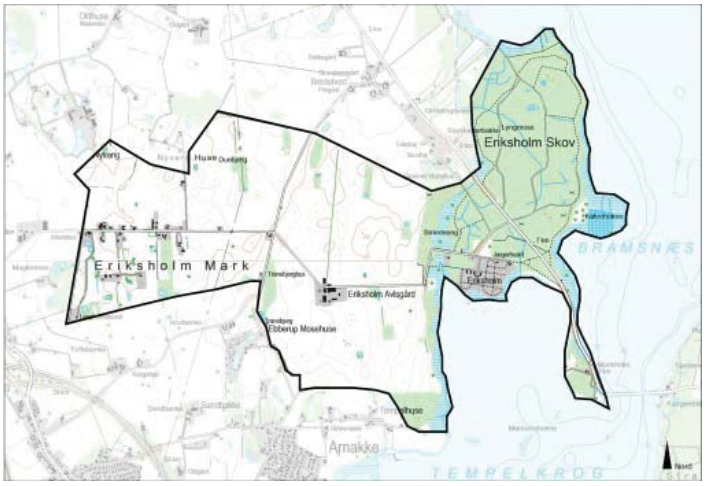

Beliggenhed

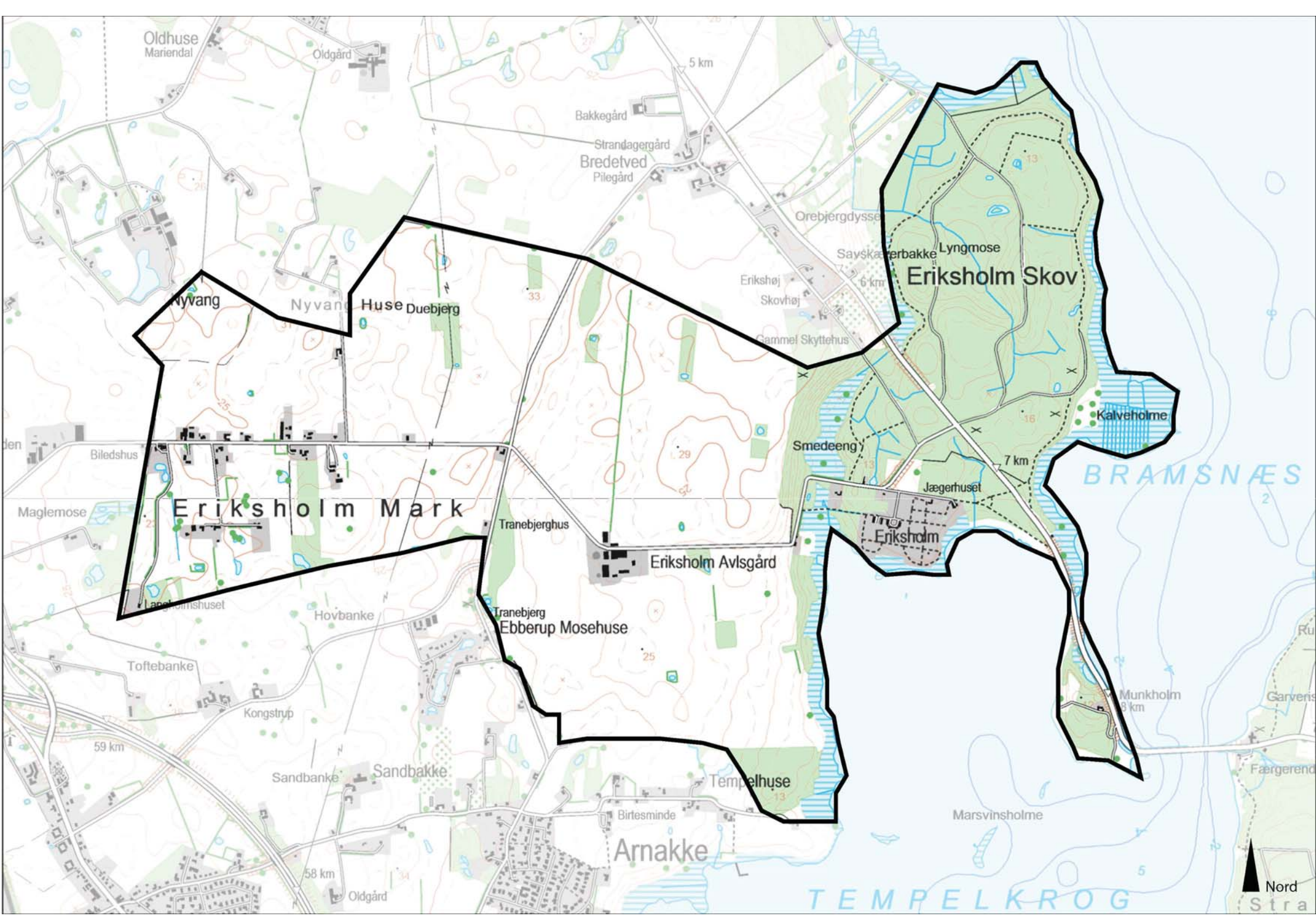
Oldhuse
Mariendal
Oldgård
5 km
Bakkegård
Strandagergård
Bredetved
Pilegård
Orebjergdysse
Sayskærbakke
Lyngmose
Eriksholm Skov
Erikshøj
6 km
Skovhøj
Gammel Skyttehus
Nyvang
Nyvang
Huse
Duebjerg
Kalveholme
Smedeeng
7 km
Biledshus
Jægerhuset
Maglemose
Eriksholm Mark
Tranebjerghus
Eriksholm
Eriksholm Avlsgård
BRAMSNÆS
Tranebjerg
Ebberup Mosehuse
Hovbanke
Toftebanke
Kongstrup
Munkholm
3 km
59 km
Sandbanke
Sandbakke
Tempelhuse
Birtesminde
Marsvinsholme
Arnakke
58 km
Oldgård
TEMPELKROG
Nord

Området er beliggende ca. 6 km øst for Holbæk by og afgrænses mod øst af Bramsnæs bugt. Mod nord afgrænses området af område 1 Dragerup, mod vest af område 15 Søstrup og mod syd af område 32 Arnakke.

Området har en udstrækning på ca. 5,5 km^2.

Begrundelse for udvælgelse
Området er karakteriseret ved at være et kystnært herregårdslandskab i stor skala. Der er ingen landsbyer og stort set ingen enket liggende gårde i området.

Geologi og jordbund

Området er et morænelandskab med indslag af dødisrelieffer. Den dominerende jordtype er sandblandet lerjord og til dels lerblandet sandjord.

Foto/Illustration/Kort

Terræn

Terrænet fremstår småbakket og jævnt faldende mod kysten, enkelte steder forekommer der skrænter. Der er en moderat kompleksitet i terrænet.

Vandelementer

Landskabet er kystnært med enkelte moseområder og strandenge. Nærheden til kysten er dog ikke et karaktergivende træk i området som helhed. Der forekommer ikke andre væsentlige vandelementer i området.

Kysten ved Munkholm.

Kyst

De ydre kyster er præget af smal stenstrand. Ved de øvringe kyster er der primært strandeng med rørskov. Langs kysten forekommer skov, kystskrænter og enkelte steder åbent land. Den sydlige del af området er præget af en god visuel kontakt langs kysten, i den nordlige del er den visuelle kontakt sløret af skovens tilstedeværelse.

Kysten ved Eriksholm Skov.

Dyrkningsform

Området udnyttes til skovdrift og landbrug i stor skala, hvilket tydeligt ses i landskabet. De store markenheder relaterer sig til ejerskabet til Eriksholm.

Foto/Illustration/Kort

Bebyggelse

Herregården Eriksholm har præget området gennem tiden, idag er landbrugsdriften flyttet fra selve herregården til Eriksholm Avlsgård. Ved Eriksholm Mark findes enkelte bebyggelser, som har karakter af husmandsudstykninger da de har jord til (mellem 5-10 ha). Der er stort set ingen spredt bebygelse i området.

Foto/illustration/Kort

Beplantning

Der ses mange forskellige beplantningsstrukturer i området, der på trods her af opleves meget åbent. Det mest karaktergivende beplantningselement er Eriksholm skov (ca. 1,5 km^2) beliggende kystnært i hele den nordøstlige del af området. Der ud over ses en del småplantninger, vildtremiser, levende hegn og enkelte alléer. Nogle steder i de mere våde områder forekommer sumpskov.

Foto/illustration/Kort

Kulturhistoriske helheder

Området er især præget af Eriksholm hovedgård og avlsgården samt den tilknyttede landbrugsdrift, dog er selve hovedgården ikke synlig i landskabet og opleves kun glimtvis når man færdes langs den sydlige del af kyststrækningen. I Eriksholm skov findes flere beskyttede fortidsminder, og området langs kysten er fredet.

Eriksholm Herregård set fra syd.

Tekniske anlæg

Der er flere forskellige tekniske anlæg i området, mere eller mindre væsentlige. Eriksholmvej og Munkholmvej hører til de mere trafikerede vej i området, især sidstnævnte som er forbindelsesvej mellem Hornsherred og Holbæk by. Munkholmvejs forløb går over både en dæmning og Munkholmbroen, som ligger smukt i landskabet. Enkelte store staldbygninger ses i området, primært ved Eriksholm Avlsgård og der løber højspændingsledninger gennem området.

Adgangen til kysten er genrelt begrænset, dog løber Fjordstien gennem området som et rekreativt anlæg. Der ud over er de rekreative aktiviteter henvist til områderne ved Munkholmforbindelsen.

Munkholmforbindelsen.

Rumlige forhold

Skala:	Stor
Rumlig afgrænsning:	Åbent
Kompleksitet:	Enkelt
Struktur:	Dominerende
Visuel uro:	Roligt
Støj:	Afdæmpet

Erkiksholm skov udgør et lukket element i områdets østlige del. Der forekommer relativt mere støj i området omkring Munkholmvej end i resten af området. Den vestlige del er domineret af landbrug især omkring Eriksholm Avlsgård, hvor de store markstrukturer erkendes. Ved Eriksholm Mark er skalaen mindre end i den resterende del af området.

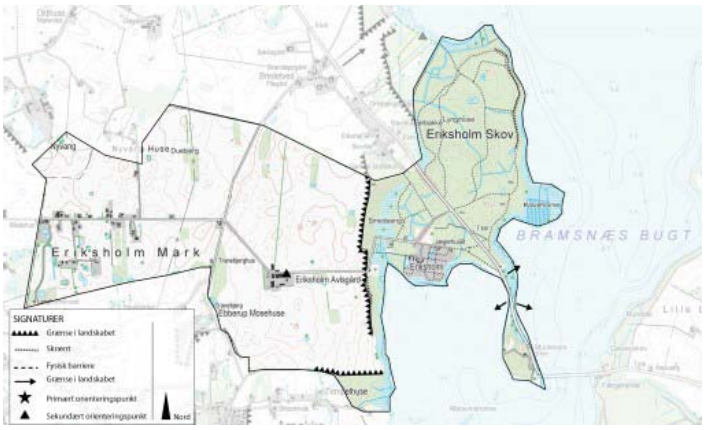

Helheder og enkeltelementer

Vandelementer
Fjorden har stor betydning i den østlige del af området. Vandet benyttes flere steder til rekreative aktiviteter dog mest i form af lystfiskeri eller at nyde udsigten.

Naturarealer og skove
Eriksholm skov

Kulturhistoriske helheder
Herregårdslandskabet trækker kulturen ind i landbrugslandet.

Markante udsigter og elementer
Udsigt over fjorden og Munkholmbroen

Udsigt over fjorden og Munkholmbroen.

Delområder

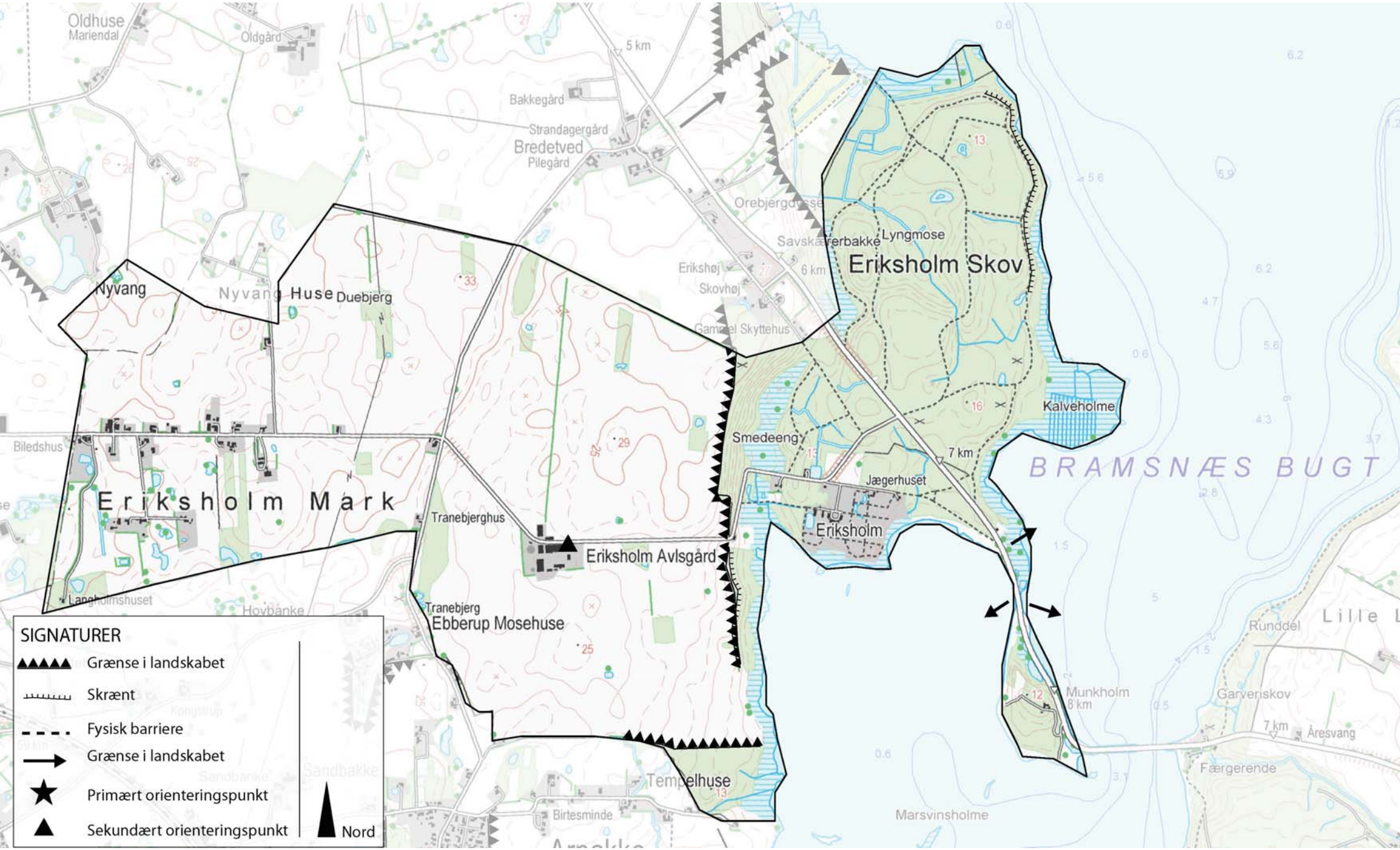
Oldhuse
Mariendal
Oldgård
5 km
Bakkegård
Strandagergård
Bredetved
Pilegård
Orebjergdysse
Savskærbakke
Lyngmose
Eriksholm Skov
6 km
Eriksholm Skov
Nyvang
Nyvang Huse
Duebjerg
Gammel Skyttehus
Kalveholme
Smedeeng
7 km
Biledshus
Eriksholm Mark
Tranebjerghus
Eriksholm Avlsgård
Jægerhuset
Eriksholm
BRAMSNÆS BUGT
Langholmshuset
Hovbanke
Tranebjerg
Ebberup Mosehuse
Runddel
Lille L
Munkholm
8 km
Garveriskov
7 km
Åresvang
Færgerende
Templehuse
Birtesminde
Marsvinsholme
SIGNATURER
Grænse i landskabet
Skrænt
Fysisk barriere
Grænse i landskabet
Primært orienteringspunkt
Sekundært orienteringspunkt
Nord

02.01 Eriksholm Mark
Landbruget dominerer, men delområdet er i en mindre skala end i den resterende del af område 2. Bebyggelserne ligger tæt i tilknytning til vejen og har karakter af husmandsbebyggelser. Der findes enkelte småplantninger og vandhuller i delområdet.

02.02 Eriksholm skov, Munkholm og kyststrækningen
Eriksholm skov ligger som et lukket element i den østlige del af området og skaber sammen med Bramsnæs Bugt områdets østlige grænse. Skoven drives som produktionsskov, men tilfører også området rekreative værdier, flere steder er der kystskrænter. Store dele af kysten er dækket af rørskov, hvorfor adgangen til fjordens vand er begrænset, dog fornemmes fjordens tilstedeværelse i hele delområdet. Munkholm ligger som en ø midt i Bramsnæs bugt og udgør en del af Munkholmforbindelsen til Hornsherred. Den lille holm er præget af skovdrift og der er en enkelt bebyggelse i tilknytning her til.

Selve herregården Eriksholm er beliggende i delområdet, men opleves stort set ikke visuelt. Kun fra Munkholmen og fra den sydlige kyststrækning på fastlandet ses herregården glimtvis gennem beplantningen.

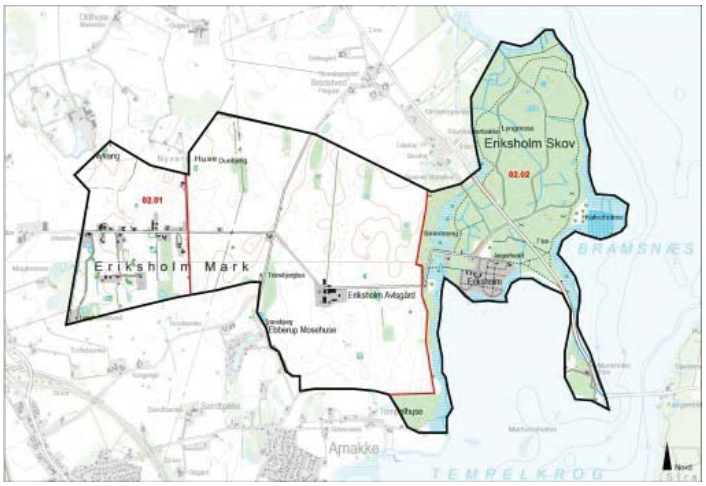

Styrke

Området domineres af en storskala herregårdsstruktur med både landbrug og skovbrug. På trods af denne helhed opleves området relativt fragmenteret, dog med enkelte store enheder. Skoven, herregårdslandskabet i stor skala og husmandsbebyggelserne i mindre skala skaber en afvekslende oplevelse i det generelt åbne landskab.

Tilstand

Området fremstår relativt autentisk, de største forandringer er kommet med etablering af Munkholmvej og Munkolmbroen fra 1952. Eriksholm Avlsgård er opstået i starten af 1900 tallet og bebyggelsen ved Eriksholm Mark er formodentlig opstået omkring samme tid. Siden da er der ikke sket de store ændringer i områdets struktur.

Sårbarhed

Området har en varierende sårbarhed, omkring Eriksholm Mark og langs kysten er mere sårbart end den resterende del af området. Den store skala i herregårdslandskabet skaber mulighed for etablering af større elementer, dog skal oplevelsen af det åbne land og den store skala i herregårdslandskabet respekters.

Særlige landskabelige forhold

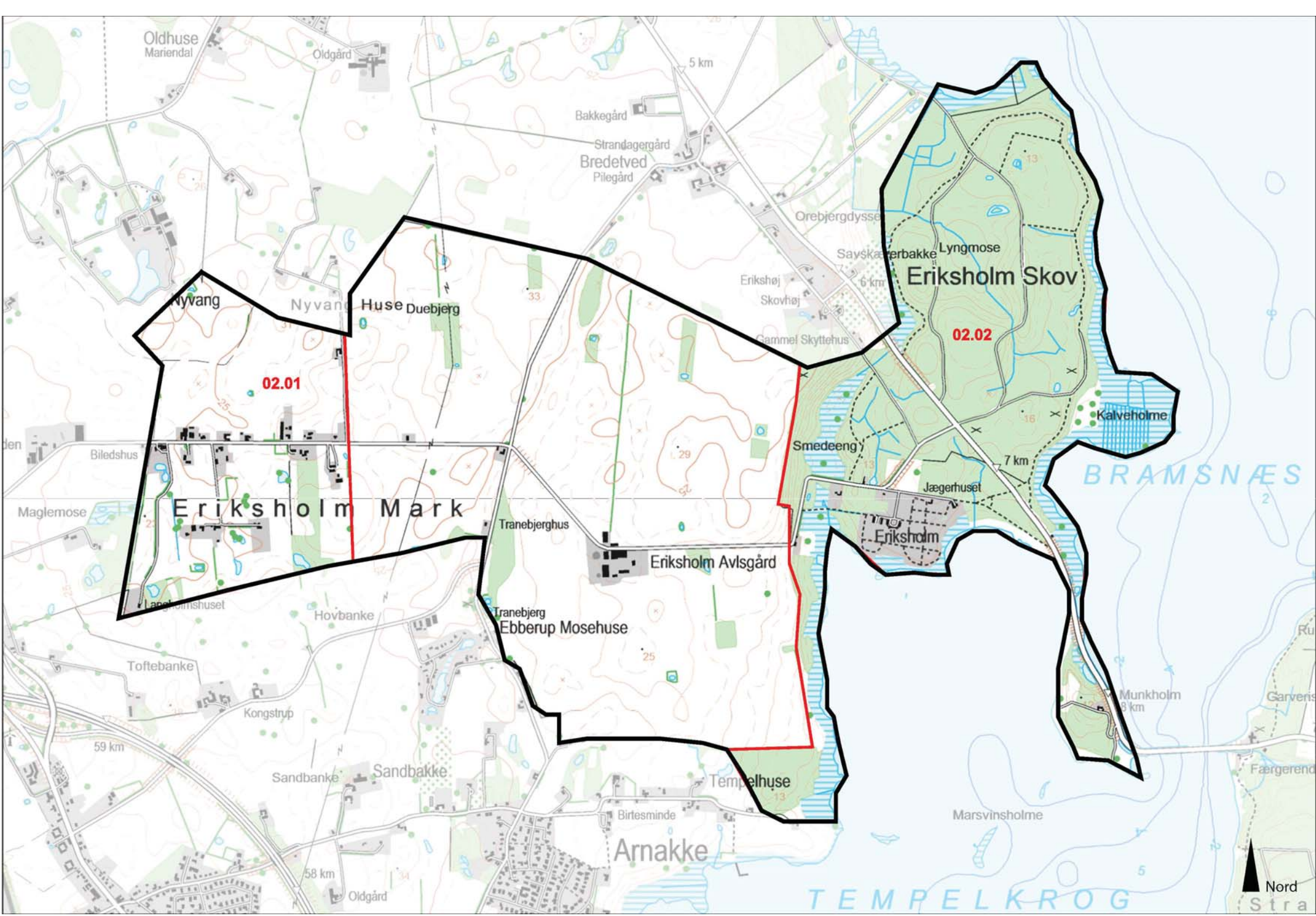
Oldhuse
Mariendal
Oldgård
5 km
Bakkegård
Strandagergård
Bredetved
Pilegård
Orebjergdysse
Sayskærbakke
Lyngmose
Eriksholm Skov
02.02
Erikshøj
Skovhøj
6 km
Gammel Skyttehus
Nyvang
Nyvang
Huse
Duebjerg
02.01
Kalveholme
Smedeeng
7 km
Biledshus
Jægerhuset
BRAMSNÆS
Maglemose
Eriksholm Mark
Tranebjerghus
Eriksholm
Eriksholm Avlsgård
Tranebjerg
Ebberup Mosehuse
Hovbanke
Toftebanke
Kongstrup
59 km
Sandbanke
Sandbakke
Templehuse
Birtesminde
Arnakke
Marsvinsholme
Munkholm
3 km
58 km
Oldgård
TEMPELKROG
Nord

Eriksholm skov og kysten
Skovens beliggenhed i direkte tilknytning til kysten samt de stedvise kystskrænter gør, at adgangen til fjorden er relativt begrænset. Forden opleves de fleste steder fra et højere liggende terræn og kan kun benyttes rekreativt omkring Munkholmforbindelsen.

Område 3 Allerup

Indledning

- Strategi
- Landskabskarakter
- Beliggenhed

Naturgeografi

- Geologi og Jordbund
- Terræn
- Vandelementer
- Kyst

Kulturgeografi

- Dyrkningsform
- Bebyggelse
- Beplantning
- Kulturhistoriske helheder
- Tekniske anlæg

Rumlig analyse

- Rumlige forhold
- Helheder og enkeltelementer

Delområder

Landskabsvurdering

- Styrke
- Tilstand
- Sårbarhed
- Særlige landskabelige forhold

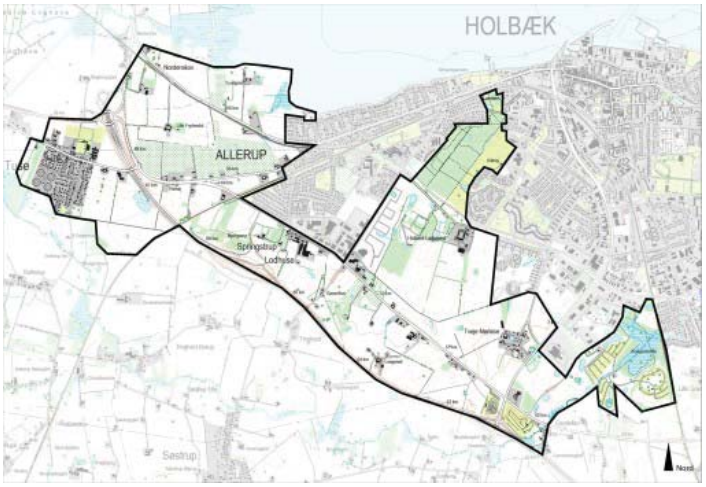

Strategi 3
Landskabskarakter 3
Beliggenhed 4
Geologi og jordbund 4
Terræn 4
Vandelementer 4
Kyst 4
Dyrkningsform 5
Bebyggelse 5
Beplantning 5
Kulturhistoriske helheder 5
Tekniske anlæg 6
Rumlige forhold 6
Helheder og enkeltelementer 6
Delområder 7
Styrke 7
Tilstand 8
Sårbarhed 8
Særlige landskabelige forhold 8

Strategi

Målsætning
Området formidler overgangen mellem byen og landet. Det er derfor vigtigt at sikre og udbygge de grønne kiler ved Nykøbingvej, Ladegården og ved Tveje Merløse.

I en del af området, er der sket en mere tilfældig udvikling. Tilsvarende er store dele af området, præget af de store trafikanlæg. Der bør derfor ske en planlægning, som kan skabe et mere harmonisk område, hvor sammenhængenen mellem byen og landet forstærkes.

Anbefalinger
Området nord for Nykøbingvej bør friholdes for bebyggelse og tekniske anlæg.

Skovrejsning bør ske langs motorvejen ved de store vejanlæg øst for Tuse. Dette vil begrænse de tekniske anlægs dominans i landskabet.

Sikre overgangen fra by til land ved at forstærke den grønne struktur af bevoksede diger mellem Tveje Merløse og Ladegårdens jorder.

Forstærke overgangen mellem byen og landet ved at give mulighed for byudvikling, som tager hensyn til oplevelsen af fjorden og skaber et mere sammenhængende byområde vest for Allerup.

Udsigt over den nordlige del af området, overgangen mellem by og land ved Omfartsvejen.

Landskabskarakter

Karaktergivende landskabselementer
Der optræder mange forskellige elementer i området som derfor får karakter af at være meget sammensat. De gennemgående træk er bynærhed, byudvikling og erhvervsområder. Ingen af elementerne er i sig selv særligt karaktergivende for området. Nærheden til både Tuse og Holbæk by mærkes i nogen grad, men omkring landsbyen Tveje merløse er der en udpræget oplevelse af landbrugsland.

Karaktergivende rumlige og visuelle forhold
Området opleves pga. sin sammensathed relativt forstyrret og uroligt. Som følge af denne meget sammensatte karakter er området svært at pverskue. Der er generelt en mangel på visuel sammenhæng i området.

Afgrænsning
Mod nord-øst afgrænses området af den bymæssige bebyggelse i Holbæk By, her er en klart defineret overgang fra det mere åbne land. Den sydlige grænse mod område 15 Søstrup defineres af motorvejens tilstedeværelse som både fysisk og visuel barriere. Den nord- og vestlige grænse til

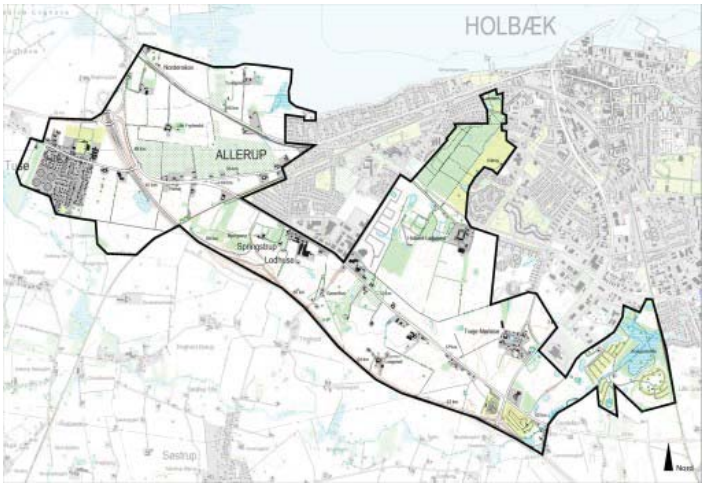

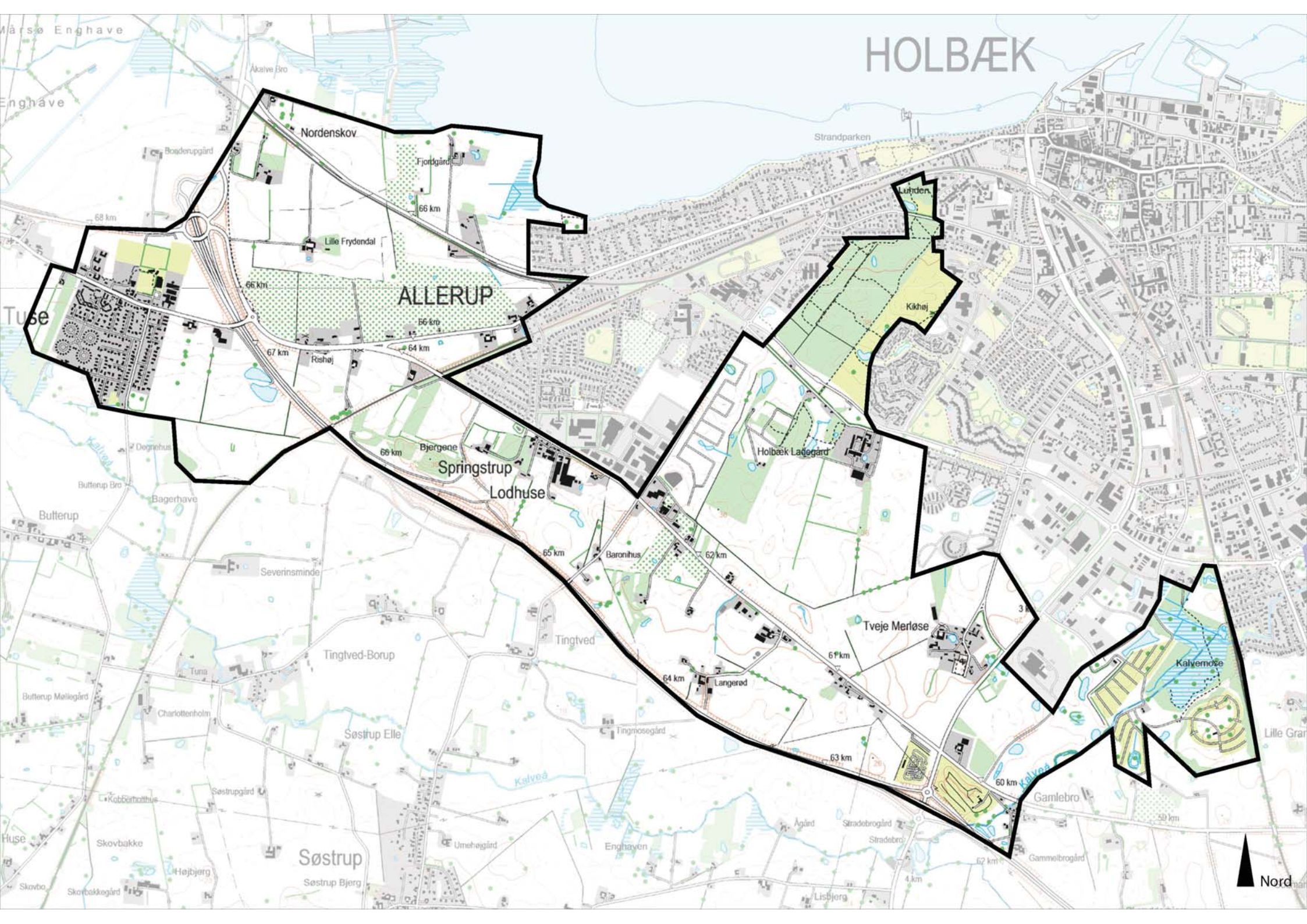
HOLBÆK
Nordenskov
Fjordgård
66 km
Lille Frydendal
ALLERUP
66 km
66 km
64 km
67 km
Rishøj
Tuse
Bjergene
66 km
Springstrup
Lodhuse
Holbæk Ladegård
Kikhøj
Lunden
Strandparken
Bonderupgård
68 km
Degnehus
Butterup Bro
Bagerhave
Butterup
Severinsminde
65 km
Baronihus
62 km
Tveje Merløse
61 km
64 km
Langerød
Tingtved
Tingtved-Borup
Tuna
Butterup Møllegård
Charlottenholm
Søstrup Elle
Tingmosegård
63 km
60 km
Kalvemose
Gamlebro
Lille Gran
Søstrupgård
Kobberholthus
Huse
Skovbakke
Søstrup
Søstrup Bjerg
Højbjerg
Skovbo
Skovbakkegård
Umehøjgård
Enghaven
Ågård
Stradebrogård
Stradebro
Gammelbrogård
Lisbjerg
Nord

område 14 Tuse Å bestemmes af den bymæssige bebyggelse i Tuse samt af en ændring i landskabs- og bebyggelsesstruktur idet område 14 er en ådal.

Nøglekarakteristika
Sammensathed, tekniske anlæg, bynært, byudvikling.

Beliggenhed

Området er beliggende umiddelbart syd og vest for Holbæk By og afgrænses således mod nord og øst af byens urbane miljø og Holbæk Fjord. Mod syd afgrænses området af område 15 Søsterup og mod nord og vest af område 14 Tuse Å.

Området har en udstrækning på ca. 10 km^2.

Begrundelse for udvælgelse
Området er meget sammensat og karakteriseret ved sin bynære beliggenhed og de mange tekniske anlæg.

Foto/Illustration/Kort

Geologi og jordbund

Området består primært af moræne, med en lille del marint forland. Den fremherskende jordtype er sandblandet lerjord.

Terræn

Terrænmæssigt er området opdelt i to dele. Den østlige del er præget af småbakket moræne og den vestlige del af en moræneflade, som skråner let mod fjorden.

Bakket terræn i den østlige del af området.

Vandelementer

Der er kun få vandelementer i området, primært beliggende i den østligste del, hvor Kalve Å løber langs grænsen. Her er også Kalvemose beliggende.

Kyst

Området støder op til Holbæk Fjord, kysten er smal og stenet og præget af tilgroet strandeng.

Udsigt over Holbæk fjord.

Dyrkningsform

Området anvendes til intensiv landbrugsdrift. En del af området er beliggende i byzone og udlagt til erhverv. Langs fjorden er der områder med strandeng.

Marker ved Tveje Merløse.

Bebyggelse

Der er ingen sammenhængende bebyggelsesstruktur i området, som generelt er præget af nærheden til Holbæk by. Der findes der ud over byområder ved Tuse og landsbyen Tveje Merløse. Den åbne del af området er præget af spredte gårde og bebyggelse langs vejene. Landsbyen Allerup er opslugt af Holbæk by og fremstår derfor ikke som en selvstændig landsby.

Bymæssig bebyggelse i Tuse.

Beplantning

Der er flere mindre plantninger i området og enkelte bevoksede diger. Området er præget af mange enkeltrækkede levende hegn og tilstedeværelsen af en mindre, bynær skov i områdets nordlig del som en grøn kile i den vestlige del af Holbæk by. På trods af den bynære beliggenhed fremstår området meget grønt.

Marker og mindre bevoksninger

Kulturhistoriske helheder

Tveje Merløse landsby og kirke har bevaret sin oprindelige struktur.

Udsigt fra Kalundborgvej til fjorden.

Tekniske anlæg

Området er på grund af sin beliggenhed tæt på Holbæk by i høj grad præget af tilstedeværelsen af tekniske anlæg og infrastrukturelle anlæg. I den østlige del af området er en transformaerstation beliggende, og området gennemskæres af hovedveje, motorvej og jernbaner.

Motorvejsanlæg ved Tuse.

Rumlige forhold

Skala:	Middel
Rumlig afgrænsning:	Blandet
Kompleksitet:	Meget sammensat
Struktur:	Svagt
Visuel uro:	Uroligt
Støj:	Støjende

Området er meget sammensat og karakteriseret ved at være påvirket af mange tekniske anlæg og infrastruktur anlæg. Dette er medvirkende til at området oplevet som støjende og uroligt. Der er en fin visuel kontakt til kysten, når man færdes på Nykøbingvej eller Fjordstien. Fra den øvrige del af området opleves kysten ikke eller kun svagt.

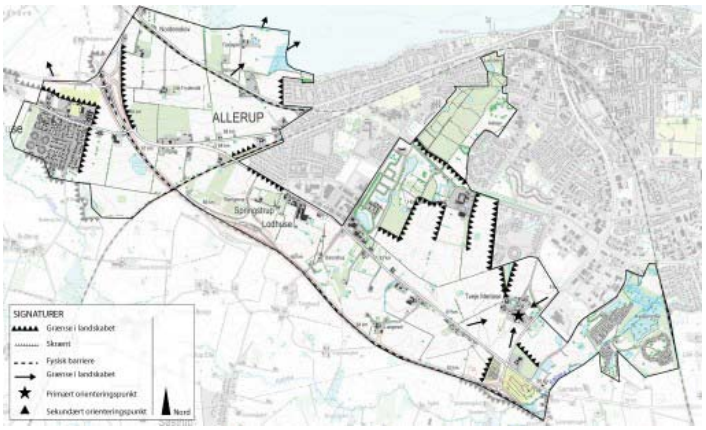

Helheder og enkeltelementer

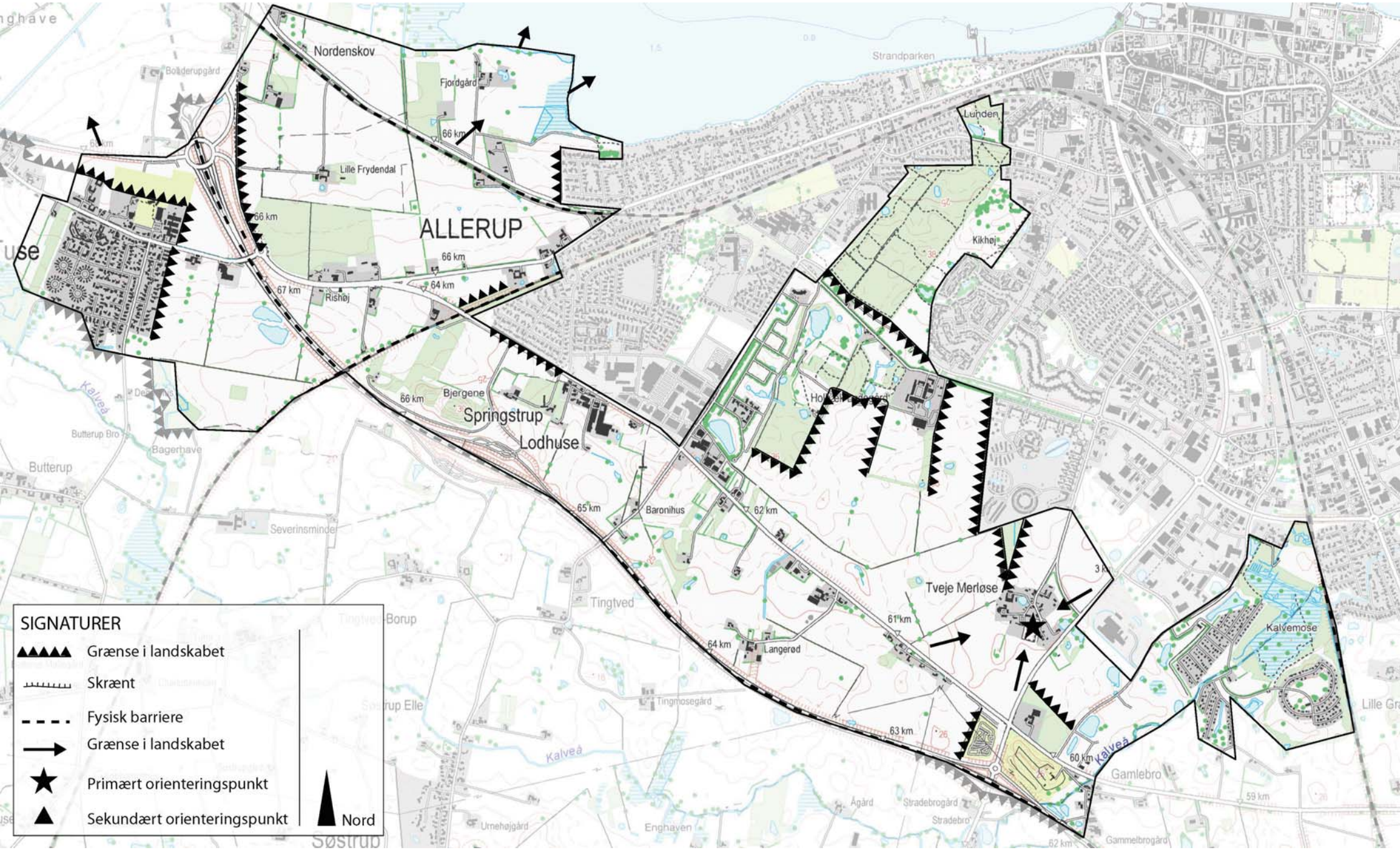

SIGNATURER
Grænse i landskabet
Skrænt
Fysisk barriere
Grænse i landskabet
Primært orienteringspunkt
Sekundært orienteringspunkt
Nord
ALLERUP
Nordenskov
Fjordgård
Lille Frydendal
Rishøj
Bjergene
Springstrup
Lodhuse
Baronihus
Langerød
Tveje Merløse
Kalvemose
Lunden
Kikhøj
Strandparken
Tingtved
Butterup
Bagerhave
Severinsminde
Tingmosegård
Enghaven
Gamlebro
Kalveå
66 km
67 km
64 km
65 km
62 km
61 km
63 km
60 km
59 km

Kulturhistoriske helheder
Tveje Merløse landsby med kirken

Visuel påvirkning fra tekniske anlæg
Hele området er præget af tekniske anlæg og infrastruktur

Byudvikling
Tuse er udbygget med større parcelhusområder. Holbæk By breder sig ind i området med nye erhvervsarealer.

Jernbanen krydser Kalundborgvej.

Delområder

03.01 Allerup
Meget sammensat område med nærhed til kysten og præget af mange enkeltrækkede levende hegn primært af poppel. Det har tidligere været frugtplantager. I dag anvendes området hovedsagelig til landbrug.

Med Holbæk bys udvikling og etablering af motorvejen syd om byen er området blevet afskåret fra det åbne land med undtagelse af udsigt over fjorden. Området er i dag domineret af jernbanen, motorvejen og andre større vejanlæg samt en tilfældig bebyggelse langs Kalundborgvej. Det betyder at bygrænsen er noget diffus, når man kommer ad Kalundborgvej og Omfartsvejen.

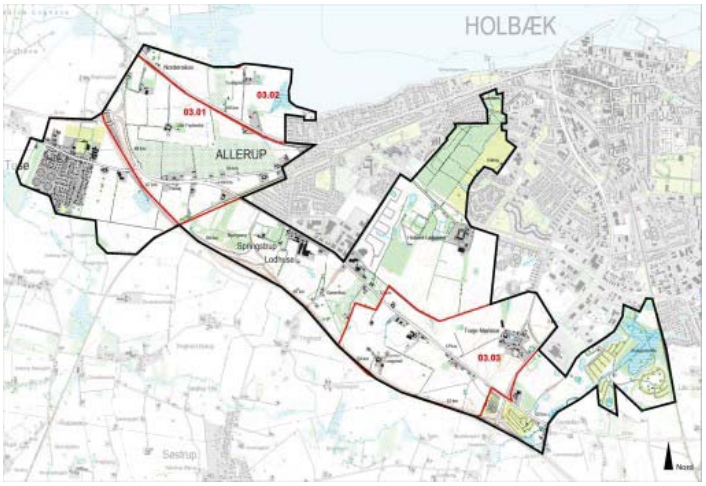

03.02 Fjordgården
Kystnært område med et vist naturpræg. området sanner en fin afgrænsning mod byen. Roligt landskab, hvor man på trods af nærheden til byen føler sig i det åbne land.

03.03 Tveje Merløse
Landbrugsland med mellemstore marker. Svagt bølget til fladt terræn og åben struktur.

Tveje Merløse er en gammel, velbevaret kirkelandsby. I området ligger også Langerød, som kun er en lille landsbybebyggelse. Strukturen omkring Tveje Merløse er stadig tydelig og især den klare grænse mod Ladegårdens jorder. Området danner en grøn forbindelse mellem Holbæk og det åbne land syd for motorvejen.

Områdets værdi er, at det ikke er bebygget. Det er dog påvirket af en del tekniske anlæg som mototrvej, go-kart bane og transformatorstationen ved omfartsvejen.

Styrke

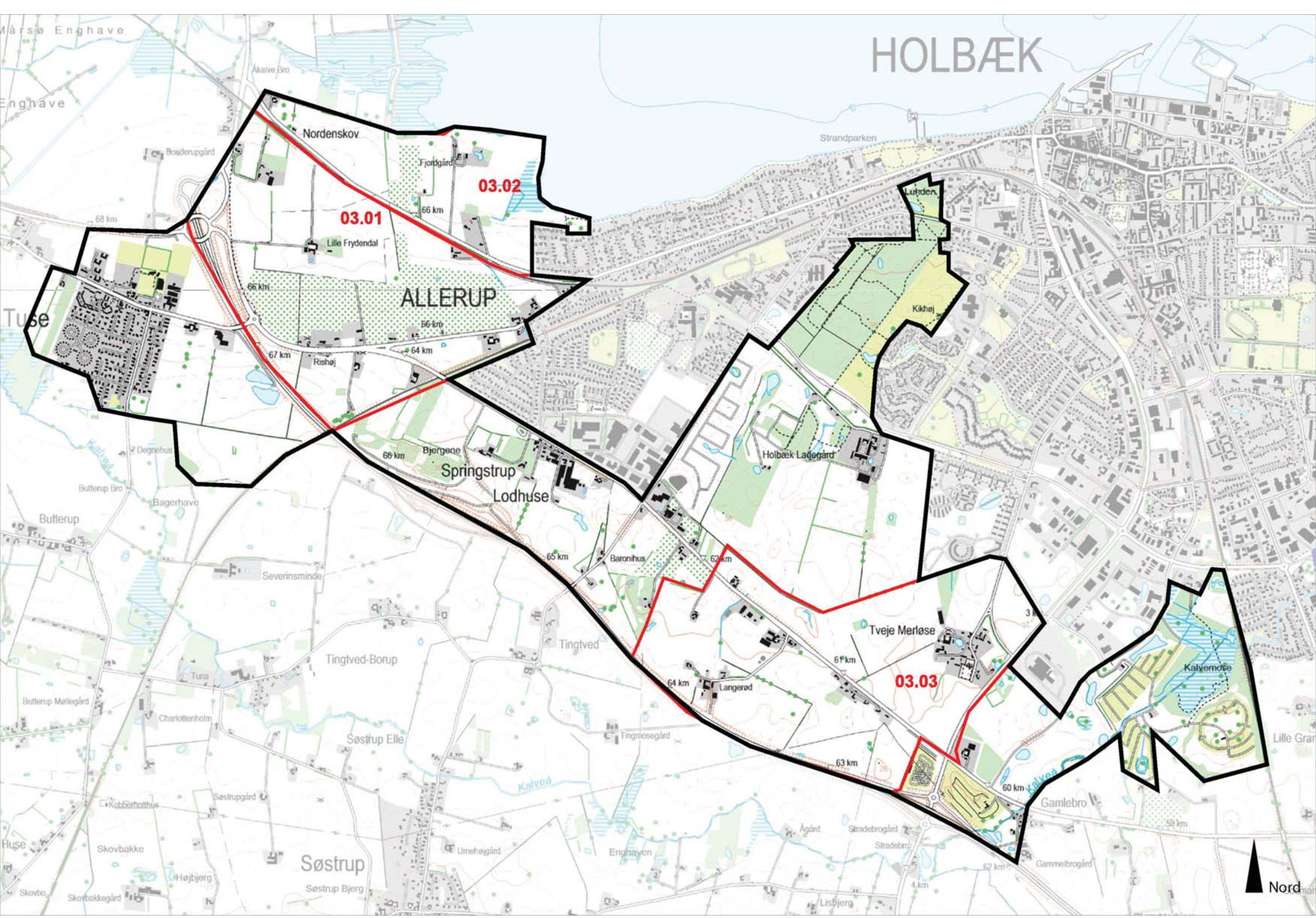
HOLBÆK
Nordenskov
Fjordgård
03.02
03.01
Lille Frydendal
ALLERUP
Rishøj
Bjergene
Springstrup
Lodhuse
Holbæk Lagergård
Lunden
Kikhøj
Baronihus
Tveje Merløse
03.03
Langerød
Kalvemose
Tingtved
Tingtved-Borup
Søstrup
Søstrup Elle
Gamlebro
Strandparken
Nord

Kyst- og bynært område med en god infrastruktur. Området danner flere steder en god overgang mellem by og land. Især ved Tveje Merløse, Ladegården og ved Nykøbingvejs indgang til Holbæk by. Der er visuel kontakt til fjorden ved Nykøbingvej og enkelte steder ved Kalundborgvej. Det er muligt at planlægge så forbindelsen til fjorden styrkes.

Landskabet ved Ladegården.

Tilstand

Området ved Tveje Merløse har en vis autenticitet, men området som helhed er præget af infrastrukturanlæg og andre tekniske anlæg. Især ved Megacentret og Allerup domineres området af bebyggelse. Oplevelsen af fjorden er især mulig fra Nykøbingvej. Andre steder oplever man ikke fjorden på grund af beplantning eller områdets placering bag byen.

Landbrugsland, under gradvis forandring til mere bynære funktioner på grund af Holbæk bys udvikling.

Bebyggelser ved Megacentret.

Sårbarhed

Den fine forbindelse mellem byen og det åbne land, som i dag opleves ved Tveje Merløse, Ladegården og ved Nykøbingvej, kan blive forringet ved en byudvikling, som ikke tager hensyn til disse kvaliteter.

Særlige landskabelige forhold

Strandområderne ved fjorden adskiller sig fra resten af området ved at være mere naturprægede. Nærheden til fjorden er klar og området har stor rekreativ værdi.

Området ved Tveje Merløse danner en harmonisk helhed, som markerer indgangen til Holbæk på en fin måde. Delvist skæmmet af go-kartbanen, motorvejen og transformatorstationen ved omfartsvejen. Markant grænse mord Ladegårdens jorder. Den kommende bygning af Arenaen bør tage hensyn hertil. De udlagte områder til erhvervsformål mellem Omfartsvejen og motorvejen øst for langerød bør udtages af kommuneplanen for ikke at forringe oplevelsen af dette område.

Udsigt over fjorden, set fra Kalundborgvej.

Område 4 Orø

Indledning

- Strategi
- Landskabskarakter
- Beliggenhed

Naturgeografi

- Geologi og Jordbund
- Terræn
- Vandelementer
- Kyst

Kulturgeografi

- Dyrkningsform
- Bebyggelse
- Beplantning
- Kulturhistoriske helheder
- Tekniske anlæg

Rumlig analyse

- Rumlige forhold
- Helheder og enkeltelementer

Delområder

Landskabsvurdering

- Styrke
- Tilstand
- Sårbarhed
- Særlige landskabelige forhold

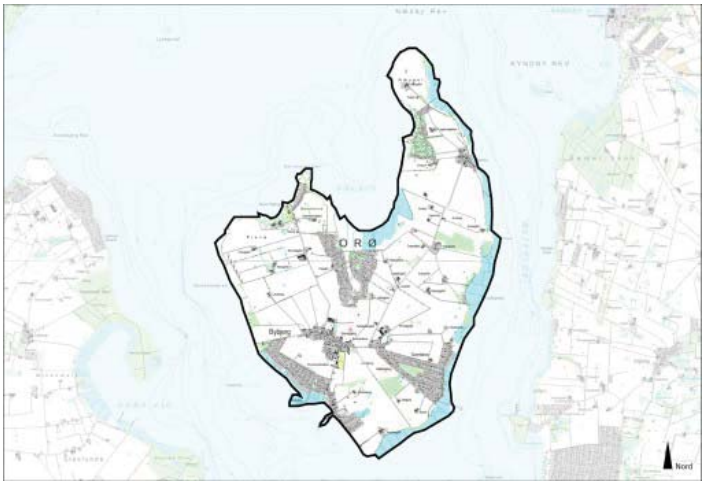

Strategi 3
Landskabskarakter 3
Beliggenhed 4
Geologi og jordbund 4
Terræn 4
Vandelementer 4
Kyst 5
Dyrkningsform 5
Bebyggelse 5
Beplantning 5
Kulturhistoriske helheder 6
Tekniske anlæg 6
Rumlige forhold 6
Helheder og enkeltelementer 7
Delområder 7
Styrke 8
Tilstand 8
Sårbarhed 8
Særlige landskabelige forhold 9

Strategi

Målsætning
Orøs fine dynamik mellem landbrug, sommmerhusområder og landsbyer bør bevares og styrkes. Bybjergs position som centralt beliggende landsbysamfund bør styrkes, her kan ske en byudvikling eksempelvis i form af etablering af nye boliger eller andre bymæssige faciliteter. Næsby bør bevares som kulturhistorisk helhed.

Anbefalinger
Sommerhusområdernes grønne præg bør bevares og styrkes, ved etablering af ny beplantning som levende hegn og skovområder bør der tages hensyn til den eksisterende beplantningsstruktur på øen idet den har sin egen karakter.

Gårdene er generelt små til mellemstore, med enkelte store iblandt, denne struktur bør bevares. Der er mange gårdsalg, gårdbutikker og -cafeer på Orø, især i somerhalvåret tilfører de øen en særlig dimension. Denne struktur bør bevares og styrkes. Større staldanlæg, siloer mv. skal kun placeres på øen, hvis det kan ske i respekt for den eksisterende struktur og de særlige udsigter.

Udsigt til Stensbjerg og Bybjerg kirke.

Landskabskarakter

Karaktergivende landskabselementer
Orø har karakter af at være et mindre øsamfund præget af det let bølgede landskab og landbrugsdriften. Flere steder på øen ses en tydelig tilknytning til fjorden, i form af gamle fiskerhuse og de to færgelejer. Der er en relativt sparsom beplantning på øen, dog er der flere unge skove, som med tiden vil fremstå som markante bevoksningselementer i landskabet. Der er flere steder en flot udsigt over øen og de modstående kyster.

Karaktergivende rumlige og visuelle forhold
De mange levende hegn og bevoksede diger fremstår som markante elementer på øen. Den syd- og østlige del af øen opleves mere intim end den vestlige del af øen. Intimiteten opstår som følge af et mere bakket terræn og nærheden til de modstående kyster.

De mange kystskrænter skaber oplevelsesrige rum ved kysten. Der er stor variation i udsigten fra hele øens kyststrækning, hvilket også er medvirkende til at skabe forskellige oplevelser.

Afgrænsning
Området er en helhed i sig selv, da det er en ø.

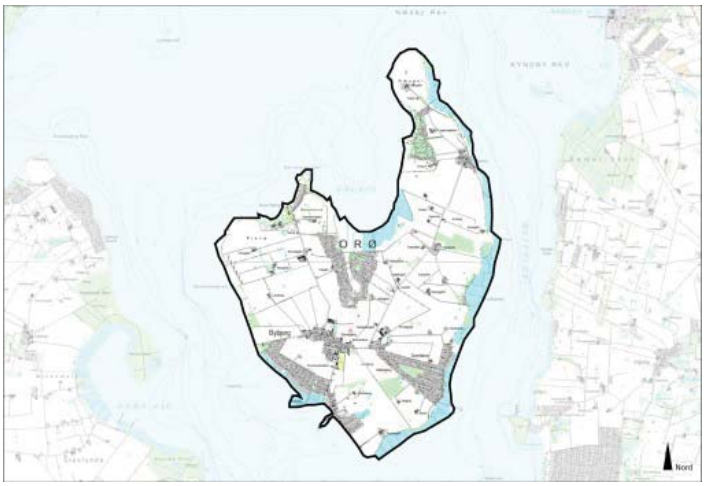

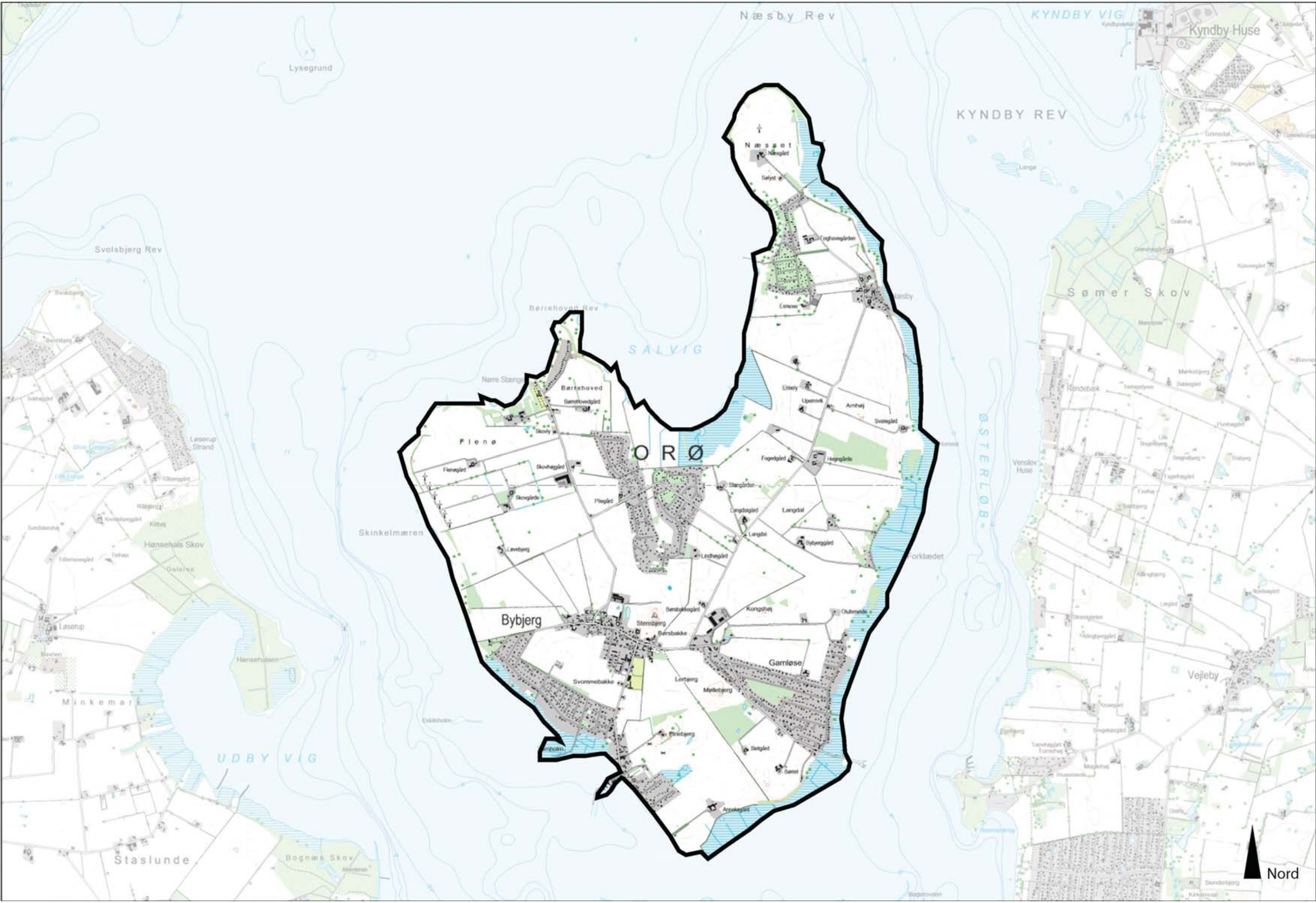
Næsby Rev
KYNDBY VIG
Kyndby Huse
Lysegrund
KYNDBY REV
Næsset
Svolsbjerg Rev
Sømer Skov
Børrehoved Rev
SALVIG
Børrehoved
Flenø
ORØ
ØSTERLØB
Venslev Huse
Skinkelmæren
Hønsehals Skov
Forklædet
Løserup
Bybjerg
Stensbjerg
Børsbakke
Gamløse
Vejleby
Svommebakke
Minkemark
UDBY VIG
Staslunde
Bognæs Skov
Nord

Nøglekarakteristika
Landbrug, enkeltrækkede levende hegn, bevoksede diger og småplantninger med gran- og fyrretræer, kyststrækningen.

Beliggenhed

Området er en ø, beliggende i Lammefjorden mellem Tuse Næs og Hornsherred, nordøst for Holbæk by. Området grænser ikke direkte op til andre områder.

Området har en udstrækning på ca. 15 km^2.

Begrundelse for udvælgelse
Området er en ø og fremstår som en ensartet helhed med landbrug, kyst og en stor koncentration af sommerhuse.

Geologi og jordbund

Området består hovedsageligt af moræne med marint forland. Der forekommer kystskrænter flere steder. Den primære jordtype er lerblandet sandjord.

Kyststkrænt på den østlige kyststrækning

Terræn

Størstedelen af øen har et let bølget, småbakket terræn, som er faldende mod kysterne. Den vestlige del af øen er flad og især på den sydøstlige del af øen forekommer der markante bakkepartier.

Terræn ved den østlige kyst

Vandelementer

Der forekommer ikke egentlige vandelementer som åer og moser på øen. Vandet er hovedsageligt repræsenteret langs kyststrækningen.

Udsigt til de modstående kyster i Holbæk og på Tuse Næs.

Kyst

Orø er beliggende som en ø i Lammefjorden, kysten veksler mellem strandenge, vådere områder og kystskrænter, enkelte steder forekommer begge dele. Der er god visuel sammenhæng langs kysten i de ubebyggede områder. Strandbredden er genrelt smal og stenet. På den nordvestlige del af øen ved Nørre Stænge findes en mindre sandstrand.

De mange kystskrænter skaber oplevelsesrige rum ved kysten. Der er stor variation i udsigten fra hele øens kyststrækning. Fra sydvest er der udsigt mod Holbæk by, fra vest mod Tuse Næs og de skovklædte skrænter og sommerhusområder. Fra nord er der udsigt dels til Orøs egne kyster og dels til Isefjordens vande. Mod øst er der udsigt til et varieret landskab med bebyggelser, landbrug og spredt beplantning.

Orø havn i Brønde.

Dyrkningsform

Øen fremstår som et intensivt dyrket landbrugsland. Langs kysterne er der mange steder områder med både tørre og våde strandenge.

Marker og udsigt til kysten.

Bebyggelse

Der er fire bysamfund på øen, Næsby, Gamløse, Bybjerg og Brønde. Bybjerg har gennemgået en bymæssigudvikling og Gamløse er vokset sammen med et sommerhusområde. I Næsby findes enkelte gamle fiskerhuse. Der er i alt seks sommerhusområder rundt om på øen, sommerhusområderne dominerer ikke øen visuelt, da de fleste er skjult i beplantning og derfor fremstår som grønne områder. På den østlige del af øen er gårdstrukturen tættere end på den vestlige del af øen. Størstedelen af gårdene er relativt små, men der findes enkelte store jordbesiddere på øen. generelt er landbrugsområderne præget af spredte, enkelt liggende gårde. Ved mange af gårdene er der tilknyttet et gårdsalg, galleri, café eller lignende, som primært har åbent i sommerhalvåret.

Bybjerg set fra luften

Beplantning

Der er enkelte mindre skove på øen, en stor del af dem er nyetablerede (registreret i 2012). Der er bemærkelsesværdigt mange levende hegn, bevoksede diger og små bevoksninger af gran- og fyrretræer på øen. Mange af de levende hegn består af en enkelt række nåletræer.

Enkeltrækket levende hegn.

Kulturhistoriske helheder

Den gamle landsbystruktur fremstår meget klart i Næsby, hvor der ikke er sket en egentlig byudvikling. Der findes to fredninger på øen, den ene en arealfredning omkring Stensbjerg, nord for Bybjerg og den andet, et kulturarvsareal omkring 11 overpløjede bronzehøje syd for Næsby.

Landsbyen Næsby.

Tekniske anlæg

Der er to færgelejer på øen og en gruppe vindmøller ved den vestlige kyst, vindmøllerne ses og opleves kun fra den vestlige del af øen. Her ud over er der ikke mange tekniske anlæg, dog er store dele af øen under visuel påvirkning fra Kyndbyværket beliggende ved den modstående kyst i Frederikssund Kommune.

Vindmøller ved kysten.

Rumlige forhold

SIGNATURER
Grænse i landskabet
Skrænt
Fysisk barriere
Grænse i landskabet
Primært orienteringspunkt
Sekundært orienteringspunkt
Nord
ORØ
Næsset
Næsby Rev
KYNDBY VIG
Kyndby Huse
KYNDBY REV
Kyndby
Sømer Skov
ØSTERLØB
SÅLVIG
Børrehoved Rev
Børrehoved
Flenø
Bybjerg
Skinkelmæren
Svolsbjerg Rev
Lysegrund
NÆS
Minkemark
UDBY VIG
Udby
Staslunde
Forklædet

Skala:	Middel
Rumlig afgrænsning:	Åbent
Kompleksitet:	Enkelt
Struktur:	Dominerende
Visuel uro:	Roligt
Støj:	Stille

På øens østlige del opleves landskabet mere intimt pga. det mere bakkede terræn og nærheden til den modstående kyst i Hornsherred. Den dominerende landbrugsstruktur er med til at skabe et let aflæseligt og roligt område, der fremstår som en helhed. Store dele af øen er visuelt påvirket af Kyndbyværket, som er beliggende på den modstående kyst i Hornsherred, Frederikssund kommune. Internt opleves øen visuelt meget rolig, der er stort set ingen forstyrrende elementer og vindmøllerne ved øens vestlige kyst ses kun få steder fra.

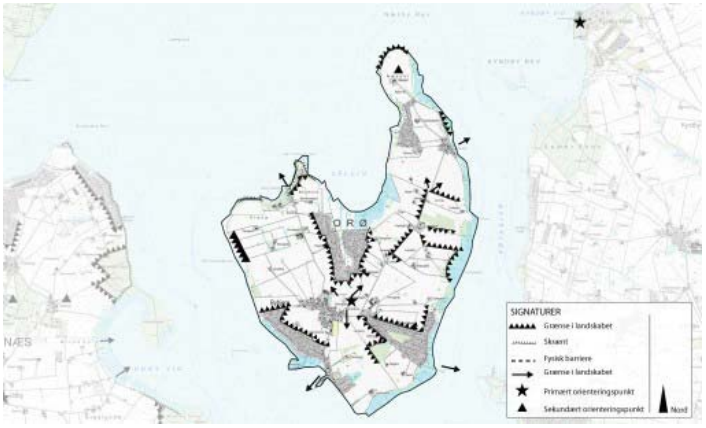

Helheder og enkeltelementer

Geologi
Stensbjerg og det bakkede landskab på den sydlige del af øen.

Kulturhistoriske helheder
Landsbyen Næsby, som er opdelt i en landbrugsrelateret del og en fiskerirelateret del. Børre hoved på øens nordvestlige del og de afgræssede kystskrænter fremstår som særlige områder.

Markante udsigter og elementer
Fra Stensbjerg er der udsigt over størstedelen af øen. Fra Arnhøj er der en fin udsigt over Næsset, som er øens nordligste punkt.

Udsigt fra Stensbjerg mod nordvest.

Delområder

Næsby Rev
KYNDBY VIG
Kyndby Huse
Lysegrund
KYNDBY REV
Svolsbjerg Rev
Sømer Skov
Børrehoved Rev
SALVIG
04.01
04.02
04.02
04.02
Børrehoved
Flenø
ORØ
Skinkelmæren
Hønsehals Skov
Løserup Strand
Løserup
Minkemark
UDBY VIG
Staslunde
Bognæs Skov
Bybjerg
Gamløse
Vejleby
ØSTERLØB
Nord

04.01 Næsset
Den nordligste del af Orø huser et sommerhusområde og Næsby samt en middelstor gård længst mod nord. Da området består af et langstrakt næs, som er under 1,5 km bredt er fjorden særligt nærværende. Dette ses bl.a. i Næsby, hvor der er en koncentration af gamle fiskerhuse. Flere steder findes kystskrænter, hvilket er med til at skabe et dramatisk terræn og særlige naturmæssige oplevelser.

04.02 Strandengene
Langs hele den østlige kyststrækning samt i mindre områder mod nord og sydvest har kysten karakter af strandeng. Disse områder er bevokset med tagrør og den direkte kontakt til fjordens vand er dermed begrænset. Strandengene tilfører øen en naturoplevelse i sig selv.

Styrke

Øen er som helhed et mindre, intimt samfund, med en nær relation til fjorden. Området opleves som en helhed med en særlig dynamik mellem landbrug med spredte gårde, kyst, landsbysamfund og sommerhusområder. De mange gårdsalg -cafeér og gallerier tilfører i sommerhalvåret øen en ny dimension, som er med til at skabe en særlige stemning.

Samspil mellem landbrug, beplantning og bebyggelse

Tilstand

De grundlæggende landbrugs- og vejstrukturer på øen har ikke ændret sig væsentligt. Den største ændring på øen er sket efter 1945, hvor et ikke uvæsentligt antal sommerhuse er kommet til. Områdets tilstand vurderes generelt til at være god, i det der er en god balance mellem bebyggede og ubebyggede arealer.

Ældre bebyggelse beliggende ved kysten.

Sårbarhed

Øens sårbarhed er overordnet set vurderet til at være af middel grad. tilførsel af nye elementer, tekniske anlæg og store staldbygninger vil langt de fleste steder på øen udgøre en stor påvirkning af landskabets karakter. I enkelte tilfælde ses det dog allerede, at de tekniske anlæg er indpasset på en sådan vis, at der stort set ingen visuel påvirkning er. Nye elementer bør udelukkende etableres på øen i stor respekt for øens nuværende strukturer, bebyggelsesmæssige såvel som beplantningsmæssige.

Især beplantningsstrukturen er karakteristisk for øen da der mange steder ses enkelt rækkede levende hegn bestående af nåletræer. Som karaktergivende rumligt og visuelt element bør denne struktur bevares. Der er rejst skovflere steder (registreret i 2012), hvilket med tiden vil give mulighed for nye oplevelser, rekreativt som visuelt. I tilfælde af at der rejses mere skov bør især de særlige udsigter fra Stensbjerg og Arnhøj bevares.

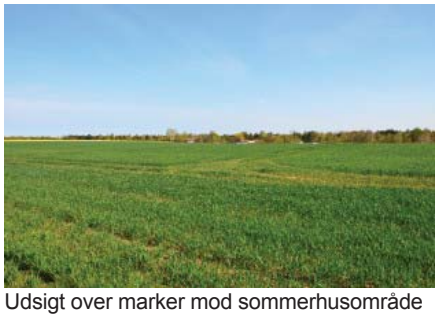
Udsigt over marker mod sommerhusområde skjult i beplantning.

Landsbyen Næstby fremstår som en unik kulturhistorisk helhed med tydelige spor fra både et landbrugsorienteret og et fiskeriorienteret erhverv. Landsbyen bør bevares i sin nuværende form og der bør derfor ikke forekomme udbygning med flere boliger eller sommerhuse.

Bybjerg er det mest bymæssige landsbysamfund på øen, byudvikling og etablering af nye boliger bør foregå i tilknytning til Bybjergs eksisterende struktur. De store sommerhusområder bør bevares som separate enklaver adskilt af det åbne land og landbruget. Flere af sommerhusområderne er mod det åbne land afgrænset af beplantning, og de fleste steder er der meget beplantning internt i sommerhusområderne. Denne grønne struktur er medvirkende til at sommerhusområderne ikke i væsentlig grad dominerer øen visuelt. Dette bør bevares og styrkes gennem pleje af eksisterende beplantning og eventuelt etablering af ny beplantning med respekt for de eksisterende beplantningsstrukturer på øen.

Særlige landskabelige forhold

Kystskrænterne og strandenge
Der er stor variation i oplevelsen af kysten, færdes man på en af stierne langs kysten vil steder med kystskrænter være præget af en mere intim og lukket stemning end steder med strandeng. Områderne med en smal og stenet strand giver igen en anden oplevelse. Ved sidstnævnte er der størst tilknytning til og nogle steder adgang til vandet. Ved stranengene er adgangen til vandet begrænset og i perioder hvor rørskoven er på sit højeste kan udsynet være begrænset.

Strandenge på østkysten, Kyndbyværket ses i horisonten.

Område 5 Tuse Næs

Indledning

- Strategi
- Landskabskarakter
- Beliggenhed

Naturgeografi

- Geologi og Jordbund
- Terræn
- Vandelementer
- Kyst

Kulturgeografi

- Dyrkningsform
- Bebyggelse
- Beplantning
- Kulturhistoriske helheder
- Tekniske anlæg

Rumlig analyse

- Rumlige forhold
- Helheder og enkeltelementer

Delområder

Landskabsvurdering

- Styrke
- Tilstand
- Sårbarhed
- Særlige landskabelige forhold

Strategi 3
Landskabskarakter 3
Beliggenhed 3
Geologi og jordbund 4
Terræn 4
Vandelementer 4
Kyst 4
Dyrkningsform 5
Bebyggelse 5
Beplantning 5
Kulturhistoriske helheder 6
Tekniske anlæg 6
Rumlige forhold 6
Helheder og enkeltelementer 7
Delområder 7
Styrke 8
Tilstand 8
Sårbarhed 8
Særlige landskabelige forhold 8

Strategi

Målsætning
Områdets karakter som landbrugsland med nærhed til kysten bør opretholdes. En naturlig udvikling af landbruget kan ske uden væsentlig påvirkning af områdets karakter.

Anbefalinger
Der kan etableres enkelte større landbrugsejendomme så længe det sker i respekt for strukturen og især udsigten mod kysterne. Landbrugets udvikling gør, at det er forventeligt, at flere landbrug vil overgå til hobbybrug. Adgangen til kysten kan forbedres og der bør ikke etableres flere sommerhusområder langs kysten. Fra den centrale del af området er der mange steder god udsigt til kysten og de modstående kyster. Der kan ske skovrejsning enkelte steder eksempelvis nord for Bognæs Skov, skovrejsning må ikke ske i konflikt med udsigten til kysten.

Tuse Næs og Udby set fra luften.

Landskabskarakter

Karaktergivende landskabselementer
Området er forholdsvist roligt, med mange ens elementer som landsbyer, småplantninger, rørskov og kyst.

Kraktergivende rumlige og visuelle forhold
Det er generelt let at orientere sig i området. Den centrale del af området fremstår som et højereliggende plateau, hvilket giver en særlig visuel kontakt til kysten på tre af næssets sider. Dog forhindrer sommerhusområderne i nord og skovene i øst til dels denne kontakt til kysten.

Afgrænsning
Området afgrænses mod nord, øst og syd af Lammefjorden, Udby Vig og Holbæk fjord. Mod vest sker der en markant ændring i landskabsformen ved overgangen til område 6 Favrbjerg. Mod område 7 Hørbygård er det en ændring i bebyggelsesstrukturen, som skaber afgrænsningen idet der i område 7 Hørbygård kun er en enkelt herregård beliggende.

Nøgelkarakteristika
Bebyggelsesstruktur, landbrug, kyst og terræn.

Beliggenhed

LAMMEFJORD
Kisserup Hage
Udby Enge
Kisserup Strand
Kisserup
Hønsehals Skov
Dalerne
Løserup
Hønsehalsen
TUSE NÆS
Minkemark
Uglerup
Udby
Staslunde
Bognæs Skov
Bognæs
Markeslev
Hørby
UDBY VIG
VESTERLØB
Skinkelmæren
Bybjerg
Nord

Området er beliggende som et næs nord for Holbæk Fjord ca. 10 km fra Holbæk by. Området grænser op til område 6 Favrbjerg og område 7 Hørbygård.

Området har en udstrækning på 27 km^2.

Begrundelse for udvælgelse
Området er den yderste del af Tuse Næs og er dermed omgivet af fjord mod nord, øst og syd. Der er tale om et ensartet landbrugsland med mindre landsbyer og nærhed til kysten.

Geologi og jordbund

Området er et morænelandskab med enkelte dødisrelieffer, især i den nordlige del. Den primære jordtype er lerblandet sandjord og ved Løserup og øst for Udby er der større forekomster af sandblandet lerjord.

Marker og terrænformer.

Terræn

Områdets centrale dele ligger som et højere beliggende plateau. Mod nord findes flere kystskrænter og den sydlige del af området er domineret af småbakker. Området er generelt skrånende mod kysten.

Terrænformer og markstrukturer

Vandelementer

Den østlige del af omrdået ved Udby Vig er udpeget som Natura 2000 område, og fremstår som et større, sammenhængende vådområde. Der er flere mindre søer, primært i områdets nordlige og centrale dele. Nordvest for Løserup strand er to middel store søer beliggende (Store Lunge og Lille Lunge). Områdets nordlige del er desuden præget af tilstedeværelsen af et større vådområde i tilknytning til kysten. Nord for Kastrup i områdets vestlige del er "Sørende" beliggende, vandløbet opleves dog ikke når man færdes i området.

Kysten ved Udby Vig.

Kyst

Området er i høj grad præget af nærheden til kysten. Mod nord ligger Lammefjorden, mod syd Holbæk Fjord og mod øst Udby Vig. Den nordlige kyst er præget af at være marint forland med rørskov, det samme er gældende ved den østlige kyst. Mod syd ses en smal, stenet strandbred og enkelte steder rørskov.

Kysten er mange steder relativt smal og stenet.

Dyrkningsform

Området er generelt præget af en intensiv landbrugsdrift. Udby Vig er udpeget som EF-habitatområde, Natura 2000 område og er dermed beskyttet som naturtype. Ved kysterne er der generelt en højere grad af naturpræg og mange steder er kysten domineret af rørskov.

Udsigt over Udby Vig mod Orø.

Bebyggelse

Områdets centrale del er præget af flere landsbyer, hvor der mange steder ses en tydelig struktur fra udskiftningstiden enten i form af stjerneudskiftning (Kisserup) eller kamudskiftning (Udby). Mod nord er området domineret af sommerhusområder. Der findes ligeledes et sommerhusområde i syd ved Bognæs, dette er dog ikke dominerende i sig selv. Hele området er præget af mange enkeltstående bebyggelser og gårde af middel størrelse, i Udby findes egentlige parcelhusområder.

Udby set fra luften.

Beplantning

Størstedelen af området fremstår relativt fattigt på beplantning og der ses kun få bevoksede diger og levende hegn. Den østlige del ved Udby Vig er i høj grad præget af tilstedeværelsen af to middelstore skove, Hønsehals (ca. 82 ha) og Bognæs skov (ca. 54 ha). Beplantningen består der ud over primært af småplantninger og enkelte plantager nord for Udby.

Bognæs Skov set fra luften

Kulturhistoriske helheder

Udby kirke ligger med sine røde mure centralt i området og er synlig mange steder fra. Udby og Kisserup er desuden udpeget som kulturmiljøer. Der ses enkelte steder husmandsudstykninger og ved Solhøj, nord for Udby ses en gammel mølle.

Udby og omegn set fra luften.

Tekniske anlæg

Området er karakteriseret ved, at der kun forekommer mindre vejforløb og landeveje, de tekniske anlæg dominerer ikke området visuelt, dog forekommer der enkelte vindmøller nord for Markeslev, ved Kastrup og ved Løserup. Ved Hørby er et egentligt havneanlæg og en mindre lystbådehavn beliggende og ved Bognæs Skov findes en bådbro. På trods af den lange kyststrækning i området er der relativt få rekreative anlæg så som stier i skoven og enkelte steder adgang til kysten.

Hørby havn set fra luften.

Rumlige forhold

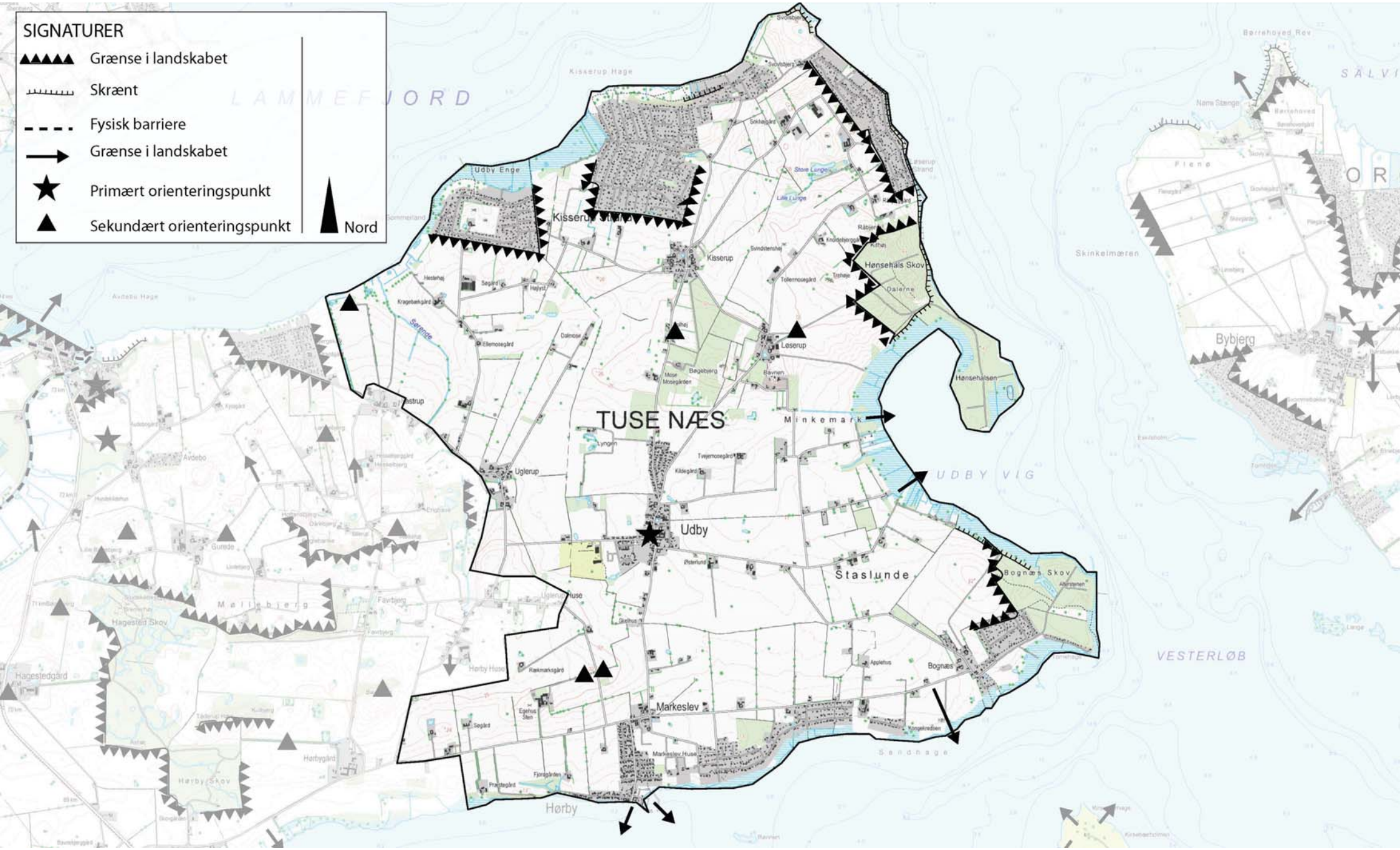
SIGNATURER
Grænse i landskabet
Skrænt
Fysisk barriere
Grænse i landskabet
Primært orienteringspunkt
Sekundært orienteringspunkt
Nord
TUSE NÆS
Udby
Staslunde
Markeslev
Hørby
Bognæs
Bognæs Skov
Hønsehals Skov
Hønsehalsen
Minkemark
Kisserup
Løserup
Uglerup
Udby Enge
Kisserup Hage
Avdebo Hage
Skinkelmæren
Bybjerg
Fienø
Møllebjerg
Hagested Skov
Hagestedgård
Hørby Skov
Hørbygård
Hørby Huse
Markeslev Huse
Sendhage
Udby Vig
Vesterløb
Lammefjord

Skala:	Middel
Rumlig afgrænsning:	Åbent
Kompleksitet:	Enkelt
Struktur:	Middel
Visuel uro:	Middelt roligt
Støj:	Stille

Området er præget af, at der er mange ens elementer, eksempelvis mindre landsbyer, sommerhusområder og spredte, enkeltstående bebyggelser. Hele området opleves som værende stille, og der er ikke mange elementer til at forstyrre den visuelle ro. Landbruget og markstrukturen er dominerende i størstedelen af området, især i den centrale del. Ved kysterne brydes denne struktur af bebyggelser og naturområder.

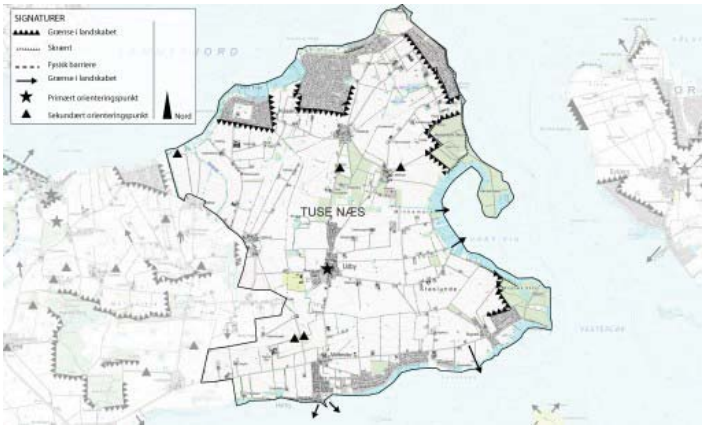

Helheder og enkeltelementer

Naturarealer og skove
Udby Vig, Natura 2000 område med rørskov. De to kystnære skove (Hønsehals og Bognæs Skov).

Kulturhistoriske helheder
Havneområdet ved Hørby skaber kontakt til Holbæk fjord og tilfører området maritimt liv.

Markante udsigter og elementer
Den centrale del af området er markant, da man mange steder fra kan opleve en udsigt mod kysten i nord og syd.

Udby Vig set fra luften.

Delområder

LAMMEFJORD
Kisserup Hage
Udby Enge
05.02
Kisserup Strand
Kisserup
Hønsehals Skov
Dalerne
05.01
Løserup
Hønsehalsen
TUSE NÆS
Minkemark
Uglerup
Udby
Staslunde
Bognæs Skov
UDBY VIG
VESTERLØB
Bybjerg
Skinkelmæren
Mellebjerg
Markeslev
05.03
Sandhage
Hørby
Nord

05.01 Udby Vig
Natura 2000 område omkring Udby Vig. Området er fri for bebyggelse og domineret af Bognæs Skov, Hønsehals skov og røskov i selve Udby Vig. Der er udsigt over vigen og til Orø.

05.02 Nordkysten
Nordkysten er i høj grad præget af sommerhusområder, hvilket begrænser den visuelle sammenhæng langs kysten og udsigten til kysten fra den centrale del af området.

05.03 Markeslev
Syd for Markeslev er kysten som i nord præget af bebyggelser og dermed er der begrænset adgang til kysten. Hørby havn skaber en kontakt til Holbæk Fjord. Der er en fin udsigt mod Holbæk by fra delområdet.

Styrke

Den centrale del af området har en særegen åbenhed, der mange steder forstærkes af udsynet til fjordene mod nord, syd og øst. Denne karakter bør bevares og styrkes eksempelvis gennem skovrejsning af mindre skovområder, som indrammer udsigten.

Tilstand

Tilstanden vurderes til at være god, størstendelen af området fremstår som et landbrugsland, der har gennemgået en naturlig udvikling, og samtidig har bibeholdt den klassiske struktur som eksempelvis landsbyerne og de spredte gårde. I kraft af det beskyttede område omkring Udby Vig har delområde 05.01 i særlig høj grad en god tilstand. Adgangen til kysten er forringet som følge af de mange sommerhuse og den bymæssige bebyggeles på den sydlige kyst.

Sårbarhed

Området er karakteriseret ved et fravær af tekniske anlæg som højspændingsmaster og vindmøller, dog er der en enkelt vindmølle længst mod nordvest i området. Denne karakter bør bevares, men enkelte tekniske elementer kan etableres, hvis det sker i respekt for den eksisterende struktur. Området opleves robust som følge af tilstedeværelsen af mange ens elementer. Denne robusthed gør, at der i nogen grad vil kunne indpasses nye elementer som større landbrugsbygninger i området, så længe det sker i respekt for de landskabelige kvaliteter og uden at sløre udsigten fra området. Der bør dog ikke tilføres væsentligt flere sommerhuse udenfor de eksisterende sommerhusområder især den nordlige kyststrækning vurderes til at være sårbar over for udfyldning med flere sommerhuse da det i høj grad vil forringe adgangen og kontakten til kysten.

Særlige landskabelige forhold

Tuse Næs er som helhed et interessant landskab idet der er vand på tre sider og dermed en stor variation i udsigten. Fra den centrale del af området, som er højere beliggende end den resterende del er der flere steder udsigt til alle sider. Udby Vig i områdets østligste del er Natura 2000 område og dermed beskyttet, i denne del af området er også skovene beliggende, tilsammen tilfører disse elementer området store naturmæssige kvaliteter samt rekreative muligheder.

Natura 2000 område ved Udby Vig.

Område 6 Favrbjerg

Indledning

- Strategi
- Landskabskarakter
- Beliggenhed

Naturgeografi

- Geologi og Jordbund
- Terræn
- Vandelementer
- Kyst

Kulturgeografi

- Dyrkningsform
- Bebyggelse
- Beplantning
- Kulturhistoriske helheder
- Tekniske anlæg

Rumlig analyse

- Rumlige forhold
- Helheder og enkeltelementer

Delområder

Landskabsvurdering

- Styrke
- Tilstand
- Sårbarhed
- Særlige landskabelige forhold

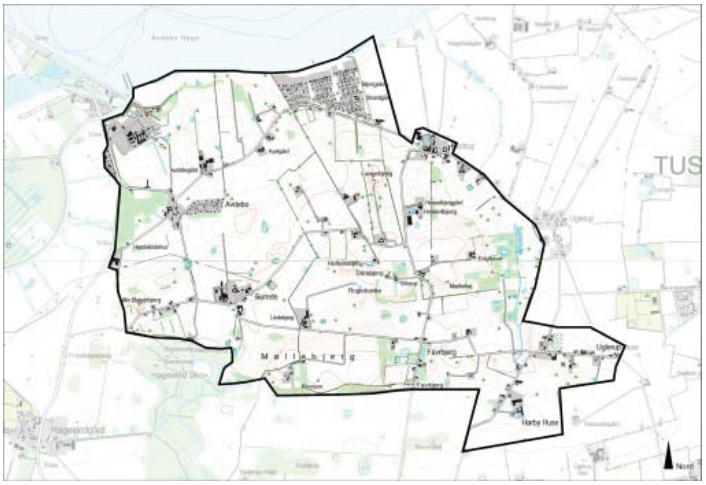

Strategi 3
Landskabskarakter 3
Beliggenhed 4
Geologi og jordbund 4
Terræn 4
Vandelementer 5
Kyst 5
Dyrkningsform 5
Bebyggelse 5
Beplantning 6
Kulturhistoriske helheder 6
Tekniske anlæg 6
Rumlige forhold 6
Helheder og enkeltelementer 7
Delområder 8
Styrke 8
Tilstand 8
Sårbarhed 9
Særlige landskabelige forhold 9

Strategi

Målsætning
Området skal fastholdes som landbrugsland med små enheder. Der bør ske en skalaændring mod mindre enheder i den vestlige del af området, hvor nogle marker virker for store til terrænet. Det kan ske med flere småplantninger, mindre marker eller som udstykning i mindre ejendomme. Området længst mod nordvest kræver i særlig grad landskabelige forbedringer. Oplevelsesmæssige værdier som udsigter bebyggelsesmønster og indslag af naturelementer skal bevares og styrkes.

Området bør friholdes for større tekniske anlæg og en kraftig udbygning af landbrugserhvervet.

Anbefalinger
Landskabet vil kunne bære en række rekreative anlæg og en del skovrejsning, hvis de flotte udsigter respekteres og skovene ikke slører terrænformerne.

Området syd for erhvervsskolen kan med fordel overgå til anden anvendelse som skov, alternativt erhvervsområde, der er omkranset af skov mod syd og øst.

Der kan være en trussel i, at landskabet i for høj grad ændrer karakter til hobbylandbrug med havepræg. Der bør derfor værnes om byggestilen i højere grad end andre steder.

Udsigt over området set fra slusen ved Avdebo.

Landskabskarakter

Karaktergivende landskabselementer
Området er karakteriseret ved det meget kuperede terræn og de flotte udsigter mod nord og øst. Der er tale om et stærkt kuperet morænelandskab med dødisrelief. Flere mindre søer i hele området. Mod øst et mellemstort moseområde og lille, delvist rørlagt vandløb (Sørende). Området er karakteriseret af småskove og mindre plantninger. En del levende hegn og enkeltstående træer samt landbrug bestående af mindre dyrkningsenheder, men overvejende intensivt dyrkede.

Spredt i området ligger små til mellemstore gårde blandet med husmandbrug. Mod sydøst i Uglerup Huse findes udflytterbebyggelse, og ved Avdebo et lille sommerhusområde.

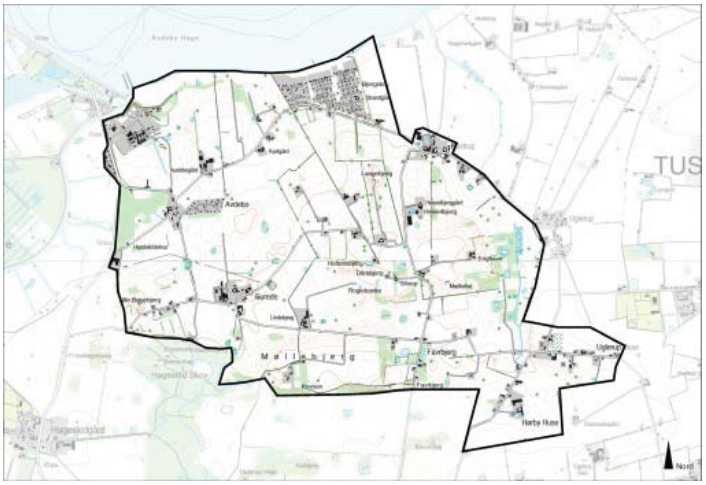

Karaktergivende rumlige og visuelle forhold
Terrænet skaber rum i sig selv. Dette understøtter af markante beplantninger, hatbakkerne og de øvrige markante bakker. Der er flotte udsigter fra dele af området, primært fra øst og nord. Området forekommer mere afgrænset mod syd og vest.

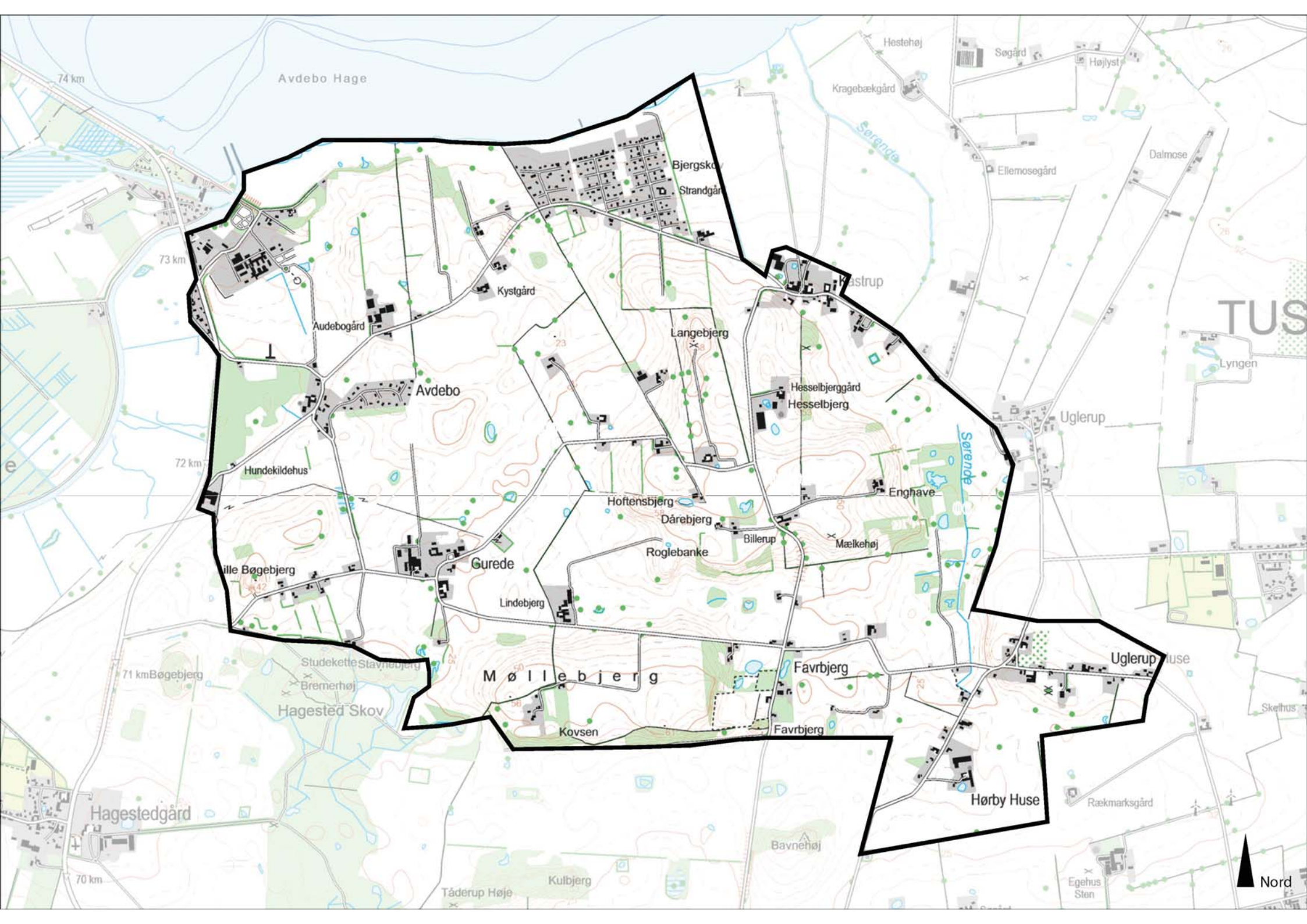
Avdebo Hage
Hestehøj
Søgård
Højlyst
Kragebækgård
Sørende
Ellemosegård
Dalmose
Bjergsko
Strandgår
Kastrup
Kystgård
Audebogård
Langebjerg
Lyngen
Uglerup
Hesselbjerggård
Hesselbjerg
Avdebo
Hundekildehus
Hoftensbjerg
Dårebjerg
Enghave
Billerup
Mælkehøj
Roglebanke
Gurede
Bøgebjerg
Lindebjerg
Studekette
Stavnebjerg
Bremerhøj
Hagested Skov
M ø l l e b j e r g
Favrbjerg
Kovsen
Hørby Huse
Rækmarksgård
Hagestedgård
Bavnehøj
Kulbjerg
Tåderup Høje
Egehus Sten
Skelhus
74 km
73 km
72 km
71 km
70 km
Nord

Afgrænsning
Området adskiller sig terrænmæssigt tydeligt fraområde 5 Tuse Næs ved at være betydelig mere kuperet. Mod område 7 Hørbygård går landskabet over i et herregårdslandskab med store enheder.

Nøglekarakteristika
Stærkt kuperet landskab af lille til middel skala. Landskabet lukker sig flere steder mellem bakkerne, men der er også steder med storslåede udsigter. Området er meget sammensat uden væsentlige forstyrrende elementer, når der ses bort fra erhvervsskolen mod nordvest.

Beliggenhed

Området er beliggende i den centrale og nordlige del af Tuse Næs. Området afgrænses mod nord af Lammefjorden, mod øst af område 5 Tuse Næs og mod syd af område 7 Hørbygård.

Området har en udstrækning på ca. 8 km²

Begrundelse for udvælgelse
Kuperet og højtliggende landskab som er betydelig mere sammensat end naboområderne.

Geologi og jordbund

Morænelandskab med indslag af dødisrelief, som i høj grad præger landskabet. Jordbunden er sandblandet lerjord i den centrale og mest kuperede del og lerblandet sandjord i de øvrige områder. Langs kysten er enkelte områder med finsandet jord.

Landskab med store vidder.

Terræn

Hele området er kuperet. Især den centrale del mellem Kastrup og Favrbjerg er meget kuperet. Mod nordøst falder terrænet mod Lammefjorden og flader ud. Markante hatbakker ses mod vest.

Hatbakker ved Lille Bøgebjerg

Vandelementer

Flere mindre søer i hele området. Mod øst et mellemstort moseområde og et lille, delvist rørlagt vandløb (Sørende). Søerne fremtræder ikke klart i landskabet på grund af bevoksninger og terrænet.

Kyst

Fjorden kan opleves fra store dele af området, men især fra de højtliggende dele. Der er en smal strandbred mod lammefjorden. Der er rester af en kystskrænt i den nordlige del af området.

Kysten og udsigt over Lammefjorden.

Dyrkningsform

Området er relativt intensivt udnyttet, men består i store dele af små marker. De store marker findes mod vest, mens der i det kuperede landskab centralt i området og mod øst findes mange mindre marker og mange græsmarker. I den kuperede del findes flere hobbybrug.

Det opdyrkede landbrugsland.

Bebyggelse

Der findes mange små ejendomme og få større. Især mod øst er området præget af mange små ejendomme og enkelthuse. Bebyggelsesstrukturen er spredt. Mod vest åbner den op i større enheder. Det er også her, de største gårde ligger, hvoraf nogle har større staldbygninger. I området findes flere, men små landsbyer som Avdebo, Gurede og Kastrup samt bebyggelserne Favrbjerg, Hørby Huse og Uglerup Huse.

Længst mod nordvest på kanten af Lammefjorden findes en stor ehvervsskole, som dominerer dette hjørne af området med store bygninger og, især, en række kraner. Mod nord findes et større sommerhusområde ud mod Lammefjorden. Tilsvarende findes et lille sommerhusområde ved Avdebo, men dette er svært at erkende da det er meget tilgroet.

Bebyggelsesmæssigt virker området autentisk. Dog sætter senere tilkomne bebyggelser som erhvervsskolen, sommerhusområde og enkelte af de større gårdanlæg lokalt sit præg på landskabet. Der er ikke udpeget kulturmiljøer i området.

Bakkeformationer og spredt bebyggelse.

Beplantning

Landskabet er domineret af mange små beplantninger og småskove. Der findes en del levende hegn og bevoksede diger. Tilsvarende findes en del beplantning i forbindelse med de enkelte ejendomme. Samlet set bevirker bevoksningerne, at området opleves delvist lukket, men samtidig med lange kig.

Der findes et tilgroet moseområde ved Uglerup landsby, som opleves meget lukket. På flere af hatbakkerne er også småskove eller beplantninger. I visse tilfælde fremhæver disse beplantninger terrænformen. Sommerhusområdet ved Kastrup er meget tilgroet og fremstår delvist som en skov.

Marker og forskellige beplantningselementer.

Kulturhistoriske helheder

Områdets kulturhistoriske intakthed vurderes at være god og har udviklet sig løbende gennem 200 år. Landsbyerne er blokudskiftede og landskabet er præget af, at jorderne er samlet omkring de enkelte ejendomme. Dette gælder også uden for landsbyerne.

Der findes kun få fredede fortidsminder. Disse markerer sig ikke i landskabet.

Foto/illustration/Kort

Tekniske anlæg

Erhvervsskolen opfattes som et større teknisk anlæg og markerer sig tydeligt. Der findes kun få tekniske anlæg i øvrigt. Ved Gurede og mod vest løber en mindre højspændingsledning som kun markerer sig svagt i landskabet, ved Avdebo står en telemast.

EUC nord for Avdebo.

Rumlige forhold

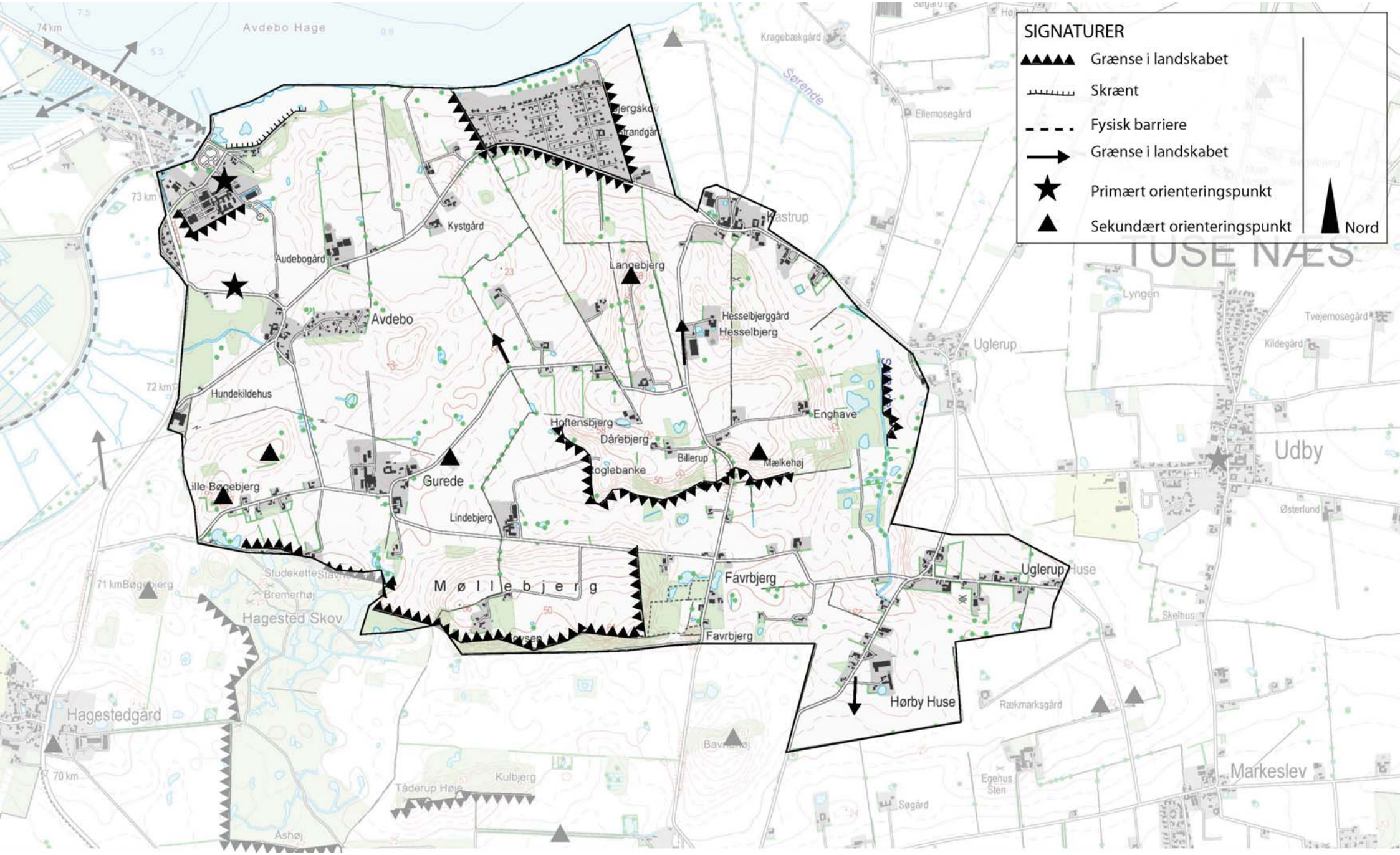
SIGNATURER
Grænse i landskabet
Skrænt
Fysisk barriere
Grænse i landskabet
Primært orienteringspunkt
Sekundært orienteringspunkt
Nord
Avdebo Hage
Kragebækgård
Sørende
Ellemosegård
Kastrup
Kystgård
Audebogård
Langebjerg
Avdebo
Hesselbjerggård
Hesselbjerg
Uglerup
Lyngen
Tvejemosegård
Kildegård
TUSE NÆS
Hundekildehus
Hoftensbjerg
Dårebjerg
Enghave
Billerup
Mælkehøj
Udby
Gurede
Lindebjerg
Østerlund
Favrbjerg
Uglerup Huse
Møllebjerg
Hagested Skov
Favrbjerg
Skelhus
Hørby Huse
Rækmarksgård
Hagestedgård
Markeslev
Egehus Sten
Søgård
Kulbjerg
Tåderup Høje
Ashøj
74 km
73 km
72 km
71 km
70 km

Skala:	Middel til lille
Rumlig afgrænsning:	Transperant til lukket
Kompleksitet:	Meget sammensat
Struktur:	Middel
Visuel uro:	Rolig
Støj:	Stille

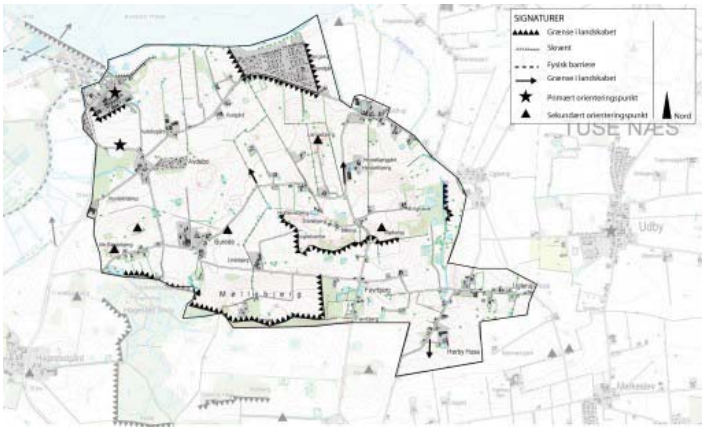

Området er tydeligt afgrænset mod naboområderne. Mod nord er lammefjorden en naturlig grænse. Mod vest falder terrænet kraftigt og blive fladere. Samtidig er området mod øst præget af større gårde og generelt større enheder. Mod syd og vest er der en tydelig grænse til herregårdslandskabet ved Hørbygård og Hagestedgård.

Helheder og enkeltelementer

Geologi, terræn og vandelementer
Kraftigt kuperet landskab som hæver sig markant over Lammefjorden og de omkringliggende områder. Flere mindre søer i hele området

Natur og Skovarealer
Kun få og små naturarealer med Uglerup Enghave som det største.

Kulturhistoriske helheder
De små landsbyer og den spredte bebyggelse af mindre gårde giver et indtryk af en ringe bonitet i den østlige del af området. Større gårde mod vest.

Særligt samspil mellem natur og kultur
Flere markarealer og strandengen er halvkultur med et vist naturindhold samt mange bevoksede diger og levende hegn.

Særlige rumlige og visuelle forhold
Området opleves som et relativt lukket landskab, primært på grund af terrænet. Ved bevægelse gennem området åbnes nye kig og med pludselige lange udsigter. Bemærkelsesværdigt, at Lammefjorden er svær at erkende længst mod nord.

Markante udsigter
Fra de højere liggende områder er der storslåede udsigter over Lammefjorden og det ydre af Tuse Næs. Kun i de allersydligste dele af området kan man enkelte steder opleve Holbæk Fjord.

Visuel påvirkning fra tekniske anlæg
Området mod nordvest er kraftigt påvirket af erhvervsskolen med de store bygninger og kraner.

Byudvikling
Ingen nyere byudvikling i området, men mod lammefjorden ligger et større sommerhusområde, der i sig selv ikke er særligt synligt, men som forhindrer udsigt over fjorden.

Delområder

06.01 Gurede
Området er præget af større marker end generelt i område 6. Det gør at området er mere åbent og mindre sammensat end resten. Terrænet er kuperet, men dog fladere og mindre dynamisk end i delområde 06.02 Favrbjerg. Delområdet er mere fattigt på såvel beplantning som bebyggelse.

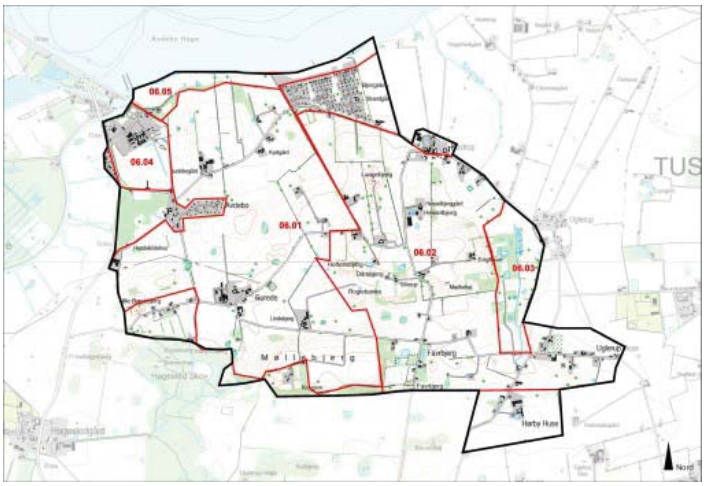

06.02 Favrbjerg
Stærkt kuperet landskab og meget sammensat med små ejendomme og mindre marker. Mere bebyggelse og flere småplantninger end i delområde 06.01 Gurede. Selv om landskabet lukker sig, så er det her der er de mest markante kig over Lammefjorden.

06.03 Uglerup Enghave
Tilgroet moseområde, som oprindelig har være græsningsenge for Uglerup by. Området er meget lukket.

06.04 Erhvervsskolen
Området er endnu fladede end delområde 06.01 Gurede. Skala og arealanvendelse er stort set som resten af området. Dog med den forskel, at erhvervsskolen mod nord dominerer dette delområde med store bygninger og kraner.

06.05 Strandengen
Naturpræget delområde, som er visuelt afskåret fra resten af område 6 på grund af terrænet og til dels på grund af beplantning

Styrke

Meget varieret og naturskønt område med markante terrænformer og udsigter ud over Lammefjorden. Til trods for en relativ stor bebyggelsestæthed, virker landskabet ikke påvirket i væsentlig grad.

Markante terrænformaer med hatbakker.

Tilstand

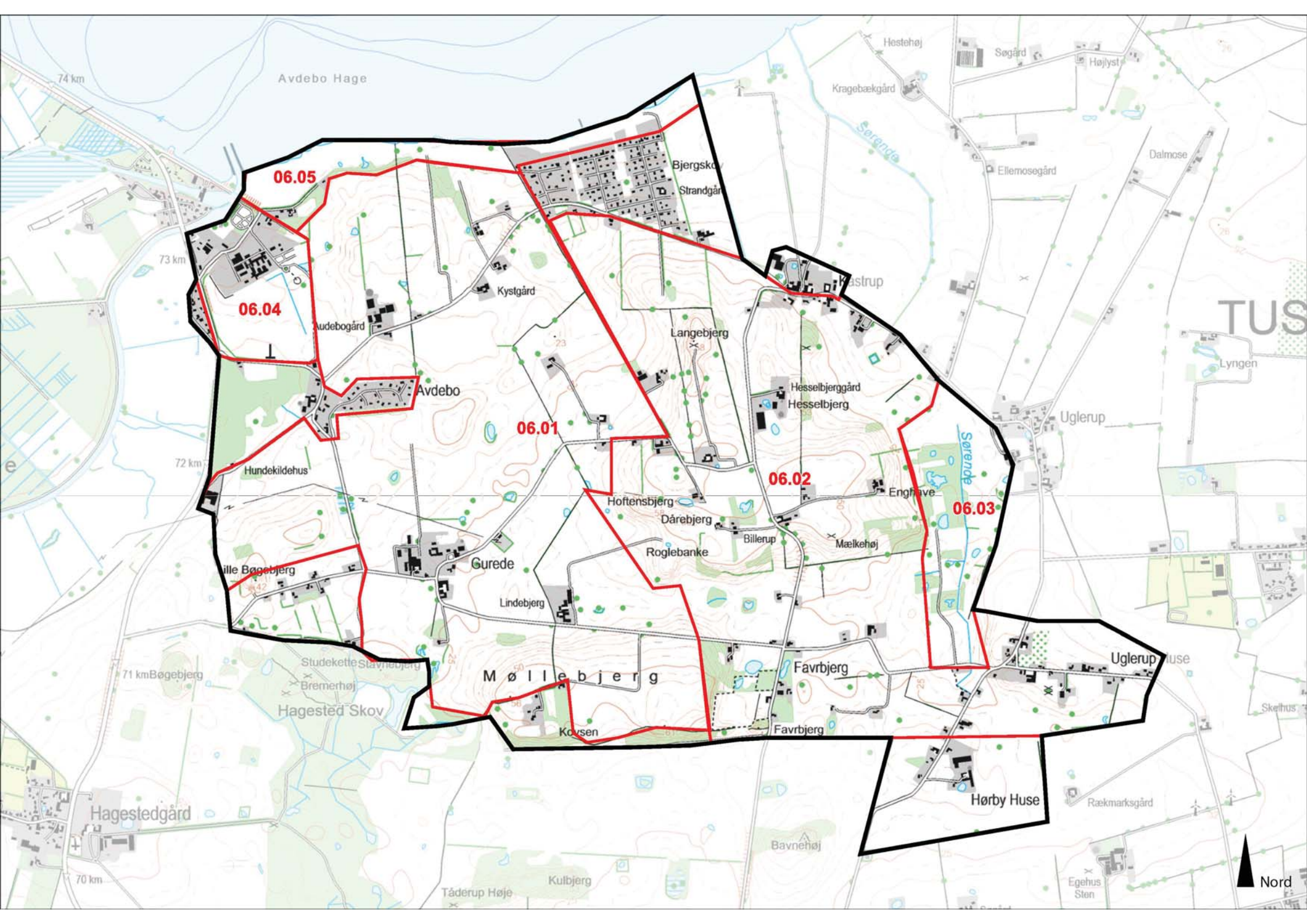

06.05
06.04
06.01
06.02
06.03
Avdebo Hage
Avdebo
Kystgård
Audebogård
Hundekildehus
Bjergskov
Strandgård
Langebjerg
Hesselbjerggård
Hesselbjerg
Hoftensbjerg
Dårebjerg
Billerup
Roglebanke
Mælkehøj
Engh
Gurede
Lindebjerg
Favrbjerg
Møllebjerg
Kovsen
Hørby Huse
Uglerup
Uglerup Huse
Hestehøj
Søgård
Højlyst
Kragebækgård
Sørende
Ellemosegård
Dalmose
Lyngen
Skelhus
Rækmarksgård
Egehus Sten
Bavnehøj
Kulbjerg
Tåderup Høje
Studekette
Stavnebjerg
Bremerhøj
Hagested Skov
Hagestedgård
Bøgebjerg
74 km
73 km
72 km
71 km
70 km
Nord

Landskabet virker oprindeligt og selv om der er kommet sommerhusområde, større gårde og enkelte tekniske anlæg, så indgår de i landskabet uden at påvirke helhedsindtrykket.

Sårbarhed

Skalaen og autenticiteten gør, at området er sårbart over for større tekniske anlæg. Herunder også større gårdanlæg. En vis grad af tilplantning kan ske, men store skovplantninger bør undgås. Især udsigtsforholdene er en kvalitet som kan begrænses af tilplantning. De markante hatbakker bør også holdes fri som markante elementer i landskabet.

Teknisk anlæg.

Særlige landskabelige forhold

Særligt delområde 06.02 Favrbjerg vurderes at have mange kvaliteter. De mange små ejendomme og elementer som småplantninger, vandhuller og forskellige marker giver området karakter. Området bør beskyttes mod ændringer, men kan i mindre grad styrkes ved at tillade enkelte velplacerede nyplantninger og hegn. Bebyggelsen bør fortsat holde den nuværende skal og udtryk.

delområde 06.01 Gurrede er på mange måder sammenlineligt med delområde 06.02 Favrbjerg, men mangler i nogen udstrækning den samme grad af sammensathed og rumdannende plantninger. Området bør derfor styrkes ved at give mulighed for tiltag, som kan mindske den kulturgeografiske skala, så den på en bedre måde indgår i landskabet. Dette kan ske ved at tillade flere levende hegn, småplantninger eller naturområder. Oplevelsen af fjorden skal der i særlig grad tages hensyn til.

Omkring delområde 06.04 Erhvervsskolen vil der med fordel kunne ske større ændringer i form af skovtilplantning, som kan dæmpe indtrykket af bygninger og kraner. Der er ikke udsigt til fjorden til trods for den kystnære placering

Rullende landskabsformer.

Område 7 Hørbygård

Indledning

- Strategi
- Landskabskarakter
- Beliggenhed

Naturgeografi

- Geologi og Jordbund
- Terræn
- Vandelementer
- Kyst

Kulturgeografi

- Dyrkningsform
- Bebyggelse
- Beplantning
- Kulturhistoriske helheder
- Tekniske anlæg

Rumlig analyse

- Rumlige forhold
- Helheder og enkeltelementer

Delområder

Landskabsvurdering

- Styrke
- Tilstand
- Sårbarhed
- Særlige landskabelige forhold

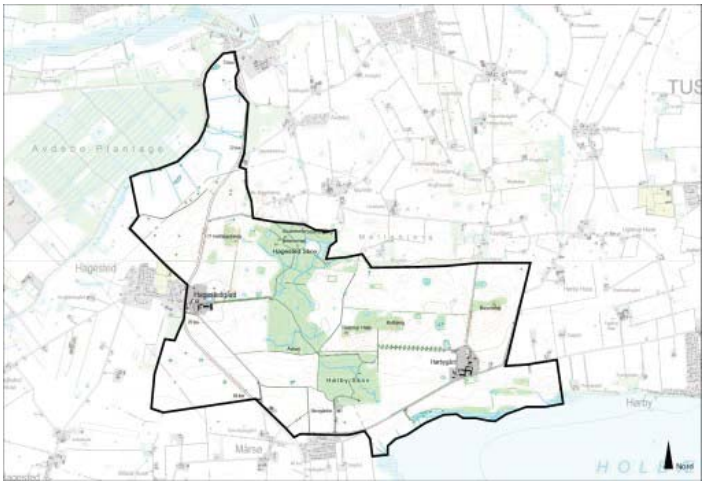

Strategi 3
Landskabskarakter 3
Beliggenhed 4
Geologi og jordbund 4
Terræn 4
Vandelementer 4
Kyst 5
Dyrkningsform 5
Bebyggelse 5
Beplantning 5
Kulturhistoriske helheder 6
Tekniske anlæg 6
Rumlige forhold 6
Helheder og enkeltelementer 7
Delområder 7
Styrke 8
Tilstand 8
Sårbarhed 8
Særlige landskabelige forhold 8

Strategi

Målsætning
Storskala herregårdslandskab, som bør fastholdes i skala og funktion. Der bør fortsat fokuseres på landbrug og skovbrug. Nye elementer kan tilføjes.

Der er markante udsigter mod syd over Holbæk Fjord. Denne udsigt og indblik til skovbryn bør bevares uændret.

Området bør friholdes for byudvikling. Landbrugserhvervet skal fortsat kunne udvikles, men må ikke i væsentligt omfang ændres.

Anbefalinger
Området er fattigt på naturområder, og der kan derfor i kanten af marker og skove etableres nye naturområder. Nyt landbrugsbyggeri skal placeres under hensyntagen til landskabet.

Illustration/kort

Landskabskarakter

Et område, hvor der ikke er sket store ændringer gennem tiden. Der er tale om et meget homogent område, hvor der udelukkende dyrkes planteavl og skov. Der er nogle meget markante landskabstræk, som både er områdets styrke, og dets svaghed afhængig af, hvilke tiltag der gøres. Landskabet kan bære væsentlige tekniske anlæg, hvis de placeres de rigtige steder. Tilsvarende vil der kunne ske tilplantning og tilsvarende tiltag, som er naturlige i et herregårdslandskab. Placering af småskala anlæg og enkeltelementer kan virke fejlplaceret.

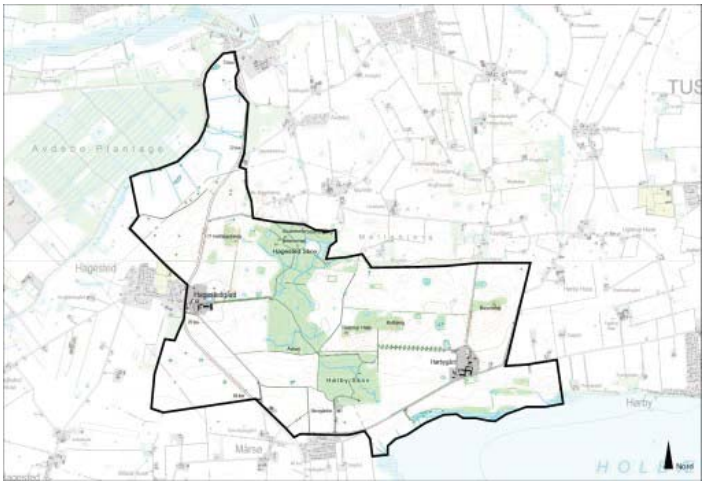

Karaktergivende landskabselementer
De to herregårde Hagestedgård og Hørbygård dominerer dette område. De store marker og skovene giver landskabet dets karakter. Af særlige landskabelementer er de markante bakker som Bøgebjerg og Kulbjerg og engene langs Svinninge-Audebodæmningen. Men også alléerne ved Hørbygård og Hagestedgård understreger det storladne landskab.

Karaktergivende rumlige og visuelle forhold
Skovene og bakkerne danner især ved Hørbygård store lukkede landskabsrum. Mod vest omkring Hagestedgård er landskabet mere åbent og med udsyn over den afvandede del af Lammefjorden og Tuse-Mårsø Enge.

Afgrænsning
Mod nord hæver bakkerne sig i område 6 Favrbjerg og danner en tydelig grænse til et mere sammensat landskab. Mod øst og vest ligger områderne 5 Tuse Næs og 11 Gislinge, som begge er mere typiske

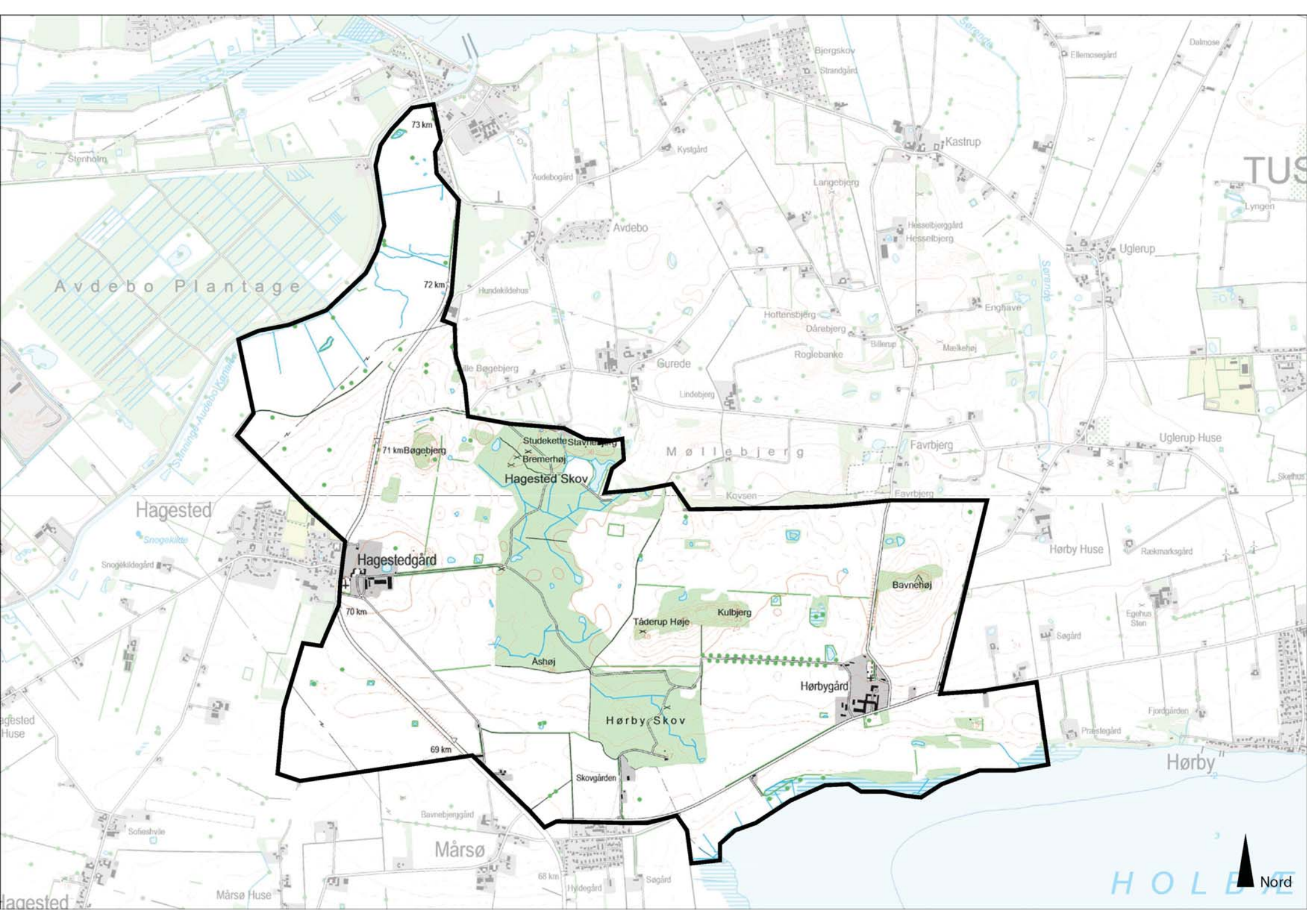
73 km
72 km
71 km
70 km
69 km
68 km
Bøgebjerg
Studekette
Bremerhøj
Hagested Skov
Hagestedgård
Tåderup Høje
Kulbjerg
Bavnehøj
Ashøj
Hørbygård
Hørby Skov
Skovgården
Avdebo Plantage
Hagested
Gurede
Møllebjerg
Favrbjerg
Kovsen
Kastrup
Avdebo
Uglerup
Uglerup Huse
Hørby Huse
Hørby
Mårsø
Mårsø Huse
Nord

landbrugslandskaber. Mod syd ligger Holbæk Fjord.

Nøglekarakteristika
Herregårdslandskab med meget sparsom bebyggelse og store marker.

Beliggenhed

Området er beliggende mellem Holbæk Fjord og den afvandede del af Lammefjorden ved roden af Tuse Næs. Afgrænses mod nord af lammefjorden og mod syd af Holbæk Fjord. Grænser i øst og nord op til område 6 Favrbjerg og syd og vest til område 11 Gislinge.

Området har en udstrækning på ca. 8,5 km².

Begrundelse for udvælgelse
Meget homogent herregårdslandskab som skalamæssigt og bebyggelsesmæssigt adskiller sig væsentligt fra naboområderne.

Geologi og jordbund

Morænelandskab med mindre områder med dødisbakker. Mod Holbæk Fjord findes et marint forland. Sandblandet lerjord og lerblandet sandjord.

Bakket landskab med marker.

Terræn

Svagt hældende plateau mod sydvest. Mod nord markante bakker, som har hatbakke lignende karakter.

Landskab med særlige bakkeformationer.

Vandelementer

Spredt i området findes en række mindre søer. Der ses ingen vandløb, men flere afvandingsgrøfter i skovene.

Udsigt til kysten syd for Hørbygård.

Kyst

Marint forland med rørskov.

Landbrug i de kystnære områder.

Dyrkningsform

Området er domineret af store marker, intensivt landbrug og skovbrug. Langs Holbæk Fjord og Lammefjorden er større arealer, som ikke dyrkes. Der er en del vildtremiser i området.

Marker i godslandskabet.

Bebyggelse

Bebyggelsen er samlet i to større gårde, Hørbygård og Hagestedgård. Enkelte fritliggende huse mod syd. Både Hørbygård og Hagestedgård ligger i forbindelse med en kirke.

Herregården Hørbygård.

Beplantning

Området er domineret af mellemstore skove og markante beplantningselementer som bevoksede hatbakker og en markant allé ved Hørbygård. Vildtremiser ligger spredt på markerne i tilknytning til små vandhuller. Langs Holbæk Fjord findes en del kratbevoksninger.

Terrænformer og beplantningselementer.

Kulturhistoriske helheder

Hele området er en sammenhængende kulturhistisk helhed med de to herregårde. Karakteristisk herregårdslandskab med store enkeltelementer.

Herregårdslandskabet med landbrug og bevoksninger.

Tekniske anlæg

Der er ingen tekniske anlæg af betydning. Der er en mindre højspændingsledning i den nordlige del af området, og Nykøbingvej går gennem området fra syd mod nord.

Nykøbingvej og kirken i Hagested.

Rumlige forhold

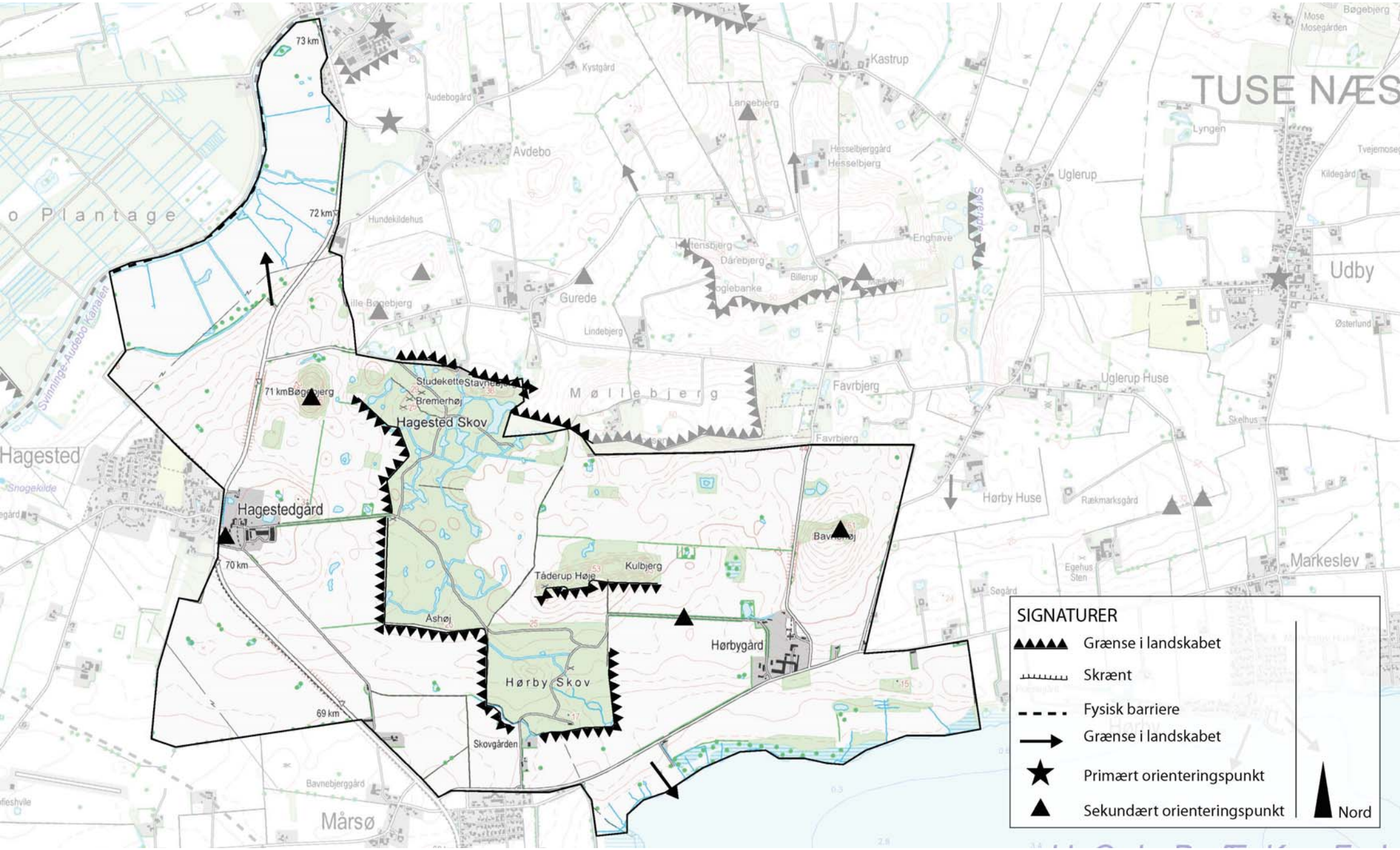
73 km
72 km
71 km
70 km
69 km
Hagested Skov
Hagestedgård
Hagested
Møllebjerg
Hørby Skov
Hørbygård
Kulbjerg
Tåderup Høje
Ashøj
Skovgården
Bremerhøj
Studekette
Gurede
Avdebo
Kastrup
Uglerup
Udby
Uglerup Huse
Favrbjerg
Hørby Huse
Markeslev
Mårsø
Bavnebjerggård
Svinninge-Audebo Kanalen
SIGNATURER
Grænse i landskabet
Skrænt
Fysisk barriere
Grænse i landskabet
Primært orienteringspunkt
Sekundært orienteringspunkt
Nord

Skala:	Stor
Rumlig afgrænsning:	Transparant til åben afgrænsning
Kompleksitet:	Enkelt
Struktur:	Dominerende
Visuel uro:	Roligt
Støj:	Afdæmpet

Området adskiller sig tydeligt fra naboområder ved udelukkende af bestå af de to herregårdes jorder. Såvel skala som sammensathed er markant anderledes end i naboområderne.

Terrænet hæver sig fra Holbæk Fjord mod Hagestedgård og til Favrbjerg bag ved Hørbygård. Nord for Hagestedgård falder landskabet igen mod den afvandede Lammefjord. Skovene danner markante grænser i området. Generelt opleves landskabet som åbent. Kun området nord for Hørbygård lukker sig mellem terrænet og skovene.

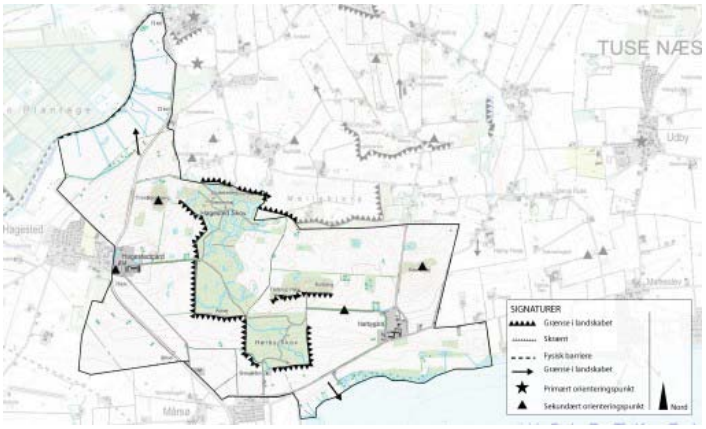

Helheder og enkeltelementer

Terræn
Bakkeformationerne Bøgebjerg nord for Hagestedgård og Bavnehøj nord for Hørbygård samt Tåderup Høje og Kulbjerg vest for Hørbygård markerer sig tydeligt i landskabet. Alle bakker er bevokset med skov.

Skov
Skovene Hørby Skov og Hagested Skov er meget markante elementer i den centrale del af området. Skovene adskiller de to herregårdes jorder.

Kulturhistoriske helheder
Hele området er en kulturhistorisk helhed omkring de to herregårde, hvor hovedbygningerne er af kulturhistorisk betydning. Der findes en del fortidsminder i den nordlige del af Hagested Skov.

Mod nord danner Svinninge-Avdebokanalen en klar grænse. Den er en del af det store afvandingsprojekt af lammefjorden.

Markante udsigter
Fra Tuse Næs Vej er der en flot udsigt over Holbæk Fjord og til Holbæk by. En lignende udsigt er der fra Nykøbingvej mod den afvandede Lammefjord med Avdebo Plantage. Fine indblik til de markante skovbryn.

Naturarealer
Mod nord mellem Nykøbingvej og Svinninge-Avdebokanalen ligger nogle af kommunens mest værdifulde ferske enge. Kvaliteten er betinget af at de afgræsses.

Skovene tilfører området rekreative værdier.

Delområder

07.01 Engene ved Svinninge-Avdebokanalen
Åbent areal med ferske enge. Området har ikke været opdyrket og har et stort naturindhold, som er karakteristisk for engarealer. Tidligere strandeng ved lammefjorden.

07.02 Kulbjerg
Lukket landskabsrum mellem Hørby Skov og Hørbygård mod syd og Møllebjerg mod nord. Mod vest afgrænsning af Hagested Skov og mod øst af Bavnehøj. Store marker med en del vildtremiser. I området findes også bakkerne Tåderup høje og Kulbjerg. Selv om det er store marker, så opleves dette delområde meget lukket.

07.03 Strandengen
Området er svært at erkende fra offentlig vej og gemmer sig bag det faldende terræn og bevoksningen langs med kysten. Der er ingen adgang til kysten og bevoksningen forhindrer en del udsyn langs kysten.

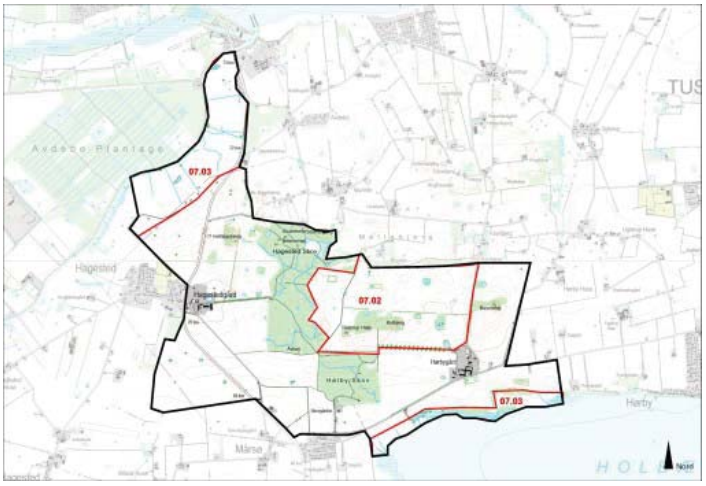

Styrke

Områdets største styrke er den meget klare og dominerende struktur og den store skala. Området er meget homogent. Selv om det består af dyrkede marker, enge og skove, så opfattes det som et harmonisk landskab uden de store overraskelser, men med en ophøjet ro.

Tilstand

Et landskab af stor autenticitet og med få eller ingen forstyrrende elementer. Landskabet er tilpasset et effektivt udnyttet landbrug med få naturelementer.

Sårbarhed

Tilføjelse af nye elementer som ikke er karakteristisk for herregårdslandskabet vil kunne virke fremmede. Ny bebyggelse bør således undgås med mindre den har relation til driften af området.

Særlige landskabelige forhold

Engene ved Svinninge Avdebokanalen
Både landskabeligt og naturmæssigt er disse enge enestående. Oplevelsen af dem og indholdet er derfor forhold, som bør sikres.

Bakkeformationerne
De markante bakker er tydelige i landskabet og bør ikke sløres. De fleste af dem er i dag skovbevoksede. Det er i nogen grad med til at fremhæve bakkerne, men for meget skov vil have den modsatte effekt. Selv om

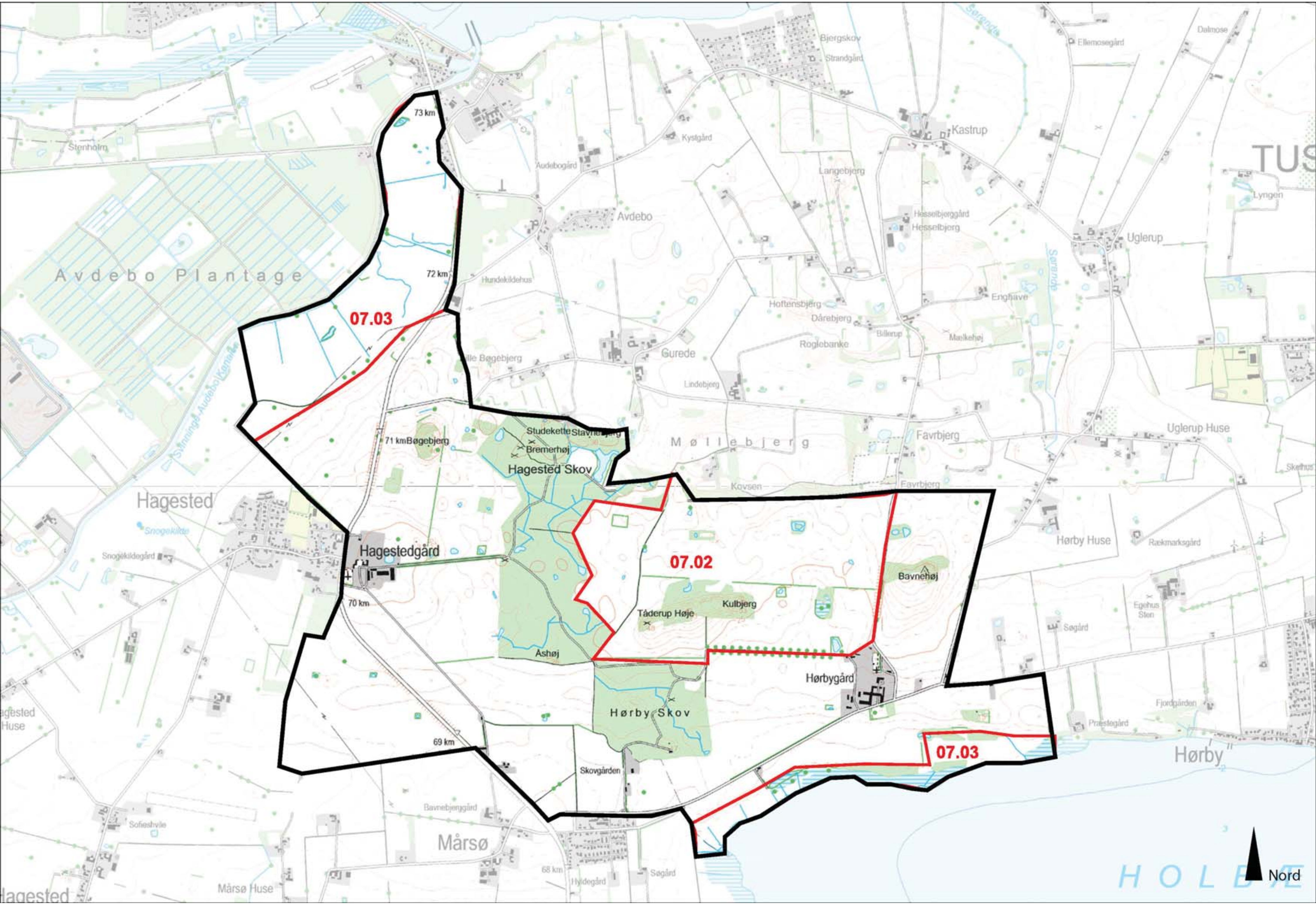
07.03
07.02
07.03
Nord
Avdebo Plantage
Hagested Skov
Hørby Skov
Hagestedgård
Hørbygård
Hagested
Mårsø
Hørby
Avdebo
Gurede
Kastrup
Uglerup
Uglerup Huse
Hørby Huse
Møllebjerg
Favrbjerg
Kovsen
Bavnehøj
Kulbjerg
Tåderup Høje
Åshøj
Bremerhøj
Bøgebjerg
Skovgården
Stenholm
Hundekildehus
Audebogård
Kystgård
Bjergskov
Strandgård
Langebjerg
Hesselbjerggård
Hesselbjerg
Hoftensbjerg
Dårebjerg
Roglebanke
Lindebjerg
Billerup
Enghave
Mælkehøj
Dalmose
Ellemosegård
Lyngen
Rækmarksgård
Søgård
Egehus Sten
Fjordgården
Præstegård
Bavnebjerggård
Sofieshvile
Snogekildegård
Snogekilde
Mårsø Huse
Hyldegård
73 km
72 km
71 km
70 km
69 km
68 km
HOLBÆ

landskabet er stort og robust over for visse tekniske anlæg, så vil for store anlæg placeret ved disse bakker forstyrre oplevelsen af et markant landskabselement.

Kulturhistoriske helheder
Herregårdenes placering i landskabet må ikke sløres. I det de er centrale elementer, som danner grundlaget for landskabets fortælling. Herregårdene bør derfor i højere grad markere sig. Begge gårdene er helt eller delvist skjult i bevoksninger. Det er dog en afvejning, da nyere driftsbygninger ikke bør markere sig alene.

Både ved Hagestedgård og ved Hørbygård findes markante alleer, som tegner sig tydeligt i landskabet. Disse alleer adskiller sig fra det normale ved ikke at føre op til hovedgården, men væk fra den og over til skovene. Baggrunden for denne placering er uklar. Oplevelsen af disse alléer er en væsentlig værdi for området.

Skovbryn
Et væsentligt landskabselement er de markante skovbryn. Både landskabeligt og naturmæssigt er det af betydning af disse skovbryn bevares og indblikket ikke sløres eller forstyrres.

Strandengene
Strandengene ved Holbæk Fjord er svære at opleve som følge af tilgroning og bevoksninger langs fjorden. En åbning og afgræsning af området vil have en gavnlig effekt på såvel naturforhold som den landskabelige oplevelse.

Område 8 Lammefjorden

Indledning

- Strategi
- Landskabskarakter
- Beliggenhed

Naturgeografi

- Geologi og Jordbund
- Terræn
- Vandelementer
- Kyst

Kulturgeografi

- Dyrkningsform
- Bebyggelse
- Beplantning
- Kulturhistoriske helheder
- Tekniske anlæg

Rumlig analyse

- Rumlige forhold
- Helheder og enkeltelementer

Delområder

Landskabsvurdering

- Styrke
- Tilstand
- Sårbarhed
- Særlige landskabelige forhold

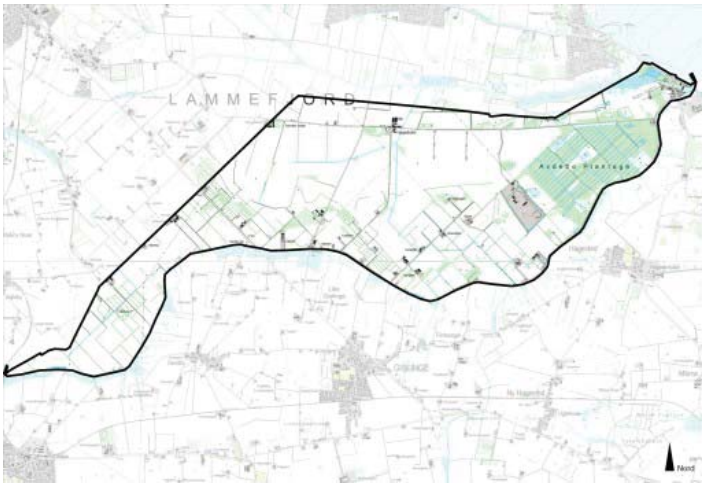

Strategi 3
Landskabskarakter 3
Beliggenhed 4
Geologi og jordbund 4
Terræn 4
Vandelementer 4
Kyst 5
Dyrkningsform 5
Bebyggelse 5
Beplantning 5
Kulturhistoriske helheder 6
Tekniske anlæg 6
Rumlige forhold 6
Helheder og enkeltelementer 7
Delområder 7
Styrke 7
Tilstand 8
Sårbarhed 8
Særlige landskabelige forhold 8

Strategi

Målsætninig
Området er i sig selv en kulturhistorisk helhed og bør bevares som afvandet fjordområde med landbrug som den primære anvendelse. Det meget åbne, flade landskab i stor skala er en stærk karakter i området og bør bevares og styrkes.

Anbefalinger
Dele af området er kraftigt påvirket af tekniske anlæg, især vindmøller, højspændingsledninger og den kommende motortrafikvej (beliggende vest for lossepladsen og Avdebo plantage). Den østlige del af området vurderes derfor til at være mættet i forhold til tekniske anlæg. Tilføres nye anlæg kan det have negativ effekt på områdets karakter. Landbrugsenhederne i området er i middel-stor skala, hvilket bør bevares, skal der etableres større landbrugsbygninger i området bør det ske med stor respekt for landskabets åbenhed og horisontale struktur. Store enheder eller vertikale strukturer vil i mange tilfælde have en negativ påvirkning af områdets karakter.

Illustration/kort

Landskabskarakter

Karaktergivende landskabselementer
Landskabet er et kulturlandskab skabt i starten af 1900-tallet, den oprindelige struktur er intakt. Dog forekommer der nyere elementer som vindmøller og større vejanlæg, hvilket sætter et kraftigt præg på området, især i den østlige del.

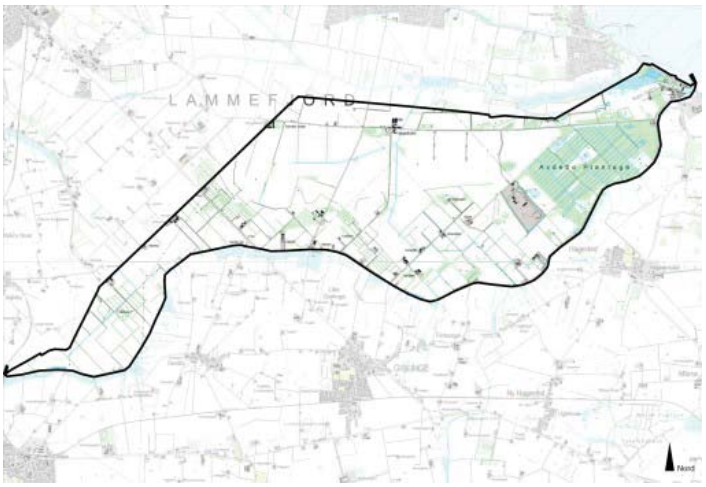

Karaktergivende rumlige og visuelle forhold
Området er karakteriseret ved at være et stort og åbent landskab, de levende hegn danner i nogen grad mindre enheder. Avdebo Plantage fremstår som et mere lukket område. Den linære struktur i form af markenheder og afvandingskanaler vidner om, at det er et menneskeskabt landskab man færdes i. Der er en fremherskende horisontal orientering i store dele af området.

Afgrænsning
Dæmningen mod Svinninge-Avdebo kanalen og Landkanalen danner en klar, men ikke dominerende grænse mod område 11 Gislinge og 7 Favrbjerg i syd. Mod øst afgrænses området af kysten og Avdebo dæmningen mod Lammefjorden. Den nord- og vestlige grænse bestemmes af kommunegrænsen, selve den afvandede del af Lammefjorden og dermed dette område fortsætter ind i Odsherred Kommune og afgrænses på alle sider af enten dæmning eller markante afvandingskanaler.

Nøglekarakteristika

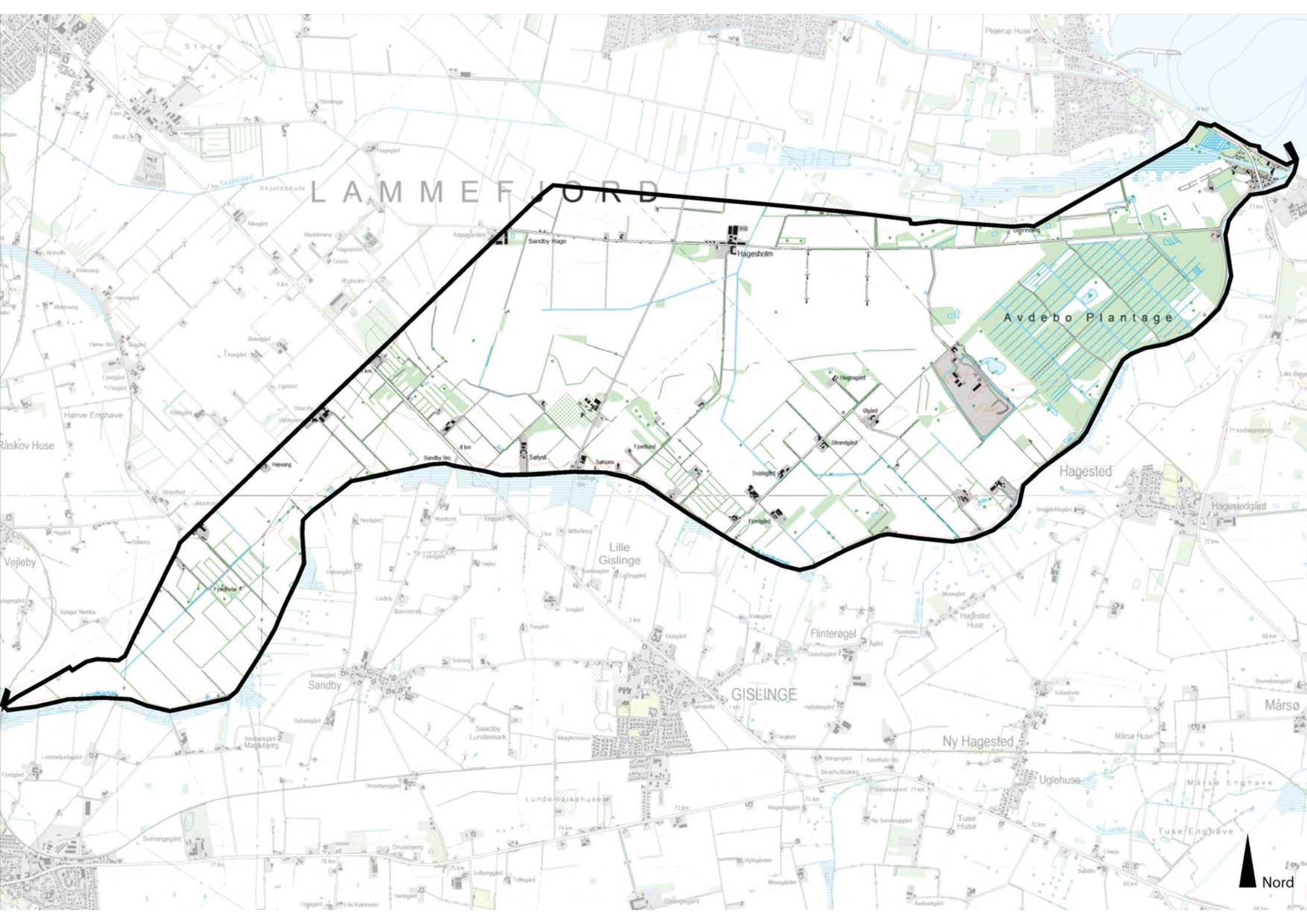
LAMMEFJORD
Avdebo Plantage
Hagesholm
Sandby Hage
Hagested
Hagestedgård
Lille Gislinge
Flinterøgel
GISLINGE
Sandby
Ny Hagested
Uglehuse
Mårsø
Mårsø Enghave
Tuse Enghave
Tuse Huse
Hørve Enghave
Råskov Huse
Vejleby
Sandby Bro
Sølyst
Sandby Lundemark
Lundemarkshuse
Nord

Intensivt landbrug, levende hegn, fladt terræn, afvandingskanaler, horisontal struktur.

Beliggenhed

Området er beliggende ved Holbæk Kommunes nordlige grænse til Odsherred Kommune. Området ligger ca. 8 km nordvest for Holbæk by.

Området har en udstrækning på ca. 18,5 km^2.

Begrundelse for udvælgelse
Området er et tørlagt fjordområde med en klar afgrænsning til naboområderne i form af Landkanalen mod syd og Avdebo dæmningen mod øst.

Geologi og jordbund

Der er tale om et kunstigt tørlagt fjordområde med varierende jordbundstyper, dog er der store områder med kalkholdig jord og finsandet jord samt lerblandet sandjord og sandblandet lerjord. Der ud over findes mindre områder med grovsandet jord.

Dæmningen ved Avdebo.

Terræn

Terrænet fremstår meget fladt med en tydelig horisontal orientering.

Det flade terræn er karakteristisk for området.

Vandelementer

Der forekommer mange afvandingskanaler i området, hvilket er de eneste vandelementer ud over et mindre vådområde i den nordøstlige del af området.

Landkanalen ved Sandby Bro.

Kyst

Området grænser op til den ikke afvandede del af Lammefjorden, og afgrænses her af en større dæmning. Oppe fra dæmningen er der udsigt hele vejen rundt samt en god visuel sammenhæng langs kysten, som ellers er skjult af dæmningen. Øst for dæmningen er der intet kystforland af betydning.

Udsigt over Lammefjorden.

Dyrkningsform

Området benyttes primært til intensivt landbrug og plantage drift i form af Avdebo Plantage.

Landbrugsland med levende hegn.

Bebyggelse

Der er en ensartet bebyggelsesstruktur med mindre gårde fra starten af 1900-tallet. Hagesholm er den eneste store gård i området.

Foto/illustration/Kort

Beplantning

De mange levende hegn og småplantninger i den sydlige del af området dominerer. Længst mod øst, bag dæmningen findes enkelte ellebevoksninger i de senest afvandede områder. Det største bevoksningselement er Avdebo Plantage beliggende i områdets østlige del.

Avdebo Plantage.

Kulturhistoriske helheder

Området er som tørlagt fjordområde en kulturhistorisk helhed i sig selv.

Lammefjorden som kulturhistorisk helhed.

Tekniske anlæg

Området er præget af tilstedeværelsen af flere forskellige tekniske anlæg. I den østlige del er der en stor påvirkning fra de mange store vindmøller, i denne del af området anlægges desuden en ny motortrafikvejt. Området er der ud over præget af højspændningsledninger, store staldbygninger og tilstedeværelsen af en stor losseplads samt dæmningen mod den vandholdige del af Lammefjorden.

Vindmøller ved Hagesholm.

Rumlige forhold

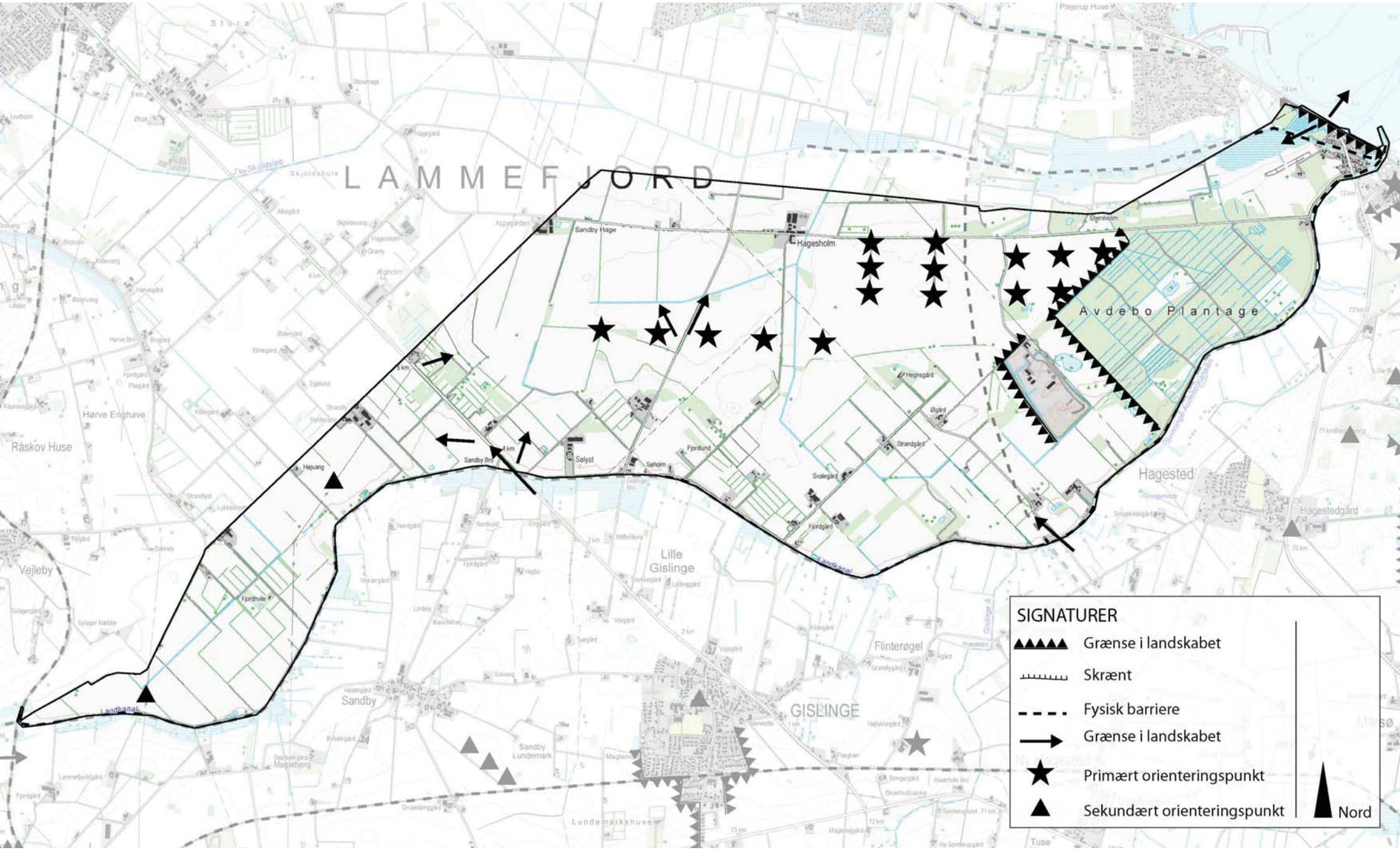
LAMMEFJORD
Avdebo Plantage
Hagesholm
Sandby Hage
Sandby Bro
Sølyst
Søholm
Fjordlund
Hegnsgård
Øgård
Strandgård
Svalegård
Fjordgård
Hagested
Hagestedgård
Flinterøgel
Lille Gislinge
GISLINGE
Sandby
Sandby Lundemark
Lundemarkshuse
Vejleby
Råskov Huse
Hørve Enghave
Fjordhvile
Landkanal
SIGNATURER
Grænse i landskabet
Skrænt
Fysisk barriere
Grænse i landskabet
Primært orienteringspunkt
Sekundært orienteringspunkt
Nord

Skala:	Stor
Rumlig afgrænsning:	Åbent
Kompleksitet:	Enkelt
Struktur:	Dominerende
Visuel uro:	Uroligt
Støj:	Afdæmpet-Stille

Den vestlige del af området fremstår mere autentisk og opleves mere stille end den østlige del af området. Der er en åben afgrænsning til naboområderne og dermed en visuel sammenhæng. Det meget linære og rigide net af afvandingskanaler og markenheder vidner om, at der er tale om et menneskeskabt landskab i alle henseender.

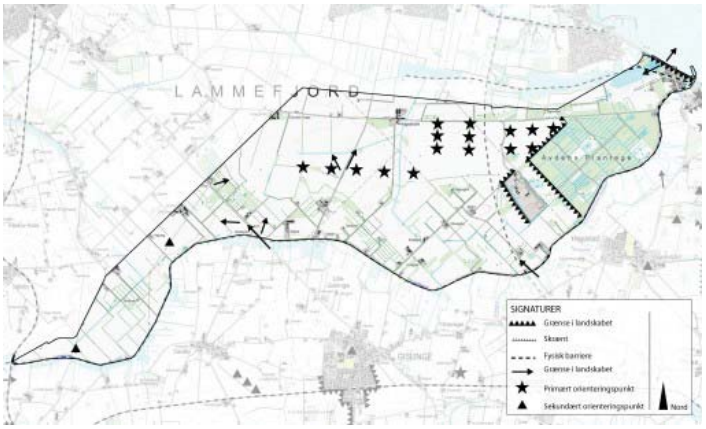

Helheder og enkeltelementer

Kulturhistoriske helheder
Området er i sig selv en kulturhistorisk helhed, men især området omkring dæmningen og sluseværket udgør en særlig kulturhistorisk helhed.

Visuel påvirkning fra tekniske anlæg
Den østlige del af området er i væsentlige grad domineret af de tekniske anlæg som vindmøller og den kommende motortrafikvej.

Den store skala og vertikale struktur brydes af vindmøller og beplantning.

Delområder

08.01 Avdebo Plantage
Størstedelen af delområdet er beplantet og har en vertikal struktur, der står i kontrast til den horisontale struktur i resten af område 8. Delområdet opleves som et lukket element i forhold til det ellers meget åbne landskab.

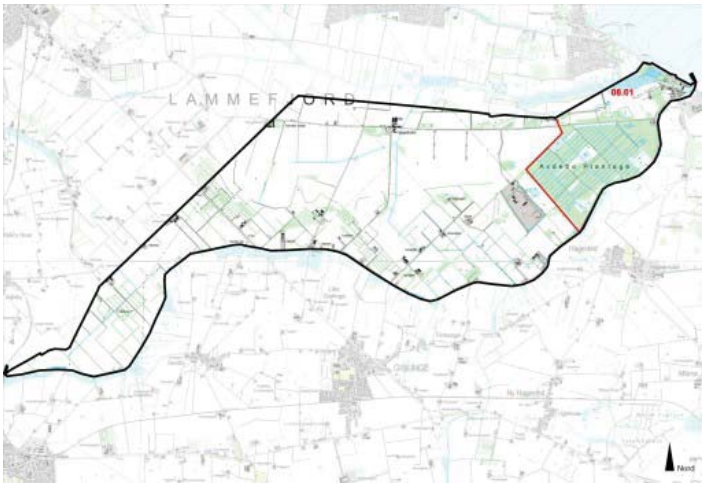

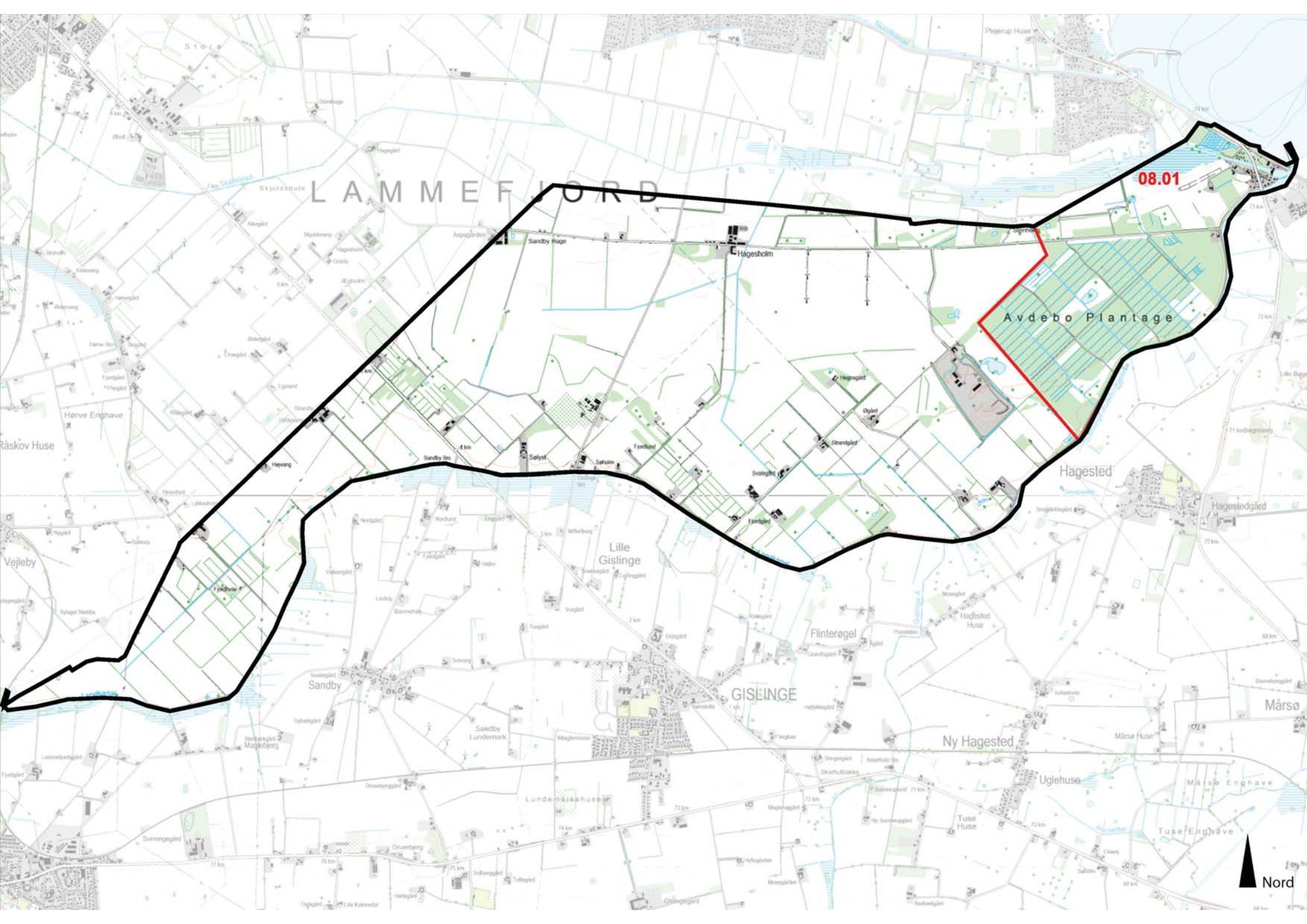

08.01
LAMMEFJORD
Avdebo Plantage
Hagesholm
Sandby Hage
Hagested
Hagestedgård
Lille Gislinge
Flinterøgel
GISLINGE
Sandby
Ny Hagested
Uglehuse
Mårsø
Mårsø Enghave
Tuse Enghave
Tuse Huse
Hørve Enghave
Råskov Huse
Vejleby
Nord

Styrke

Landskabet fremstår autentisk i da man ikke er i tvivl om, at der er tale om et menneskeskabt landskab. Denne karakter fremhæves i kraft af de linære og rigide strukturer i landbrug og afvandingskanaler. Tilsammen med det meget flade terræn skaber det en unik karakter, der bør værnes om.

Tilstand

Områdets tilstand er varierende, i den vestlige del af området er tilstanden god og i den østlige del vurderes det at tilstanden er væsentligt forringet som følge af de mange tekniske anlæg.

Landskabet i den sydvestlige del af området.

Sårbarhed

Området eksisterer alene i kraft af dæmningen ved Avdebo og kanalerne i nord og syd. Det meget åbne, flade landskab i stor skala er i sig selv en stærk karakter og bør bevares og styrkes. Den horisontale struktur bør især i den vestlige og sydlige del af området ikke sløres af vertikale strukturer som højspændingsmaster, vindmøller eller større beplantningsvolumener. Etablering af større staldbygninger i tilknytning til eksisterende landbrugsenheder skal ske med stor respekt for landskabets åbenhed og horisontale struktur. Den østlige del er kraftigt påvirket af vindmøller, den kommende motortrafikvej og højspændingsledninger. Det vurderes at denne del af området er særligt sårbart overfor etablering af flere tekniske anlæg.

Den kommende motortrafikvej anlægges.

Særlige landskabelige forhold

Lammefjorden strækker sig ind i Odsherred kommune og vidner om en markant kulturhistorisk begivenhed i form af det store tørlagte fjordområde der i dag hovedsageligt benyttes til landbrugsdrift. Landskabet er meget fladt, hvorfor de elementer der bryder den vertikale struktur opleves som meget markante, det være sig især elementer som vindmøller og Avdebo plantage.

Udsigt over området ser fra fjorden ind over land.

Område 9 Svinninge Vejle

Indledning

- Strategi
- Landskabskarakter
- Beliggenhed

Naturgeografi

- Geologi og Jordbund
- Terræn
- Vandelementer
- Kyst

Kulturgeografi

- Dyrkningsform
- Bebyggelse
- Beplantning
- Kulturhistoriske helheder
- Tekniske anlæg

Rumlig analyse

- Rumlige forhold
- Helheder og enkeltelementer

Delområder

Landskabsvurdering

- Styrke
- Tilstand
- Sårbarhed
- Særlige landskabelige forhold

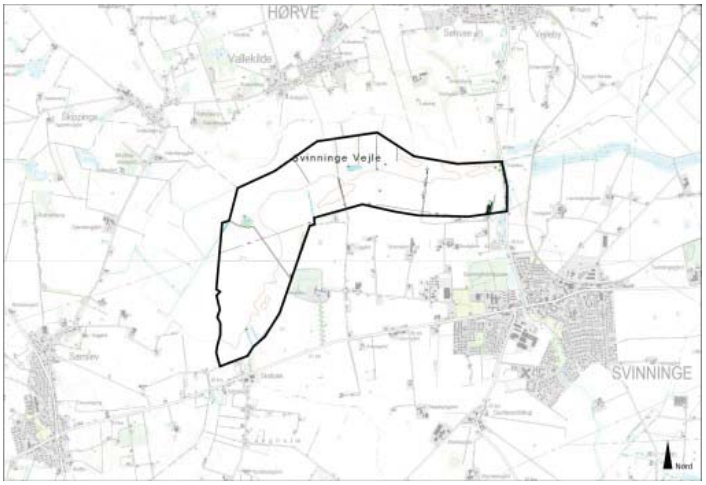

Strategi 3
Landskabskarakter 3
Beliggenhed 3
Geologi og jordbund 3
Terræn 4
Vandelementer 4
Dyrkningsform 4
Bebyggelse 4
Beplantning 4
Kulturhistoriske helheder 4
Tekniske anlæg 4
Rumlige forhold 5
Helheder og enkeltelementer 5
Delområder 5
Styrke 6
Tilstand 6
Sårbarhed 6
Særlige landskabelige forhold 6

Strategi

Målsætning
Området bør bevares som et åbent landskab uden bebyggelse og med sparsom beplantning.

Anbefalinger
Tilstedeværelsen af vindmøller og højspændingsledninger slører ikke områdets karakter, men der bør ikke etableres flere tekniske anlæg i området.

Illustration/kort

Landskabskarakter

Karaktergivende landskabselementer
Den tørlagte og opdyrkede flade med sparsom beplantning og ingen bebyggelse.

Karaktergivende rumlige og visuelle forhold
Fladen og dermed et godt udsyn mod de tilstødende områder.

Afgrænsning
En stor del af Svinninge Vejle er beliggende i Odsherred og Kalundborg kommuner, det samlede areal er ca. 4,5 km^2. Grænsen mod øst sker i kraft af pumpestationen og dæmningens beliggenhed. I alle retninger er afgrænsningen bestemt af et skift i terrænform og bebyggelsesstruktur.

Nøglekarakteristika
Flade, stor skala, velafgrænset, landbrug.

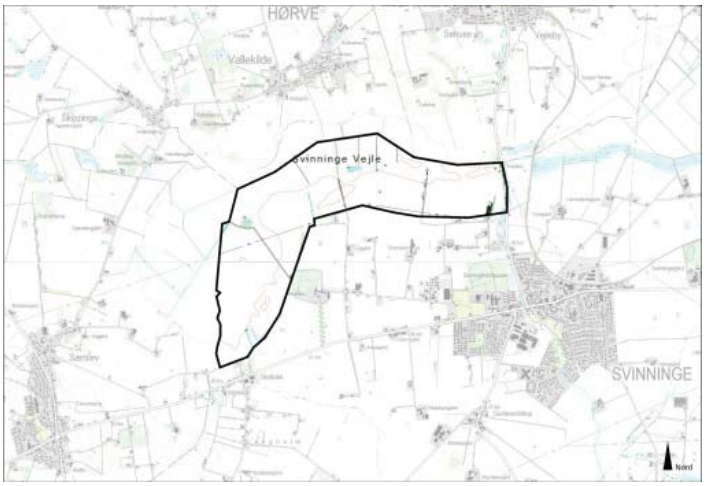

Beliggenhed

Området er beliggende umiddelbart vest for Svinninge, ca. 19 km vest for Holbæk by. Området er mod nord afgrænset af kommunegrænsen til Odsherred kommune og mod vest af grænsen til Kalundborg kommune. Mod øst og afgrænses området af områderne 8 Lammefjorden, 10 Gudmandstrup og 19 Hjembæk.

Området har en udstrækning på ca. 2,5 km^2.

Begrundelse for udvælgelse
Området er et stort, meget ensartet og velafgrænseet tørlagt areal.

Geologi og jordbund

Hele området er et tørlagt marint forland. Jordtypen er primært

Foto/Illustration/Kort

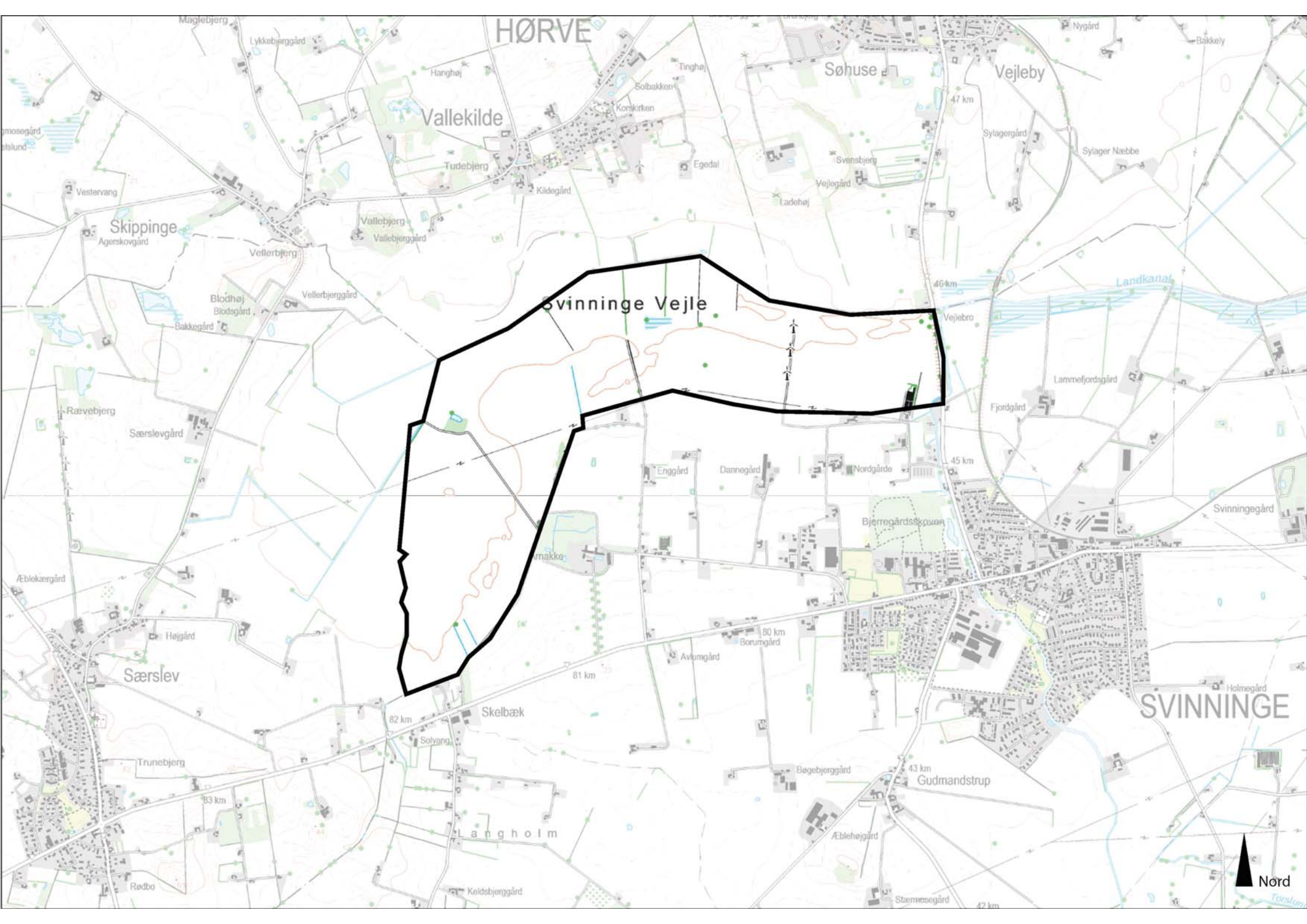
Svinninge Vejle
HØRVE
Vallekilde
Søhuse
Vejleby
Skippinge
Særslev
SVINNINGE
Langholm
Gudmandstrup
Landkanal
Nord

sandblandet lerjord og finsandet jord.

Terræn

Området er en flade.

Vandelementer

Der forekommer afvandingskanaler i området.

Dyrkningsform

Landbrug med store markenheder.

Foto/Illustration/Kort

Bebyggelse

Området er karakteriseret ved at være fri for bebyggelse, kun i forbindelse med pumpestationen er der en enkelt bygning, denne er placeret på områdets grænse til område 8 Lammefjorden.

Foto/illustration/Kort

Beplantning

Området fremstår som opdyrket slette og der er kun sparsom beplantning i form af buskvegetation.

Sparsom vegetation i området.

Kulturhistoriske helheder

Området er i sig selv en kulturhistorisk helhed, da der er tale om en lavvandet vejle, som er blevet tørlagt.

Foto/illustration/Kort

Tekniske anlæg

Området opleves som værende uforstyrret på trods af, at der både er højspændingsmaster og vindmøller i området. Der ud over er der enkelte småveje i området, primært forsyningsveje i forbindelse med landbrugsdriften. Da området er drænet, er der både pumpestation og dæmning tilstede.

Vindmøller og højspændingsledninger i Svinninge Vejle.

Rumlige forhold

Skala:	Stor
Rumlig afgrænsning:	Åben
Kompleksitet:	Enkelt
Struktur:	Dominerende
Visuel uro:	Roligt
Støj:	Stille

Området er stort, velafgrænset, meget ensartet og åbent. Området fremstår roligt på trods af tilstedeværelsen af vindmøller og højspændingsledninger.

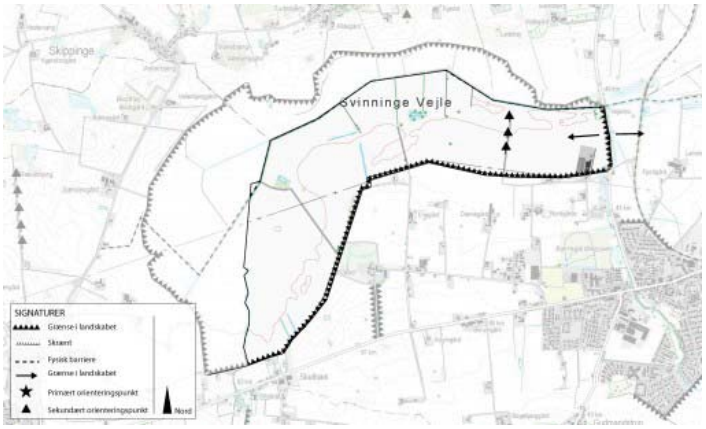

Helheder og enkeltelementer

Kulturhistoriske helheder
Området er i sig selv en kulturhisotrisk helhed med historien om tørlægningen af vejlen. Tørlægningen skete i årende 1852-62.

Delområder

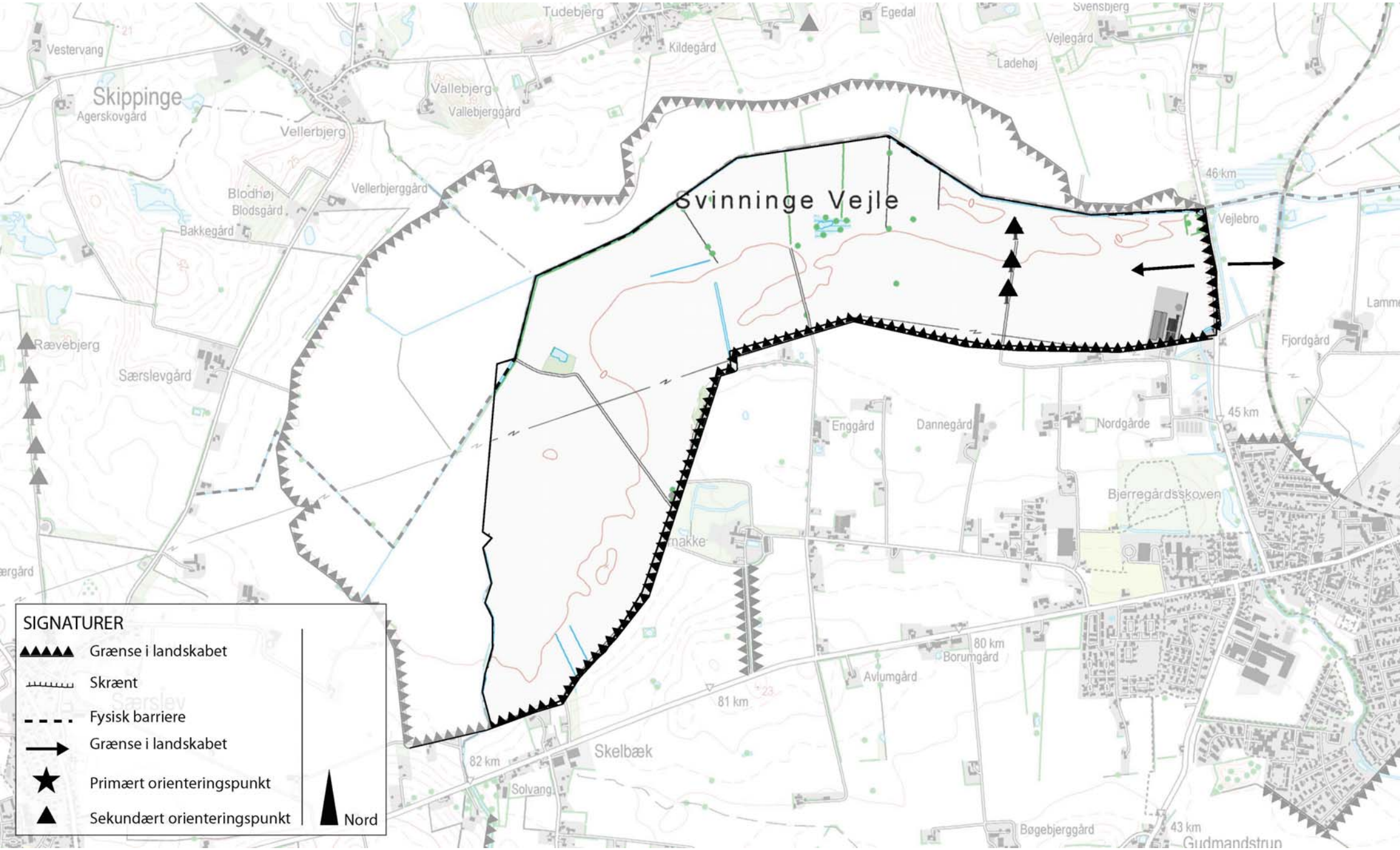
Svinninge Vejle
Tudebjerg
Egedal
Svensbjerg
Vestervang
Kildegård
Vejlegård
Ladehøj
Skippinge
Agerskovgård
Vallebjerg
Vallebjerggård
Vellerbjerg
Vellerbjerggård
Blodhøj
Blodsgård
Bakkegård
46 km
Vejlebro
Rævebjerg
Særslevgård
Fjordgård
Enggård
Dannegård
Nordgårde
45 km
Bjerregårdsskoven
80 km
Borumgård
Avlumgård
81 km
Skelbæk
82 km
Solvang
Bøgebjerggård
43 km
Gudmandstrup
SIGNATURER
Grænse i landskabet
Skrænt
Fysisk barriere
Grænse i landskabet
Primært orienteringspunkt
Sekundært orienteringspunkt
Nord

Området er meget homogent og der er ingen delområder.

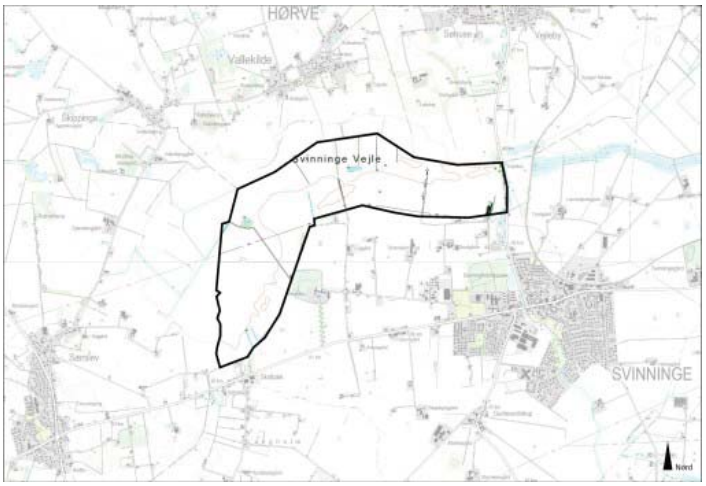

Styrke

Det flade landskab uden bebyggelse fremstår som en unik helhed og bør bevares som sådan, så længe området vedbliver at være tøtlagt.

Tilstand

Siden tørlægningen af området har der ikke været de store ændringer og området fremstår derfor meget autentisk.

Sårbarhed

På gund af enkeltheden og de elementer der allerede er repræsenteret i området vurderes det, at området er relativt sårbart overfor nye elementer især bebyggelse.

Særlige landskabelige forhold

Det flade slettelandskab og den klare afgrænsning er skaber en helt særlig sturktur.

Område 10 Gudmandstrup

Indledning

- Strategi
- Landskabskarakter
- Beliggenhed

Naturgeografi

- Geologi og Jordbund
- Terræn
- Vandelementer
- Kyst

Kulturgeografi

- Dyrkningsform
- Bebyggelse
- Beplantning
- Kulturhistoriske helheder
- Tekniske anlæg

Rumlig analyse

- Rumlige forhold
- Helheder og enkeltelementer

Delområder

Landskabsvurdering

- Styrke
- Tilstand
- Sårbarhed
- Særlige landskabelige forhold

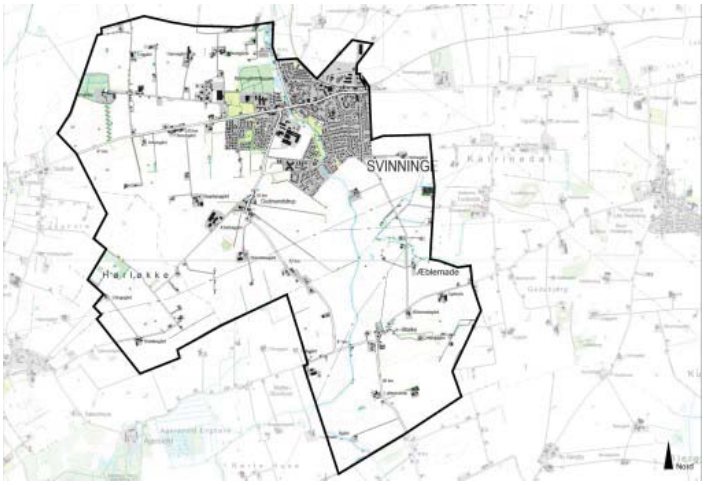

Strategi 3
Landskabskarakter 3
Beliggenhed 3
Geologi og jordbund 4
Terræn 4
Vandelementer 4
Dyrkningsform 4
Bebyggelse 4
Beplantning 5
Kulturhistoriske helheder 5
Tekniske anlæg 5
Rumlige forhold 5
Helheder og enkeltelementer 6
Delområder 6
Styrke 6
Tilstand 7
Sårbarhed 7
Særlige landskabelige forhold 7

Strategi

Målsætning
Området skal bevares som åbent landbrugsland i naturlig udvikling med tilstedeværelse af enkelte tekniske anlæg som vindmøller og højspændingsmaster.

Anbefalinger
Der vil kunne tillades en vis form for byudvikling i områdets nordøstlige del, umiddelbart syd for Svinninge. Byudviklingen skal dog ske i respekt for adskillelsen af Svinninge by og landsbyen Gudmandstrup. I områdets nordvestlige del mellem Svinninge og Arnakke bør der ikke forekomme byudvikling, her bør strukturen med de enkeltliggende gårde bevares og styrkes. Etablering af større landbrugsbygninger og enkelte tekniske anlæg vil kunne forekomme, så længe det sker med respekt for den eksisterende struktur med spredt bebyggelse i et åbent landskab. Det åbne landskab bør ikke sløres med eksempelvis skovrejsning. I delområde 10.01 er bebyggelsesstrukturen en anden og styrken ligger her primært i samspillet mellem mindre bebyggelser og enkelte større gårde. Denne struktur bør bevares og styrkes.

Udsigt over Svinninge by set fra øst.

Landskabskarakter

Karaktergivende landskabselementer
Den ensartede landbrugsstruktur med blandede gårdstørrelser og den flade-bølgede terrænform er medvirkende til at området er nemt at overskue.

Karaktergivende rumlige og visuelle forhold
Landskabet er meget åbent og overgangen til naboområderne opleves som glidende. Naboområderne er klart synlige fra området.

Afgrænsning
Afgrænsningen bestemmes i høj grad af et skift i terrænform, mod nord til et helt fladt, tørlagt område i Svinninge Vejle, mod sydvest i område 18 Aggersvold bliver terrænet ligeledes mere fladt. Både mod øst og vest sker afgrænsningen i kraft af et skift til mere bakkede og markante terrænformer og generelt en mindre skala.

Nøglekarakteristika
Åbent landbrugsland med sparsom beplantning. Ensartet terrænform.

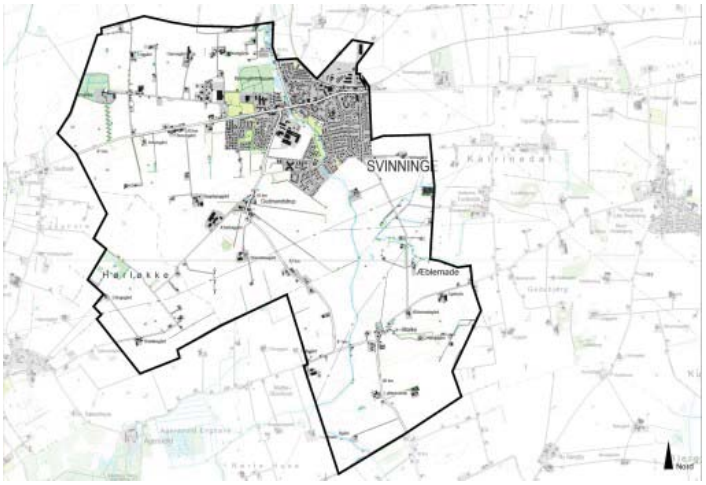

Beliggenhed

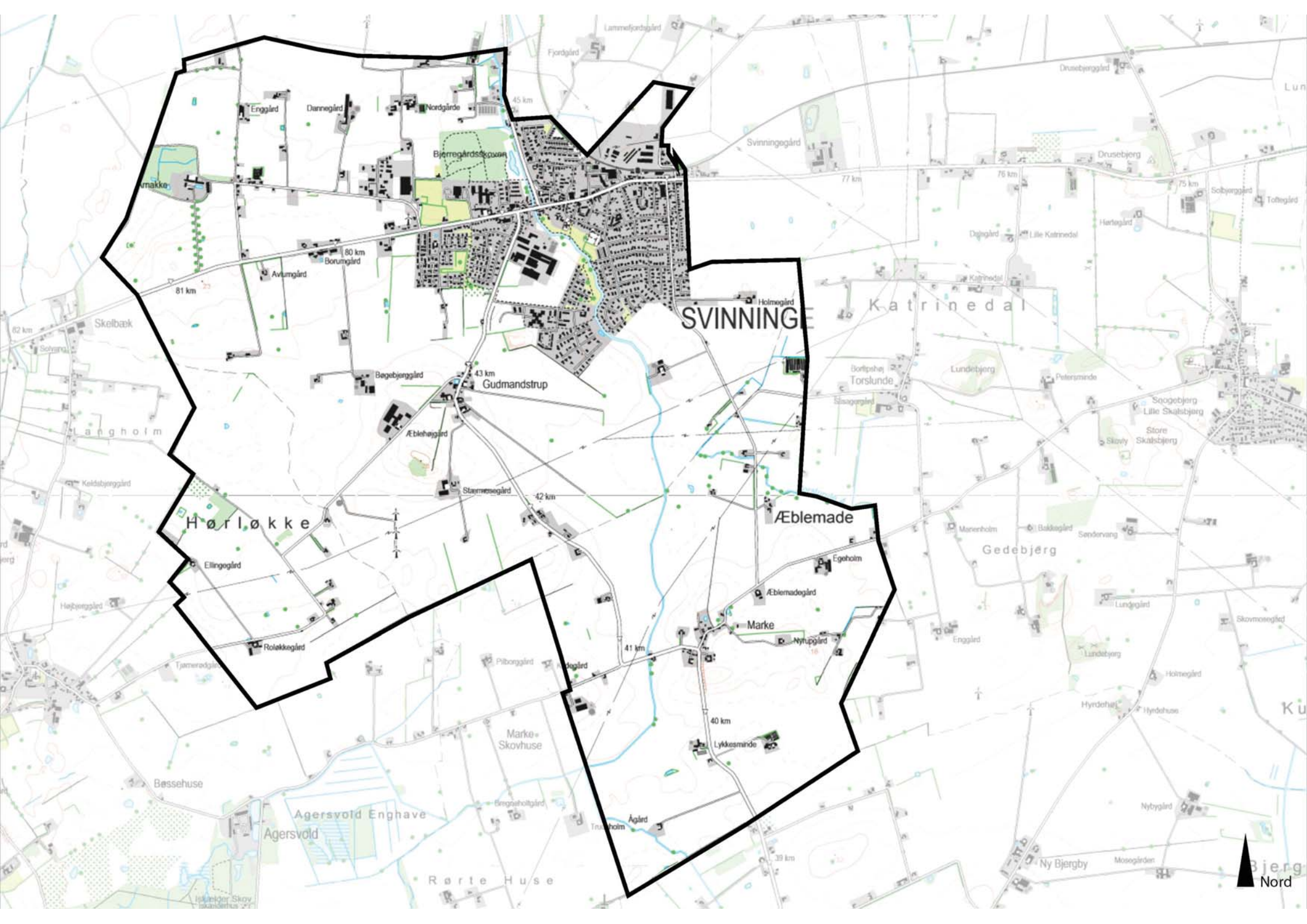

SVINNINGE
Katrinedal
Gudmandstrup
Hørløkke
Æblemade
Marke
Gedebjerg
Torslunde
Langholm
Skelbæk
Bjerregårdsskoven
Enggård
Dannegård
Nordgårde
Avlumgård
Borumgård
Bøgebjerggård
Æblehøjgård
Stærmosegård
Holmegård
Egeholm
Æblemadegård
Nyrupgård
Lykkesminde
Ellingegård
Roløkkegård
Marke Skovhuse
Bøssehuse
Agersvold Enghave
Agersvold
Rørte Huse
Ny Bjergby
Nord

Området er beliggende umiddelbart øst for Svinninge, ca. 16,5 km vest for Holbæk by. Området afgrænses mod nord af område 9 Svinninge Vejle, mod øst af Svinninge by og områderne 11 Gislinge og 12 Torslunde. Mod syd og vest afgrænses området af områderne 18 Aggersvold og 19 Hjembæk.

Området har en udstrækning på ca. 12 km^2.

Begrundelse for udvælgelse
Området er ensartet i terrænform og i kraft af den dominerende landbrugs- og bebyggelsesstruktur.

Geologi og jordbund

Området er et relativt fladt-bølget morænelandskab med en enkelt bakkeformation centralt i området syd for Gudmandstrup. Den primære jordtype er lerblandet sandjord, der ud over forekommer også sandblandet lerjord.

Foto/Illustration/Kort

Terræn

Landskabet fremstår som en let bølget flade og er genelt meget ensartet.

Vandelementer

Svinninge Å løber gennem områdets østlige del som det eneste væsentlige vandelement. Åen er dog ikke et visuelet dominerende element i området.

Svinninge Å.

Dyrkningsform

Området er intensivt dyrket og opleves som et klassisk landbrugslandskab med meget få naturområder.

Foto/Illustration/Kort

Bebyggelse

Landsbyerne Gudmandstrup og Marke er beliggende centralt og mod syd i området, som ellers primært er domineret af gårde af blandet størrelse. I den nordlige del af området ses en tættere bebyggelsesstruktur end i resten af området.

Foto/illustration/Kort

Beplantning

Der er tale om et åbent landskab med sparsom beplantning, som primært består af småplantninger, levende hegn og en enkelt allé.

Beplantningselementer og engkarakter.

Kulturhistoriske helheder

Landsbyen Gudmandstrup bærer stadig præg af strukturen fra stjerneudskiftningen. Der er et særligt miljø omkring Arnakke gård.

Allé ved Arnakke gård.

Tekniske anlæg

Der løber flere højspændingsledninger gennem området, især i den syd og østlige del. Der ud over findes enkelte vindmøller i den sydlige del. Ved den sydlige grænse står en telemast, som er synlig fra størstedelen af området, som til trods for dette virker relativt uforstyrret af de tekniske anlæg. Der forekommer flere store staldbygninger, som påvirker området visuelt.

Vindmøller og højspændingsmaster.

Rumlige forhold

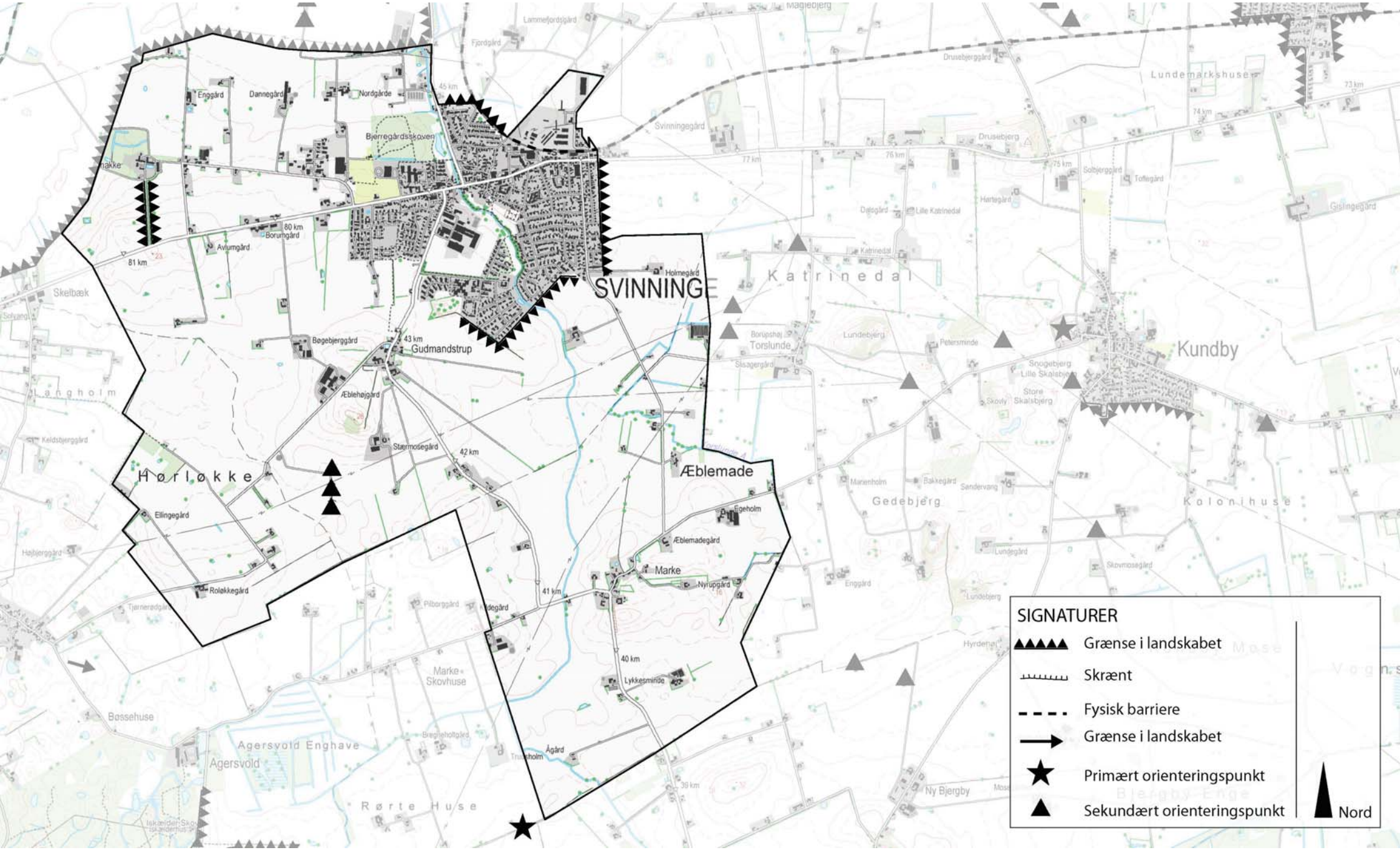
SVINNINGE
Katrinedal
Kundby
Hørløkke
Ælblemade
Marke
Gudmandstrup
Bjerregårdsskoven
Enggård
Dannegård
Nordgårde
Borumgård
Avlumgård
Bøgebjerggård
Æblehøjgård
Stærmosegård
Ellingegård
Roløkkegård
Holmegård
Egeholm
Æblemadegård
Nyrupgård
Lykkesminde
Ågård
Torslunde
Gedebjerg
Kolonihuse
Lundemarkshuse
Skelbæk
Langholm
Bøssehuse
Agersvold Enghave
Agersvold
Rørte Huse
Marke Skovhuse
Ny Bjergby
Bjergby Enge
SIGNATURER
Grænse i landskabet
Skrænt
Fysisk barriere
Grænse i landskabet
Primært orienteringspunkt
Sekundært orienteringspunkt
Nord

Skala:	Stor
Rumlig afgrænsning:	Åbent
Kompleksitet:	Enkelt
Struktur:	Dominerende
Visuel uro:	Middel roligt
Støj:	Stille

Området er karakteriseret ved at være et stor skala landbrugsland med en åben afgrænsning til naboområderne. Området opleves stille og visuelt roligt på trods af tilstedeværelsen af højspændingledninger og vindmøller.

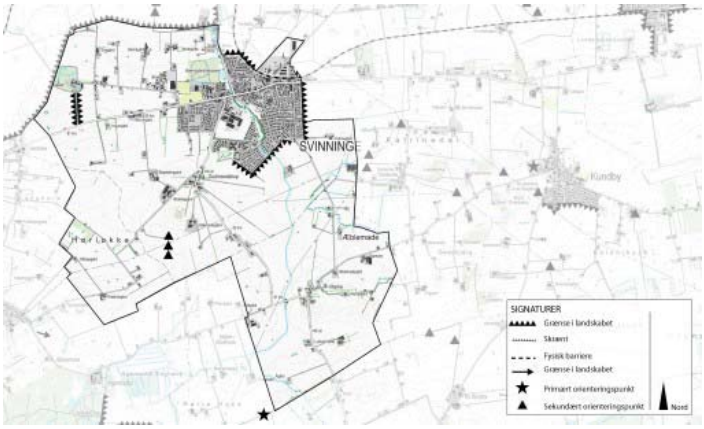

Helheder og enkeltelementer

Arnakke gård og området omkring
Ved Arnakke gård ses en stor allé, der ligger som et markant element i området. Mellem gården og Svinninge by er området præget af spredte gårde og generelt en større tæthed i bebyggelsen end i den resterende del af område 10.

Allé og marker ved Arnakke gård.

Delområder

10.01 Nordvest for Svinninge
Delområdet har en mere tæt bebyggelsesstruktur, der er tre større gårde og der ud over en del mindre bebygelser. Delområdet er præget af beliggenheden mellem Svinninge by, Svinninge vejle og Arnakke gård, som er den største gård i område 10.

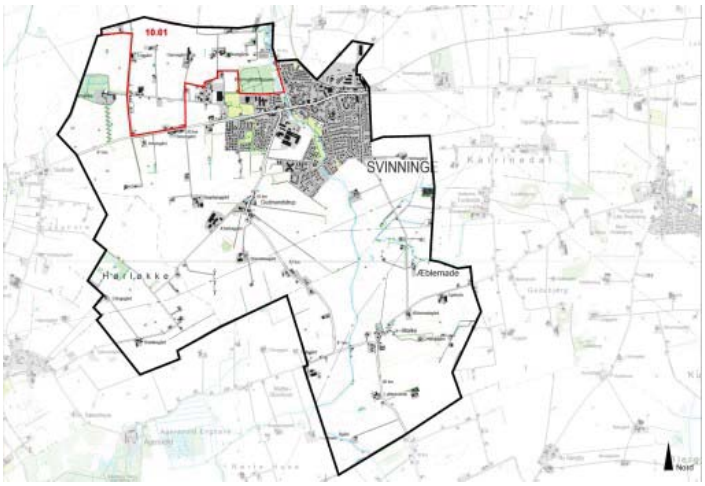

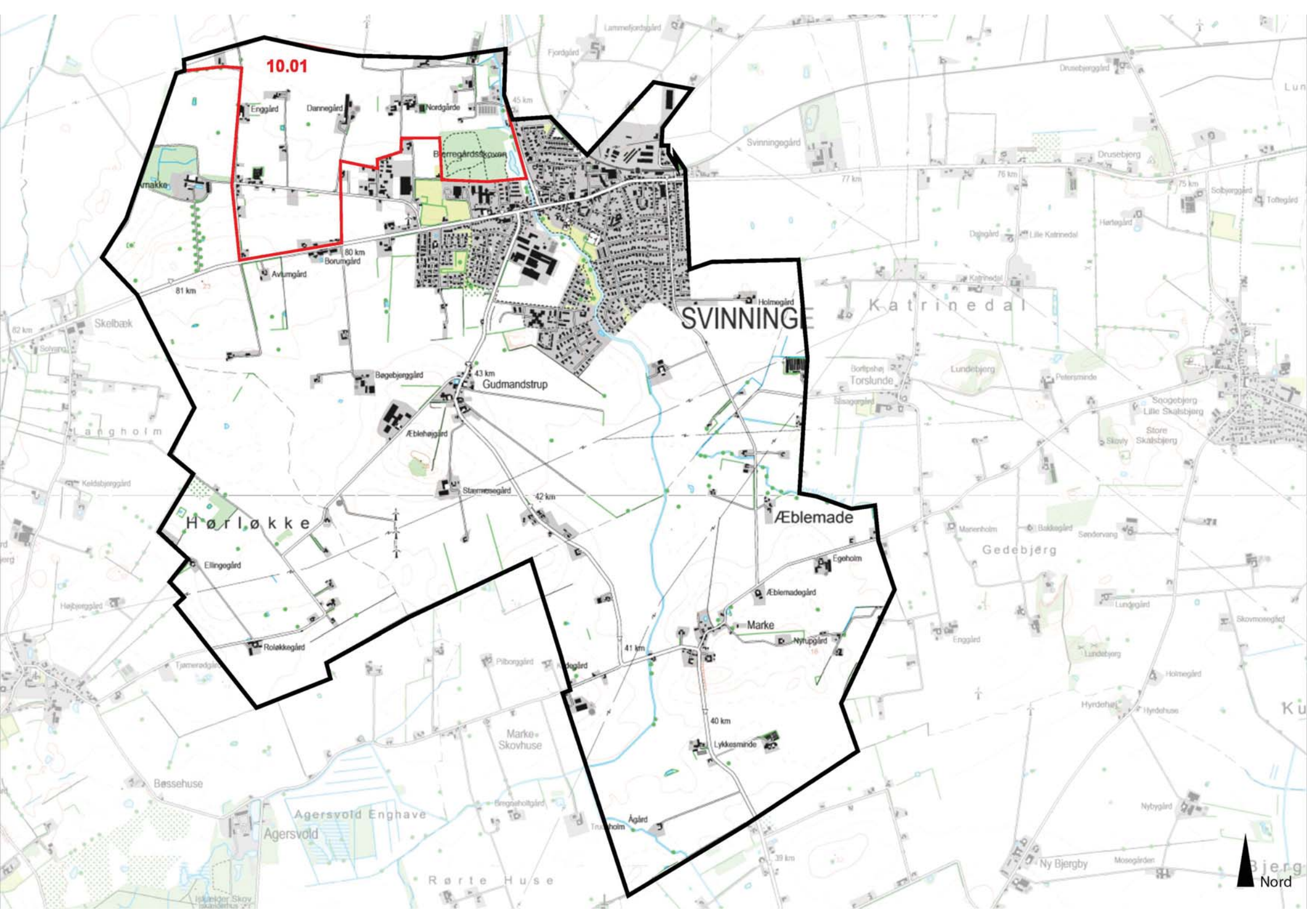
10.01
Enggård
Dannegård
Nordgårde
Bjerregårdsskoven
Arnakke
80 km
Borumgård
Avlumgård
81 km
Skelbæk
Bøgebjerggård
43 km
Gudmandstrup
Æblehøjgård
Langholm
Stærmosegård
42 km
Hørløkke
Ellingegård
Roløkkegård
Holmegård
SVINNINGE
Katrinedal
Torslunde
Lundebjerg
Æblemade
Egeholm
Æblemadegård
Marke
Nyrupgård
41 km
40 km
Lykkesminde
Marke Skovhuse
Bøssehuse
Agersvold Enghave
Agersvold
Rørte Huse
Ny Bjergby
Gedebjerg
Drusebjerg
Svinningegård
Drusebjerggård
Lille Katrinedal
Hørtegård
Solbjerggård
Toftegård
Lundegård
Enggård
Holmegård
Hyrdehøj
Hyrdehuse
Nybygård
Mosegården
Nord

Styrke

Området har karakter af at være et landbrugslandskab, der er inde i en naturlig udvikling. Denne udvikling kan med fordel fortsættes og styrkes, da området er oplagt som landbrugsland. I delområde 10.01 nordvest for Svinning er bebyggelsesstrukturen en anden og styrken ligger her i tilstedeværelsen af og samspillet mellem de større gårde og de mindre bebyggelser. Denne struktur bør bevares og styrkes.

Tilstand

Området fremstår med en middel grad af autenticitet, landbruget har gennem tiden haft en kontinuerlig udvikling, men der er ikke kommet nye elementer til i tidens løb ud over de tekniske anlæg.

Marker og højspændningsmaster.

Sårbarhed

Området fremstår som relativt robust og den udvikling der sker i landbruget vurderes til at kunne fortsætte også i form af etablering af større landbrugsbygninger. Disse nye elementer skal dog etableres med respekt for den eksisterende struktur med spredt bebyggelse i et åbent landskab. I områdets nordøstlige del, umiddelbart syd for Svinninge vil en vis form for byudvikling kunne tåles, så længe adskillelsen mellem Svinninge og Gudmandstrup landsby opretholdes. Ved den nordvestlige grænse til Svinninge i retning mod Arnakke bør der ikke forekomme byudvikling, da strukturen med de enkeltliggende gårde bør bevares.

Særlige landskabelige forhold

Der er visuel kontakt til naboområderne og der er stort set ingen slørende elementer i området, som eksempelvis skov.

Område 11 Gislinge

Indledning

- Strategi
- Landskabskarakter
- Beliggenhed

Naturgeografi

- Geologi og Jordbund
- Terræn
- Vandelementer
- Kyst

Kulturgeografi

- Dyrkningsform
- Bebyggelse
- Beplantning
- Kulturhistoriske helheder
- Tekniske anlæg

Rumlig analyse

- Rumlige forhold
- Helheder og enkeltelementer

Delområder

Landskabsvurdering

- Styrke
- Tilstand
- Sårbarhed
- Særlige landskabelige forhold

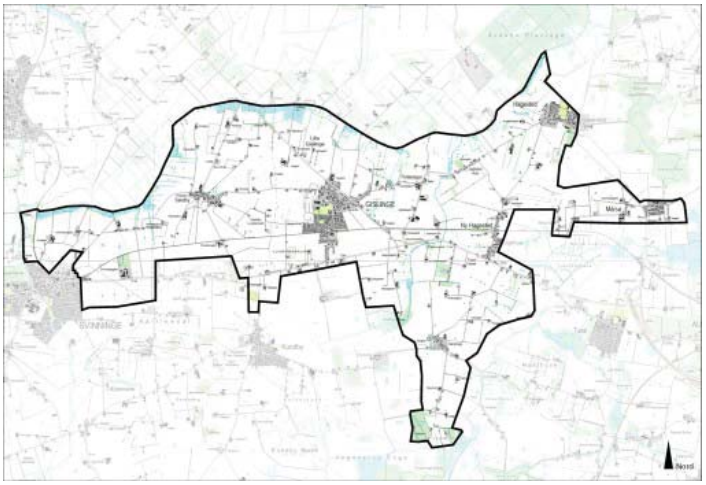

Strategi 3
Landskabskarakter 3
Beliggenhed 4
Geologi og jordbund 4
Terræn 4
Vandelementer 4
Dyrkningsform 5
Bebyggelse 5
Beplantning 5
Kulturhistoriske helheder 5
Tekniske anlæg 6
Rumlige forhold 6
Helheder og enkeltelementer 6
Delområder 7
Styrke 7
Tilstand 7
Sårbarhed 8
Særlige landskabelige forhold 8

Strategi

Målsætning
Området bør bevares som åbent landbrugsland hvor landbruget med mellemstore gårde og markstrukturer er dominerende. Lammefjordsengene mod nord bør bevares som et område fri for bebyggelse.

Anbefalinger
Der kan ske en vis form for byudvikling omkring Svinninge, Gislinge, Hagested og Mårsø uden det i væsentlig grad påvirker området negativt. Der i mod bør der ikke ske byudvikling i de resterende landsbyer i området.

Da området allerede er visuelt påvirket af tekniske anlæg så som vindmøller og siloer bør der ikke etableres flere anlæg af denne art i området.

Illustration/kort

Landskabskarakter

Karaktergivende landskabselementer
Området er karakteriseret ved at de enkelte elementer gentages mange gange. Der er flere landsbyer/mindre bysamfund, store engarealer i nord og mange mellemstore gårde samt en gennemgående landbrugsstruktur, som i høj grad dominerer området. De mest markante beplantningselementer i området er de levendehegn, som dog ikke slører den visuelle sammenhæng.

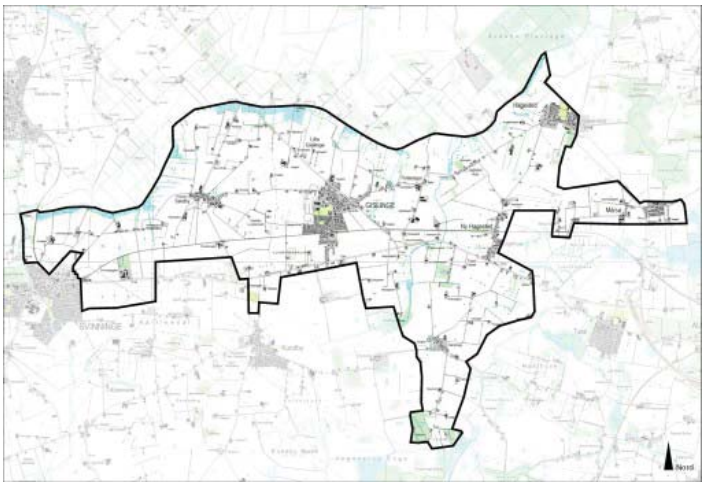

Karaktergivende rumlige og visuelle forhold
Landskabet har karakter af at være åbent og nemt at overskue, der er ikke udtalte terrænformationer i området. Området påvirkes visuelt især af elementer, der er beliggende udenfor området, som f.eks. Kundby kirke i område 12 Torslunde og vindmøllerne ved Hagesholm i område 8 Lammefjorden. Internt i området kan Gislinge kirke og DLG's silø øst for Gislinge ses på lang afstand.

Afgrænsning
Området opleves sammensat, hvilket også giver udslag i forhold til afgrænsningen. De væsentligste faktorer der er bestemmende for afgrænsningen er mod syd, område 12 Torslunde en markant ændring i de geologiske formationer. Mod syd og øst, område14 Tuse Å går terrænet fra at være svagt bølget-fladt til et mere småbakket landskab og mod øst, område 7 Hørbygård sker der en ændring i bebyggelsesstrukturen samt en overgang fra mellem skala til stor skala. Den nordlige og vestlige grænse er klart definerede af henholdsvis Landkanalen og Svinninge by, beliggende i område 10 Gudmandstrup.

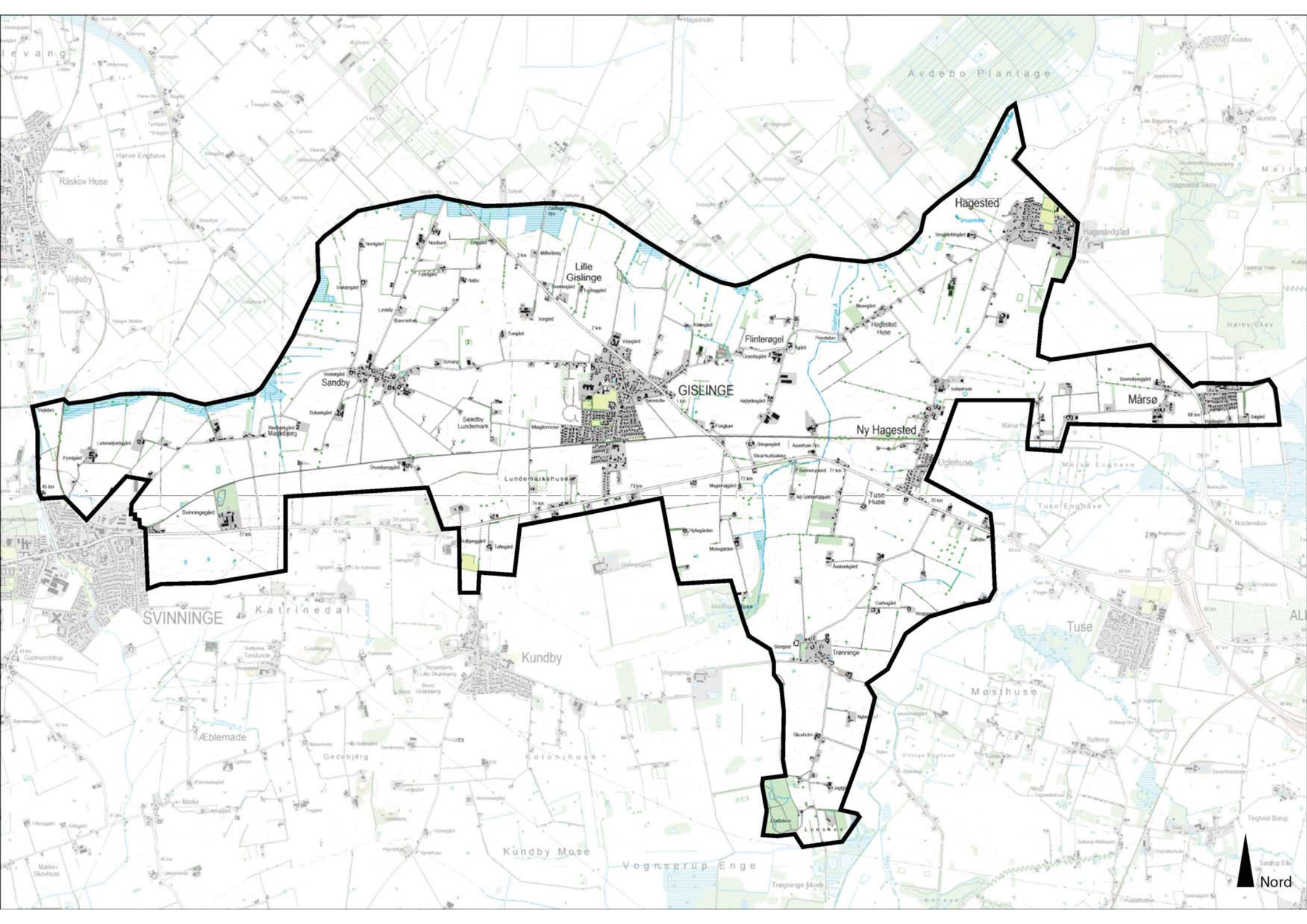
Hagested
Lille Gislinge
Flinterøgel
GISLINGE
Sandby
Sandby Lundemark
Ny Hagested
Mårsø
Tuse Huse
Uglehuse
Lundemarkshuse
SVINNINGE
Katrinedal
Kundby
Tuse
Mosehuse
Ædlemade
Kundby Mose
Vognserup Enge
Trønninge
Nord

Nøglekarakteristika
Landbrug, middel skala, åbenhed, engarealer og levende hegn.

Beliggenhed

Det langstrakte område er beliggende mellem 5 og 14 km vest for Holbæk by, umiddelbart øst for Svinninge, med Gislinge centralt i området. Området strækker sig over et stort areal og afgrænses mod nord af område 8 Lammefjorden og område 7 Hørbygård og mod øst af område 14 Tuse Å. Mod syd går grænser området op til områderne 10 Gudmandstrup, 12 Torslunde og 13 Kobbel Å, mod øst sker afgrænsningen ved område 9 Svinninge Vejle og Svinninge by.

Området har en udstrækning på ca. 30 km^2.

Begrundelse for udvælgelse
Området er et klassisk landbrugsland med flere landsbyer og mindre bysamfund.

Geologi og jordbund

Geologiske set er der to fremherskende landskabstyper. Størstedelen af området består af moræne og hele den nordlige strækning med engarealer langs Landkanalen består af marint forland. De fremherskende jordtyper er sandblandet lerjord og lerblandet sandjord.

Foto/Illustration/Kort

Terræn

Området er karakteriseret ved at være svagt bølget-fladt, nogen steder mere fladt end bølget. Der er en moderat kompleksitet i terrænet.

Et åbent, relativt fladt landskab.

Vandelementer

Gislinge Å, der løber øst for Gislinge er områdets største vandelement, som dog ikke er specielt markant i landskabet. Der findes flere vådområder, dræningskanaler og moseområder i den nordlige del af området i tilknytning til Lammefjordsengene. Den nordlige grænse løbes langs Landkanalen, den ca. 16 meter brede kanal, der er medvirkende til at holde Lammefjorden tør.

Landkanalen og broen ved Sandby.

Dyrkningsform

Der er intensiv landbrugsdrift i størstedelen af området, også store dele af engarealerne mod nord er opdyrkede. Enkelte steder forekommer halvkultur/natur i forbindelse med engene.

Landbrugslandskab og spredt beplantning

Bebyggelse

Området er karakteriseret ved, at der forekommer flere forskellige bebygelsesstrukturer. Der er flere mindre landsbyer omkring i området. Centralt i området er stationsbyen Gislinge beliggende, som er det eneste lidt større bysamfund. Mellem landsbyer og byer er hele størstedelen af området præget af enkelt liggende gårde. Øst for Svinninge er store siloer beliggende, de er et markant element, der ses i hele området. Den nordlige del af området er karakteriseret ved at være fri for bebyggelse.

Ved landskabets møde med Svinninge og Gislinge opstår egentlige byfronter.

Større landbrugsbygninger ved Gislinge.

Beplantning

Der findes ingen større skovområder, men enkelte småplantninger spredt i området. Området fremstår generelt meget åbent på trods af de mange levende hegn. Man kan de fleste steder se vidt omkring.

Beplantning i det åbne landskab.

Kulturhistoriske helheder

Det væsentligste kulturhistoriske element er Gislinge kirke, der kan ses på lang afstand. Også Kundby kirke, som er beliggende i område 12 Torslunde præger dette område visuelt pga. sin beliggenhed højt i terrænet.

Foto/illustration/Kort

Tekniske anlæg

Området er gennemskåret af jernbanen i øst-vestgående retning og i nord-sydgående retning af Adelers Alle. Landevejen, der kan dateres tilbage til 1800 tallet løber mere eller mindre parallelt med jernbanen, som blev etableret i 1900 tallet. Der er etableret flere mindre broer i tilknytning til kanalerne i nord ved Lammefjordens enge. I forbindelse med etablering af motortrafikvejen, som bliver forlængelse af Rute 21, vil den østlige del af området i høj grad blive dominere af tekniske anlæg.

Ud over infrastruktur elementerne er enkelte steder præget af højspændingsledninger, dette er især mod vest. Den østlige del er i høj grad visuelt prægt af vindmøller, som dog er lokaliseret i område 8 Lammefjorden.

Vindmøllerne i Lammefjorden kan ses i det åbne landbrugsland.

Rumlige forhold

Skala:	Middel
Rumlig afgrænsning:	Åbent
Kompleksitet:	Sammensat
Struktur:	Dominerende
Visuel uro:	Roligt
Støj:	Stille

Området opleves generelt stille, med undtagelse af nærområderne ved veje og jernbane. På sigt vil den østlige del af området i højere grad være præget af støj som følge af forlængelsen af rute 21.

Der er en åben afgrænsning mod de tilstødende områder, som i store træk også anvendes til landbrugsdrift. Området har karakter af at være sammensat, i den form, at der er mange af de samme elementer som f.eks. landsbyer og mellemstore gårde, samtidig er der en dominerende landbrugsstruktur i området.

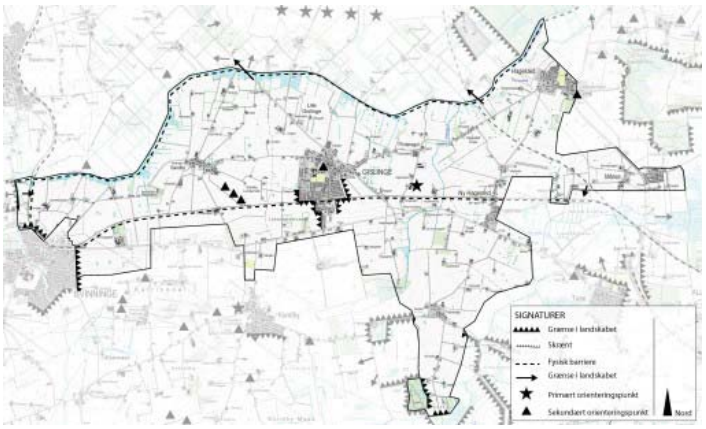

'

Helheder og enkeltelementer

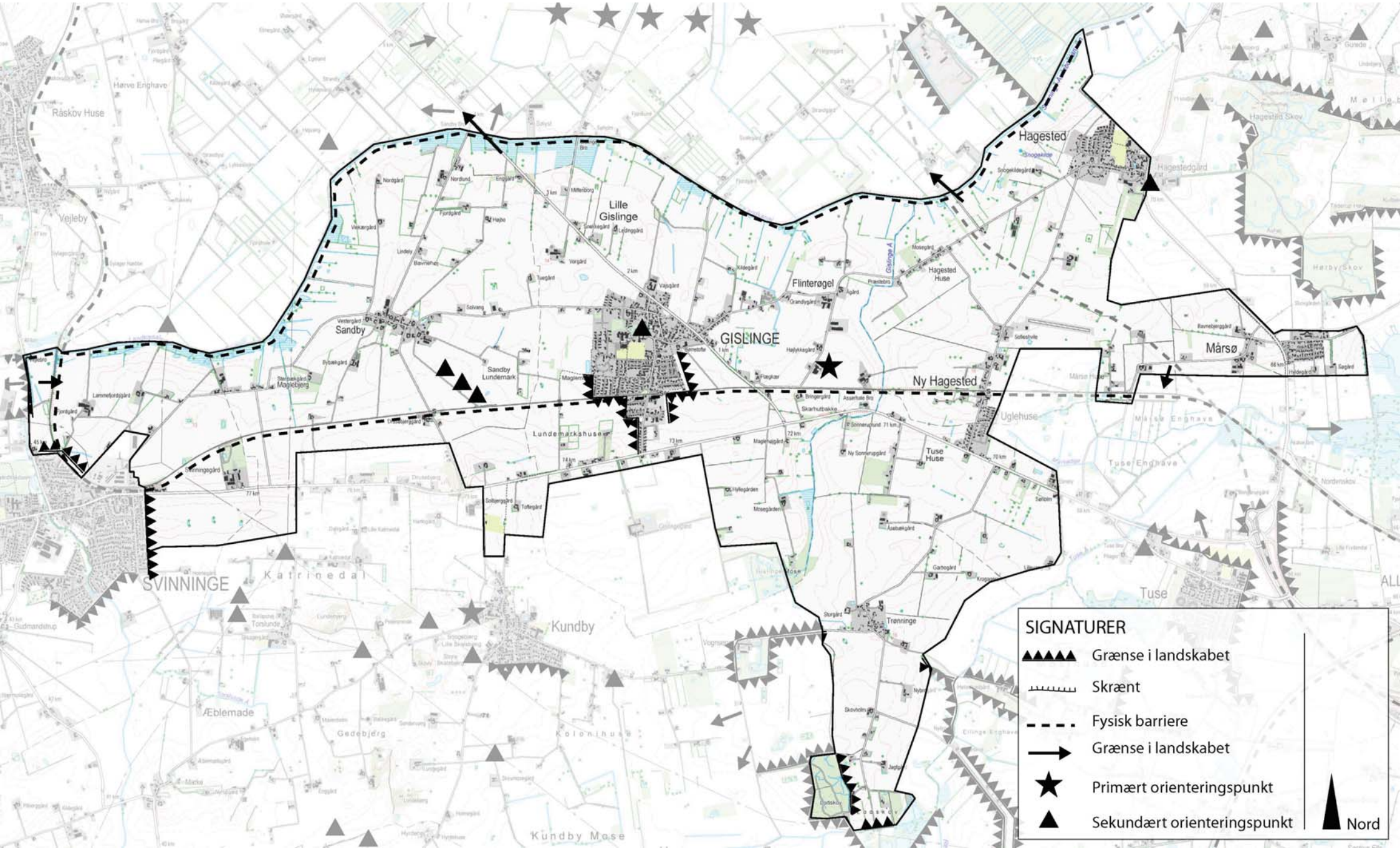
SIGNATURER
Grænse i landskabet
Skrænt
Fysisk barriere
Grænse i landskabet
Primært orienteringspunkt
Sekundært orienteringspunkt
Nord
GISLINGE
Lille Gislinge
Sandby
Flinterøgel
Hagested
Hagested Huse
Ny Hagested
Mårsø
Uglehuse
Tuse Huse
Tuse
Trønninge
Kundby
SVINNINGE
Katrinedal
Æblemade
Kundby Mose
Lundemarkshuse
Sandby Lundemark
Maglebjerg
Råskov Huse
Vejleby
Hagestedgård
Hagested Skov
Hørby Skov
Tuse Enghave
Mårsø Enghave
Kolonihuse
Gedebjerg
Torslunde
Gudmandstrup
Skovholm
Lodskov

Kulturhistoriske helheder
Landkanalen og lammefjordsengene udgør en kulturhistorisk helhed idet Landkanalen er etableret i forbindelse med tørlægningen af lammefjorden (i perioden 1873-1943). Landkanalen løber rundt om Lammefjorden i havniveau og markerer der med den gamle kyststrækning.

Særligt samspil mellem kultur ognatur
Især i den nordlige del af området er det tydeligt, at gårdene er placeret på naturens præmisser og er derfor lokaliseret i det højere terræn syd for engarealerne.

Markante udsigter og elementer
Landskabet er generelt nemt at overskue og man kan de fleste steder se langt. Der er især markante udsigter mod hatbakkerne syd for området beliggende i område 12 Torslunde og mod nord over engarealerne og Lammefjorden.

Visuel påvirkning fra tekniske anlæg
De store DLG siloer øst for Gislinge kan ses på lang afstand. Ligeså er der en væsentlig visuel påvirkning af vindmøllerne nord for området i område nr. 8 Lammefjorden. Jernbanen, Landevejen og Adelers Alle påvirker ikke området i væsentlig grad.

Landkanalen ved Sandby bro.

Delområder

11.01 Lammefjordsenge
Et åbent område, fri for bebyggelse. Der forekommer mange afvandingskanaler, som leder vandet til Landkanalen. De mere tørre dele af engene indgår i områdets landbrugsdrift.

11.02 Lodskov
Den sydligste del af område 11, her findes den største af de mindre bevoksninger i området. Delområdet fremstår som et mere lukket landskabt. Der er enkelte gårde i delområdet og en mindre skala end i den resterende del af område 11.

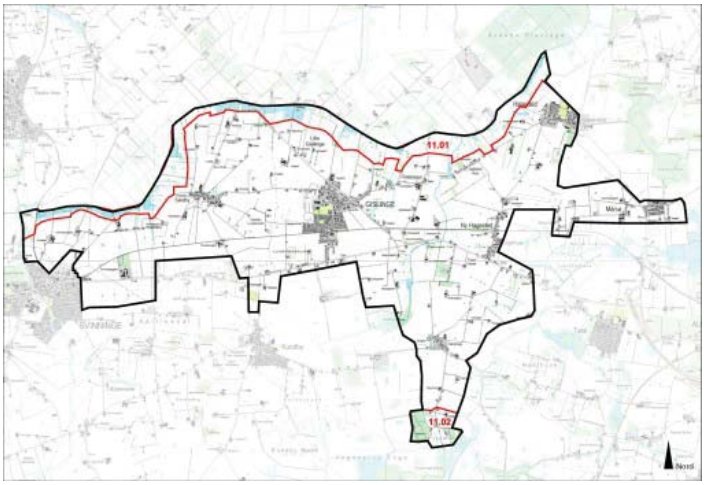

Styrke

Området domineres af en klassisk landbrugsstruktur med små-mellemstore gårde, området fremstår desuden sammensat, i kraft af at de enkelte elementer optræder mange gange. Den dominerende struktur og specielle form for sammensathed bevirker, at området har en vis robusthed. Det vil derfor være muligt at indplacere nye elementer som større staldbygninger i området, dog skal det ske under hensyntagen til den sammenhæng og visuelle ro, der er i området.

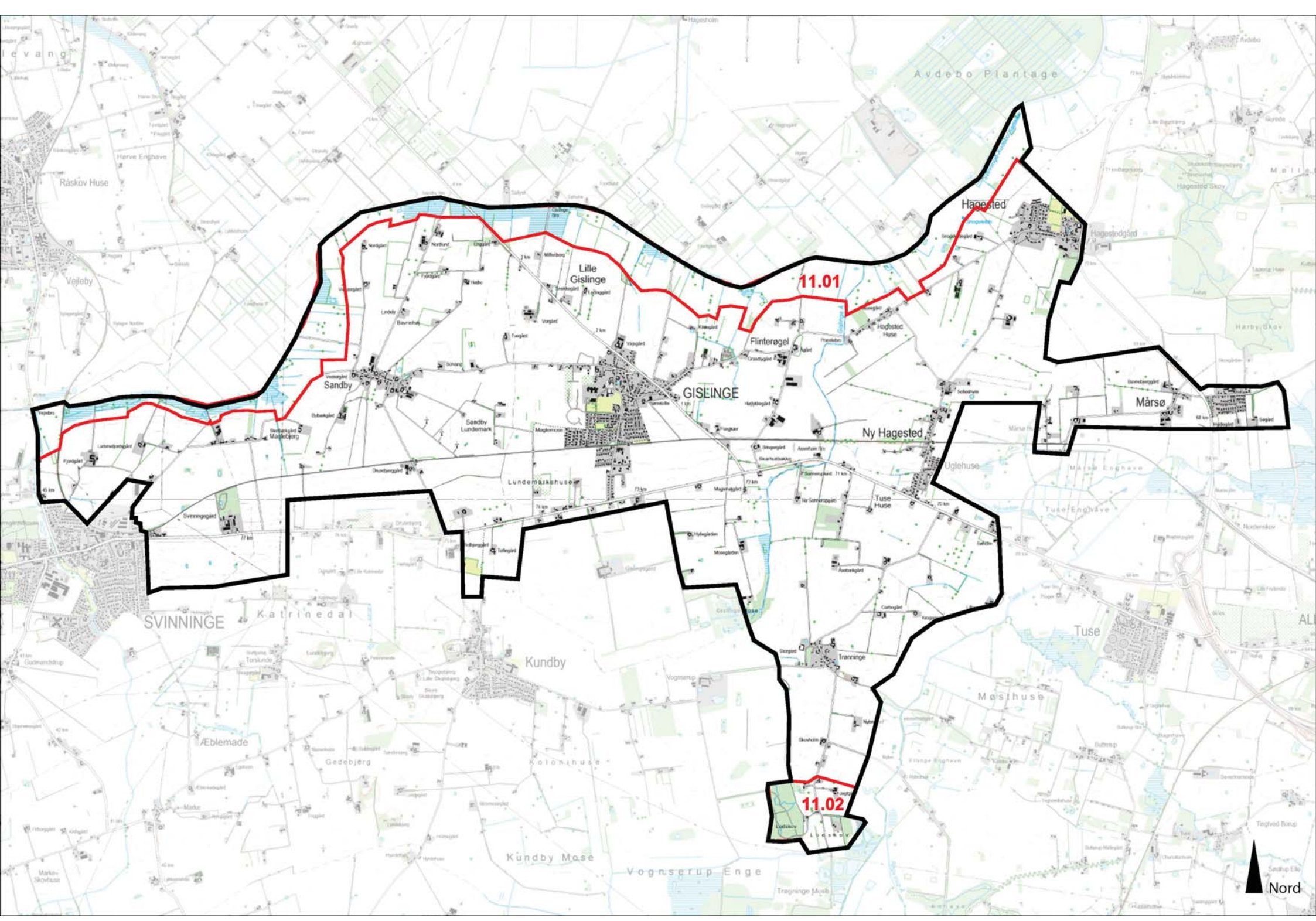

11.01
11.02
Hagested
Lille Gislinge
Flinterøgel
GISLINGE
Sandby
Ny Hagested
Mårsø
Uglehuse
Tuse Huse
Tuse
Kundby
SVINNINGE
Katrinedal
Møsthuse
Kundby Mose
Vognserup Enge
Avdebo Plantage
Ráskov Huse
Vejleby
Nord

Tilstand

Landskabet fremstår relativt upåvirket, og udskiftningstidens strukturer ses stadig tydeligt i landskabet. De største påvirkninger gennem tiden har været etablering af Landkanalen og jernbanen, sidstnævnte har betydet, at Gislinge har udviklet sig som stationsby.

Sårbarhed

Områdets åbenhed er karakteristisk og bør bevares, området vurderes til at være relativt robust overfor nye elementer. Der en væsentlig visuel påvirkning af elementer, som er beliggende udenfor området, derfor vurderes det, at området i nogen grad er sårbart overfor etablering af større tekniske anlæg så som vindmøller.

Omkring Gislinge, Hagested, Mårsø og ved grænsen til Svinninge vurderes det, at der kan ske en form for byudvikling, uden det har væsentlig betydning for oplevelsen af området som helhed. De bærende elementer som landbrugsstrukturen og de levende hegn bør bevares og ikke sløres ved etablering af nye anlæg og ved byudvikling.

I landskabet mellem Hagested, Mårsø og Ny Hagested er der påbegyndt en forlængelse af rute 21 fra Tuse mod nord. Mortortrafikvejen forventes færdig i 2013. Dette vil i væsentlig grad påvirke områdets østligste del, og denne del af området ses som værende mættet i forhold til påvirkningen af større tekniske anlæg.

Marker og spredt beplantning, vindmøllerne i Lammefjorden dominerer visuelt.

Særlige landskabelige forhold

Lammefjordsengene
Grænsende op til Lammefjorden ligger lammefjordsengene, som et ubebygget landskabelement, der mange steder anvendes til landbrugsdrift. Området bør bevares i sin nuværende form uden bebyggelse og andre anlæg. Lammefjordsengene og området som helhed afgrænses mod nord af Landkanalen, der blev etableret i forbindelse med tørlægningen af lammefjorden.

Landsbyer og mindre bysamfund
Der er relativt mange landsbyer og mindre bysamfund i området. Især omkring Sandby, vest for Gislinge ses den klassiske struktur fra stjerneudskiftningen, selve landsbyen har tillige en velbevaret landsbystruktur. Sandby vil kunne tåle enkelte huludfyldninger, men egentlig byudvilking bør ikke finde sted. Gislinge ligger som den eneste større by centralt i området.

Område 12 Torslunde

Indledning

- Strategi
- Landskabskarakter
- Beliggenhed

Naturgeografi

- Geologi og Jordbund
- Terræn
- Vandelementer
- Kyst

Kulturgeografi

- Dyrkningsform
- Bebyggelse
- Beplantning
- Kulturhistoriske helheder
- Tekniske anlæg

Rumlig analyse

- Rumlige forhold
- Helheder og enkeltelementer

Delområder

Landskabsvurdering

- Styrke
- Tilstand
- Sårbarhed
- Særlige landskabelige forhold

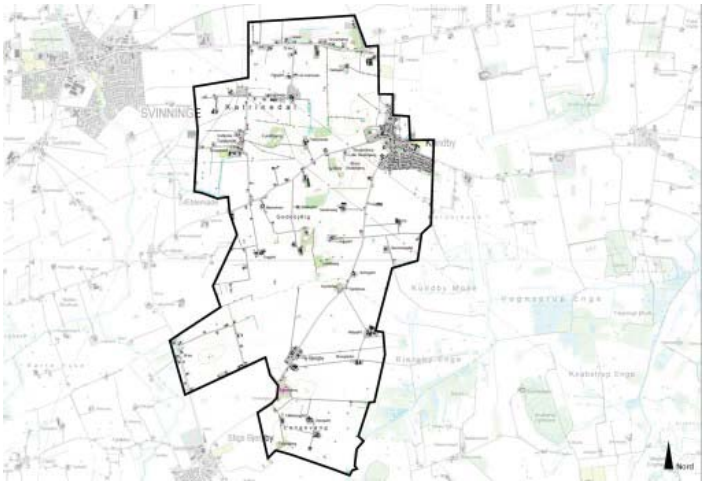

Strategi 3
Landskabskarakter 3
Beliggenhed 4
Geologi og jordbund 4
Terræn 4
Vandelementer 4
Dyrkningsform 5
Bebyggelse 5
Beplantning 5
Kulturhistoriske helheder 5
Tekniske anlæg 6
Rumlige forhold 6
Helheder og enkeltelementer 6
Delområder 7
Styrke 7
Tilstand 8
Sårbarhed 8
Særlige landskabelige forhold 8

Strategi

Målsætning
Området bør bevares som et relativt åbent landbrugsland i et geologisk unikt område for Holbæk Kommune. Kundby kirke ses vidt omkring og fungerer som orienteringpunkt i denne del af kommunen. Kirkens beliggenhed højt og relativt frit i landksbet bør bevares og styrkes.

Anbefalinger
Bebyggelsesstrukturen med spredt bebyggelse i et åbent landskab bør bevares. Kundby bør bevares som landsby og der bør ikke ske en udviddelse af byens areal, dog kan huludfyldninger indenfor den eksisterende by forekomme. Det karakteristiske landskab, især i delområde 12.01, med hatbakker bør bevares og styrkes, dermed vurderes det, at der ikke bør rejses skov, som slører de geologiske formationer i landskabet. Den begyndende tendens til større landbrugsbygninger udgør ikke en trussel mod områdets karakter. Især den sydlige del af området, udover i delområde 12.01 kan bære etablering af større staldbygninger. Der er som følge af transformerstationens beliggenhed i området mange højspændingsledninger. Der bør ikke tilføres andre former for tekniske anlæg så som vindmøller, da det vil sløre og forringe områdets karakter.

Kundby kirke og området omkring.

Landskabskarakter

Karkatergivende landskabselementer
I den nordlige del af området er karakteriseret ved et ensartet og markant landskab omkring hatbakkerne øst for Kundby. Det ydre områder mod syd og vest flader ud. Landbrugsstrukturen er lille-mellemstor, dog anes en begyndende tendens i retning af af større landbrugsenheder.

Karaktergivende rumlige og visuelle forhold
Områdets nordlige del er i høj grad præget af de markante terrænformer og Kundby kirke ligger som et markant element højt i landskabet. I den nordvestlige del af området ved Katrinedal er en transformerstation beliggende, denne dominerer området visuelt. Landskabet fremstår og opleves intakt på trods af de tekniske anlæg.

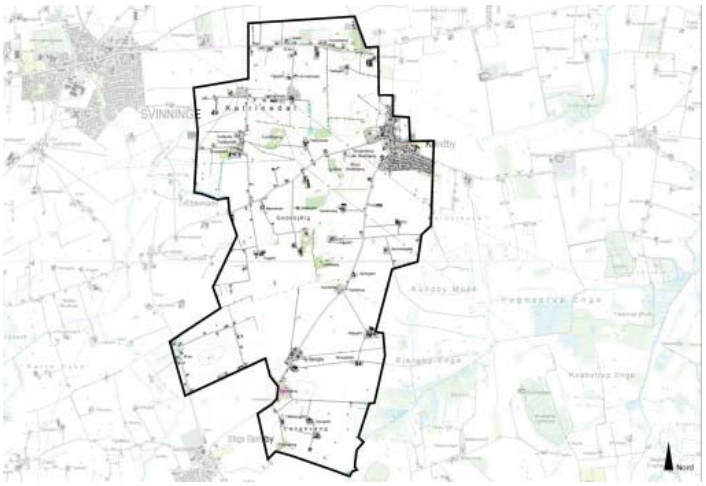

Afgrænsning
Området opleves i nogen grad som sammensat, hvilket også har betydning for afgrænsningen, hvor elementer som terræn og skala er bestemmende. I nord mod område 11 Gislinge sker et markant skift til at mere bølget-fladt terræn. Mod område 13 Kobbel Å i øst er det især overgangen til et storskala herrregårds og moselandskab der

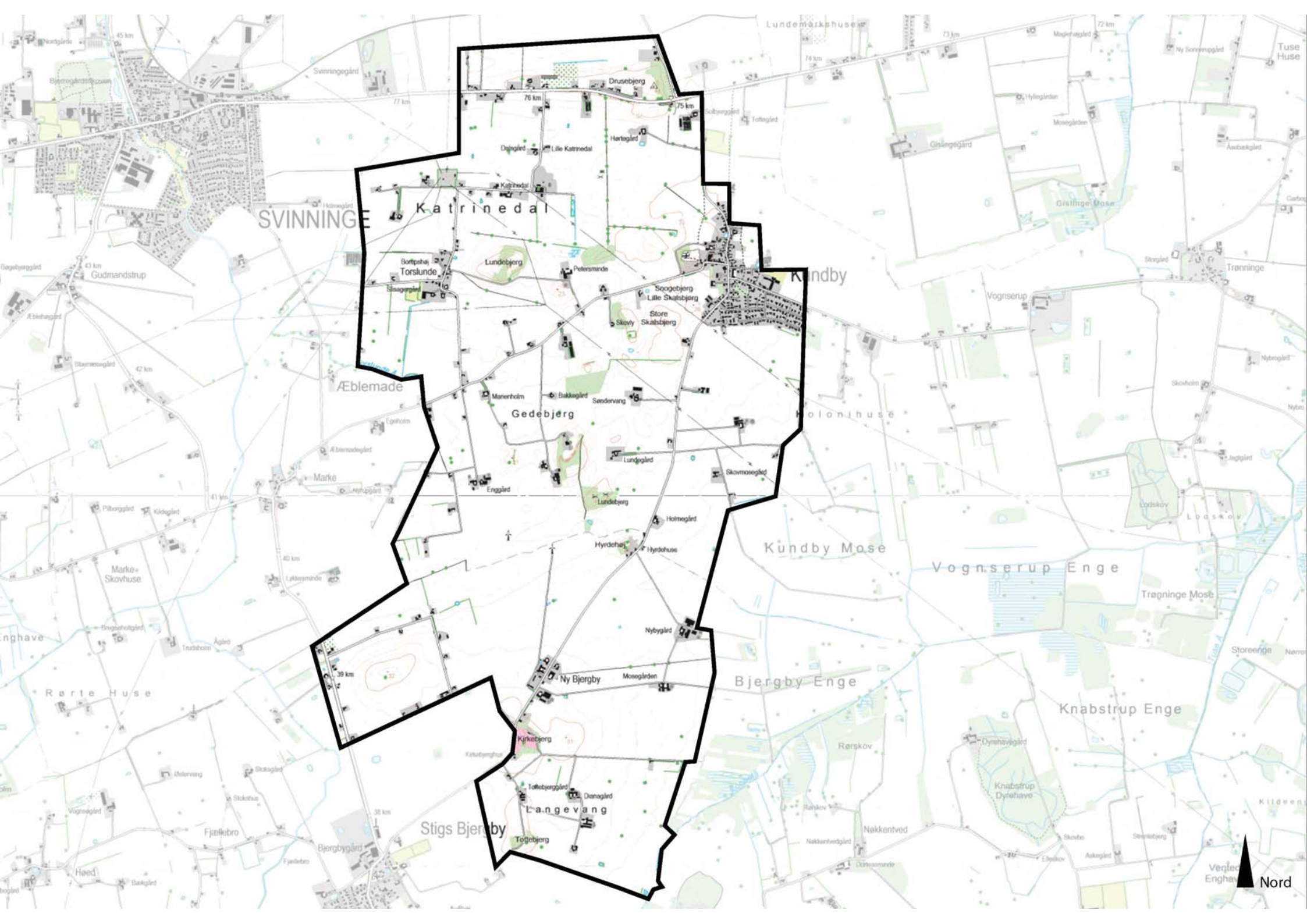

Katrinedal
SVINNINGE
Kundby
Gedebjerg
Ny Bjergby
Langevang
Stigs Bjergby
Kundby Mose
Vognserup Enge
Bjergby Enge
Knabstrup Enge
Trøgninge Mose
Drusebjerg
Lille Katrinedal
Lundebjerg
Torslunde
Snogebjerg
Lille Skalsbjerg
Store Skalsbjerg
Marienholm
Bakkegård
Søndervang
Lundegård
Skovmosegård
Enggård
Holmegård
Hyrdehøj
Hyrdehuse
Nybygård
Mosegården
Kirkebjerg
Tottebjerggård
Dianagård
Tottebjerg
Lundemarkshuse
Tuse Huse
Gislinge Mose
Trønninge
Vognserup
Holonihuse
Gudmandstrup
Æblemade
Marke
Marke Skovhuse
Rørte Huse
Fjællebro
Bjergbygård
Høed
Rørskov
Nøkkentved
Knabstrup Dyrehave
Storeenge
Lodskov
Nord

er afgørende. Afgrænsningen mod område 17 Stigs Bjergby i syd og område 10 Gudmandstrup i vest defineres et af skift til større skala i form af større landbrugsenheder og et mere bølget terræn.

Nøglekarakteristika
Terræn, hatbakker, tekniske anlæg, begyndende tendens til større landbrug og landbrugsbygninger.

Beliggenhed

Området er beliggende øst for Svinninge, ca. 13 km vest for Holbæk by. Området grænser op til områderne 11 Gislinge, 13 Kobbel Å, 17 Stigs Bjergby og 10 Gudmandstrup.

Området har en udstrækning på ca. 13 km^2.

Begrundelse for udvælgelse
Terrænets særegenhed og skalaen, som er mindre end i de tilstødende områder.

Geologi og jordbund

Området er karakteriseret ved at være et morænelandskabe med særlige bakkepartier i form af hatbakker. Hatbakkerne er lokaliseret i den nordlige del af området, omkring landsbyen Kundby. Den primære jordtype er sandblandet lerjord.

Bakkeformationer præger den nordlige del af området.

Terræn

Terrænformen er ensartet og storbakket omkring hatbakkerne, de ydre områder mod syd og vest flader ud.

Bakker i landskabet ved Drusebjerg.

Vandelementer

Området er fattigt på vandelementer, der findes enkelte vandløb.

Dyrkningsform

Landbrugsområde med små til mellemstore markstrukturer. Der er enkelte store gårde og der er generet en tendens til stordrift i området. Der ud over findes flere hobbylandbrug i området.

Åbent landsbugslandskab.

Bebyggelse

Landsbyen Kundby er beliggende i området, der generelt er præget af flere mindre gårde og enkelte huse, som ligger spredt i landskabet. Der er enkelte huse langs Landevejen samt husmandsbebyggelser ved Bjergby.

Kundby og de omgivende marker.

Beplantning

Beplantningen består primært at få småplantninger i et ellers åbent landbrugslandskab. Størstedelen af småplantningerne er lokaliseret i områdets nordlige del på og omkring hatbakkerne, der fremtræder som markante landskabselementer.

Beplantningen er koncentrreret på hatbakkerne.

Kulturhistoriske helheder

Kundby kirke ligger som et markant element i landskabet og ses fra lang afstand. Der ud over ses der ikke kulturhistoriske helehder i området.

Kundby Kirke.

Tekniske anlæg

Der ses mange højspændingsledninger i området, de fleste løber fra transformerstationen ved Katrinedal i den nordlige del af området. Højspændingsledningerne dominerer ikke området visuelt. I den sydlige del af området findes to vindmøller og der ud over ses enkelte store staldbygninger i området.

Højspændingsledninger ved Kundby.

Rumlige forhold

Skala:	Middel
Rumlig afgrænsning:	Åbent
Kompleksitet:	Sammensat
Struktur:	Middel
Visuel uro:	Middel roligt
Støj:	Stille

Områdets sammensathed opstår idet den nordlige del i væsentlig grad er præget af de markante terrænformer. I den resterende del af området er det især skalaen, der er karaktergivende set i forhold til de omkringliggende områder. Området opleves visuelt middel roligt, der en en vis påvirkning af tilstedeværelsen af højspændingsledninger.

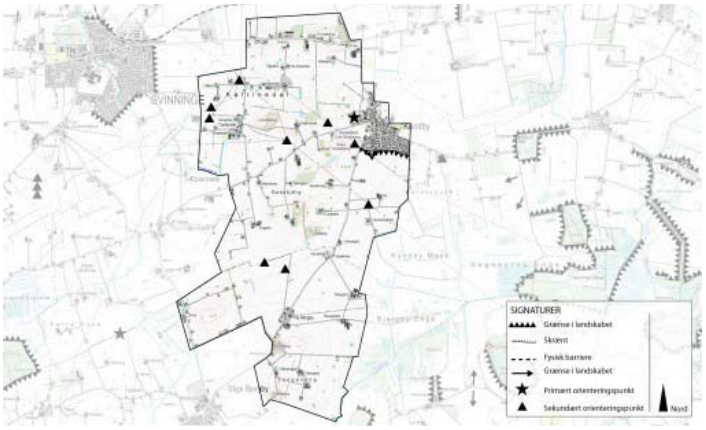

Helheder og enkeltelementer

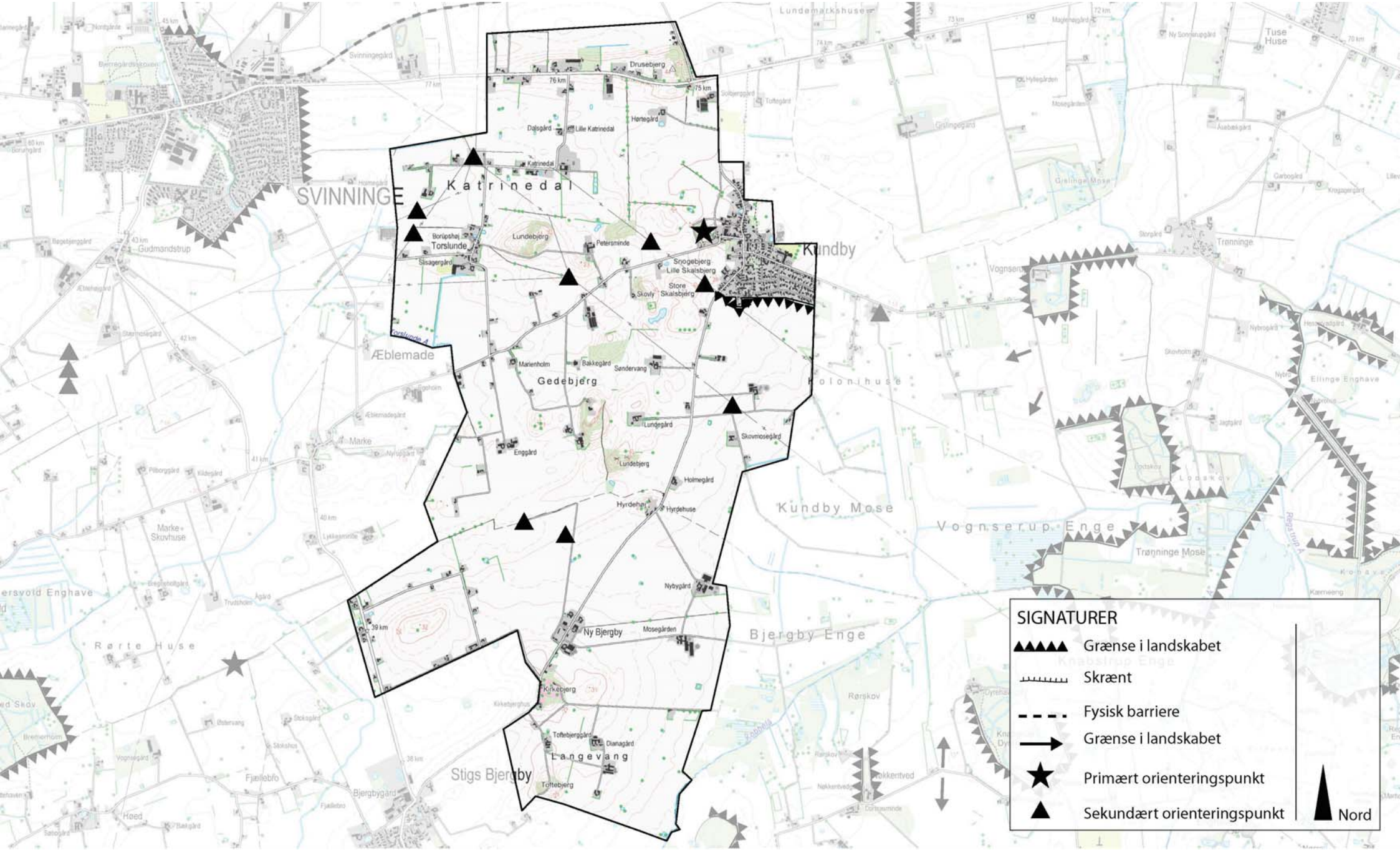
SVINNINGE
Katrinedal
Drusebjerg
Dalsgård
Lille Katrinedal
Hørtegård
Katrinedal
Borupshøj
Torslunde
Lundebjerg
Petersminde
Kundby
Snogebjerg
Lille Skalsbjerg
Store Skalsbjerg
Skovly
Slisagergård
Æblemade
Marienholm
Bakkegård
Søndervang
Gedebjerg
Lundegård
Skovmosegård
Enggård
Lundebjerg
Holmegård
Hyrdehus
Kundby Mose
Vognserup Enge
Trønninge Mose
Nybygård
Ny Bjergby
Mosegården
Bjergby Enge
Kirkebjerg
Toftebjerggård
Dianagård
Langevang
Toftebjerg
Stigs Bjergby
Rørte Huse
Rørskov
Marke
Skovhuse
Fjællebro
Bjergbygård
Høed
Trønninge
Ellinge Enghave
Kolonihuse
Lundemarkshuse
Tuse Huse
Gislinge Mose
Vognserup
Ny Sonnerupgård
Hyllegården
Mosegården
Asebækgård
Gislingegård
Garbogård
Krogagergård
Storgård
Nybrogård
Skovholm
Jagtgård
Lodskov
Kærmeerg
Knabstrup Enge
Dyrehus
Nakkentved
Cornumminde
Fjællebro
Bjergbygård
Stokkehus
Stokgård
Vognsgård
Bremerholm
Ødevang
Trudsholm
Agård
Pilborggård
Kildegård
Lykkesminde
Ellingholm
Ægtemosegård
Ægtemadegård
Nyrupgård
Ellingegård
Ny Sonnerupgård
Gudmandstrup
Regstrup Å
Ådal
Kirkebjerghus
Toftegård
Lille Katrinedal
Ny Sonnerupgård
Gislingegård
Hyllegården
Mosegården
Asebækgård
Garbogård
Krogagergård
Storgård
Nybrogård
Skovholm
Jagtgård
Lodskov
Kærmeerg
Knabstrup Enge
Dyrehus
Nakkentved
Cornumminde
Fjællebro
Bjergbygård
Stokkehus
Stokgård
Vognsgård
Bremerholm
Ødevang
Trudsholm
Agård
Pilborggård
Kildegård
Lykkesminde
Ellingholm
Ægtemosegård
Ægtemadegård
Nyrupgård
Ellingegård
Gudmandstrup
Regstrup Å
Ådal
Kirkebjerghus
Toftegård
Lille Katrinedal
SIGNATURER
Grænse i landskabet
Skrænt
Fysisk barriere
Grænse i landskabet
Primært orienteringspunkt
Sekundært orienteringspunkt
Nord

Geologi
Det markante landskab omkring hatbakkerne vest for Kundby. Hatbakkerne er meget synlige i landskabet til trods for, at flere af dem er bevoksede. Mest markant er bakken med Kundby Kirke.

Natur og Skovarealer
Området er i bemærkelsesværdig grad fri for baåde natur og skovarealer.

Kulturhistoriske helheder
Kundby kirke troner på toppen af en hatbakke, og den kan derfor ses fra store dele af den vestlige del af kommunen. I områdets sydvestlige hjørne ligger en husmandsbebyggelse omkring en bakke.

Særlige rumlige og visuelle forhold
Området er meget åbent og synes større, da grænserne til naboområderne er diffuse. Fra Bjergbyvej er er udsigt over Kundby Mose og Bjergby Enge.

Visuel påvirkning fra tekniske anlæg
Som følge af tilstedeværelsen af en transformerstation i områdets nordvestlige del er området i nogen grad påvirket af de mange højspændingsledninger. I den sydlige del af området er enkelte vindmøller beliggende.

Byudvikling
Der er sket en udbygning af Kundby mod syd ud i området. På grund af de særlige geologiske forhold kan der af landskabelige grunde ikke ske udbygning af Kundby mod vest.

Kundby kirke og landskabet omkring.

Delområder

12.01 Hatbakker ved Kundby
Delområdet adskiller sig terrænmæssigt markant fra den resterende del af området. Hatbakkerne skaber et dynamisk, storbakket landskab. Kundby kirke ligger, som følge af placeringen på en af disse bakker, som et markant visuelt element, der ses fra lang afstand.

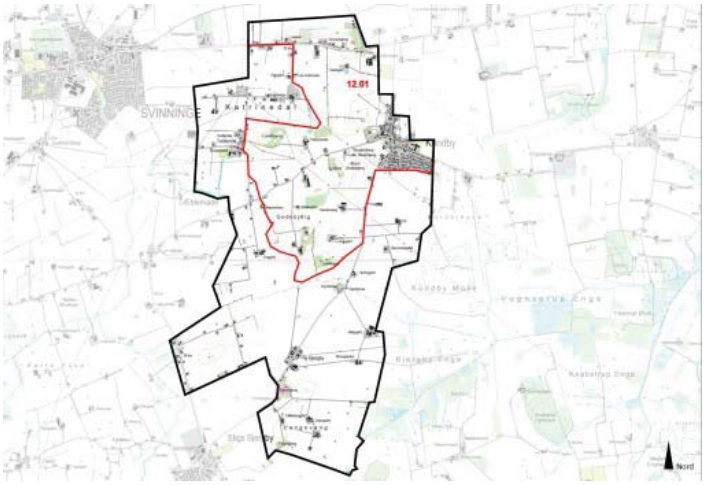

Styrke

Landskabets autenticitet er bibeholdt på trods af de mange højspændingsledninger i området. Området er karakteriseret ved at have

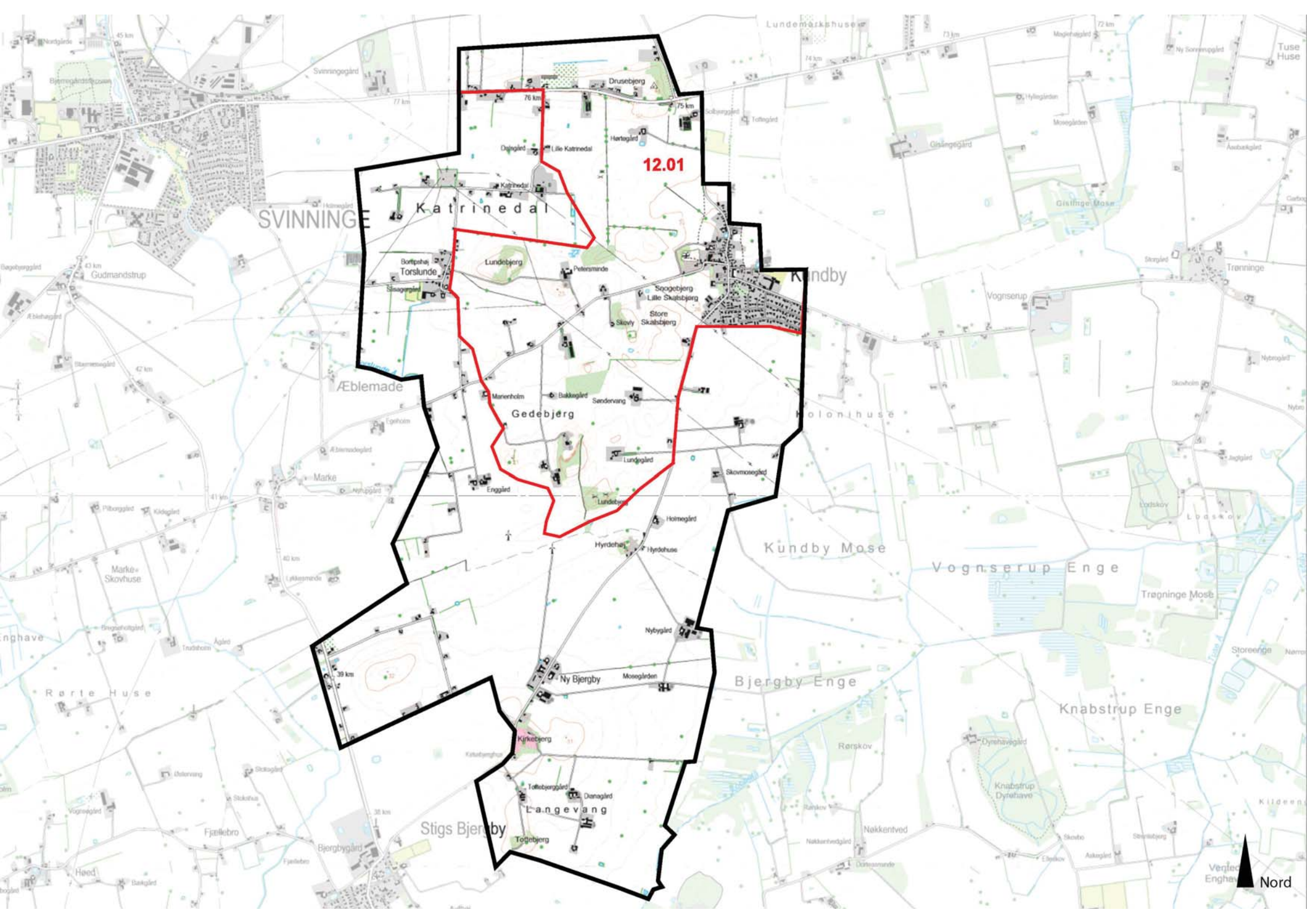
12.01
Katrinedal
SVINNINGE
Kundby
Gedebjerg
Ny Bjergby
Langevang
Stigs Bjergby
Kundby Mose
Vognserup Enge
Bjergby Enge
Knabstrup Enge
Trøgninge Mose
Æblemade
Torslunde
Lundebjerg
Drusebjerg
Lille Katrinedal
Petersminde
Snogebjerg
Lille Skalsbjerg
Store Skalsbjerg
Marienholm
Bakkegård
Søndervang
Lundegård
Enggård
Holmegård
Hyrdehøj
Hyrdehuse
Nybygård
Mosegården
Kirkebjerg
Tottebjerggård
Dianagård
Tottebjerg
Skovmosegård
Vognserup
Trønninge
Gudmandstrup
Marke
Marke-Skovhuse
Rørte Huse
Fjællebro
Bjergbygård
Høed
Nøkkentved
Rørskov
Knabstrup Dyrehave
Nord

en spredt bebyggelsesstruktur og relativt få bevoksninger. Det smukke landskab med hatbakkerne vest for Kundby er unikt i Holbæk Kommune.

Tilstand

Der er relativt mange tekniske anlæg i området, på trods af dette fremstår landskabet dog autentisk. Især den nordlige del er præget af disse anlæg i form af højspændingsledninger. De tekniske anlæg modsvares af et terræn med karakteristiske hatbakkeformationer, hvilket er medvirkende til, at højspændingsledningerne opleves mindre dominerende end de egentlig er. Der ses en begyndende tendens til større landbrug og landbrugsbygninger i området.

Sårbarhed

Hatbakkerne og landskabet omkring bør bevares og styrkes da det er unikt i Holbæk Kommune. Da der allerede er en stor koncentration af tekniske anlæg i den nordlige del af området vurderes det, at denne del af området er relativt sårbar over for etablering af nye tekniske anlæg. Den begyndende tendens til større landbrugsenheder udgør ikke en trussel mod områdets karakter. Etablering af større landbrugsbygninger bør ske i respekt for landskabets karakter. Især områdets sydlige del vil kunne bære tilstedeværelsen af større landbrugsbygninger. Bebyggelsesstrukturen med spredt bebyggelse i et åbent landskab bør bevares. Kundby ligger som områdets primære landsby smukt i landskabet ved hatbakkerne. Der bør ikke ske byudvikling og udviddelse af Kundbys areal, huludfyldninger og udvikling indenfor den eksisterende by kan forekomme.

Særlige landskabelige forhold

Mellem Kundby og Torslunde er et særligt karakteristisk landskab med hatbakker og spredt bebyggelse i landbrugslandet mellem bakkerne. Størstedelen af områdets beplantning består af småplantninger, som er lokaliseret på hatbakkerne. Syd for hatbakkerne åbner landskabet sig og der er en vid udsigt over et klassisk landbrugslandskab.

Bakket terræn, landbrug og jyderupsenderen udenfor området.

Område 13 Kobbel Å

Indledning

- Strategi
- Landskabskarakter
- Beliggenhed

Naturgeografi

- Geologi og Jordbund
- Terræn
- Vandelementer
- Kyst

Kulturgeografi

- Dyrkningsform
- Bebyggelse
- Beplantning
- Kulturhistoriske helheder
- Tekniske anlæg

Rumlig analyse

- Rumlige forhold
- Helheder og enkeltelementer

Delområder

Landskabsvurdering

- Styrke
- Tilstand
- Sårbarhed
- Særlige landskabelige forhold

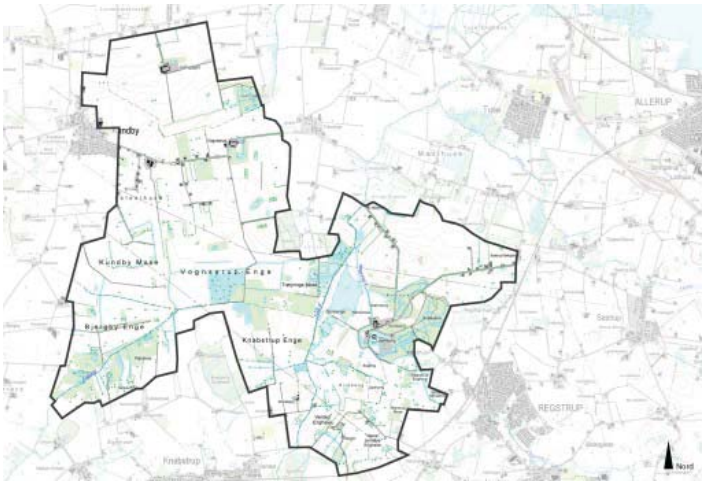

Strategi 3
Landskabskarakter 3
Beliggenhed 4
Geologi og jordbund 4
Terræn 4
Vandelementer 4
Dyrkningsform 4
Bebyggelse 4
Beplantning 5
Kulturhistoriske helheder 5
Tekniske anlæg 5
Rumlige forhold 5
Helheder og enkeltelementer 5
Delområder 6
Styrke 6
Tilstand 7
Sårbarhed 7
Særlige landskabelige forhold 7

Strategi

Målsætning
Landskabet skal bevares som åbent herregårdslandskab i de nordlige områder og nord for Løvenborg. Tilsvarende skal Hanerup Enge friholdes for tiltag, som han begrænse oplevelsen af et åbent landskab. Mose- og engområderne langs Kobbel Å skal sammen ved vådområdet ved Løvenborg danne et sammenhængende bånd af naturarealer. Det bør tilstræbes, at disse områder fortsat har en vis grad af åbenhed.

Husmandsbebyggelserne og de karaktergivende landskabselementer bør bevares med hensyntagen til de kulturhistoriske kvaliteter.

Anbefalinger
Moseområder og landskabet omkring husmandsbebyggelserne bør friholdes for større tekniske anlæg og etablering af større bygninger. Der bør ske en vådgøring af de nuværende og tidligere moseområder. Der kan i nogen grad tillades opførelse af større landbrugsbygninger ved de store gårde.

Illustration/kort

Landskabskarakter

Karaktergivende landskabselementer
De store gårde og herregårde har hver deres særpræg og repræsenterer hver deres kulturhistoriske helhed med bebyggelse, alléer, skove og markstørrelser. Omkring Løvenborg er der mulighed for at opleve herregårdshaven i sammenhæng med Løvenborg. Særlig karakteristisk for området er de markante alléer, som findes ved Løvenborg, Vognserup og Gislingegård.

Karaktergivende rumlige og visuelle forhold
De store markenheder i nord og de tilgroede moseområder i syd skaber et kontrasterende område med forskellige oplevelser. Over alt i landskabet dominerer den store markstørrelse og indikerer, at der er tale om herregårdslandskaber.

Afgrænsning
Mod vest sker afgrænsningen i kraft af et skift i landskabsformen, som i område 12 er præget af de markante hatbakker ved Kundby. Mod syd sker der et skift i skalaen i landbrugslandet, som i de tilstødende områder stadig er relativt stor, men med et fravær af herregårdslandskabet. Mod øst oplever man et skift til et traditionelt landbrugsland i en mindre skala. Mod nord er også en overgang til en mindre skala bestemmende for afgrænsningen.

Nøglekarakteristika
Herregårdslandskab, store marker, tilgroede

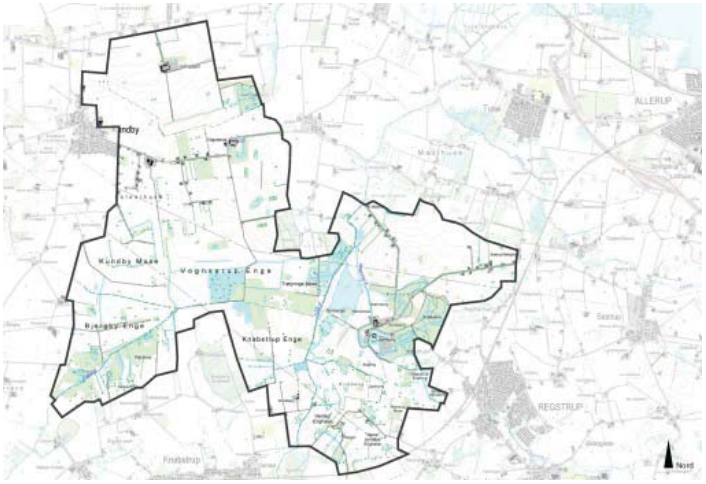

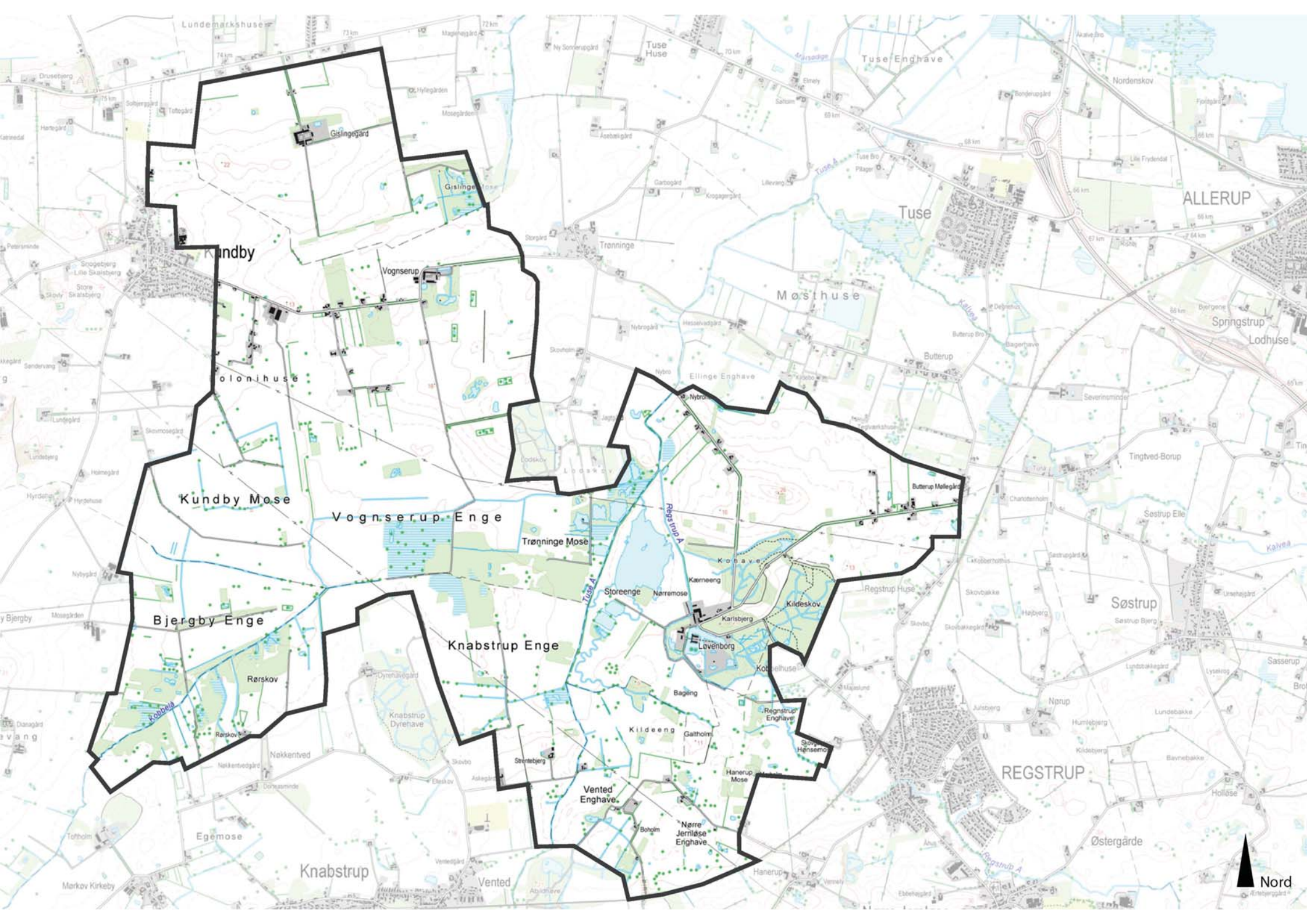

Kundby
Vognserup
Gislingegård
Kundby Mose
Vognserup Enge
Trønninge Mose
Bjergby Enge
Rørskov
Knabstrup Enge
Storeenge
Nørremose
Kærneeng
Kildeskov
Karlsbjerg
Løvenborg
Bageng
Kildeeng
Galtholm
Regnstrup Enghave
Hanerup Mose
Vented Enghave
Nørre Jernløse Enghave
Boholm
Strentebjerg
Knabstrup
Vented
Egemose
Nøkkentved
Knabstrup Dyrehave
Tuse
Møsthuse
Tuse Enghave
Tuse Huse
Trønninge
Ellinge Enghave
Butterup
Butterup Møllegård
Regstrup Huse
Søstrup
Søstrup Elle
Tingtved-Borup
Springstrup
Lodhuse
ALLERUP
REGSTRUP
Østergårde
Nørup
Nordenskov
Lundemarkshuse
Nord

moseområder.

Beliggenhed

Området er beliggende syd for Gislinge, ca. 10 km vest for Holbæk by. Området afgrænses mod nord af områderne 11 Gislinge og 14 Tuse Å. Mod øst grænser området op til område 15 Søstrup, mod syd område 25 Krøjerup og 16 Knabstrup. Den vestlige grænse støder op til omrdåe 12 Torslunde.

Området har en udstrækning på ca. 21 km^2.

Begrundelse for udvælgelse
Området er præget af ensartede elementer, med flere store gårde/herregårde, der ligger på kanten af og rundt om et større sammenhængende moseområde.

Geologi og jordbund

Området er karakteriseret ved at være et morænelandskab. Jordtypen er overvejende humusjord, men også sandblandet lerjord og lerblandet sandjord.

Foto/Illustration/Kort

Terræn

Store dele af området er overvejende fladt omgivet at et stigende terræn mod nord og nordøst. Mod vest og område 14 Torslunde er terrænet præget af markante hatbakker.

Vandelementer

Området gennemskæres af flere åer, Regstrup Å, Tuse Å og Kobbel Å. Der ud over er området præget af store moseområder, primært i den sydlige del af området. Mange af moseområderne er tilgroede. Ved Løvenborg slot er der etableret et stort vådområde.

Dyrkningsform

Dyrkningsformen varierer mellem landbrugsjord i omdrift og ekstensivt udnyttede engområder.

Foto/Illustration/Kort

Bebyggelse

Området er præget af tre store gårde og herregårde, Løvenborg gods, Vognserup og Gislingegård. De store gårde og herregårde dominerer

Foto/illustration/Kort

området. Gårdene har bevaret deres oprindelige struktut og deres driftsbygninger er i stor skala, men der er ikke tale om bygninger med industrielt præg. Omkring disse gårde er flere husmandsudstykninger og arbejderboliger. Der ud over er der meget få fritliggende gårde og der er ingen landsbyer i området. De nærmeste landsbyer er beliggende i en kreds omkring området på de højere beliggende arealer.

Beplantning

Der er et større skovområde i området omkring Løvenborg på ca. 70 ha. Her til kommer store områder med sumpskov, tilgroet mose samt mange småplantninger og bevoksede diger. Specielt den sydlige del af området fremstår som skovrig og frodig.

Foto/illustration/Kort

Kulturhistoriske helheder

Løvenborg gods og herregårdene Gislingegård og Vognserup sætter sit præg på landskabet. Store dele af området er drænet mose, hvilket er synligt i forhold til bebyggelsesstrukturen, som findes i en ring omkring det store centrale moseområde.

Foto/illustration/Kort

Tekniske anlæg

Der løber to højspændingsledninger gennem området, men der ud over er området markant fri for tekniske anlæg. Vejene i området er lokale veje, som alene servicerer områdets beboere. Der er ingen gennemgående vejstruktur i området. Jernbanen afgrænser området på en mindre del mod syd-øst, men den er ikke et markant element. Der finde enkelte rekreative anlæg i området, et fugletårn i tilknytning til vådområdet ved Løvenborg samt herregårdslandskabet omkring Løvenborg, hvor haven er åben for offentligheden.

Foto/illustration/Kort

Rumlige forhold

Skala:	blandet
Rumlig afgrænsning:	Åbent
Kompleksitet:	Sammensat
Struktur:	Dominerende
Visuel uro:	Roligt
Støj:	Stille

Området er rumligt delt i to, hvor den nordlige del er meget åben og skovfattig med meget store marker. Den sydlige det er mere præget af moser og enge. I hele området er det herregårdslandskabet der dominerer.

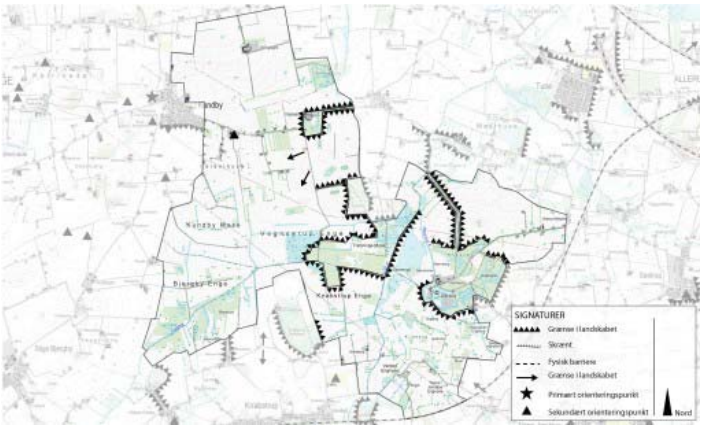

Helheder og enkeltelementer

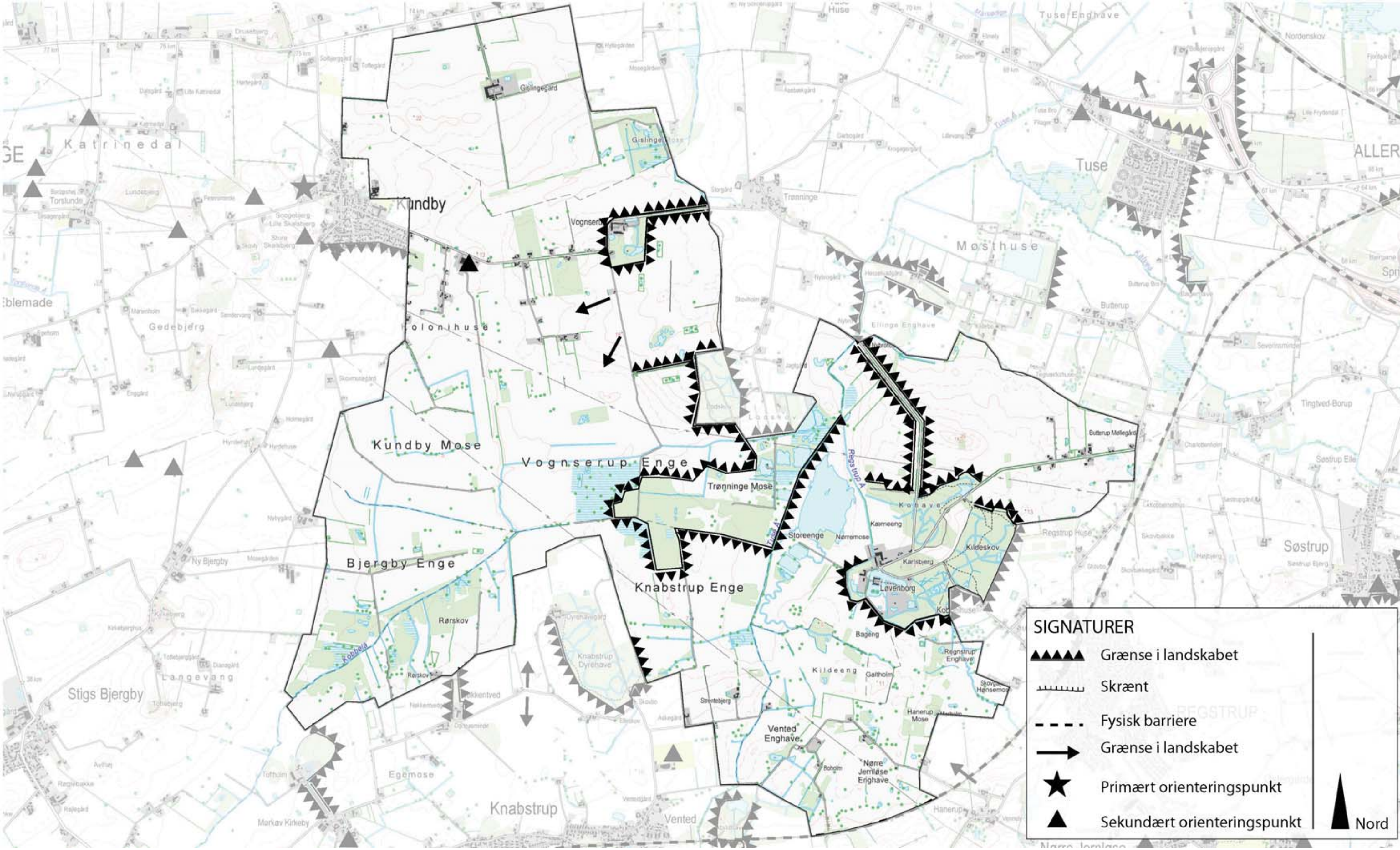
SIGNATURER
Grænse i landskabet
Skrænt
Fysisk barriere
Grænse i landskabet
Primært orienteringspunkt
Sekundært orienteringspunkt
Nord
Kundby
Kundby Mose
Vognserup Enge
Trønninge Mose
Knabstrup Enge
Bjergby Enge
Kildeeng
Løvenborg
Kildeskov
Storeenge
Vented Enghave
Nørre Jernløse Enghave
Tuse
Møsthuse
Trønninge
Knabstrup
Søstrup
Stigs Bjergby
Katrinedal
Gedebjerg
Langevang
Egemose
Vented
Rørskov

Vandelementer
Et større vådområde ved Løvenborg, her er opstillet et fugletårn.

Naturarealer og skove
Skovområdet omkring løvenborg.

Kulturhistoriske helheder
Løvenborg gods, Vognserup og Gislingegård med de dertil hørende husmandsbebyggelser, alléer med mere.

Særligt samspil mellem natur og kultur
Området omkring Løvenborg er særligt, med skov og voldgrav.

Markante udsigter og elementer
Udsigten til Gislingegård, hvor området omkring er præget af meget store markstørrelser. Det meget åbne landskab gør, at selve gården ligger synligt i landskabet.

Delområder

13.01 Løvenborg
Godslandskabet omkring Løvenborg er en kulturhistorisk helhed i sig selv. Delområdet er præget af at være i stor skala og med en egentlig skovplantning i tilknytning til herregården. Selve herregården er beliggende i delområdets sydlig del omgivet af en voldgrav, driftsboliger og mod øst et skovområde. Adgangen til herregården sker fra øst via den lange Løvenborg allé.

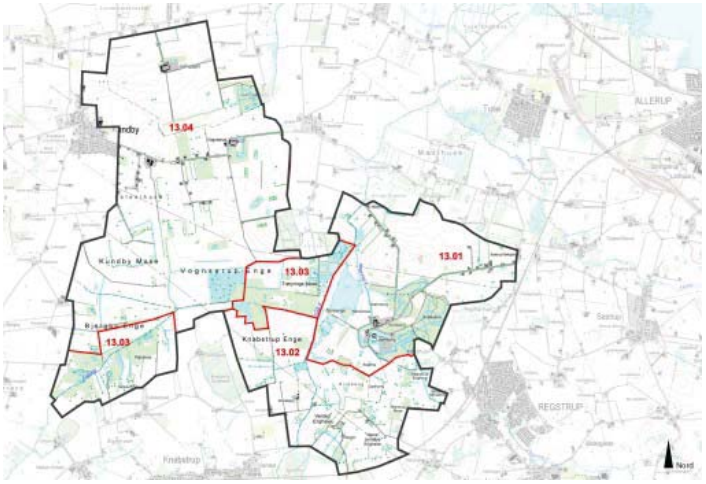

13.02 Knabstrup enge
Knabstrup enge beliggende i den sydøstlige del af område 13. og opleves som et relativt åbent landskab med ferske enge og småbrug. Skalaen er i modsætning til herregårdslandkaberne lille. Området er relativt vådt, men i mindre grad end tilfældet er i delområde 13.03.

13.03 Bjergby enge og Vognserup enge
Delområdet strækker sig over to lokaliteter, som ikke hænger fysisk sammen, men som har samme karakter. Bjergby enge og Vognserup enge er begge vådeområder, med spredt sumpskov. Begge områder opleves som væsentligt mere lukkede landskaber end herregårdslandskaberne i den resterende del af område 13. Vognserup enge opleves mere lukket end Bjergby enge.

13.04 Gislingegård og Vognserup
Hele den nordlige del omkring Gislingegård og Vognserup er karakteriseret ved at være væsentligt mere åbent og fladere end den resterende del af område 13. Der er tale om et landbrugslandskab i stor skala. Herregårdene Gislingegård og Vognserup er beliggende i delområdet. I tilknytning til herregårdene ligger kolonihusene umiddelbart øst for Kundby.

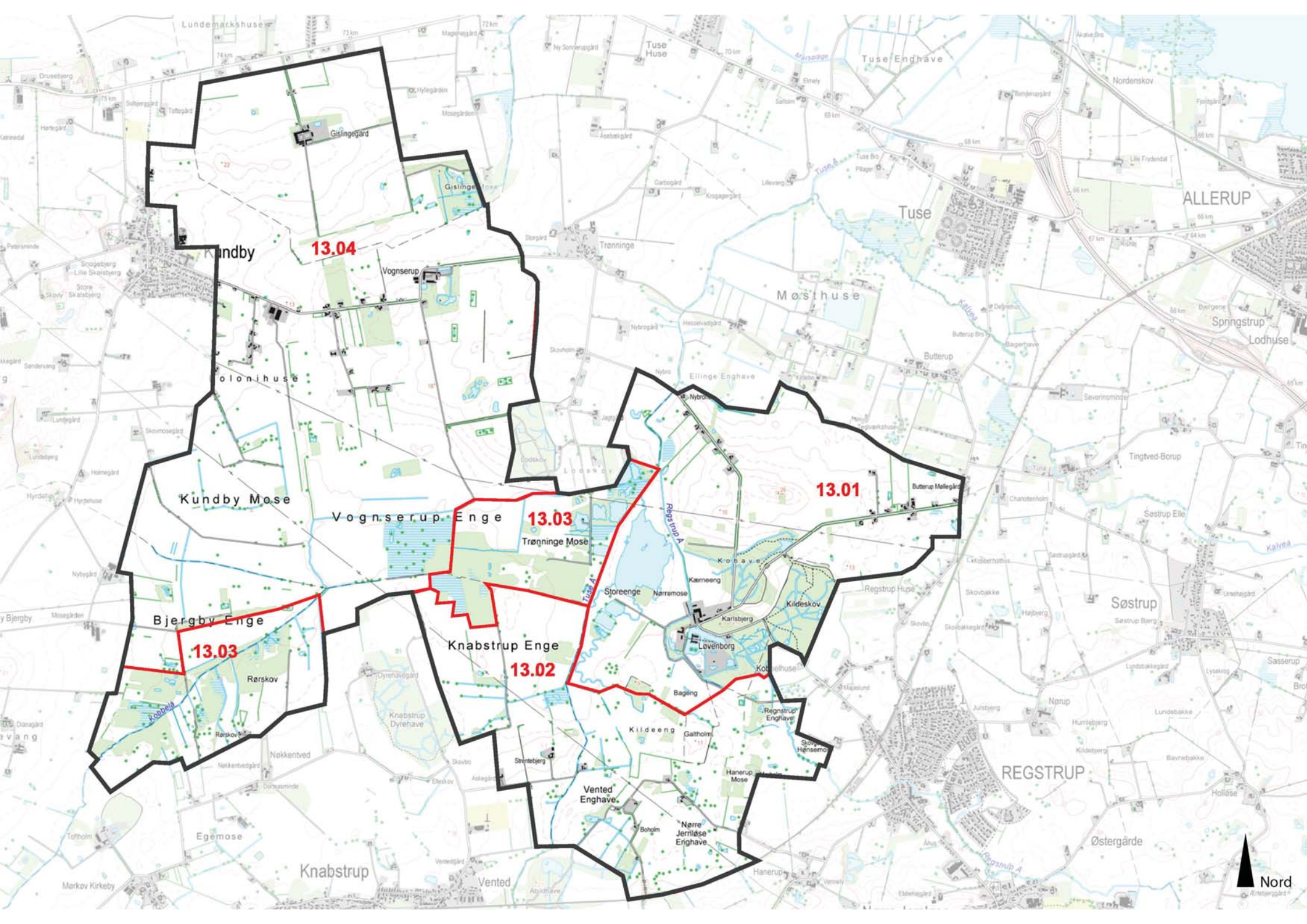
13.04
13.03
13.02
13.01
Kundby
Vognserup
Kundby Mose
Vognserup Enge
Trønninge Mose
Bjergby Enge
Knabstrup Enge
Rørskov
Storeenge
Nørremose
Kærneeng
Kildeskov
Karlsbjerg
Løvenborg
Bageng
Kildeeng
Galtholm
Regnstrup Enghave
Hanerup Mose
Vented Enghave
Nørre Jernløse Enghave
Bjerg
Tuse
Møsthuse
Tuse Enghave
ALLERUP
Søstrup
REGSTRUP
Knabstrup
Vented
Nord

Styrke

Meget stort og karakteristisk landskab. Såvelvel naturområderne som landbrugslandet består af store enheder. Alene i kraft af sin størrelse, vil der kunne placeres store bygninger og tekniske anlæg af stor skala i de dele af området, som er præget af de store marker.

Tilstand

Området virker autentisk. Der er gennem tiden sket få forandringer, og de ændringer, som er sket i tidens løb som f.eks. udstykning af husmandskolonier, fremstår stadig klart og er velbevarede. Tydelige alléer findes ved de store gårde og sætter sit præg på landskabet.

Moseområderne er under tilgroning og forandrer sig. Forandringen ændrer dog ikke skala eller på andre måder områdets karakter.

Sårbarhed

Området kan have en vis sårbarhed over for tilføjelse af elementer, som ikke er karakteristiske for området. Det kan være spredt boligbebyggelse. Men også tiltag, som kan bringe områdets skala ned eller skabe en en øget fortætning.

Særlige landskabelige forhold

Herregårdslandskabet
Karakteriseret med meget store marker og vide udsyn. Oplevelsen af store tomme landskabsrum skaber en vis storhed. Placering af nye elementer kan i nogle tilfælde forstyrre denne oplevelse. Tilsvarende skal man være opmærksom på, at nye elementer vil kunne ses over store afstande.

Moseområderne
Hele den sydlige del er egentlig et stort vådområde. Dele af området er dog i nogen omfang drænet og fremstår derfor som dyrkede marker. Samlet dækker dette potentielle vådområde 10 km². Andre dele er egentlige moser som Trønninge Mose, og andre er store endområder som Hanerup Enge. Den øgede tilgroning gør, at området bliver mere og mere naturpræget. Kulturgeografiske tiltag vil derfor konflikte med det udtryk, som i dag præger området. Tekniske anlæg vil i dette område virke umotiverede.

Vandløbene
Der løber tre af kommunens største vandløb gennem området - Kobbel Å, Tuse Å og Regstrup Å. Både direkte og inddirekte dominerer de hele den centrale og sydlige del af området. Det er også omkring vandløbene, at de store moseområder er beliggende

Husmandskolonierne
Der er fire tydelige og forholdsvis velbevarede husmandskolonier i området. To ved Vognserup og to ved Løvenborg. De er udbygget som er karakteristisk for disse udstykninger med ensartede udstykninger og ejendomsstørrelse og med en placering langs vej. I Hanerup Enge findes en lignende bebyggelse af mindre ejendomme. I modsætning til resten af området, er disse husmandskolonier sårbare over for ændringer på ejendomsstørrelse og udformning af bygninger. Her bør således ikke placeres store bygninger, som resten af området vil kunne tåle.

Område 14 Tuse Å

Indledning

- Strategi
- Landskabskarakter
- Beliggenhed

Naturgeografi

- Geologi og Jordbund
- Terræn
- Vandelementer
- Kyst

Kulturgeografi

- Dyrkningsform
- Bebyggelse
- Beplantning
- Kulturhistoriske helheder
- Tekniske anlæg

Rumlig analyse

- Rumlige forhold
- Helheder og enkeltelementer

Delområder

Landskabsvurdering

- Styrke
- Tilstand
- Sårbarhed
- Særlige landskabelige forhold

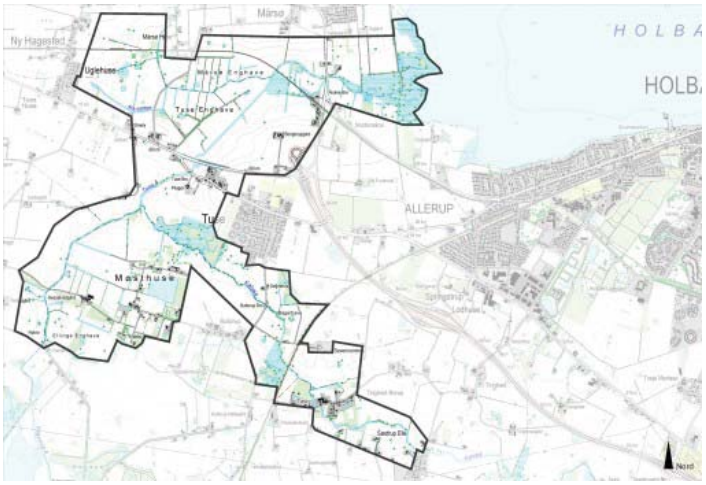

Strategi 3
Landskabskarakter 3
Beliggenhed 4
Geologi og jordbund 4
Terræn 4
Vandelementer 4
Kyst 4
Dyrkningsform 5
Bebyggelse 5
Beplantning 5
Kulturhistoriske helheder 5
Tekniske anlæg 5
Rumlige forhold 5
Helheder og enkeltelementer 6
Delområder 7
Styrke 7
Tilstand 7
Sårbarhed 7
Særlige landskabelige forhold 7

Strategi

Målsætning
Englandskabet og Tuse Å, som er det væsentligste element, skal fremstå endnu tydeligere i landskabet. Området skal friholdes fra bebyggelse og kan i nogen grad udvikles rekreativt. Det åbne landskab skal bibeholdes

Anbefalinger
Der bør ske yderligere naturgenopretning for at styrke englandskabets karakter. De tekniske anlæg i form af motortrafikvej og andre store veje kan i nogen grad dæmpes med en begrænset beplantning. Beplantning bør kun etableres langs vandløb for at forstærke deres fremtræden i landskabet.

Illustration/kort

Landskabskarakter

Det er et forholdsvis enkelt landskab, der er centreret omkring Tuse Å og Kalve Å. I den nordlige del af området er terrænet let skrånende ned mod Tuse Å hvorved der dannes en velafgrænset ådal. Længere mod syd flader arealet ud, og Tuse Å fornemmes ikke på samme måde i landskabet. Langs med Kalve Å er området fladt og præget af våde områder og beplantninger. Der er forholdsvis lidt bebyggelse i området. bebyggelsen er beliggende på kanten af ådelaen eller samlet langs med de større veje, som løber gennem området. En undtagelse er dog bebyggelsen Møst Huse, som er beliggende mellem Tuse Å og Kalve Å. Bebyggelsen har karakter af en husmandsudstykning på ringe jord. Den sydlige del af området opleves autentisk uden de større forandringer. Den nordlige del af området er præget af infrasturkturelle anlæg som veje og jernbane. Specielt forlængelsen af Rute 21 mod Sjællands Odde vil, når den er stableret dominere.

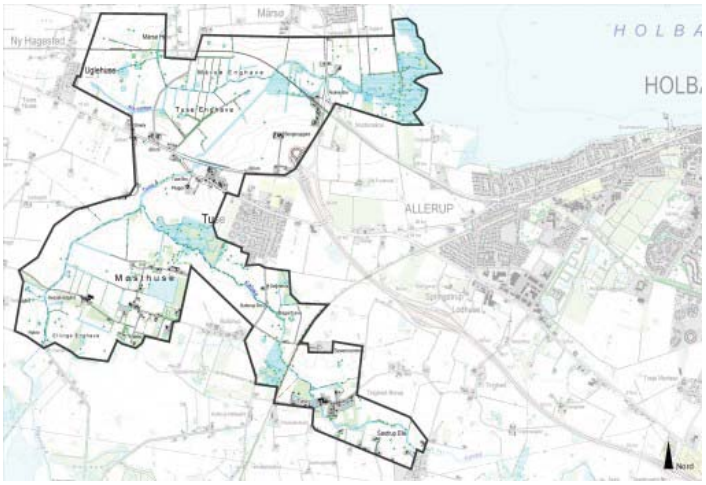

Karaktergivende landskabselementer
Området er karateriseret ved ådalen og de ånære arealer. Som udgangspunkt er der tale om et forholdsvis autentisk landskab hvor den oprindelige bebyggelsesstruktur er intakt på trods af områdets nærhed til Holbæk By. Kysten ved bunden af Holbæk Fjord opleves fra den nordlige del af området. Der er forholdsvis lidt beplantning i området, fortrinsvis som tilgroede moseområder på ånære arealer. Der er få mellemstore gårde i området beliggende på kanten af ådalen.

Karaktergivende rumlige og visuelle forhold
Der er ingen tydelige grænser i området, som opleves meget åbent. I den nordlige del af området danner ådalen et rum i sig selv, men uden en tydelig afgrænsning mod omgivelserne.

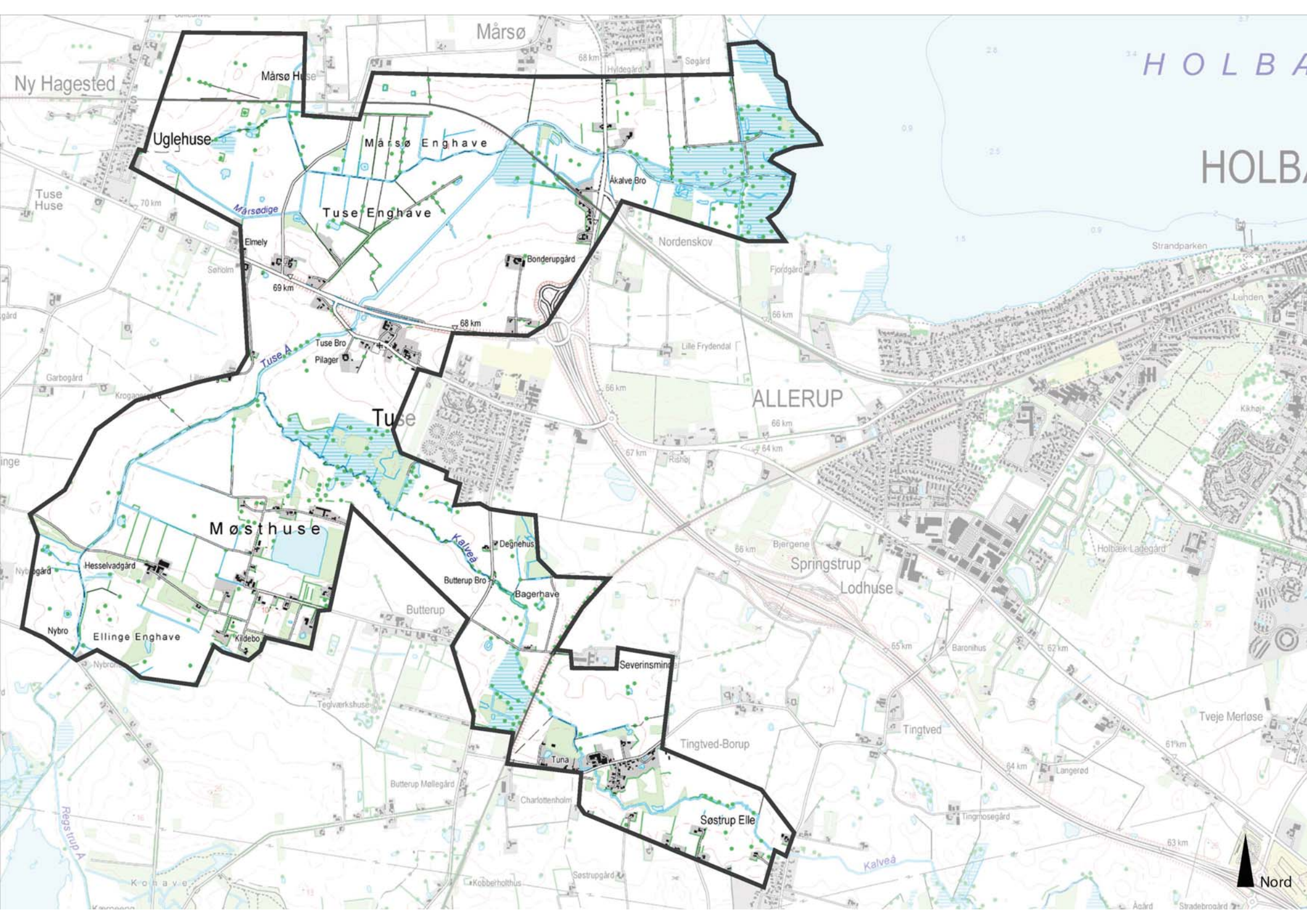

Mårsø
Ny Hagested
Mårsø Huse
Uglehuse
Mårsø Enghave
Tuse Enghave
Mårsødige
Tuse Huse
Elmely
Søholm
69 km
68 km
Tuse Bro
Pilager
Tuse Å
Garbogård
Tuse
Møsthuse
Hesselvadgård
Nybro
Ellinge Enghave
Kildebo
Kalveå
Degnehus
Butterup Bro
Bagerhave
Butterup
Severinsminde
Tuna
Tingtved-Borup
Søstrup Elle
Tingtved
Tingmosegård
Langerød
Tveje Merløse
Baronihus
Springstrup
Lodhuse
Bjergene
Holbæk Ladegård
Kikhøj
Lunden
Strandparken
Nordenskov
Åkalve Bro
Bonderupgård
Fjordgård
Lille Frydendal
ALLERUP
Rishøj
Teglværkshuse
Butterup Møllegård
Charlottenholm
Søstrupgård
Kobberholthus
Regstrup Å
Kalveå
Nord

Afgrænsning
Overgangen fra området til naboområderne er glidende. I den nordlige del af området er der et markant kig mod fjorden, som er et tydeligt element i landskabet.

Nøglekarakteristika
Ådalen og de ånære arealer. Bebyggelsesstruktur med middelstore gårde på kanten af ådalen eller samlet i mindre bebyggelser langs udfaldsvejene fra Holbæk. Gårdene dominerer ikke landskabet.

Beliggenhed

Området er beliggende ca. 6 km vest for Holbæk By. Området afgrænses mod nordøst af Holbæk Fjord, mod øst af område 3 Allerup. Mod sydøst af område 15 Søstrup. Mod syd af område 13 Kobbel Å og med vest og nord af område 11 Gislinge.

Området har en udstrækning på ca. 9,5 km^2.

Begrundelse for udvælgelse
Området er en afgrænset ådal med landbrugsejendomme af middel størrelse og en bebyggelsesstruktur, som underordner sig ådalen.

Foto/Illustration/Kort

Geologi og jordbund

Området er et moræne landskab. Ved Tuse Ås udløb i Holbæk Fjord er et mindre området med marint forland. Jordtypen ar afvekslende, langs åen og de store eng- og moseområder er jordtypen lerblandet sandjord. Højere oppe ad skråningerne er jordtypen sandblandet lerjord. Ved kysten findes et område med finsandet jord.

Terræn

Terrænet er skålformet, med Tuse Å og Kalve Å beliggende i dalens bund. Langs åen vider dalbunden sig flere steder ud og bliver til store flade eng- og moseområder. Terrænet har en moderat kompleksistet.

Vandelementer

Tuse Å gennemløber området med start fra Holbæk Fjord. Området er desuden præget af større moseområder.

Kyst

Området grænser op til Holbæk Fjord, og den lille kyststrækning i området er groet til med Tagrør.

Dyrkningsform

Området er præget af en middelstor, åben markstruktur. Området er domineret af landbrugsejendomme på 20-100 ha, beliggende på kanten af ådalen. Landbruget er primært plantebrug. Ved Møst Huse er ejendomssturkturen markant anderledes, idet der her er tale om små, hobbyprægede landbrug beliggende i et afdrænet moseområde mellem Tuse Å og Kalve Å.

Foto/Illustration/Kort

Bebyggelse

Der er kun lidt bebyggelse i området. Bebyggelserne er hovedsageligt placeret på kanten af ådalen og ved de større udfaldsveje fra Holbæk mod Nykøing Sjælland og Kalundborg. Der ud over er der en husmandslignende bebyggelse Møst Huse beliggende på ringe jord mellem Tuse Å og Kalve Å. Denne bebyggelse adskilder sig markant fra den øvrige bebyggelsesstruktur i området. Foruden Møst Huse er der flere andre bebyggelser. Landsbyen Tuse med krot og kirke er beliggende ved landevejen mellem Holbæk og Kalundborg. Her ud over findes en mindre bebyggelse, Nordenskov Huse, som er beliggende, hvor jernbanen krydser Nykøbingvej samt bebyggelsen Borup, der er udviklet omkring en fabrik. Uden for bebyggelserne findes få, middelstore gårde. Bebyggelsesmæssigt fremstår området autentisk.

Foto/illustration/Kort

Beplantning

Landskabet er åbent med forholdsvis lidt beplantning. Beplantningen er hovedsageligt sumpskov og moser på de vådere, ånære arealer. Specielt i den sydlige del af området, omkring Kalve Å, hvor området er lavtliggende, får de mange plantninger området til at virke tilgroet. Her ud over, er der en del bevoksede diger i området, men ingen skov.

Foto/illustration/Kort

Kulturhistoriske helheder

Landsbyen Tuse med kro og kirke opleves forholdsvis intakt. På grund af beliggenheden ved Tuse Å er der ingen traditionel stjerneudskiftning omrking landsbyen. Ved Tuse Å er en dæmning, som afvander engområderne bag ved diget. Der er ikke mange fredede fortidsminder i området, men der er en del ikke-fredede fortidsminder.

Foto/illustration/Kort

Tekniske anlæg

Der er mange infrasturkturelle anlæg i området, som har stor betydning for landskabets oplevelse. I nordgående retning er Nykøbingvej, som er hovedfærdselsåren til Nykøbing Sjælland, mod vest er Landevejen, som historisk set er hovedfærdselsåren mod Kalundborg. Her til kommer jernbane mellem Holbæk og Nykøbing Sjælland samt udbygningen af Holbækmotorvejen, rute 21 i nordgående retning mod Vig og Sjællands Odde.

Foto/illustration/Kort

Rumlige forhold

Skala:	Middel
Rumlig afgrænsning:	Åben
Kompleksitet:	Blandet
Struktur:	Middel
Visuel uro:	Middel roligt
Støj:	Blandet

Holbæk Fjord, som ligger mod nordøst er den eneste tydelige grænse i området. Mod naboområderne opleves en mere diffus grænse og en glidende overgang. Området er i sig selv åbent, med enkelte mere eller mindre tilgroede område i de lavere liggende dele, især omkring Kalve Å.

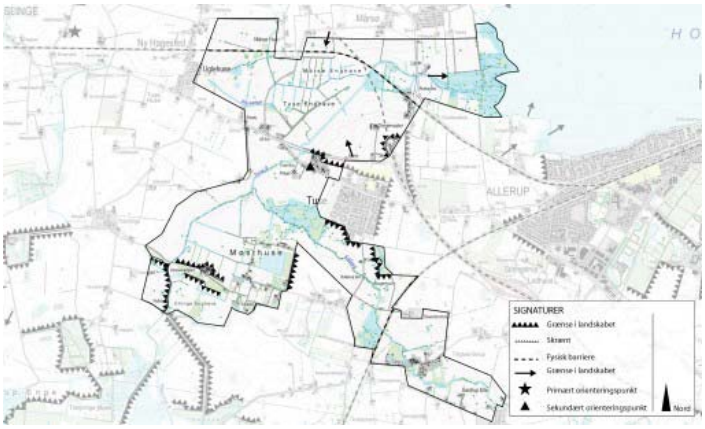

Helheder og enkeltelementer

Kysten
Mod nord løber Tuse Å ud i Holbæk Fjord, Fjorden er i sig selv et markant landskabselement. Selve kysten er tilgroet i tagrør og er ikke tilgængelig. Der er en fin sammenhæng med kyststrækningerne i de tilgrænsende områder.

Beplantning
Der en ingen skove i området, som generelt virker meget åbent. På de ånære, vådere arelaer er en del moseområder der er groet til i sumpskov. Specielt i den sydlige del af området, omrking Møsthuse, fremstår området meget tilgroet.

Kulturhistoriske helheder
Landsbyen Tuse er en forholdsvis velbevaret landsby som rummer kro og kirke. Ved Tuse Å er etableret en dæmning, som sikrer Mårsø enge mod oversvømmelse. Området har bevaret en vis autenticitet på trods af mange infrastruktur anlæg.

Særlige rumlige og visuelle forhold
Området er meget åbent, det er som udgangspunkt kun ådalende omkring den nordlige del af Tuse Å der danner et egentligt landskabsrum. Ved Møsthuse bevirker den megen beplantning, at området virker mere lukket og intimt.

Markante udsigter
I den nordlige del af området, hvor Tuse Å løber ud i Holbæk Fjord er der en markant udsigt over fjorden. Her ud over rummer området ikke markant udsigter.

Visuel påvirkning fra tekniske anlæg
I området er der flere veje og jernbaner. Specielt i den nordlige del af området påvirker de tekniske anlæg landskabet i nævneværdig grad.

Byudvikling
Der er ingen egentlig byudvikling i området. Tuse landsby er udbygget med et større

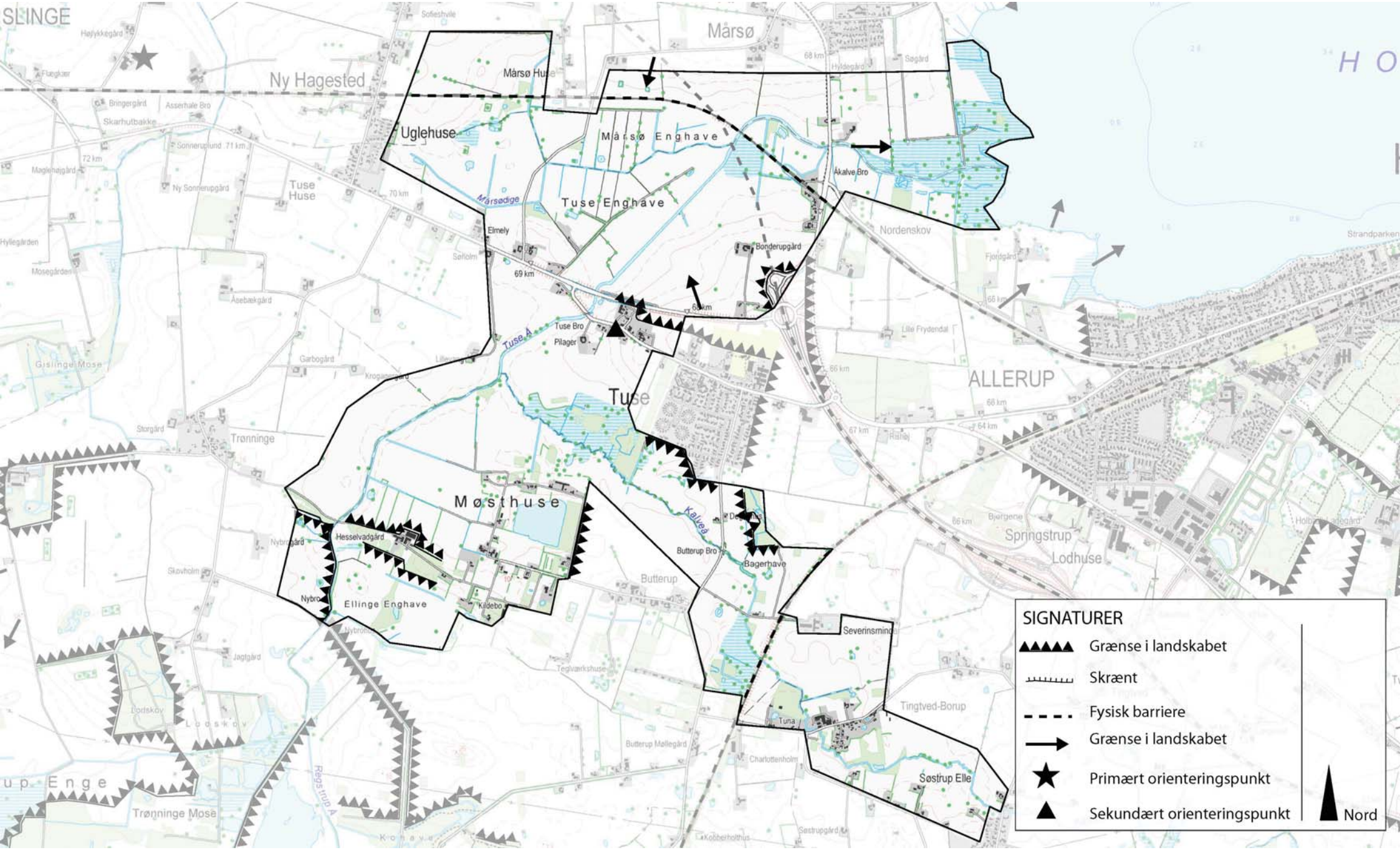
SIGNATURER
Grænse i landskabet
Skrænt
Fysisk barriere
Grænse i landskabet
Primært orienteringspunkt
Sekundært orienteringspunkt
Nord
Ny Hagested
Uglehuse
Mårsø Enghave
Tuse Enghave
Tuse
Møsthuse
Ellinge Enghave
Mårsø
Tuse Huse
Trønninge
Trønninge Mose
Nordenskov
ALLERUP
Springstrup
Lodhuse
Butterup
Tingtved-Borup
Søstrup Elle
Tuna
Severinsminde
Bagerhave
Butterup Bro
Kildebo
Hesselvadgård
Nybro
Elmely
Tuse Bro
Pilager
Bonderupgård
Åkalve Bro
Tuse Å
Kalveå
Mårsødige
Gislinge Mose
Lodskov
Regstrup Å

parcelhusområde som ligger adskilt fra selve landsbyen. Parcelhusområdet er beliggende i område 3 Allerup. Parcelhusområdet opleves i landskabet, men ikke markant. Der er sket en lille udbygning af Borup, men ellers er der ikke sket nogen bymæssig udvikling i området.

Delområder

14.01 Møsthuse
Bebyggelse med karakter af husmandsudstykninger. Bebyggelsen er etableret på en sandbanke i et område, der ellers er karakteriseret ved at være meget vådt. Området er bebygget med mindre ejendomme, husmandsbrug og enkelthuse. Oplevelsen af et særskilt område er tydelig.

14.02 Søstrup Elle
Et mere lukket område med større præg af landbrug end resten af område 14. Delområde 14.02 er domineret af Kalvemose Å og er derfor en del af område 14 Tuse Å. Delområdet opleves som et overgangs område til område 15 Søstrup.

14.03 Kysten
Meget vådt område ved Holbæk Fjord. Domineret af græsningsenge og tagrørssump. Delområdet er under naturgenopretning, hvilket vil gøre det endnu vådere. Delområdet domineres af dæmningen til Holbæk Fjord.

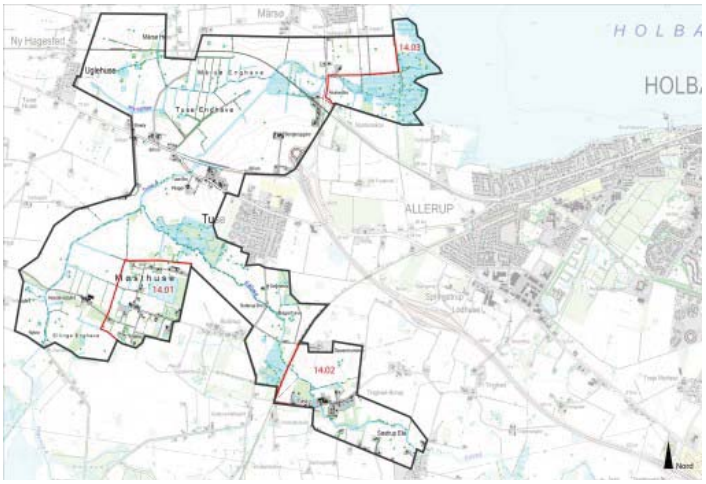

Styrke

Markant englandskab domineret af Tuse Å. Store dele af området er fri for bebyggelse. De store flader dominerer landskabet.

Tilstand

Området er i høj grad præget af gennemgående trafikanlæg, især i den nordlige del. Dels Kalundborgvej og Nykøbingvej, men også jernbanen og forlængelsen af Holbækmotorvejen, som på en dæmning deler området. Længst mod øst er bygget en dæmning mod Holbæk Fjord. Alligevel fremtræder landskabet homogent med store landskabsrum. Det er en svaghed, at grænserne flere steder er diffus.

Sårbarhed

Yderligere trafikanlæg og større tekniske anlæg kan forringe oplevelsen af landskabet. Området kan blive yderligere opdelt ved bebyggelse og uhensigtsmæssig skovplantning. Området er de fleste steder dog ikke egnet til hverken byggeri eller skovplantning.

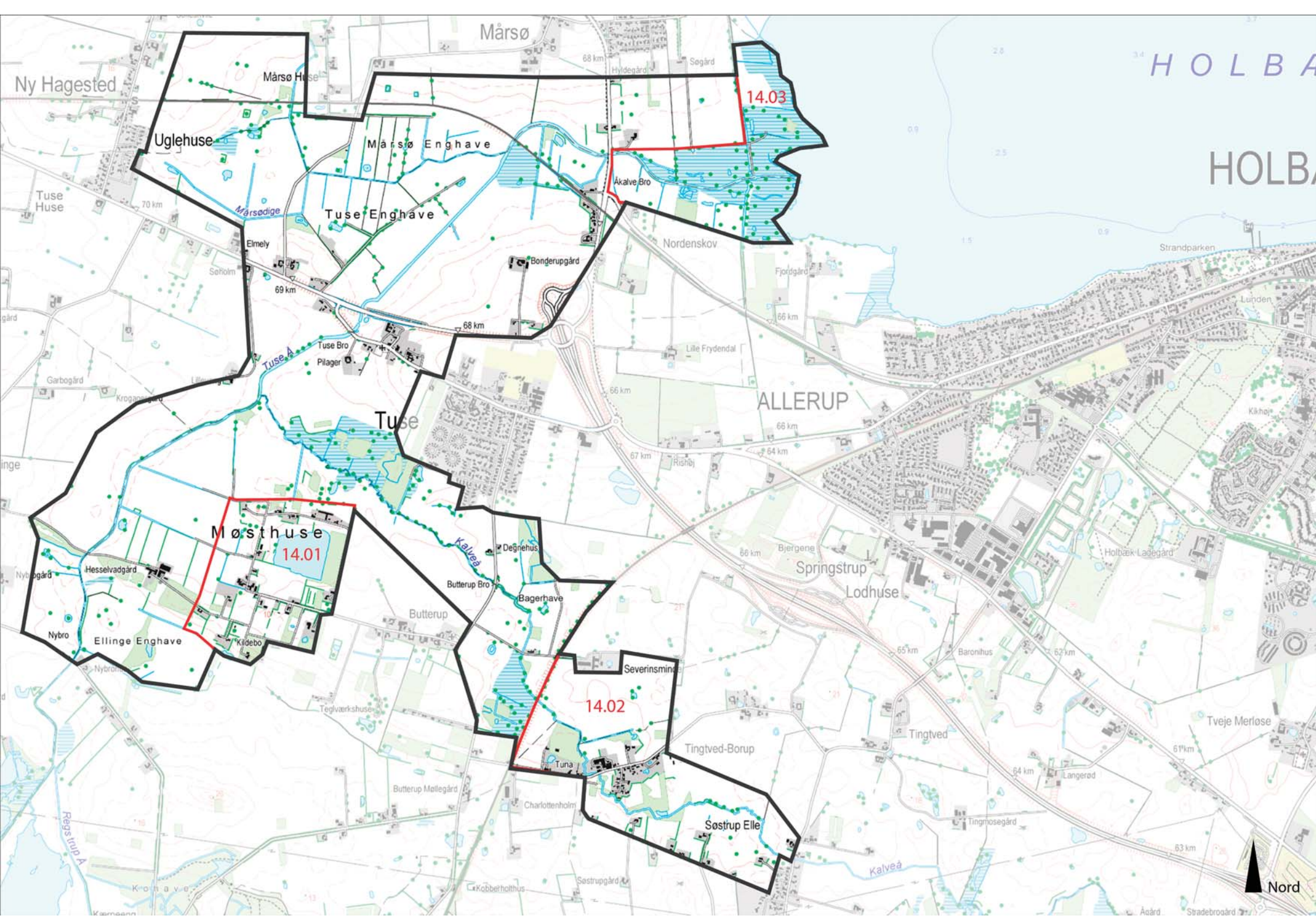

Mårsø
Ny Hagested
Mårsø Huse
Uglehuse
Mårsø Enghave
Tuse Enghave
Mårsødige
Tuse Huse
Elmely
Søholm
69 km
68 km
Bonderupgård
Åkalve Bro
14.03
Nordenskov
Fjordgård
Lille Frydendal
66 km
Tuse Bro
Pilager
Tuse Å
Garbogård
Tuse
ALLERUP
67 km
Rishøj
64 km
Møsthuse
14.01
Hesselvadgård
Nybro
Ellinge Enghave
Kildebo
Kalveå
Degnehus
Butterup Bro
Bagerhave
Butterup
Bjergene
Springstrup
Lodhuse
Holbæk Ladegård
Severinsminde
14.02
Tuna
Tingtved-Borup
Tingtved
Tveje Merløse
Langerød
Tingmosegård
Søstrup Elle
Charlottenholm
Butterup Møllegård
Teglværkshuse
Kobberholthus
Søstrupgård
Regstrup Å
Kalveå
Strandparken
Lunden
Kikhøj
Baronihus
65 km
62 km
61 km
63 km
Nord

Særlige landskabelige forhold

Engene
De våde enge uden bebyggelse er meget karakteristiske for området. Dette træk vil blive forstærket ved den naturgenopretning, som kommer til at ske mellem Tuse Bro og fjorden. Tilsvarende engarealer findes langs Kalvemose å.

Fjorden
Nærheden til fjorden og udsigten over denne er et karakteristisk elelment i den østlige del af området. At store dele af området er tidligere fjordbund er med til at skabe en stærk kobling til fjorden.

Vandløbene
I området findes nogle af kommunens største vandløb, når Svinninge-Audebokanalerne undtages. Tuse Å har et opland, som dækker en stor del af kommunen. Landskabet i hele området er stærkt præget af vandløbene.

Trafikanlæggene
De mange trafikanlæg er med til at opdele området. Da de alle går på tværs af åerne, forstyrres åernes lange forløb. Samtidig fortæller krydsningerne historien om, at det kun er få steder, disse vandløb kan krydses.

Område 15 Søstrup

Indledning

- Strategi
- Landskabskarakter
- Beliggenhed

Naturgeografi

- Geologi og Jordbund
- Terræn
- Vandelementer
- Kyst

Kulturgeografi

- Dyrkningsform
- Bebyggelse
- Beplantning
- Kulturhistoriske helheder
- Tekniske anlæg

Rumlig analyse

- Rumlige forhold
- Helheder og enkeltelementer

Delområder

Landskabsvurdering

- Styrke
- Tilstand
- Sårbarhed
- Særlige landskabelige forhold

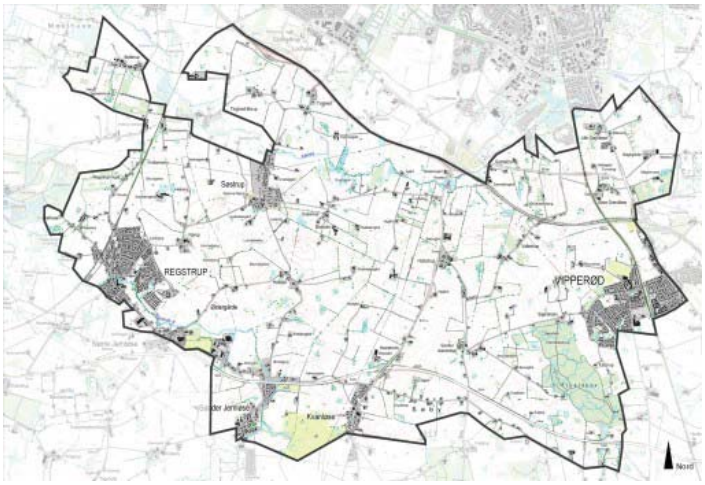

Strategi 3
Landskabskarakter 3
Beliggenhed 3
Geologi og jordbund 4
Terræn 4
Vandelementer 4
Dyrkningsform 4
Bebyggelse 4
Beplantning 5
Kulturhistoriske helheder 5
Tekniske anlæg 5
Rumlige forhold 5
Helheder og enkeltelementer 6
Delområder 6
Styrke 7
Tilstand 7
Sårbarhed 7
Særlige landskabelige forhold 8

Strategi

Målsætning
Det åbne landbrugsland bør bibeholdes, og der skal være mulighed for at landbrugserhvervet forsat kan udvikles. Omkring byerne Regstrup og Søstrup og mellem Vipperød og Holbæk bør der gives mulighed for yderligere udbygning af boligområder. Naturområderne langs Regstrup Å og Kalvemose Å bør sikres og udbygges ligesom der generelt bør gøres tiltag for at forbedre naturindholdet i området.

Anbefaling
Der kan ske en fortsat udbygning af boligområder ved Regstrup, Søstrup og nord for Vipperød. Det bør dog overvejes, på hvilken måde udbygningen kan ske. Den centrale del af området skal holdes åbent og sikres jordbrugserhvervet. Tekniske anlæg kan fortsat indplaceres.

Illustration/kort

Landskabskarakter

Roligt og ensartet landskab. Landbrugslandskab domineret af mellemstore marker og spredte gårde. Landsbyer spredt i området og flere af disse er udbygget. Der er relativt få større naturområder, men flere små vanduller og beplantninger spredt i landbrugslandet. Området indeholder mange tekniske anlæg af forskellig type. Til trods herfor virker landskabet flere steder autentisk.

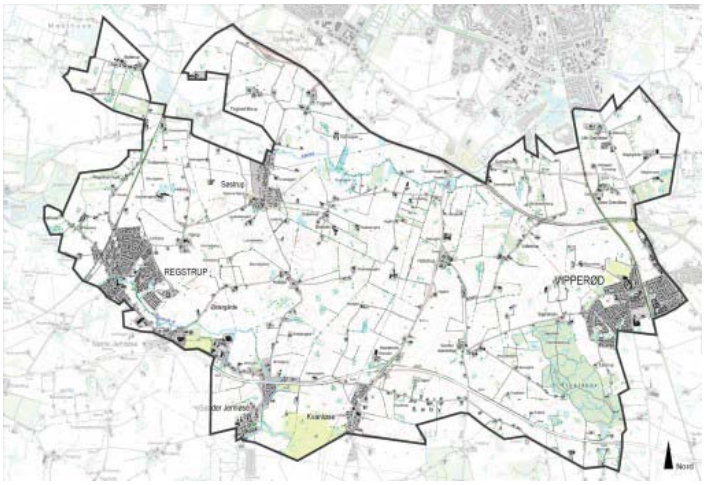

Karaktergivende landskabselementer
Det dominerende landskabselement er landbrugslandet med mellemstore gårde og tætliggende landsbyer. Landskabet er præget af mange tekniske elementer og flere landsbyer som er udbygget med parcelhusområder.

Karaktergivende rumlige og visuelle forhold
Svagt bølget terræn og flere småplantninger og bevoksede skel giver et afvekslende landskab. Området virker generelt åbent med længere udsyn.

Afgrænsning
Området er åbent uden markante grænser. Overgangen til naboområderne er noget diffus.

Nøglekarakteristika
Åbent landbrugsland af mellemstor skala. Præget af en del byudvikling og tekniske anlæg.

Beliggenhed

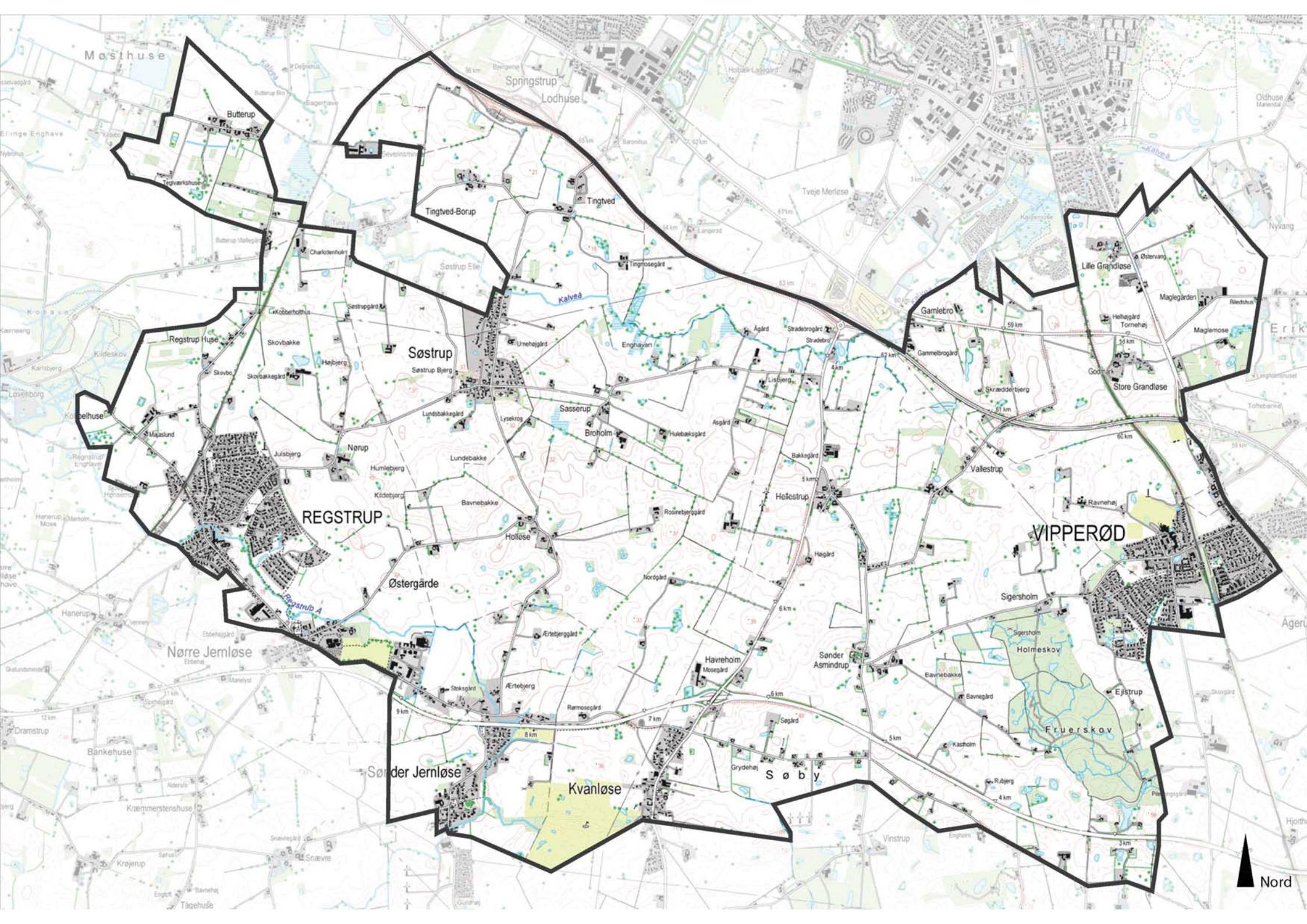
REGSTRUP
Søstrup
VIPPERØD
Kvanløse
Søby
Nørre Jernløse
Sønder Jernløse
Butterup
Tingtved
Tingtved-Borup
Springstrup
Lodhuse
Møsthuse
Regstrup Huse
Broholm
Sasserup
Hellestrup
Vallestrup
Lille Grandløse
Store Grandløse
Gamletro
Sigersholm
Holmeskov
Fruerskov
Ejlstrup
Sønder Asmindrup
Havrehoim
Østergårde
Holløse
Nørup
Kalvå
Regstrup Å
Nord

Området er beliggende ca. 4 km syd for Holbæk mellem byerne Regstrup og Vipperød. Området afgrænses mod nord af område 3 Allerup og Holbæk by. Mod vest ligger områderne 13 Kobbel Å og 14 Tuse Å. Mod syd ligger områderne 25 Krøjerup og 30 Maglesø, og mod øst grænser området op til områderne 1 Dragerup, 2 Eriksholm, 32 Arnakke og 31 Lunderød.

Området har en udstrækning på 38 km².

Begrundelse for udvælgelse
Ensartet landbrugsland af mellemstor skala. Tydeligt anderledes end områderne ved Holbæk by og herregårdslandskabet og englandskabet mod vest. Mod syd hæver terrænet sig markant. Mod øst går landskabet over i mere sammensatte landskaber ved Vipperød og herregårdslandskabet omkring Eriksholm.

Geologi og jordbund

Morænelandskab. Størstedelen af området er sandblandet lerjord. Der findes mindre områder med lerblandet sandjord, især mod nordvest ved Butterup og ved Vipperød.

Foto/Illustration/Kort

Terræn

Terrænet opleves som ensartet, hele området er bølget og der er ingen særligt afvigende delområder.

Vandelementer

Der findes enkelte småsøer spredt i området. De fremtræder ikke særligt tydeligt. Igennem områdets nordlige del løber den øvre del af Kalvemose Å. Langs vandløbet findes enkelte mindre engområder. Mod syd løber Regstrup Å gennem området, men dog for en stor del i byområde. Hverken Kalvemose Å eller Regstrup Å fremstår som tydelige elementer i landskabet.

Dyrkningsform

Området er intensivt opdyrket landbrugsland. Markstørrelserne er generelt mellemstore til store uden dog at have herregårdspræg. Der findes kun få uopdyrkede områder og naturarealer. Tydeligst er engene langs Kalvemose Å ved Sasserup og Fruerskov vest for Vipperød.

Foto/Illustration/Kort

Bebyggelse

Området er præget af spredt gårdbebyggelse og landsbyer. Gårdene er af mellemstørrelse og der er ingen helt store gårde. Mange af landsbyerne er

Foto/illustration/Kort

bevaret i deres oprindelige form uden nævneværdig udbygning. Men i byerne Nr. jernløse, Regstrup, Søstrup, Sdr. Jernløse, Kvanløse og Vipperød er sket udbygning. I Regstrup og Vipperød er der tale om særlig store udbygninger af de oprindelige byer. Både Regstrup og Vipperød er byer opstået efter etablering af stationer langs Nordvestbanen. Enkelte steder i landskabet er der bebyggelser der adskiller sig i skala og tæthed. Bebyggelserne er Regstrup Huse, Fruerskov og Vommevad.

Beplantning

Mange småplantninger og bevoksede diger, men stort set ingen levende hegn. Bortset fra Fruerskov, er der ingen skov af betydning. Der er dog enkelte små, private skovplantninger.

Foto/illustration/Kort

Kulturhistoriske helheder

Der er mange kirker i området hvoraf flere er synlige over store afstande. Butterup landsby er et velbevaret kulturmiljø lige som Holløse og Tingtved. Her ud over er der ikke væsentlige kulturhistoriske helheder. Dog er landsbyerne Store og Lille Grandløse, Hellestrup og Sdr. Asmindrup også rimelig velbevarede. Det er bemærkelsesværdigt, at kirkerne i Nr. Jernløse, Sdr. Jernløse og Kvanløse alle ligger lavt i landskabet.

Foto/illustration/Kort

Tekniske anlæg

Området har flere typer tekniske anlæg end de fleste. Til trods herfor fremstår området stadig som et åbent landbrugsland. I området løber to motorveje, Holbækmotorvejen mod nord og Skovvejen mod syd. Nordvestbanen går gennem området længst mod øst og længst mod vest. Også hovedlandevej Rute 57 går gennem de centrale dele af området fra nord til syd. Tre højspændingsledninger går gennem området, og de har alle udgangspunkt i transformeranlægget syd for Tveje Merløse. Centralt i området ved Hellestrup står to vindmøller af ældre årgang og af relativ beskeden størrelse.

Hverken motorvejene og jernbanerne dominerer voldsomt i landskabet, men de danner markante barrierer fordi de kun kan passeres få steder.

Foto/illustration/Kort

Rumlige forhold

Skala:	Middel
Rumlig afgrænsning:	Åbent
Kompleksitet:	Sammensat
Struktur:	Dominerende til middel
Visuel uro:	Middel roligt
Støj:	Afdæmpet, men afhængig af sted.

Området er overordnet set et svagt bølget landbrugslandskab, som adskiller sig markant fra de byprægede områder ved Holbæk by. Der opleves en mere diffus og glidende overgang til de øvrige naboområder, hvor adskillelsen sker i kraft af terræn- og dyrkningsmæssige forhold. Der er tale om et område, som er typisk i Holbæk

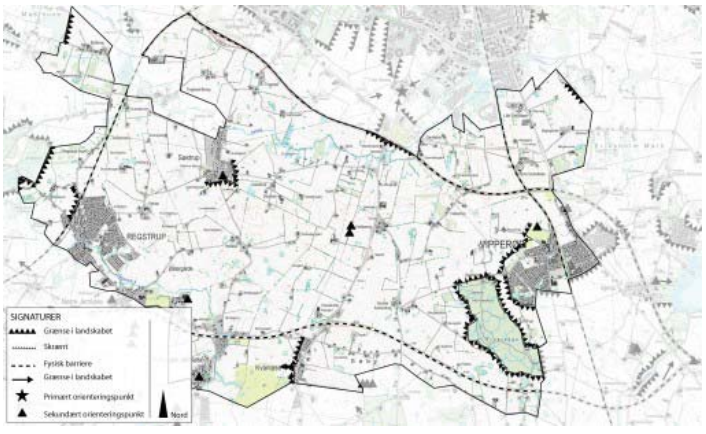

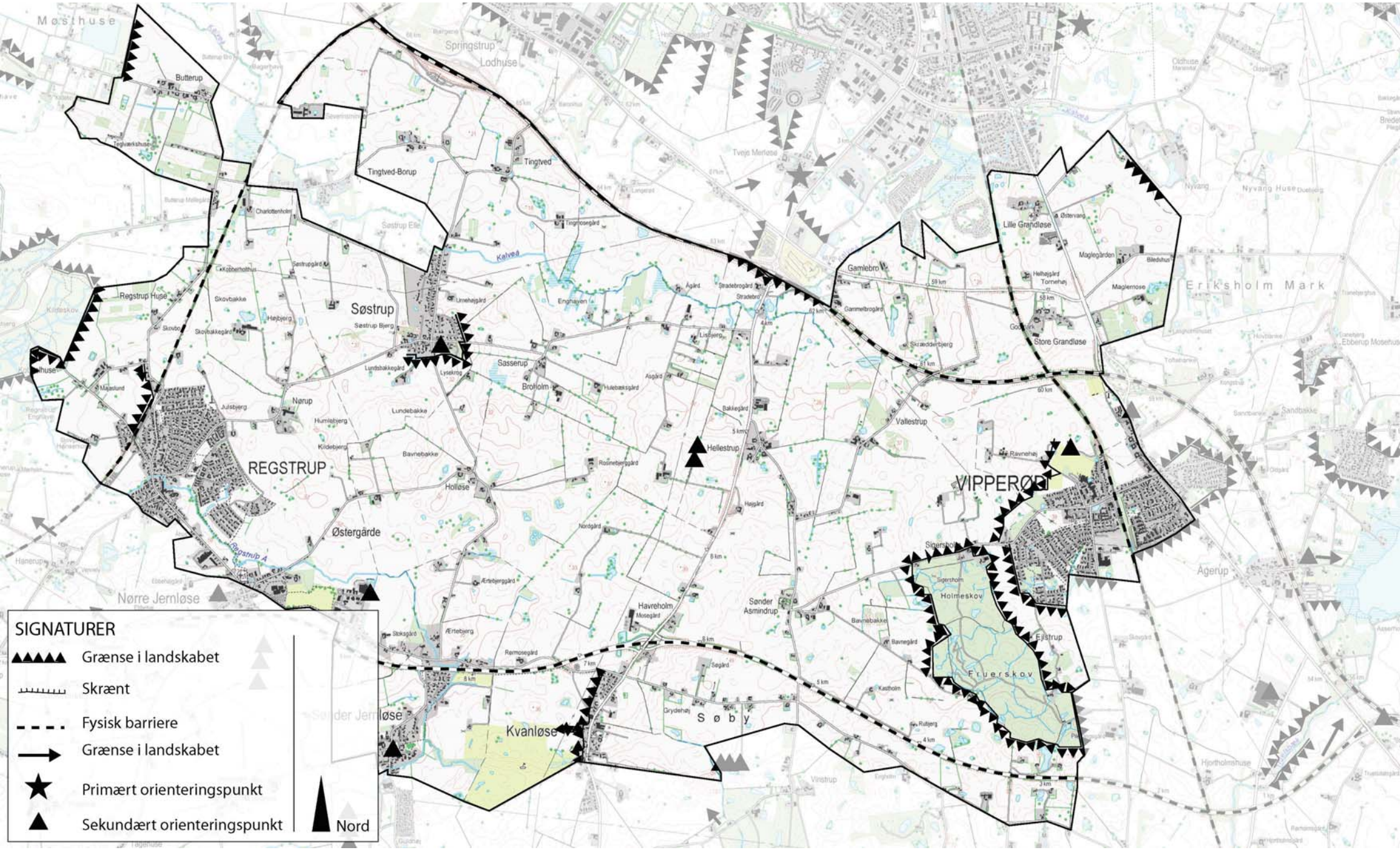
SIGNATURER
Grænse i landskabet
Skrænt
Fysisk barriere
Grænse i landskabet
Primært orienteringspunkt
Sekundært orienteringspunkt
Nord
REGSTRUP
VIPPERØD
Søstrup
Kvanløse
Søby
Hellestrup
Vallestrup
Sasserup
Broholm
Nørup
Østergårde
Holløse
Havreholm
Sønder Asmindrup
Holmeskov
Fruerskov
Ejlstrup
Store Grandløse
Lille Grandløse
Gamlebro
Tingtved
Tingtved-Borup
Butterup
Regstrup Huse
Nørre Jernløse
Søndre Jernløse
Springstrup
Lodhuse
Erikshoim Mark
Ågerup
Møsthuse

Kommune.

Landskabet er åbent uden egentlige grænser. Kun mod byerne og mod Fruerskov opleves egentlige fysiske grænser. Men motorvejene og jernbanerne opleves også som barrierer selv om de ikke fremstår tydeligt i landskabet.Terrænmæssigt er området meget homogent, men med en svag tendens til at blive fladt helt mod vest.

Helheder og enkeltelementer

Terræn og vandelementer
Meget ensartet landskab uden markante bakker eller andre landskabsformationer. Vandløbene Regstrup Å og Kalvemose Å løber gennem området, men fremstår kun svagt i landskabet.

Naturarealer og skove
Området opleves generelt som fattigt på naturområder. Der er kun en større skov i området, Fruerskov. Fruerskov har en beliggenhed, der gør, at den ikke er nemt tilgængelig. Der findes flere små vandhuller spredt over markarealerne og et sammenhængende strøg ef enge langs Kalvemose Å ved Sasserup.

Kulturhistoriske helheder
Landsbyerne Søby, Butterup og Holløse opleves sammen med broen ved Vommevad som de væsentligste kulturhistoriske helheder.

Markante udsigter og elementer
Området ligger lavt i forhold til landskabet mod syd og mod nord ligger Holbæk by. Flere steder i området kan man se rimelig langt, men der er ikke en oplevelse af egentlige udsigter. Det mest markante element er Søstrup Kirke, som dog kun kan ses fra syd og til dels er gemt bag træer.

Visuel påvirkning fra tekniske anlæg
De mange tekniske anlæg opleves kun tæt ved disse. Mest markant er motorvejsanlæggene. Der findes også master ved Vipperød og Nr. Jernløse, som kan ses langt væk.

Byudvikling
Byudviklingen påvirker flere steder landskabet. Særlig markant er denne påvirkning omkring Regstrup og nr. Jernløse, hvor nye bykvarterer breder sig ud i landskabet mod nordøst. Øst for Nr. jernløse ligger industriområdet Virkelyst, som med enkelte store bygninger kan ses langt væk. Også Søstrup, Sdr. jernløse og Kvanløse er præget af nye boligområder, som påvirker de bynære omgivelser. På trods af, at Vipperød har haft en tilsvarende udvikling som Regstrup, så opleves Vipperød kun i beskedent omfang, på grund af beplantningen omkring byen.

Delområder

15.01 Kobbel Huse
Delområde, som opleves afsondret fra resten af område 15, da det ligger klemt inde mellem jernbanen og skovene ved Løvenborg. Delområdet opleves som velafgrænset, men samtidig meget åbent. I modsætning til resten af område 15, er delområde 15.01 helt fladt.

15.02 Sasserup Enge
Engområde beliggende langs Kalvemose Å, der adskiller sig ved kun i begrænset omfang at være dyrket. Delområdet fremstår i øvrigt ikke tydeligt i landskabet.

15.03 Søby
Kulturhistorisk helhed af husmandsudstykninger og mindre gårde. Alle bygget i perioden ..... . Karakteristisk ved at ligge tæt ved landevejen. Søby er udpeget som kulturmiljø.

15.04 Fruerskov
Mere lukket landskab, hvor skoven danner en markant grænse mod nord. Flere bevoksede diger og småplantninger er med til at undertrege denne oplevelse.

15.05 Ejlstrup
Lukket landskab afgrænset af Fruerskov og Vipperød by. Opleves som et landskab af mindre skala end resten af område 15. Ejendommene er i den sydlige del udelukkende fritidsejendomme.
Delområderne 15.04 og 15.05 er meget lig hinanden, men i 15.05 opleves en lidt mindre skala.

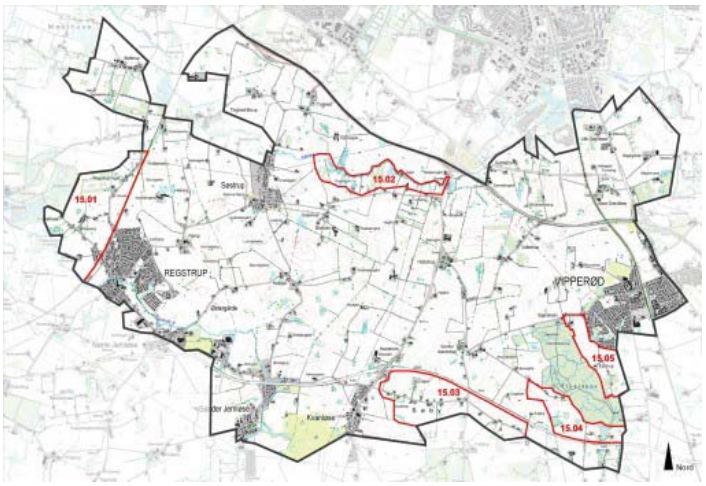

Styrke

et område, som på trods af mange tekniske anlæg stadig har en vis oprindelighed. Den ensartede landbrugsstruktur er genkendelig. De svagt bølgende terrænformer og småplantninger medvirker til at skabe en delvis intimitet og samtidig et åbent landskab.

Tilstand

Området virker stort og robust, men er i forhold til naboområderne mod øst, syd og vest noget påvirket. påvirkningen sker især i kraft af byudviklingen ved Regstrup, nr. Jernløse og Søstrup, men også motorvejen og tilstedeværelsen af andre tekniske anlæg præger området. Der findes dog stadig områder af landskabelig værdi - især centralt og mod sydøst.

Sårbarhed

Overordnet virker området robust, når man ser på de påvirkninger der er

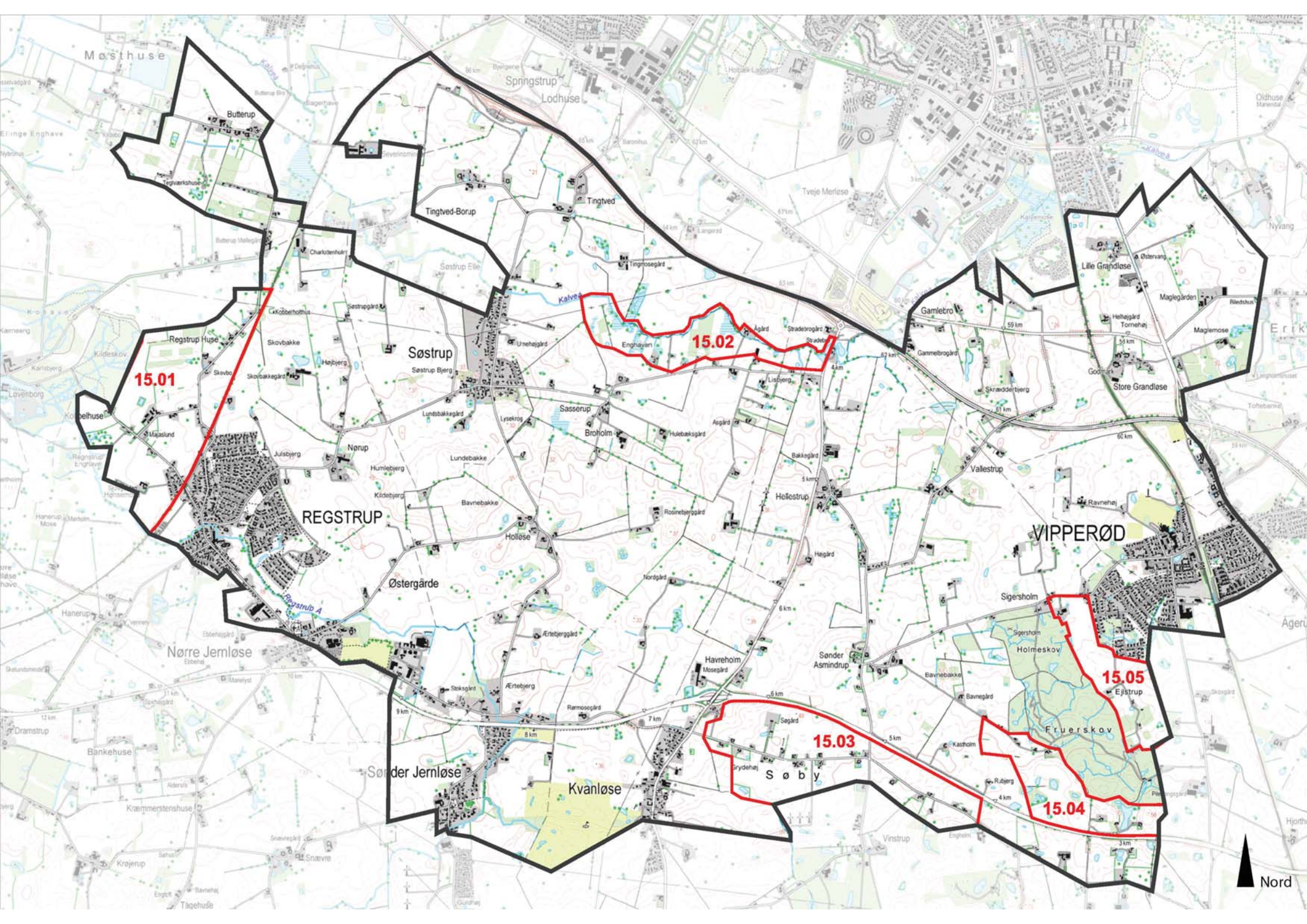

Møsthuse
Springstrup
Lodhuse
Butterup
Tingtved-Borup
Tingtved
Tveje Merløse
Lille Grandløse
Maglegården
Maglemose
Gamlebro
Store Grandløse
Søstrup
Søstrup Bjerg
Regstrup Huse
Skovbakke
Nørup
Sasserup
Broholm
Lundebakke
Bavnebakke
Holløse
REGSTRUP
Østergårde
Regstrup A
Nørre Jernløse
Sønder Jernløse
Kvanløse
Søby
Havreholm
Sønder Asmindrup
Hellestrup
Vallestrup
VIPPERØD
Sigersholm
Holmeskov
Fruerskov
Ejlstrup
Kalvea
15.01
15.02
15.03
15.04
15.05
Nord

sket. Der kan ske en udbygning af området med f.eks. nye byområder, men disse bør tænkes ind i en større sammenhæng. Ny udbygning bør suppleres med nye naturområder og skove. Især langs vandløbene opleves landskabet noget sårbart og bør udvikles mod mere naturpræg.

Særlige landskabelige forhold

Landsbyer
Enkelte af landsbyerne bør fremhæves som særegne. Det gælder især Butterup og Holløse.

Søby
Området ved Søby danner en helhed, som gerne må forstærkes. Den ensartede bebyggelse og det tilhørende landbrugsland bør ikke udsættes for større forandringer, men gerne vedligeholdes med bevoksede diger og hegn mellem de oprindelige marker. Tilsvarende bør bebyggelserne sikres mod væsentlige ændringer og nybyggeri.

Område 16 Knabstrup

Indledning

- Strategi
- Landskabskarakter
- Beliggenhed

Naturgeografi

- Geologi og Jordbund
- Terræn
- Vandelementer
- Kyst

Kulturgeografi

- Dyrkningsform
- Bebyggelse
- Beplantning
- Kulturhistoriske helheder
- Tekniske anlæg

Rumlig analyse

- Rumlige forhold
- Helheder og enkeltelementer

Delområder

Landskabsvurdering

- Styrke
- Tilstand
- Sårbarhed
- Særlige landskabelige forhold

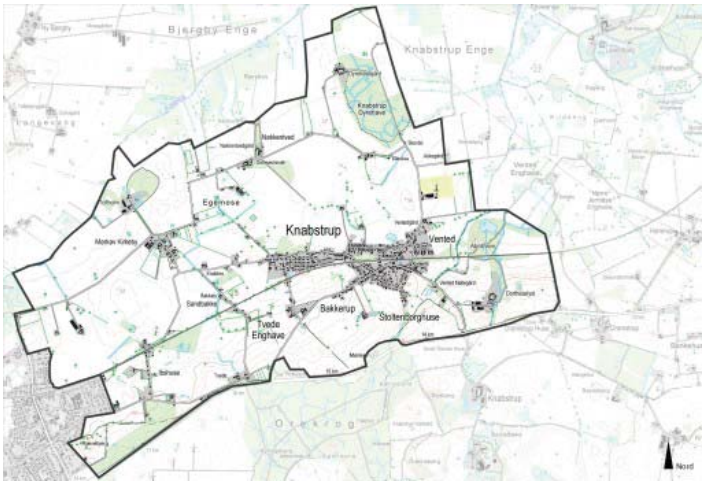

Strategi 3
Landskabskarakter 3
Beliggenhed 3
Geologi og jordbund 4
Terræn 4
Vandelementer 4
Dyrkningsform 4
Bebyggelse 4
Beplantning 4
Kulturhistoriske helheder 5
Tekniske anlæg 5
Rumlige forhold 5
Helheder og enkeltelementer 5
Delområder 6
Styrke 6
Tilstand 6
Sårbarhed 6
Særlige landskabelige forhold 7

Strategi

Målsætning
Området skal bibeholdes som åbent landbrugsland. Den sydlige del vurderes landskabeligt at være mere sårbart og bør friholdes for større tekniske anlæg. Der kan i begrænset grad ske yderligere nybyggeri mod syd og vest.

Anbefalinger
Den kommende udbygning af motorvejen bør indarbejdes i landskabet. Der bør ske begrænsede terrænreguleringer og supplerende beplantninger. Der kan indarbejdes større gårdanlæg i den nordlige del. Disse bør dog suppleres med bebplantninger af en vis størrelse.

Illustration/kort

Landskabskarakter

Karaktergivende landskabselementer
Domineret af landbrugsland i vekslende skala. Mod syd går landskabet over i et mere småkuperet terræn med tættere bebyggelse. Området er domineret af Skovvejen, som danner grænse mod syd og jernbanen, som løber gennem området i øst-vestlig retning.

Karaktergivende rumlige og visuelle forhold
De rumlige forhold er i høj grad dikteret af naboområdernes karakter. Dog giver markstørrelserne og de store gårde i randenområderne, området en særlig karakter.

Afgrænsning
Mod nord og øst dannes afgrænsningen af de store engområder og det udprægede herregårdslandskab. Den sydlige afgrænsning dannes af skovene og godslandskabet omkring Knabstrup Hovedgård og Torbenfelt. Mod vest afgrænses området af Mørkøv stationsby.

Nøglekarakteristika
Store gårde, stationsby, blandet skala, sammensathed.

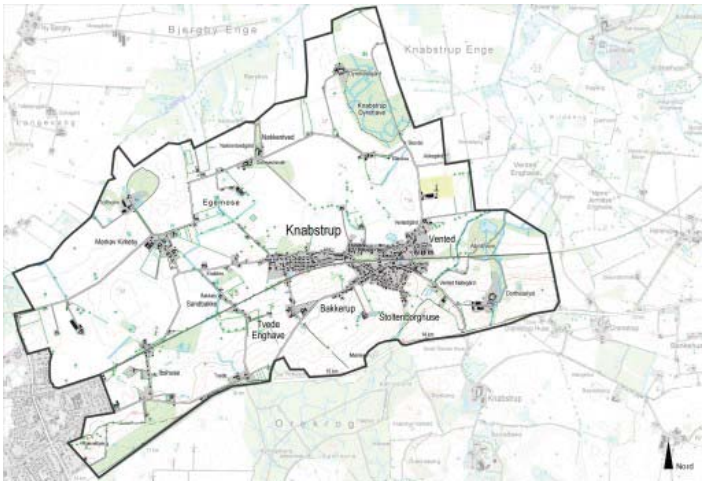

Beliggenhed

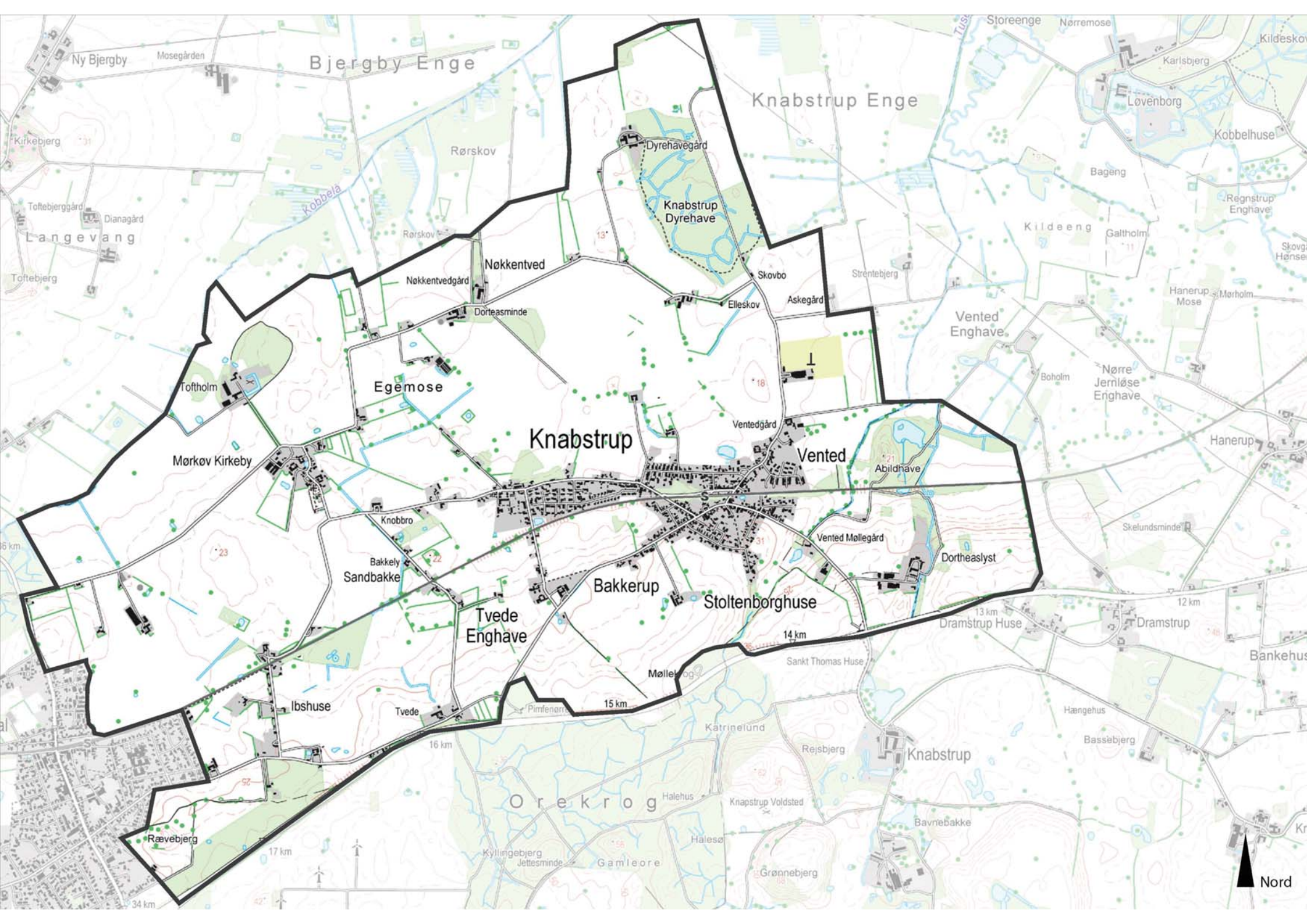

Bjergby Enge
Knabstrup Enge
Ny Bjergby
Mosegården
Kirkebjerg
Rørskov
Kobbelå
Toftebjerggård
Dianagård
Langevang
Toftebjerg
Storeenge
Nørremose
Kildeskov
Karlsbjerg
Løvenborg
Kobbelhuse
Bageng
Regnstrup Enghave
Kildeeng
Galtholm
Strentebjerg
Hanerup Mose
Mørholm
Vented Enghave
Boholm
Nørre Jernløse Enghave
Hanerup
Skelundsminde
Dyrehavegård
Knabstrup Dyrehave
Nøkkentved
Nøkkentvedgård
Dorteasminde
Skovbo
Elleskov
Askegård
Toftholm
Egemose
Knabstrup
Ventedgård
Vented
Abildhave
Mørkøv Kirkeby
Knobbro
Bakkely
Sandbakke
Vented Møllegård
Dortheaslyst
Bakkerup
Stoltenborghuse
Tvede Enghave
Dramstrup Huse
Dramstrup
Bankehus
Sankt Thomas Huse
Møllekrog
Ibshuse
Tvede
Pimfenørre
Katrinelund
Rejsbjerg
Knabstrup
Hængehus
Bassebjerg
Orekrog
Halehus
Knapstrup Voldsted
Bavnebakke
Halesø
Rævebjerg
Kyllingebjerg
Jettesminde
Gamleore
Grønnebjerg
12 km
13 km
14 km
15 km
16 km
17 km
34 km
Nord

Området er beliggende omkring Knabstrup, ca. 11 km sydvest for Holbæk by. Området grænser mod nord og øst op til område 13 Kobbel Å, mod syd til område 24 Vedebjerg og mod vest til område 17 Stigs Bjerg by.

Området har en udstrækning på ca. 18,5 km^2.

Begrundelse for udvælgelse
Adskiller sig markant fra områderne mod syd, øst og nord både kulturgeografisk og i skala. Mellemstore til store gårde samt karakteristisk bebyggelse langs veje.

Geologi og jordbund

Morænelandskab, hvor den fremherskende jordtype er lerblandet sandjord. Mod nord er der et område med sandblandet lerjord.

Foto/Illustration/Kort

Terræn

Terrænet skråner jævnt fra syd mod nord, hvorefter området flader ud og bliver til en del af det store engområde beliggende i område 13 Kobbel Å.

Vandelementer

Den flade del af området er fra tidligere tider drænet og fremstår uden væsentlige vandelementer.

Dyrkningsform

Randen af området er præget af store gårde og intensivt dyrket landbrugsland. Den centrale del af området er mere præget af små markenheder, at være ekstensivt dyrket er desuden præget af hobby/fritidsbrug med småplantninger og heste.

Foto/Illustration/Kort

Bebyggelse

Området er tydeligt præget af de fire store gårde i området, Toftholm, Nøkkentved, Dyrehavegård og Dortheaslyst samt naboområdernes store gårde og godser. Der ses derfor mange arbejderboliger med historisk tilknytning til disse større gårde i randen af og omkring området. Det gælder både mod syd og nord for Knabstrup. Centralt i området ligger et afvandet engområde, hvor husmandssteder og arbejderboliger er placeret. Knabstrup er en mindre stationsby, som har undergået en udvikling, hvor byen er vokset langs vejene. Herved er arbejderboliger og husmandssteder blevet en del af byen. Området er der ud over i en vis grad påvirket af byudviklingen i stationsbyen Mørkøv, som danner områdets vestlige grænse.

Foto/illustration/Kort

Beplantning

Beplantningerne i naboområderne mod nord og syd fornemmes tydeligt. Men området er i sig selv ikke tæt bevokset. I den centrale del af området findes en del mindre plantninger, som er med til at skabe en mere intim karakter. De mest markante beplantnings elementer er Dyrehave skov ca. 35 ha i den nordlige del af området og en allé der fører op til Toftholm.

Foto/illustration/Kort

Kulturhistoriske helheder

De store gårde i randen af området, Toftholm, Nøkkentved, Dyrehavegård og Dortheaslyst danner en ramme omkring området. Knabstrup stationsby har en historisk betydning for området.

Foto/illustration/Kort

Tekniske anlæg

Områdets sydlige grænse løber ved Skovvejen, der ud over deler jernbanen området i to. De resterende veje i området har kun lokal betydning. Grundet disse elementer er især den sydlige del af området præget af tekniske anlæg.

Foto/illustration/Kort

Rumlige forhold

Skala:	blandet
Rumlig afgrænsning:	Lukket
Kompleksitet:	Sammensat
Struktur:	Middel
Visuel uro:	Middel roligt
Støj:	Stille

Engområderne nord for området og skovene syd for området danner en klar, visuel grænse. Randområderne er rolige i form af store marker og den centrale del er præget af bebyggelse.

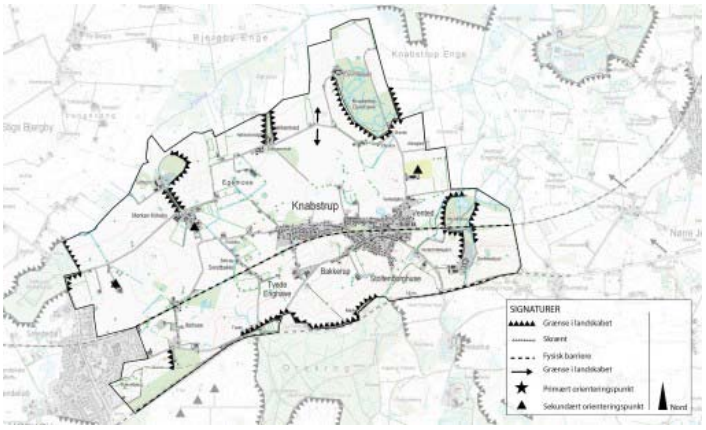

Helheder og enkeltelementer

Geologi
Den nordlige og centrale del af området er forholdsvis flad. Mod syd stiger terrænet op mod Knabstrup. Enkelte steder opleves stigningen meget markant.

Naturarealer og skove
Området er omkranset af naturarealer og skove, men der er kun en mindre skov, Knabstrup Dyrehave i selve området.

Kulturhistoriske helheder
De store gårde i randen af området, arbejderhuse og husmandssteder centralt i

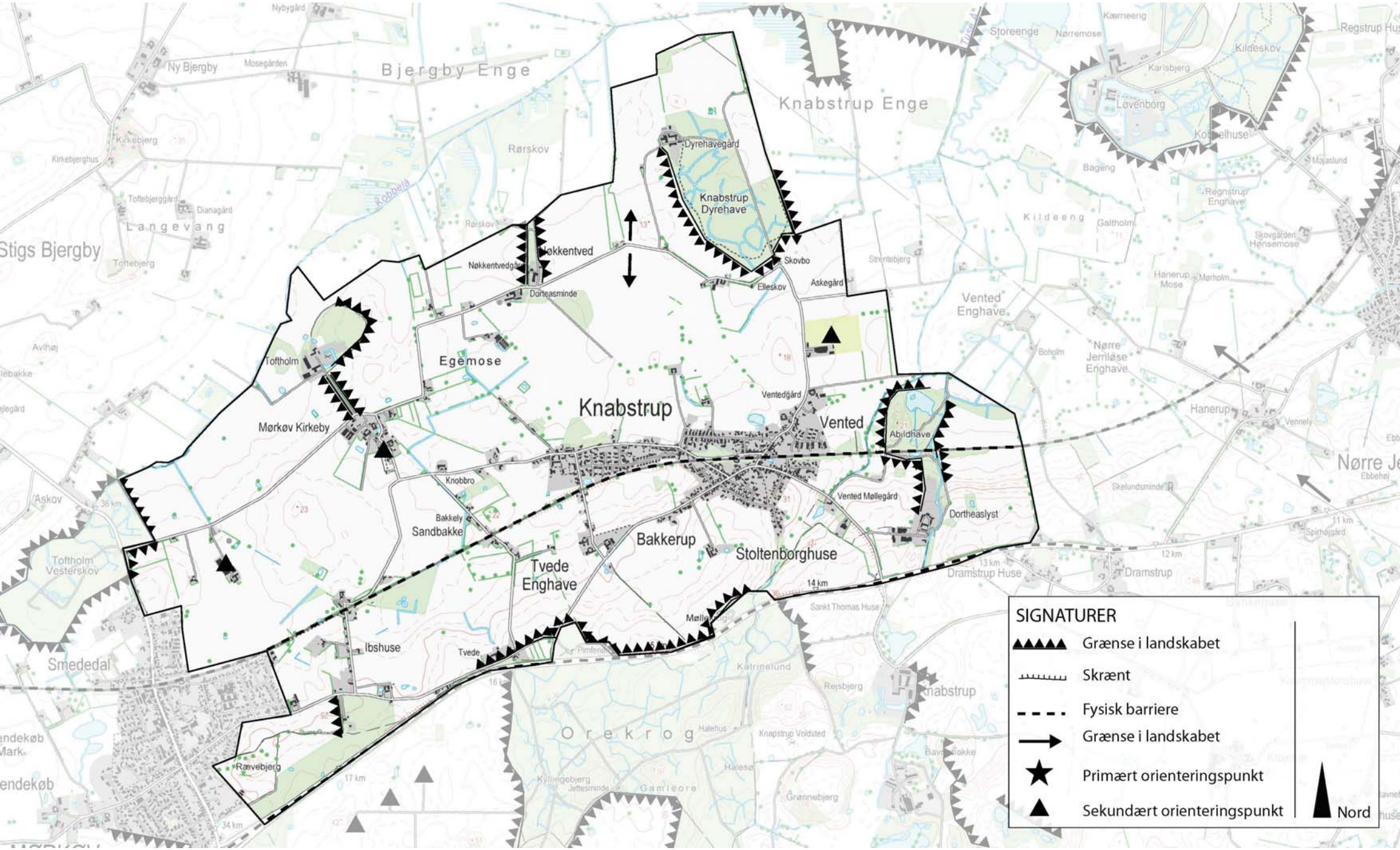
Knabstrup
Egemose
Vented
Bakkerup
Stoltenborghuse
Tvede Enghave
Sandbakke
Knobbro
Mørkøv Kirkeby
Toftholm
Ibshuse
Rævebjerg
Dyrehavegård
Knabstrup Dyrehave
Skovbo
Elleskov
Askegård
Dorteasminde
Ventedgård
Abildhave
Vented Møllegård
Dortheaslyst
Bjergby Enge
Knabstrup Enge
Rørskov
Ny Bjergby
Stigs Bjergby
Langevang
Orekrog
Smededal
Dramstrup
Dramstrup Huse
Vented Enghave
Nørre Jerrløse Enghave
Hanerup
Kildeeng
Løvenborg
Kildeskov
Regnstrup Enghave
Hanerup Mose
Skovgården Hønsemose
Storeenge
Nørremose
Kærneeng
Regstrup Huse
Sankt Thomas Huse
Katrinelund
Rejsbjerg
Halehus
Knapstrup Voldsted
Halesø
Gamleore
Grønnebjerg
Kyllingebjerg
Jettesminde
Pimfenø
Rævebjerg
Askov
Avlhøj
Toftholm Vesterskov
Kirkebjerg
Kirkebjerghus
Toftebjerggård
Dianagård
Toftebjerg
Nybygård
Mosegården
Rørskov
Kobbelå
Strentebjerg
Galtholm
Bageng
Majslund
Boholm
Mørholm
Vennely
Spirhøjgård
Skelundsminde
Ebbehøj
Nørre Je
Ebb
Katrinelund
Rejsbjerg
Halehus
Knapstrup Voldsted
Halesø
Gamleore
Grønnebjerg
Kyllingebjerg
Jettesminde
Pimfenø
Rævebjerg
Askov
Avlhøj
Toftholm Vesterskov
Kirkebjerg
Kirkebjerghus
Toftebjerggård
Dianagård
Toftebjerg
Nybygård
Mosegården
Rørskov
Kobbelå
Strentebjerg
Galtholm
Bageng
Majslund
Boholm
Mørholm
Vennely
Spirhøjgård
Skelundsminde
Ebbehøj
Nørre Je
Ebb
SIGNATURER
Grænse i landskabet
Skrænt
Fysisk barriere
Grænse i landskabet
Primært orienteringspunkt
Sekundært orienteringspunkt
Nord

området og Knabstrup stationsby.

Særlige samspil mellem kultur og natur
De markante, store marker i randen af området, tilhørende de store gårde.

Særlige rumlige og visuelle forhold
Området ligger som en ø mellem to områder med meget beplantning.

Markante udsigter og elementer
I den sydøstlige del af området er landskabet dramatisk med store stigninger og kløfter.

Delområder

16.01 Bakkerup
Mere kuperet terræn og tættere bebyggelse. Delområdet strækker sig over hele områdets sydlige del. Terrænmæssigt danner delområde 16.01 en overgang til område 24 Vedebjerg. Delområde 16.01 er dog bebyggelsesmæssigt og kulturgeografisk væsentligt forskelligt fra område 24. Bortset fra Dortheaslyst, ligger der ingen større gårde i dette delområde. Der ses flere bebyggelser, som ikke er egentlige landsbyer. Dette er eksempelvis Ibshuse, Sandbakke, Stoltenborghuse og Tvede.

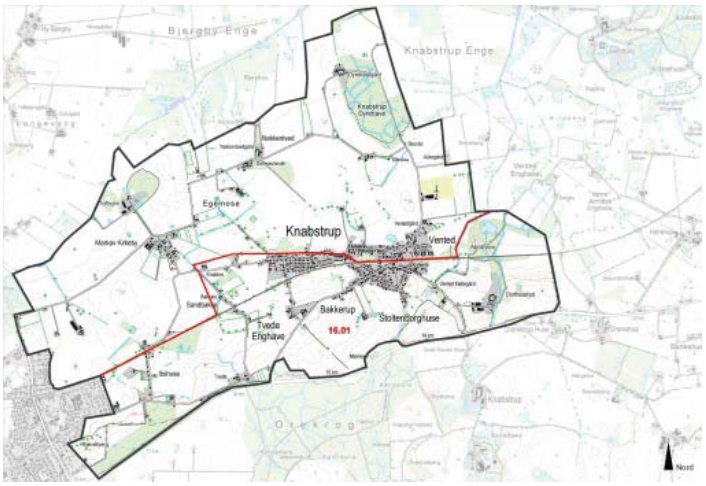

Styrke

Et område som er sammensat af forskellige udnyttelsesgrader. Alligevel opfattes området som et ensartet landskab, der adskiller sig fra naboområderne. De store gårde sætter sit præg på den nordlige del af området og den tidlige industrialisering sætter sit præg på området omkring Knabstrup Stationsby og mod Knabstrup teglværk (som dog er beliggende i område 24 Vedebjerg).

Tilstand

Området er relativt autentisk. Der ses ikke at være sket en større udvikling siden 2. Verdenskrig. Der er dog sket en vis byudvikling i Knabstrup by.

Sårbarhed

Landskabet vil være sårbart over for større tekniske anlæg. Især i den nordlige del, som er den mest åbne, vil sådanne anlæg kunne ses over lang afstand. Mod syd er der omvendt risiko for, at de tekniske anlæg vil have stor påvirkning af de mindre bebyggelser og det mere kuperede landskab.

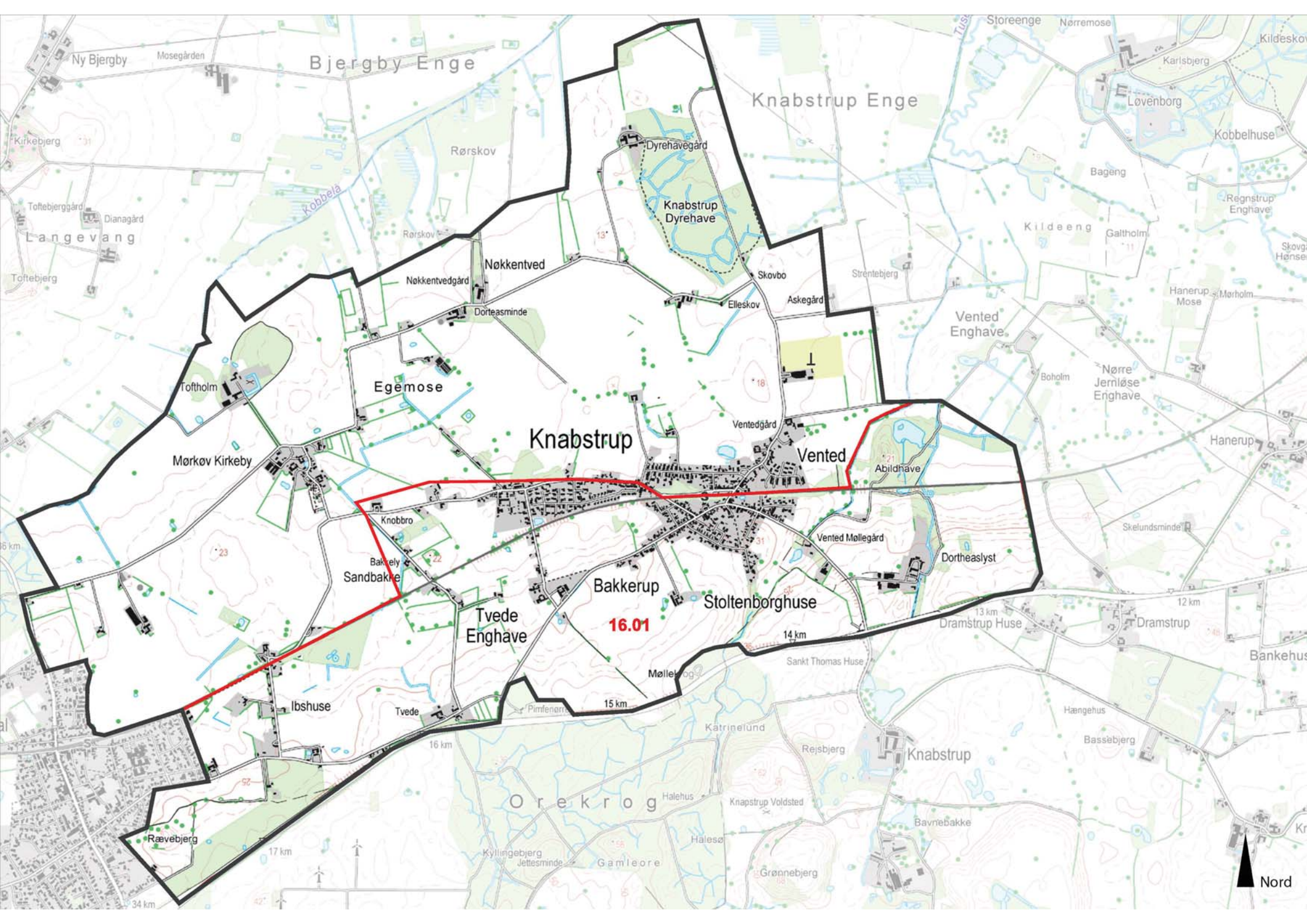
Knabstrup
Vented
Mørkøv Kirkeby
Egemose
Toftholm
Nøkkentved
Nøkkentvedgård
Dorteasminde
Dyrehavegård
Knabstrup Dyrehave
Skovbo
Elleskov
Askegård
Ventedgård
Abildhave
Vented Møllegård
Dortheaslyst
Knobbro
Sandbakke
Bakkerup
16.01
Stoltenborghuse
Tvede Enghave
Tvede
Ibshuse
Rævebjerg
Møllebjerg
Bjergby Enge
Knabstrup Enge
Rørskov
Kobbelå
Langevang
Orekrog
Gamleore
Vented Enghave
Nørre Jernløse Enghave
Dramstrup
Dramstrup Huse
Knabstrup
Nord

Særlige landskabelige forhold

De store gårde
Mod nord ligger de tre store gårde Toftholm, Nøkkentved og Dyrehavegård og mod sydøst ligger Dortheaslyst. De er ikke egentlige godser, men nogle af dem har gennem tiderne været ejet af de større godser længere mod syd, eksempelvis Knabstrupgård og Torbenfeldt. De fire større gårde danner tilsammen et herregårdslignende landskab, dog i mindre skala end et egentligt herregårdslandskab.

Vejbebyggelser
Langs flere af vejene i området er opstået husmandsbebyggelser. Det ses særlig tydeligt ved Ibshuse og Sandbakke. Men også den ældre bebyggelse i Knabstrup er opstået langs vejene til Mørkøv Kirkeby og mod Bakkerup.

Område 17 Stigs Bjergby

Indledning

- Strategi
- Landskabskarakter
- Beliggenhed

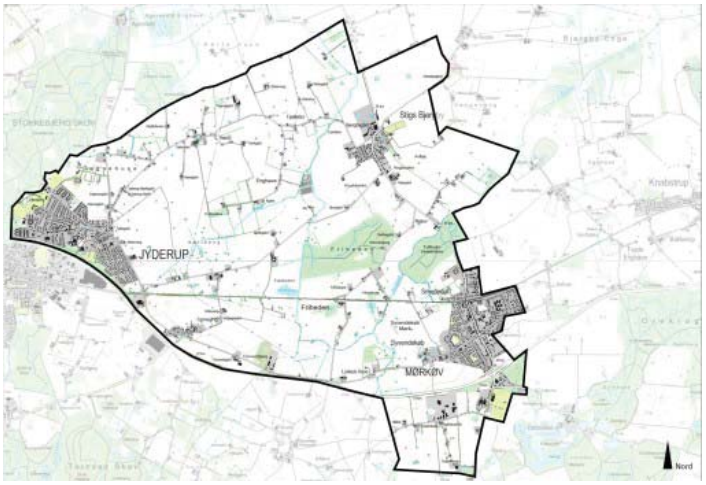

Naturgeografi

- Geologi og Jordbund
- Terræn
- Vandelementer
- Kyst

Kulturgeografi

- Dyrkningsform
- Bebyggelse
- Beplantning
- Kulturhistoriske helheder
- Tekniske anlæg

Rumlig analyse

- Rumlige forhold
- Helheder og enkeltelementer

Delområder

Landskabsvurdering

- Styrke
- Tilstand
- Sårbarhed
- Særlige landskabelige forhold

Strategi 3
Landskabskarakter 3
Beliggenhed 4
Geologi og jordbund 4
Terræn 4
Vandelementer 4
Dyrkningsform 4
Bebyggelse 4
Beplantning 5
Kulturhistoriske helheder 5
Tekniske anlæg 5
Rumlige forhold 5
Helheder og enkeltelementer 5
Delområder 6
Styrke 6
Tilstand 6
Sårbarhed 6
Særlige landskabelige forhold 7

Strategi

Målsætning
Området bør i store dele bevares som landbrugsland. I den nordlige del bør den spredte bebyggelse bestående af mindre-mellem store gårde bevares. Områdets karakteristiske åbenhed og overskuelighed bør ligeledes bevares. Områdets sammensathed kan med fordel udnyttes til etablering af nye elementer, hvis det sker i respekt for det eksisterende.

Anbefalinger
Området fremstår meget sammensat og derfor vil dele af området kunne tåle etablering af større tekniske anlæg, større landbrugsbygninger eller andet. Dette gælder især i den sydlige del af området, syd for jernbanen. Etablering af nye anlæg skal ske med respekt for det eksisterende og i en form der ikke vil være visuelt dominerende i området.

Illustration/kort

Landskabskarakter

Området er præget af landbrugsdrift, og den centrale del har ikke gennemgået de store ændringer gennem tiden. Området opleves derfor relativt oprindeligt. Områdets autenticitet er dog præget af beliggenheden mellem Jyderup og Mørkøv. Begge byer har efter etablering af jernbenen udviklet sig. Centralt, omkring moseområderne, fremstår området mere intakt, til trods for at store dele af området er drænet.

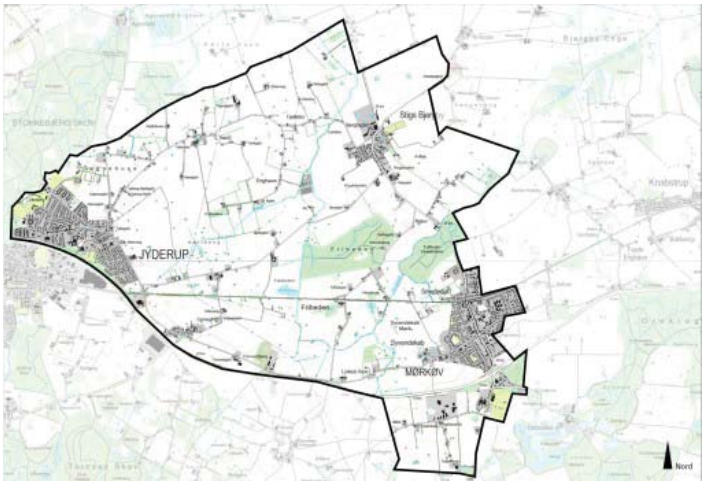

Karaktergivende landskabselementer
Landskabet opleves åbent, i en mellem skala. Især de levende hegn og små plantningerne er karaktergivende i dette område. De centrale dele af området opleves som et fladere plateau omkranset af et mere bakket landskab.

Karaktergivende rumlige og visuelle forhold
Området er transparent afgrænset mod nabo områderne, dog er grænsen mere lukket ved byerne Jyderup og Mørkøv.

Afgrænsning
Områdets terræn adskiller sig fra de omkringliggende områder og området har generelt karakter af en vis sammensathed. Landsbyen Stigs Bjergby og stationsbyen Mørkøv er områdets mest markante, sammenhængende bebyggelsesstrukturer. Desuden er forekomsten af åer og moseområder bestemmende for afgrænsningen.

Nøglekarakteristika
Mellemstor gårdstruktur, levende hegn, småplantninger samt et småbakket landskab.

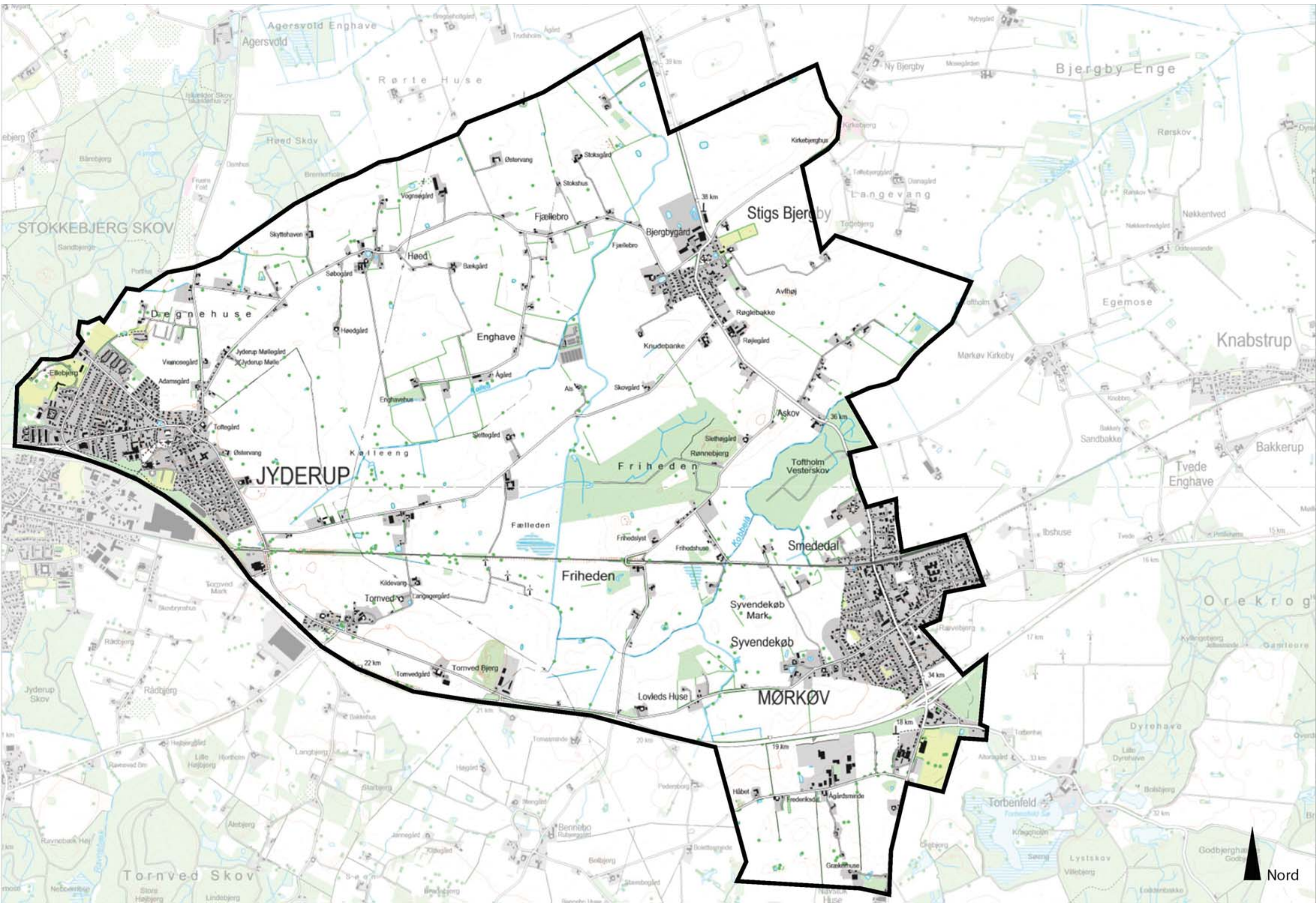
JYDERUP
MØRKØV
Stigs Bjergby
Knabstrup
Friheden
Smededal
Syvendekøb
Syvendekøb Mark
Lovleds Huse
Tornved
Tornved Bjerg
Fælleden
Enghave
Høed
Fjællebro
Bjergbygård
Askov
Toftholm Vesterskov
Degnehuse
Kølleeng
STOKKEBJERG SKOV
Tornved Skov
Agersvold
Agersvold Enghave
Rørte Huse
Bjergby Enge
Langevang
Egemose
Bakkerup
Tvede Enghave
Sandbakke
Ørekrog
Torbenfeld
Dyrehave
Nord

Beliggenhed

Området er beliggende umiddelbart øst for Jyderup by, og Skovvejen danner en del af den sydlige grænse mod områderne 20 Holmstrup og 21 Skamstrup. Mod nord dannes afgrænses området af områderne 18 Aggersvold, 10 Gudmandstrup og 12 Torslunde, mod øst af område 16 Knabstrup og 24. Vedebjerg.

Området har en udstrækning på ca. 21 km^2.

Begrundelse for udvælgelse
Den overordnede karakter i området er et klassisk landbrugsland præget af en sammensathed. Sammensatheden opstår i det, der forekommer mange forskellige elementer, hvoraf ingen er væsentligt dominerende.

Geologi og jordbund

Området er karkteriseret ved at være et morænelandskab med mindre bakkepartier. Den primære jordtype er lerblandet sandjord, og der er forekomster af humusjord i de centrale dele af området.

Foto/Illustration/Kort

Terræn

Terrænet er jævnt faldende, morænelandskabet består af en central flade, der fremstår som et højere liggende plateau omkranset af et mere småbakket terræn. Torved Bjerg med 58 m.o.h. kan ses vidt omkring. Der er en moderat kompleksitet i området.

Vandelementer

Der er flere åer i området, Svinninge Å, Kølle Å og Kobbel Å samt flere mindre moseområder i de centrale og sydlige dele. Åerne dominerer ikke området visuelt.

Dyrkningsform

Området bliver primært anvendt til intensiv landbrugsdrift.

Foto/Illustration/Kort

Bebyggelse

Området er karakteriseret ved en sammensathed i bebyggelsesstrukturen. Landsbyen Stigs Bjergby i områdets nordøstlige del dominerer med sin høje placering i landskabet. Stationsbyen Mørkøv dominerer, på grund af

Foto/illustration/Kort

sin placering i områdets sydøstlige del ikke området som helhed. Byen danner her en del af områdets afgrænsning.

Der findes en del spredt bebyggelse i området, med mellemstore gårde og husmandsbebyggelser. Den ene store gård i området er beliggende ved stigs Bjergby, men dominerer ikke området.

Beplantning

Området fremstår udmiddelbart fattigt på beplantning. Der findes to små skove, Friheden (ca. 6 ha) og Toftholm Vestskov (ca. 5 ha). Der ud over består beplantningen af enkelte småplantninger, solitære træer, bevoksede diger og især levende hegn.

Foto/illustration/Kort

Kulturhistoriske helheder

Flere steder fornemmes tidligere tiders kamudskiftning i kraft af samspillet mellem gårdstrukturen, bevoksede diger og levende hegn. Der er enkelte husmandsudstykninger i området, primært i den nordlige del. Landsbyen Sigs Bjergby huser områdets eneste kirke.

Foto/illustration/Kort

Tekniske anlæg

Flere forskellige former for tekniske anlæg er lokaliseret i området, heraf kan nævnes jernbane, bro, højspændingsledninger, vindmøller og centralrensningsanlæg. Disse tekniske anlæg dominerer som følge af deres beliggenhed ikke landskabet i væsentlig. Der i mod er cementfabrikken i Mørkøv et meget visuelt dominerende element i hele områdets sydøstlige del.

Foto/illustration/Kort

Rumlige forhold

Skala:	Middel
Rumlig afgrænsning:	Transparent
Kompleksitet:	Sammensat
Struktur:	Svagt
Visuel uro:	Middel roligt
Støj:	Stille

Området opleves stille med undtagelse af arealerne omkring Skovvejen og jernbanen. Generelt er der stor visuel sammenhæng i hele området.

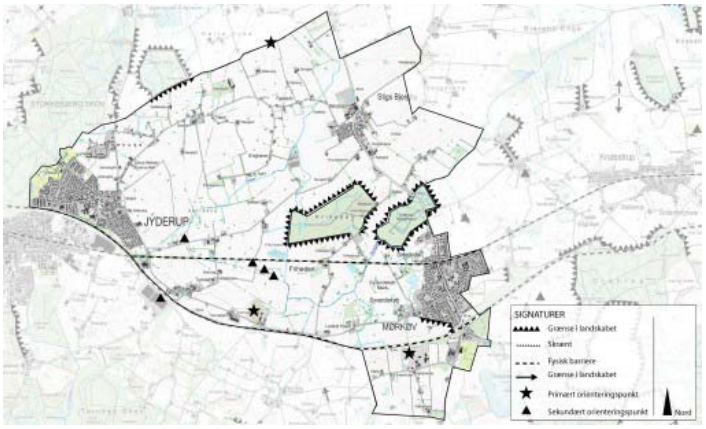

Helheder og enkeltelementer

Geologi
Tornved bjerg nær områdets sydlige grænse

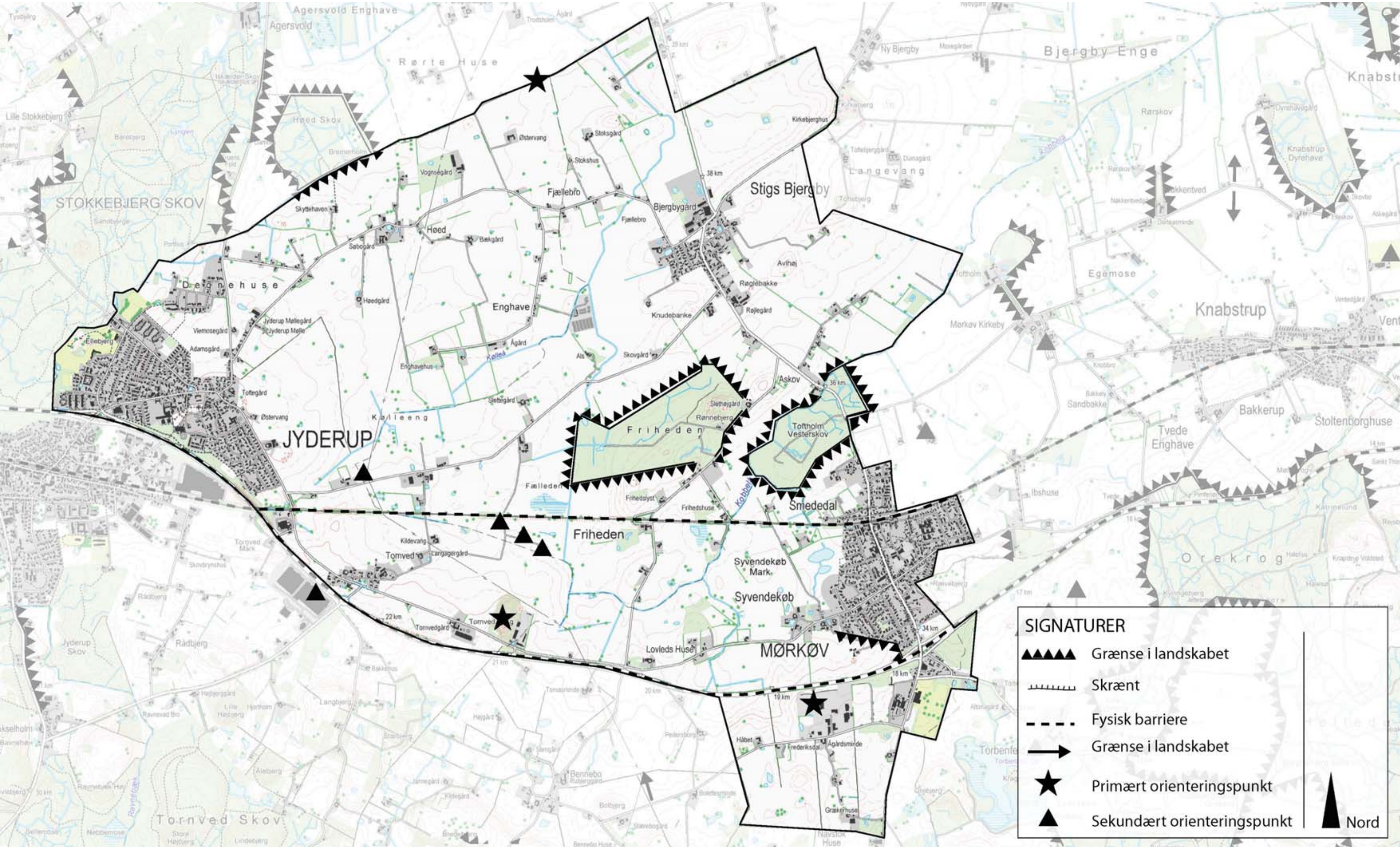
JYDERUP
MØRKØV
Stigs Bjergby
Friheden
Toftholm Vesterskov
Knabstrup
STOKKEBJERG SKOV
Tornved Skov
SIGNATURER
Grænse i landskabet
Skrænt
Fysisk barriere
Grænse i landskabet
Primært orienteringspunkt
Sekundært orienteringspunkt
Nord

ligger som et beplantet element, der hæver sig over terrænet.

Naturarealer og skove
Friheden og Toftholm skov i områdets østlige del.

Delområder

17.01 Stigs Bjergby
Delområdet adskiller sig fra den resterende del af området ved at have en udtalt landsbystruktur og et åbent landskab med sparsom bebyggelse omkring landsbyen. Der er væsentligt færre vådområder i delområde 17.01 end i resten af område 17.

17.02 Mørkøv
Den sydøstlige del af området er præget af nærheden til stationsbyen Mørkøv. Især cementfabrikken dominerer visuelt. Bebyggelsesstrukturen er i modsætning til den resterende del af område 17 karakteriseret ved større strukturer og egentlig byvækst.

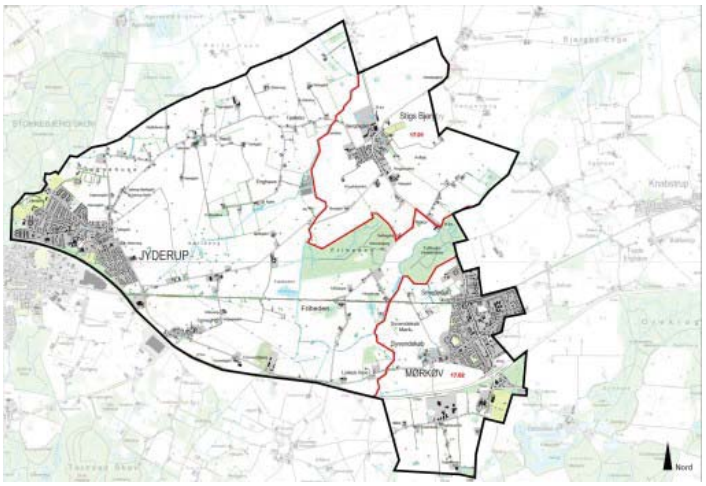

Styrke

Et sammensat område med mange forskellige elementer, der på trods af dette opleves relativt roligt, rent visuelt. Der er ikke en egentlig dominerende struktur i området. Overordnet set er der tale om et klassisk landbrugslandskab med spredte gårdbebyggelser. Området opleves åbent og der er kun en svag gennemgående struktur, der primært opstår som følge af de mange levende hegn i området.

Tilstand

Områdets nordlige og centrale dele adskiller sig fra den sydlige del ved at fremstå mere oprindeligt og uforstyrret. Den sydlige del er især præget af tilstedeværelsen af byerne Jyderup og Mørkøv. Den sydlige del af området påvirkes også af Skovvejens og jernbanen, påvirkning sker primært i form af de fysiske barrierer der skabes i landskabet. Der sker ikke en væsentlig visuel påvirkning idet både Skovvejen og jernbanen ligger relativt skjult i landskabet.

Sårbarhed

Tilstedeværelsen af relativt mange tekniske anlæg i området opleves ikke dominerende. Dette samspil og hensyntagen til områdets karakter bør respekteres. Det skal overvejes, om området kan bære en lokalisering af flere større tenkiske anlæg end der allerede er. Den sydlige del af området er i væsentligt højere grad påvirket af tekniske anlæg og byudvikling. Planer om udviddelse af både Skovvejen og jernbanen, vil påvirke denne del af området yderligere. Omkring Jyderup og Mørkøv vurderes det, at

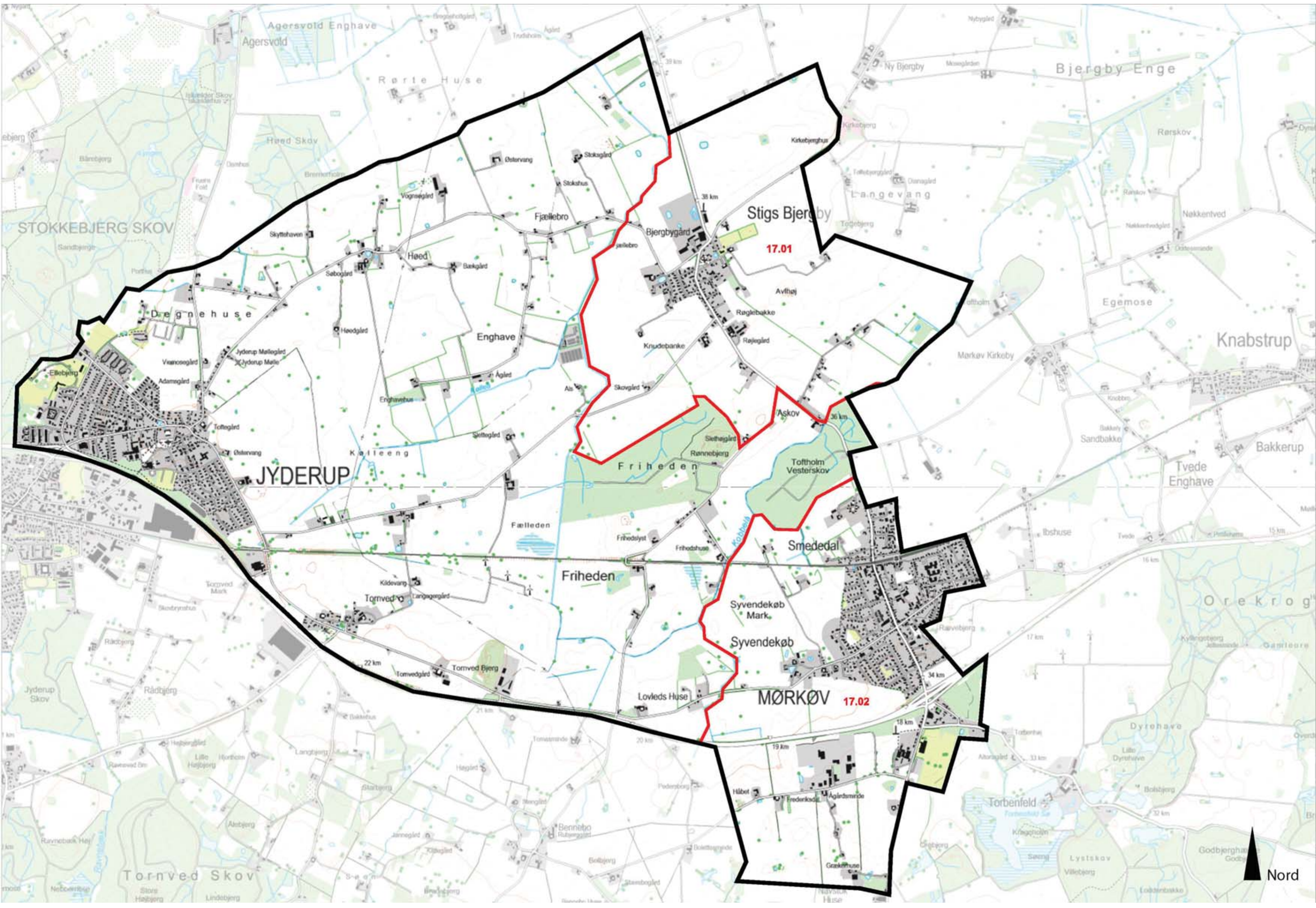

Nord
JYDERUP
MØRKØV
Stigs Bjergby
17.01
17.02
Friheden
Smededal
Syvendekøb
Syvendekøb Mark
Lovleds Huse
Tornved
Tornved Bjerg
Askov
Toftholm Vesterskov
Fælleden
Enghave
Høed
Fjællebro
Degnehuse
Kalleeng
Bjergbygård
Røglebakke
Avlhøj
Knudebanke
Rønnebjerg
Knabstrup
Bakkerup
Tvede Enghave
Sandbakke
Egemose
Mørkøv Kirkeby
Bjergby Enge
Ny Bjergby
Langevang
Rørskov
Nøkkentved
Ørekrog
Torbenfeld
Dyrehave
Lystskov
Godbjerghave
Agersvold
Agersvold Enghave
Rørte Huse
Høed Skov
STOKKEBJERG SKOV
Tornved Skov
Jyderup Skov

området ikke er særligt sårbart overfor byudvikling. Stigs Bjergby bør bevares som landsbysamfund, området omkring og hele den nordlige del af området opleves generelt mere sårbart overfor nye elementer end den sydlige del. Ved etablering af større anlæg eller byudvikling i den sydlige del af område skal landsbyen Tornved respekteres og bevares som selvstændig landsby.

Særlige landskabelige forhold

Bebyggelsesstrukturen og oplevelsen af landbrugslandet er en særlig karakter for dette ellers sammensatte område. Ved lokalisering af større gårde eller staldbygninger i området, skal det ske med en respekt for den eksisterende struktur. En visuel dominans af området bør undgås, lige som det er sket ved Stigs Bjergby, hvor områdets eneste store gård er beliggende.

Området opleves åbent og man kan generelt se langt, denne karakter bør bevares. Der er i de tilstødende områder mod sydvest store skovområder, hvorfor egentlig skovrejsning i dette område ikke bør forekomme. Små plantninger kan etableres, hvor det ikke slører åbenheden og udsynet. Tornved Bjerg ses vidt omkring, lige som der er 360 graders udsigt over omgivelserne fra toppen, dette landskabselement bør bevares og evt. friholdes for beplantning.

Område 18 Aggersvold

Indledning

- Strategi
- Landskabskarakter
- Beliggenhed

Naturgeografi

- Geologi og Jordbund
- Terræn
- Vandelementer
- Kyst

Kulturgeografi

- Dyrkningsform
- Bebyggelse
- Beplantning
- Kulturhistoriske helheder
- Tekniske anlæg

Rumlig analyse

- Rumlige forhold
- Helheder og enkeltelementer

Delområder

Landskabsvurdering

- Styrke
- Tilstand
- Sårbarhed
- Særlige landskabelige forhold

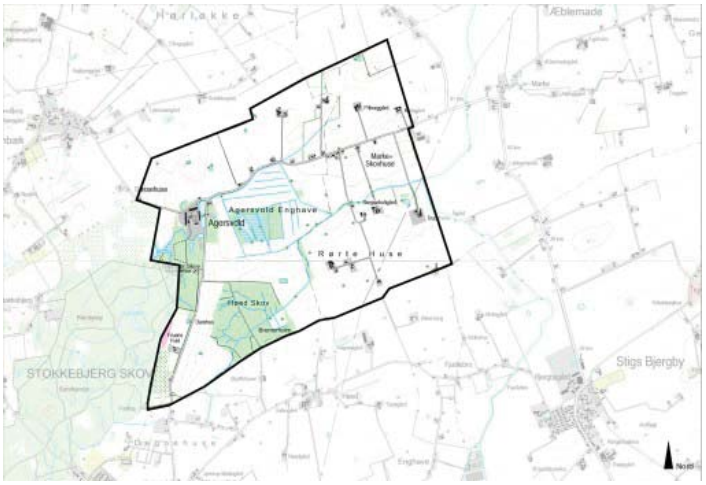

Strategi 3
Landskabskarakter 3
Beliggenhed 3
Geologi og jordbund 4
Terræn 4
Vandelementer 4
Dyrkningsform 4
Bebyggelse 4
Beplantning 4
Kulturhistoriske helheder 5
Tekniske anlæg 5
Rumlige forhold 5
Helheder og enkeltelementer 5
Delområder 6
Styrke 6
Tilstand 6
Sårbarhed 7
Særlige landskabelige forhold 7

Strategi

Målsætning
Området fremstår som et herregårdslandskab i middel skala. Området har en høj grad af autenticitet og både herregårdslandskabet og engområdets (Aggersvold enghave) naturmæssige kvaliteter bør bevares og styrkes.

Anbefalinger
Der bør ikke tilføres nye elementer som tekniske anlæg og den eksisterende struktur med spredt bebyggelse, primært langs vejene bør opretholdes. Skovrejsning bør kun forekomme i tilknytning til de eksisterende skovområder og i stor respekt for det ellers meget åbne landskab. Det er primært den sydvestlige del af området der vil kunne tåle rejsning af mindre skovparceller.

Illustration/kort

Landskabskarakter

Karaktergivende landskabselementer
Herregårdslandskab af middel skala med et ensartet terræn, husmandsbebyggelser og mindre gårde. Aggersvold Enghave ligger som et markant naturelement centralt i området.

Karaktergivende rumlige og visuelle
Området opleves meget åbent, kun i den sydvestlige del fremstår Stokkebjerg skov (beliggende i område 19 Hjemæk) og Høed skov som lukkede elementer. Der er en høj grad af visuel sammenhæng i området. Dog ligger selve Herregården Aggersvold relativt isoleret som følge af skovenes placering.

Afgrænsning
Området afgrænses mod nord og øst af område 10 Gudmandstrup. Mod syd af område 17 Stigs bjergby, her sker et skift til en landbrugsstruktur med mellemstore gråde. Mod vest afgrænses området af område 19 Hjembæk, hvor landskabet bliver væsentligt mere sammensat og der sker et skift til en landbrugsstruktur med mindre gårde. Afgrænsningen er åben med nord, øst og til dels mod syd, hvor imod den vestlige og til dels den sydlige grænse er mere lukket som følge af skovenes beliggenhed.

Nøglekarakteristika
Åbne marker, samspillet mellem de mindre beplantninger og skovene, små relativt velbevarede gårde.

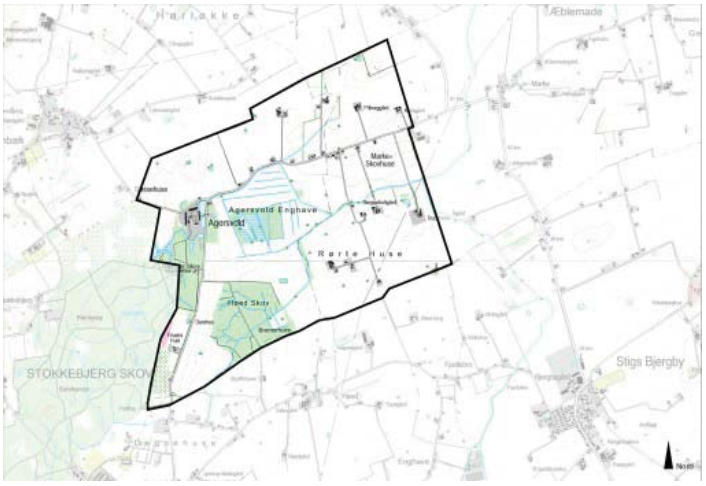

Beliggenhed

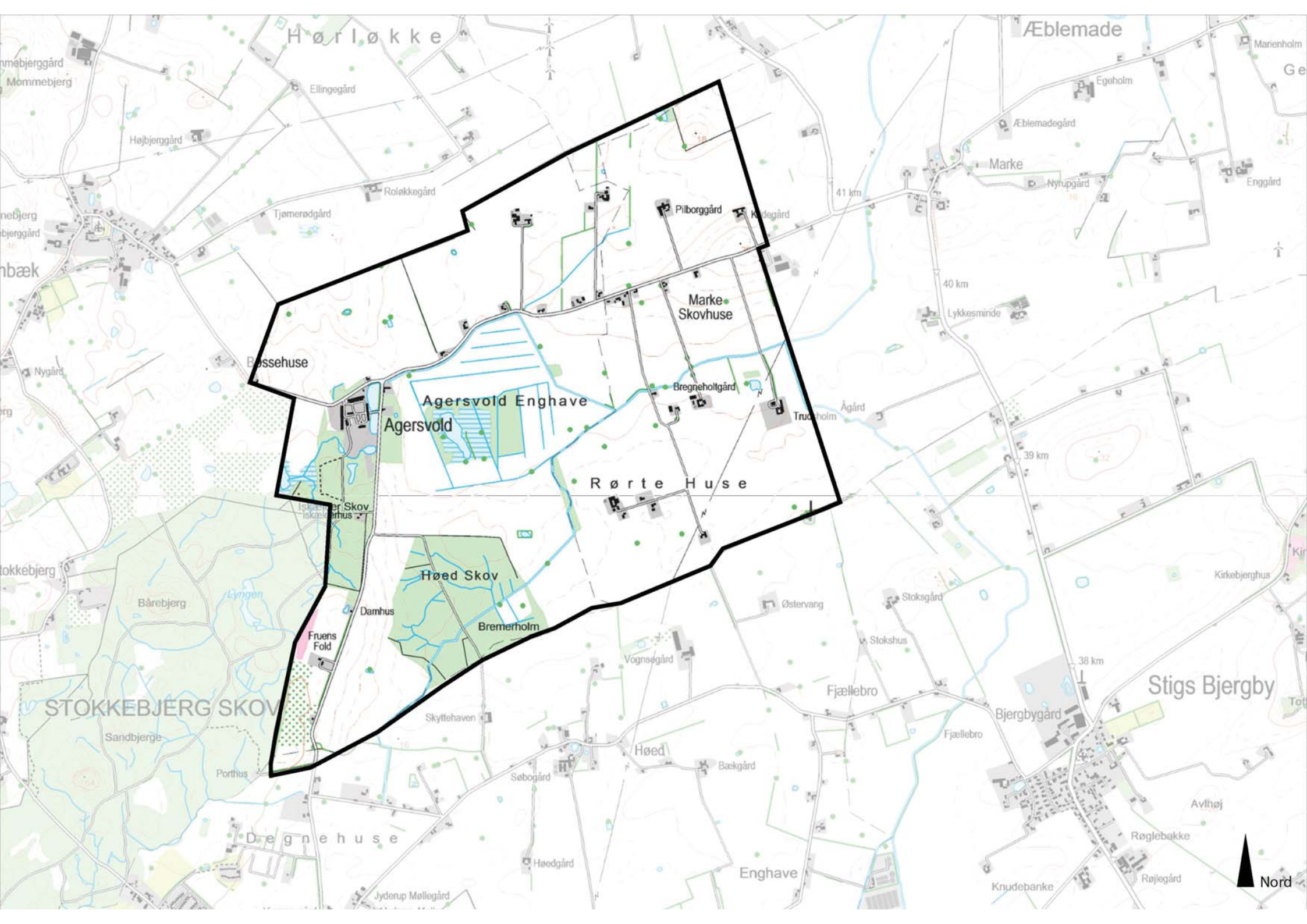

Hørløkke
Æblemade
Marienholm
Mommebjerg
Ellingegård
Egeholm
Æblemadegård
Højbjerggård
Marke
Nyrupgård
Enggård
Roløkkegård
Tjørnerødgård
Pilborggård
41 km
Marke Skovhuse
40 km
Lykkesminde
Bossehuse
Nygård
Bregneholtgård
Agersvold Enghave
Agersvold
Ågård
39 km
Rørte Huse
Iskælder Skov
Iskælderhus
Høed Skov
Kirkebjerghus
Bårebjerg
Lyngen
Damhus
Bremerholm
Østervang
Stoksgård
Fruens Fold
Stokshus
Vognsegård
38 km
Fjællebro
Stigs Bjergby
STOKKEBJERG SKOV
Skyttehaven
Bjergbygård
Sandbjerge
Høed
Fjællebro
Porthus
Søbogård
Bækgård
Avlhøj
Degnehuse
Røglebakke
Høedgård
Enghave
Knudebanke
Røjlegård
Jyderup Møllegård
Nord

Området er beliggende ca. 17 km vest for Holbæk by. Området afgrænses mod nord og øst af område 10 Gudmandstrup, mod syd af område 17 Stigs Bjergby og mod vest af område 19 Hjembæk.

Området har en udstrækning på ca. 5 km^2.

Begrundelse for udvælgelse
Der er tale om et herregårdslandskab i middel skala med et ensartet terræn.

Geologi og jordbund

Området består af et typisk morænelandskab med dødisrelieffer og centralt en lavtliggende issø. Den primære jordtype er lerblandet sandjord. I den centrale del findes et større området med humusjord.

Foto/Illustration/Kort

Terræn

Terrænet fremstår stort set fladt, med et svagt fald mod de centrale dele.

Vandelementer

Der findes flere småsøer og regulerede vandløb i området. I den centrale del af området er et større eng- og moseområde (potentielt vådområde) beliggende.

Dyrkningsform

Området er intensivt dyrket med undtagelse af mindre områder centralt beliggende.

Foto/Illustration/Kort

Bebyggelse

Der er tale om et herregårdslandskab med husmandsbebyggelser og spredte, små gårde. Bebyggelserne er koncentreret omkring Aggersvoldvej og Rørte Huse. Store dele af området fremstår fattigt på bebyggelse.

Foto/illustration/Kort

Beplantning

Den vestlige del af området er præget af mindre skove Høed skov ca. 40 ha og Iskælder skov ca. 20 ha. I den centrale del findes sumpskov samt eng- og moseområde ved Aggersvold Enghave. Den østlige del af området fremstår mere åbent og med sparsom beplantning.

Foto/illustration/Kort

Kulturhistoriske helheder

Herregården Aggersvold og landskabet omkring herregården danner et kulturhistorisk miljø med forskellige elementer som husmandsbebyggelser, moseområde og skov.

Foto/illustration/Kort

Tekniske anlæg

Der er stort set ingen tekniske anlæg i området, dog er en fjernsynsmast, Jyderup senderen beliggende på den sydlige grænse til område 17 Stigs Bjergby. Masten ses vidt omkring.

Foto/illustration/Kort

Rumlige forhold

Skala:	Middel
Rumlig afgrænsning:	Åbent
Kompleksitet:	Sammensat
Struktur:	Middel
Visuel uro:	Roligt
Støj:	Stille

Området fremstår som et middel skala herregårdslandskab med en høj grad af autenticitet. De forskellige elementer som herregård, husmandsbebyggelser og forskellige beplantningselementer skaber en sammensathed. På trods af dette opleves området stille og visuelt roligt, i det der stort set ikke er forstyrrelser fra tekniske anlæg.

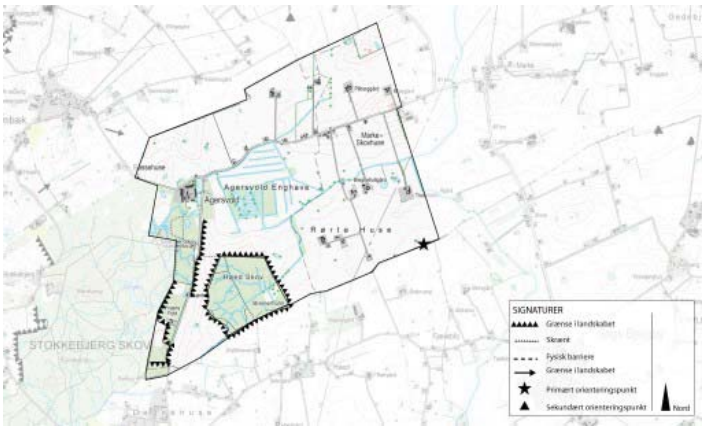

Helheder og enkeltelementer

Geologi, terræn og vandelementer
Der forekommer ingen væsentlige geologiske formationer i området. Der er tale om et fladt terræn med et større engområde (Agersvold Enghave) i den centrale del. En del grøfter grænser op til Svinninge Å. I den østlige del af området ses en enkelt bakkeformation.

Natur og Skovelementer
Området grænser mod vest op til Stokkebjerg skov, i sammenhæng med denne skov findes Iskælder skov beliggende i område 18. Her ud over ses Høed skov i området. I dag er der kun få naturelementer, men i det centrale engområde kan ske en gendannelse at at vådområde. Derved forøges procentdelen af naturområder meget.

Kulturhistoriske helheder
Området omkring herregården Aggersvold er et kulturmiljø. Agersvold gods er under

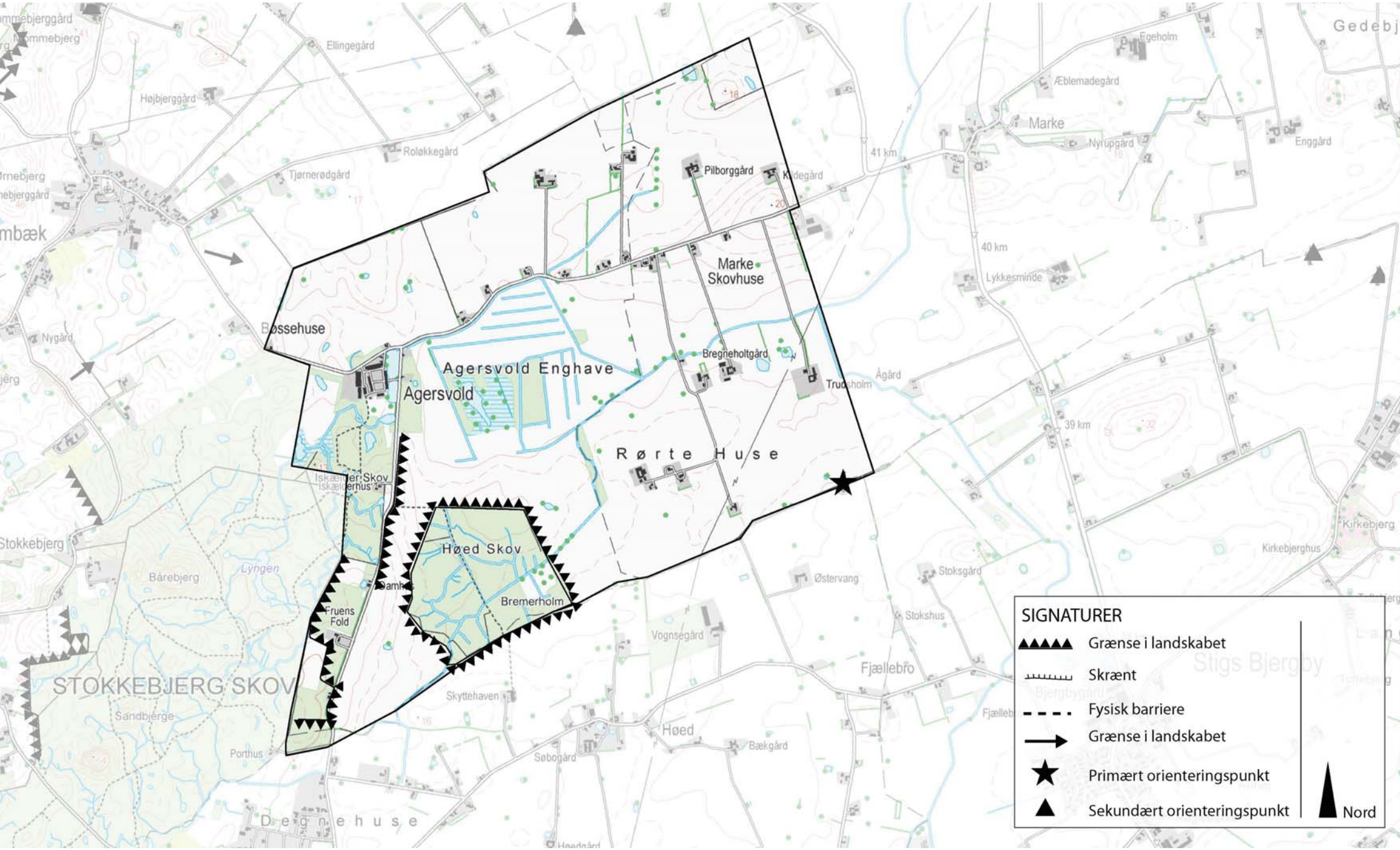

Agersvold Enghave
Agersvold
Marke Skovhuse
Rørte Huse
Høed Skov
Bremerholm
Fruens Fold
Bossehuse
Pilborggård
Bregneholtgård
Trudsholm
Marke
Nyrupgård
Enggård
Egeholm
Æblemadegård
Lykkesminde
Ågård
Østervang
Stoksgård
Stokshus
Vognsegård
Fjællebro
Høed
Bækgård
Søbogård
Skyttehaven
Porthus
Sandbjerge
Bårebjerg
Lyngen
Stokkebjerg
STOKKEBJERG SKOV
Degnehuse
Kirkebjerg
Kirkebjerghus
Stigs Bjergby
Nygård
Tjørnerødgård
Roløkkegård
Højbjerggård
Ellingegård
41 km
40 km
39 km
SIGNATURER
Grænse i landskabet
Skrænt
Fysisk barriere
Grænse i landskabet
Primært orienteringspunkt
Sekundært orienteringspunkt
Nord

restaurering og ligger smukt med voldgrave. Husmandsbebyggelsen langs vejen til Marke indgår i kulturmiljøet.

Særligt samspil mellem kultur og natur
Et meget kulturpræget landskab, som især er præget af Agersvolds drift af jorden. Alle naturelementer indgår i kulturlandskabet.

Særlige rumlige og visuelle forhold
Åbent landskab med klar grænse mod vest skabt af skovene.

Markante udsigter
Fra bakkedraget mod øst er en fin udsigt over området, men ellers ikke udsigter.

Visuel påvirkning fra tekniske anlæg
Jyderupsenderen, som står i områdets sydlige grænse, kan ses fra hele området. En højspændingsledning går gennem det sydøstlige hjørne. Ellers ingen tekniske anlæg.

Byudvikling
Ingen bydannelse i området. Der forventes ikke at ske byudvikling.

Delområder

Der er ingen delområder i området.

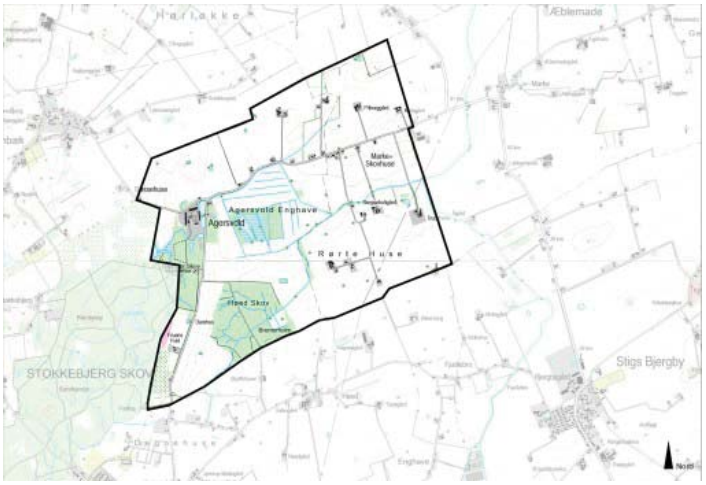

Styrke

Området er præget af en høj grad af autenticitet, Herregården Aggersvold og Aggersvold Enghave tilfører området kulturhistoriske og naturmæssige værdier, hvilket bør bevares og styrkes.

Tilstand

Områdets tilstand er god, der er sket relativt få ændringer i områdets

anvendelse og der er kun kommet enkelte tekniske anlæg til. Området er især visuelt påvirket af Jyderup senderen, der er lokaliseret ved områdets sydlige grænse til område 17 Stigs Bjergby. Det relativt store engområde bevirker, at område som helhed opleves relativt autentisk og uforstyrret.

Sårbarhed

Området er som helhed sårbart overfor tilførsel af nye elementer. Især området omkring Aggersvold Enghave er sårbart overfor ændringer i naturtilstanden. Engområdet er dog potentielt vådområde, og der kan ske en gendannelse.

Særlige landskabelige forhold

Området er terrænmæssigt ensartet herregårdslandskab med husmandsbebyggelser og mindre gårde. Aggersvold Enghave er et større engområde beliggende centralt i området. Området fremstår meget åbent. Herregården, Aggersvold præger især den vestlige del af området i form af skove, store markstrukture og sparsom bebyggelse.

Område 19 Hjembæk

Indledning

- Strategi
- Landskabskarakter
- Beliggenhed

Naturgeografi

- Geologi og Jordbund
- Terræn
- Vandelementer
- Kyst

Kulturgeografi

- Dyrkningsform
- Bebyggelse
- Beplantning
- Kulturhistoriske helheder
- Tekniske anlæg

Rumlig analyse

- Rumlige forhold
- Helheder og enkeltelementer

Delområder

Landskabsvurdering

- Styrke
- Tilstand
- Sårbarhed
- Særlige landskabelige forhold

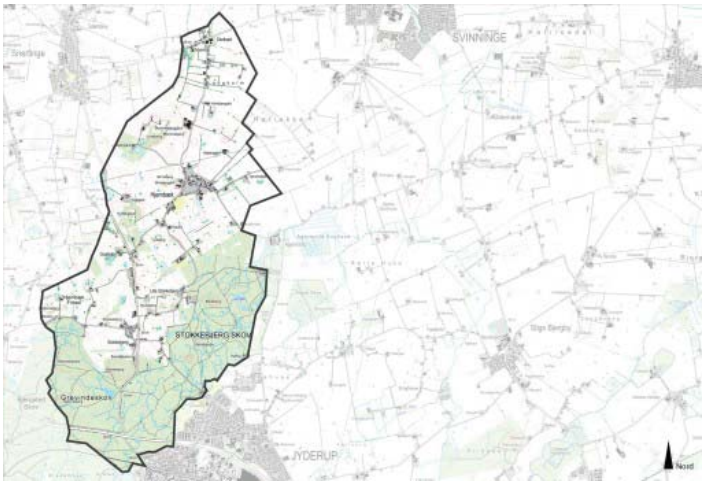

Strategi 3
Landskabskarakter 3
Beliggenhed 3
Geologi og jordbund 4
Terræn 4
Vandelementer 4
Dyrkningsform 4
Bebyggelse 4
Beplantning 4
Kulturhistoriske helheder 5
Tekniske anlæg 5
Rumlige forhold 5
Helheder og enkeltelementer 5
Delområder 6
Styrke 6
Tilstand 7
Sårbarhed 7
Særlige landskabelige forhold 7

Strategi

Målsætning
Området bør bevares i sin nuværende skala. Der kan i nogen grad ske en udbygning og tilføjelse af nye elementer, men det bør ske med største omhu. Den terrænmæssige variation bør ikke sløres og områdets autenticitet bør tilsvarende bevares. Området vil være egnet til rekreativt landskab. Hjembæk by bør bevares i sin nuværende udstrækning

Anbefalinger
Der bør kun i begrænset omfang gives tilladelse til skovrejsning. Tilsvarende skal der være stor tilbageholdenhed i forhold til at placere større landbrugsbygninger og større tekniske anlæg. Der kan til gengæld ske begrænsede tilplantning især i den nordlige del. Tilføjelse af elementer i lille skala bør kunne ske og selv nybyggeri, som tager hensyn til lokal stilart og placering i landskabet bør kunne ske. Området skal dog friholdes for egentlig byudvikling.

Illustration/kort

Landskabskarakter

Landskabet opleves meget sammensat med en stor grad at afveksling og beskeden skala. Området er relativt tæt bebygget og med forskelligartede beplantnger. Til trods for, at er sket en løbende udvikling, så virker området autentisk.

Karaktergivende landskabselementer
Småbrugslandskabet med mange småplantninger og enkelthuse i et kuperet landskab

Karaktergivende rumlige forhold
Terrænet og de mange beplantninger gør at landkabet opfattes lukket, især mod syd. Der opleves ingen egentlige udsigter i området.

Afgrænsning
Der er en glidende men alligevel markant overgang til de mere flade landskaber mod øst. Mest diffus er overgangen mod nord til område 10 Gudmandstrup. Mod syd danner skovbrynet til Stokkebjerg Skov og bygrænsen en klar grænse til område 17 Stigs Bjergby. Området fortsætter ind i Kalundborg Kommune frem til graveområdet ved Bjergsted og Bregninge.

Nøglekarakteristika
Terrænmæssigt varieret landskab i lille skala. Mange beplantninger og relativt tæt bebygget.

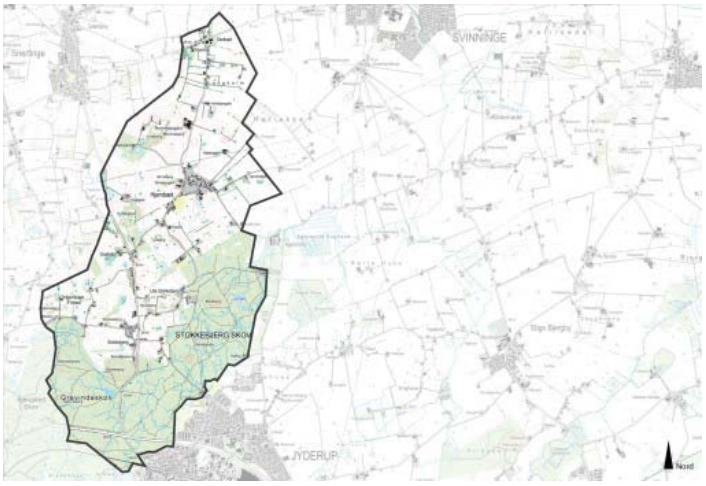

Beliggenhed

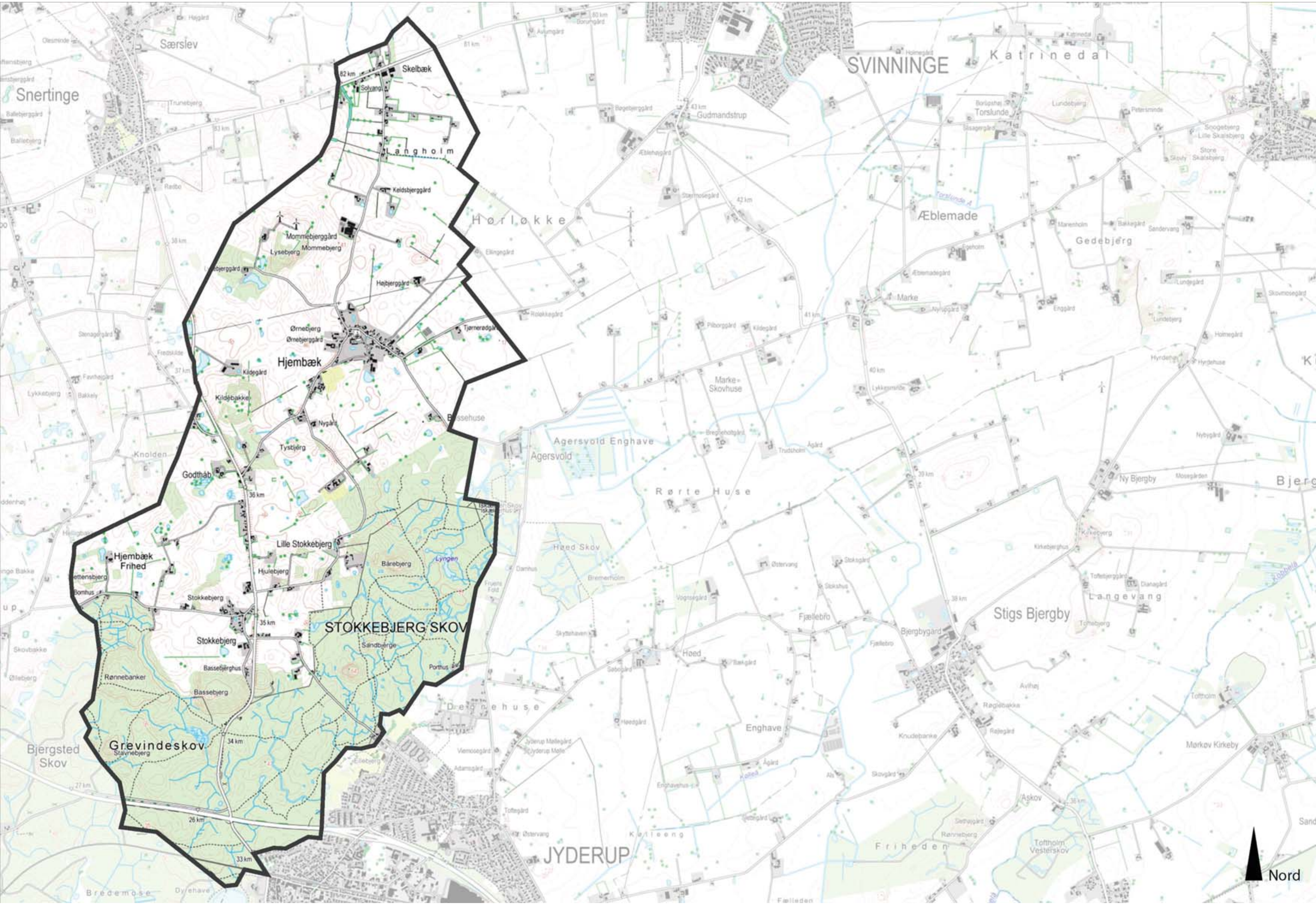
Nord
SVINNINGE
JYDERUP
Snertinge
Særslev
Katrinedal
Gudmandstrup
Torslunde
Æblemade
Gedebjerg
Hørløkke
Skelbæk
Solvang
Langholm
Keldsbjerggård
Mommebjerggård
Mommebjerg
Lysebjerg
Højbjerggård
Tjørnerødgård
Ørnebjerg
Ørnebjerggård
Hjembæk
Kildegård
Kildebakke
Nygård
Tysbjerg
Bassehuse
Godthåb
Lille Stokkebjerg
Hjembæk Frihed
Hjulebjerg
Stokkebjerg
Bassebjerghus
Bassebjerg
Rønnebanker
Grevindeskov
Stavnebjerg
STOKKEBJERG SKOV
Bårebjerg
Lyngen
Sandbjerge
Porthus
Agersvold Enghave
Agersvold
Marke
Marke-Skovhuse
Rørte Huse
Hæd Skov
Bremerholm
Dræbnehuse
Hæd
Fjællebro
Enghave
Bjergbygård
Stigs Bjergby
Langevang
Ny Bjergby
Mørkøv Kirkeby
Tofthoim Vesterskov
Friheden
Kalleeng
Askov
Bjergsted Skov
Knolden
Bredemose
Dyrehave

Området er beliggende nord for Jyderup, ca. 21 km vest for Holbæk by. Området grænser mod vest op til Kalundborg kommune og mod nord mod område 9 Svinninge Vejle. I øst grænser området op til områderne 10 Gudmandstrup, 18 Aggersvold og 17 Stigs Bjergby.

Området har en udstrækning på ca. 13 km^2.

Begrundelse for udvælgelse
Området er betydelig mere sammensat end naboområderne mod øst. Området adskiller sig på næsten alle punkter - terræn, bevoksning, bebyggelser, skala sammensathed.

Geologi og jordbund

Morænelandskab med dødisrelieffer. De primære jordtyper er lerblandet sandjord og sandblandet lerjord.

Foto/Illustration/Kort

Terræn

Terrænet fremstår småbakket og der er en moderat kompleksitet. Terrænet opleves ensartet i hele området, og de største variationer i terrænet findes i skovene i den sydlige del af området.

Vandelementer

Der findes enkelte vandløb og flere mindre søer i området. Vandelementerne er dog ikke i væsentlig grad dominerende.

Dyrkningsform

Områdets anvendes primært til landbrugsdrift og fremstår med mark- og gårdstrukturer i en lille-middel skala.

Foto/Illustration/Kort

Bebyggelse

De spredte gårde er karakteristiske for området, som der ud over huser landsbyen Hjembæk beliggende centralt i området. I den nordlige del ved Skelbæk er der husmandsbebyggelser. Enkelte steder langs landevejene er der klynger af mere samlet bebyggelse, især i den sydlige del af området.

Foto/illustration/Kort

Beplantning

Den sydlige del af området er dækket af store skove, Stokkebjerg Skov

Foto/illustration/Kort

og Grevindeskov, der er sammenhængende. Skovene er en del af et større skovområde som strækkes sig mod syd. I den resterende del af området ses flere småplantninger.

Kulturhistoriske helheder

Området er ikke præget af kulturhistoriske helheder eller enkeltelementer. Dog er der en kirke beliggende i landsbyen Hjembæk.

Foto/illustration/Kort

Tekniske anlæg

Der findes flere forskellige former for tekniske anlæg i området bl.a. enkelte vindmøller i den vestlige del samt en højspændingsledning, som løber gennem området. Desuden løber Skovvejen gennem skovene i den sydlige del af området, den relativt store vej dominerer i kraft af beliggenheden ikke området som helhed. Der er enkelte rekreative anlæg i området, Jyderupstien løber i områdets sydlige del.

Foto/illustration/Kort

Rumlige forhold

Skala:	Lille-middel
Rumlig afgrænsning:	Blandet
Kompleksitet:	Meget sammensat
Struktur:	Middel
Visuel uro:	Roligt
Støj:	Stille

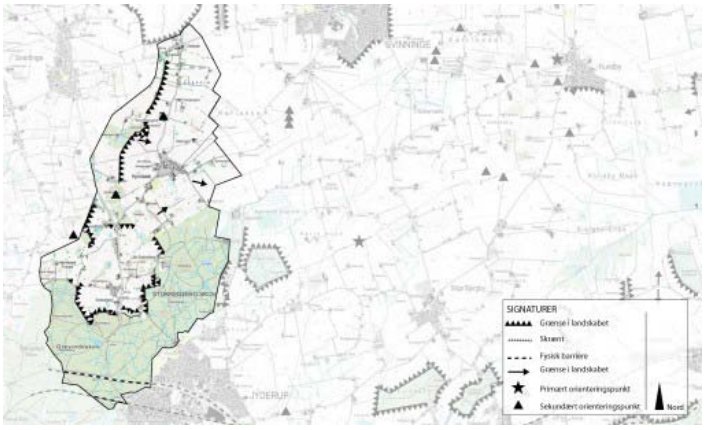

Området adskiller fra naboområderne i kommunen ved at være mere kuperet og mere lukket. Helt mod syd ligger Stokkebjerg Skov og Grevindeskoven som danner grænse mod Jyderup. Landskabet omkring skovene og Hjembæk er meget lukket og i lille skala, mens det åbner mere op nord for Hjembæk, men stadig i en lille skala. Området fortsætter mod vest ind i Kalundborg Kommune. Både mod område 10 Gudmandstrup og område 18 Agersvold er der væsentlige terrænmæssige og bebyggelsesmæssige forskelle, som også giver ses i kraft af, at landskabet i disse to områder opleves mere åbent.

Helheder og enkeltelementer

Geologi, terræn og vandelementer
Området er terrænmæssigt meget kuperet, men kommer dog ikke op i de helt store højder. Terrænet ligger mellem 20 og 70 m.o.h. De højeste punkter ligger i skovene og er bevoksede. Landskabet er typisk dødislandskab. Flere småsøer, som dog ikke fremstår særlig tydelige i landskabet. Ingen væsentlige vandløb, da området danner vandskel.

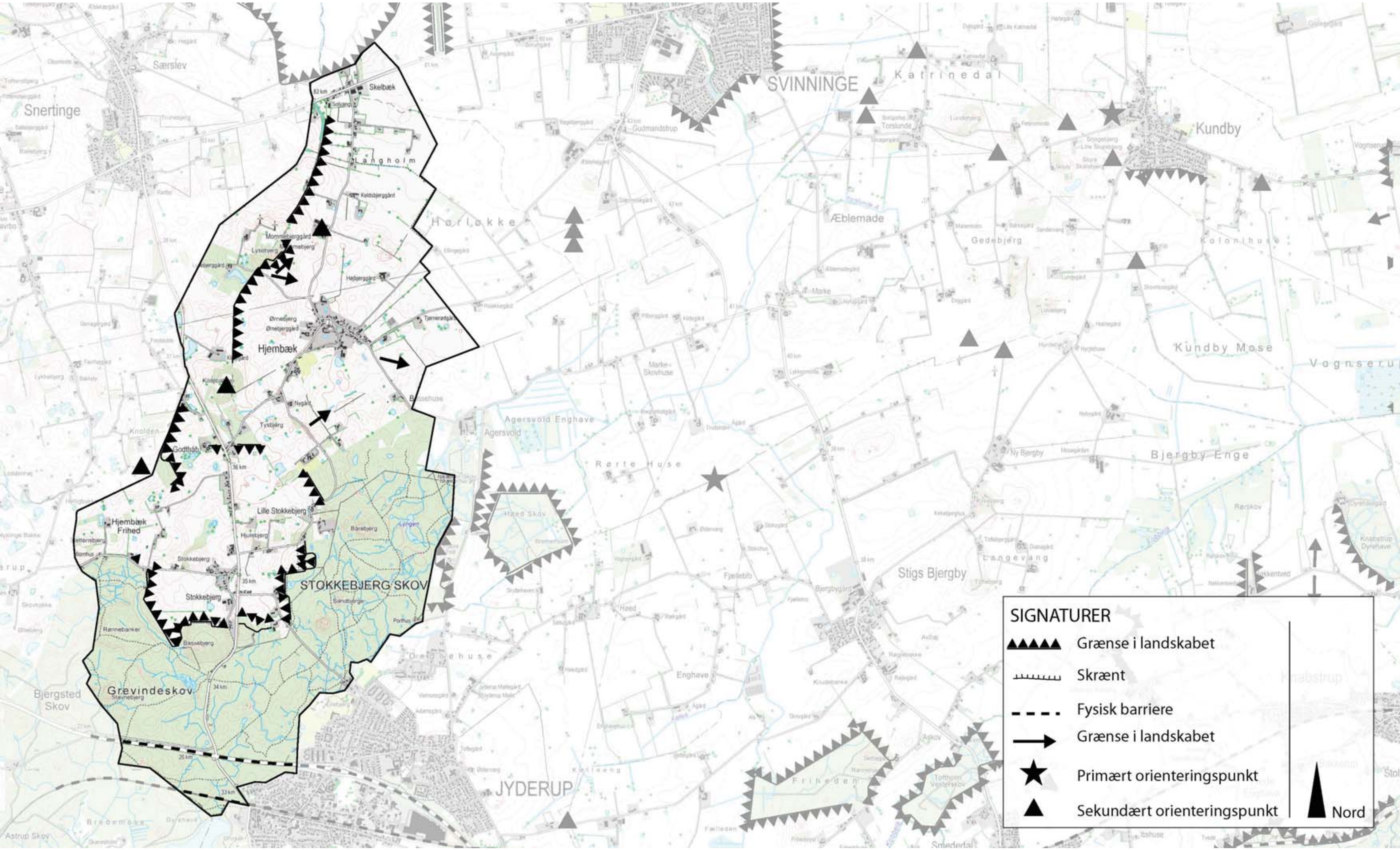
SIGNATURER
Grænse i landskabet
Skrænt
Fysisk barriere
Grænse i landskabet
Primært orienteringspunkt
Sekundært orienteringspunkt
Nord
SVINNINGE
Kundby
Snertinge
Særslev
JYDERUP
Hjembæk
Hjembæk Frihed
STOKKEBJERG SKOV
Grevindeskov
Bjergsted Skov
Stigs Bjergby
Katrinedal
Hørløkke
Æblemade
Gedebjerg
Kolonihuse
Kundby Mose
Bjergby Enge
Agersvold Enghave
Agersvold
Rørte Huse
Langeholm
Skelbæk
Lille Stokkebjerg
Stokkebjerg
Godthåb
Friheden
Langevang
Enghave
Høed Skov

Naturarealer og skove
Stokkebjerg Skov og Grevindeskov er en del af et større sammenhængende skovområdet nord for Jyderup. Flere mindre, men ikke væsentlige naturområder i området.

Kulturhistoriske helheder
Eneste udpegede egentlige kulturmiljø er Hjembæk landsby. Der findes kun få gravhøje. Området har dog en vis oprindelighed over sig, da der ikke er sket store ændringer igennem de sidste 100 år.

Særligt samspil mellem natur og kultur
De mange små ejendomme indgår i et fint samspil med mindre naturområder, bevoksede diger, småplantninger og spredte træer. Den ekstensive landbrugsmæssige udnyttelse giver et varieret kulturlandskab med et formodet stort naturindhold.

Særlige rumlige og visuelle forhold og udsigter
Området virker lukket. Til trods for at området ligger højere end naboområderne og det kuperede terræn, så er der kun få udsigter.

Visuel påvirkning fra tekniske anlæg
Der findes enkelte mellemstore gårde mod nord og nogle ældre vindmøller. Der synes dog ikke at være en væsentlig påvirkning af landskabet. Der kan dog ikke ske en væsentlig udbygning med større bygninger.

Byudvikling
Området ligger ikke i nærheden af byudviklingsområder. Ny bebyggelse bør have landsbykarakter. Der vil være mulighed for placering af få mindre bebyggelser i dele af området i lighed med de eksisterende bebyggelser.

Delområder

19.01 Stokkebjerg
Delområde med højere koncentration af bebyggelse og generelt mindre ejendomme end i den resterende del af område 19. Delområdet opleves som følge af afgrænsningen langs Grevinde Skov og Stokkebjerg skov som et mere lukket landskab.

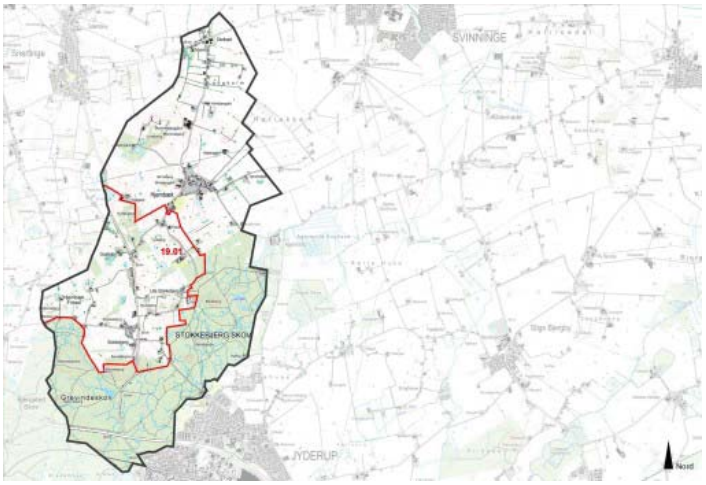

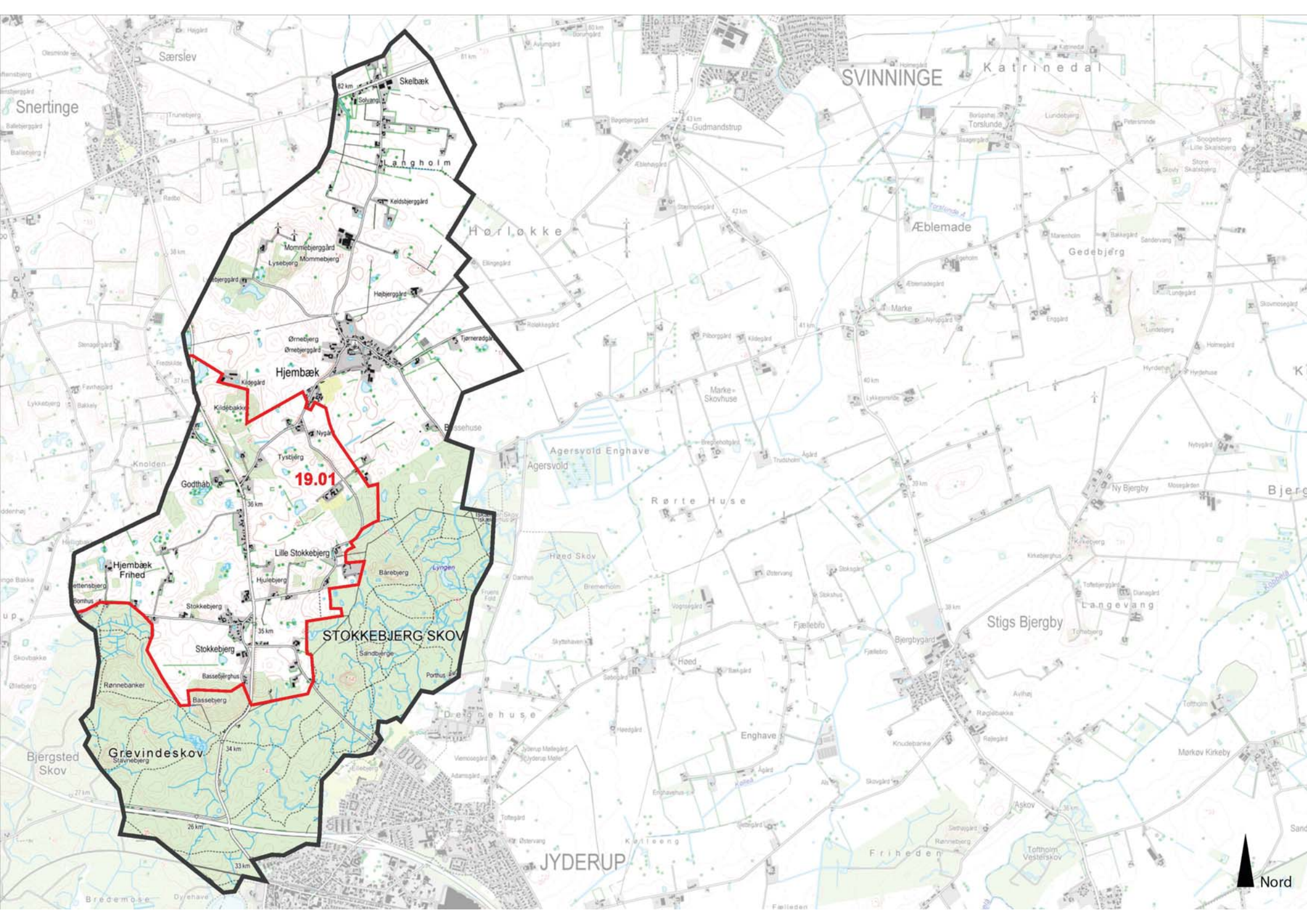

19.01
Hjembæk
Skelbæk
Langholm
Hørløkke
Agersvold
Agersvold Enghave
Rørte Huse
Stigs Bjergby
Grevindeskov
STOKKEBJERG SKOV
Lille Stokkebjerg
Godthåb
Hjembæk Frihed
Stokkebjerg
Bassebjerg
Bjergsted Skov
Snertinge
Særslev
SVINNINGE
Katrinedal
Æblemade
Gedebjerg
Marke
Marke-Skovhuse
Gudmandstrup
Torslunde
Ny Bjergby
Langevang
Fjællebro
Bjergbygård
Høed
Enghave
Frihedeu
Askov
Mørkøv Kirkeby
JYDERUP
Nord

Styrke

Overskueligt og intimt landskab med mange og varierede oplevelser. Landskabet er meget sammensat med forskelligartet udnyttelse af jorden. Til trods for stor forskellighed, opfattes landskabet som en helhed.

Tilstand

Området virker rimeligt upåvirket. Hovedparten af bebyggelsen er 50-150 år gammel, men enkelte steder er nyere bygninger. Alt er dog i samme skala, og udviklingen er sket kontinuerligt og i et begrænset omfang.

Sårbarhed

Væsentlige ændringer i bebyggelsesmønstret vil være forstyrrende. Der kan med fordel bygges nyt, men i begrænset omfang. Indplacering af større tekniske anlæg eller store bygninger bør undgås. Tilsvarende bør store tilplantninger undgås.

Særlige landskabelige forhold

Skovene
Hele den sydlige del af området er skov. Er en del af et større skov og naturområde, som også omfatter Skarresø og skovene i Kalundborg Kommune. Tæthed til Jyderup by, bør gøre området til nærrekreativt område for byen, men det er usikkert i hvor stort omfang skovene benyttes som sådan.

Varieret skov med markante bakker og flere skovtyper, dog primært løvskov. I skoven findes enkelte vådområder og flere småvandløb af stor værdi.

Bebyggelse
Området er relativt tæt bebygget såvel langs Amtsvejen og Bakkedraget gennem Skelbæk ligger husene tæt. Men også i landskabet omkring Stokkebjerg er mange mindre ejendomme. Den tætte bebyggelse er med til at skabe det varierede landskab og må derfor vurderes som et positivt og karakteristisk element for området.

Terræn
Terrænet er kuperet i hele området. Terrænet har gjort, at landskabet er mindre egnet til intensivt jordbrug.

Beplantning
Området er karakteriseret ved at have en meget varieret beplantningsstruktur. Der er store skove og småskove, plantager af forskellig art, bevoksninger i naturområder, bevoksede diger og enkeltstående træer.

Område 20 Holmstrup

Indledning

- Strategi
- Landskabskarakter
- Beliggenhed

Naturgeografi

- Geologi og Jordbund
- Terræn
- Vandelementer
- Kyst

Kulturgeografi

- Dyrkningsform
- Bebyggelse
- Beplantning
- Kulturhistoriske helheder
- Tekniske anlæg

Rumlig analyse

- Rumlige forhold
- Helheder og enkeltelementer

Delområder

Landskabsvurdering

- Styrke
- Tilstand
- Sårbarhed
- Særlige landskabelige forhold

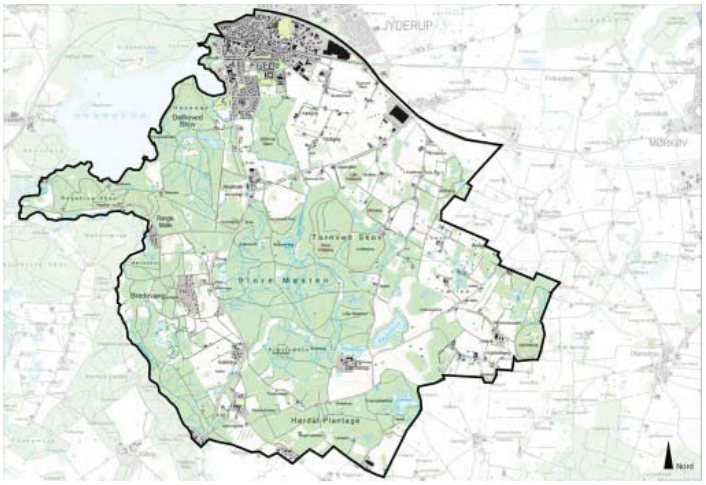

Strategi 3
Landskabskarakter 3
Beliggenhed 4
Geologi og jordbund 4
Terræn 4
Vandelementer 4
Dyrkningsform 5
Bebyggelse 5
Beplantning 5
Kulturhistoriske helheder 5
Tekniske anlæg 5
Rumlige forhold 6
Helheder og enkeltelementer 6
Delområder 7
Styrke 8
Tilstand 8
Sårbarhed 8
Særlige landskabelige forhold 8

Strategi

Målsætning
Området skal fastholdes som et stort sammenhængende skovområde. Det kuperede terræn skal stadig være erkendbart. Et område, som primært skal benyttes til skovbrug og som rekreativt landskab. Områder med kulturmiljøer skal kunne opleves og formidles. Området indgår som en del af Naturpark Åmosen. Der skal derfor gives mulighed for et erhverv, som understøtter målsætningerne for, at naturparken kan fremmes.

Anbefalinger
Der bør ikke ske yderligere byudvikling af Jyderup by mod syd. Tilsvarende bør arealerne mellem Slagelsevej og Skarresø fastholdes som grønne områder. Der skal gives bedre mulighed for at opleve landskabet.

Illustration/kort

Landskabskarakter

Det er et dramatisk landskab, som er domineret af skov og plantager. Hvor der ikke er skov er der landbrug i omrdrift. Det meget kuperede område, som veksler mellem beplantning og åbne arealer, opleves både storslået og intimt. Den sparsomme bebyggelse i området vareierer efter de naturgivne forhold. Mod vest hvor området er præget af randmoræne og store bakker er bebyggelsen beliggende langs med den gennemgående Slagelsevej. Mod øst, hvor området er småbakket, ligger bebyggelsen mere spredt. I den centrale del af området ligger Dønnerup Gods, som giver området karakter af et herregårdslandskab. Landskabet opleves meget autentisk og det virker upåvirket af byudvikling og tekniske anlæg. Nærheden til Jyderup opleves ikke i landskabet.

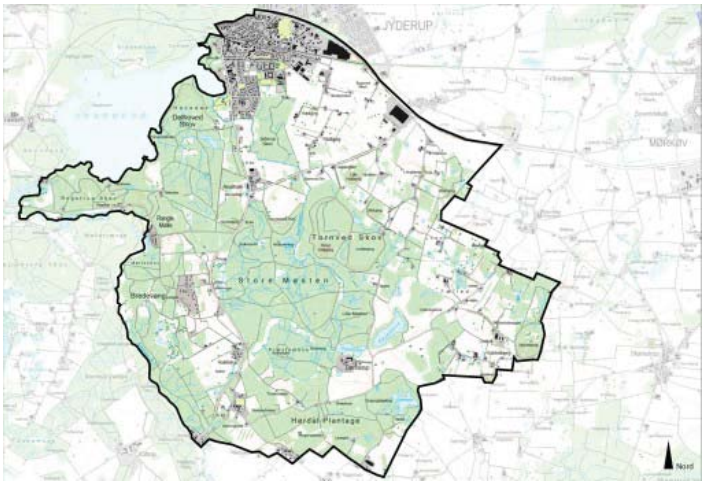

Karaktergivende landskabselementer
Området er karakteriseret ved at være skovklædt og forholdsvis uforstyrret. Den vestlige del af området er præget af en randmoræne, som afgrænses af Åmose Å og de lave engarealer langs med åen. Generelt er den vestlige del af området præget af store bakker, hvor den østlige del af området er præget af mindre bakker. Det kuperede landskab bevirker, at markstrukturen ikke er i stor skala, men på grund af områdets karakter, fremstår det alligevel som et herregårdslandskab.

Karaktergivende rumlige og visuelle forhold
De mange skovklædte bakker bevirker, at der dannes mange tydelige grænser i landskabet og mange intime rum. Bakkerne bevirker dog samtidig, at der også er storslåede udsigter og store vider. Der

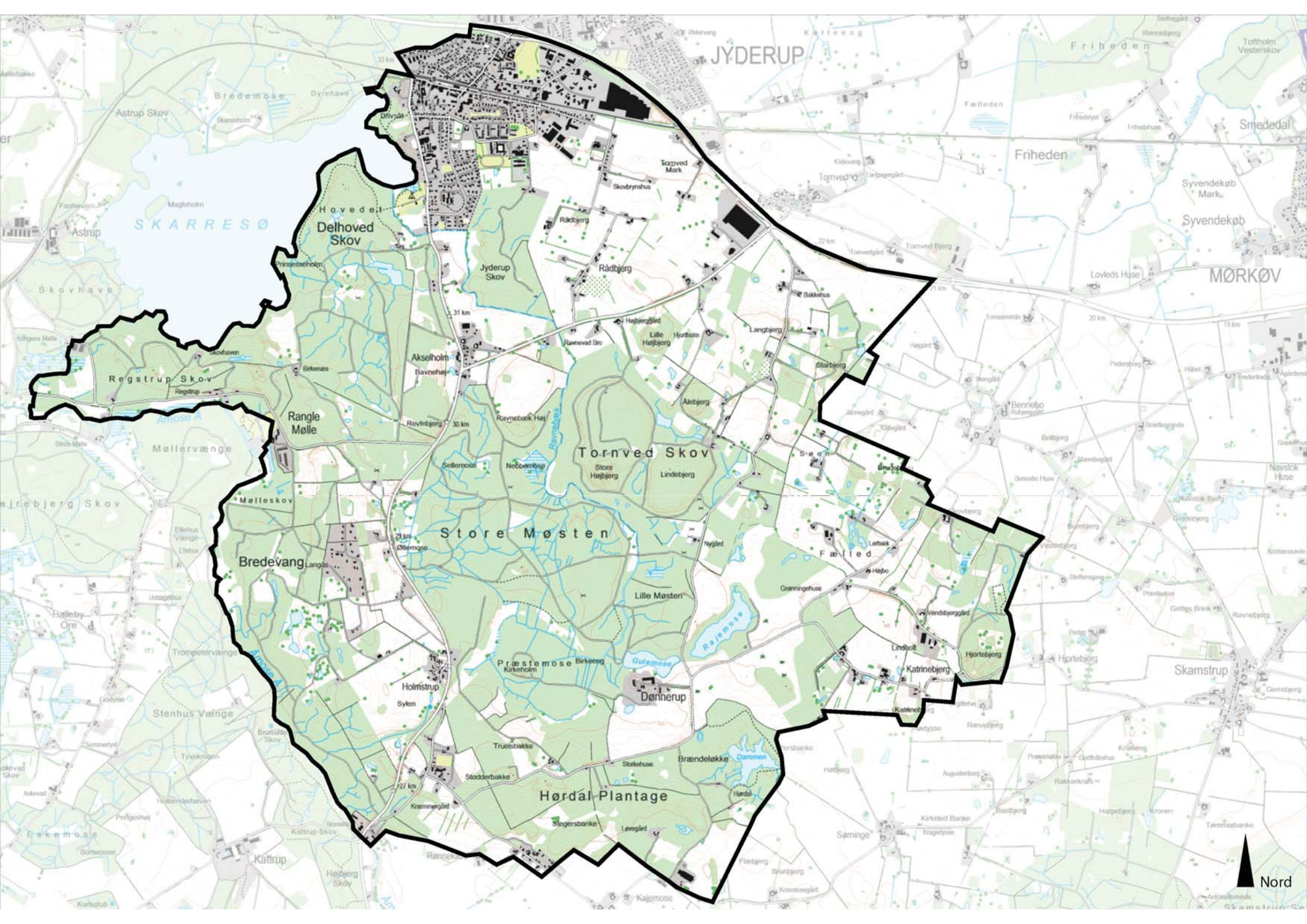
JYDERUP
Friheden
Smededal
Syvendekøb
Syvendekøb Mark
MØRKØV
Astrup Skov
Bredemose
Dyrehave
Astrup
SKARRESØ
Hovedel
Delhoved Skov
Prinsesseholm
Jyderup Skov
Rådbjerg
Tornved Mark
Skovbrynshus
Langbjerg
Starbjerg
Lille Højbjerg
Hjortholm
Ravnevad Bro
Akselholm
Bavnehøj
Regstrup Skov
Regstrup
Skovhaven
Birkenæs
Rangle Mølle
Revlebjerg
Ravnebæk Høj
Ravnebæk
Ålebjerg
Tornved Skov
Store Højbjerg
Lindebjerg
Sellemose
Nebbemose
Møllervænge
Mølleskov
Store Møsten
Bredevang
Langås
Øllemose
Nygård
Fælled
Lerbæk
Højbo
Grønningehuse
Lille Møsten
Rajemose
Præstemose
Kirkeholm
Birkeeng
Guleemose
Dønnerup
Holmstrup
Sylen
Truelsbakke
Stodderbakke
Storkehuse
Brændeløkke
Dammen
Hørdal Plantage
Stegersbanke
Løvegård
Kattrup
Stenhus Vænge
Trompetervænge
Halleby Ore
Lindbolt
Katrinebjerg
Hjortebjerg
Skamstrup
Bennebo
Lovleds Huse
Nord

opleves en stor afveksling i oplevelsen af rumligheden i området.

Afgrænsning
Mod vest fortsætter landskabstypen ind i Kalundborg Kommune. Mod øst og syd, bliver området mere småbakket og åbent og bebyggelsestrukturen bliver mere tæt, men der er ingen klar grænse i landskabet. Mod nord er bygrænsen til Jyderup sløret af beplantning. Nord for Skovvejen i område 17 Stigs Bjergby vidder landskabet ud og bliver jævnt fladt landbrugsland med spredte gårde. Der er ingen klar grænse i landskabet, bortset fra Skevvejen, men de to områder er markant forskellige i type.

Nøglekarakteristika
Stærkt kuperet område som er domineret af skov. Området har mange rum og veklser mellem intime områder og store vider. Sparsom bebyggelse som underordner sig de naturgivne forhold. Området har karakter af et Herregårdslandskab.

Beliggenhed

Området er beliggende syd for Jyderup. Mod vest afgrænses området af kommunegrænsen til Kalundborg. Mod syd afgrænses område på en kort strækning af område 23, Åmosen ellers er den sydlige og østlige grænse mod område 21, Skamstrup. Mord nord afgrænses området dels af Skovvejen og dels af område 17 Stigs Bjergby.

Området har en udstrækning på ca. 21,5 km^2.

Begrundelse for udvælgelse
Skovklædt, stærkt kuperet område med karakter af et herregårdslandskab. Skalaen er blandet og området virker på grund af den dramatiske landskabform meget sammensat.

Geologi og jordbund

Moræneladskab med randmoræne og dødisrelief.

Foto/Illustration/Kort

Terræn

Området er stærkt kuperet. Mod vest domineres det af en randmoræne og store bakker. Mod øst, er området mere småbakket, men fortsat meget kuperet.

Vandelementer

Området afgrænses mod vest af Åmose Å og mod nordvest af Skarresø. I den centrale del af området findes mange afdrænede moser mellem bakkerne. Omkring Dønnerup Gods er der flere mindre søer.

Dyrkningsform

Området er domineret af skove og plantager. Mellem de bevoksede områder findes dyrkede arealer af varierende størrelse. Omkring Dønnerup Gods er markstørrelsen stor, forholdene taget i betratning, og området har karakter af et herrgårdslandskab. I den østlige dle af området findes en husmandslingende bebyggelse, Katrinebjeg, som er domineret af fritidsbrug.

Foto/Illustration/Kort

Bebyggelse

Generelt virker området ikke domineret af bebyggelse. Mod vest, hvor området er præget af randmoræne og store bakker, ligger landsbyer langs med Slagelsevej. På selve randmorænen ligger en nyere parcelhusudstykning, Langåsen, som dog ikke er synlig i området. Mod øst, hvor området er mere småbakket, ligger der spredte gårde af varierende størrelse. Der ligger desuden en husmandslignende udstykning, Katrinebjerg Huse. I den nordlige del af området ved Rådbjerg, ligger en væsentlig bebyggelse lokaliseret omkring vejen.

Foto/illustration/Kort

Beplantning

Der er mange skove i området hvilket bevirker, at området som helhed fremstår som en stor skov, med åbne dyrkede arealer imellem. De åbne arealer er desuden pærget af småplantninger. Skovene er hovedsageligt løv, men der er også mange granplantager i området. I området findes desuden bevoksede diger, solitære træer og ved Dønnerup Gods en allé.

Foto/illustration/Kort

Kulturhistoriske helheder

Længst mod vest og langs med Åmose Å, ligger 5 vandmøller inden for en strækning af 1 km. Da kronen overtog møllerne kaldes de samlet for "kongens Møller". De er etableret i 1700 tallet og har fungeret frem til første halvdel af 1900 tallet. I den centrale del af området ligger Dønnerup Gods. Dønnerup Gods er en herregård, som er oprettet i 1730 ved at nedlægge gårdene i landsbyen Dønnerup og danne en hovedgård.

Foto/illustration/Kort

Områdets kulturhistorisek intakthed er stor. Der er sket en mindre omlægning og udvidelse af Slagelsevej, men ellers er området bibeholdt i sin oprindelige struktur. Boligområdet Langåsen er kommet til i 1960érne. Boligområdet er ikke synligt og dermed ikke dominerende i området. Ellers er der som udgangspunkt ikke sket en udvilking af landsbyer eller bebyggelser i området.

I området findes en del fortidsminder, som fortrinsvis er lokaliseret i skovene. I Holmstrup findes en landsbykirke. Omkring Holmstrup er stjerneudskiftningen stadig tydelig.

Tekniske anlæg

Salgelsevej som er en gennemgående nord-sydgående hovedfærdselsåre, har fået et nyt vejforløb uden om landsbyen Holmstrup. Samtidig er vejen udvidet. Ved områdegrænsen i nord, er den gamle Skovvej erstattet af en ny motortrafikvej. Syd for Bennebo er en mindre antennemast. Ellers er området fri for tekniske anlæg og større infrastruktur anlæg.

Foto/illustration/Kort

Rumlige forhold

Skala:	Blandet
Rumlig afgrænsning:	Åben
Kompleksitet:	Meget sammensat
Struktur:	Dominerende
Visuel uro:	Roligt
Støj:	Stille

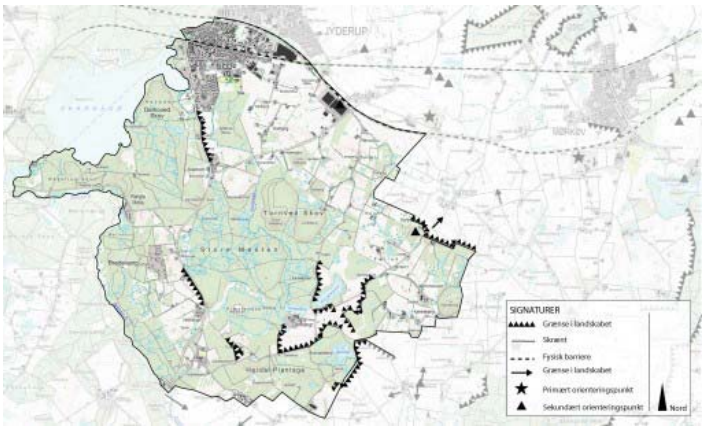

Området afgrænses forskelligt mod naboområderne, men generelt er der tale om en meget åben afgrænsning. Mod vest, fortsætter områdetypen ind i Kalundborg Kommune. Mod nord går områdegrænsen ved Skovvejen til dels gennem Jyderup by. Bygrænsen ved Jyderup opleves ikke på grund af beplantning. Skovvejen opleves øst for Jyderup by ikke som et afgørende element i sig selv. Nord for skovvejen er område 17 Stigs Bjergby et forholdsvis jævnt og åbent landbrugsområde. Mod øst og sydøst går området over i område 21 Skamstrup som er mere åbent og har en anden bebyggelsesstruktur. Dog er der ikke tale om en markant grænse som opleves i landskabet. På en lille strækning mod syd går området over i område 23 Åmosen der med sine store flade og lavtliggende marker adskilder sig markant fra område 20.

Helheder og enkeltelementer

Skov
En stor del af området er tilplantet med skov, som dermed bliver et dominerende og rumskabende element i området.

Kulturhistoriske helheder
Vandmøllerne langs Åmose Å er et kulturhistorisk element, som vidner om områdets store industrielle betydning i perioden 1700 - 1900. Dønnerup Gods og det omkringliggende herregårdslandskab er også et velbevaret kulturhistorisk element. Området er ikke præget af bebyggelse, og der er meget få landsbyer. Kirkelandsbyen Holmstrup er dog velbevaret med gårde og huse og tydelige spor efter stjerneudskiftningen. Hele området virker autentisk idet der er sket meget få ændringer

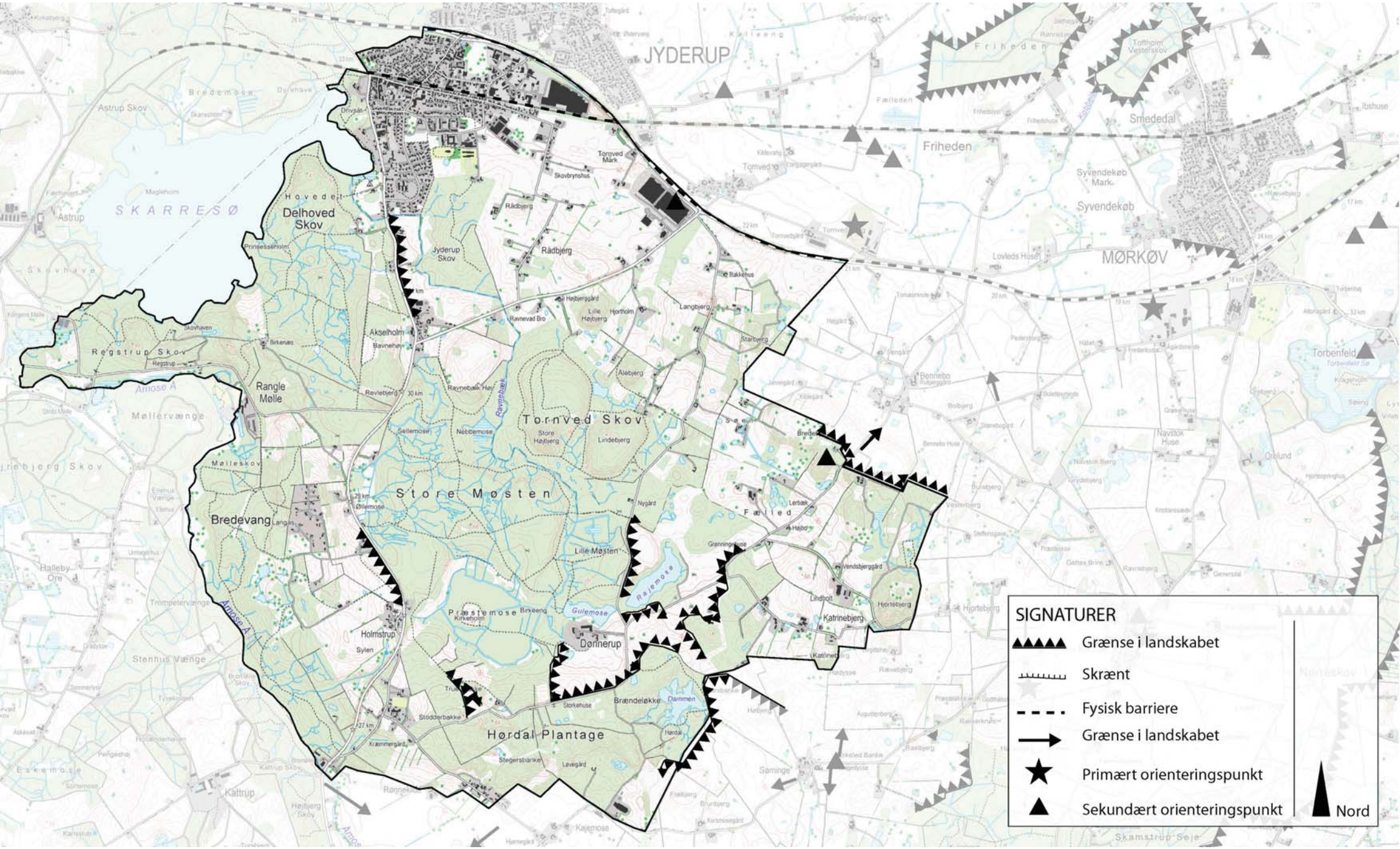
JYDERUP
SKARRESØ
Astrup Skov
Delhoved Skov
Jyderup Skov
Rådbjerg
Tornved Mark
Skovbrynshus
Bakkehus
Højbjerggård
Ravnevad Bro
Langbjerg
Starbjerg
Alebjerg
Lindebjerg
Store Højbjerg
Akselholm
Rangle Mølle
Regstrup Skov
Regstrup
Revlebjerg
Ravnebæk Høj
Ravnebæk
Sellemose
Nebbemose
Tornved Skov
Møllevænge
Møllerskov
Bredevang
Langaa
Ellemose
Store Møsten
Nygård
Lille Møsten
Præstemose
Kirkeholm
Birkeeng
Gulemose
Rejemose
Dønnerup
Holmstrup
Sylen
Stenhus Vænge
Stødderbakke
Storkehuse
Brændeløkke
Dammen
Hørdal Plantage
Hørdal
Stegerstbanke
Løvegård
Krammergård
Kattrup
Kattrup Skov
Eskemose
Sørlemose
Ranneb
Kajemose
Søminge
Fælled
Lerbæk
Højbo
Granningehuse
Svendsbjerggård
Lindbolt
Katrinebjerg
Hjortebjerg
Kathrinebjerg
Augustenberg
Præstekær
Rævebjerg
Basttjerg
Friheden
Fælleden
Smededal
Syvendekøb
Syvendekøb Mark
MØRKØV
Lovleds Huse
Torbenfeld
Bennebo
Navstok Huse
Orelund
Gattes Brink
Ravnsbjerg
Hjortebjerg
Skamstrup Sø
Ibthuse
Tofthoim Vesterskov
Amose Å
SIGNATURER
Grænse i landskabet
Skrænt
Fysisk barriere
Grænse i landskabet
Primært orienteringspunkt
Sekundært orienteringspunkt
Nord

igennem de sidste 200 år. Den mest markante ændring er omlægningen og udvidelsen af Slagelsevej.

Særlige rumlige og visuelle forhold
Skoven danner sammen med randmorænen og de mange bakker i området mange afgrænsede rum, som gør, at området opnår en stor grad af intimitet. Specielt mod nord og syd åbner landskabet sig op mod de tilgrænsende områder 17 Stigs Bjergby og 23 Store Åmose, som er store åbne landbrugsområder.

Markante udsigter
Fra bebyggelsen Langåsen som er beliggende på en randmoræne i områdets vestlige del, er der en markant udsigt både mod vest og øst. Mod syd, er der en lang udsigt ud over Åmosen. Udsigten opleves kun fra den sydelige del af området.

Visuel påvirkning fra tekniske anlæg
Af egentlige tekniske anlæg er der kun Slagelsevej som gennemskærer området fra nord til syd i en lige linje og Skovvejen, som danner dern nordlige grænse. Syd for Bennebo er der en mindre antennemast som dog ikke er dominerende i området. Ellers opleves området som værende fri for tekniske anlæg.

Byudvikling
I 1960erne er der etableret et boligområde Langåsen på toppen af en randmoræne i områdets vestlige del. Langåsen er ikke synlige i området og virker derfor ikke dominerende. Her ud over er der ikke sket byudvikling i området. Bygrænsen mod Jyderup opleves ikke på grund af beplantning og bakker.

Delområder

20.01 Åmose Å
Ådalen omkring Åmose Å adskiller sig ved at være et smalt lavtliggende areal med enge og våde områder. Bortset fra en strækning umiddelbart nord for Bromølle Kro, hvor åen er rørlagt. Området har en markant kulturhistorisk betydning på grund af de mange vandmøller og kroen.

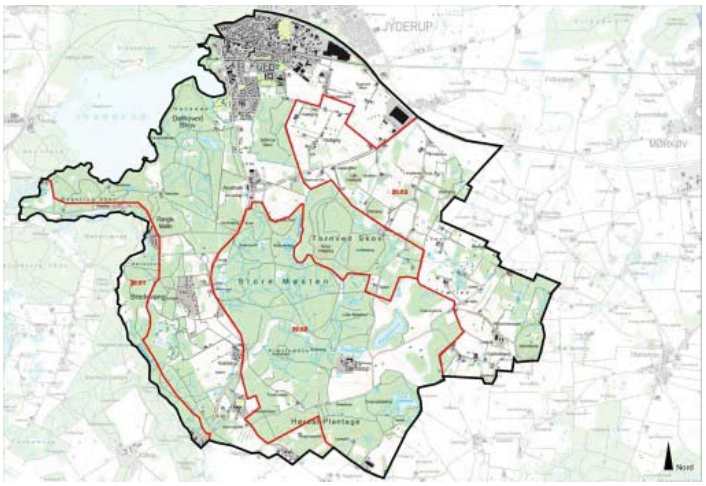

20.02 Dønnerup Gods
Dønnerup Gods og det omrkingliggende herregårdslandskab domineret af skove og få åbne dyrkede arealer danner et delområde, som er bemærkelsesværdigt fattigt på bebyggelse.

20.03 Råbjerg - Katrinebjerg
Den østlige og nordøstlige del af området er præget af spredt bebyggelse og mange, specielt mindre, landejendomme. Der er mange mindre plantninger i delområdet, men det fremstår mere åbent end resten af område 20. Der er ingen klar grænse mellem delområet og område 21 Skamstrup, som ligger øst for herfor.

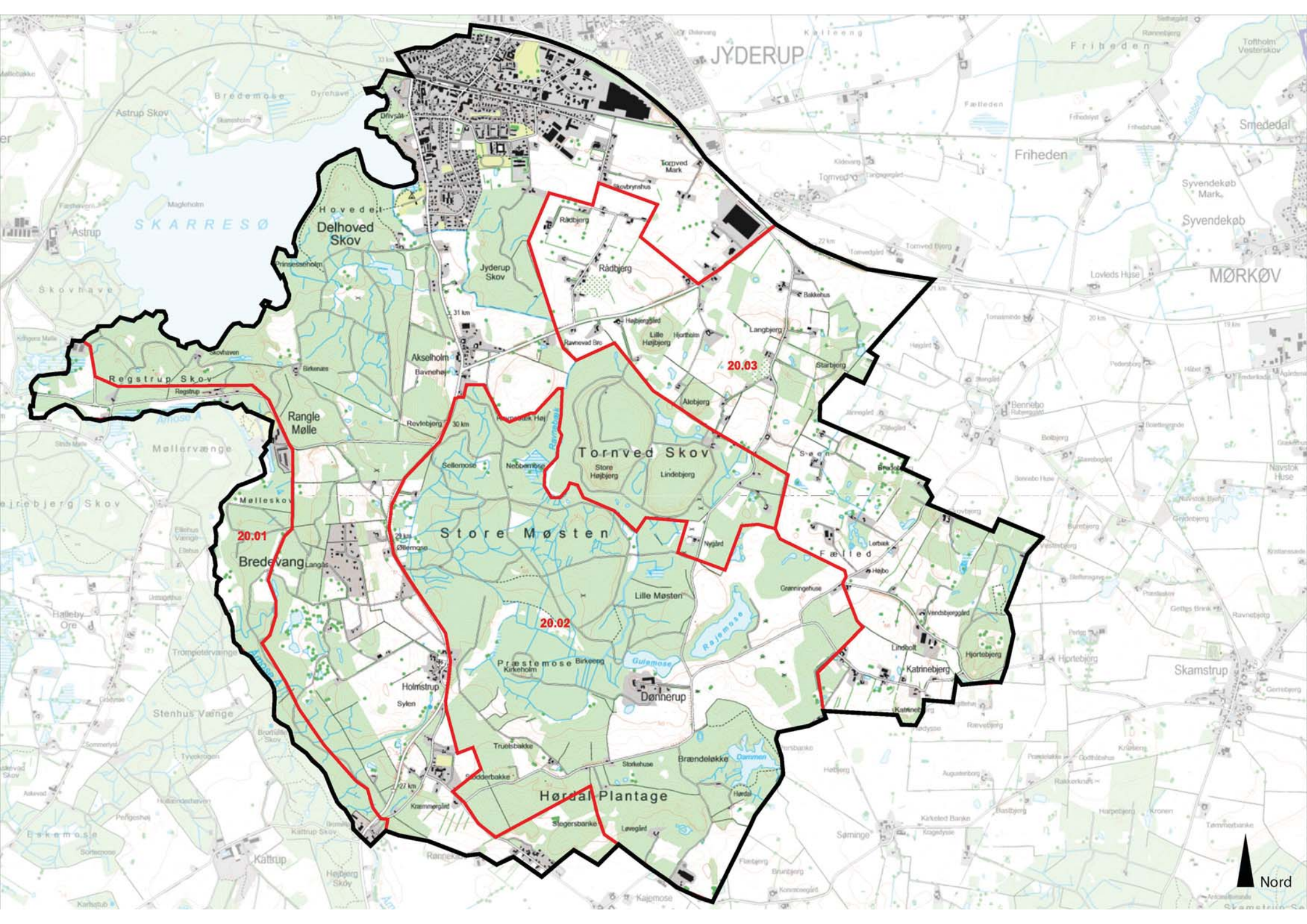
20.01
20.02
20.03
Nord

Styrke

Stærkt kuperet og skovrigt område. Området virker visse steder dramatisk efter sjællandsk målestok. Meget afvekslende landskab med store lukkede områder og steder med store udsigter. Området virker i store dele uforstyrret. Stor oplevelsesmæssig værdi.

Tilstand

Der er kun i begrænset omfang sket en udvikling i området. Dette gælder i alle områder. Landbrugslandet mod øst er kun i begrænset omfang påvirket af landbrugsmæssige udbygninger. Herregårdslandskabet fungerer stadig og fremstår uforandret trods flere tilplantninger. Længst mod vest kan stadig opleves miljøerne omkring vandmøllerne. Åmose Å er på denne strækning stadig ureguleret.

Der er sket voldsomme indgreb i forbindelse med afvandingen af Åmosen og de deraf nødvendige tekniske anlæg ved rørlægningen af Åmose Å og ved udbygningen af Slagelsevej forbi Bromølle Kro.

Sårbarhed

Området vurderes på mange måder at være robust. De store bakker og skovene gør, at flere større anlæg kan placeres på en måde, så de ikke kan ses over stor afstand. Det vil dog lokalt virke meget forstyrrende og ødelæggende. Indplacering af vejanlæg og vissse tekniske anlæg vil medføre store terrænændringer, som vil virke yderligere ødelæggende.

Særlige landskabelige forhold

Skovene
De store skovområder præger områder i særlig grad. Især i den vestlige del er området næsten helt skovdækket. Skovene er meget afvekslende med tætte og åbne partier. En del af bakkerne er næringsfattige, og her findes en nærmest overdrevsagtig vegetation.

Kongens Møller og Åmose Å
Langs dalen nedstrøms Bromølle Kro findes et område, som adskiller sig betydeligt fra alt andet i Holbæk Kommune. Det er her man kan se en ureguleret strækning af Åmose Å, men og den rørlagte strækning. På strækningen findes en række vandmøller og landskabet er velbevaret og virker meget autentisk.

Skarresø
En af kommunens største søer. Er karakteristisk ved at være fuldstændig omsluttet af skovbevoksede arealer. Selv hvor Jyderup by når næsten ned til søen, er bredden bevokset med store træer.

Område 21 Skamstrup

Indledning

- Strategi
- Landskabskarakter
- Beliggenhed

Naturgeografi

- Geologi og Jordbund
- Terræn
- Vandelementer
- Kyst

Kulturgeografi

- Dyrkningsform
- Bebyggelse
- Beplantning
- Kulturhistoriske helheder
- Tekniske anlæg

Rumlig analyse

- Rumlige forhold
- Helheder og enkeltelementer

Delområder

Landskabsvurdering

- Styrke
- Tilstand
- Sårbarhed
- Særlige landskabelige forhold

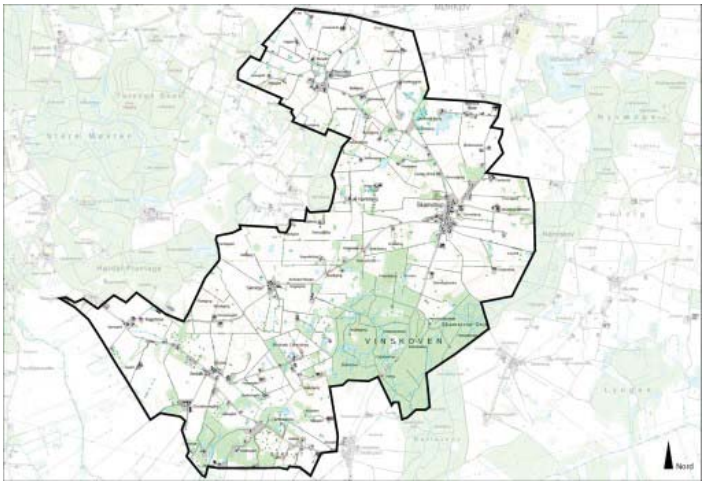

Strategi 3
Landskabskarakter 3
Beliggenhed 4
Geologi og jordbund 4
Terræn 4
Vandelementer 4
Dyrkningsform 4
Bebyggelse 5
Beplantning 5
Kulturhistoriske helheder 5
Tekniske anlæg 5
Rumlige forhold 5
Helheder og enkeltelementer 6
Delområder 7
Styrke 7
Tilstand 8
Sårbarhed 8
Særlige landskabelige forhold 8

Strategi

Målsætning
Området bevares som åbent landbrugsland. Autenticiteten bør bevares og området bør forskånes for væsentlige ændringer. Det kan forventes, at flere landbrug vil overgå til hobbybrug. Der forventes ikke at være grundlag for et intensivt landbrug på nær enkelte steder længst mod nord.

Området bør kunne udvikle sig til et mere rekreativt landskab, og der kan i den forbindelse placeres nye anlæg. Området bør friholdes for større tekniske anlæg, og egentlig byudvikling bør ikke ske i dette område. Området bør vedligeholdes og tiltag, der bygger videre på eksisterende landskabsudtryk kan tilføjes. Naturarealer i området bør øges i antal og sammenhæng.

Anbefalinger
Der bør gives mulighed for en en begrænset skovrejsning, dog primært i den nordlige del. Nye skov og naturarealer skal skabe sammenhæng mellem eksisterende skove og naturområder.

Illustration/kort

Landskabskarakter

Karaktergivende landskabselementer
Det markante, bakkede landskab er det der præger området mest. Men også de mange bevoksede diger og skel, marker af en overskuelig størrelse samt skovene og de små bedriftsstørrelser bidrager til områdets karakteristika og giver et varieret og sammensat landskab.

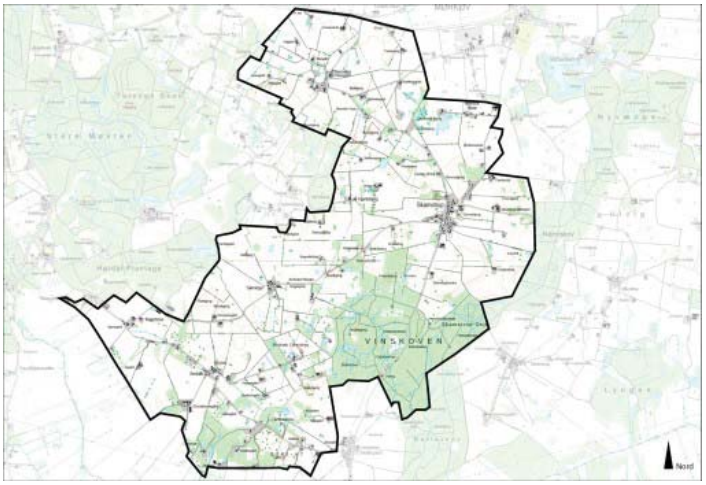

Karaktergivende rumlige og visuelle forhold
Især skovene og de bevoksede områder i den sydlige del af området og i naboområderne 20 Holmstrup, 22 Tømmerup og 24 Vedebjerg og giver sammen med det bakkede terræn en oplevelse af et landskab, som opleves velafgrænset men samtidig åbent. Dog er store dele af delområde 21.01 mere lukket og velafgrænset, mens området nord for Bennebo gradvist opleves mere åbent, jo længere mod nord man kommer. Især i den centrale del af området vest for Skamstrup og omkring Sørninge opleves storslåede udsigter.

Afgrænsning
Der er mod øst markante grænser, som dannes af skovområderne. En anden markant grænse er det tydelige fald ned mod Åmosen i syd. Mod nord er overgangen til områderne mod nord mere diffus og her opleves Skovvejen som en fysisk barriere.

Nøglekarakteristika
Varieret landbrugsland med små til mellemstore brug. Mange hegn og

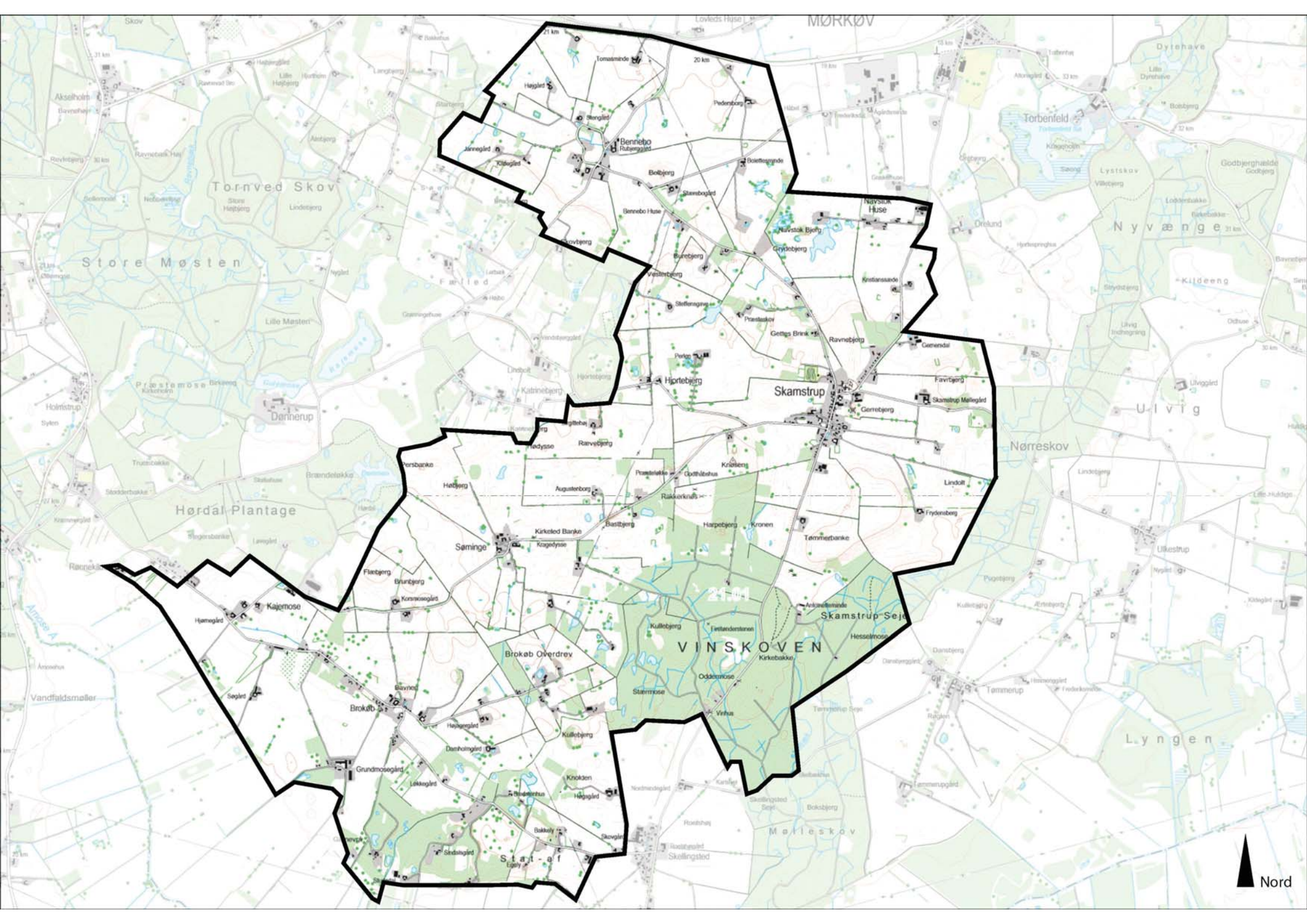
Tornved Skov
Store Møsten
Lille Møsten
Præstemose
Hørdal Plantage
Dønnerup
Holmstrup
Akselholm
Skov
MØRKØV
Torbenfeld
Dytehave
Nyvænge
Ulvig
Nørreskov
Lyngen
Møleskov
Orelund
Godbjerghaslde
Kildeeng
Ulkestrup
Tømmerup
Bennebo
Tomasminde
Pedersborg
Bennebo Huse
Navstok Huse
Navstok Bjerg
Grydebjerg
Kristiansminde
Præstelykke
Gettigs Brink
Ravnebjerg
Gammeldal
Hjortebjerg
Skamstrup
Skamstrup Mellegård
Gerrebjerg
Favrbjerg
Lindolt
Frydensberg
Tømmerbanke
Kronen
Harpebjerg
Rævebjerg
Knudsberg
Godthåbshus
Rakkerknals
Augustenborg
Højbjerg
Kirkeled Banke
Kragedysse
Søminge
Bastbjerg
Flaebjerg
Brunbjerg
Kajemose
Hjemegård
Brokøb
Brokøb Overdrev
VINSKOVEN
Skamstrup Sø
Kullebjerg
Tretlønderstenen
Hesselmose
Kirkebakke
Oddermose
Stærmose
Vinhus
Grundmosegård
Knokken
Højgård
Bakkely
Skovgård
Stat - af
Sandstrup
Kullebjerg
Damholmgård
Højagergård
Lækkegård
Søgård
Bavnely
Vandfaldsmøller
Åmosehus
Åmose Å
Ravnebæk
Ravnebæk Hus
Ravnstrup Sø
Lille Højbjerg
Store Højbjerg
Lindebjerg
Aabjerg
Langbjerg
Ravnsbjerg
Ravnsbæk Sø
Bavnehøj
Bakkehus
Højgård
Skovbjerg
Kildegård
Bolbjerg
Bolettesminde
Stenbogård
Vestrebjerg
Stefferupgrave
Præstelaskov
Ørbæk
Ørbæk Mølle
Ørbæk Bro
Ørbæk Vænge
Ørbæk Vænge Sø
Ørbæk Vænge Skov
Ørbæk Vænge Plantage
Ørbæk Vænge Mose
Ørbæk Vænge Hus
Ørbæk Vænge Gård
Ørbæk Vænge Bro
Ørbæk Vænge Bakke
Ørbæk Vænge Bjerg
Ørbæk Vænge Dal
Ørbæk Vænge Enge
Ørbæk Vænge Hede
Ørbæk Vænge Kær
Ørbæk Vænge Lund
Ørbæk Vænge Mark
Ørbæk Vænge Sø
Ørbæk Vænge Vang
Ørbæk Vænge Vej
Ørbæk Vænge Ø
Nord

småplantninger. Et landskab, som ikke udvikler sig, men snarer overgår til fritidslandskab.

Beliggenhed

Området er beliggende nord for Åmosen i kommunens sydvestlige del ca. 18 km sydvest for holbæk by. Området afgrænses mod vest af 20 Holmstrup og mod nord af område 17 Stigs Bjergby. Mod øst afgrænses det af områderne 22 Tømmerup og område 24 Vedebjerg mens område 23 store Åmose danner grænse mod syd.

Området har en udstrækning på 21 km²

Begrundelse for udvælgelse
Området karakteriseres ved at være stærkt kuperet og forholdsvist åbent landbrugslang af sammensat karakter. Område 20 Holmstrup mod vest er betydelig mere skovdækket, mens områderne mod øst begge er mindre sammensatte. Åmosen mod syd er geologisk og landskabeligt helt anderledes med sin flade moseflade. Områderne mod nord er betydelig mindre kuperede og lavere liggende.

Geologi og jordbund

Tydeligt dødislandskab med randmoræne. Jordbunden er lerblandet sandjord og Sandblandet lerjord

Foto/Illustration/Kort

Terræn

Meget kuperet landskab. Flader lidt ud mod nord og går over i et mere småbølget landskab. Mere pludseligt fald mod Åmosen i syd. Der er store terrænforskelle inden for området fra kote 25 i Åmosen og helt mod nord til kote 90 ved højdepunktet Knøsen centralt i området. Flere bakker markerer sig i området.

Vandelementer

Der er mange mindre søer i området og de ligger spredt i området. Flere steder, især i skovene, ses en del mindre grøfter, men egentlige vandløb findes ikke i området. Omkring midten af området ligger vandskellet mellem Isefjorden og Musholm Bugt.

Dyrkningsform

Størstedelen af området er præget af landbrug, men generelt mest marker af beskeden størrelse. En del ejendomme er overgået til hobbybrug, da

Foto/Illustration/Kort

terrænet og den stedvise dårlige jord ikke gør det rentabelt at dyrke større landbrug.

Bebyggelse

Området er præget af mindre landsbyer og en række små bebyggelser, som nok har været landsbyer tidligere. Den største by er Skamstrup, som sammen med Bennobo og Sørninge ligger uforstyrrede i landskabet med tydelig markstruktur. Mange spredte gårde er placeret i landskabet, og især på kanten af Åmosen ligger en del enkeltejendomme og enkelthuse.

Foto/illustration/Kort

Beplantning

Området opleves de fleste steder som åbent, men der er en del bevoksede diger og småplantninger. I områdets sydøstlige del ligger Vinskoven, som hører til Torbenfeldt Gods beliggende i område 24 Vedebjerg. Rent ejerskabsmæssigt burde vinskoven høre til område 24, men visuelt og rumlig opleves skoven mere som en del af område 21 Skamstrup.

Især i de tidligere grusgravsområder mod syd er der sket en del tilplantning. Der ses flere steder stadig tilplantning i beskedent omfang i forbindelse med, at landbrugsdriften ophører og ejendommene overgår til lystejendomme med jagt.

Foto/illustration/Kort

Kulturhistoriske helheder

Landsbyerne Bennobo og Skamstrup er begge velbevarede landsbyer. Bennobo er en karakteristisk fortelandsby, hvor forten stadig er uberørt og omkranset af et stengærde. Forten benyttes stadig til græsning. Skamstrup er en velbevaret landsby med bygninger fra andelstiden med vindmølle og forsamlingshus. I Skamstrup ligger også områdets eneste kirke. I Vinskoven findes en flot langdysse tæt ved vejen.

Foto/illustration/Kort

Tekniske anlæg

Området er fattigt på større tekniske anlæg. Ned gennem området fra nord til syd løber en højspændingsledning. Områdets nordgrænse løber langs Skovvejen. Ellers ses kun enkelte mellemstore siloer ved nogle gårde, og området opleves ikke som påvirket af tekniske anlæg. Tidligere grusgrave mod syd er idag meget tilgroede og kun få steder opleves de som egentlige udgravede områder.

Foto/illustration/Kort

Rumlige forhold

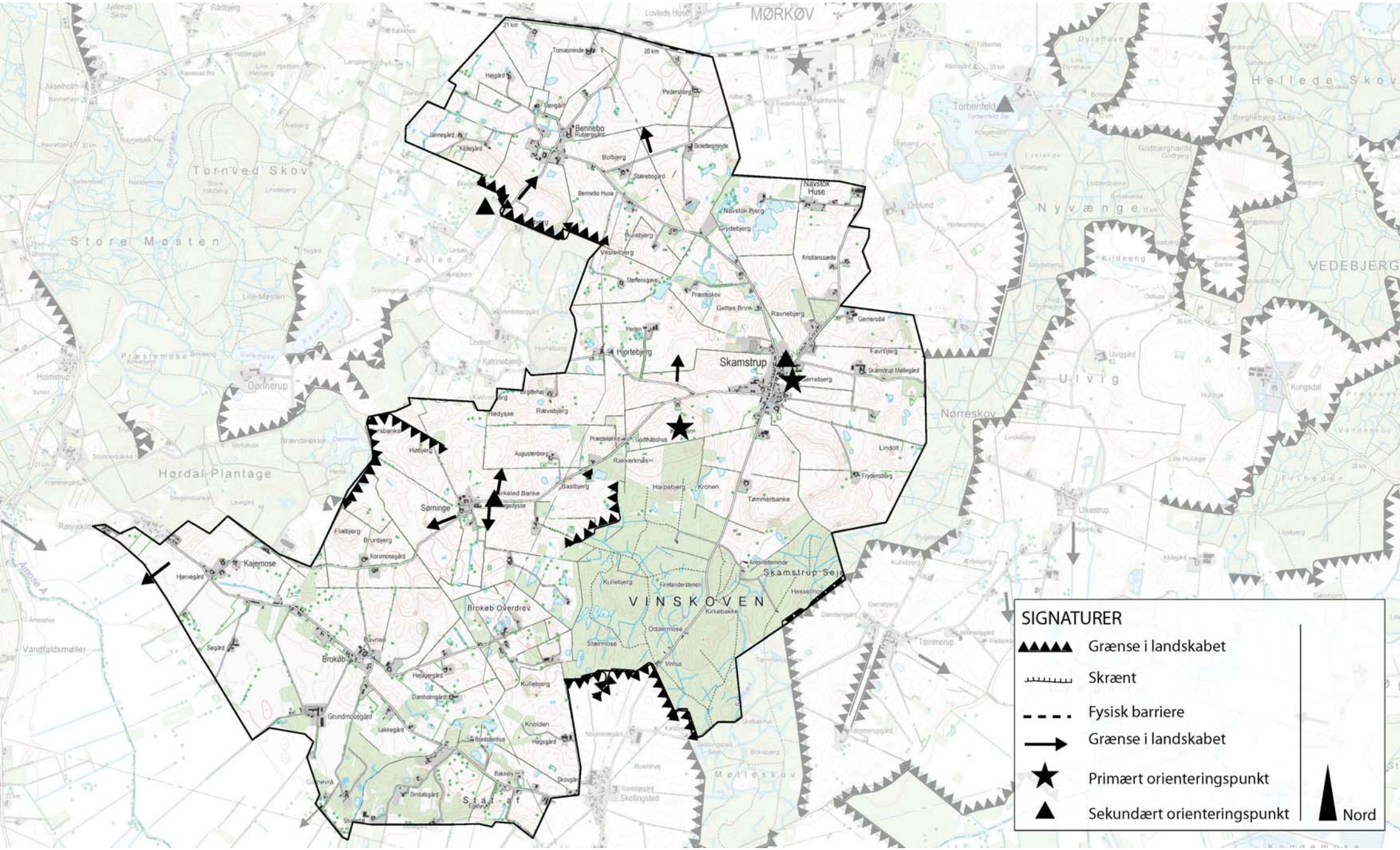
SIGNATURER
Grænse i landskabet
Skrænt
Fysisk barriere
Grænse i landskabet
Primært orienteringspunkt
Sekundært orienteringspunkt
Nord
MØRKØV
Tornved Skov
Store Møsten
Hørdal Plantage
Bennebo
Navstok Huse
Skamstrup
Hjortebjerg
Sørninge
Kajernose
Brokøb
Brokøb Overdrev
VINSKOVEN
Skamstrup Sejer
Nørreskov
Ulvig
Nyvænge
VEDEBJERG
Hellede Skov
Torbenfeld
Vandfaldsmøller
Mølleskov
Stat-af

Skala:	Lille
Rumlig afgrænsning:	Lukket til transperant
Kompleksitet:	Meget sammensat
Struktur:	Dominerende
Visuel uro:	Roligt
Støj:	Stille

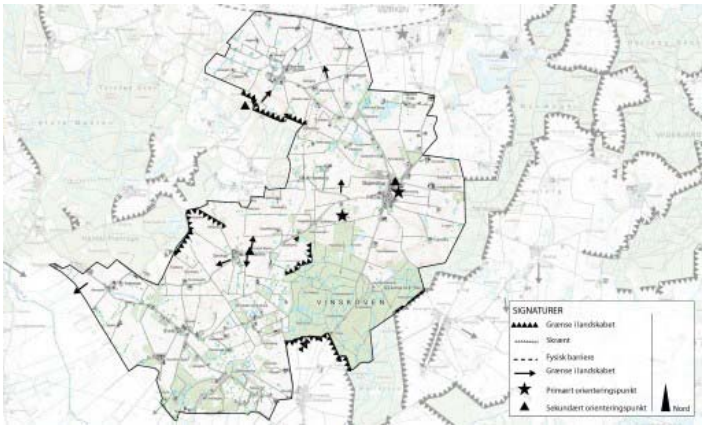

Der er kun få egentlige grænser i området. Alligevel virker landskabet nogle steder lukket, men afgrænsningen sker som følge af terrænændringer og småplantninger, der hindrer lange udsyn. Den rumlige opfattelse ændres, når man bevæger sig rundt i landskabet. Markante grænser ses ved Vinskoven og fra Bennebo mod syd til område 20, som er betydeligt mere lukket.

Selv om landskabet kan synes stort på grund af det markante terræn, så består det primært af mindre til små ejendomme og forskellige natur- og bevoksningselementer. Området er kun i meget bekedent omfang påvirket af tekniske anlæg.

Helheder og enkeltelementer

Geologi, Terræn og vandelementer
Meget markant randmorænelandskab med dødisområder. Flader ud mod nord og falder brat mod Åmosen. Længst mod syd er jorden gruset og der er gravet grus i området mellem Brokøb og Skellingsted.

Naturarealer og Skove
Der er mange mindre naturarealer spredt i området, primært i form af småsøer, som ligger lavt i landskabet. Det kuperede terræn er årsag til, at der findes relativt mange områder, hvor dyrkning ikke har været rentabel, og her findes tørre naturtyper med græs eller småplantninger. Mod syd indeholder de ikke-retablerede grusgrave flere steder fine naturområder med overdrevsarter. Området er generelt fattigt på skove, men indeholder dog Vinskoven, som også indeholder en del fine mose og søområder. Både i Vinskoven og ved Navstok Huse mod nordøst er etableret nye søområder.

Kulturhistoriske helheder
Området indeholder to markante kulturmiljøer i form af landsbyerne Skamstrup, Bennebo og Sørninge. Skamstrup er en fin landsby med karakteristiske elementer fra andelstiden med mølle, kirke, forsamlingshus, tidligere brødfabrik, tidligere alderdomshjem og gadekær. I Skamstrup by

findes enekelte fine gårde med bygninger fra begyndelsen af 1900-tallet. Udsigten fra vest over byen er et "typisk dansk" landskab. Landsbyen fremstår som en harmonisk helhed. Desværre er der en del afvikling og forfald i byen.

Bennobo er en typisk fortelandsby, hvor forten stadig er i brug og med stengærde omkring. Bebyggelsen består af typiske sjællandske gårde og huse, som ligger meget spredt.

Sørninge landsby er en lille landsby med fine huse i bindingsværk. Der findes enkelte nye huse, som skæmmer helhedsindtrykket en smule.

Også byen Brokøb har visse kulturhistoriske kvaliteter i form af sin bebyggelsesstruktur og den tidligere forte, som dog ikke er så markant, som i Bennebo.

Samspil mellem natur og kultur
Landbrugsland og naturområder indgår i en harmonisk helhed mange steder. Der er mange naturlokaliteter og bevoksede diger i landbrugslandet, og hvor der er græsarealer, kan de have en naturmæssig værdi.

Markante udsigter
I det højtliggende område centralt mellem Skamstrup og Sørninge er der storslåede udsigter, især mod nord til Vejrhøjbuerne i Odsherred. Helt mod sydvest er der en vis udsigt over Åmosen, men generelt er vejstrækningen mellem Rønnekilde og Skellingsted meget lukket, så trods det kuperede område, opleves Åmosen kun i begrænset omfang.

Delområder

21.01 Brokøb Overdrev
Området adskiller sig fra det øvrige område 21 ved at være mere bevokset og mere lukket. En stor del af delområdet er Vinskoven, som lukker sig om sig selv.

Området er præget af mindre ejendomme, der for det meste er hobbybrug og lystejendomme.

Jordbunden er tilsyneladende mere sandet, og der har derfor været gravet en del grus i området. En af disse råstofgrave er benyttet som losseplads, Skellingsted Fyldplads. Andre råstofgrave henligger uden at være blevet efterbehandlet. De fremstår som tydelige gravede områder, men indeholder en fin flora tilknyttet tørre lokaliteter. Som følge af bevoksningerne, så skæmmer de ikke landskabet.

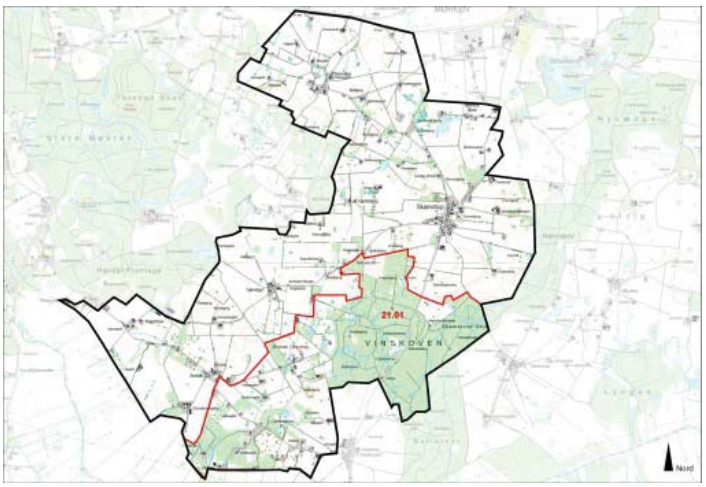

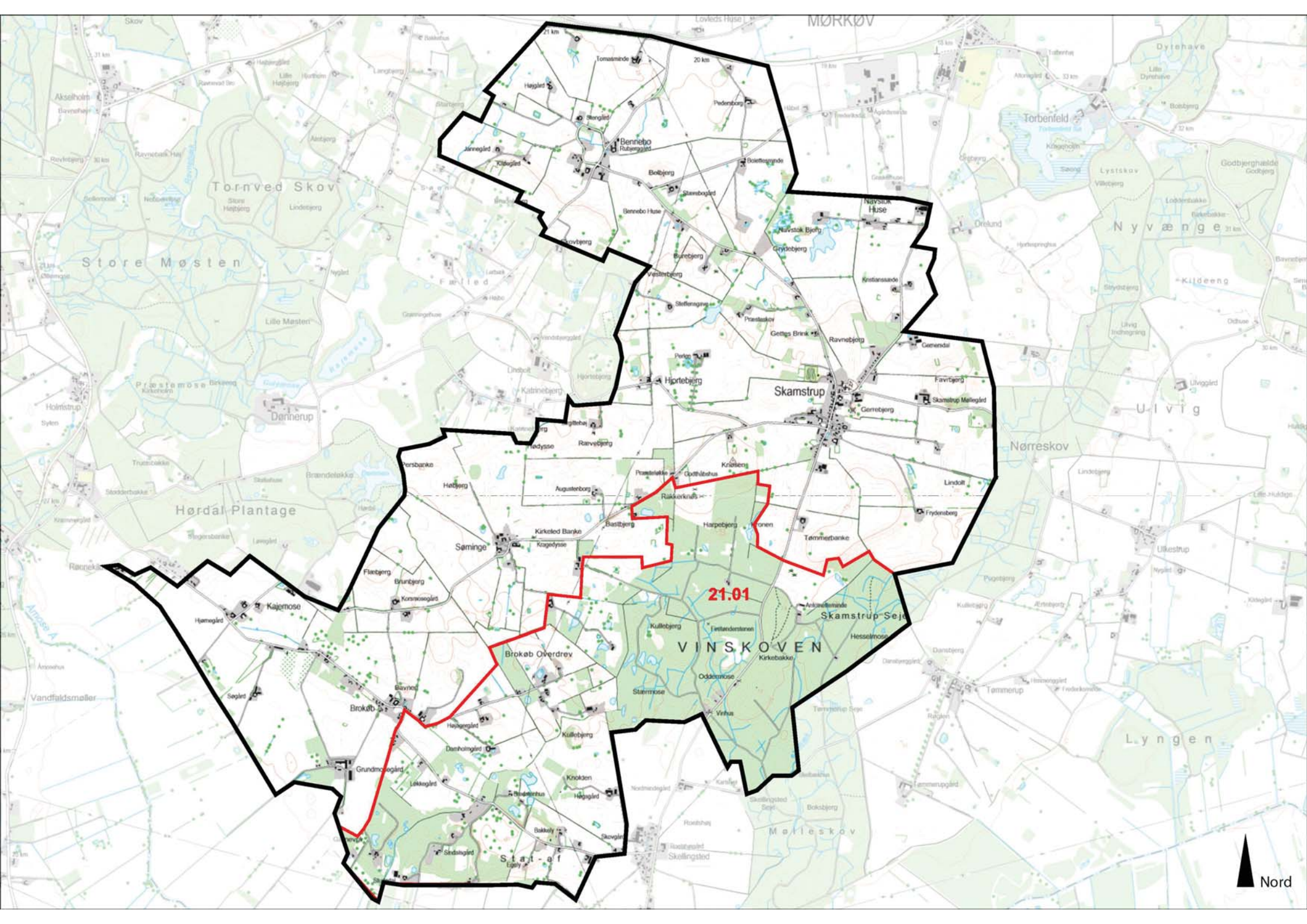
21.01
VINSKOVEN
Skamstrup
Bennebo
Brokøb Overdrev
Nord

Styrke

Området er meget kuperet og der er nogle af kommunens bedste udsigter. Mod nord kan man se til Vejthøj i Odsherred og mod syd er der udsigt over Åmosen og længere mod syd. En forholdsvis stærk struktur med bevoksede diger er med til at fremhæve terrænet.

Tilstand

Området er et landsbrugsområde, men med et forholdsvis stort indslag af naturområder. Der er en tendens til, at flere landbrugsejendomme overgår til hobbybrug. Der kan ikke forventes en væsentlig udbygning af landbrugserhvervet i området. Landskabet virker oprindeligt til trods for, at der er sket påvirkning i form af grusgravning og enkelte tekniske anlæg i form af højspændingsledninger går gennem området. Landsbyerne virker vebevarede, men også som landsbyer, hvor der ikke sker den store udvikling.

Sårbarhed

Området vil være sårbart over for større tekniske anlæg. Især anlæg, som ikke kan indpasses uden store jordreguleringer, men også eksempelvis vindmøller eller master, som i dette landskab vil være synlige over store afstande. Områder med markante udsigter er sårbart over for tilplantninger eller andet, der vil begrænse udsynet. Som følge af områdets autenticitet, så vil byudvikling og tilføjelse af nye, fremmede elementer virke forstyrrende.

Særlige landskabelige forhold

Mod Åmosen rejser bakkerne sig markant. Til trods herfor er der kun i ringe grad mulighed for at se ud over Åmosen. Især mod øst er området meget bevokset. Selv om der er veje ud til Åmosen, så opleves nærheden kun sporadisk. En bedre forbindelse rent fysisk og visuelt vil forbedre oplevelsen af denne del af området. Landbruget i denne del af området er meget begrænset. Terræn og jordbund skaber ikke grundlag for intensivt landbrug. Mange ejendomme er derfor overgået til fritidsbrug. I området findes en del grusforekomster og der er tidligere sket råstofgravning. Hvis denne råstofindvinding bliver genoptaget, er der stor risiko for, at områdets nuværende værdier bliver ødelagt.

Samspillet mellem landsbyerne og det omkringliggende landskab er især ved Skamstrup og Bennebo særegent. Byerne ligger som velbevarede helheder i landskabet og forbindelsen til omgivelserne er uændret. Især Skamstrup skal fremhæves som en typisk sjællandsk by med mange elementer fra andelstiden som mølle, kirke og forsamlingshus. Desværre er byen præget af et begyndende forfald.

De markante udsigter fra den centrale del af området er enestående. Her findes nogle af de højeste punkter i den vestlige del af kommunen, udsigterne bør bevares.

Område 22 Tømmerup

Indledning

- Strategi
- Landskabskarakter
- Beliggenhed

Naturgeografi

- Geologi og Jordbund
- Terræn
- Vandelementer
- Kyst

Kulturgeografi

- Dyrkningsform
- Bebyggelse
- Beplantning
- Kulturhistoriske helheder
- Tekniske anlæg

Rumlig analyse

- Rumlige forhold
- Helheder og enkeltelementer

Delområder

Landskabsvurdering

- Styrke
- Tilstand
- Sårbarhed
- Særlige landskabelige forhold

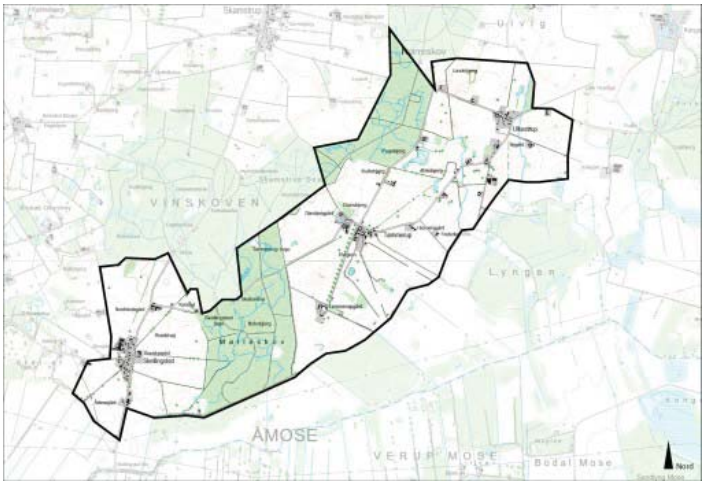

Strategi 3
Landskabskarakter 3
Beliggenhed 3
Geologi og jordbund 4
Terræn 4
Vandelementer 4
Dyrkningsform 4
Bebyggelse 4
Beplantning 4
Kulturhistoriske helheder 5
Tekniske anlæg 5
Rumlige forhold 5
Helheder og enkeltelementer 5
Delområder 5
Styrke 6
Tilstand 6
Sårbarhed 6
Særlige landskabelige forhold 6

Strategi

Målsætning
Den klassiske landbrugsstruktur med stjerneudskiftede landsbyer er særlig udtalt i dette område, hvorfor området bør forblive med denne struktur. Der kan forekomme mindre ændringer og landbrugets udvikling skal kunne foregå i respekt og samspil med den udtalte struktur.

Anbefalinger
Områdets landsbyer og landbrugsstruktur bør bevares, ligeså de bevoksede diger, idet intimiteten i området derved opretholdes. Den middelstore skala bør respekteres og der bør ikke lokaliseres større tekniske anlæg i området. Byudvikling bør ikke forekomme, der kan ske enkelte huludfyldninger i form af bebyggelse i Skellingsted. I Tømmerup og Ulkestrup bør den autentiske landsbystruktur bevares. Åbenheden mod syd er en styrke i området og bør ikke sløres. Det åbne land med skoven som ryg bør ikke sløres af yderligere skovrejsning.

Illustration/kort

Landskabskarakter

Karaktergivende landskabselementer
Skovene og den dominerende landbrugsstruktur, med landsbyer som centrale elementer og en gennemgående middel skala er de primære elementer, der karakteriserer området.

Karaktergivende rumlige og visuelle forhold
Skoven danner en lukket baggrund i området, hvilket bevirker, at området åbner sig mod Åmosen i syd. Området er i sig selv bølgende og på grund af samspillet mellem terræn og de mange bevoksede diger oplevest det intimt. Åmosen ligger meget lavt i forhold til området, det giver en vid udsigt over Åmosen fra den sydlige del af området.

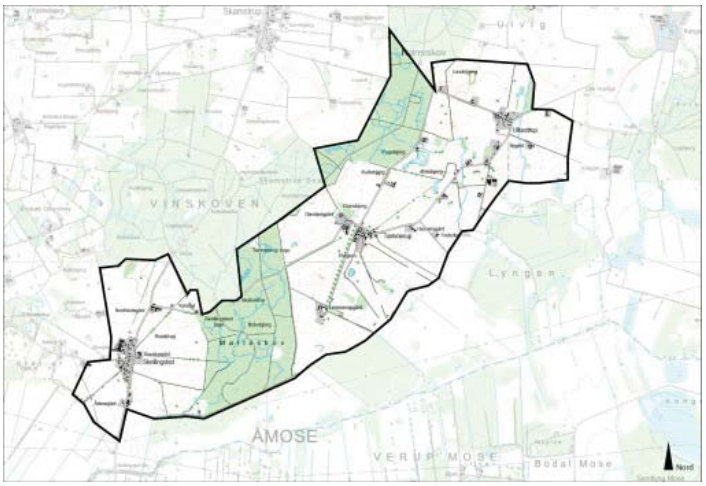

Afgrænsning
Mod syd og øst sker der et skift i terrænet til den lavtliggende flade ådal i område 23 Store Åmose. Mod vest og nord afgrænses området af områderne 21 Skamstrup og 24 Vedebjerg. Her er skoven bestemmende for afgrænsningen. Mod nord overgår landskabet der ud over til at have karrakter af et storskala herregårdslanskab med relativt få bebyggelser.

Nøglekarakteristika
Det bølgede landskab, der åbner sig mod Åmosen i syd, bevoksede diger, terræn, intimitet, stjerneudskiftede landsbyer.

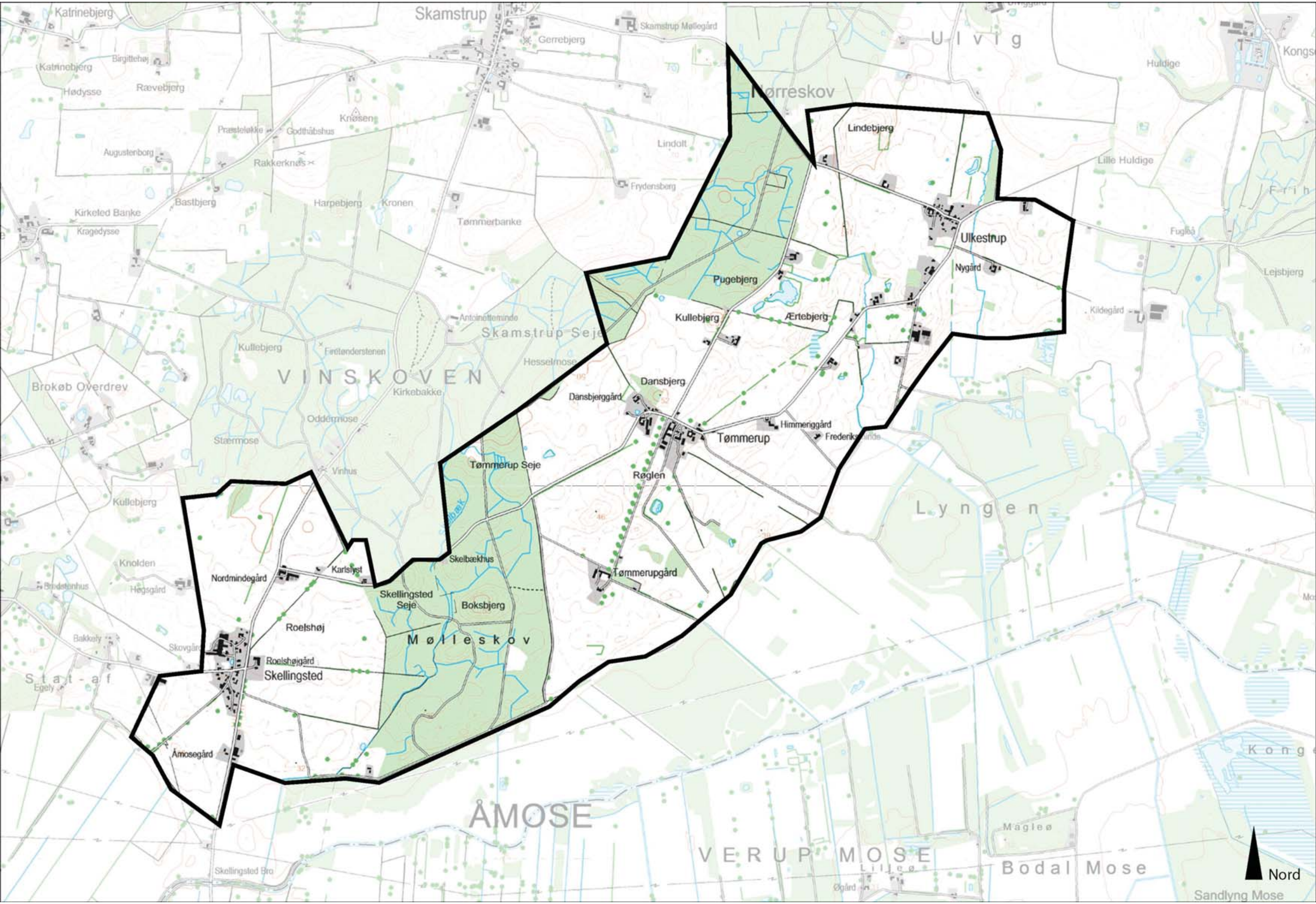
Nord
Ulkestrup
Nygård
Lindebjerg
Nørreskov
Pugebjerg
Kullebjerg
Ærtebjerg
Dansbjerg
Dansbjerggård
Tømmerup
Himmeriggård
Røglen
Tømmerupgård
Tømmerup Seje
Skelbækhus
Skellingsted Seje
Boksbjerg
Mølleskov
Karlslyst
Nordmindegård
Roelshøj
Roelshøjgård
Skellingsted
Åmosegård
VINSKOVEN
Skamstrup Seje
Hesselmose
Kirkebakke
Oddermose
Stærmose
Vinhus
Skamstrup
Gerrebjerg
Skamstrup Møllegård
Ulvig
Huldige
Lille Huldige
Fuglså
Kildegård
Lejsbjerg
Lyngen
ÅMOSE
VERUP MOSE
Bodal Mose
Magleø
Sandlyng Mose
Katrinebjerg
Hødysse
Rævebjerg
Knøsen
Godthåbshus
Augustenborg
Rakkerknøs
Lindolt
Frydensborg
Bastbjerg
Harpebjerg
Kronen
Tømmerbanke
Kirkeled Banke
Kragedysse
Antoinetteminde
Kullebjerg
Brokøb Overdrev
Knolden
Høgsgård
Bakkely
Skovgård
Stat-af
Egely
Skellingsted Bro

Beliggenhed

Området er beliggende i Holbæk Kommunes sydvestlige del, ca 18 km sydvest for Holbæk by. Området grænser mod nord op til område 24 vedebjerg, mod syd og øst til område 23 Store Åmose og mod vest af område 21 Skamstrup.

Området har en udstrækning på ca. 7,5 km^2.

Begrundelse for udvælgelse
Området er forholdsvist isoleret, da der kun er et par veje ind i området. Der er tale om et område, hvor der gennem mange år ikke er sket de store strukturelle ændringer, området fremstår meget autentisk.

Geologi og jordbund

Området er karakteriseret ved at være et morænelandskab med islæt af randmoræne. Den fremherskende jordtype er lerblandet sandjord.

Foto/Illustration/Kort

Terræn

Terrænet er bølget og orienterer sig med et jævnt fald mod Åmosen beliggende syd for området. Terrænet er relativt ensartet, der er en moderat kompleksitet.

Vandelementer

Der findes enkelte mindre søer i området samt afvandingsgrøfter/-kanaler. Ingen større vandelementer er repræsenteret i området.

Dyrkningsform

Området er opdyrket, og fremstår som et klassisk landbrugsland, hvor der er tydelige spor fra stjerneudskiftningen. Især omkring landsbyerne Tømmerup og Skellingsted er denne struktur tydelig. Dele af området anvendes til skovdrift.

Foto/Illustration/Kort

Bebyggelse

Bebyggelsen er primært lokaliseret i de tre landsbyer i området, Tømmerup, Skellingsted og Ulkestrup. Omkring landsbyerne er få spredte, mellemstore gårde. Det ses, at Skellingsted har udviklet sig mere i form af bebyggelser end Tømmerup og Ulkestrup, dette har formodentlig at gøre med landbyens beliggenhed ved en primær forbindelsesvej gennem Åmosen syd for området.

Foto/illustration/Kort

Beplantning

Mølleskov ca. 90 ha og en del af Nørreskov ca. 65 ha er beliggende i området, skovområderne er en del af et større sammenhængende skovområde. Ud over skovene findes enkelte småplantninger, bevoksede diger og solitære træer. Skovene er de mest markante og visuelt dominerende beplantningselementer.

Foto/illustration/Kort

Kulturhistoriske helheder

Området er præget af landsbyernes struktur, men der ud over er der ingen væsentlige kulturhistoriske enkeltelementer.

Foto/illustration/Kort

Tekniske anlæg

Det er et markant fravær af tekniske anlæg i området. Landevejen gennem Skellingsted i nord-sydgående retning er en af de primære forsyningsveje gennem Åmosen.

Foto/illustration/Kort

Rumlige forhold

Skala:	Middel
Rumlig afgrænsning:	Åbent og Lukket
Kompleksitet:	Enkelt
Struktur:	Dominerende
Visuel uro:	Roligt
Støj:	Stille

Afgrænsningen opleves som lukket, hvor der er skov, alle andre steder er der en åben afgrænsning til de tilstødende områder. Området opleves meget roligt og stille. Der er stort set ingen forstyrende elementer, hverken støjmæssige eller visuelle. Landbrugsstrukturen med middelstore marker dominerer hele området, som er let aflæseligt og overskueligt.

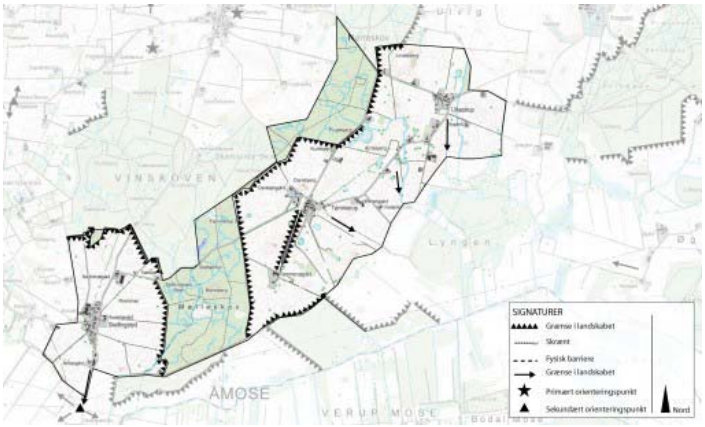

Helheder og enkeltelementer

Kulturhistoriske heleheder
Landsbyerne har tydeligt spor fra stjerneudskiftningen, dette gælder især Tømmerup og Skellingsted.

Markante udsigter og elementer
Der er fra store dele af området udsigt til Åmosen.

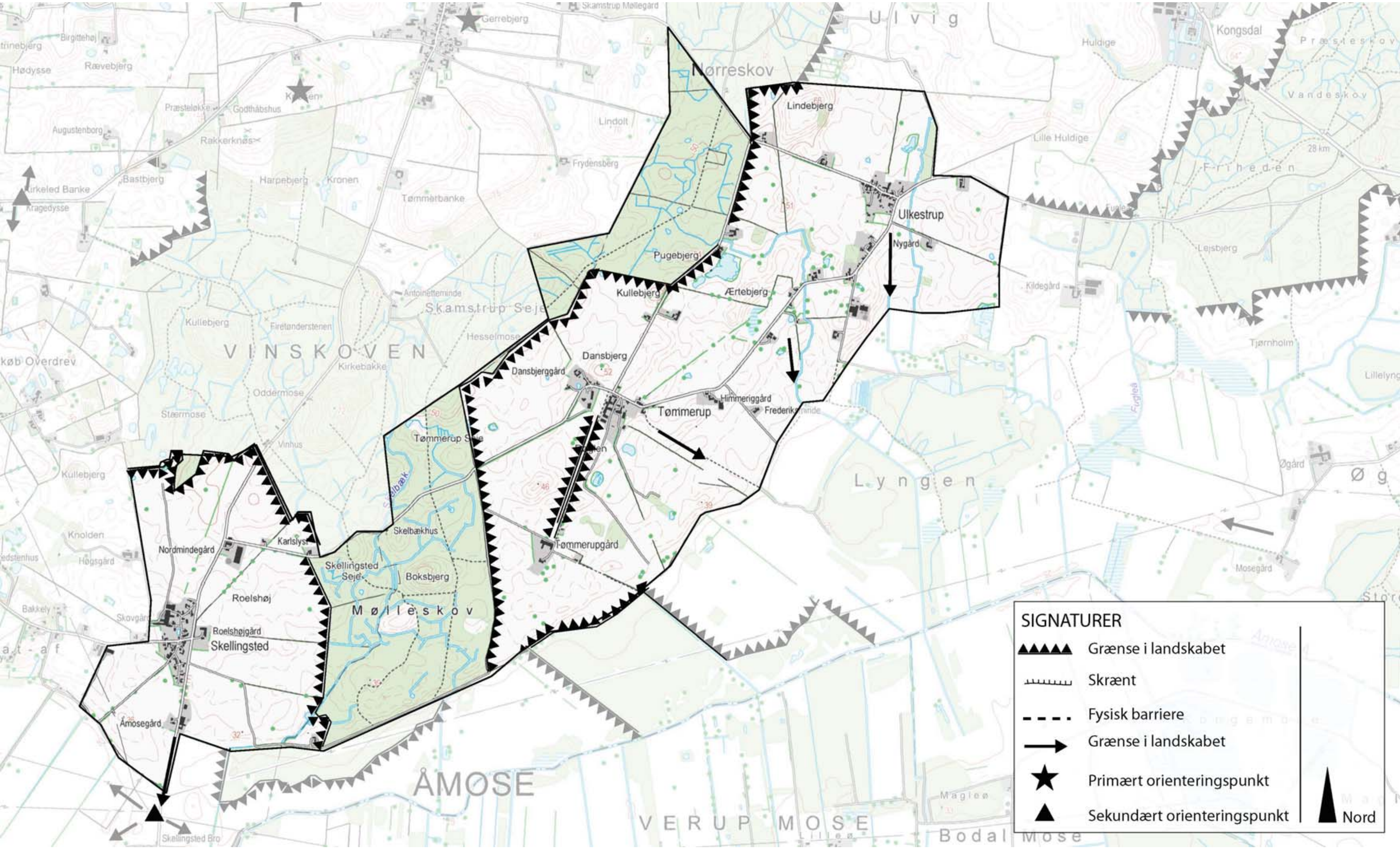
SIGNATURER
Grænse i landskabet
Skrænt
Fysisk barriere
Grænse i landskabet
Primært orienteringspunkt
Sekundært orienteringspunkt
Nord
Ulvig
Nørreskov
Kongsdal
Lindebjerg
Ulkestrup
Nygård
Pugebjerg
Kullebjerg
Ærtebjerg
Dansbjerg
Dansbjerggård
Tømmerup
Himmeriggård
Tømmerupgård
Lyngen
VINSKOVEN
Skamstrup Seje
Møllesko v
Boksbjerg
Skelbækhus
Skellingsted Seje
Karlslyst
Nordmindegård
Roelshøj
Roelshøjgård
Skellingsted
Åmosegård
ÅMOSE
VERUP MOSE
Gerrebjerg
Rævebjerg
Hødysse
Bastbjerg
Kronen
Tømmerbanke
Lindolt
Frydensberg
Lille Huldige
Huldige
Kildegård
Lejsbjerg
Tjørnholm
Øgård
Mosegård
Knolden
Høgsgård
Oddermose
Stærmose
Kirkebakke
Hesselmose
Augustenborg
Godthåbshus
Præstekov
Vandeskov
Friheden
Magleø
Skellingsted Bro

Delområder

Området fremstår meget homogent og der er ingen delområder.

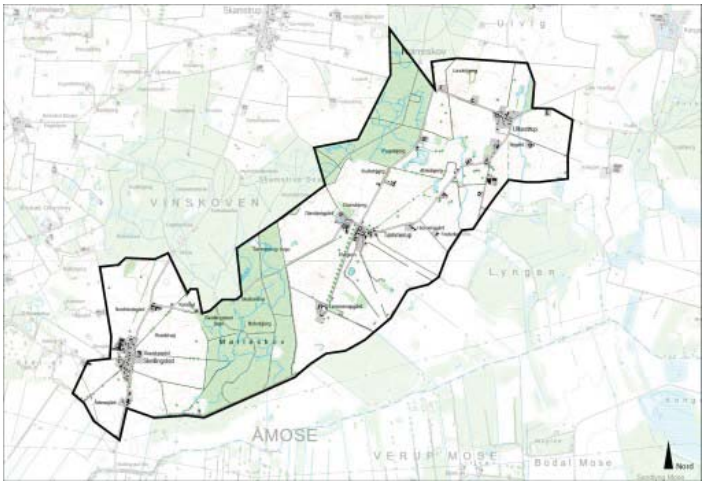

Styrke

Der er tale om et meget klart defineret landskab med en dominerende landbrugsstruktur. Oplevelsen af at færdes i et autentisk område bør bevares og styrkes.

Tilstand

Tilstanden vurederes til at være god og området fremstår meget autentisk, der er ikke sket de store ændringer gennem mange år. Fra syd, hvor Åmosen ligger, er der kun en vej ind i området, hvilket betyder, at området er forholdsvist isoleret. Det ses tydeligt, at netop denne forbindelsesnerve gennem Åmosen har haft betydning for udviklingen af landsbyen Skellingsted. Skellingsted adskiller sig en smule fra de andre landsbyer, idet der her er sket en mindre udvikling i form af bebyggelser i tilknytning til landevejen og landsbyen. Den oprindelige landsbystruktur er derfor ikke helt lige så tydelig som den er i Tømmerup og Ulkestrup.

Sårbarhed

På grund at autenticiteten og det markante fravær af teknske anlæg er området særligt sårbart overfor netop disse elementer. Store staldbygninger bør heller ikke etabeleres i området, med mindre de kan indpasses i den eksisterende struktur og skala og ikke dominerer området visuelt. Udsigten mod Åmosen bør bevares. De bevoksede diger, der er medvirkende til at skabe en intim stemning, er særligt karakteristiske for området og bør bevares og styrkes, dog uden det slører udsigten mod Åmosen.

Særlige landskabelige forhold

Områdets beliggenhed på kanten af Åmosen med skoven som ryg skaber et relativt lukket område, der har en kraftig landskabelig orientering mod det lavere liggende område i syd.

Område 23 Store Åmose

Indledning

- Strategi
- Landskabskarakter
- Beliggenhed

Naturgeografi

- Geologi og Jordbund
- Terræn
- Vandelementer
- Kyst

Kulturgeografi

- Dyrkningsform
- Bebyggelse
- Beplantning
- Kulturhistoriske helheder
- Tekniske anlæg

Rumlig analyse

- Rumlige forhold
- Helheder og enkeltelementer

Delområder

Landskabsvurdering

- Styrke
- Tilstand
- Sårbarhed
- Særlige landskabelige forhold

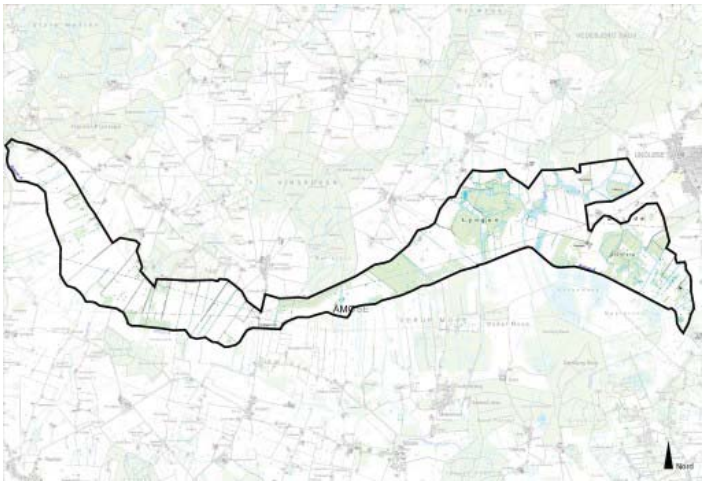

Strategi 3
Landskabskarakter 3
Beliggenhed 3
Geologi og jordbund 4
Terræn 4
Vandelementer 4
Dyrkningsform 4
Bebyggelse 4
Beplantning 4
Kulturhistoriske helheder 5
Tekniske anlæg 5
Rumlige forhold 5
Helheder og enkeltelementer 5
Delområder 6
Styrke 6
Tilstand 6
Sårbarhed 6
Særlige landskabelige forhold 7

Strategi

Målsætning
Området skal tilbageføres til tidligere tiders moseområde. Der skal fortsat være mulighed for ekstensivt landbrug i området i form af græsning. Det er forventeligt, at der vil blive skabt store søområder, som følge af tidligere tiders gravning og sætninger i området. Området skal både fungere som landbrugsjord, naturområde og rekreativt areal.

Anbefalinger
Der må ikke foretages tiltag eller planlægges for ændringer, som kan forhindre en vådgøring af området. Andre tiltag, som kan understøtte det ønskede mål bør fremmes.

Illustration/kort

Landskabskarakter

Karaktergivende landskabselementer
Et terrænmæssigt velafgrænset og sammenhængende moseområde, der er delvist opdyrket. Der er store naturmæssige kvaliteter spredt i området og enkelte højmoser.

Karaktergivende rumlige og visuelle forhold
Området opleves som et åbent landskab i stor skala. Der er udsigt til de mere bakkede områder, som på alle sider omgiver Åmosen. Dog er der ikke tale om lange kig, da udsynes bremses af terrænet der hæver sig.

Afgrænsning
Området strækker landskabeligt ind i Kalundborg og Sorø Kommuner, men afgrænses af kommunegrænsen i syd og vest. Mod nord sker der i forhold til alle de tilgrænsende områder et skift i bebyggelsesstrukturen i det område 23 Store Åmose er fri for bebyggelse. Der ud over ses en ændret anvendelse, og de tilgrænsende områder er alle præget af at være landbrugsland med større skove i flere af områderne.

Nøglekarakteristika
Stort, fladt område fri for bebyggelse. Flere arealer med naturpræg og enkelte højmoser.

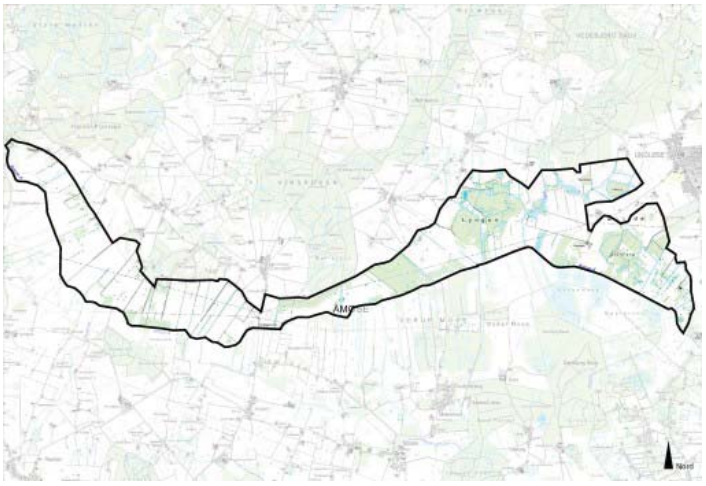

Beliggenhed

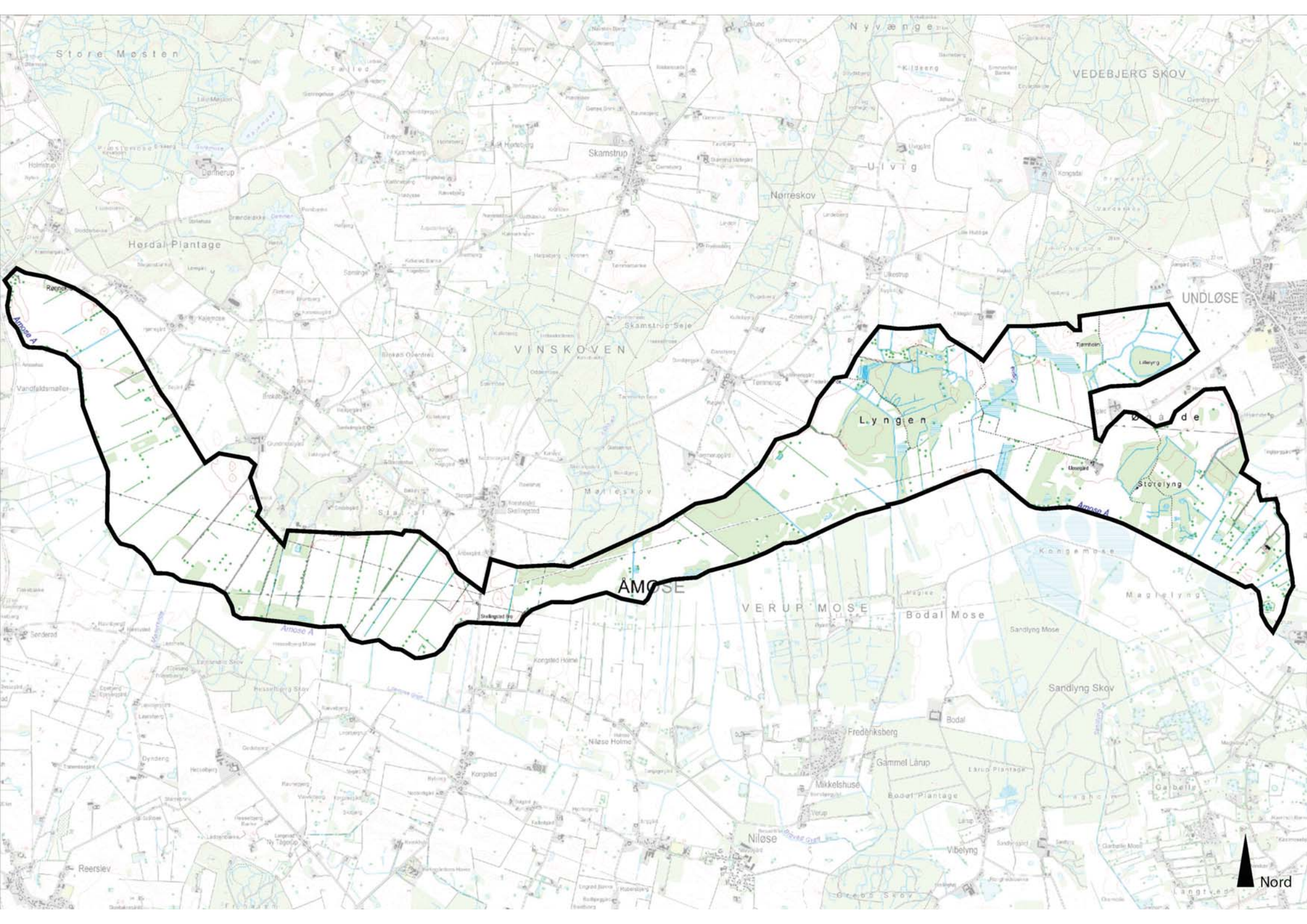
Store Mosten
Nyvænge
VEDEBJERG SKOV
Skamstrup
Ulvig
Nørreskov
Hørdal Plantage
VINSKOVEN
Skamstrup Sø
UNDLØSE
Lyngen
Storelyng
Amose Å
ÅMOSE
VERUP MOSE
Bodal Mose
Sandlyng Mose
Sandlyng Skov
Kongemose
Maglelyng
Bodal
Frederiksberg
Gammel Lårup
Mikkelshuse
Bodal Plantage
Niløse
Vibelyng
Reersiev
Nord

Området er beliggende i kommunens sydvestlige del og grænser mod nord op til områderne 20 Holmstrup, 21 Skamstrup, 22 Tømmerup og 24 Vedebjerg. Mod øst afgrænses området af område 27 Undløse. Hele den syd- og vestlige grænse løber ved kommunegrænsen til Kalundborg og Sorø kommuner. Åmosen som helhed har en udstrækning på ca. 36 km^2.

Området har en udstrækning på ca. 15 km^2.

Begrundelse for udvælgelse
Området er en velafgrænset smeltevandsfloddal og fremstår som et homogent, fladt område i stor skala. Området er markant fri for bebyggelse og ligger lavere end de tilstødende områder.

Geologi og jordbund

Området er karakteriseret ved at være en smeltevandsfloddal. Jordtypen er i hele området humusjord.

Foto/Illustration/Kort

Terræn

Området er terrænmæssigt en velafgrænset flade og der er en moderat kompleksitet i områdets terræn.

Vandelementer

Hele området et et sammenhængende moseområde med enkelte højmoser og forsumpede områder. Åmose Å og flere andre mindre vandløb løber gennem området.

Dyrkningsform

Området blev afvandet i 1960'erne, men flere områder blev hurtigt opgivet at dyrke. I dag (2012) er ca. 30 % af området uopdyrket og flere arealer er af dårlig landbrugsmæssig kvalitet.

Foto/Illustration/Kort

Bebyggelse

Området er fri for bebyggelse.

Foto/illustration/Kort

Beplantning

Bevoksningen i området består primært af sumpskove og tilgroede arealer. Der ses enkelte tilplantninger ved Skellingsted og desuden

Foto/illustration/Kort

højmoseområderne Ulkestrup Lyng og Storelyng. Der findes flere levende hegn i området.

Kulturhistoriske helheder

Hele området er i sig selv en kulturhistorisk helhed, idet der er tale om et afvandet område. Der under 2. verdenskrig været gravet tørv flere steder. I dag er der få spor fra tørvegravningen i form af tørvegrave og enkelte andre spor. Terrænet er flere steder 2-3 meter under oprindeligt niveau.

Foto/illustration/Kort

Tekniske anlæg

Der løber højspændingsledninger gennem området, de samles ved transformatorstationen ved Skellingsted. Der er mange regulerede vandløb og overfaldsbygværker i åen.

Foto/illustration/Kort

Rumlige forhold

Skala:	Stor
Rumlig afgrænsning:	Åbent
Kompleksitet:	Enkelt
Struktur:	Dominerende
Visuel uro:	Roligt
Støj:	Stille

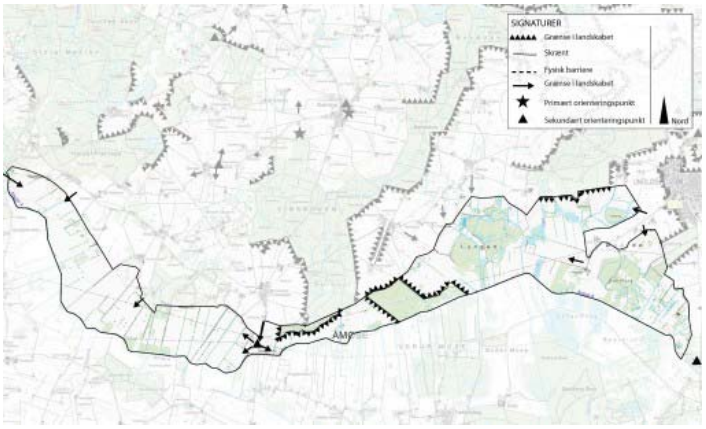

Området opleves som åbent i stor skala. I det der er få veje i området og ingen bebyggelse er der tale om et meget stille område, som også visuelt opleves roligt. De enkelte tekniske anlæg der er tilstede forstyrrer ikke områdets karakter. Området er meget enkelt med en dominerende struktur, der til dels opstår som følge af de mange afvandingskanaler og markstrukturen.

Helheder og enkeltelementer

Geologi
Området er geologisk meget homogent da der er tale om en sammenhængende smeltevandsfloddal.

Naturarealer og skove
Der er flere naturarealer i området, men kun få velbevarede.

Kulturhistoriske helheder
Hele området er en kulturhistorisk helhed med historie om afvandingen af området. Arkæologisk er der tale om et meget værdifuldt område med spor fra tidligere bosættelser. Området har i stenalderen været udnyttet til fiskeri.

Særligt samspil mellem natur og kultur

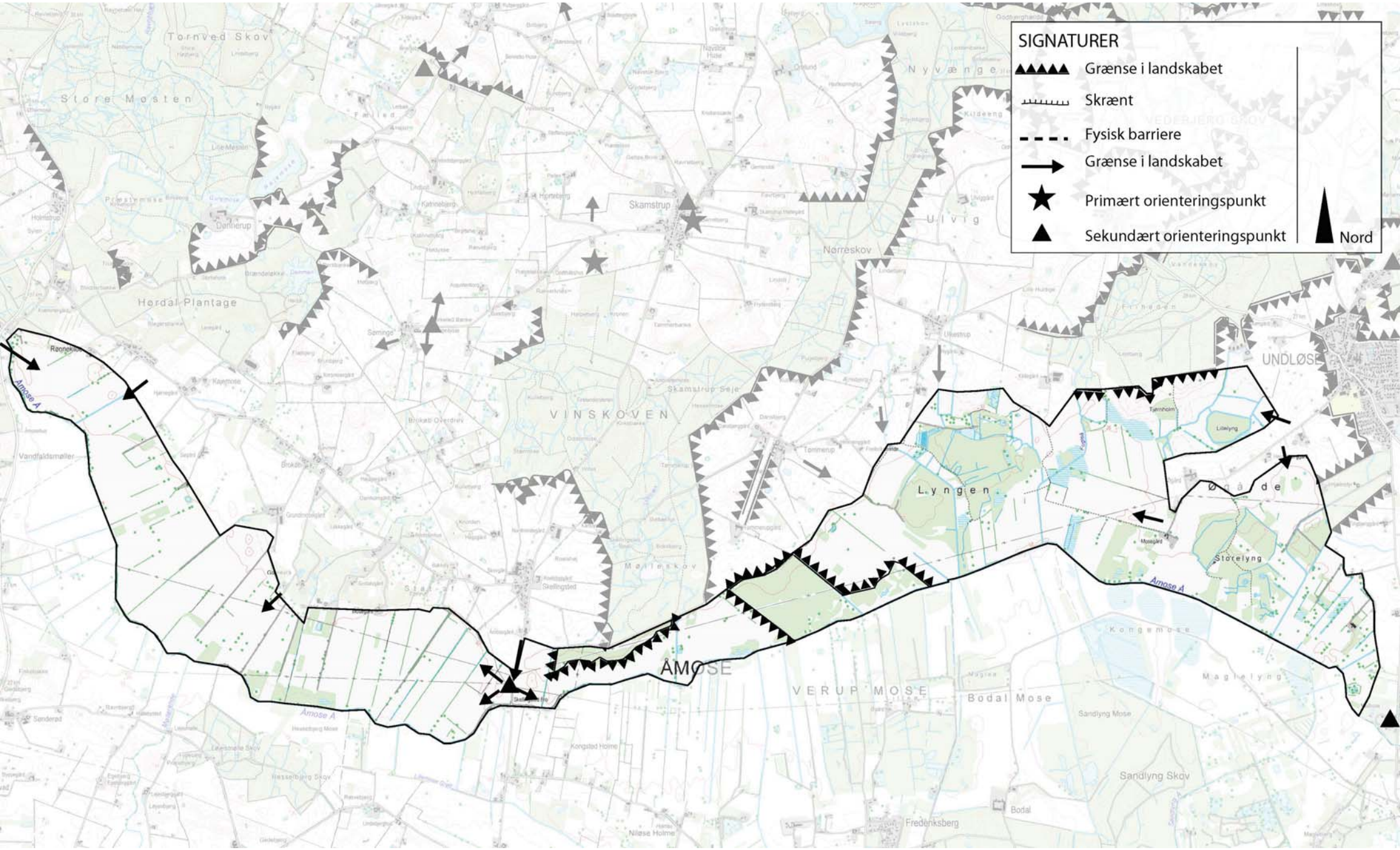
SIGNATURER
Grænse i landskabet
Skrænt
Fysisk barriere
Grænse i landskabet
Primært orienteringspunkt
Sekundært orienteringspunkt
Nord
Tornved Skov
Store Mosten
Hørdal Plantage
Skamstrup
Nørreskov
Ulvig
Nyvænge
VINSKOVEN
Skamstrup Seje
Mølleskov
Lyngen
Storelyng
UNDLØSE
ÅMOSE
VERUP MOSE
Bodal Mose
Kongemose
Maglelyng
Sandlyng Skov
Fredenksberg
Bodal
Amose A
Vandfaldsmøller
Kongsted Holme
Niløse Holme

Som følge af afvandingen af området og de nedlagte ladbrug er der opstået et særligt samspil, hvor naturen er sprunget frem på et kultuhistorisk grundlag.

Særlige rumlige og visuelle forhold
Hele området er meget uforstyrret og der er generelt store vidder.

Markante udsigter og elementer
Som følge af det relativt flade terræn er der internt i Åmosen lange kig på langs og tværs.

Delområder

23.01 Ulkestrup Lyng
Højmoseområde som er kraftigt afvandet. Der er kun få områder af egentlig højmose tilbage. Kraftig tilgroet med sumpskov af birk, el, pil og eg. Mod sydøst er sket tilplantning med gran. Centralt i området er et bånd af afgræssede enge lang den kraftigt regulerede Lyngbæk.

23.02 Storelyng
Højmoseområde som er kraftigt afvandet. Kraftigt tilgroet med skov af birk, pil og el. Mindre tilplantninger af gran. Spredt i området er mindre åbne arealer. Flere mindre vandhuller i området. Områder bærer præg af jagtinteresser.

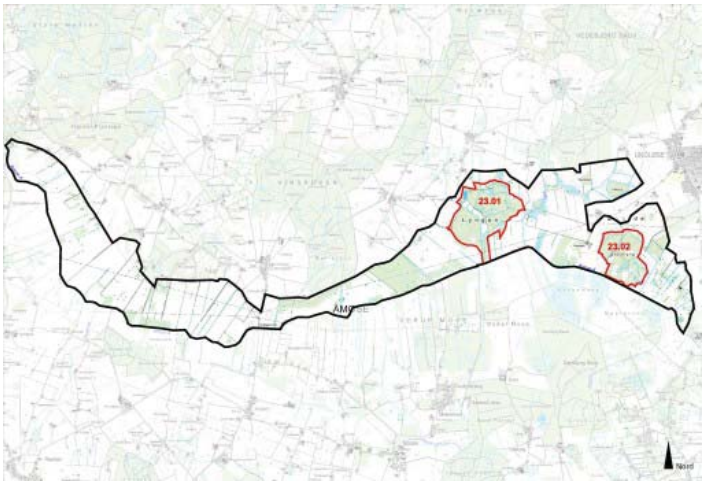

Styrke

Stort og enestående landskab, som er markant ved at være fri for bebyggelse. Enestående kulturhistorie og naturindhold. Ved retablering af mosen vil blive skabt et landskab af høj national værdi.

Tilstand

Området ændrede markant karakter i forbindelse med afvandingen i 1960'erne, hvor det tidligere udbredte moseområde blev omdannet til afvandede markflader. Landbruget er siden hen opgivet flere steder og området er under delvis tilgroning. Tilstanden vurderes overordnet set til at være middel god.

Sårbarhed

Området er allerede stærkt påvirket af afvandingen fra 1960'erne. Yderligere afvanding vil forringe området yderligere. En intensivering af landbrugsdriften vil ødelægge såvel naturindholdet som kulturværdierne. Men omvendt vil et totalt ophør af dyrkning og især græsning medføre kraftig tilgroning, som vil sløre de landskabelige værdier.

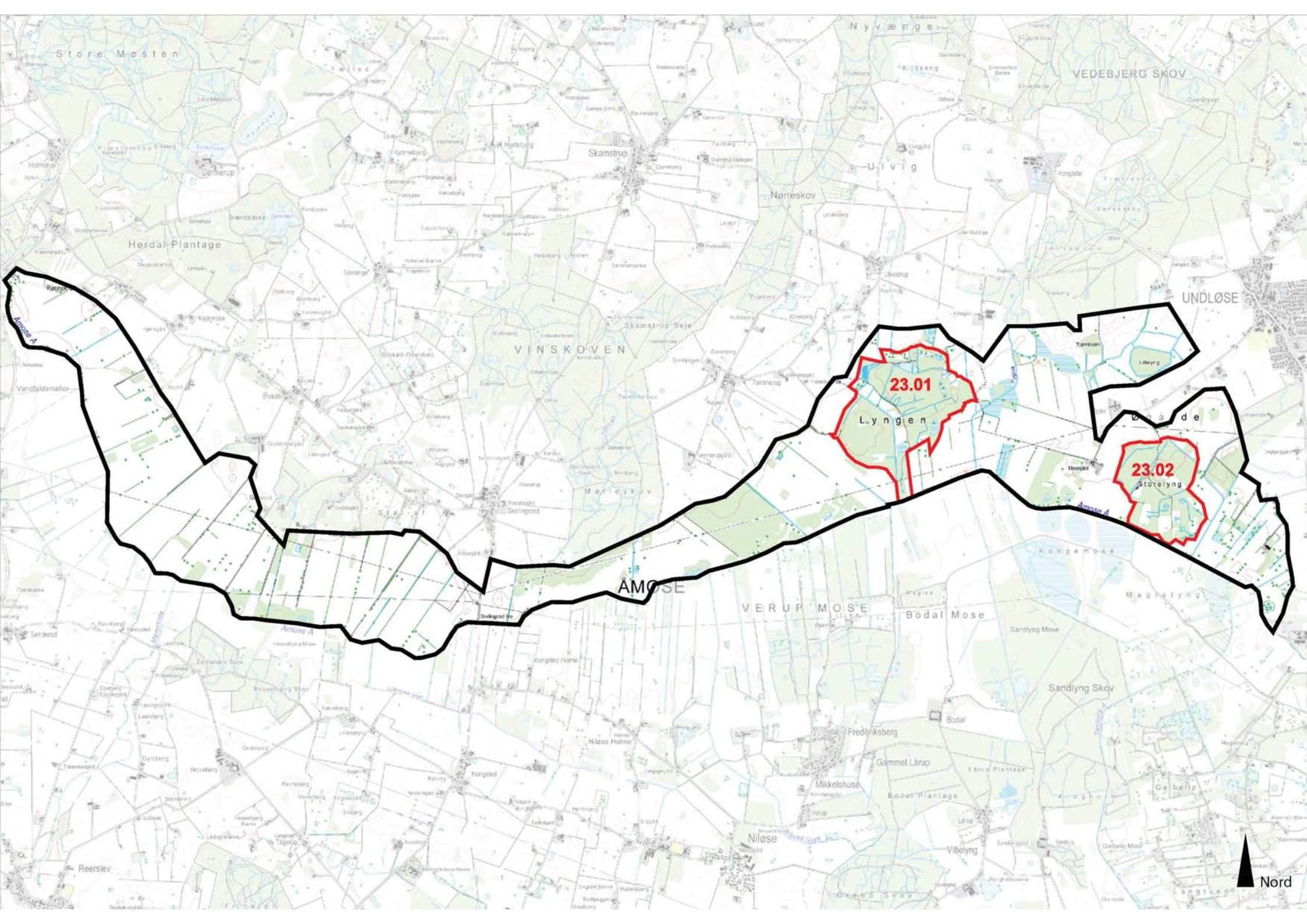
23.01
Lyngen
23.02
Storelyng
ÅMOSE
VERUP MOSE
VINSKOVEN
VEDEBJERG SKOV
UNDLØSE
Nørreskov
Skamstrup
Hørdal Plantage
Bodal Mose
Sandlyng Skov
Nord

Særlige landskabelige forhold

Den store moseflade
Selve Åmosen med den store flade er et enestående landskab, hvor landskabsoplevelsen er væsentlig forskellig fra andre områder i kommunen. Et meget stort landskab, som afgrænses af de markante bakker mod nord og tilsvarende højtliggende områder i Sorø Kommune.

Højmoserne
Enestående naturtyper, som dog er i noget forfald. Stadig stort naturindhold. Eneste højmoser i Holbæk kommune

Kulturhistorien
Hele Åmosen er af international betydning arkæologisk set, men også den nyere historie med tørvegravning er af betydning. Der er flere steder i landskabet spor af tørvegravningen i form af af tørvegrave og andre kulturspor.

Vandløbene
Vandløbene er alle stærkt regulerede. Deres naturværdi er ringe, men tilsammen indgår de i kulturhistorien omkring afvandingen af mosen. De fremtræder alle som enten kanallignende vandløb eller som rørlagte.

Område 24 Vedebjerg

Indledning

- Strategi
- Landskabskarakter
- Beliggenhed

Naturgeografi

- Geologi og Jordbund
- Terræn
- Vandelementer
- Kyst

Kulturgeografi

- Dyrkningsform
- Bebyggelse
- Beplantning
- Kulturhistoriske helheder
- Tekniske anlæg

Rumlig analyse

- Rumlige forhold
- Helheder og enkeltelementer

Delområder

Landskabsvurdering

- Styrke
- Tilstand
- Sårbarhed
- Særlige landskabelige forhold

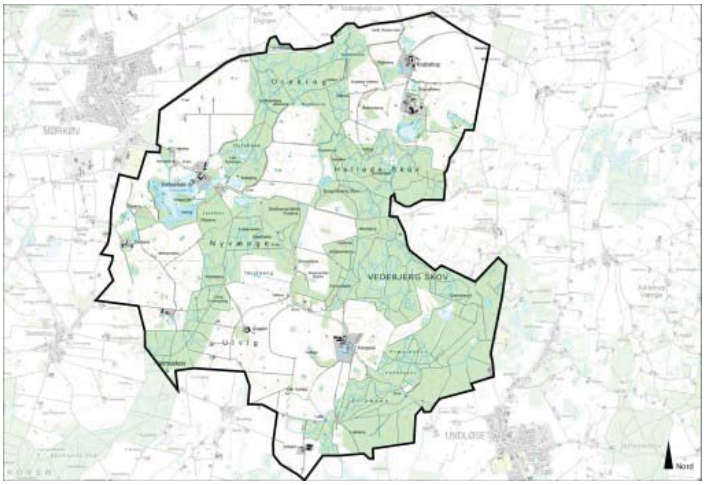

Strategi 3
Landskabskarakter 3
Beliggenhed 4
Geologi og jordbund 4
Terræn 4
Vandelementer 4
Dyrkningsform 4
Bebyggelse 4
Beplantning 5
Kulturhistoriske helheder 5
Tekniske anlæg 5
Rumlige forhold 5
Helheder og enkeltelementer 5
Delområder 6
Styrke 6
Tilstand 6
Sårbarhed 7
Særlige landskabelige forhold 7

Strategi

Målsætning
Området bør bevares som et klassisk herregårdslandskab, hvor vekselvirkningen mellem store markstrukturer og skovområder skaber forskellige rumlige og landskabelige oplevelser i området. Området omkring Knabstrup Teglværk er en unik kulturhistorisk helhed og den specielle stemning og intimitet i området bør bevares og styrkes. Området som helhed bør ikke tilføres nye tekniske anlæg.

Anbefalinger
På trods af at området i sig selv er meget oplevelseserigt, er der ingen rekreative anlæg og der er en begrænset adgang til skove og naturarealer. De tre herregårde Torbenfeld, Knabstrup og Kongsdal er oplevelsesrige, men fremstår meget private og tilfører således ikke området ikke en egentlig kulturel oplevelse. Adgangen til skove og naturarealer kan med fordel forbedres, så områdets rekreative kvaliteter bliver mere tilgængelige. Ved etablering af nye store bygninger eller skovområder bør det tilstræbes, ikke at sløre de åbne landskabsrum.

Illustration/kort

Landskabskarakter

Karaktergivende landskabselementer
Herregårdenes beliggenhed i åbent landsbugsland mellem store skovarealer skaber særlige oplevelser og rumlige forhold i området.

Karaktergivende rumlige og visuelle forhold
Områdets terræn opleves som meget kuperet, da der er tale om store, rullende bakker. Terrænet i sig selv, skaber en speciel dynamik, der understreges af de mange bevoksede diger. Når man færdes i området føres man gennem et landskab, der veksler mellem lukkede rum i skovene og åbne rum i landbrugslandet.

Afgrænsning
Afgrænsningen er primært bestemt af skalaen, herregårdslandskabet og de få bebyggelser. Mod nord overgår landskabet til et mere traditionelt landbrugsområde med større, fritliggende gårde og landsbybebyggelser. Mod øst sker der ligeledes en overgang til et traditionelt landbrugsland, her med forholdsvis store markenheder og spredt bebyggelse. Mod syd går grænsen ved overgangen til en klassisk landsbystruktur med tydelige spor fra stjerneudskiftningen og mod vest er der tale om et landskab i en forhodlsvis stor skala, med meget spredt bebyggelse.

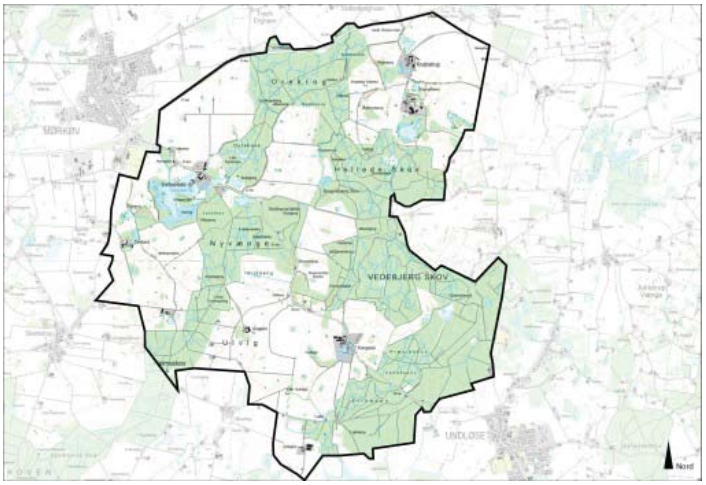

Nøglekarakteristika

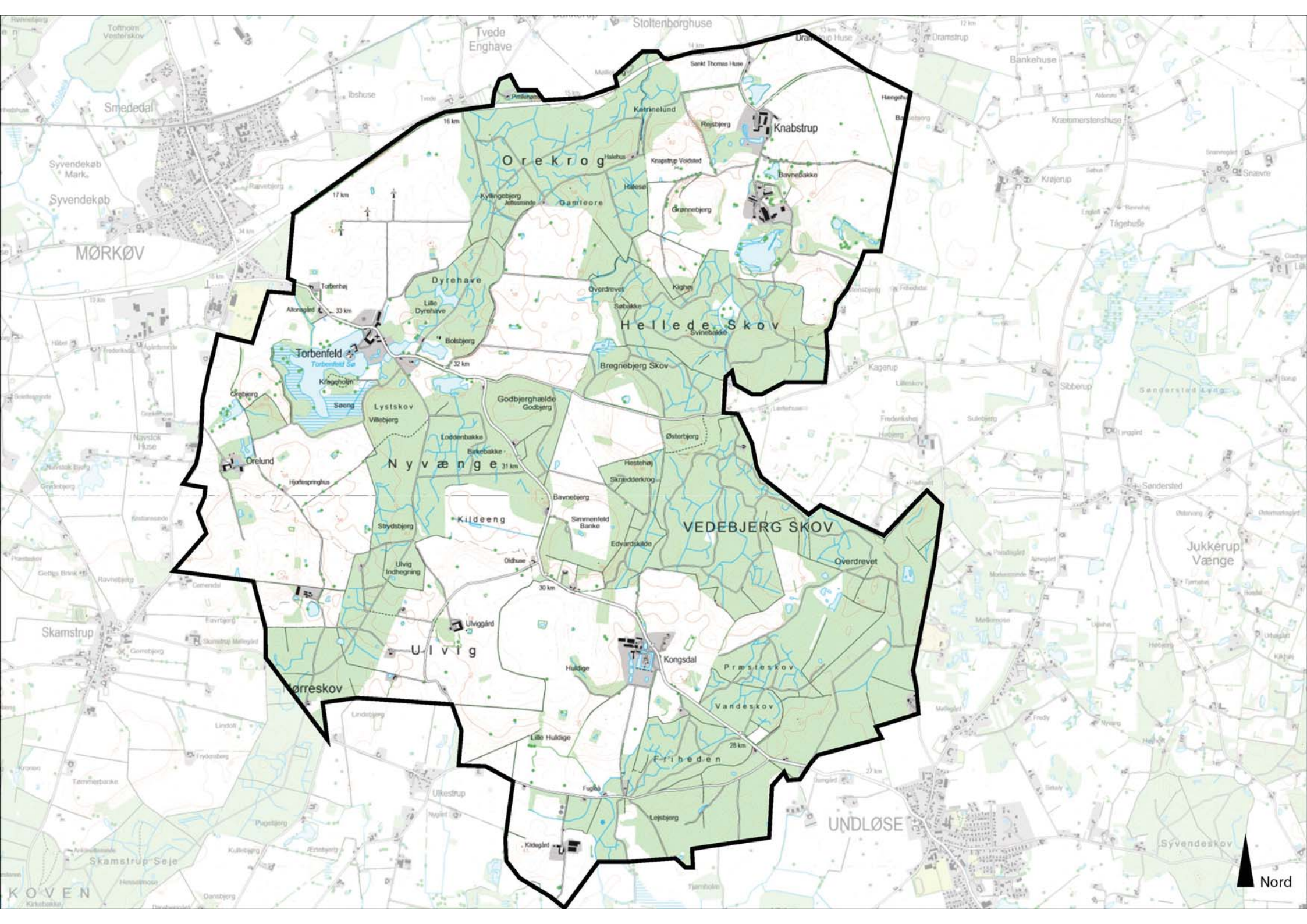
Knabstrup
Orekrog
Hellede Skov
Dyrehave
Torbenfeld
Nyvænge
Lystskov
Godbjerghælde
Bregnebjerg Skov
VEDEBJERG SKOV
Overdrevet
Præsteskov
Vandeskov
Friheden
Kongsdal
Ulvig
Ulvig Indhegning
Kildeeng
Simmenfeld Banke
Edvardskilde
Lille Huldige
Huldige
Lejsbjerg
Bavnebjerg
Østerbjerg
Hestehøj
Skrædderkrog
Loddenbakke
Birkebakke
Villebjerg
Bolsbjerg
Søbakke
Svinebakke
Kighøj
Halehus
Knapstrup Voldsted
Bavnebakke
Grønnebjerg
Kyllingebjerg
Jellesminde
Gamleore
Lille Dyrehave
Torbenhøj
Krogholm
Søeng
Grebjerg
Orelund
Hjortespringhus
Strydsbjerg
Oldhuse
Ulviggård
Kildegård
Fuglsø
Sankt Thomas Huse
Rejsbjerg
Katrinelund
Hængehus
Halsnæs
Tvede Enghave
Stoltenborghuse
Bankehuse
Dramstrup
Dramstrup Huse
Krænmerstenshuse
Krejerup
Tågehuse
Snævre
Kagerup
Slibberup
Søndersted
Søndersted Lyng
Jukkerup Vænge
Smededal
Syvendekøb Mark
Syvendekøb
MØRKØV
Tofthoim Vesterskov
Ibshuse
Navstok Huse
Skamstrup
Skamstrup Møllegård
Skamstrup Sø
Tørreskov
Ulkestrup
UNDLØSE
Syvendeskov
KOVEN
16 km
17 km
19 km
30 km
31 km
32 km
33 km
34 km
28 km
27 km
Nord

Herregårde, stor skala, store markenheder beliggende mellem store skovområder.

Beliggenhed

Området er beliggende ca. 14 km sydvest for Holbæk By, umiddelbart sydøst for Mørkøv. området grænser mod nord op til område 16 Knabstrup, mod øst til område 25 Krøjerup og område 26 Undløse nord. Mod syd afgrænses området af områderne 27 Undløse, 23 Store Åmose og 22 Tømmerup. Mod vest grænser området op til områderne 17 Stigs bjergby og 21 skamstrup.

Området har en udstrækning på ca. 23,5 km^2.

Begrundelse for udvælgelse
Herregårdslandskab med tre herregårde, store maker og skove, området er markant fri for anden bebyggelse.

Geologi og jordbund

Morænelandskab med dødisbakker og randmoræne. Der er større forekomster af moræneler, der ud over er den fremherskende jordtype sandblandet lerjord.

Foto/Illustration/Kort

Terræn

Storskala landskab med store rullende bakker. Mod nord, syd og øst er de tilstødende områder mere flade eller udfladende.

Vandelementer

Der findes flere mindre søer i området samt en del afvandede moseområder. Enkelte af søerne er opstået som følge af lergravning.

Dyrkningsform

Herregårdslandskab med store markenheder, desuden store områder med skovbrug. Enkelte steder omkring søer og moser findes halvkultur/natur.

Foto/Illustration/Kort

Bebyggelse

Området er præget af meget få bebyggelser, de tre herregårde, Trobenfeld, Knabstrup og Kongsdal dominerer området. Spredt i området

Foto/illustration/Kort

findes en del arbejderboliger som hører til herregårdene. I den nordlige del af området ligger også Knabstrup teglværk og keramikfabrik, som dog ikke har været i drift siden 1988. I den sydlige del af området er få større gårde beliggende.

Beplantning

Området er præget af store og gamle skove og fremstår generelt med megen beplantning af forskellig karakter. Beplantningen skaber i samspil med terrænet et dynamisk og intimt landskab. Omkring herregårdene er mange vildtremiser. Der forekommer småplantninger, sumpskov/krat, flere bevoksede diger, Alleér, vejtræer og solitæretræer.

Foto/illustration/Kort

Kulturhistoriske helheder

Knabstrup teglværk og keramikfabrik og området omkring udgør en kulturhistorisk helhed, teglværket har præget den nordlige del af området og kulturmiljøet gennem sine 130 år som teglværk med produktion. Teglværket lukkede endeligt i 1988 og idag er området under transformation til et kulturelt bosted for kreative sjæle. Herregårdene og deres historie har i høj grad præget områdets udvikling og storskalastruktur med landbrug, skovbrug og mange arbejderboliger i skovene. I til knytning til herregården Torbenfeld ligger Frydendal kirke, navnet stammer fra en periode, hvor Torbenfeld hed Frydendal. Kirken er områdets eneste.

Foto/illustration/Kort

Tekniske anlæg

Området er markant fri for tekniske anlæg, Skovvejen løber ved områdets nordlige grænse. Der er enkelte vindmøller i omlrådets nordvestlige del, disse er placeret i tilknytning til Skovvejen og dominerer ikke området visuelt.

Foto/illustration/Kort

Rumlige forhold

Skala:	Stor
Rumlig afgrænsning:	Blandet
Kompleksitet:	Enkelt
Struktur:	Dominerende
Visuel uro:	Roligt
Støj:	Stille

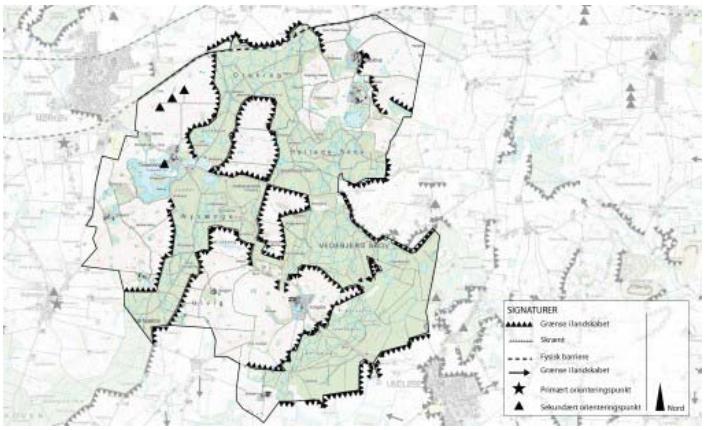

Afgrænsningen til naboområderne er åben-transparent, hvor der er marker og lukket, hvor der er skov. Det åbne land ligger som lommer og klart definerede områder mellem skovene. Især mod vest er grænsen åben og byen Mørkøv anes enkelte steder. Herregårdslandskabets store skala og landbrugsstruktur er dominerende i området, som generelt opleves roligt og stille og uden nogen form for kompleksitet.

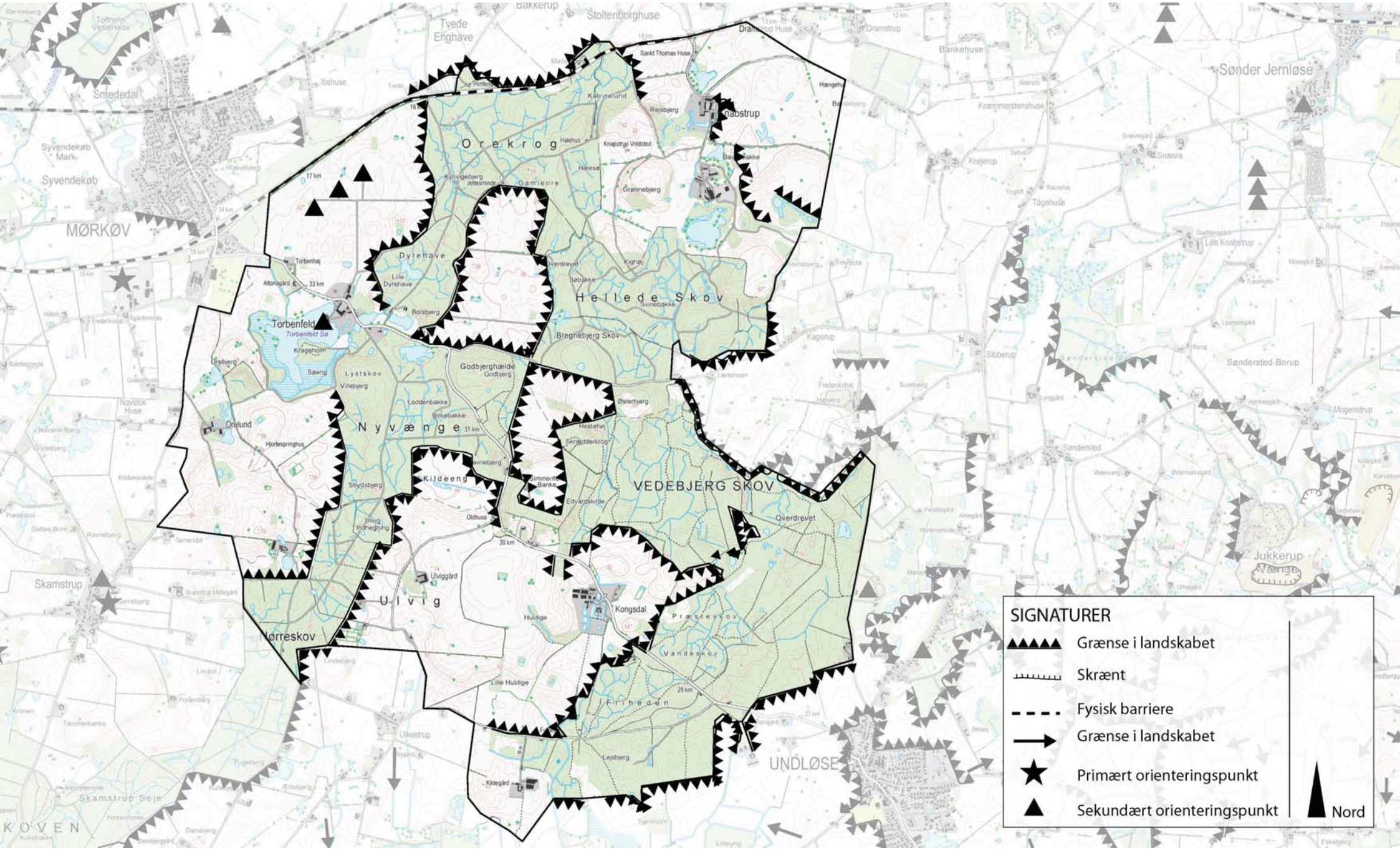
SIGNATURER
Grænse i landskabet
Skrænt
Fysisk barriere
Grænse i landskabet
Primært orienteringspunkt
Sekundært orienteringspunkt
Nord
Orekrog
Hellede Skov
Nyvænge
VEDEBJERG SKOV
Ulvig
Friheden
Præstelskov
Vandeskov
Kongsdal
Torbenfeld
Dyrehave
Lille Dyrehave
Lystskov
Godbjerghælde
Bregnebjerg Skov
Kildeeng
Ulvig Indhegning
Lille Huldige
Huldige
Nabstrup
Sønder Jernløse
MØRKØV
Syvendekøb
Skamstrup
Jukkerup
UNDLØSE
Søndersted-Borup
Skamstrup Sø
KOVEN

Helheder og enkeltelementer

Terræn
Det kuperede landskab med de store rullende bakker er en oplevelse i sig selv.

Skove
der er mange store og sammenhængende skove i området, hvilket tilfører rekreative værediер. Der ses mange bevoksede diger i det åbne land.

Kulturhistoriske heleheder
Herregårdene Torbenfeld, Knabstrup og Kongsdal. De tre herregårde fremstår meget forskellige og er en oplevelse hver for sig. Området omkring Knabstrup teglværk og keramikfabrik er en kulturhistorisk helhed i sig selv.

Særligt samspil mellem natur og kultur
Herregårdslandskabet med de store markenheder lokaliseret mellem skovene.

Særlige rumlige og visuelle forhold
Samspillet mellem markstrukturen og terrænet giver en særlige oplevelse.

Delområder

24.01 Knabstrup Teglværk
Knabstrup teglværk repreæsenterer en af de tidlige industrier i danmark og har præget området og kulturmiljøet omkring gennem de 130 år med produktion af tegl og keramik. Siden 1988 har der ikke været produktion på stedet og det har udviklet sig til hjemsted for et kreativt økologisk fælleskab, som bl.a. arbejder på at restaurere teglværket med bæredygtige materialer.

Omkring teglværket findes arbejderboliger, som dog har gennemgået en markant ændring gennem tiden. I det omkringliggende landskab ses flere søer eller tidligere lergrave samt spor fra tipvogne, der blev anvendt i forbindelse med produktionen. Teglværket er beliggende i det nordøstlige hjørne af område 24, umiddelbart syd for herregården Knabstrup.

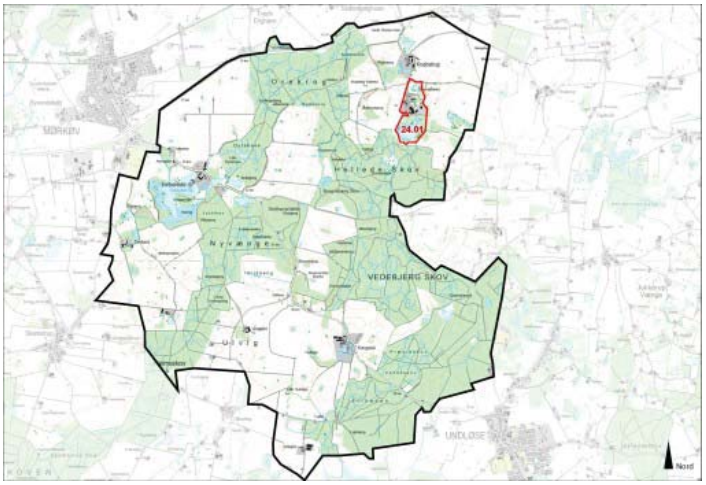

Styrke

Det ses som en styrke, at det er så få tekniske anlæg i området, dette bør bevares. Hvis tekniske anlæg skal lokaliseres og etabeleres i området, bør det ske i den nordlige del i tilknytning til Skovvejen, som allerede præger denne del af området i et vist omfang. Områdets styrke ligger desuden i den dominerende storskala landbrugsstruktur og det markante herregårdslandskab.

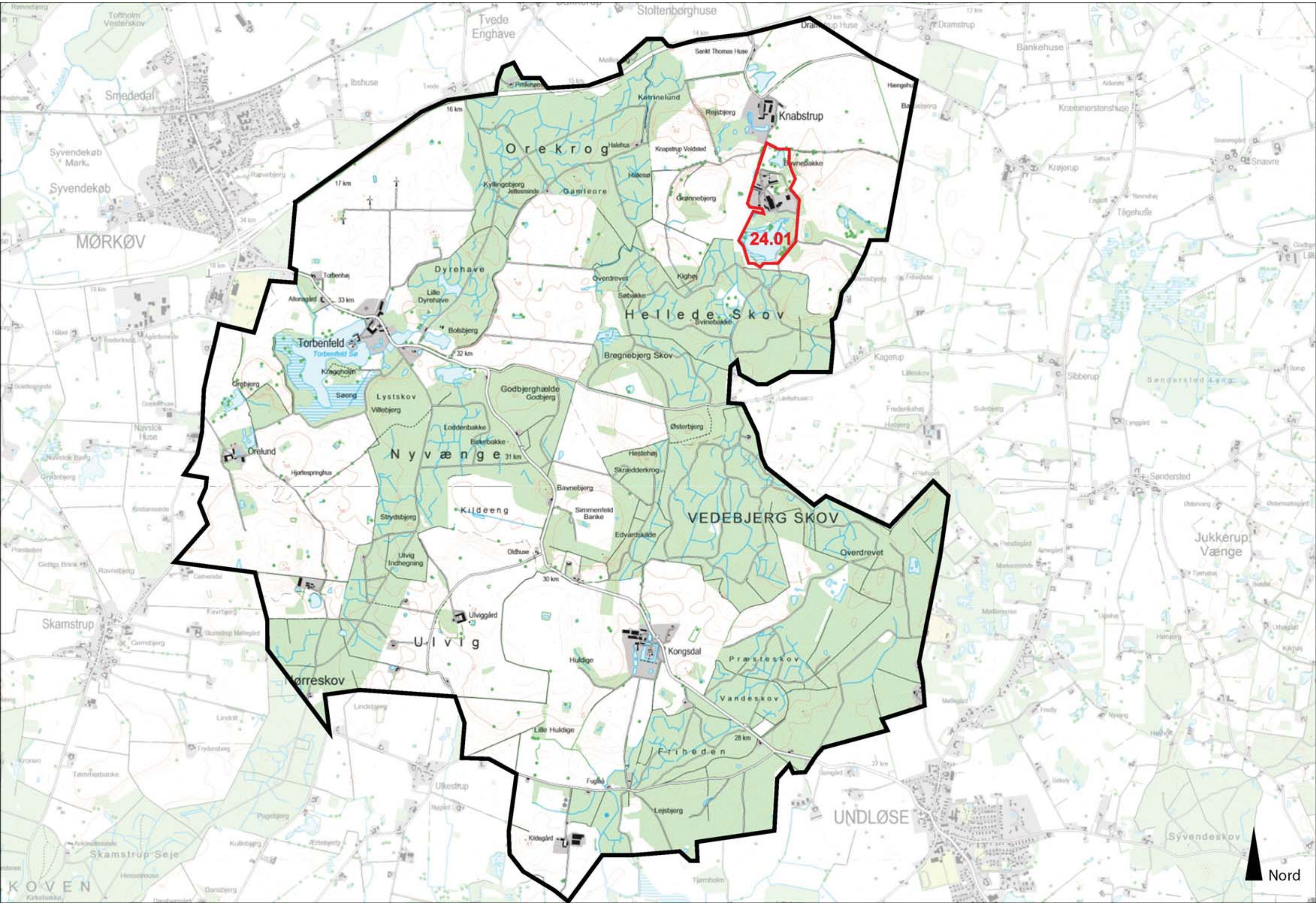

24.01
Nord
Orekrog
Helledе Skov
VEDEBJERG SKOV
Nyvænge
Ulvig
Nørreskov
Torbenfeld
Torbenfeld Sø
Knabstrup
Kongsdal
Dyrehave
Lille Dyrehave
Bregnebjerg Skov
Præsteskov
Vandeskov
Friheden
Overdrevet
Kildeeng
Lystskov
Godbjerghælde
Godbjerg
MØRKØV
UNDLØSE
Stoltenborghuse
Tvede Enghave
Smededal
Syvendekøb Mark
Syvendekøb
Skamstrup
Skamstrup Seje
Jukkerup Vænge
Syvendeskov
Dramstrup
Bankehuse
Krøjerup
Snævre
Tågehuse
Søndersted
Kagerup
Sibberup
Ulkestrup
Ulviggård
Orelund
Lejsbjerg
Lille Huldige
Huldige
Østerbjerg
Hestehøj
Skrædderkrog
Bavnebjerg
Simmenfeld Banke
Edvardskilde
Strydsbjerg
Ulvig Indhegning
Villebjerg
Loddenbakke
Birkebakke
Katrinelund
Gamleore
Kyllingebjerg
Grønnebjerg
Rejsbjerg
Sankt Thomas Huse
Knapstrup Voldsted
Bavnebakke
Kighøj
Søbakke
Svinebakke
Bolsbjerg
Torbenhøj
Altonagård
Krageholm
Søeng
Grebjerg
Hjortespringhus
Oldhuse
Fuglsø
Kildegård
Lindebjerg
Søndersted Lyng
KOVEN
16 km
17 km
32 km
33 km
31 km
30 km
28 km

Tilstand

Området tilstand er god og området opleves meget autentisk, herregårdslandskabet fremstår intakt og området er markant fri for nybyggeri, tekniske anlæg og større veje. Skovene i området er ligeledes gamle. De største ændringer i anvendelsen af området er sket ved Knabstrup Teglværk efter produktionens ophør.

Sårbarhed

Overordnet har området en middel sårbarhed overfor nye elementer. Området er især sårbart overfor tekniske anlæg, dog kan der etableres enkelte store staldbygninger i tilknytning til de eksisterende. Da skalaen i forvejen er stor vil staldbygningerne kunne indpasses på respektfuld vis i forhold til den eksisterende struktur. Skovrejsning i tilknytning til de eksisterende skove kan forekomme, så længe oplevelsen af og afvekslingen mellem åbne og lukkede rum i landskabet bevares.

Særlige landskabelige forhold

Området er meget homogent den store skala kommer til udtryk i både markstrukturen og skovenes størrelse. Dynamikken, der opstår ved samspillet mellem disse to elementer, skaber forskellige rumlige oplevelser.

Område 25 Krøjerup

Indledning

- Strategi
- Landskabskarakter
- Beliggenhed

Naturgeografi

- Geologi og Jordbund
- Terræn
- Vandelementer
- Kyst

Kulturgeografi

- Dyrkningsform
- Bebyggelse
- Beplantning
- Kulturhistoriske helheder
- Tekniske anlæg

Rumlig analyse

- Rumlige forhold
- Helheder og enkeltelementer

Delområder

Landskabsvurdering

- Styrke
- Tilstand
- Sårbarhed
- Særlige landskabelige forhold

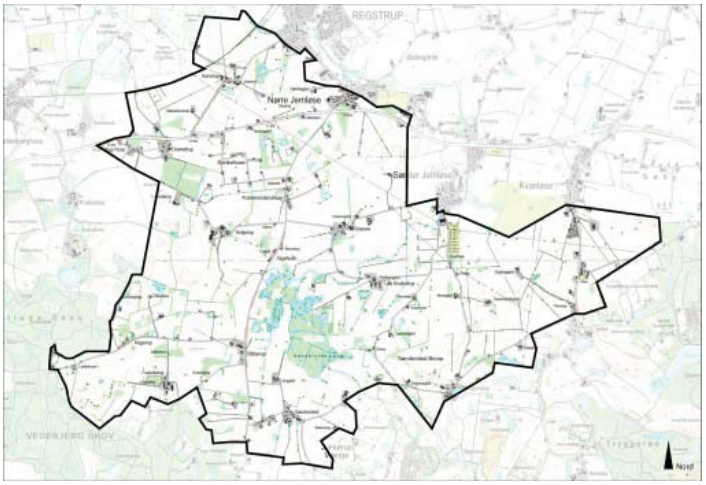

Strategi 3
Landskabskarakter 3
Beliggenhed 3
Geologi og jordbund 4
Terræn 4
Vandelementer 4
Dyrkningsform 4
Bebyggelse 4
Beplantning 5
Kulturhistoriske helheder 5
Tekniske anlæg 5
Rumlige forhold 5
Helheder og enkeltelementer 6
Delområder 7
Styrke 7
Tilstand 8
Sårbarhed 8
Særlige landskabelige forhold 8

Strategi

Målsætning
Området bør bevares som åbent landbrugsland. Autenticiteten bør bevares, men da området samtidig virker til at have en rimelig robusthed over for nye elementer af samme skala, så kan der ske en vis udvikling. Det kan forventes, at flere af gårdene vil overgå til hobbybrug eller deltidsbrug. Der forventes ikke at være grundlag for intensivt landbrug.

Anbefaling
Der bør gives mulighed for, at området kan udvikle sig mod en mere sammensat karakter. Der bør derfor gives mulighed for en vis grad af tilplantning og etablering af levende hegn. De markante udsigter skal bevares.

Illustration/kort

Landskabskarakter

Roligt og ensartet landskab med mange elementer som hegn, landsbyer, små naturområder og småplantninger. Området virker som relativt uforandret til trods for, at der er tilføjet nogle nye elemetnter af en væsentlig størrelse, som f.eks. vindmøllerne mod nordøst. Området har generelt en vis grad af autenticitet til trods for, at landbruget stadig er fungerende i området. Der er dog ikke sket væsentlige udbygninger af landbrugsbedrifterne.

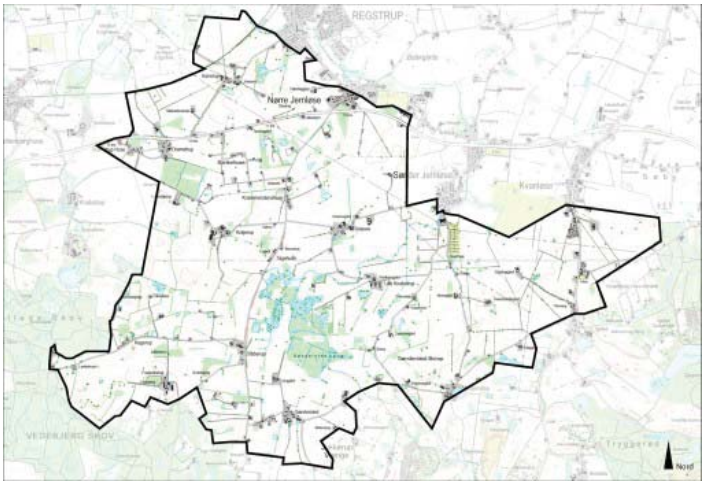

Karaktergivende landskabselementer
Det dominerende landskabselement er landbrugslandet med de mellemstore gårde og de tætliggende landsbyer. Der er kun kommet få nye elementer til området, hvor det især er vindmøllerne i den nordlige del, som dominerer.

Karaktergivende rumlige og visuelle forhold
Terrænet giver, på trods af de relativt begrænsede højdeforskelle, sammen med beplantningerne området en vis overskuelighed. Samtidig opfattes området som åbent med lange udsyn de fleste steder. Enkelte steder opleves nogle af kommunens længste udsigter.

Afgrænsning
Området er åbent uden markante grænser. Overgangen til naboområderne er noget diffus - især mod syd og vest.

Nøglekarakteristika
Typisk landbrugsland med gårde af mellemstor størrelse. Mange landsbyer og småelementer som hegn, småplantninger og små naturtyper.

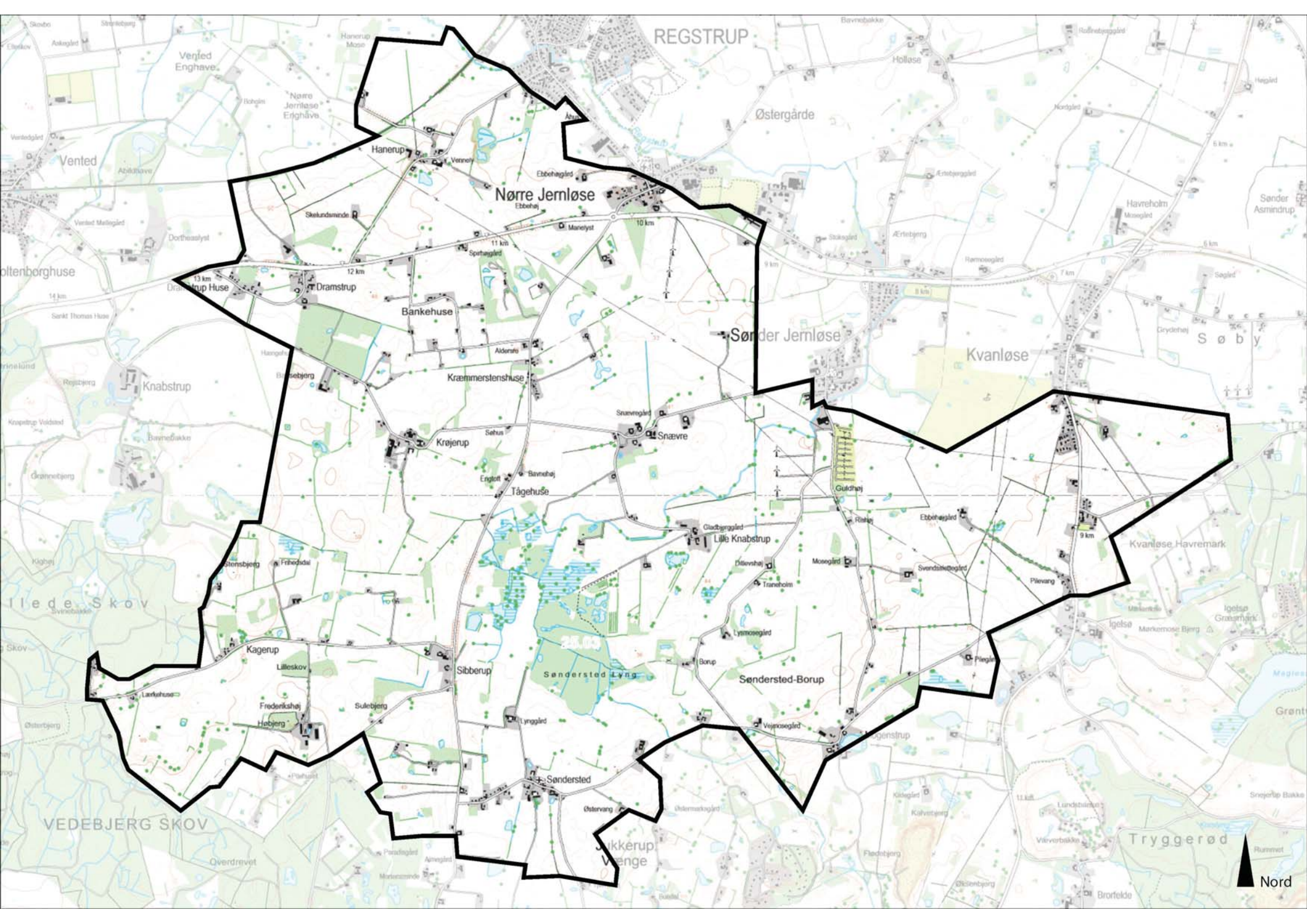
REGSTRUP
Østergårde
Hanerup
Nørre Jernløse
Ebbehøj
Ebbehøjgård
Skelundsminde
Manelyst
10 km
11 km
12 km
13 km
Dramstrup
Dramstrup Huse
Bankehuse
Sønder Jernløse
Kvanløse
Søby
Kræmmerstenshuse
Aldersro
Knabstrup
Krøjerup
Snævre
Snævregård
Tågehuse
Guldhøj
Lille Knabstrup
Gladbjerggård
Ditlevshøj
Traneholm
Mosegård
Svendsskettegård
Pilevang
Kvanløse Havremark
Kagerup
Lilleskov
Sibberup
Sønderstedlyng
Sønderstedborup
Borup
Lysmosegård
Vejmosegård
Sulebjerg
Frederikshøj
Høbjerg
Lyngård
Søndersted
Østervang
Jukkerup Vænge
VEDEBJERG SKOV
Tryggerød
Nord

Beliggenhed

Området beliggende ca. 9 km sydvest for Holbæk by, mellem Regstrup og Undløse. Området afgrænses mod nord af områderne 13 Kobbel Å og 15 Søstrup, mod øst af område 30 Maglesø, mod vest af områderne 16 Knabstrup og 24 vedebjerg og mod syd af områderne 26 Undløse Nord og 29 Galge Overdrev.

Området har en udstrækning på på ca. 22 km².

Begrundelse for udvælgelse
Ensartet landbrugsland med landbrugsejendomme af mellemstor størrelse. Småkuperet og relativt stort indslag af bevoksede diger og beplantninger.

Geologi og jordbund

Morænelandskab med dødisrelieffer. I området er en mindre randmoræne, som tydeligt viser sig fra nord, hvor landskabet opleves at rejse sig. Centralt i området ligger Sibberup Mose og Søndersted Lyng, som er et relativt lavtliggende vådområde.

Foto/Illustration/Kort

Hovedparten er sandblandet lerjord. Mellem Nr. Jernløse og Snævre ligger et større område domineret af lerjord. Sibberup Mose og Søndersted Lyng er humusjord.

Terræn

Terrænet er bølget. Kun i kanten mod nord falder terrænet tydeligt. Mod syd og øst går landskabet over i mere kuperede landskabsformer.

Vandelementer

Moseområdet bestående af Sibberup Mose og Søndersted Lyng er det største vandelement i området. Gennem området løber Regstrup Å, men den er af beskeden størrelse på denne strækning. Der findes mange mindre søer i området. Flere af disse er dog noget tilgroede og markerer sig ikke tydeligt i landskabet.

Dyrkningsform

Landbrugsland, som er relativt intensivt dyrket. Både husmandsbebyggelser ved Bankehuse (delområde 25.01) og større gårde som Frederikshøj (delområde 25.02).

Foto/Illustration/Kort

Bebyggelse

Flere tætliggende, mindre landsbyer og gårde spredt i landskabet. Gården Frederikshøj markerer sig tydeligt i landskabet. De mange landsbyer fremtræder derimod svagt i landskabet og er i flere tilfælde lavtliggende.

Foto/illustration/Kort

Beplantning

Mange mindre plantninger og bevoksede diger. Centralt ligger Søndersted Lyng, som er tilgroet i sumpskov og danner delområde 25.03.

Foto/illustration/Kort

Kulturhistoriske helheder

Flere landsbyer er udpeget som kulturmiljøer. Mange arkæologiske fundsteder, men få egentlige fortidsminder.

Foto/illustration/Kort

Frederikshøj danner et herregårdslav i områdets sydvestlige del. Ellers er området domineret af landsbyejerlav. Der er kun en enkelt kirke i området beliggende i Søndersted, men umiddelbart uden for områdegrænsen mod nordøst ligger Sdr. Jernløse Kirke og Kvanløse Kirke.

Tekniske anlæg

Området gennemskæres mod nord af Skovvejen, som forventes udbygget til motorvej på et tidspunkt. Længst mod nord løber jernbanen til Kalundborg, den er dog ikke særlig synlig i området.

Foto/illustration/Kort

Der findes en del vindmøller. tre styk er placeret syd for Nr. Jernløse og tre styk syd for Sdr. Jernløse. Det er mindre møller, som kan forventes udskiftet indenfor overskuelig fremtid (fra 2012). Umiddelbart uden for området længst mod øst står tre vindmøller ved Vinstrup. I den nordlige del af området er der således en rimelig påvirkning af landskabsoplevelsen som følge af disse møller. En højspændingsledning løber gennem området fra nordvest til øst. Syd for Sdr. Jernløse og Kvanløse er mindre ledninger, som kan forventes lagt i jorden inden for en overskuelig årrække (fra 2012).

Ved Kræmmerstenhuse er en privat landingsbane. Den er kun svagt synlig og ligner en almindelig græsmark.

Rumlige forhold

Skala:	Middel
Rumlig afgrænsning:	Åbent
Kompleksitet:	Sammensat
Struktur:	Middel
Visuel uro:	Middel roligt
Støj:	Afdæmpet

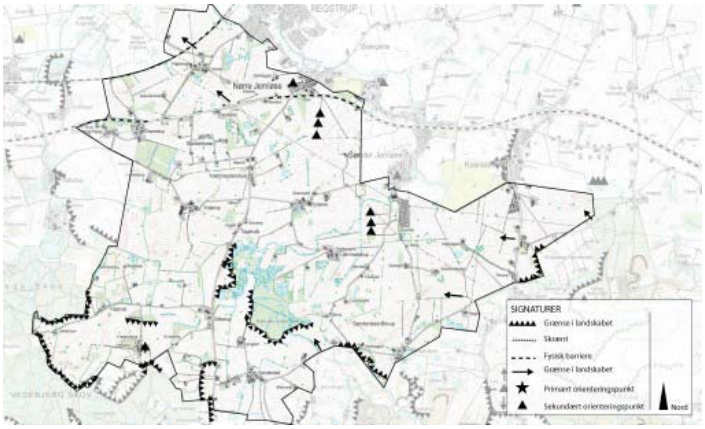

Højtliggende, let bølget landbrugsland. Adskiller sig fra områderne mod øst, vest og syd på såvel de terrænmæssige som de dyrkningsmæssige forhold. Mod nord findes lignende landskaber, men disse ligger markant lavere, hvilket bevirker, at der flere steder er fine udsigter mod nord og nordvest. Området er meget karakteristisk for Holbæk

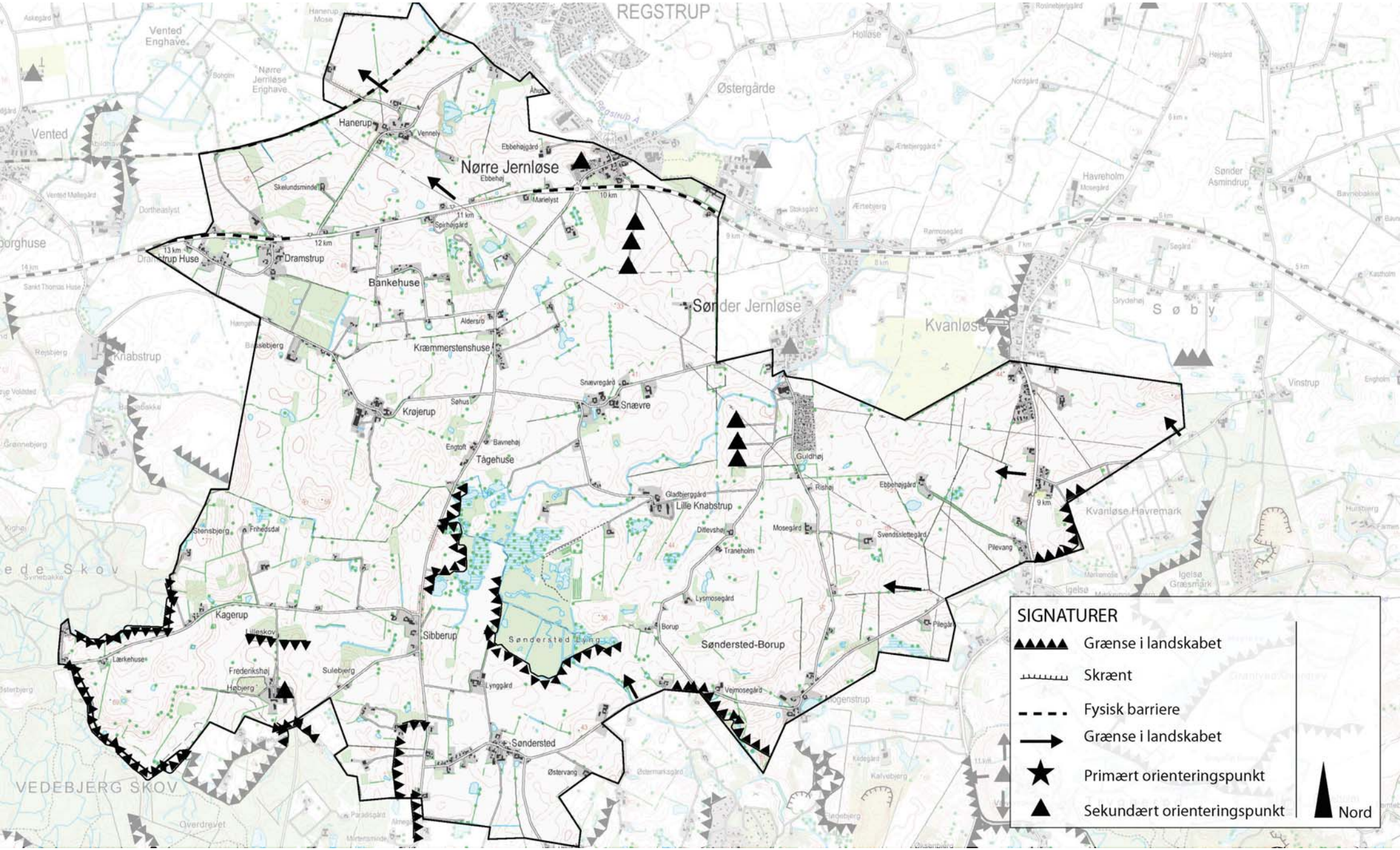
REGSTRUP
Nørre Jernløse
Sønder Jernløse
Kvanløse
Søby
Hanerup
Dramstrup
Bankehuse
Kræmmerstenshuse
Krøjerup
Snævre
Tågehuse
Lille Knabstrup
Kagerup
Sibberup
Søndersted
Søndersted-Borup
Søndersted Lyng
Kvanløse Havremark
Igelsø Græsmark
VEDEBJERG SKOV
SIGNATURER
Grænse i landskabet
Skrænt
Fysisk barriere
Grænse i landskabet
Primært orienteringspunkt
Sekundært orienteringspunkt
Nord

Kommune.

Landskabet er åbent uden egentlige grænser. Kun skovene i område 24 Vedebjerg opfattes som en egentlig grænse. Området er højere beliggende end naboområderne mod nord. Terrænmæssigt er der højdedrag mod øst og mod vest. De centrale dele af området er lavtliggende, og det er også her, det store moseområde Søndersted Lyng og Sibberup Mose ligger. Det lavtliggende område fortsætter mod syd, men samtidig hæver terrænet sig mod sydøst og vest ind i naboområderne.

Helheder og enkeltelementer

Vandelementer
Området er generelt fattigt på vandelementer. Dog dominerer området Sibberup Mose og Søndersted Lyng tydeligt landskabet. Dette sker hovedsagligt i kraft af den skovagtige bevoksning, men der er dog indblik til åbne vandflader fra vest.

Regstrup Å løber gennem området fra syd til nord. Den er dog svær at erkende i landskabet.

Naturarealer og Skove
Området er generelt landbrugsland uden megen beplantning. Der findes især i den vestlige del en række småplantninger. Det drejer sig i mange tilfælde om granplantager eller mindre tilplantninger. Søndersted Lyng er tilgroet med sumpskov og er områdets mest markante bevoksning. Vest herfor er der i Sibberup Mose pilekrat samt en række granplantninger, der tydeligvis er plantet.

Kulturhistoriske helheder
Flere af landsbyerne er udpeget som kulturmiljøer (Dramstrup, Krøjerup og Mogenstrup), men byer som Snævre, Søndersted og Ll. Knabstrup burde tilsvarende være udpeget.

Rumlige og visuelle forhold
Området er generelt åbent. Der dannes dog enkelte steder rumlige oplevelser i form af mindre plantninger og områder, hvor terrænformererne bidrager til en rumlig oplevelse.

Markante udsigter
Området ligger højt i forhold til de områder, som ligger mod nord. Det betyder, at der især fra Landevejen (rute 57) syd for Kvanløse er en en meget storslået udsigt over Sdr. Jernløse og Nr. Jernløse og Lammefjorden til Vejrhøjsbuen, som ligger 25 km mod nordvest. En tilsvarende udsigt kan ses fra Mogenstrupvej øst for Mogenstrup. Herfra kan også ses til Holbæk by 9 km mod nord. Fra Skovvejen vest for Nr. jernløse er en tilsvarende flot udsigt til vejrhøjbuen mod

nordvest. Området er har en lavt liggende del, som går fra Kræmmerstenhuse, gennem Sibberup Mose og Søndersted til Undløse. Der er derfor en række fine kig fra de højereliggende dele i øst og vest hen over det lavereliggende område.

Visuel påvirkning fra tekniske anlæg
Kun vindmøllerne mod nord dominerer landskabet i den nordlige del af området. Hverken jernbanen eller Skovvejen har nogen voldsom visuel påvirkning af landskabsoplevelsen. Karakteristisk er, at kirkerne i såvel Søndersted, Nr. Jernløse, Sdr. Jernløse og Kvanløse alle ligger lavt i landskabet. Til gengæld kan Herregården Frederikshøj ses fra store dele af området ved Mogenstrup.

Byudvikling
Nr. Jernløse by ligger på kanten af området, men neden for det terrænspring, som danner grænsen til område 15. Der er ikke sket nogen væsentlig byudvikling i området i nyere tid. Syd for Sdr. Jernløse er et bemærkelsesværdigt område, som benævnes "Campinghaverne". Dette område er i en løbende transformering til et egentlig sommerhusområde eller boligområde.

Delområder

25.01 Banke Huse
Samling af småbrug, som ligger langs mindre veje. Området ligger relativt lavt mellem mindre bakker og opleves derfor kun, når man er i selve området. Mindre marker og området har en større tæthed end den øvrige del af område 25.

25.02 Frederikshøj
Herregårdslandskab omkring hovedgården Frederikshøj. Delområdet minder på mange måder om naboområdet 24 Vedebjerg, men er tydeligt adskilt fra dette af de store skove. Delområdet indgår oplevelsesmæssigt tydeligt i område 25 Krøjerup. Der er store marker og vid udsigt. Langs flere veje findes dog en del beplantninger, der begrænser oplevelsen af landskabet.

25.03 Søndersted Lyng
Mose og lyngområde, som i dag er meget tilgroet. Især i den vestlige del, kaldet Sibberup Mose, findes en del granplantninger. Det er også her, de fleste åbne vandflader findes. Området lukker sig om sig selv og centralt findes enkelte marker, som indgår i lukkede rum. Området har gennem de seneste 100 år ændret sig fra at være helt åbent til nu at være meget tilgroet og lukket i takt med, at græsning og høslet er ophørt.

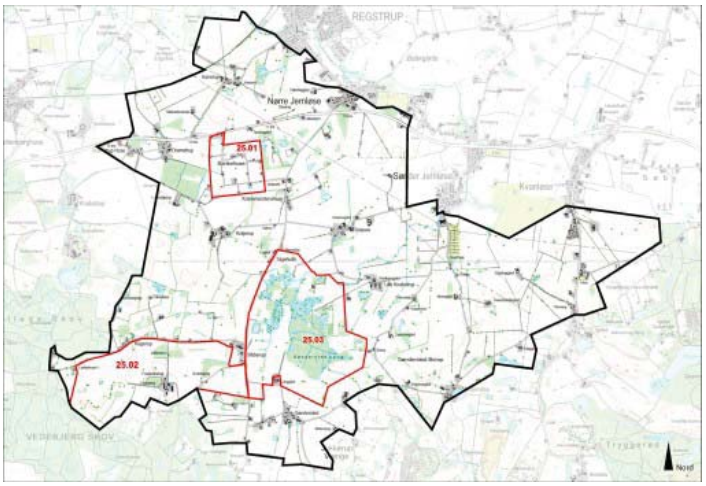

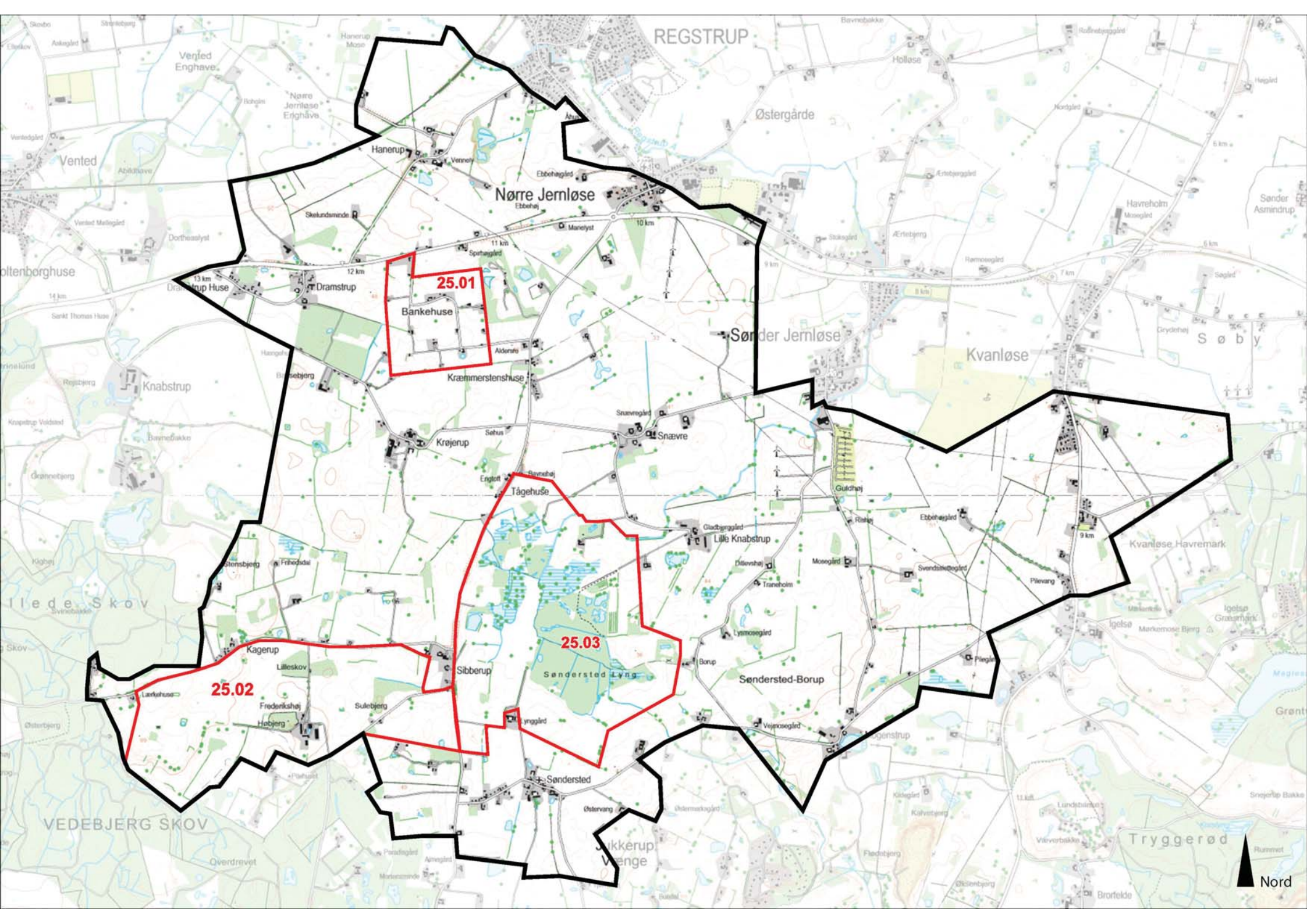

REGSTRUP
Østergårde
Nørre Jernløse
Hanerup
Vented
Vented Enghave
Nørre Jernløse Enghave
Skelundsminde
Dramstrup
Dramstrup Huse
Bankehuse
25.01
Kræmmerstenshuse
Sønder Jernløse
Kvanløse
Søby
Havreholm
Sønder Asmindrup
Knabstrup
Krøjerup
Snævre
Tågehuse
Guldhøj
Lille Knabstrup
Kvanløse Havremark
Kagerup
Lilleskov
Sibberup
25.02
25.03
Søndersted Lyng
Søndersted-Borup
Frederikshøj
Høbjerg
Sulebjerg
Søndersted
Østervang
VEDEBJERG SKOV
Jukkerup Vænge
Tryggerød
Igelsø
Nord

Styrke

Områdets overordnede struktur er tilstrækkelig stor til at nye elementer kan indpasses. Terrænet og beplantninger er tilstrækkelige til, at tillade mindre ændringer.

Tilstand

Selv om området har fået tilført vindmøller og større veje, så virker det stadig relativt upåvirket og tidligere tiders strukturer ses stadig tydeligt. Området opleves som et typisk landbrugsland omkring de små landsbyer. Ingen nye bebyggelser bidrager til at tilstanden vurderes at være rimelig god.

Sårbarhed

Området kan tåle tekniske anlæg af beskeden til middel størrelse, så længe de ikke dækker større flader. Tilførelse af nye elementer, som dækker større flader bør undgås, især nye byer og større skove. Markstrukturer og fordelingen mellem småplantninger, hegn og åbne marker er den bærrende del og må ikke sløres.

Særlige landskabelige forhold

Udsigter mod nord og internt i området
Der findes flere steder i området markante udsigter, som bør bevares. Selv små plantninger vil kunne begrænse udsyn. Det bør derfor sikres gennem planlægningen, at disse udsyn friholdes for skovrejsning, byggeri eller andet, som kan forhindre eller virke forstyrrende for oplevelsen.

Søndersted Lyng
Et relativt stort og uforstyrret naturområde af stor biologisk værdi. Området har tidligere været åbent areal af lav dyrkningsværdi og primært været benyttet til græsning og slet. Der har i nogen grad været gravet tørv under krigen. I dag er området tilgroet med naturskov af primært pil og birk på lyngområdet og i Sibberup Mose er primært pilekrat og granplantninger. Pilekrat og granplantninger kan med fordel ryddes i forbindelse med naturgenopretning. Tilsvarende kan der argumenteres for rydning af skoven på Søndersted Lyng. Der bør dog foretages en nærmere vurdering, af hensyn til eksisterende biologiske værdier.

Landsbyer
Der er relativt mange landsbyer i området eller rester af tidligere udflyttede landsbyer. Flere af disse landsbyer er velbevaret i deres struktur og landsbyejerlaget fremstår klart. Især landsbyerne Nr. Jernløse, Hanerup, Dramstrup, Krøjerup, Snævre, Ll. Knabstrup, Søndersted og Mogenstrup fremstår som velbevarede helheder. Disse landsbyer kan tåle en begrænset huludfyldning, men egentlige nye bebyggelser bør undgås. Landsbyernes placering i landskabet bør tilsvarende respekteres og ikke sløres af tilplantning eller større anlæg.

Frederikshøj
I landskabet omkring Frederikshøj er markerne større og området grænser op til skovene omkring Kongsdal og Torbenfeldt. Dette område har en større skala, men samtidig opleves en vis lukkethed med klare grænser i form af skovbryn. De få elementer giver landskabet en vis ro, som kan tåle enkelte større elementer, men tilføres nye elementer, som er fremmede for området, vil landskabsoplevelsen let blive forstyrret.

Område 26 Undløse Nord

Indledning

- Strategi
- Landskabskarakter
- Beliggenhed

Naturgeografi

- Geologi og Jordbund
- Terræn
- Vandelementer
- Kyst

Kulturgeografi

- Dyrkningsform
- Bebyggelse
- Beplantning
- Kulturhistoriske helheder
- Tekniske anlæg

Rumlig analyse

- Rumlige forhold
- Helheder og enkeltelementer

Delområder

Landskabsvurdering

- Styrke
- Tilstand
- Sårbarhed
- Særlige landskabelige forhold

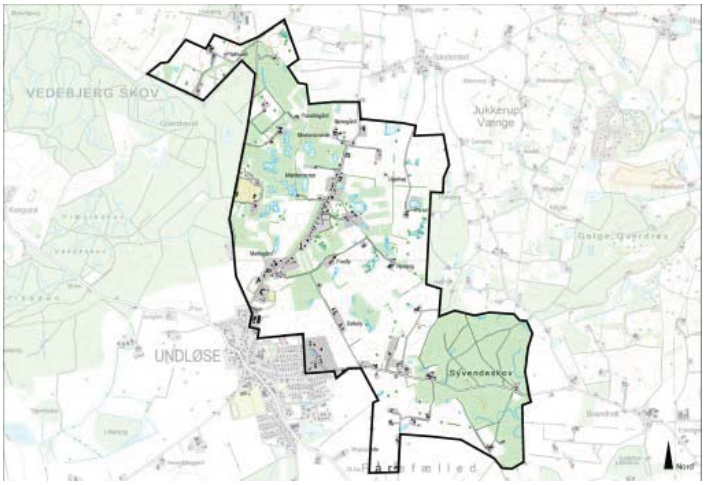

Strategi 3
Landskabskarakter 3
Beliggenhed 4
Geologi og jordbund 4
Terræn 4
Vandelementer 4
Dyrkningsform 5
Bebyggelse 5
Beplantning 5
Kulturhistoriske helheder 5
Tekniske anlæg 5
Rumlige forhold 6
Helheder og enkeltelementer 6
Delområder 7
Styrke 8
Tilstand 8
Sårbarhed 8
Særlige landskabelige forhold 8

Strategi

Målsætning
Området bør fortsat overgå til mere fritidsmæssigt landbrug med øget fokus på naturområder. Den varierede udnyttelse af jorden skaber et varieret landskab, som bør fastholdes. Området bør friholdes for egentlig byudvikling og placering af større tekniske anlæg. Tilsvarende er en udbygning af landbrugsbedrifterne i området uhensigtsmæssig og næppe realistisk. Oplevelsen af mindre landskabsrum bør fastholdes.

Anbefaling
En yderligere tilplantning kan i en vis grad ske, især mod syd. Egentlig skovrejsning skal derfor overvejes nøje. Området forbinder de store skovområder mod vest og øst. Sikring af spredningskorridorer bør derfor sikres. Det eksisterende asfaltværk virker i dag dårligt placeret. Der bør ikke gives mulighed for udbygning af dette eller placering af følgevirksomheder.

Illustration/kort

Landskabskarakter

Meget sammensat landskab med skove, bebyggede områder og landbrugsarealer. Området er under forandring fra landbrugsland til mere skovpræget og lystejendomme, hvor jagt, heste og juletræer bliver mere almindeligt. Området er i øvrigt ret uforstyrret af tekniske anlæg, men bærer svagt præg af en mere aktiv periode tidligere med hensyn til erhverv og grusgravning i området mod vest. Området er på en gang uplanlagt og harmonisk med landskabelementer, som er særegne i Holbæk Kommune.

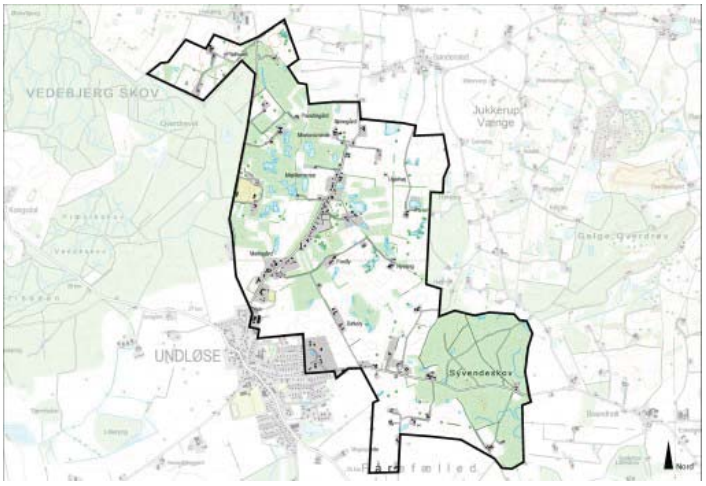

Karaktergivne landskabselementer
Skovene og de mange småplantninger og bevoksede diger dominerer området. Karakteristisk bebyggelse langs Holbækvej, som dog er mere sjælden end køn.

Karaktergivende rumlige og visuelle forhold
Der er ikke lange udsigter i området. Kun mod syd er landskabet åbent. De mange bevoksninger, hegn og bebyggelser gør, at der hele tiden opleves nye rum.

Afgrænsning
Tydelige grænser mod vest og øst som følge af skovbryn. Mod nord er grænsen mere diffus og kun mod syd opleves grænsen at være åben. Mod nord afgrænses området af område 25 Krøjerup, som er mere intensivt udnyttet landbrugsmæssigt og et mere åbent landskab. Mod vest findes herregårdslandskabet i område 24 Vedebjerg, som er domineret af store skovarealer i grænseområdet. Mod syd

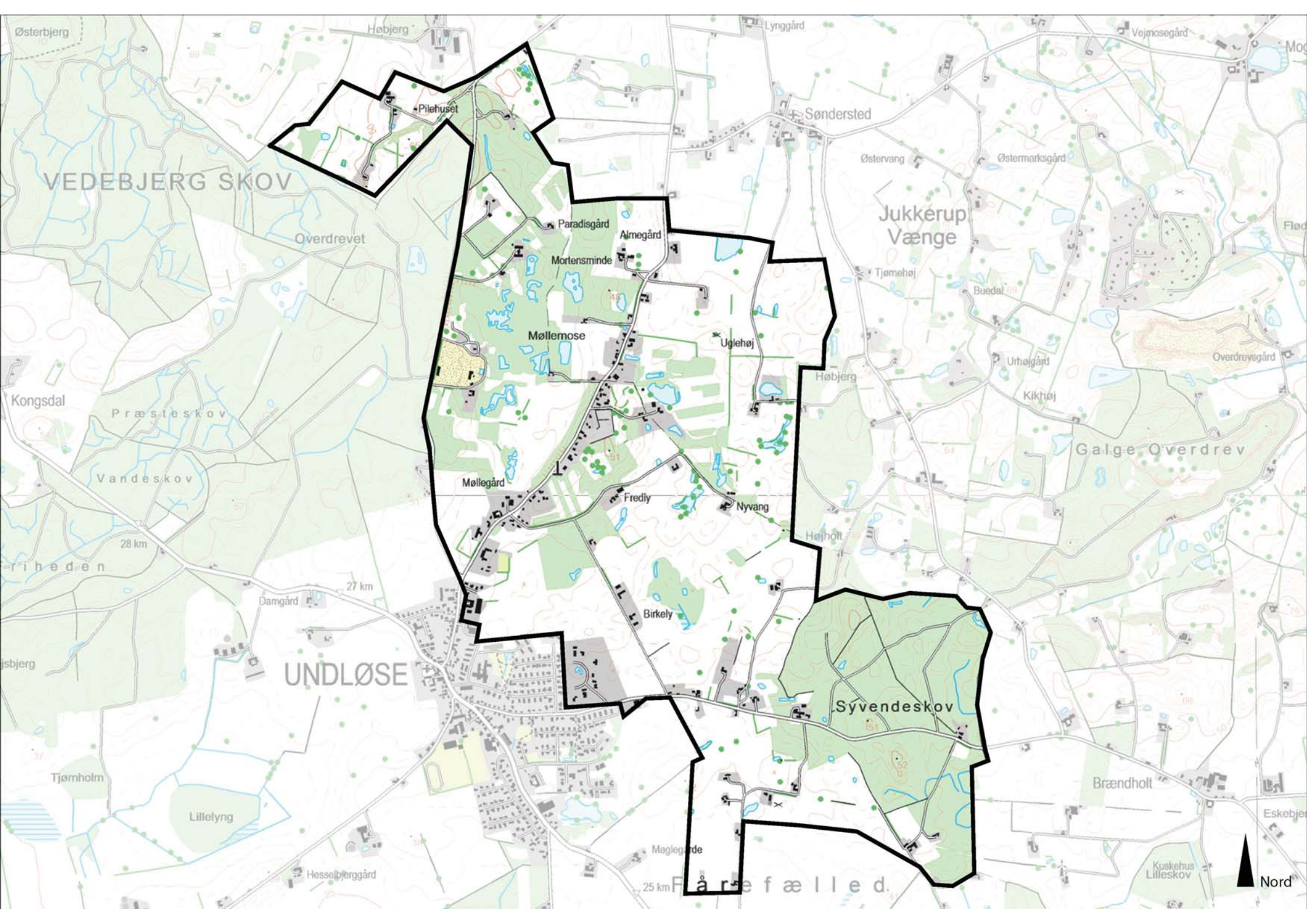
Østerbjerg
Højberg
Lynggård
Vejmosegård
Pilehuset
Søndersted
VEDEBJERG SKOV
Østervang
Østermarksgård
Overdrevet
Paradisgård
Aimegård
Mortensminde
Jukkerup
Vænge
Tjørnehøj
Buedal
Møllemose
Uglehøj
Urhøjgård
Overdrevsgård
Højberg
Kongsdal
Præsteskov
Kikhøj
Galge Overdrev
Vandeskov
Møllegård
Fredly
Nyvang
Højholt
28 km
riheden
27 km
Damgård
Birkely
UNDLØSE
Syvendeskov
Tjørnholm
Lillelyng
Brændholt
Eskebjer
Kuskehus
Lilleskov
Hesselbjerggård
25 km
Fårefælled
Nord

ligger Undløse by og område 27 Undløse, som ud over byen er et meget åbent landbrugsland med sparsom beplantning. Mod øst er område 29 Galge Overdrev, der på flere punkter mindre om område 26 Undløse Nord, men er mere kuperet og opleves mere lukket uden så meget bebeyggelse som i område 26.

Nøglekarakteristika
Landskab under landbrugsmæssig afvikling. Meget beplantning og reletivt mange naturområder, som dog er svære at erkende.

Beliggenhed

Området er beliggende ca. 13 km syd for Holbæk by, nord for Undløse og mellem skovområderne Vedebjerg Skov og skovene ved Syvendeskov og Galge Overdrev. Mod nord afgrænses området af område 25 Krøjerup og mod vest af område 24 Vedebjerg. den østlige grænse støder op til område 29 Galge Overdrev og den sydlige til område 27 undløse samt Undløse by.

Området har en udstrækning på ca. 5 km²

Begrundelse for udvælgelse
Området adskiller sig fra naboområderne ved på en gang at være kuperet og samtidig tæt bebygget. Områderne mod nord og syd er begge mindre kuperede og opleves som mere traditionelle landbrugslandskaber. Som et af de eneste områder i kommunen findes et langt bybånd, der næsten forbinder Undløse med Søndersted. Et forløb på ca. 2 km.

Foto/Illustration/Kort

Geologi og jordbund

Småbakket morænelandskab med enkelte dødisområder. Lerblandet sandjord i de bakkede dele og humusjord i det centrale moseområde.

Terræn

Småbakket landskab, men med fladere områder mod syd. Området syd for Søndersted fremstår som et lavtliggende landskab mellem bakkedragene ved Vedebjerg Skov og Galge Overdrev.

Vandelementer

Større moseområde i den nordvestlige område ved Vedebjerg Skov. Området er meget tilgroet og fremstår som skov. Mange småsøer spredt i landskabet. Flere af dem er tilgroede. Ingen synlige vandløb. Områdets centrale del er tidligere moseområde (Undløse Mose), men den er nu afvandet og størstedelen er opdyrket. Fra Undløse Mose løber vandløbet Møllerenden, som er rørlagt på strækningern fra Undløse Mose og under

Undløse.

Dyrkningsform

Størstedelen af området er landbrugsland eller skov. I en del områder er opdyrkning opgivet, og disse områder fremtræder med stort naturindhold. Især området ved Undløse Overdrev - delområde 26.01.

Kun få ejendomme kan betegnes som egentlige landbrugsejendomme. De fleste er mindre hobbybrug, hesteejendomme eller tilsvarende landejendomme.

Foto/Illustration/Kort

Bebyggelse

De forskellige landejendomme ligger spredt i området. Omkring Syvendeskovvej ligger en del ejendomme langs vejen, og syd herfor findes en husmandsudstykning på Fårefælled.

Langs Holbækvej nord for Undløse er en markant bebyggelse på strækningen fra Undløse til umiddelbart syd for Søndersted. Den nordligste del af bebyggelsen hedder Søndersted Huse og hører egentlig til Søndersted Sogn. Bebyggelsen består af småejendomme og huse. På dele af strækningen har bebyggelsen nærmest bypræg som ved Møllegård. Området er delområde 26.02.

Ved Syvendeskovvej i bykanten er udlagt en storparcelbebyggelse.

Markante enkeltbygninger er asfaltværket ved Undløse Overdrevsvej, Undløse Skole og Behandlingshjem og den tidligere kro.

Foto/illustration/Kort

Beplantning

Området har karakter af tilgroning og tilplantning. Det tidligere landbrugsland bliver beplantet med juletræsplantninger og småplantninger, især gran. På Undløse Overdrev er der skovområder i tilknytning til Vedebjerg Skov, men størstedelen af dette område er tilgroet mose og plantninger tilhørende de enekelte ejendomme. Området virker mere komplekst end skoven på den anden side af vejen.

Længst mod øst ligger Syvendeskov som er blandet skov. Også resterne af Undløse Mose er meget tilgroet. Der findes en del bevoksede diger i området.

Foto/illustration/Kort

Kulturhistoriske helheder

Området ved Søndersted Huse og omkring Møllegården med kroen, delområde 26.02, danner en vis kulturhistorisk helhed. Tilsvarende kan området på Fårefælled fremstå som en helhed af små ejendomme udflyttet på den ringeste jord.

Foto/illustration/Kort

Tekniske anlæg

Det mest markante tekniske anlæg er asfaltfabrikken på Overdrevsvej. Produktionsanlægget er forholdsvist højt, men dominerer ikke landskabet

Foto/illustration/Kort

væsentligt, da de ligger lavt og næsten omgivet af skov eller bevokset mose.

På den tidligere materielpland på Holbækvej står en mindre mast.

Rumlige forhold

Skala:	Lille
Rumlig afgrænsning:	lukket
Kompleksitet:	Meget sammensat
Struktur:	Middel
Visuel uro:	Middel roligt
Støj:	Stille

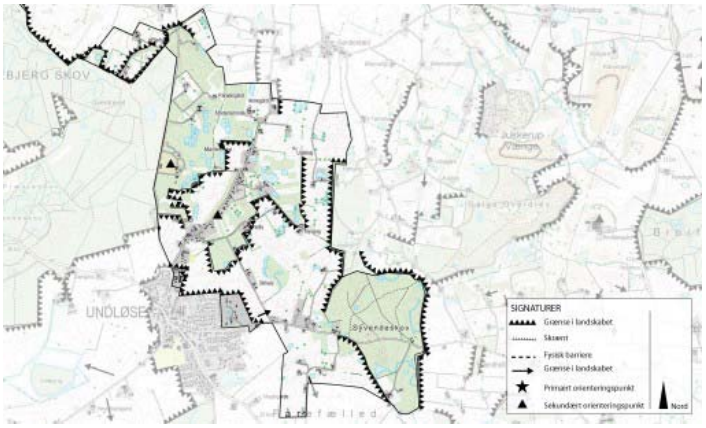

Området er tydeligt afgrænset mod vest og øst af skovene Vedebjerg Skov og Syvendeskov samt Undløse by. Mod nord er der visuelt en åben afgrænsning mod område 25 Krøjerup. Landskabet er dog markant mere åbent i dette område. Mod syd ved Fårefælled er der ikke en klar grænse, da landskabet her er fattigt på bevoksning. Grænsen kan dog anes i bebyggelsesstrukturen, som i område 27 Undløse består af større gårde og markenheder.

Helheder og enkeltelementer

Geologi, terræn og vandelementer
Den centrale del af området er relativt fladt, men mod øst og vest bliver terrænet mere kuperet. Der findes i den centrale og vestlige del en række mindre søer og moseområder. Disse fremstår dog ikke særlig tydeligt i landskabet på grund af bevoksninger.

Naturarealer og Skove
De mange søer og moseområder er væsentlige naturområder. Undløse Mose, som er beliggende centralt i området er tidligere afvandet, og fremstår i dag kun som et begrænset område. I de kuperede områder mod vest og øst findes skovområder. Hele området indgår som en del af et større skovbevokset bælte, der strækker sig fra Maglesø i øst til Skarresø i Vest og længere ind i Kalundborg Kommune.

Kulturhistoriske helheder
Omkring bebyggelsen langs Holbækvej nord for Undløse er en karakteristisk bebyggelse, som ikke ses andre steder i kommunen. Fra Undløse by og ca. 1,5 km mod Søndersted findes en næsten sammenhængende bebyggelse langs vejen. Den nordligste del kaldes Søndersted Huse.

Særlig samspil mellem natur og kultur

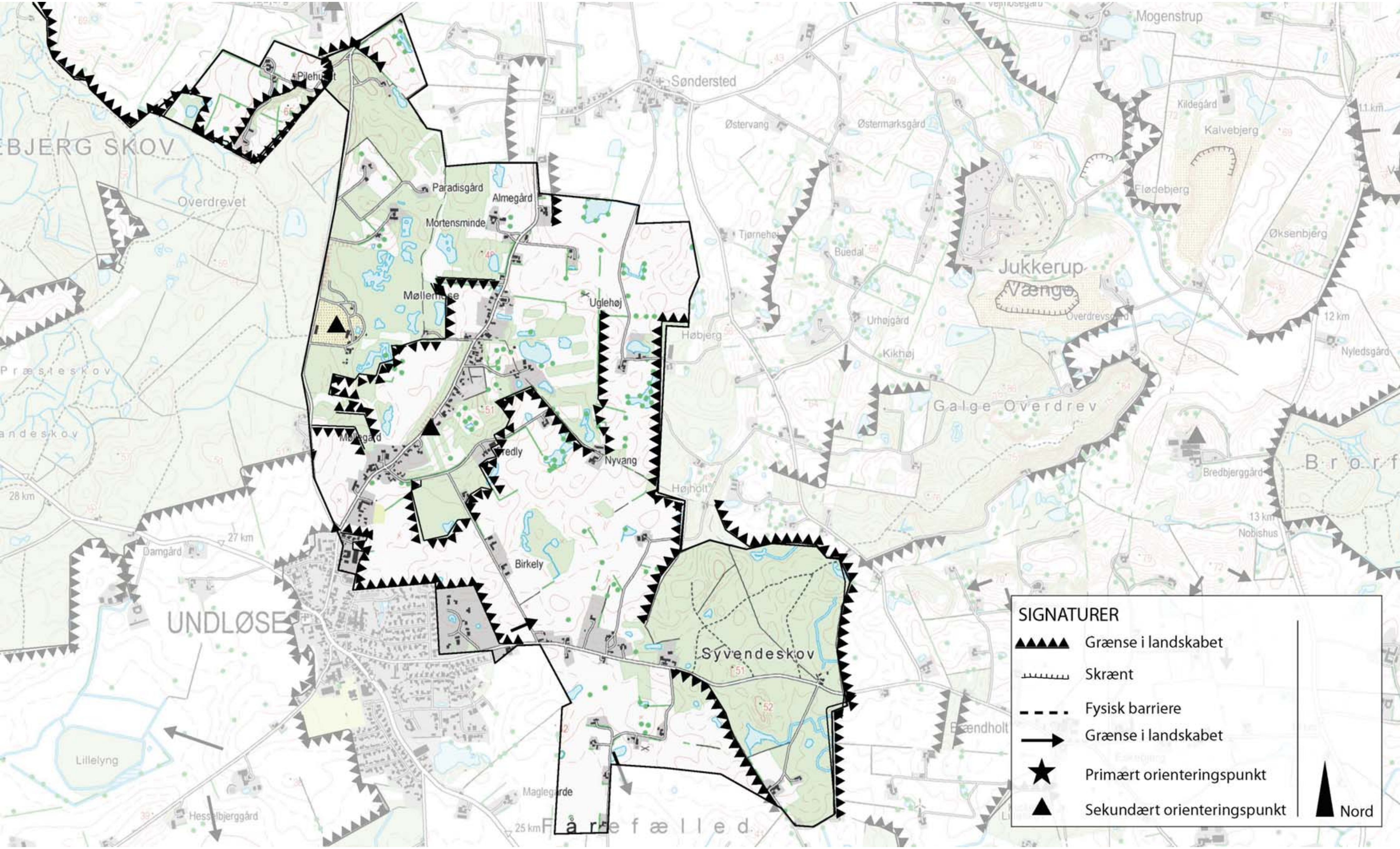
SIGNATURER
Grænse i landskabet
Skrænt
Fysisk barriere
Grænse i landskabet
Primært orienteringspunkt
Sekundært orienteringspunkt
Nord
Mogenstrup
Søndersted
Østervang
Østermarksgård
Kildegård
Kalvebjerg
Flødebjerg
Øksenbjerg
Jukkerup Vænge
Overdrevsgård
Tjørnehøj
Buedal
Urhøjgård
Kikhøj
Høbjerg
Højholt
Galge Overdrev
Bredbjerggård
Nobishus
Nyledsgård
Paradisgård
Almegård
Mortensminde
Uglehøj
Nyvang
Birkely
Syvendeskov
Maglegårde
Overdrevet
UNDLØSE
Damgård
Hesselbjerggård
Lillelyng
12 km
13 km
11 km
25 km
27 km
28 km

I forbindelse med, at landbruget overgår til mere ekstensiv drift bliver der flere varierede markarealer. En del nye græsarealer til dyrehold og områder, som ikke udbyttes landbrugsmæssigt gør, at naturindholdet i området øges. Dette forstærkes af skovområderne og den tilplantning, som sker i området.

Særlige rumlige og visuelle forhold
Området virker meget lukket, især mod vest og nord. Skovene danner markante grænser i området og det samme gør Undløse by. Denne opfattelse understøttes af de mange mindre beplantninger og den spredte til udflydende bebyggelsesstruktur.

Markante udsigter
Der er kun få steder i området, man kan se langt. Eneste sted er fra Fårefælled mod til til det åbne landskab ved Østrup og mod Ugerløse. Fra Syvendeskovvej er en ganske imponerende udsigt til de skovbevoksede bakker i område 29 Galge Overdrev, som dog ligger under 1 km mod øst.

Visuel påvirkning fra tekniske anlæg
Der er stort set ingen tekniske anlæg, som påvirker landskabet. Mest markant er asfaltværket på Undløse Overdrev. Men på grund af dets lave placering og de omkringliggende skovområder, så syner det ikke særlig markant i terrænet.

Byudvikling
Der er sket en del byudvikling fra Undløse by ud i området langs Syvendeskovvej. Der bør ikke foretages yderligere byudvikling mod øst. Der ud over er der ikke sket egentlig byudvikling i området, men langs Holbækvej, delområde 26.02, er der en del ejendomme, hvor de oprindelige huse er revet ned og nye er opført.

Delområder

26.01 Undløse Overdrev
Område med meget sammensat naturgrundlag. Området er delvist sandede jorder med et stort indhold af sø og moseområder. I modsætning til skovarealet i område 24 Vedebjerg, så er skovene meget forskelligartede vekslende fra egentlig egeskov over birkeplantninger til pilekrat i moseområderne. I mellem disse plantninger findes åbne områder, som oftest er græsarealer. Området er fordelt på flere mindre ejendomme, som understreger sammensatheden. I området findes Colas asfaltværk, som adskiller sig fra resten ved sin skala og industrielle fremtoning.

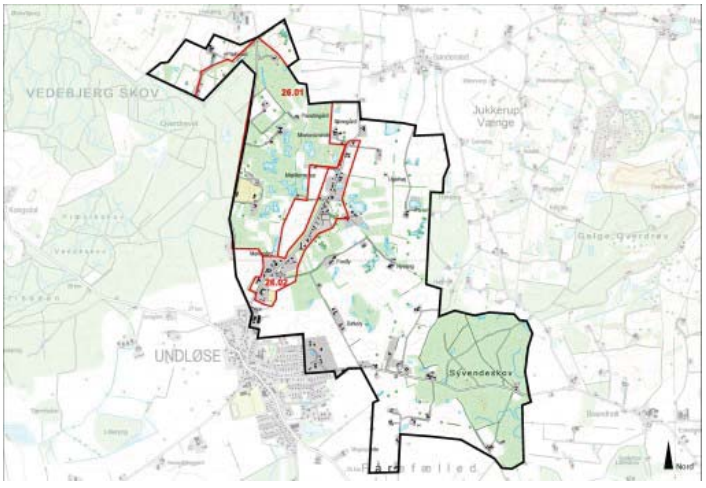

26.02 Holbækvej
Langt bybånd langs Holbækvej. Består af mindre gårde og huse. Fra syd er Undløse by vokset mod nord. Bemærkelsesværdigt er, at i en bebyggelse løsrevet fra Undløse by, findes byens kro og bebyggelsen danner sin egen lille landsbybebyggelse. Mod nord er

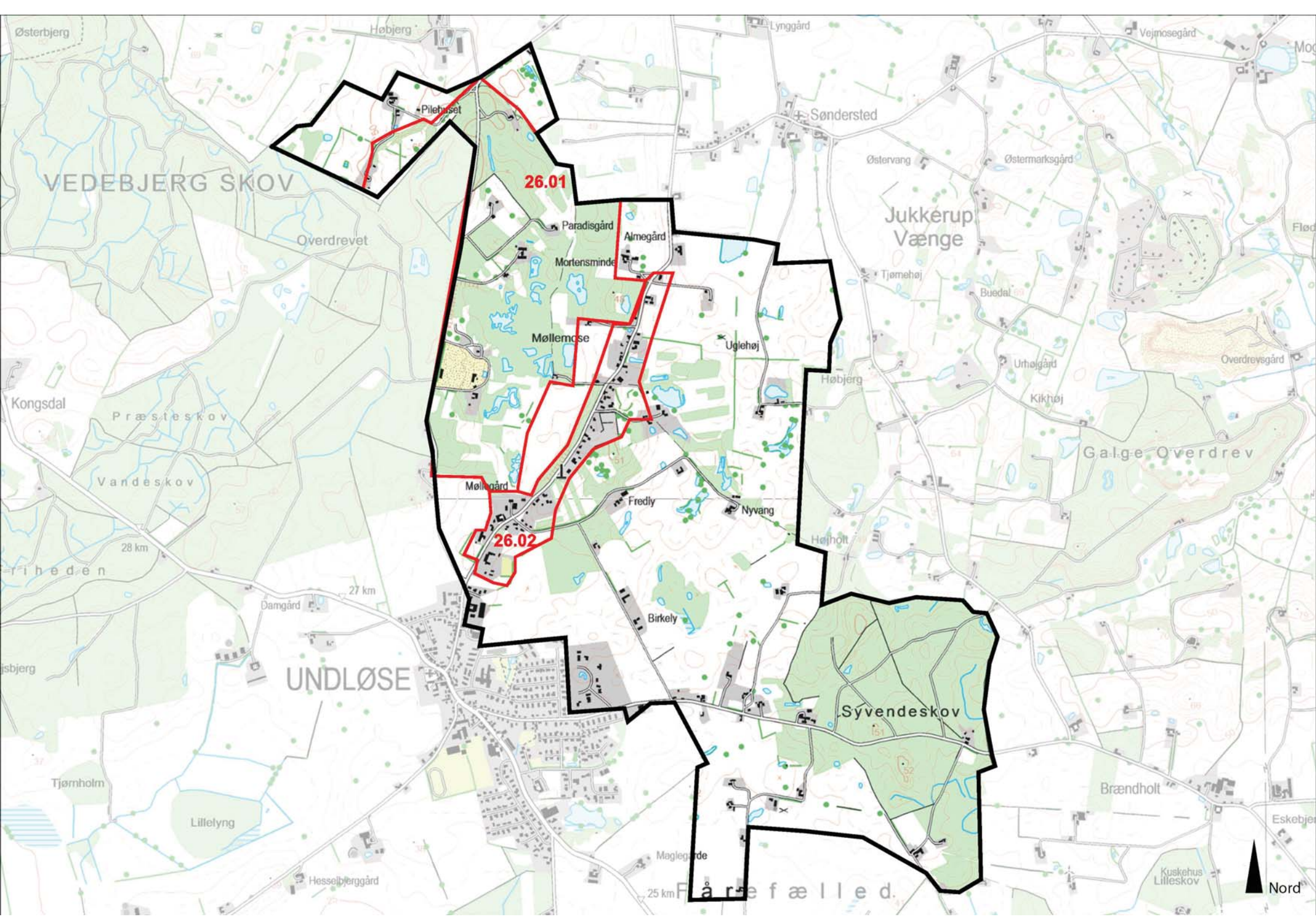
26.01
26.02
Pilehuset
Paradisgård
Almegård
Mortensminde
Møllemose
Uglehøj
Møllegård
Fredly
Nyvang
Birkely
Højholt
Overdrevet
VEDEBJERG SKOV
Præsteskov
Vandeskov
Kongsdal
UNDLØSE
Damgård
Tjørnholm
Lillelyng
Hesselbjerggård
Maglegårde
Fårefælled
Søndersted
Østervang
Østermarksgård
Jukkerup Vænge
Tjørnehøj
Buedal
Urhøjgård
Kikhøj
Overdrevsgård
Galge Overdrev
Syvendeskov
Brændholt
Kuskehus
Lilleskov
Lynggård
Vejmosegård
Østerbjerg
Højberg
28 km
27 km
25 km
Nord

der sket udflytning til Søndersted Huse, som den nordligste del af bybåndet hedder, og efterhånden er de to bebyggelser vokset sammen. Der findes ikke tilsvarende bebyggelser i Holbæk Kommune, som kan sammenlignes med denne.

Styrke

Området er i virkeligheden meget ustruktureret, men fremstår alligevel som en helhed. Nye bebyggelser, tekniske anlæg og bevoksninger kan indpasses, så længe skala forholdet ikke ændres.

Tilstand

Området er under ændring fra landbrugsland til et landskab af hobbybrug og lystejendomme. Der er sket en tilgroning af store dele af området som følge af skovrejsning, småplantninger og almindelig tilgroning af moser.

Sårbarhed

Der kan yderligere tilplantninger, men afvekslingen med skovområder og åbne arealer bør tilstræbes bibeholdt. Byudvikling og indplacering af større tekniske anlæg vil virke ødelæggende på oplevelsen af området.

Særlige landskabelige forhold

De to delområder er begge meget karakteristiske og er områder, som der ikke findes andre af i Holbæk Kommune.

Undløse Overdrev (Delområde 26.01)
Området er tilgroet overdrev, hvor der på de sandede jorder findes en række moseområder. Største trussel vurderes umiddelbart at være asfaltværket, som egentlig ikke burde ligge i et naturområde. Beliggenheden skyldes dog den tidligere grusgravning i området. Denne grusgravning erkendes i dag kun svagt. Det bør overvejes om der kan ske naturgenopretning i området, så det kan blive mere åbent af hensyn til landskabsoplevelsen og naturindholdet. Der bør ikke ske yderligere bebyggelse.

Holbækvej (Delområde 26.02)
Området er meget uplanlagt, men danner alligevel en vis grad af helhed. Dette skyldes bebyggelsens ensartede karakter og størrelse. Der kan tillades yderligere bebyggelse, men denne skal ikke adskille sig fra den øvrige. Indholdet af forskellige erhvervsejendomme, som materialeplads, værkstedsbygninger, tidliger forretninger og landbrugsejendomme passer sammen på en harmonisk måde.

Område 27 Undløse

Indledning

- Strategi
- Landskabskarakter
- Beliggenhed

Naturgeografi

- Geologi og Jordbund
- Terræn
- Vandelementer
- Kyst

Kulturgeografi

- Dyrkningsform
- Bebyggelse
- Beplantning
- Kulturhistoriske helheder
- Tekniske anlæg

Rumlig analyse

- Rumlige forhold
- Helheder og enkeltelementer

Delområder

Landskabsvurdering

- Styrke
- Tilstand
- Sårbarhed
- Særlige landskabelige forhold

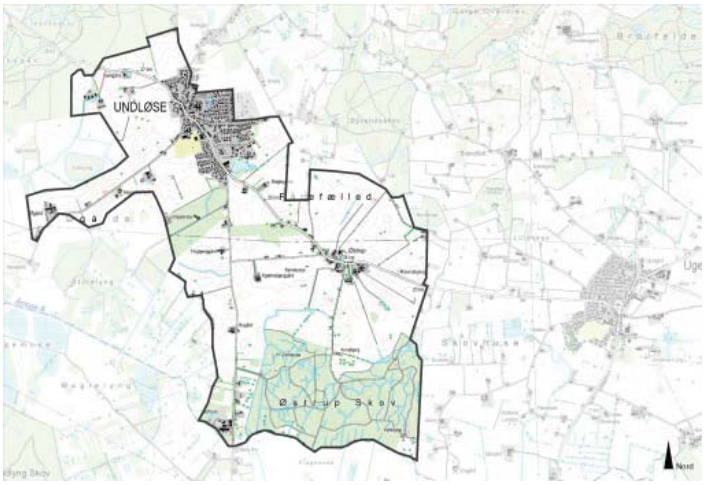

Strategi 3
Landskabskarakter 3
Beliggenhed 4
Geologi og jordbund 4
Terræn 4
Vandelementer 4
Dyrkningsform 4
Bebyggelse 4
Beplantning 5
Kulturhistoriske helheder 5
Tekniske anlæg 5
Rumlige forhold 5
Helheder og enkeltelementer 5
Delområder 6
Styrke 6
Tilstand 6
Sårbarhed 6
Særlige landskabelige forhold 6

Strategi

Målsætning
Området bør bevares som åbent landbrugsland. Landbruget skal fortsat have mulighed for en naturlig udvikling, men etablering af større brug og store tekniske anlæg bør begrænses. Det er forventeligt, at der visse steder vil ske en ændring af landbrugene mod mere hobbyprægede ejendomme. Nærheden til Åmosen gør, at områderne nærmest åen skal udvikles under hensyntagen til naturforholdene i Åmosen.

Anbefalinger
Der bør ske en begrænset tilplantning af områderne ved Østrup, men på en måde så landbrugsstrukturen understøttes. Nærmest Åmosen bør en række landbrugsområder ekstensiveres. Udbygning af Undløse by mod øst og mod vest bør undgås.

Illustration/kort

Landskabskarakter

Karaktergivende landskabselementer
Området virker meget åbent med mange lange udsigter indenfor området og især mod sydvest over Åmosen.

Karaktergivende rumlige og visuelle forhold
Området er relativt fattigt på beplantning og kun ved de nordlige naboområders anderledes landskaber skabes en delvis rumlig afgrænsning. Dog danner Østrup skov en klar grænse mod sydøst.

Et mindre område vest for Østrup ved Fævej og Østrupvej adskiller sig en smule ved at have mindre ejendomme og mindre skæl, grænsen fremstår dog ikke klart og tydeligt. Tilsvarende er området længst mod syd ved undløse bro præget af NKTs store bebyggelsesstruktur og ellers en række mindre ejendomme med tættere bevoksning.

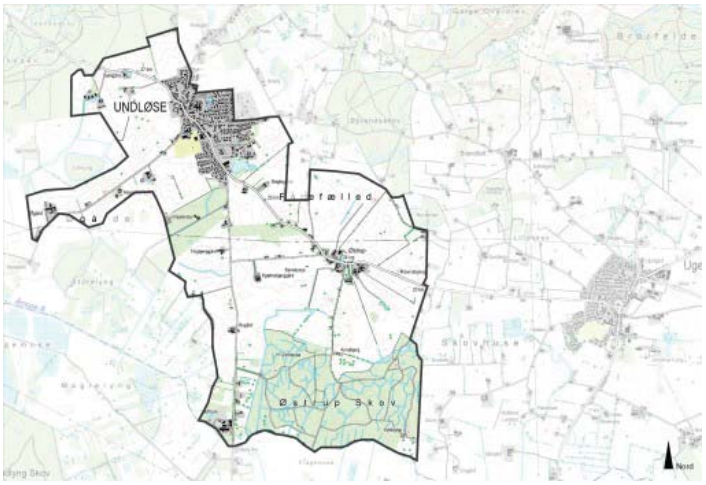

Afgrænsning
Mod syd og vest grænser området op til Åmosen, der generelt er et mere fladt område. Mod nord, område 26 Undløse Nord ses et mere kuperet terræn og et landbrug der er præget af småbrug/hobbybrug. Mod syd skabes grænsen dels af kommunegrænsen, men Østrup skov og skiftet fra landbrugsland til Åmosens våde områder er også medvirkende til at skabe en klar grænse. Mod vest er det ligeledes overgangen til område 23 og Åmosens arealer, der danner grænsen. Den østlige grænse til område 28 Ugerløse opstår især som følge af den klare stjerneudskiftningsstruktur der ses omkring Østrup. Desuden sker der her et klart skift i strukturen fra meget åbent landbrugsland til et væsentligt mindre åbent landbrugsland præget af mellemstore

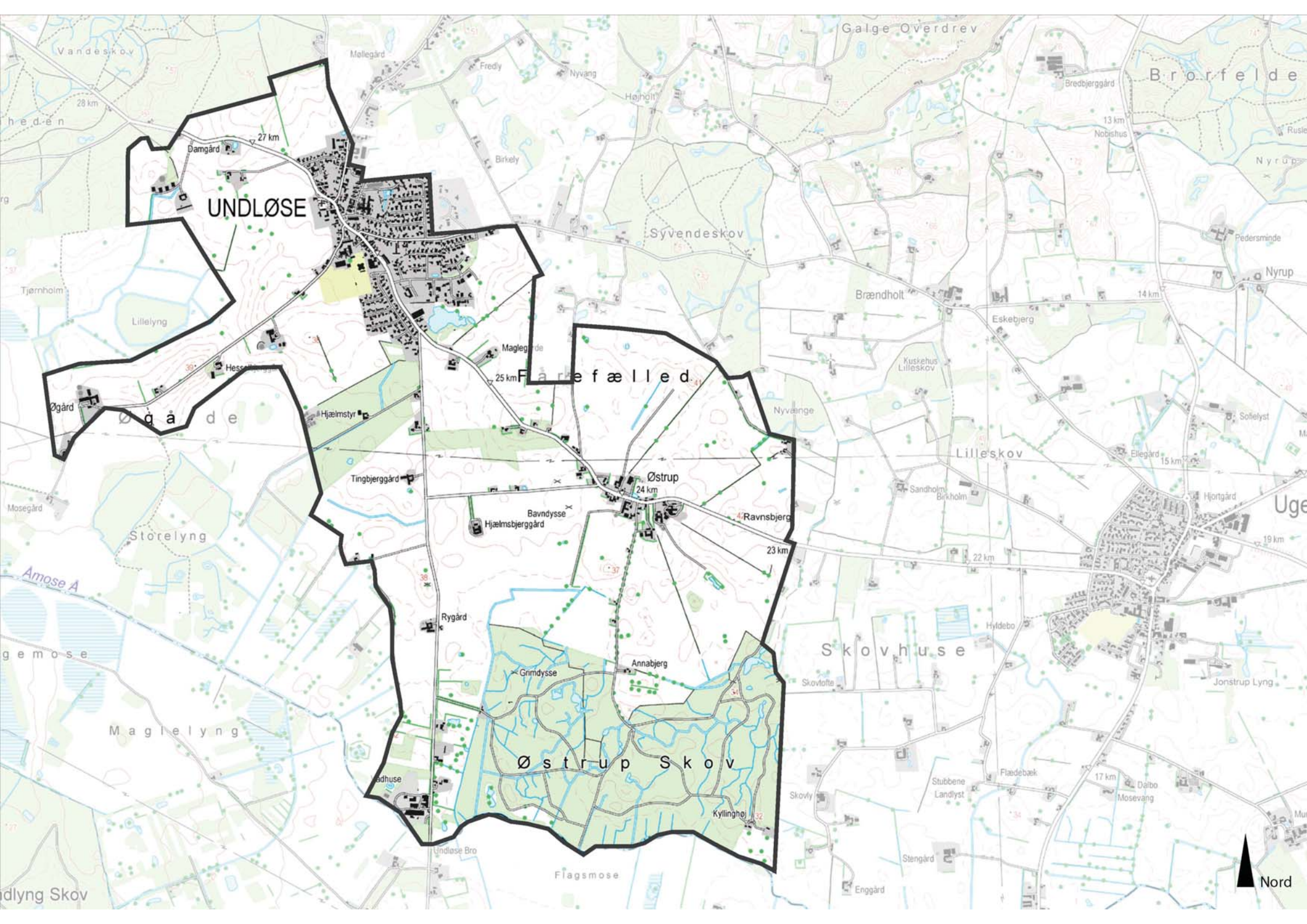
UNDLØSE
Damgård
27 km
Øgård
Hjælmstyr
Tingbjerggård
Bavndysse
Hjælmsbjerggård
Østrup
24 km
Ravnsbjerg
23 km
Rygård
Grimdysse
Annabjerg
Kyllinghøj
Østrup Skov
Maglegårde
25 km
Farefælled
Syvendeskov
Brændholt
Eskebjerg
Nyvænge
Lilleskov
Skovhuse
Skovtofte
Hyldebo
Jonstrup Lyng
Flagsmose
Undløse Bro
Storelyng
Maglelyng
Amose A
Mosegård
Tjørnholm
Lillelyng
Vandeskov
Møllegård
Fredly
Nyvang
Højholt
Birkely
Galge Overdrev
Brorfelde
Bredbjerggård
Nobishus
Nyrup
Pedersminde
Kuskehus Lilleskov
Sandholm
Birkholm
Ellegård
Hjortgård
Sofielyst
Flædebæk
Stubbene Landlyst
Skovly
Stengård
Enggård
Dalbo
Mosevang
Nord

landbrugsejendomme.

Nøglekarakteristika
Åbent landbrugsland med stor afstand mellem gårdene og generelt landbrugsejendomme i en større skala. Meget lidt beplantning i form af småplantninger og linjeformede bevoksninger.

Beliggenhed

Området er beliggende ca. 15,5 km syd for Holbæk by ved Holbæk kommunes grænse til Sorø kommune. Området afgrænses mod nord af områderne 24 Vedebjerg og 26 Undløse Nord. Mod øst af område 28 Ugerløse og mod vest område 23 Store Åmose.

Området har en udstrækning på ca. 9 km^2.

Begrundelse for udvælgelse
Området har karakter af at være et meget åbent landbrugsland, hvor man kan se langt. Området er generelt præget af, at landbrugsejendommene er større end i naboområderne.

Geologi og jordbund

Området er præget af at være et morænelandskab med dødisrelief. Den fremherskende jordtype er lerblandet sandjord og sandblandet lerjord. Mod nordvest findes et område med lerjord.

Foto/Illustration/Kort

Terræn

Området opleves som et bølget landskab med enkelte bakkepartier.

Vandelementer

Der er forholdsvis få vandelementer i området. I Undløse findes en tidligere lergrav og ellers findes kun enkelte små søer i området. Vandløbene er i vid udstræknig rørlagte eller reduceret til grøfter.

Dyrkningsform

Området er intensivt dyrket landbrugsland, og der er kun få naturlokaliteter.

Foto/Illustration/Kort

Bebyggelse

Den nordlige del af området er præget af Undløses beliggenhed, Undløse fremstår som en udbygget landsby. I den østlige del af området ligger landsbyen Østrup som en karakteristisk stjerneudskiftet landsby, der gennem tiden ikke har gennemgået en væsentlig udvikling. Den resterende del af området er præget af af en del udflyttede og spredte gårde langs med landevejene.

Foto/illustration/Kort

Beplantning

Den sydlige del af området er dækket af Østrup skov på ca. 165 ha. Der ud over ses en flere bevoksede diger i området, som dog generelt fremstår fattigt på småplantninger.

Foto/illustration/Kort

Kulturhistoriske helheder

I Undløse ses et kulturmiljø omkring kirken. Der har tidligere været gravet ler i Undløse, men teglværket eksisterer ikke længere. I den sydlige del af området er NKT Stenlille beliggende, hvilket præger området, her har tidligere ligget en tørvegravsvirksomhed, der fremstillede tørvebriketter.

Foto/illustration/Kort

Tekniske anlæg

Området gennemskæres af en højspændingsledning i øst-vestlig retning. NKT Stenlille sætter sit præg på området, men der ud over er området ikke i væsentlig grad præget af infrastruktur anlæg eller andre tekniske anlæg.

Foto/illustration/Kort

Rumlige forhold

Skala:	Middel
Rumlig afgrænsning:	Åbent
Kompleksitet:	Blandet
Struktur:	Middel
Visuel uro:	Middel roligt
Støj:	Stille

Der er kun få rumskabende elementer i selve området, men naboområdernes struktur skaber rumafgrænsningen, hvilket især ses mod nord. Dog danner Østrup Skov en klar grænse mod sydøst.

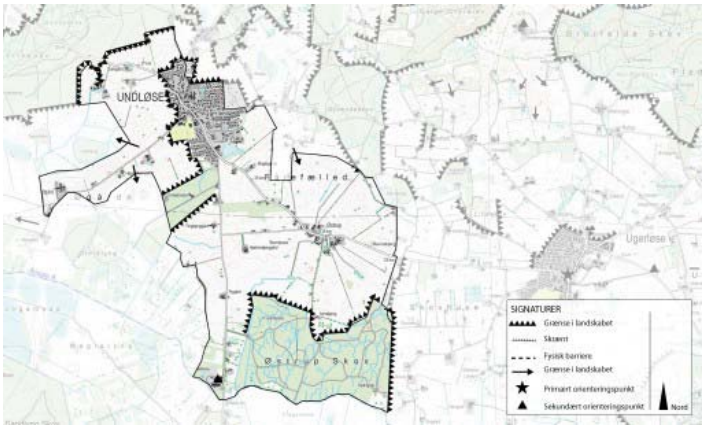

Helheder og enkeltelementer

Natruarealer og skove
Østrup skov i den sydlige del af området.

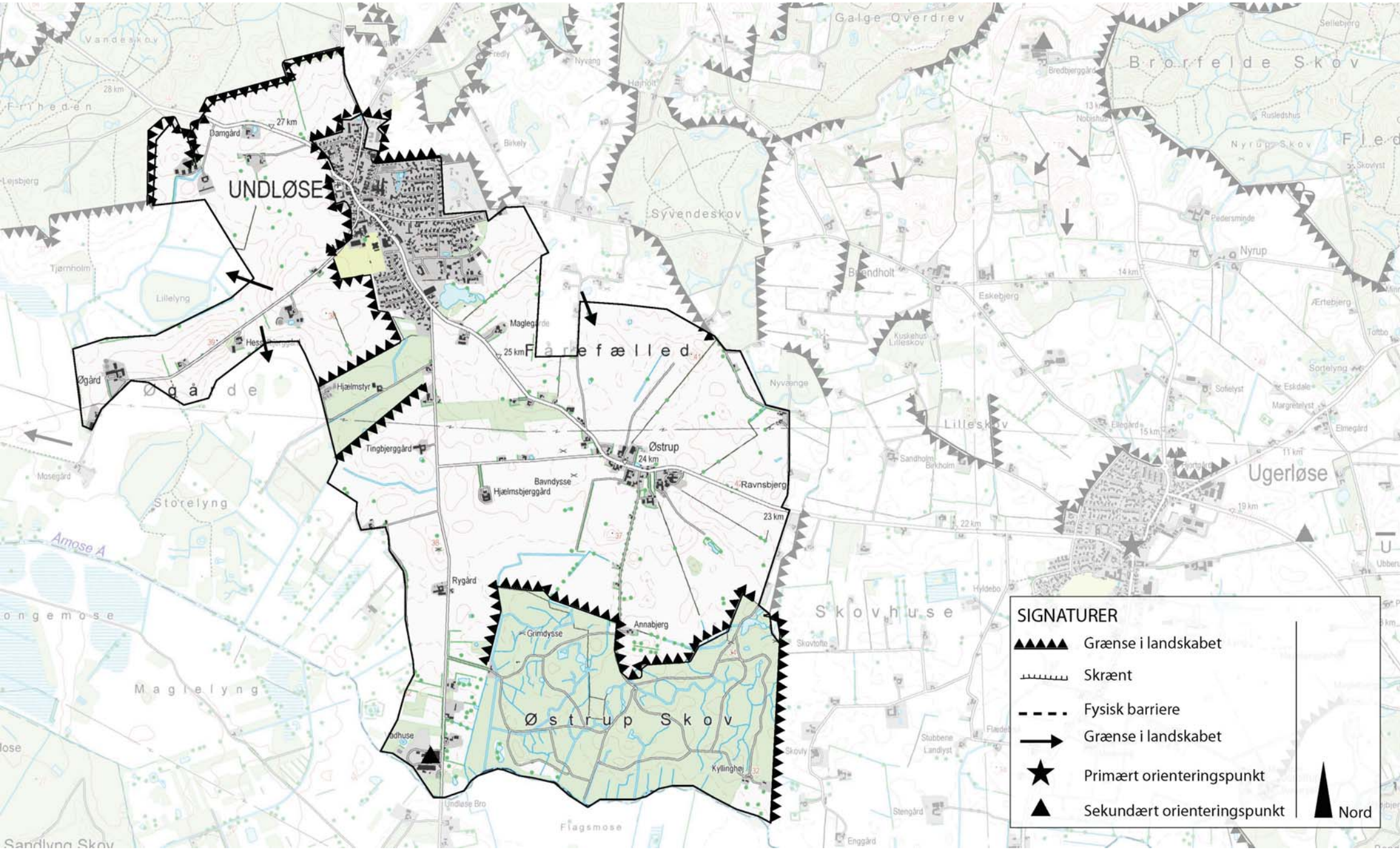

SIGNATURER

- Grænse i landskabet
- Skrænt
- Fysisk barriere
- Grænse i landskabet
- Primært orienteringspunkt
- Sekundært orienteringspunkt

Nord

Kulturhistoriske helheder
Den centrale del af Undløse omkring kirken.

Byudvikling mv.
Undløse breder sig mod syd og øst.

Delområder

27.01 Østrup
Delområdet fremstår ligesom hele område 27 som et meget åbent landbrugsland. Omkring Østrup ses en meget tydelig struktur fra stjerneudskiftningen og der er stort set ingen fritliggende gårde udenfor landsbyen.

27.02 Undløse bro
Delområdet er præget af en tættere struktur med NKT, som det dominerende og store element suppleret af mindre ejendomme og tættere beplantning.

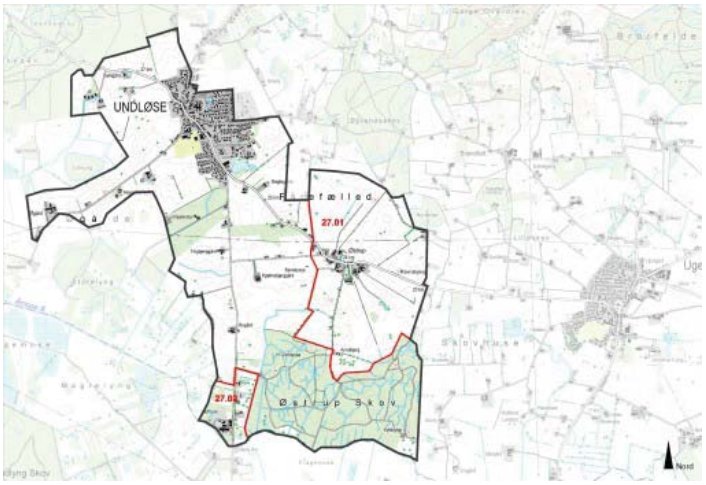

Styrke

Relativt stort landskab med lange kig. Skovene afgrænser området mod vest og sydøst.

Tilstand

Den gamle landsbystruktur er stadig synlig omkring Østrup, men udbygningen af Undløse har betydet en kraftig forstyrrelse af denne del af området. Der findes stadig flere aktive gårde, hvoraf en del har udviklet sig løbende. Udenfor Undløse fremstår området væsenligt mere autentisk.

Sårbarhed

Den åbne landskabsstruktur er sårbar overfor nye elementer som større beplantningsenheder der slører udsigten. Omkring Undløse vurderes det, at området har en lavere sårbarhed end det åbne land omkring. I hele området gælder det, at der er en middel skala, men landbrugets naturlige udvikling, som ses på enkelte gårde gør, at der i nogen grad vil kunne indpasses store staldbygninger, dette gælder især for de spredt liggende gårde og ikke for området omkring Østrup. Omkring Østrup bør den klassiske stjerneudskiftede landsbystruktur bevares og styrkes eksempelvis gennem etablering af enkelte levende hegn, dette skal dog ske med respekt for den meget åbne landbrugsstruktur og de visuelle forhold.

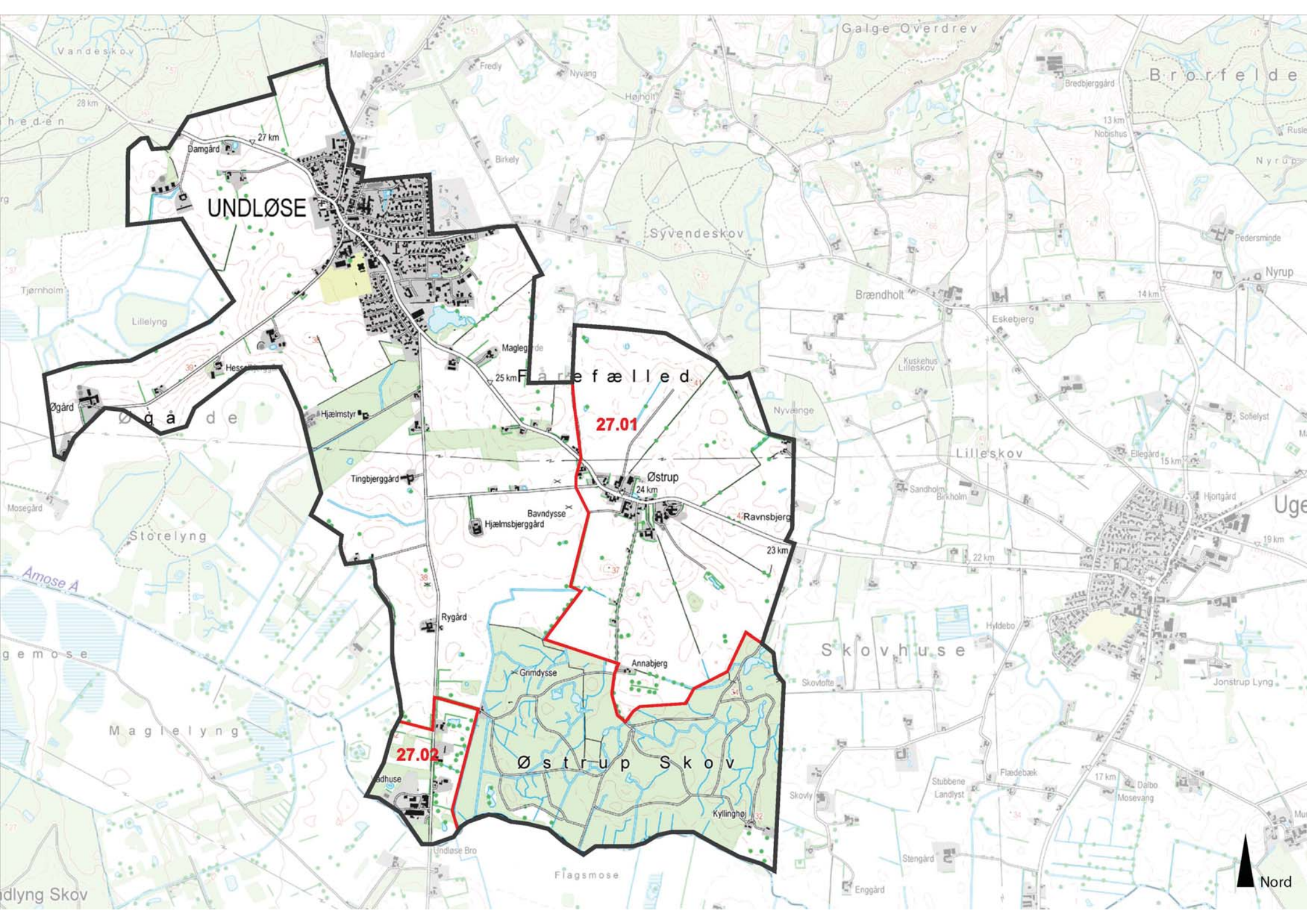
UNDLØSE
Farefælled
27.01
27.02
Østrup Skov
Damgård
Møllegård
Fredly
Nyvang
Højholt
Birkely
Tjørnholm
Lillelyng
Øgård
Øgade
Hjælmstyr
Tingbjerggård
Mosegård
Storelyng
Amose Å
Maglelyng
Rygård
Bavndysse
Hjælmsbjerggård
Østrup
Annabjerg
Grimdysse
Undløse Bro
Flagsmose
Syvendeskov
Galge Overdrev
Brørfelde
Bredbjerggård
Nobishus
Nyrup
Pedersminde
Brændholt
Eskebjerg
Kuskehus
Lilleskov
Nyvænge
Sandholm
Birkholm
Ellegård
Hjortgård
Sollelyst
Skovhuse
Hyldebo
Skovtofte
Jonstrup Lyng
Stubbene
Landlyst
Flædebæk
Dalbo
Mosevang
Skovly
Kyllinghøj
Stengård
Enggård
Ravnsbjerg
Nord

Særlige landskabelige forhold

Et meget åbent område, hvor den nordlige del er kraftigt påvirket af Undløses tilstedeværelse. Der ergenerelt meget lidt beplantning i området, med undtagelse af delområde 27.02 Undløse bro, der fremstår med en tættere beplantningsstruktur. Østrup skov i områdets sydligste del er et dominerende beplantningselement.

Område 28 Ugerløse

Indledning

- Strategi
- Landskabskarakter
- Beliggenhed

Naturgeografi

- Geologi og Jordbund
- Terræn
- Vandelementer
- Kyst

Kulturgeografi

- Dyrkningsform
- Bebyggelse
- Beplantning
- Kulturhistoriske helheder
- Tekniske anlæg

Rumlig analyse

- Rumlige forhold
- Helheder og enkeltelementer

Delområder

Landskabsvurdering

- Styrke
- Tilstand
- Sårbarhed
- Særlige landskabelige forhold

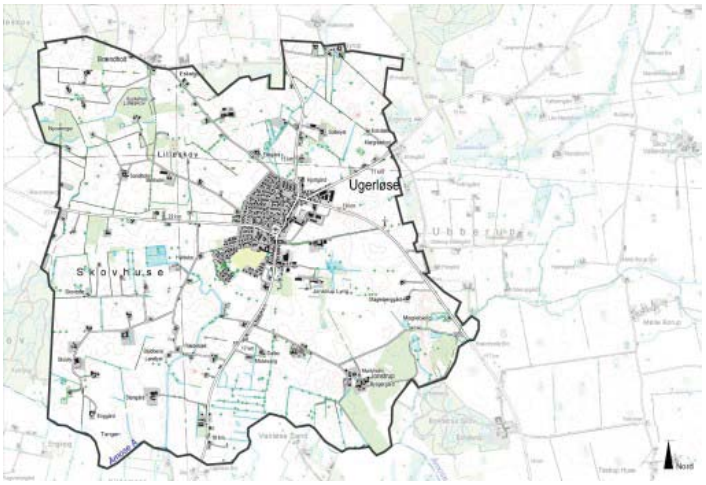

Strategi 3
Landskabskarakter 3
Beliggenhed 3
Geologi og jordbund 4
Terræn 4
Vandelementer 4
Dyrkningsform 4
Bebyggelse 4
Beplantning 5
Kulturhistoriske helheder 5
Tekniske anlæg 5
Rumlige forhold 5
Helheder og enkeltelementer 5
Delområder 6
Styrke 6
Tilstand 6
Sårbarhed 6
Særlige landskabelige forhold 6

Strategi

Målsætning
Den nuværende udvikling i området bør fortsætte. Området vurderes at have en vis robusthed, og der kan derfor placeres visse tekniske anlæg i området. Tilplantning vil kunne indpasses i det meste af området. Det kan forventes at flere af gårdene vil overgå til mere hobbypræget anvendelse.

Anbefaling
Udbygningen af Ugerløse by bør begrænses. Der bør tilsvarende ske en behandling af overgangen mellem byen og landet.

Illustration/kort

Landskabskarakter

Roligt og ensartet landskab med forholdsvis mange elementer som småbrug, småskove, bevoksede diger og varierede dyrkningsarealer. Området virker relativt uforandret og kun i brgrænset omfang påvirket af tekniske anlæg. De fem store veje er karakteristiske for området, og nærheden til vejene opleves fra store dele af området. Der er ikke sket væsentlige udbygninger i området.

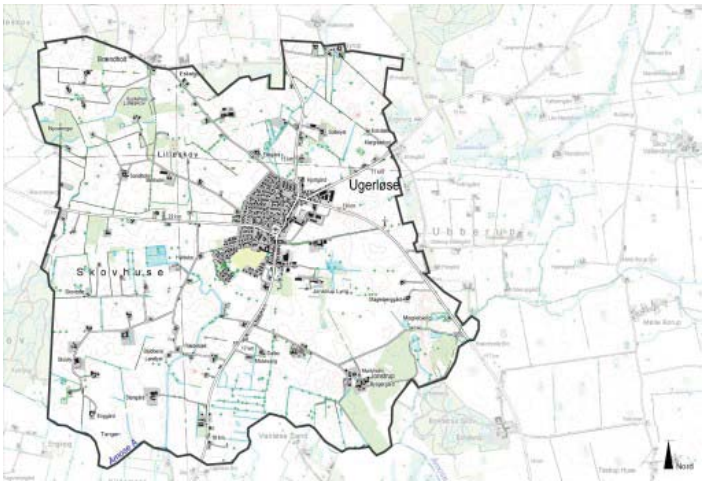

Karaktergivende landskabselementer
Landbrugsland med mellemstore gårde, som ligger spredt i det svagt bølgede landskab. Ugerløse by præger den centrale del af området sammen med de store veje.

Karaktergivende rumlige og visuelle forhold
Store dele af området virker meget åbent. Kun mod vest opleves en vis afgrænsning. Flere steder er der mindre landskabsrum som følge af øget tilplantning.

Afgrænsning
Området er åbent uden markante grænser. Især mod syd fortsætter landskabet ind i Sorø Kommune. Naboområdet mod vest består af større markenheder og mere spredt bebyggelse. Naboområdet mod nord hæver sig i et markant bakkelandskab og mod øst bliver landskabet endnu mere sammensat.

Nøglekarakteristika
Landbrugsland af mellemstor skala og få, små landsbyer. Et område med mange gårde, som ligger jævnt fordelt i landskabet. Få egentlige naturområder.

Beliggenhed

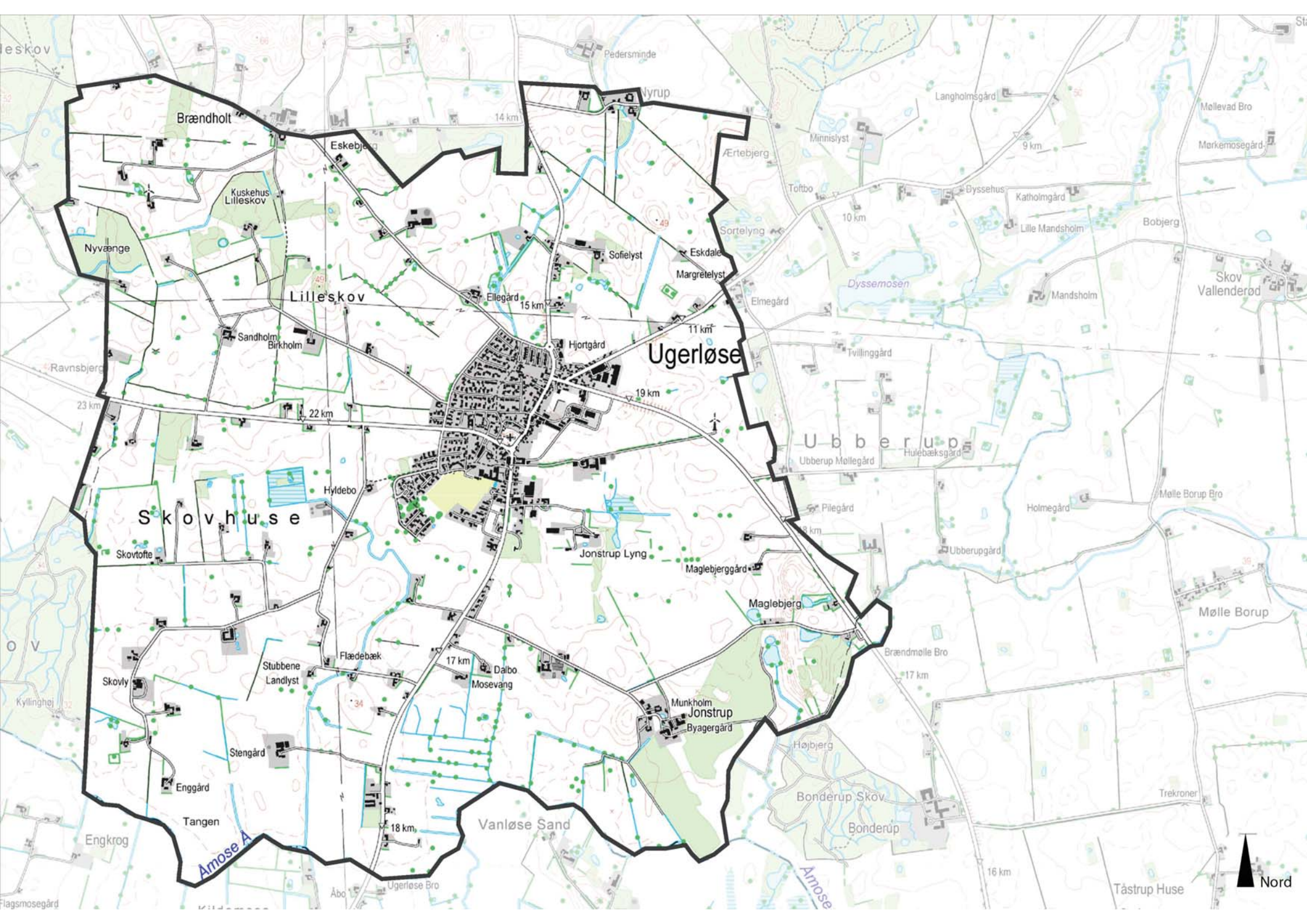
Brændholt
Eskebjerg
Kuskehus
Lilleskov
Nyvænge
Lilleskov
Sandholm
Birkholm
Ellegård
Sofielyst
Eskdale
Margretelyst
Hjortgård
Ugerløse
Ravnsbjerg
Hyldebo
Skovhuse
Skovtofte
Jonstrup Lyng
Maglebjerggård
Maglebjerg
Skovly
Stubbene
Landlyst
Flædebæk
Dalbo
Mosevang
Munkholm
Jonstrup
Byagergård
Stengård
Enggård
Tangen
Engkrog
Amose Å
Vanløse Sand
Ugerløse Bro
Åbo
Nyrup
Pedersminde
Ærtebjerg
Minnislyst
Toftbo
Sortelyng
Dyssehus
Katholmgård
Lille Mandsholm
Bobjerg
Langholmsgård
Møllevad Bro
Mørkemosegård
Dyssemosen
Elmegård
Mandsholm
Skov
Vallenderød
Tvillinggård
Ubberup
Ubberup Møllegård
Hulebæksgård
Pilegård
Holmegård
Ubberupgård
Mølle Borup Bro
Mølle Borup
Brændmølle Bro
Højbjerg
Bonderup Skov
Bonderup
Trekroner
Tåstrup Huse
Nord
14 km
15 km
11 km
19 km
22 km
23 km
17 km
18 km
16 km
9 km
10 km

Området er beliggende ca. 15 km syd for Holbæk by, omkring Ugerløse by. Afgrænsningen er næsten sammenfaldende med Ugerløse Sogn. Afgrænses mod vest af område 27 Ugerløse, mod nord af bakkelandskabet i område 29 Galge Overdrev og område 30 Maglesø. Mod øst ligger område 34 Nr. Vallenderød. Åmose Å og herregårdslandskabet i område 35 Tysinge afgrænser området mod syd.

Området har en udstrækning på ca. 12 km^2.

Begrundelse for udvælgelse
Ensartet og tætbebygget landbrugsland, som bebyggelsesmæssigt og terrænmæssigt adskiller sig fra naboområderne. Åmose Å er kommunegrænse til Sorø Kommune.

Geologi og jordbund

Morænelandskab med dødisrelieffer, primært i den nordlige del af området. Jordtypen er hovedsagelig sandblandet lerjord. Der er enkelte mindre områder med humusjord, fortrinsvist i den sydlige del.

Foto/Illustration/Kort

Terræn

Terrænet er bølget til fladt. De mest kupererede områder er de nordligedele, mens områderne langs Åmose Å er meget flade. Enkelte markante, men dog ikke høje bakker omkring Jonstrup. Tydeligst er maglebjerg øst for Jonstrup.

Vandelementer

Der er flere mindre søer i området, men de fremtræder ikke tyeligt i landskabet. Der findes enkelte mindre moseområder, hvor Jonstrup Lyng er det mest markante. Men heller ikke disse opleves særligt. En del engarealer langs Åmose Å, tydeligst ved Ugerløse Bro.

Dyrkningsform

Landbrugsland med flere forskellige brugsstørrelser. Omkring Jonstrup findes flere mellemstore brug, mens der findes mindre ejendomme ved Skovhuse og ved Lilleskov.

Foto/Illustration/Kort

Bebyggelse

Centralt i området ligger Ugerløse by, hvor den oprindelige stjerneudskiftning stadig kan ses i det omgivende landskab. Selve Ugerløse by har ændret sig i flere omgange. Beliggenheden ved fem store veje gjorde, at Ugerløse udviklede sig som en stationsby - dog uden station - i slutningen af 1800-tallet. I 1960'erne og frem er der sket en kraftig udbygning med parcelhuskvarterer. Området er generelt præget af

Foto/illustration/Kort

megen og spredt bebyggelse. Der er to mindre landsbyer, Jonstrup og Brændholt.

Beplantning

Området er præget af flere småskove (Lilleskov, Nyvænge oa). Der flere juletræsplantninger i området eller lige uden for området. Den mest markante ligger mod sydøst uden for Jonstrup. Der findes en række bevoksede diger i området.

Foto/illustration/Kort

Kulturhistoriske helheder

Eneste væsentlige kulturmiljø i området er Ugerløse by. Men også landsbyen Jonstrup har en kulturhistorisk værdi med det tætte landsbymiljø på trods af byens beskedne størrelse.

Foto/illustration/Kort

Tekniske anlæg

Området er til dels skabt af dets placering i krydset af de fem store veje mod Holbæk, Tølløse, Ringsted, Sorø og Mørkøv. Igennem området går to højspændingsledninger og øst for Ugerløse står en mindre vindmølle. Der er flere mellemstore gårde, men landskabet er ikke i væsentlig grad er præget af hverken store stalde eller siloer.

Foto/illustration/Kort

Rumlige forhold

Skala:	Middel
Rumlig afgrænsning:	Åbent og transperant afgrænset
Kompleksitet:	Sammensat
Struktur:	Svag
Visuel uro:	Middel rolig
Støj:	Afdæmpet

Landskabet opleves forholdsvis åbent, hvor de forskellige plantninger og småskove danner forskellige, men ikke særlig stærke rumlige oplevelser. Mod syd og øst er området mere åbent, dog med undtagelser omkring Jonstrup og området nærmest Østrup Skov. Længst mod nordvest ved Brændholt er området under tilgroning med småplantninger.

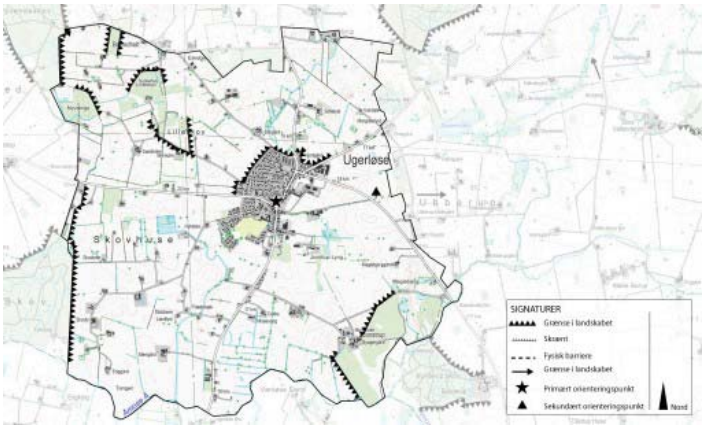

Helheder og enkeltelementer

Byudvikling
Der er gennem de senere år sket en relativ stor udbygning af Ugerløse by. Især mod sydvest er der sket en udbygning af boligområder. Mod øst er der et mindre industriområde, som også er under udbygning.

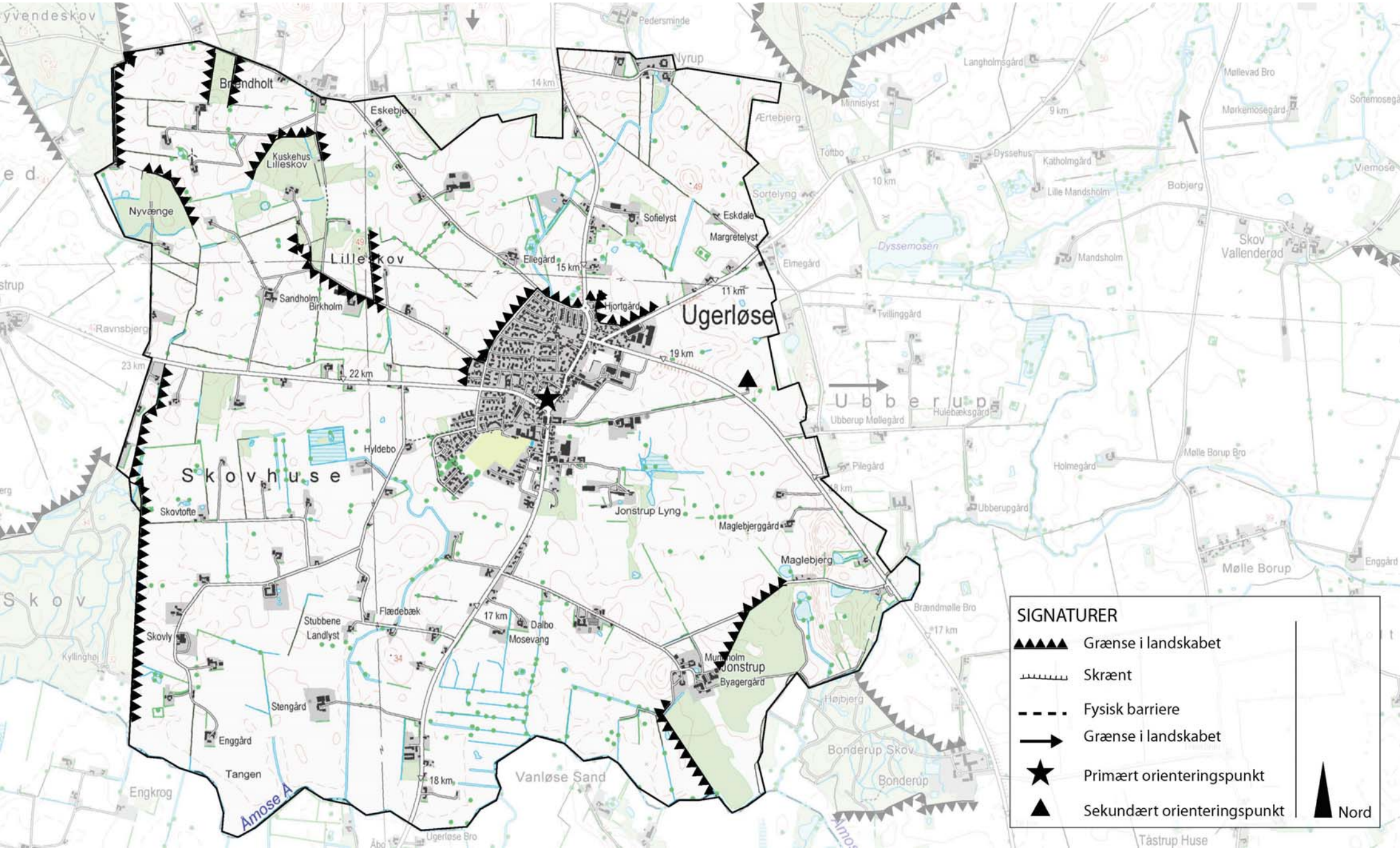
Brændholt
Eskebjerg
Kuskehus Lilleskov
Nyvænge
Lille Skov
Sofielyst
Eskdale
Margretelyst
Ellegård
15 km
11 km
Hjortgård
Ugerløse
19 km
22 km
Sandholm
Birkholm
Hyldebo
Skovhuse
Skovtofte
Jonstrup Lyng
Maglebjerggård
Maglebjerg
Flædebæk
17 km
Stubbene
Landlyst
Dalbo
Mosevang
Skovly
Mumholm
Jonstrup
Byagergård
Stengård
Enggård
Tangen
18 km
Vanløse Sand
Amose Å
Ugerløse Bro
Pedersminde
Vyrup
Ærtebjerg
Sortelyng
Dyssemosen
Elmegård
Tvillinggård
Ubberup
Ubberup Møllegård
Hulebæksgård
Pilegård
Ubberupgård
Holmegård
Mølle Borup
Mølle Borup Bro
Brændmølle Bro
Bonderup Skov
Bonderup
Højbjerg
Tåstrup Huse
Langholmsgård
Møllevad Bro
Minnislyst
Tøftbo
Dyssehus
Katholmgård
Lille Mandsholm
Bobjerg
Mørkemosegård
Sortemosegård
Viemose
Mandsholm
Skov Vallenderød
Ravnsbjerg
Engkrog
Kyllinghøj
SIGNATURER
Grænse i landskabet
Skrænt
Fysisk barriere
Grænse i landskabet
Primært orienteringspunkt
Sekundært orienteringspunkt
Nord

Delområder

28.01 Tangen
Lille område helt mod sydvest. Området er mere lukket og mere havepræget end resten af lokalområdet.

28.02 Bonderupvej
Område som adskiller sig ved at være meget åbent og uden bebyggelse.

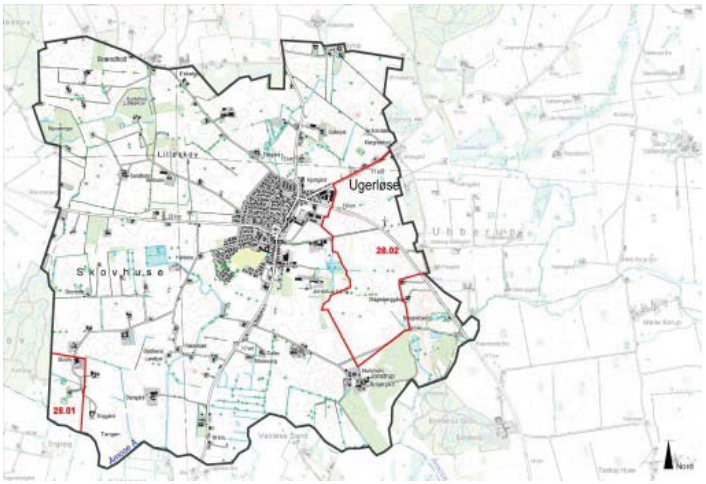

Styrke

Rimelig varieret landskab med flere elementer som småskove, bevoksede diger og en varieret bebyggelsesstruktur.

Tilstand

Området virker oprindeligt og unden større tekniske anlæg eller større gårdanlæg. Den vestlige dele af området synes at overgå til mere fritidspræde landbrug. Dette område er under forvandling og bliver mere sammensat.

Sårbarhed

Området virker til at være rimelig robust over for de fleste tiltag. Yderligere udbygning af Ugerløse by bør dog begrænses eller undgås. Overgangen mellem by og land bør formidles bedre.

Særlige landskabelige forhold

Tangen
Lille lukket område med stor intimitet. Området er markant anderledes og mere havepræget

Skovhuse
Området ved Skovhuse danner sammen med andre områder ved Brændholt og nord for Ugerløse områder som er karakteristiske for området. Mange mindre ejendomme jævnt fordelt i landskabet. Danner et overskueligt landskab. Til trods for at terrænet er rimelig fladt, skabes et landskab af en vis intimitet.

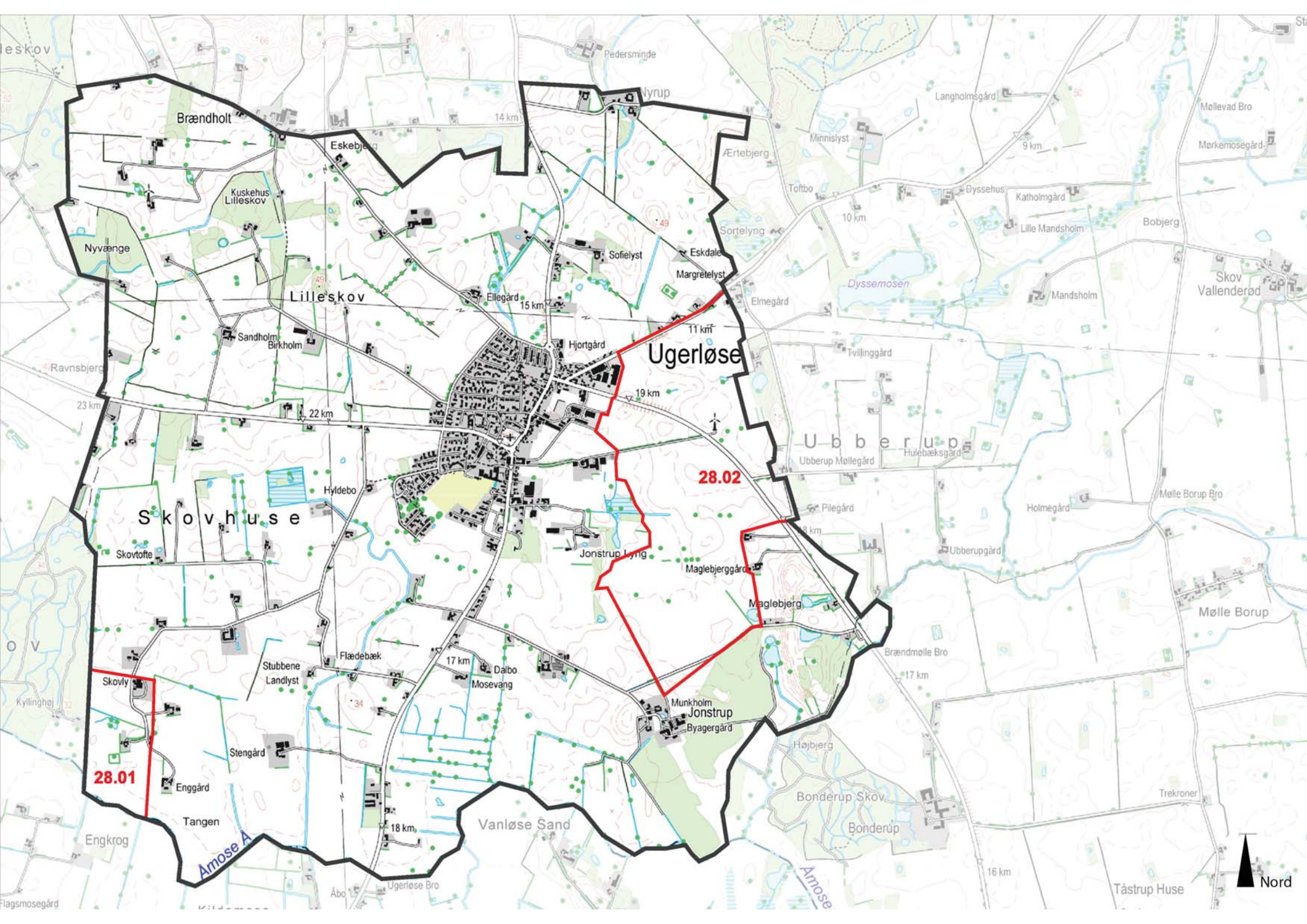
Brændholt
Eskebjerg
Kuskehus
Lilleskov
Nyvænge
Lilleskov
Sandholm
Birkholm
Ellegård
Sofielyst
Eskdale
Margretelyst
Hjortgård
Ugerløse
Ravnsbjerg
Hyldebo
Skovhuse
Skovtofte
Jonstrup Lyng
Maglebjerggård
Maglebjerg
Skovly
Stubbene
Landlyst
Flædebæk
Dalbo
Mosevang
Munkholm
Jonstrup
Byagergård
Stengård
Enggård
Tangen
Engkrog
Amose Å
Vanløse Sand
Ugerløse Bro
Åbo
Pedersminde
Nyrup
Ærtebjerg
Minnislyst
Langholmsgård
Møllevad Bro
Mørkemosegård
Toftbo
Dyssehus
Katholmgård
Lille Mandsholm
Bobjerg
Sortelyng
Dyssemosen
Elmegård
Mandsholm
Skov
Vallenderød
Tvillinggård
Ubberup
Ubberup Møllegård
Hulebæksgård
Pilegård
Holmegård
Ubberupgård
Møllе Borup Bro
Møllе Borup
Brændmølle Bro
Højbjerg
Bonderup Skov
Bonderup
Trekroner
Tåstrup Huse
Kyllinghøj
Flagsmosegård
14 km
15 km
11 km
19 km
22 km
23 km
17 km
18 km
16 km
9 km
10 km
28.01
28.02
Nord

Område 29 Galge Overdrev

Indledning

- Strategi
- Landskabskarakter
- Beliggenhed

Naturgeografi

- Geologi og Jordbund
- Terræn
- Vandelementer
- Kyst

Kulturgeografi

- Dyrkningsform
- Bebyggelse
- Beplantning
- Kulturhistoriske helheder
- Tekniske anlæg

Rumlig analyse

- Rumlige forhold
- Helheder og enkeltelementer

Delområder

Landskabsvurdering

- Styrke
- Tilstand
- Sårbarhed
- Særlige landskabelige forhold

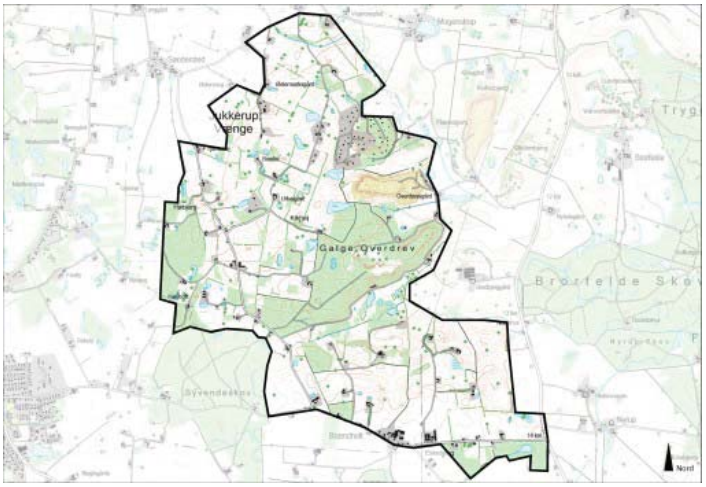

Strategi 3
Landskabskarakter 3
Beliggenhed 4
Geologi og jordbund 4
Terræn 4
Vandelementer 4
Dyrkningsform 4
Bebyggelse 5
Beplantning 5
Kulturhistoriske helheder 5
Tekniske anlæg 5
Rumlige forhold 5
Helheder og enkeltelementer 6
Delområder 6
Styrke 6
Tilstand 6
Sårbarhed 7
Særlige landskabelige forhold 7

Strategi

Målsætning
Området bør bevares som et dynamisk landskab, hvor der er en vekselvirkning mellem småplantninger, bevoksede diger, terræn og landbrugsflader. Den spredte bebyggelse og beplantningsstrukturen, er helt karakteristisk for størstedelen af området og bør opretholdes. Området virker relativt robust, især mod syd-øst, hvorfor nogle nye elementer eller flere af de eksisterende elementer ikke vil skade autenticiteten.

Anbefaling
For at området kan udvikle sig mod en større sammenhæng, kan der etableres småplantninger og levende hegn mod syd-øst i delområde 29.02, som fremstår mere åbent og i en større skala end det resterende område. I hele området gælder det, at de markante terrænformer og særlige udsigter skal bevares ved eventuelle ændringer.

Mogenstrup grusgrav tilfører området muligheder den dag grusgraven ikke længere er aktiv. Det bør nøje overvejes, hvordan graveområdet skal udvikle sig i fremtiden, som rekreativt område, natruområde eller på anden måde.

Illustration/kort

Landskabskarakter

Området er beliggende i et morænelandskab med et markant dødisrelief. Størstedelen af området er udlagt til landbrug og er karkateriseret ved de mange enkelt liggende, spredte gårde. Der er ikke sket en egentlig dannelse af landsbyer i området.

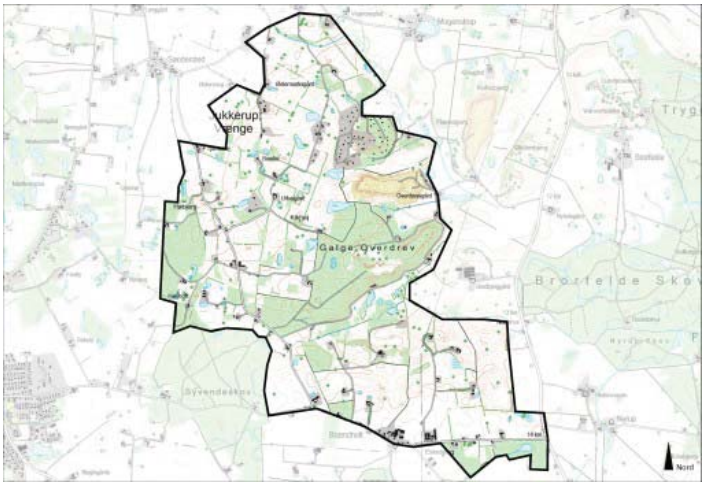

Karaktergivende landskabselementer
Skoven, centralt beliggende i området samt mange småplantninger og bevoksede diger er medvirkende til at skabe dynamik i området i samspil med terrænet. Området er udlagt til landbrug, med en lille-middelstor markstruktur.

Karaktergivende rumlige og visuelle forhold
Området opleves i lille-mellem skala og mange steder intimt. Terrænet bevirker, at der er mange flotte udsigter og at området som helehed ikke kan overskues fra et enkelt punkt. Især i nord på vejen mellem Søndersted og Mogenstrup er en vid udsigt over det tilgrænsende område mod nord.

Afgrænsning
Afgrænsningen til de tilstødende områder bestemmes i høj grad af terrænet, men også beplantnings- og bebyggelsesstrukturen spiller en rolle. I forhold til område 30 Maglesø mod øst er det især overgangen til et storskala landskab der har betydning for afgrænsningen idet terrænet har den samme

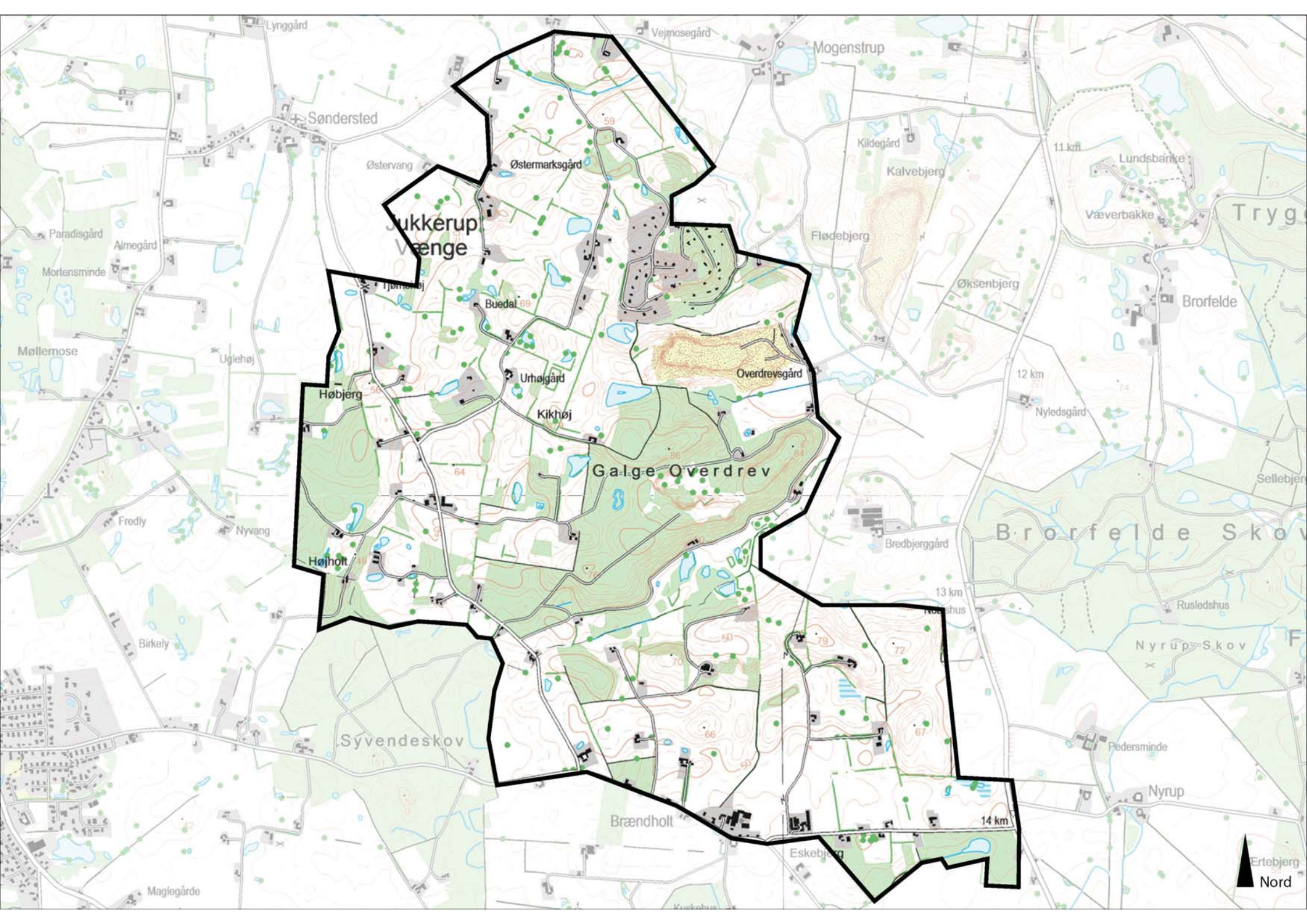

Lynggård
Vejmosegård
Mogenstrup
Søndersted
Østervang
Østermarksgård
Kildegård
Kalvebjerg
11 km
Lundsbanke
Væverbakke
Paradisgård
Almegård
Mortensminde
Flødebjerg
Øksenbjerg
Brorfelde
Buedal
Møllemose
Uglehøj
Urhøjgård
Overdrevsgård
12 km
Nyledsgård
Høbjerg
Kikhøj
Galge Overdrev
Fredly
Nyvang
Brorfelde Skov
Bredbjerggård
Højholt
13 km
Rusledshus
Birkely
Nyrup Skov
Syvendeskov
Pedersminde
Nyrup
Brændholt
14 km
Maglegårde
Ertebjerg
Nord

karakter.

Nøglekarakteristika
Terræn, skov, beplantningsstruktur og råstofområde.

Beliggenhed

Området er beliggende ca. 15 km syd for Holbæk by og afgrænses mod nord af område 25 Krøjerup, mod vest af område 26 Undløse Nord, mod syd af område 28 Ugerløse og mod øst af område 30 Maglesø.

Området har en udstrækning på ca. 6 km^2.

Begrundelse for udvælgelse
Der er tale om et område, med en meget ensartet bebyggelsesstruktur med spredte, mindre gårde. Terrænet spiller ligeledes en afgørende rolle for afgrænsningen. Området er tydeligt sammenhængende med område 30 Maglesø pga. de geologiske formationer med dødisrelieffer og dermed mange bakker og skrænter, men dette område adskiller sig ved fremstå i en mindre skala end område 30 Maglesø.

Geologi og jordbund

Området er et klassisk morænelandskab med markant dødisrelief. Den dominerende jordtype er lerblandet sandjord. Der er forekomster af grus i området, hvilket ses i Mogenstrup grusgrav, samt i områder, hvor der tidligere har været grusgravning.

Foto/Illustration/Kort

Terræn

Terrænet fremstår som storbakket med mange skrænter. Der er en moderat kompleksitet i området, hvos store dele er karakteriseret ved at have en hældning mellem 6-12 grader.

Vandelementer

Der forekommer flere mindre søer i områder, søerne kommer til syne mellem bakkerne. Der ud over er der flere tilgroede søer og våde områder.

Dyrkningsform

Området er præget af landbrug med mindre-middelstore markstrukturer. Flere af de stejle arealer er udlagt til græsning. Halvkultur/natur ses flere steder imellem bakkerne, hvor der er tilgroede søer og våde områder.

Foto/Illustration/Kort

Bebyggelse

Området er relativt præget af en spredt bebyggelse, med enkelt beliggende mindre gårde. I den nordlige del af området findes sommerhusområdet Jukkerup Vænge og ved den sydlige grænse er et mindre landsbysamfund, Brændholt beliggende.

Foto/illustration/Kort

Beplantning

Centralt i området findes Galge Overdrev, der med sine ca. 72 ha er den største skov i området. Der ud over forekommer der mange småplantninger, som især dominerer i den nordlige del af området. I hele området ses bevoksede diger og i den vestlige del af området, ved Højbjerg er en plantage beliggende.

Foto/illustration/Kort

Kulturhistoriske helheder

Geologien har sat sine tydelige spor, og har påvirket kulturhistorien på stedet i form af tilplantning af skov, udnyttelse af råstoffer samt de mange mindre gårde, hvis marker mange af de stejleste steder anvendes til græsning.

Foto/illustration/Kort

Tekniske anlæg

Der findes enkelte højspændingsledninger mod syd i området, der lige som Mogenstrup grusgrav i den østlige del af området ikke dominerer området visuelt.

Foto/illustration/Kort

Rumlige forhold

Skala:	Lille-middel
Rumlig afgrænsning:	Transparent og lukket
Kompleksitet:	Sammensat
Struktur:	Middel
Visuel uro:	Roligt
Støj:	Stille

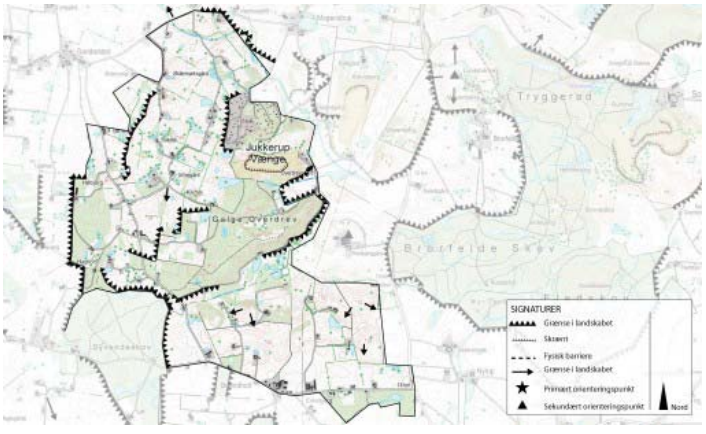

Landskabet fremstår primært i en lille skala, med enkelte områder i mellem skala. I den sydlige del ses en lidt større markstruktur end i den nordlige del. Især terrænet spiller en rolle i forhold til områdets afgrænsning, som i dele af området er lukket pga.

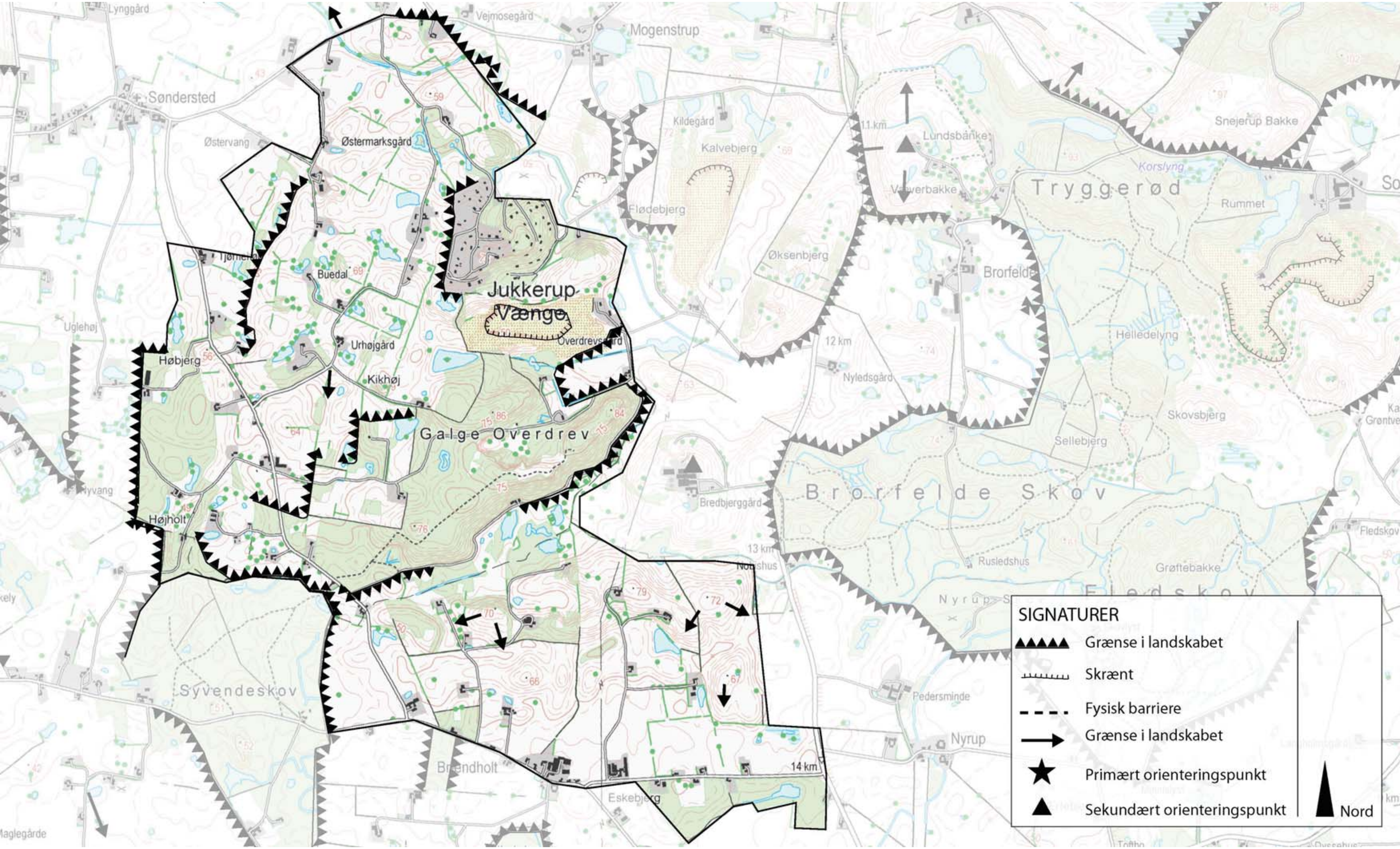

Jukkerup Vænge
Galge Overdrev
Tryggerød
Brorfelde Skov
Fledskov
Syvendeskov
Søndersted
Mogenstrup
Østermarksgård
Buedal
Urhøjgård
Kikhøj
Høbjerg
Højholt
Overdrevsgård
Brorfelde
Bredbjerggård
Eskebjerg
Brendholt
Nyrup
Pedersminde
Rusledshus
Skovsbjerg
Sellebjerg
Helledelyng
Lundsbanke
Kalvebjerg
Kildegård
Flødebjerg
Øksenbjerg
Nyledsgård
Snejerup Bakke
Rummet
Korslyng
Grøttebakke
11 km
12 km
13 km
14 km
SIGNATURER
Grænse i landskabet
Skrænt
Fysisk barriere
Grænse i landskabet
Primært orienteringspunkt
Sekundært orienteringspunkt
Nord

tilstedeværelsen af skov, de resterende steder er der tale om en transparent afgrænsning.

Helheder og enkeltelementer

Geologi
Området har som helhed en interessant geologi, dødisreliefferne skaber markante og særlige terrænformer.

Naturarealer og skove
Galge Overdrev, et større skovområde centralt lokaliseret i området. Der er især smukke skovbryn ved områdets sydveslige grænse til område 26 Undløse Nord, hvor landskabet møder Syvendeskov.

Markante udsigter og elementer
Sommerhusområdet Jukkerup Vænge fremstår unikt, i det bebyggelsen underordner sig terrænet med sin placering på en bakke omkring en mindre sø.

Fra vejen mellem Søndersted og Mogenstrup ved områdets nordlige grænse er der en særlig udsigt til område 25 Krøjerup.

Delområder

29.01 Jukkerup Vænge
Sommerhusområdet fremstår som en enhed i sig selv og ligge relativt isoleret fra resten af området. Området er særligt, da bebyggelserne underordner sig terrænet med sin beliggenhed på en markant bakke omkring en mindre sø. Delområdet består desuden af Mogenstrup grusgrav og en del af Galge Overdrev, hvor der er en nedlagt grusgrav.

29.02 Brændholt
Den sydøstlige del af området fremstår mere åbent og i en lidt større skala end det resterende område. Terrænet er af samme karakter som det resterende område. Den største forskel opstår i det der er væsentligt færre småplantninger i delområde 29.02.

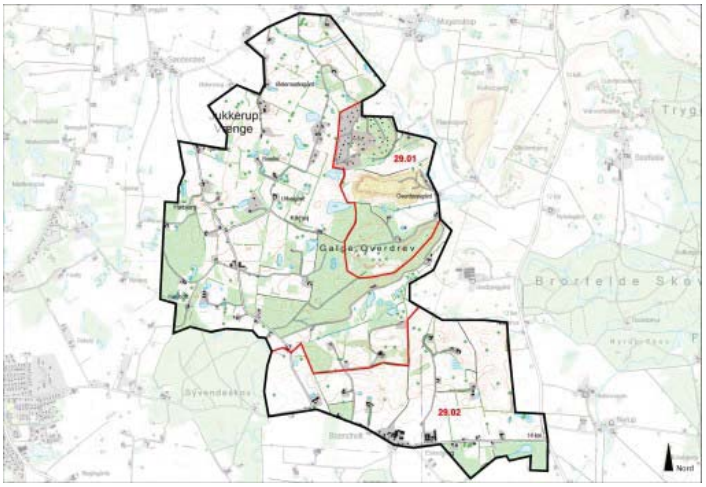

Styrke

Området er som helehed karakteristisk som følge af terrænet. Bebyggelsesstrukturen med spredte enkelte, mindre gårde er ligeledes karakteristisk for område 29. Området fremstår autentisk på trods af tilstedeværelsen af sommerhusområde og grusgrav.

Tilstand

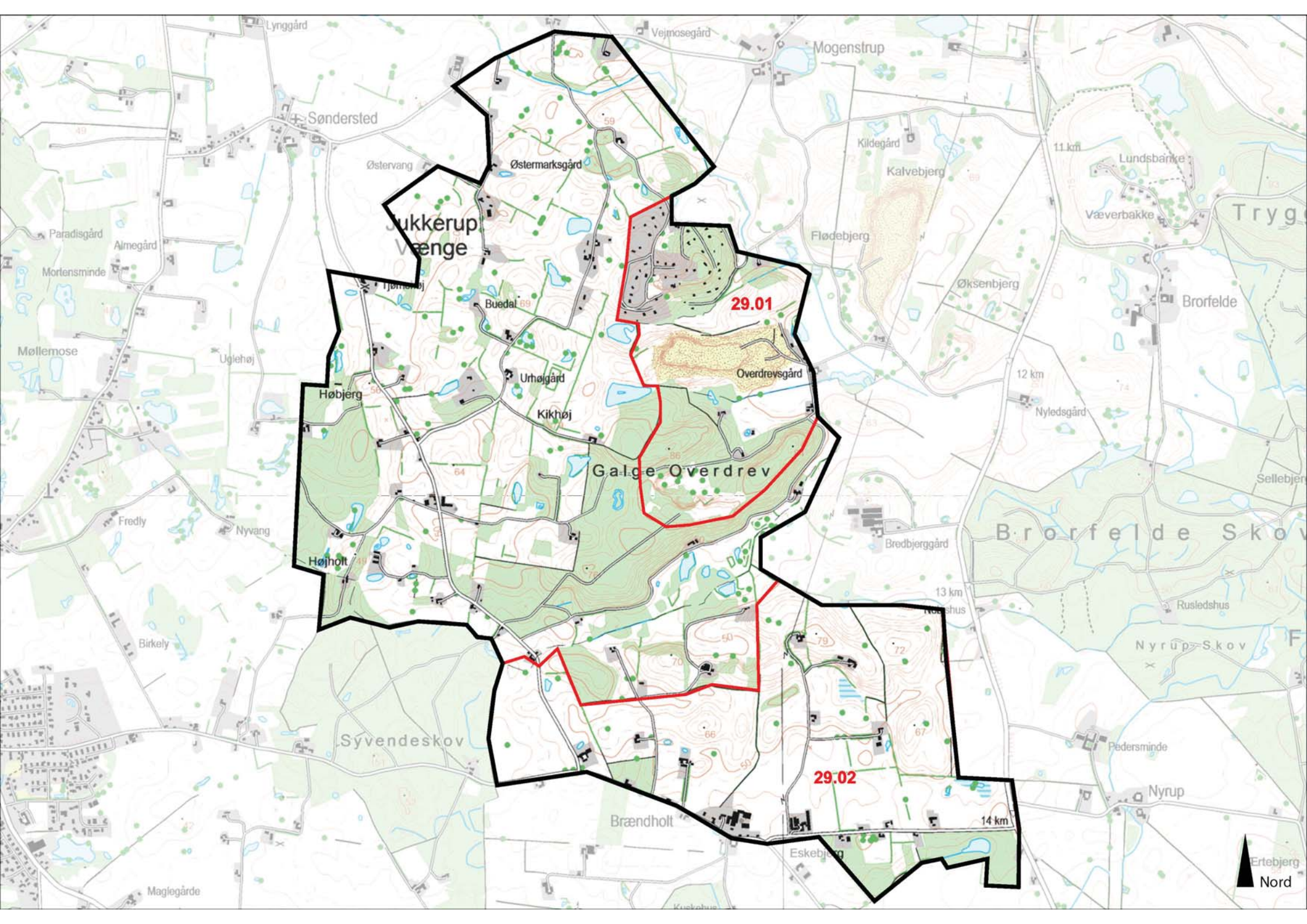
Lynggård
Vejmosegård
Mogenstrup
Søndersted
Østervang
Østermarksgård
Kildegård
Kalvebjerg
11 km
Lundsbanke
Væverbakke
Paradisgård
Aimegård
Mortensminde
Flødebjerg
Øksenbjerg
Brorfelde
Møllemose
Uglehøj
Buedal
29.01
Overdrevsgård
12 km
Nyledsgård
Urhøjgård
Kikhøj
Højbjerg
Galge Overdrev
Fredly
Nyvang
Brødbjerggård
Brorfelde Skov
Højholt
13 km
Rusledshus
Birkely
Nyrup Skov
Syvendeskov
Pedersminde
29.02
Nyrup
Brændholt
14 km
Eskebjerg
Maglegårde
Nord

Landskabet fremstår relativt uforstyret, Mogenstrup grusgrav og sommerhus området Jukkerup Vænge i områdets nordøstlige del dominerer ikke visuelt.

Sårbarhed

Området har en middel sårbarhed, især hvis bebyggelsesstrukturen eller arealanvendelsen ændres vil det påvirke området. Oplevelsen af det dynamiske landskab med afveksling mellem landbrug, skov og små plantninger i en lille-mellem skala gør området sårbart overfor større tekniske anlæg, bl.a. større gårdanlæg. Nye elementer i området bør indpasses, så de ikke kommer til at dominere området visuelt. Delområde 29.02 i områdets sydlige del fremstår mindre sårbart overfor ændringer end det resterende område bl.a. pga. den lidt større skala. Terrænet og bebyggelsesstrukturen bør dog også her respekteres.

Særlige landskabelige forhold

Områdets terræn har spillet en rolle i forhold til anvendelsen af arealet, resultatet er et dynamisk landskab der veksler mellem skov og landbrug. Samspillet mellem bevoksningselementer som småplantninger og bevoksede diger samt terrænet bevirker, at området opleves i en lille-mellem skala. Den nordlige del af området, nord for Galge Overdrev er mere rig på bebyggelse og vandelementer som mindre søer og vådområder end den sydlige del af området.

Område 30 Maglesø

Indledning

- Strategi
- Landskabskarakter
- Beliggenhed

Naturgeografi

- Geologi og Jordbund
- Terræn
- Vandelementer
- Kyst

Kulturgeografi

- Dyrkningsform
- Bebyggelse
- Beplantning
- Kulturhistoriske helheder
- Tekniske anlæg

Rumlig analyse

- Rumlige forhold
- Helheder og enkeltelementer

Delområder

Landskabsvurdering

- Styrke
- Tilstand
- Sårbarhed
- Særlige landskabelige forhold

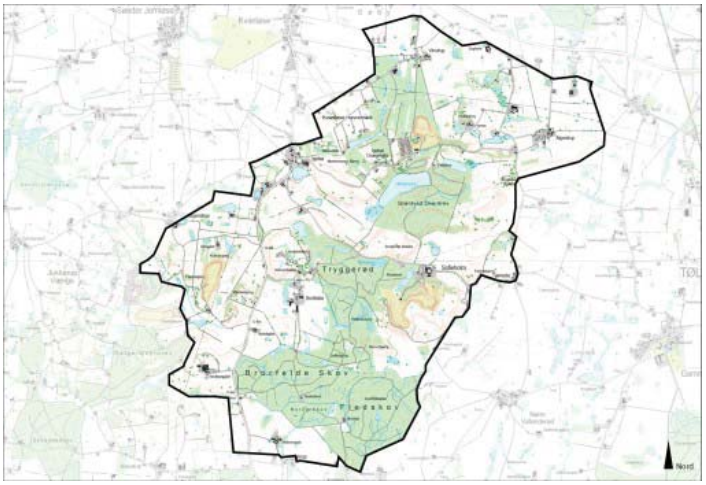

Strategi 3
Landskabskarakter 3
Beliggenhed 4
Geologi og jordbund 4
Terræn 4
Vandelementer 4
Dyrkningsform 5
Bebyggelse 5
Beplantning 5
Kulturhistoriske helheder 5
Tekniske anlæg 5
Rumlige forhold 5
Helheder og enkeltelementer 6
Delområder 6
Styrke 7
Tilstand 7
Sårbarhed 7
Særlige landskabelige forhold 7

Strategi

Målsætning
Området bør bevares som det karakteristiske kompakte højdedrag med hyppigt forekommende bakker det er. Landbrugs- og skovdriftens vekslen medvirker til at skabe et dynamisk landskab med mange forskelligartede oplevelser og udsigtsmuligheder. Herregårdslandskabets store strukturer, de sparsomme småplantninger og bevoksede diger bevirker, at området fremstår som et åbent landskab på trods af terrænets dramatiske karakter. Denne åbenhed bør bevares.

Anbefaling
Understregning og ikke sløring af de geologiske formationer og terrænet som helhed gennem hensigtsmæssig brug af beplantningselementer som eksempelvis skovrejsning.

Mørkemosebjerg bør rydes for beplantning, så der skabes udsigtsmuligheder samtidig med at den 105 meter høje bakke bliver synlig fra det omkringliggende landskab.

Grusgravene er idag ikke visuelt dominerende i området, hvilket bør respekteres i tilfælde af ønsker om udviddelse af gravearealer. Efter endt drift i graveområderne skal der omhyggeligt tages stilling til, hvordan områderne skal anvendes.

Illustration/kort

Landskabskarakter

Området er et lille, men kompakt højdedrag, der består af hyppige bakker primært anvendt til landbrugsdrift og græsning. De forkellige elementer som terræn, herregård og landsbyer komplimenterer hinanden godt og skaber tilsammen en helhed. Brorfelde observatoriet og tilstedeværelsen af flere grusgrave er med til at skabe en speciel dynamik i området. Der er et særligt samspil mellem natur og kultur i dette område, de naturgivne vilkår som terræn og geologiske formationr har været bestemmende for anvendelsen. Dette fremstår tydeligt i områdets struktur.

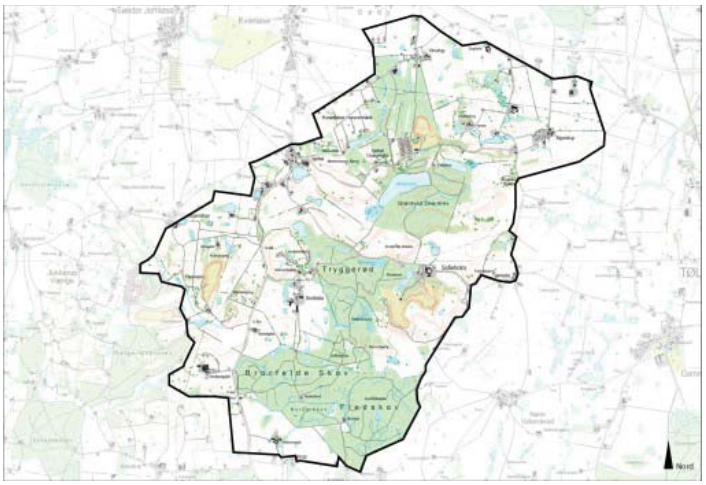

Karaktergivende Landskbselementer
Området fremstår på trods af grusgravenes tilstedeværelse som et relativt uforstyrret landskab. Landskabets struktur skabes bl.a. af beplantnings elementer som skove, småplantninger og bevoksede diger og af de spredte søerne med Maglesø som den største sø i området.

Karaktergivende rumlige og visuelle forhold
Bakkerne og den hyppighed hvormed de optræder skaber et dynamiske landskab, hvor udsigten er konstant afvekslende.

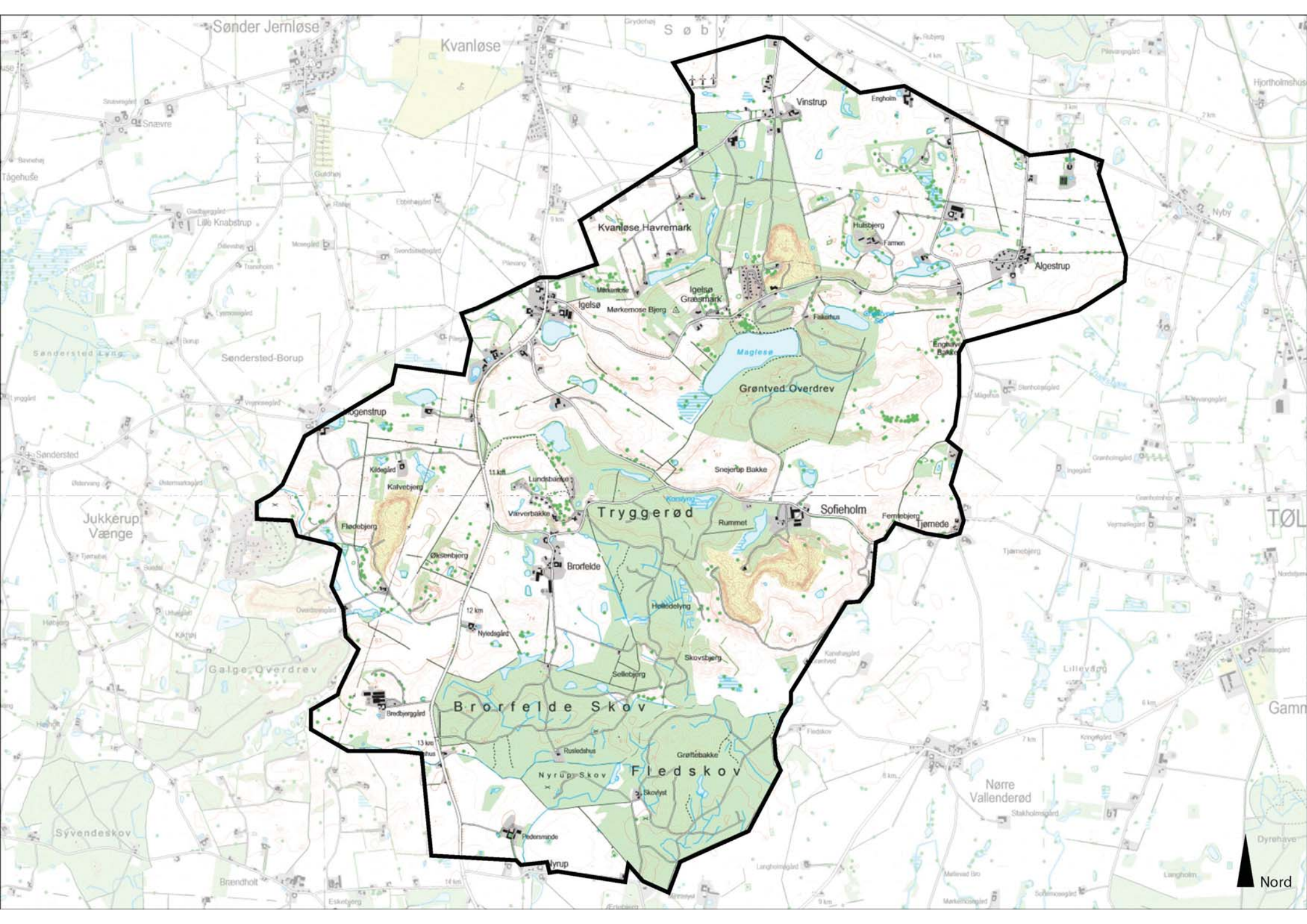

Sønder Jernløse
Kvanløse
Søby
Vinstrup
Engholm
Snævre
Tågehuse
Lille Knabstrup
Kvanløse Havremark
Hulsbjerg
Farmen
Algestrup
Nyby
Igelsø
Mørkemose Bjerg
Igelsø Græsmark
Fakerhus
Maglesø
Grøntved Overdrev
Sønderstedlyng
Søndersted-Borup
Søndersted
Kildegård
Kalvebjerg
Lundsbakke
Snejerup Bakke
Jukkerup Vænge
Flødebjerg
Værverbakke
Tryggerød
Rummet
Sofieholm
Ferntebjerg
Tjørnede
Øksenbjerg
Brorfelde
Hølledelyng
Nyledsgård
Skovsbjerg
Sellebjerg
Galge Overdrev
Brorfelde Skov
Bredbjerggård
Rusledshus
Grøftebakke
Nyrup Skov
Fledskov
Skovlyst
Pedersmade
Nyrup
Syvendeskov
Brændholt
Nørre Vallenderød
Lillevåg
Gamm
Dyrehave
Nord

Landskabet fremstår som et storskala landbrugsland med markante og synlige geologiske forekomster.

Afgrænsning
Landskabet opleves som transparent, men klart afgrænset i forhold til de omkringliggende områder. Det er primært terrænet og et skift i skala, der afgørende i afgrænsningen. De omkringliggende områder fremstår væsentligt mindre kuperede og er generelt i en mindre skala. Skovene er med til at skabe en klar afgrænsning af området.

Nøglekarakteristika
Terrænformer, synlige geologiske forekomster, grusgrave, skove samt herregården og de små landsbyers afgrænsning.

Beliggenhed

Området er beliggende ca. 15 km syd for Holbæk by og afgrænses mod nord af område 15 Søstrup og 25 Krøjerup, mod Syd og vest af område 29 Ugerløse og 28 Galge Overdrev og mod øst afgrænses af område 31 Lunderød og 34 Nr. Vallenderød.

Området har en udstrækning på ca. 19 km^2.

Begrundelse for udvælgelse
Der er tale om et stærkt kuperet, dynamisk storskala landbrugsland med synlige geologiske forekomster. Der er et særligt samspil mellem kultur og natur i området.

Foto/Illustration/Kort

Geologi og jordbund

Området er præget af et lille, kompakt højdedrag, der fremstår som et karakteristisk dødislandskab skabt af dødishuller og issøbakker. Den dominerende jordtype er sandblandet lerjord, hvilket kommer til udtryk i de mange grusgrave -Maglesø, Sofieholm og Kildegård.

Terræn

Terrænet er som følge af de geologiske former, et dramatisk og storbakket med mange stejle skrænter. Den hyppighed hvormed de store bakker optræder, gør området helt specielt. Områdets højeste punkt er Mørkemosebjerg 105 m over havet. Der er en høj grad af kompleksitet pga. de mange bakker med en hældning på over 12 grader.

Vandelementer

Maglesø, som oprindeligt er et dødishul, er områdets største sø og tilfører området naturmæssige kvaliteter. Der ud over findes der et større antal

mindre søer i området.

Dyrkningsform

Store dele af området anvendes til skovdrift og landbrug, de stejleste skrænter benyttes mange steder til græsning. Store dele af området hører under herregården Sofieholm, og er derfor præget af en relativt stor markstørrelse.

Foto/Illustration/Kort

Bebyggelse

Størstedelen af bebyggelsen er lokaliseret i områdets vestlige del. Herregården, Sofieholm med sine fine istandsatte staldbygninger og hovedhus er, som følge af terræn og beplantning, beliggende relativt isoleret i den østlige del af området. Der findes fire mindre landsbyer i området, heraf er Brorfelde en særlig landsby med tilknytning til skoven. I tilknytning til Brorfelde landsby er også Brorfelde observatioriet med tilhørende boliger beliggende. Gårbebyggelserne i området er spredte, den eneste større gård er lokaliseret i områdets sydlige del.

Foto/illustration/Kort

Beplantning

Området er domineret af et større skovområde, som strækker sig op gennem de centrale dele af området. Skovområdet er bestående af Brorfelde skov, Fledskov og Tryggerød i alt ca. 350 ha. I den nordlige del findes et større plantageområde, der ud over består beplantningen primært af småplantninger og bevoksede diger. Store dele af området er underlagt arealfredning.

Foto/illustration/Kort

Kulturhistoriske helheder

Brorfelde observatoriet fra 1960'erne er, sammen med de omkringliggende karakteristiske boliger og landskabet som helhed, fredet. I den sydlige del af området ligger få fredede fortidsminder, men de præger ikke området.

Foto/illustration/Kort

Tekniske anlæg

Ringstedvej, som er hovedlandevej mellem Holbæk, Sorø og Ringsted løber gennem omrdets vestlige del i nord-sydgående retning. De ud over findes enkelte højspændingsledninger og vindmøller, som dog ikke er dominerende for området. De mest karaktergivende tekniske anlæg er de tre aktive grusgrave lokaliseret nord, øst og vest i området. Der er etableret stier rundt om Maglesø og Grøntvedsø, ligeledes er der rekreative stier i skovene.

Foto/illustration/Kort

Rumlige forhold

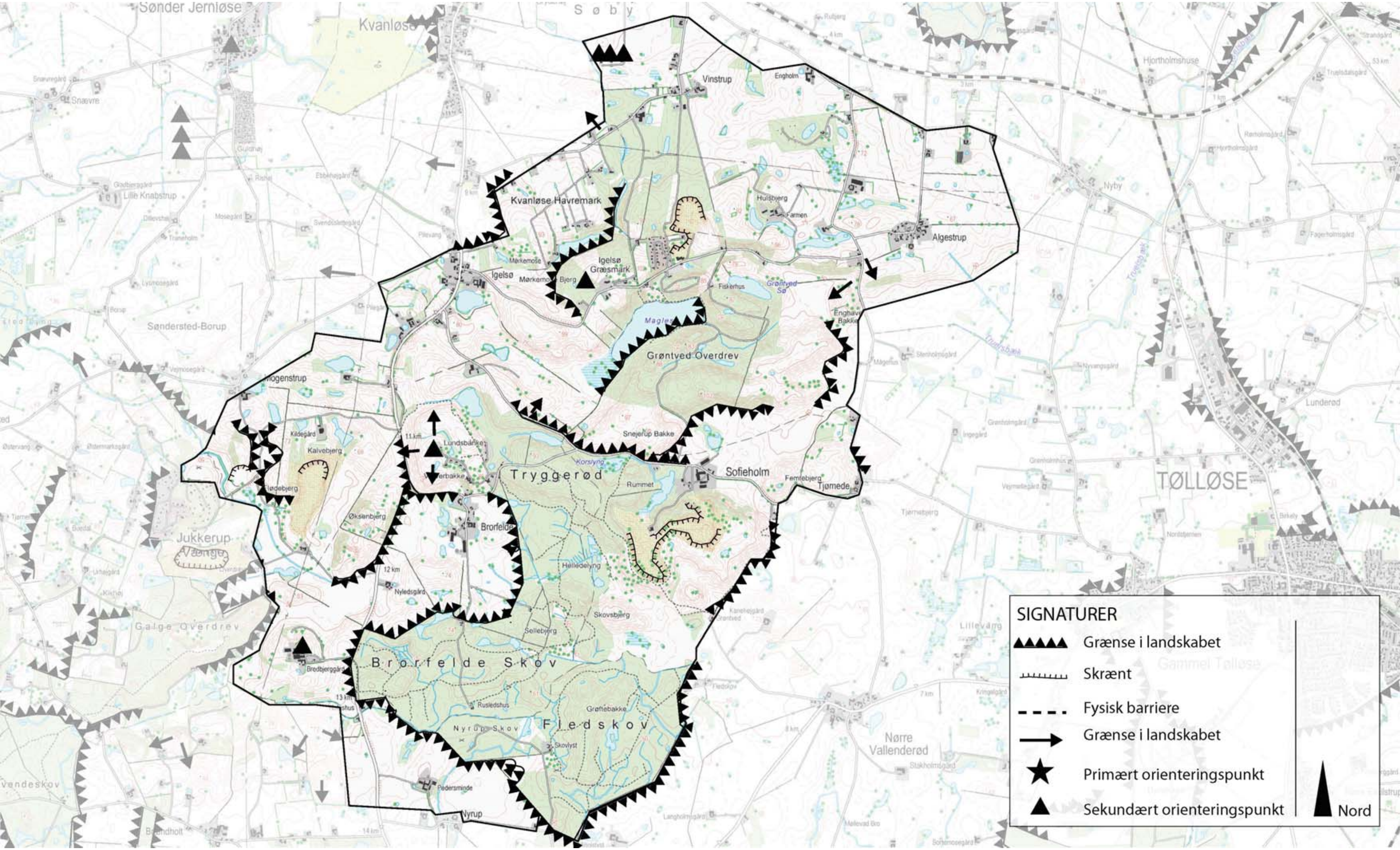
SIGNATURER
Grænse i landskabet
Skrænt
Fysisk barriere
Grænse i landskabet
Primært orienteringspunkt
Sekundært orienteringspunkt
Nord
TØLLØSE
Søndersted-Borup
Kvanløse Havremark
Igelsø Græsmark
Grøntved Overdrev
Tryggerød
Sofieholm
Brorfelde Skov
Fledskov
Jukkerup
Galge Overdrev
Nørre Vallenderød
Algestrup
Vinstrup
Igelsø
Brorfelde
Nyrup

Skala:	Stor
Rumlig afgrænsning:	Transparent
Kompleksitet:	Sammensat
Struktur:	Middel
Visuel uro:	Roligt
Støj:	Stille

Landskabet fremstår som et storskala herregårdslandskab, hvor de store markstrukturer opleves på trods af de meget markante og synlige geologiske formationer. Herved skabes særlige oplevelser i området. Især terrænet spiller en stor rolle i områdets afgrænsning, som der ud over er transparent. Mod sydøst skaber skovområdet en naturlig grænse.

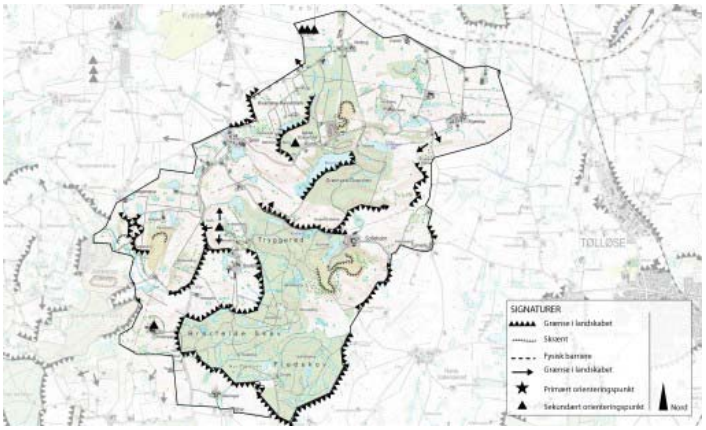

Helheder og enkeltelementer

Geologi
Området er som helhed oplevelsesrigt på grund af det karakteristiske, storbakkede dødislandskab, samt Maglesø og de mange mindre søer.

Naturarealer og skove
Brorfelde skov, Fledskov og Tryggerød er som et sammenhængende skovområder et markant rumdannende element i den centrale del af området. Maglesø og arealerne omkring tilfører naturmæssige oplevelser til området.

Kulturhistoriske helheder
Brorfelde observatoriet fra 1960'erne er, sammen med de særlige boliger og det omkringliggende landskab som helhed, under fredning. Herregården Sofieholm med de fine istandsatte staldbygninger og hovedhus præger området.

Særligt samspil mellem natur og kultur
Den østlige del af området er særligt domineret af herregården Sofieholms beliggenhed, hvilket har sat tydelige spor i landskabet. I forbindelse med Brorfelde observatoriet ses en særlig brug af områdets geologi i form af observatoriets placering højt i landskabet.

Særlige rumlige og visuelle forhold
Terrænet og bakkernes hyppighed skaber tilsammen et område, hvor udsigten hele tiden går fra at være vid og bred til at være blokeret af en bakke.

Markante udsigter og elementer
På grund af det storbakkede landskab er der mange steder med flotte udsigter, men især ved Maglesø, Brorfelde observatoriet, ved Vinstrup og langs Tjørnedevej er udsigten unik.

Delområder

30.01 Brorfelde observatoriet
Brofelde observatoriet og boligerne fremstår som et særligt delområde, sammen med det omkringliggende kuperede landkab udgør observatoriet en unik helhed. Hele delområdet er underfredning. Fra delområdet er der visuel kontakt til de omkringliggende arealer.

30.02 Maglesø
Maglesø, Igelsø Græsmark og Grøntved overdrev tilfører særlige naturmæssige og rekreative værdier til området. Samspillet mellem sø, skov og terræn skaber skiftende visuelle oplevelser og udsigter.

30.03 Sofieholm
Herregårdslandskabet omkring Sofieholm fremstår med en større markstruktur i forhold til den resterende del af området. Delområdet er et karakteristisk landbrugslandskab med store markstrukturer. Desuden findes en grusgrav i delområdet. Delområdet er visuelt afskåret fra resteren af område 30.

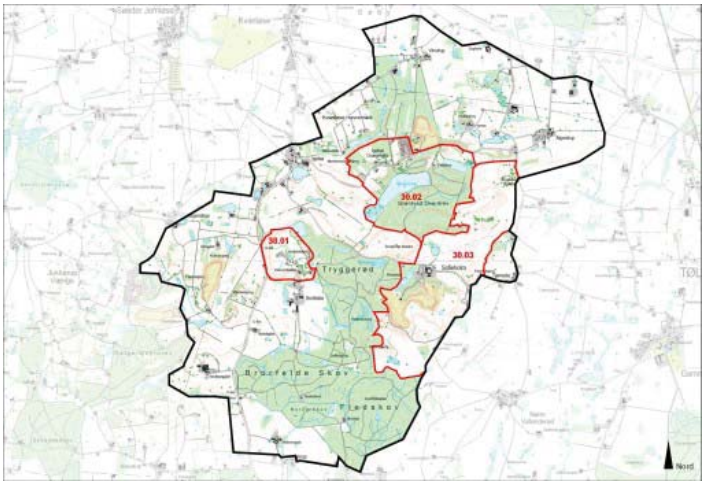

Styrke

Området er som helhed karakteristisk på grund af de særlige geologiske formationer. Området opleves autentisk på trods af forekomsten af de tre grusgrave, da de ikke er synlige fra de primære veje. Store dele af området benyttes til landbrug og græsning, hvilket er med til at understrege landskabets former.

Tilstand

Landskabet fremstår autentisk, landbrugs- og skovdriften skaber et dynamiska landskab i samspil med terrænet. Grusgravenes tilstedeværelse har ikke markant visuel betydning for oplevelsen af området.

Sårbarhed

Overordnet set er området middel sårbart. Yderligere inddragelse af areal til grusgravning vil kunne medføre, at landskabets særlige karakter forringes. Dette gælder især, hvis grusgravene bliver synlige elementer i landskabet.

Oplevelsen af landksabet som helhed og de geologiske formationer kan understreges gennem skovrejsning og anden beplantning. Der bør i den forbindelse tages hensyn til områdets åbne karakter, og at de store markstrukturer i herregårdslandskabet kan erkendes.

Særlige landskabelige forhold

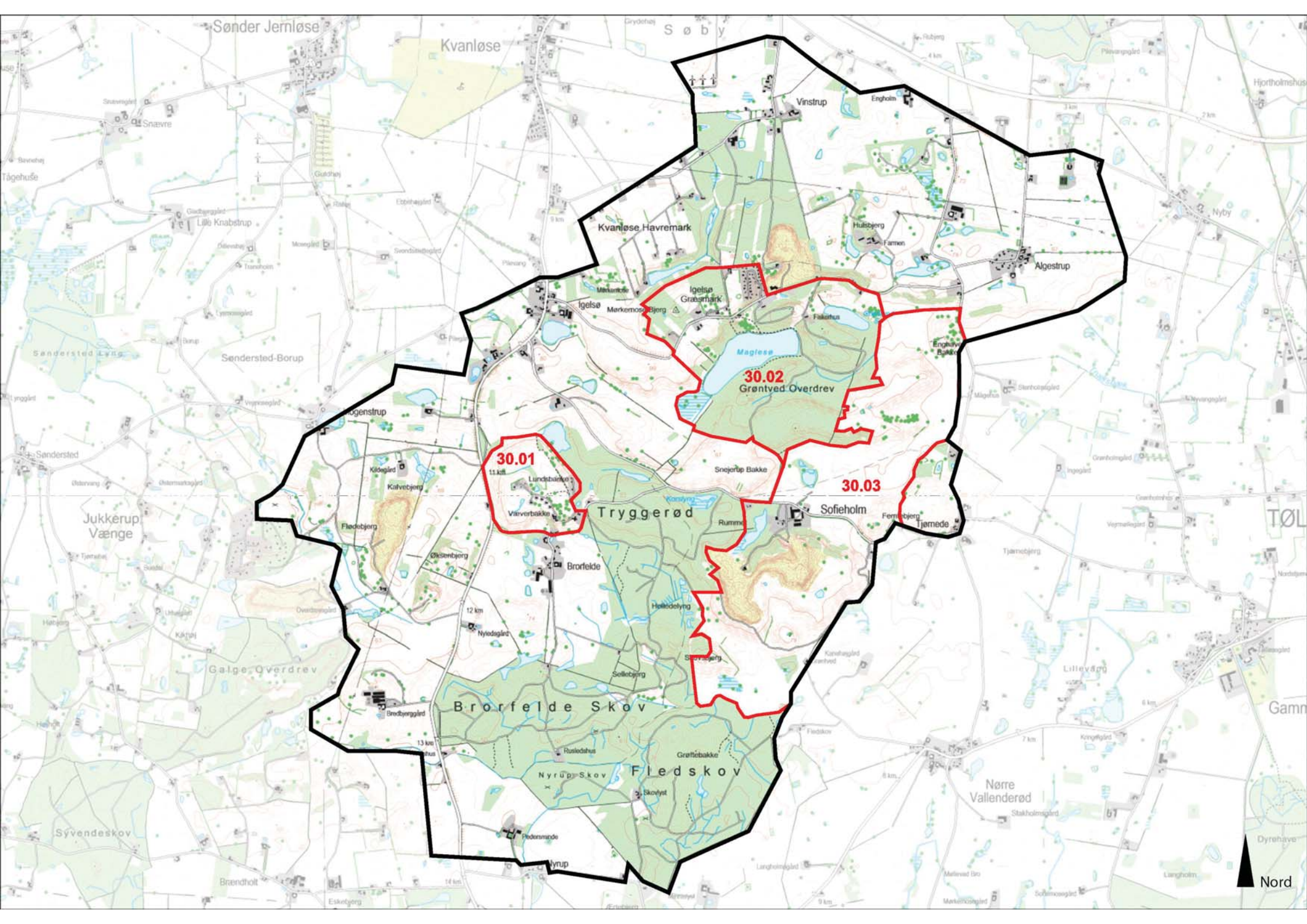

30.01
30.02
30.03
Kvanløse Havremark
Igelsø Græsmark
Grøntved Overdrev
Tryggerød
Brorfelde Skov
Fledskov
Nyrup Skov
Brorfelde
Sofieholm
Algestrup
Vinstrup
Igelsø
Snejerup Bakke
Lundsbakke
Værverbakke
Kalvebjerg
Flødebjerg
Øksenbjerg
Hellidelyng
Sellebjerg
Grøftebakke
Skovlyst
Pedersmade
Nyrup
Rusledshus
Bredbjerggård
Nyledsgård
Kildegård
Sønder Jernløse
Kvanløse
Søby
Snævre
Lille Knabstrup
Søndersted-Borup
Søndersted
Jukkerup Værge
Galge Overdrev
Syvendeskov
Brændholt
Nørre Vallenderød
Tjørnede
Lillevang
Nyby
Hjortholmshus
Engholm
Hulsbjerg
Farmen
Maglesø
Snejerup Bakke
Rumme
Korsdyng
Nord

Områdets karakteristiske terræn har haft betydning for placering af bebyggelse og anvendelse af arealet. Herregården Sofieholm ligger relativt isoleret i delområde 30.03, de store markstrukturer er synlige i landskabet, på trods af de mange bakker. Den nordlige og vestlige del af området er mere rigt på bebyggelse og landbrugslandet fremstår i en mindre skala.

Brorfelde observatoriet
Centralt i området findes delområde 30.01, hvor Brorfelde observatoriet er beliggende på en bakketop i 90 m.o.h. Her fra er der en særlig udsigt mod nord, syd og vest. Bakken rejser sig ca. 40 meter over Ringstedvej og fremstår således særlig markant i området. Observatoriet og det omkringliggende landskab er fredet.

Maglesø
I delområde 30.02 findes Holbæk Kommunes højeste punkt, Mørkemosebjerg, der med sine 105 m.o.h står i kontrast til Maglesø, der ligger kilet ind mellem stejle skrænter. Delområdet er særligt karakteristisk og der findes flere vandreruter omkring søen. De rekreative tilbud bør bevares og styrkes. Ligeledes bør udsigten fra Mørkemosebjerg ikke sløres af beplantning, den eksisterende beplantning kan med fordel rydes, for at skabe udsigtsmuligheder.

Område 31 Lunderød

Indledning

- Strategi
- Landskabskarakter
- Beliggenhed

Naturgeografi

- Geologi og Jordbund
- Terræn
- Vandelementer
- Kyst

Kulturgeografi

- Dyrkningsform
- Bebyggelse
- Beplantning
- Kulturhistoriske helheder
- Tekniske anlæg

Rumlig analyse

- Rumlige forhold
- Helheder og enkeltelementer

Delområder

Landskabsvurdering

- Styrke
- Tilstand
- Sårbarhed
- Særlige landskabelige forhold

Strategi 3
Landskabskarakter 3
Beliggenhed 3
Geologi og jordbund 4
Terræn 4
Vandelementer 4
Dyrkningsform 4
Bebyggelse 4
Beplantning 4
Kulturhistoriske helheder 5
Tekniske anlæg 5
Rumlige forhold 5
Helheder og enkeltelementer 5
Delområder 6
Styrke 6
Tilstand 6
Sårbarhed 6
Særlige landskabelige forhold 7

Strategi

Målsætning
Området bør bevares som åbent landbrugsland. Autenticiteten bør bevares omkring de små byer og vejene. Den kraftige påvirkning, som er sket og forventes at ske bør medføre, at der i landskabet skal ske tiltag, som kan underbygge den nuværende oplevelse af landskabet. Der kan tilføjes nye elementer

Anbefaling
Der bør gives mulighed for en del nyplantninger - især i tilknytning til byområderne.

Illustration/kort

Landskabskarakter

Karaktergivende landskabselementer
Landbrugslandet med de mellemstore gårde og bevoksede diger. Der er kun sket en begrænset udvikling i området. Området domineres af de store trafikanlæg i form af Skovvejen som udbygges til motorvej og de tilknyttede anlæg og jernbanen.

Karaktergivende rumlige og visuelle forhold
Området opleves åbent, de bevoksede diger og beplantninger i øvrigt gør landskabet overskueligt. At området ligger højt i forhold til områderne mod øst giver nogle steder området en vis storhed.

Afgrænsning
Afgrænses mod nord af Vipperød by og mod syd af Tølløse by. Mod øst sænker landskabet sig markant i område 33 Elverdams Å. Afgrænsningen mod vest bestemmes af forhold som terrænformer og indholdet af naturarealer i landskabet. Mod vest er afgrænsningen mere diffus og kan sine steder opleves svagt. Andre steder opleves en tydelig grænse selv om landskabet på mange måder er ens.

Nøglekarakteristika
Typisk landbrugsland med gårde af mellemstor størrelse. Flere småplantninger og bevoksede diger. Området domineres nogle steder markant af motorvej og jernbane og opleves derfor meget opdelt.

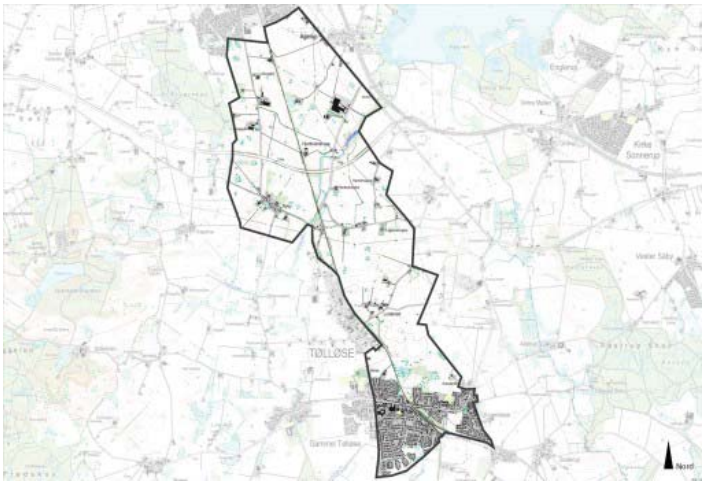

Beliggenhed

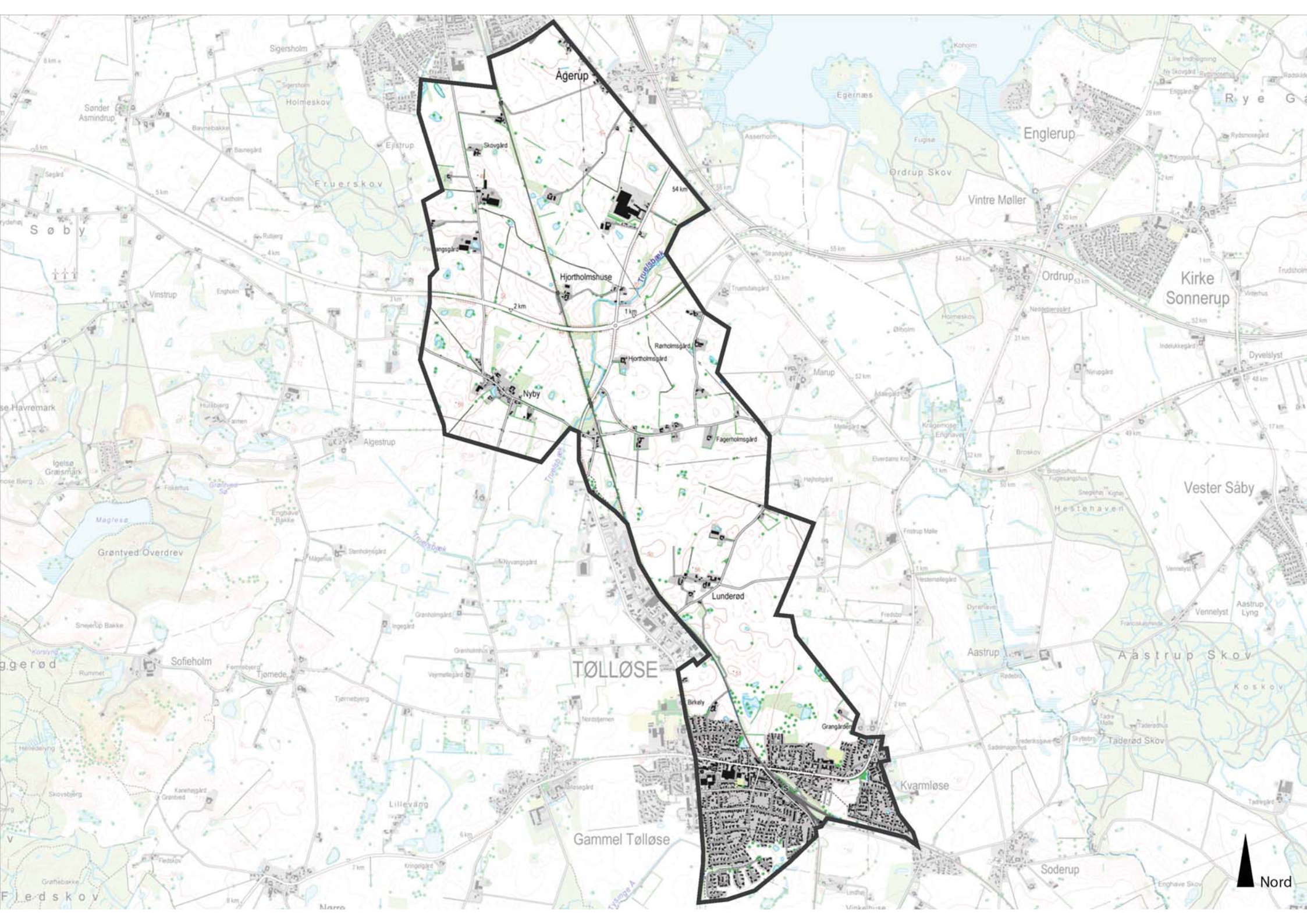
Ågerup
Hjortholmshuse
Nyby
Rørholmsgård
Hjortholmsgård
Fagerholmsgård
Lunderød
TØLLØSE
Birkely
Grangården
Kvarmløse
Gammel Tølløse
Englerup
Ordrup
Kirke Sonnerup
Vintre Møller
Vester Såby
Aastrup
Aastrup Skov
Soderup
Sofieholm
Algestrup
Vinstrup
Søby
Fruerskov
Holmeskov
Sigersholm
Sønder Asmindrup
Ejlstrup
Egernæs
Ordrup Skov
Marup
Grøntved Overdrev
Lillevang
Tjørnede
Tjørnebjerg
Hestehaven
Vennelyst
Aastrup Lyng
Koskov
Taderød Skov
Dyvelslyst
Nord

Området er beliggende ca. 10 km syd for Holbæk by, mellem Vipperød og Tølløse. Afgrænses mod vest af områderne 15 Søstrup, 30 Maglesø og 34 Nr. Vallenderød. Mod syd danner Tølløse by grænse og mod øst ligger område 33 Elverdams Å. Mod nordøst ligger område 32 Arnakke, menm sammenhængen til dette område er begrænset af Ågerup by og Holbækmotorvejen.

Området har en udstrækning på ca. 10 km^2.

Begrundelse for udvælgelse
Landbrugsland af mellem skala, men af større enheder end i nogle af delområderne. I områderne mod vest præger bevoksningerne i højere grad områderne. Mod øst er terrænet væsentligt anderledes.

Geologi og jordbund

Området er domineret af en moræneflade. Der er i dele af området dødisrelief, som dog ikke er særlig markant. Domineret af områder af sandblandet lerjord. Kun få områder med lerblandet sandjord.

Foto/Illustration/Kort

Terræn

Bølget landskab. Svagt hældende mod øst. Truelsbækken løber gennem området i en markant ådal som flere steder ligger dybt. Landskabet er mest kuperet mod syd, og fladere mod nord.

Vandelementer

Spredt i området er flere mindre vandhuller og søer samt få rester af moseområder. Igennem området løber Truelsbæk dybt i landskabet.

Dyrkningsform

Mellemstore landbrug. I området er enkelte større landbrugsejendomme.

Foto/Illustration/Kort

Bebyggelse

Der er to landsbyer - Nyby og Lunderød - i området. Kun Nyby fremtræder som en egentlig by. På nær nogle enkelte gårde, så ligger al bebyggelse tæt ved vejene. Der findes syd for Vipperød en større gård, og Superfoss bygninger markerer sig tydeligt i landskabet.

Foto/illustration/Kort

Beplantning

Området er generelt åbent med småplantninger og bevoksede diger. Langs jernbanen er beplantninger som begrænser oplevelsen af jernbanen. Truelsbækkens ådal er tilsvarende meget tilgroet og fremstår ikke tydeligt.

Foto/illustration/Kort

Kulturhistoriske helheder

Landsbyerne har en vis kulturhistorisk værdi, men eller vurderes der ikke at være kulturhistoriske elementer af betydning.

Foto/illustration/Kort

Tekniske anlæg

Området gennemskæres på tværs af Skovvejen og på langs af jernbanen. De er begge med til at dele området op i mindre dele. Igennem området løber også to højspændingsledninger. Området domineres i nordøst af Superfoss fabriksbygninger, som kan ses langt væk fra øst selv om de ikke virker så store tæt på. Tølløse industriområde støder op til området, men på grund af jernbanen opleves det ikke særligt tydeligt.

Foto/illustration/Kort

Rumlige forhold

Skala:	Middel
Rumlig afgrænsning:	Åbent
Kompleksitet:	Sammensat
Struktur:	Middel
Visuel uro:	Middel roligt
Støj:	Afdæmpet

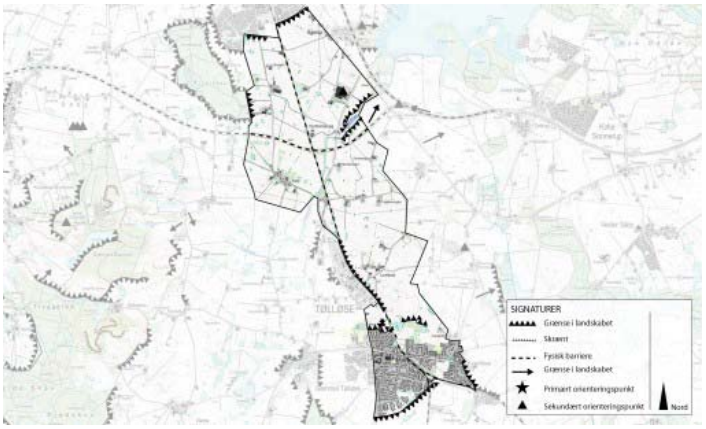

Landskab som er beliggende højt. Flere steder udsigt over Elverdams Ådal og Tempelkrog. Adskiller sig fra område 33 Elverdams Å ved at være fladere og ikke en del af ådalen. Adskiller sig fra de øvrige naboområder ved at være fattigere på delelementer og uden markante terrænformer. Mod syd og nord afgrænses området af byerne Tølløse og Vipperød. Området opfattes lidt som et overgangsområde til de mere homogene naboområder.

Området er åbent uden egentlige grænser. Kun mod Tølløse og Vipperød danner byranden tydelige grænser.

Helheder og enkeltelementer

Terræn og vandelementer
Truelsbækkens forløb gennem området er markant, men delvist skjult i beplantning

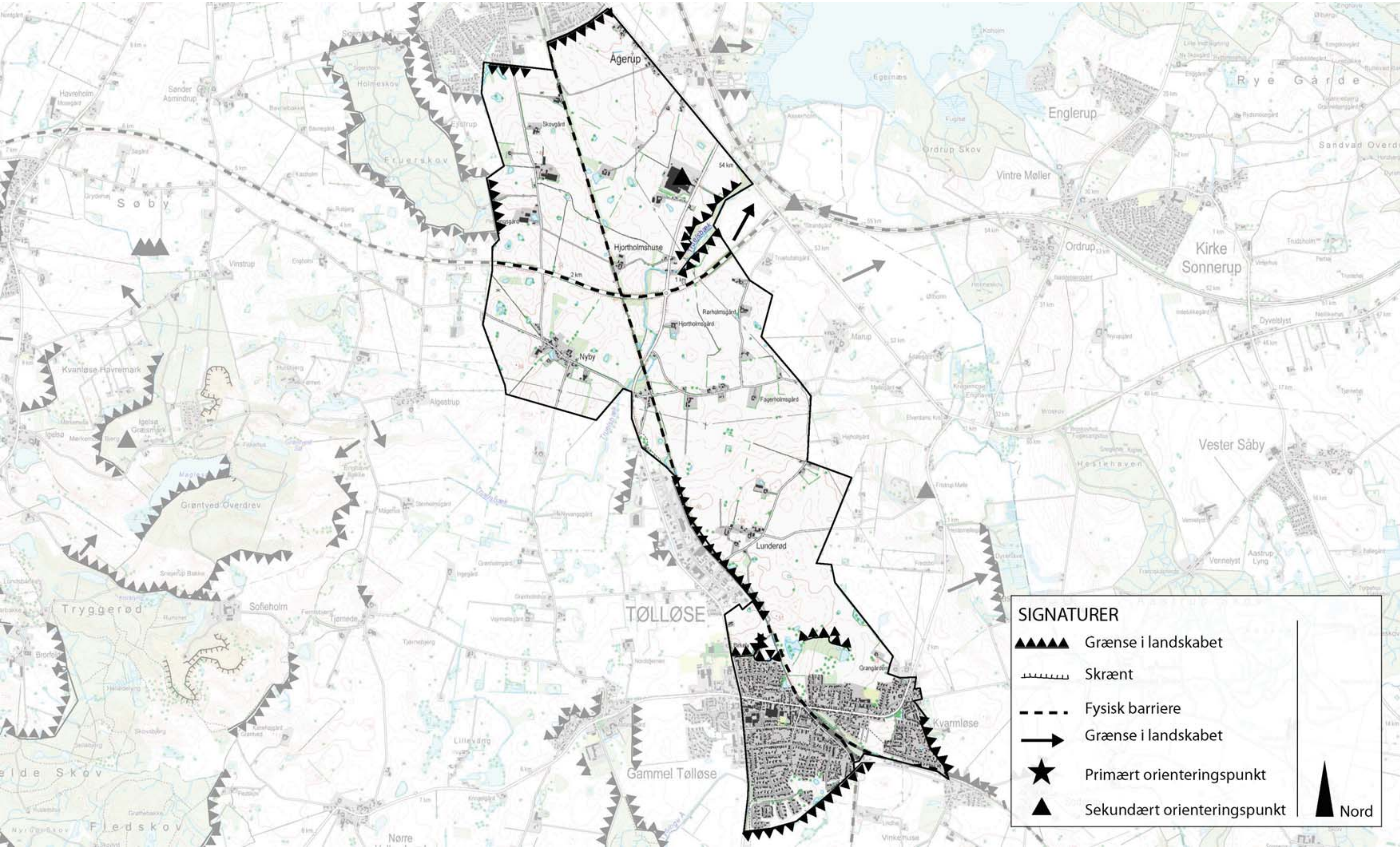

SIGNATURER
Grænse i landskabet
Skrænt
Fysisk barriere
Grænse i landskabet
Primært orienteringspunkt
Sekundært orienteringspunkt
Nord
Ågerup
Skovgård
Hjortholmshuse
Rørholmsgård
Hjortholmsgård
Nyby
Fagerholmsgård
Lunderød
TØLLØSE
Gammel Tølløse
Kvarmløse
Englerup
Vintre Møller
Ordrup Skov
Ordrup
Kirke Sonnerup
Rye Gårde
Sandvad Overdrev
Marup
Vester Såby
Hestehaven
Søby
Holmeskov
Fruerskov
Kvanløse Havremark
Grøntved Overdrev
Tryggerød
Sofieholm
Tjømede
Lillevang
Algestrup
Fledskov
Nørre

Markante udsigter
Området ligger på kanten af Elverdams Ådal. Der er mulighed for at se ud over ådalen, men terrænet gør, at man ikke ser ned i dalen.

Visuel påvirkning
Skovvejen og jernbanen dominerer de centrale dele af området og virkrker meget opdelende. Byerne Tølløse og Vipperød dominerer henholdsvis den sydlige og den nordlige del af området. Tilsvarende er Superfoss bygning et markant element i områdets nordøstlige hjørne.

Delområder

Området er meget ensartet og der er ingen delområder.

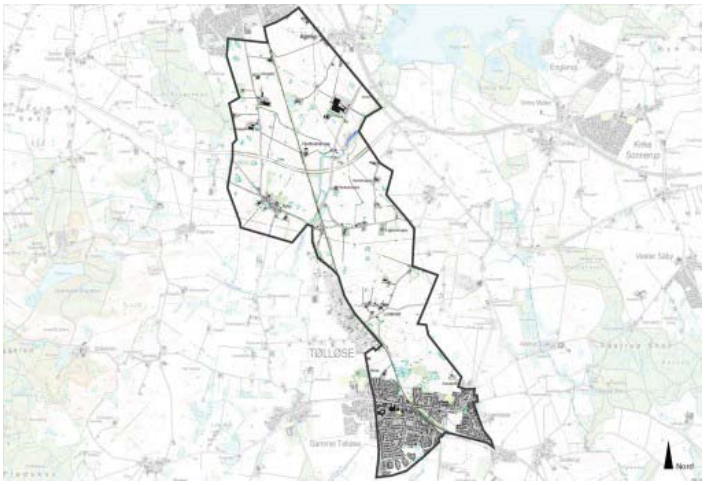

Styrke

Landbrugsland med en struktur, der er tilstrækkelig robust til, at der kan ske en fortsat udvikling. Til trods for, at der er sket byudvikling og de større trafikanlæg løber gennem området, så har det stadig et oprindeligt præg.

Tilstand

Der sker i de centrale dele store anlægsarbejder omkring udbygningen af motorvejen. Området virker meget opdelt, men de enkelete dele af området har stadig et oprindeligt præg.

Sårbarhed

Uplanlagt byudvikling kan være stærkt skæmmende for de nordlige og sydlige dele af området. Indplacering af nye elementer og elementer af stor skala kan forstyrre det præg af oprindelighed, som stadig findes i dele af området. Det er væsentligt, at området stadig opleves som åbent

landbrugsland ved færdsel ad kommunevejene i området.

De nye motorvejsanlæg kan komme til at virke skæmmende og der bør derfor tages store hensyn til udformningen af arealerne langs motorvejen.

Særlige landskabelige forhold

Truelsbæk
Truelsbæks forløb gennem området er ganske markant. Den løber dybt i landskabet og på strækningen mellem Skovvejen og motorvejen ligger den nærmest i en kløft. Hele strækningen er dog meget bevokset, og åen er derfor svær at erkende.

Område 32 Arnakke

Indledning

- Strategi
- Landskabskarakter
- Beliggenhed

Naturgeografi

- Geologi og Jordbund
- Terræn
- Vandelementer
- Kyst

Kulturgeografi

- Dyrkningsform
- Bebyggelse
- Beplantning
- Kulturhistoriske helheder
- Tekniske anlæg

Rumlig analyse

- Rumlige forhold
- Helheder og enkeltelementer

Delområder

Landskabsvurdering

- Styrke
- Tilstand
- Sårbarhed
- Særlige landskabelige forhold

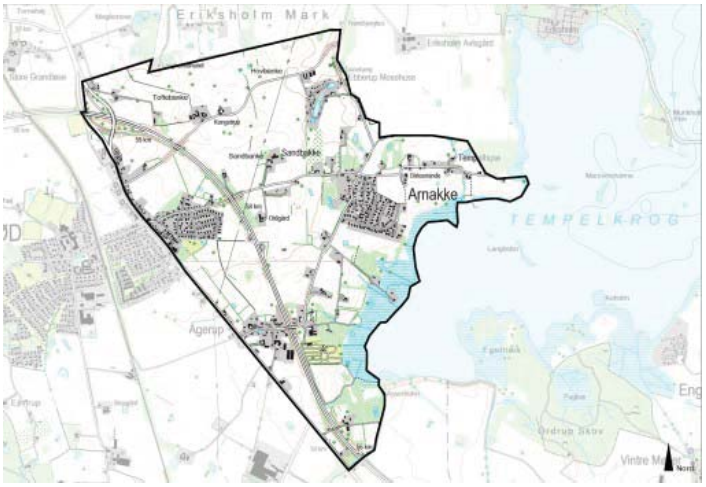

Strategi 3
Landskabskarakter 3
Beliggenhed 4
Geologi og jordbund 4
Terræn 4
Vandelementer 4
Kyst 4
Dyrkningsform 5
Bebyggelse 5
Beplantning 5
Kulturhistoriske helheder 5
Tekniske anlæg 5
Rumlige forhold 5
Helheder og enkeltelementer 6
Delområder 6
Styrke 7
Tilstand 7
Sårbarhed 7
Særlige landskabelige forhold 7

Strategi

Målsætning
Området er meget sammensat og har overordnet set en høj grad af kompleksitet. Områdets kvaliteter bør styrkes og der bør ikke tilføres flere elementer af anden karakter end de allerede tilstedeværende.

Anbefalinger
Især den østlige del af området besidder en række kvaliteter i form af nærhed til fjorden og enkelte særlige områder som Ebberup Mosehuse og jollehavnen ved Tempelkrog. Disse elementer bør bevares og styrkes. Nærheden til fjorden er et potentiale, der kan udnyttes mere end tilfældet er i dag, hvor adgangen de fleste steder er ringe og man kun enkelte steder har udsigt over fjorden. Den kraftige påvirkning af tekniske anlæg betyder, at der ikke bør placeres flere anlæg af denne art i området. Ligeledes bør der ikke etableres store landbrugsbygninger i området, da det vil medføre at området bliver yderligere komplekst. I forhold til byudvikling vil der i den vestlige del af området ved Vipperød kunne forekomme udbygning af byen uden det vil påvirke området negativt. Omkring Ågerup og Arnakke bør der ikke udbygges med yderligere boliger.

Illustration/kort

Landskabskarakter

Karaktergivende landskabselementer
Området er sammensat af mange forskellige elementer, derfor er ingen af elementerne særligt karaktergivende for området. Det småbakkede terræn er stort set det eneste gennemgående element og sammensathed er meget definerende for områdets overordnede karakter.

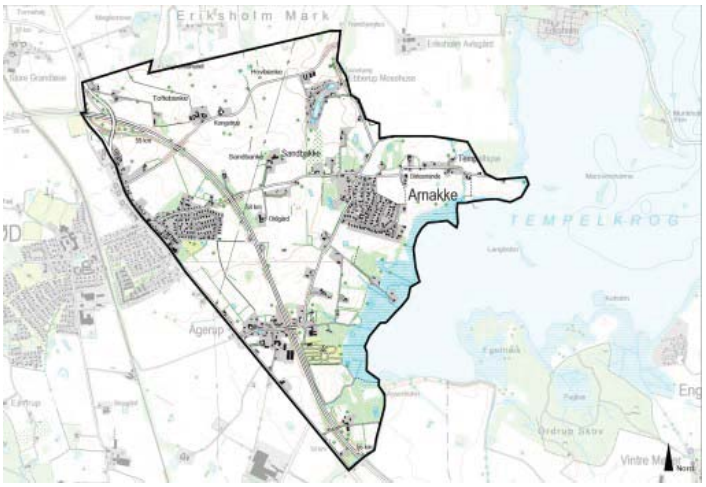

Karaktergivende rumlige og visuelle forhold
Motorvejen fornemmes i store dele af området, som en bagvedliggende støj, samtidig deler motorvejen området i to, som en fysisk barriere der kan krydses fire steder. Enkelte steder ligger motorvejen højt i terrænet og bliver derved også en visuel barriere. Der skabes enkelte steder langs kysten mere intime rum som følge af terrænet. Fjorden og kysten er relativt utilgængelige og i store dele af området ikke nærværende som element. I den østlige del af området er der dog flere fine kig mod fjorden bl.a. fra Ågerup kirke, Ågerupvej og Tempelhuse

Afgrænsning
Afgrænsningen mod nord til område 2 Eriksholm sker ved et skift i bebyggelsesstrukturen, ellers opleves disse områder som sammenhængende i kraft af det åbne land og landbrugsstrukturen. Mod

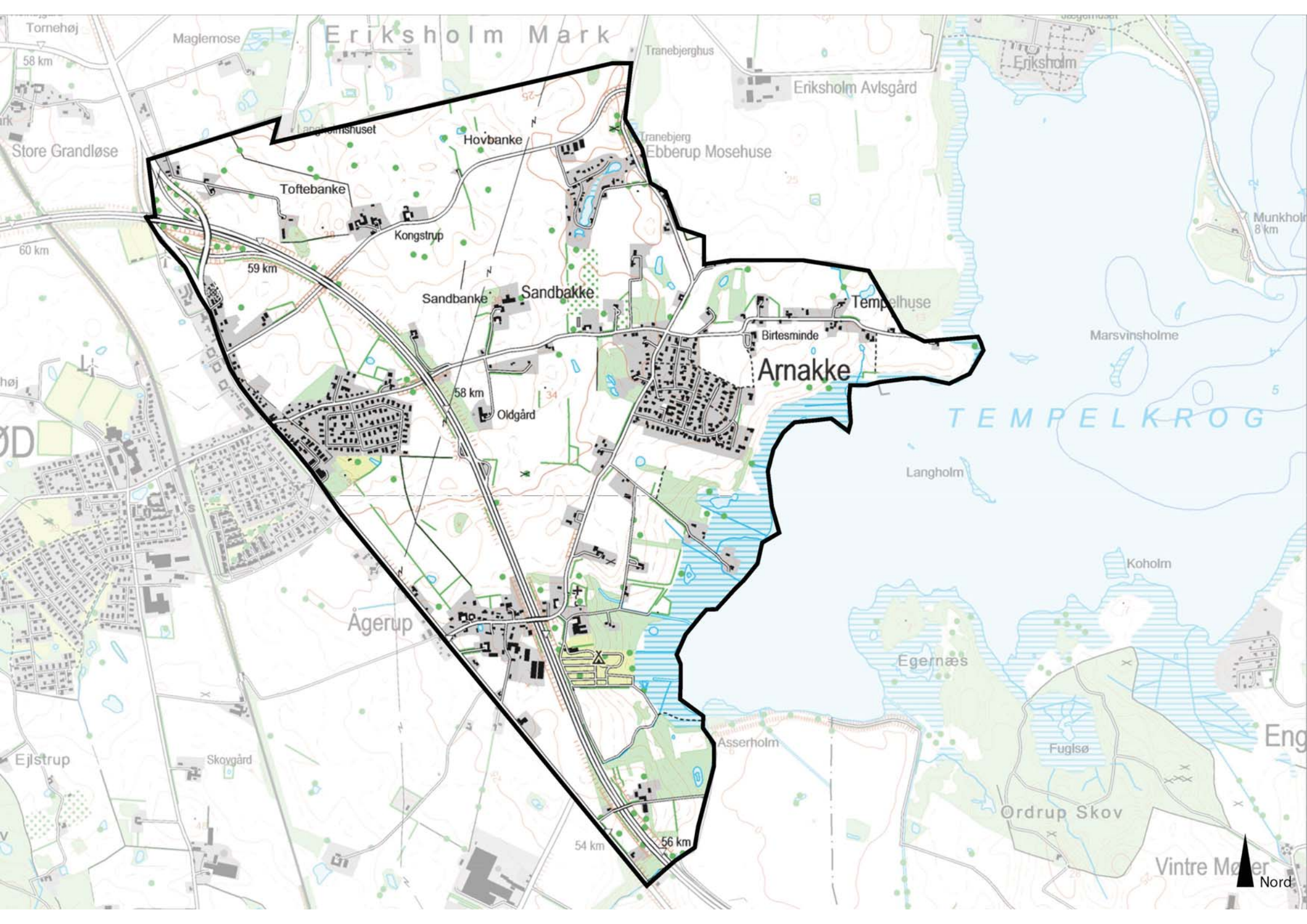
Tornehøj
58 km
Maglemose
Eriksholm Mark
Tranebjerghus
Eriksholm
Eriksholm Avlsgård
Store Grandløse
Hovbanke
Tranebjerg
Ebberup Mosehuse
Toftebanke
Kongstrup
60 km
59 km
Sandbanke
Sandbakke
Tempelhuse
Birtesminde
Marsvinsholme
Arnakke
58 km
Oldgård
TEMPELKROG
Langholm
Koholm
Ågerup
Egernæs
Asserholm
Fuglsø
Ejlstrup
Skovgård
Ordrup Skov
54 km
56 km
Vintre Mølle
Nord

øst afgrænses området af kysten til Bramsnæs bugt og Tempelkrog, mod syd og grænsen til områderne 31 Lunderød og 33 Elverdams Å er som den nordlige grænse defineret ved et skift i bebyggelsesstrukturen der i område 32 generelt opleves meget sammensat. Mod vest er området afgrænset af Vipperød by og motorvejen.

Nøglekarakteristika
Sammensathed, manglende sammenhæng i bebyggelsesstrukturen, små plantninger, kysten, motorvejen.

Beliggenhed

Området er beliggende ca. 6 km sydøst for Holbæk by og afgrænses mod øst af Tempelkrogen. Mod syd afgrænses området af område 31 Lunderød og mod øst af område 15 Søstrup og Vipperød by.

Området har en udstrækning på ca. 5 km^2.

Begrundelse for udvælgelse
Området adskiller sig fra naboområderne ved at være meget sammensat af mange forskellige elementer.

Foto/Illustration/Kort

Geologi og jordbund

Der er tale om et morænelandskab med dødisrelieffer, den primære jordtype er lerblandet sandjord, men der er også forekomster af kalkholdig jord.

Terræn

Terrænet opleves småbakket og der forekommer skrænter. Der sker et fald mod kysten, som er præget af dens beliggenhed i fjordens bund, hvor der ikke er megen gennemstrømning og erosion. Terrænet har en moderat grad af kompleksitet.

Vandelementer

Området er kystnært og der forekommer enkelte mindre søer i området. Der ud over er området ikke præget af vandelementer.

Kyst

Kystlandskabet er ikke nærværende som oplevelse, kun enkelte steder opleves kysten enten som udsigt eller hvor der er adgang til vandet. Kysten er meget kringlet og relativt åben, begge dele påvirker den visuelle

sammenhæng, som flere steder er begrænset. Der forekommer mange sandbanker og rørskov. Mod syd er kysten præget af beplantninger, mod nord er den mere åben. Strandbredden er meget smal og stenet, nogle steder nærmest ikke eksisterende og kysten er generelt præget af dens placering i fjordens bund.

Dyrkningsform

I forbindelse med kysten ses områder med halvkultur/natur, den resterende del af området anvendes til landbrug, dog er der ingen store landbrugsinteresser i området.

Foto/Illustration/Kort

Bebyggelse

Området er præget af en stor sammensathed med forskellige typer bebyggelse. I Arnakke og ved grænsen til Vipperød ses egentlige parcelhusområder og Ågerup er at karakterisere som en landsby. Ved Tempelhuse og Sandbanke er bebyggelsen meget spredt, med orientering omkring landevejen. Der ligger enkelte spredte, mellemstore gårde i området og i den nordlige del findes Ebberup Mosehuse, som er et område med fritidshuse.

Foto/illustration/Kort

Beplantning

Området opleves som rigt på småplantninger og levende hegn, men der forekommer ingen egentlig skov i området. Kysten er præget af rørskov.

Foto/illustration/Kort

Kulturhistoriske helheder

Ved Tempelhuse ligger en lille Jollehavn som en relativt isoleret enhed der lever sit eget liv. Der er muligvis tale om et gammel fiskersted. Kysten ved Tempelhuse er underlagt en landskabsfredning. I den nordvestlige del af området ses en gammel hollandsk vindmølle, beliggende i udkanten af Vipperød. Der er en Exnerfredning omkring kirken i Ågerup.

Foto/illustration/Kort

Tekniske anlæg

Området er i høj grad præget af tekniske anlæg, især motorvej 21, Holbæk motorvejen, som gennemskærer området. I forbindelse med motorvejen findes flere broer og underkørsler. En højspændningsledning løber gennem området i nord-syd gående retning. Der findes enkelte rekreative anlæg i området, Tempelkrogens camping syd for Ågerup, Fjordstien og jollehavnen ved Tempekhuse.

Foto/illustration/Kort

Rumlige forhold

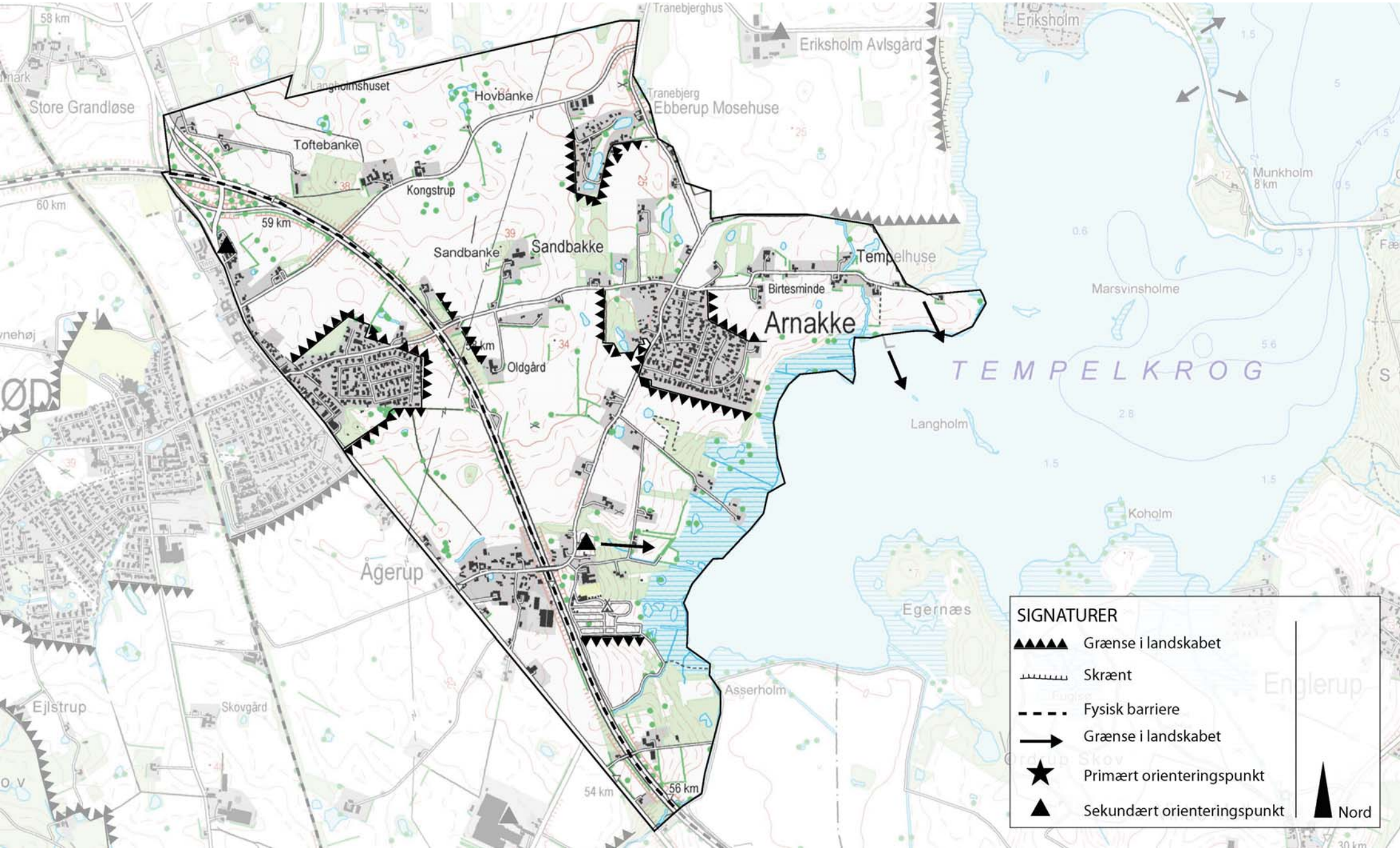
Tranebjerghus
Eriksholm Avlsgård
Eriksholm
Store Grandløse
Langholmshuset
Hovbanke
Tranebjerg
Ebberup Mosehuse
Toftebanke
Kongstrup
Munkholm
8 km
60 km
59 km
Sandbanke
Sandbakke
Tempelhuse
Birtesminde
Marsvinsholme
Arnakke
Oldgård
TEMPELKROG
Langholm
Koholm
Ågerup
Egernæs
Asserholm
Ejlstrup
Skovgård
Englerup
54 km
56 km
SIGNATURER
Grænse i landskabet
Skrænt
Fysisk barriere
Grænse i landskabet
Primært orienteringspunkt
Sekundært orienteringspunkt
Nord

Skala:	Middel
Rumlig afgrænsning:	Åbent
Kompleksitet:	Meget sammensat
Struktur:	Middel
Visuel uro:	Middelroligt
Støj:	Støjende og afdæmpet

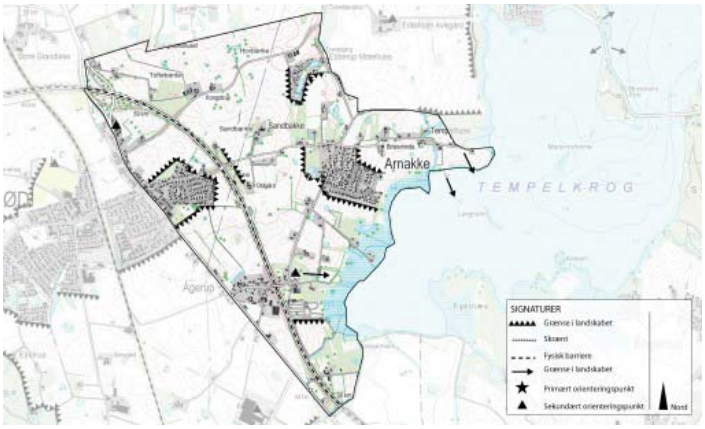

Motorvejen fornemmes de fleste steder i området på grund af støjen fra den. Motorvejen ligger som en fysisk barriere i områdets vestlige del, de steder den er gravet ned i terrænet opleves den ikke som en visuel barriere. Strukturen i området er primært landbrugsrealteret, men den opleves meget sammensat og urolig på grund af de mange forskellige elementer. Dette resulterer i, at området er karakteriseret ved at have en høj grad af kompleksistet. Kyststrækningen er meget kringlet, flere steder er den visuelle sammenhæng begrænset.

Helheder og enkeltelementer

Terræn
Enkelte steder i området findes fine terrænformationer, bl.a. nord for Ebberup Mosehuse og langs kysten ved Tempelhuse

Særlige samspil mellem natur og kultur
Ved Ebberup mosehuse og Jollehavnen ved Tempelhuse opstår et særligt samspil mellem natur og kultur da kulturen er til på naturens præmisser. Fritidshusene, ligger i terrænet omkring en gammel mose, hvor der har være gravet tørv. Jollehavnen ligger ligeledes indpasset i forhold til stedets geologi.

Markante udsigter og elementer
Fra Ågerupvej og Tempelvej er der en fin udsigt til vandet. Ligeledes er der en flot udsigt fra Ågerup kirke over fjorden og til de modstående kyster i Voldborg herred.

Delområder

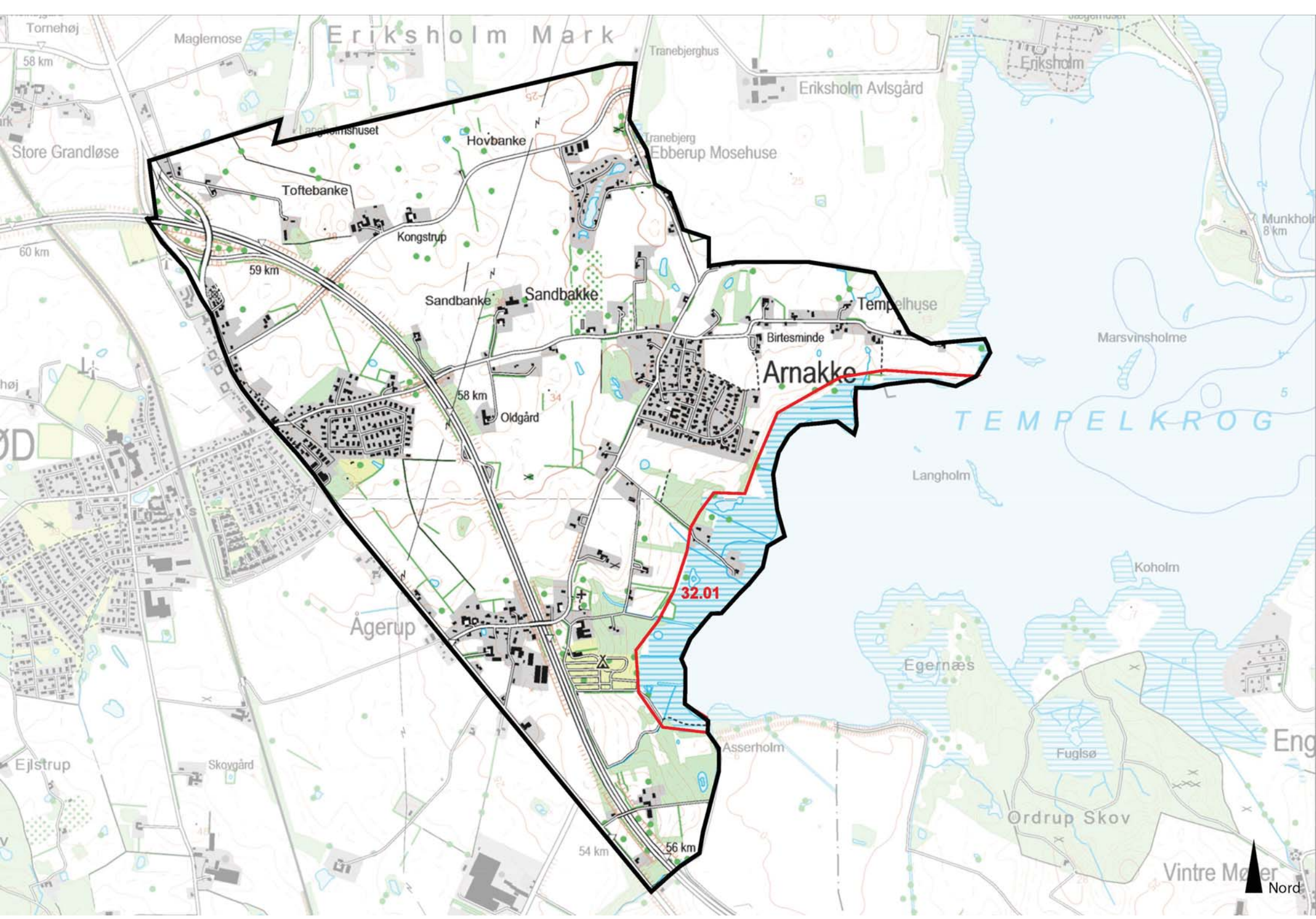
Eriksholm Mark
Tornehøj
58 km
Maglemose
Tranebjerghus
Eriksholm
Eriksholm Avlsgård
Store Grandløse
Hovbanke
Tranebjerg
Ebberup Mosehuse
Toftebanke
Kongstrup
60 km
59 km
Sandbanke
Sandbakke
Tempelhuse
Birtesminde
Marsvinsholme
Arnakke
58 km
Oldgård
TEMPELKROG
Langholm
32.01
Koholm
Ågerup
Egernæs
Asserholm
Fuglsø
Ejlstrup
Skovgård
Ordrup Skov
54 km
56 km
Vintre Mølle
Nord

32.01 Kysten, Strandenge
Området langs kysten opleves på en anden måde end resten af området. Kompleksiteten er lavere og området ligger lavere og dermed lidt isoleret fra resten af området. Strandengene er i høj grad præget af rørskov og der er begrænset adgang til fjordens vand. Der er enkelte bebyggelser i området, formodentlig beliggende på små homle i det mre våde område. Der er især en særlig atmosfære og intimitet i den nordlige ende af delområdet ved den lille jollehavn ved Tempelhuse. Det lille sted lever sit eget stille liv og virker relativt uforandret. Langs kysten er der god udsigt til de modstående kyster som både er skovklædte og har præg af åbent land.

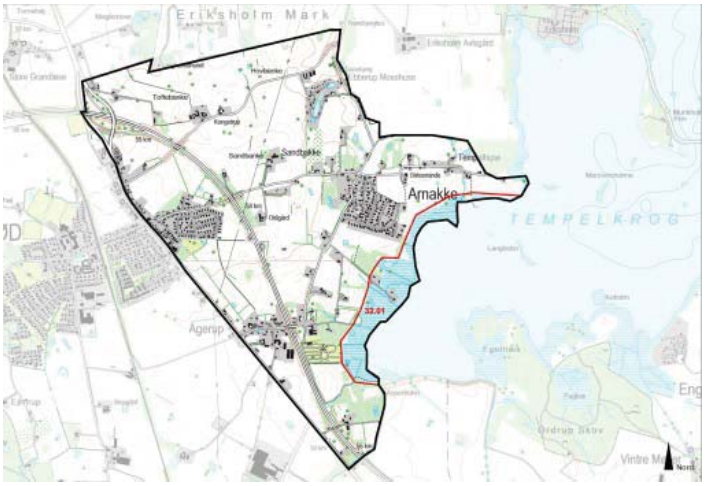

Styrke

På trods af områdets sammensathed og de mange forskellige elementer findes der mindre områder, der opleves som værende i en anden verden. Det gælder især fritidshusområdet Ebberup Mosehuse og Tempelhuse samt kysten ved Tempelhuse. Disse områder bør bevares, lige som nærheden til fjorden i sig selv er en styrke, hvis potentiale kan udnyttes.

Tilstand

Omårdet har som helhed gennemgået store forandringer især etablering af motorvej 21, Holbækmotorvejen og byvækst fra Vipperød har i høj grad påvirket området. Vipperød er en relativt ny by, der er opstået som følge af jernbanens etablering. Området tilstand vurderes at være relativt dårlig og kun i delområde 32.01 tale om en form for autenticitet.

Sårbarhed

Da området allerede har en høj grad af kompleksitet og er kraftigt påvirket af tekniske anlæg vurderes det til at have en middel sårbarhed. Der er mange forskellige elementer tilstede i området, hvorfor tilføjelse af nye elementer vil gøre området endnu mere uoverskueligt og komplekst. I tilknytning til de større gårde vil etablering af store staldbygninger ikke have nogen væsentlig påvirkning af området. Områderne omkring Ebberup Mosehuse, Tempelhuse og kysten er mere sårbare end den resterende del af området og der bør her ikke foretages større ændringer. Den nuværende struktur bør her bevares og styrkes.

Særlige landskabelige forhold

Kysten og de nogle steder relative stejle bakker ned til kysten skaber intime rum, der ikke er forstyrrede af forskellige elementer på sammen måde som resten af området.

Område 33 Elverdams Å

Indledning

- Strategi
- Landskabskarakter
- Beliggenhed

Naturgeografi

- Geologi og Jordbund
- Terræn
- Vandelementer
- Kyst

Kulturgeografi

- Dyrkningsform
- Bebyggelse
- Beplantning
- Kulturhistoriske helheder
- Tekniske anlæg

Rumlig analyse

- Rumlige forhold
- Helheder og enkeltelementer

Delområder

Landskabsvurdering

- Styrke
- Tilstand
- Sårbarhed
- Særlige landskabelige forhold

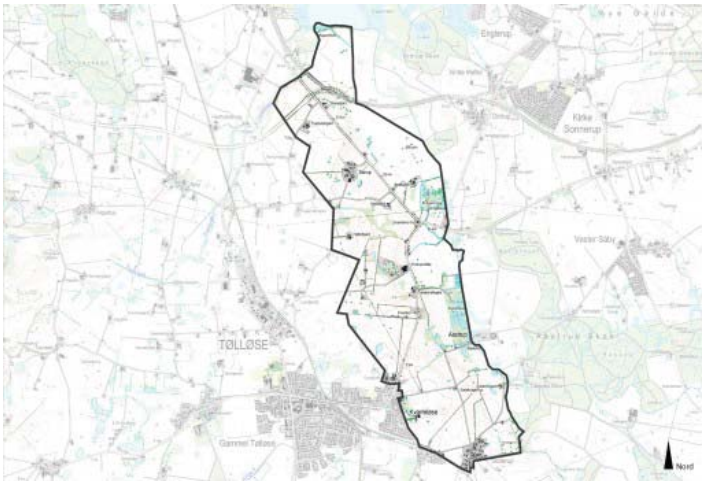

Strategi 3
Landskabskarakter 3
Beliggenhed 3
Geologi og jordbund 4
Terræn 4
Vandelementer 4
Kyst 4
Dyrkningsform 5
Bebyggelse 5
Beplantning 5
Kulturhistoriske helheder 5
Tekniske anlæg 6
Rumlige forhold 6
Helheder og enkeltelementer 6
Delområder 7
Styrke 7
Tilstand 8
Sårbarhed 8
Særlige landskabelige forhold 8

Strategi

Målsætning
Områdets storhed bør sikres. Det åbne landskab bør ikke forstyrres af byudvikling eller indplacering af store tekniske anlæg. Det er et landskab med mange kulturhistoriske elementer, og det bør derfor repekteres i den fremtidige planlægning. Der bør i nogen grad ske en tilbageføring af landskabet, så historien bedre kan fortælles. Landskabet bør i nogen grad kunne udnyttes rekreativt.

Anbefaling
Der bør ske tiltag til at forbedre naturindholdet og kulturhistorien, specielt i bunden af ådalen. Genskabelse af tidligere vandløbsforløb, både af Elverdamsåen og de mindre sidevandløb.

Illustration/kort

Landskabskarakter

Karaktergivende landskabselementer
Ådalen selv er det mest markante landskabselement, og er det som giver området dets karakter. Det tydelige landskabsrelief med de relativt store højdeforskelle gør området væsentligt anderledes en resten af kommunen. Tilsvarende er overgangen til fjorden ved Tempelkrog, hvor ådalen bliver bredere og bunden fladere ligeledes karakteristisk. Den store afvandede flade giver denne nordlige del sit eget præg.

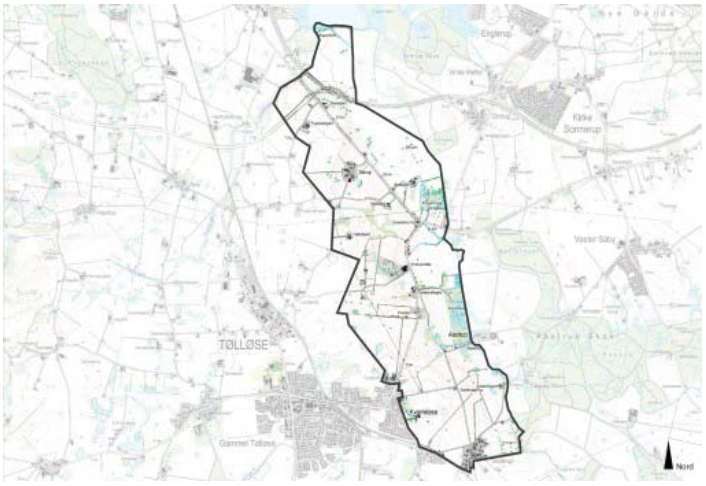

Karaktergivende rumlige og visuelle forhold
Terrænet danner landskabsrummet. Oplevelsen af det store landskabsrum forstærkes af skovområderne i Lejre Kommune. Over området er flere storslåede udsigter.

Afgrænsning
Området afgrænses mod vest af ådalens top, hvor landskabet flader ud. Mod øst afgrænses området af kommunegrænsen, som til dels følger Elverdamsåen. Men landskabet fortsætter ind i Lejre Kommune. Begge grænser er åbne, men samtidig er grænsen klar set fra de centrale dele af området.

Nøglekarateristika
Typisk landbrugsland med mellemstore ejendomme. Store udsigter og store marker omkring Aastrup Gods mod syd og i det inddæmmede område mod nord.

Beliggenhed

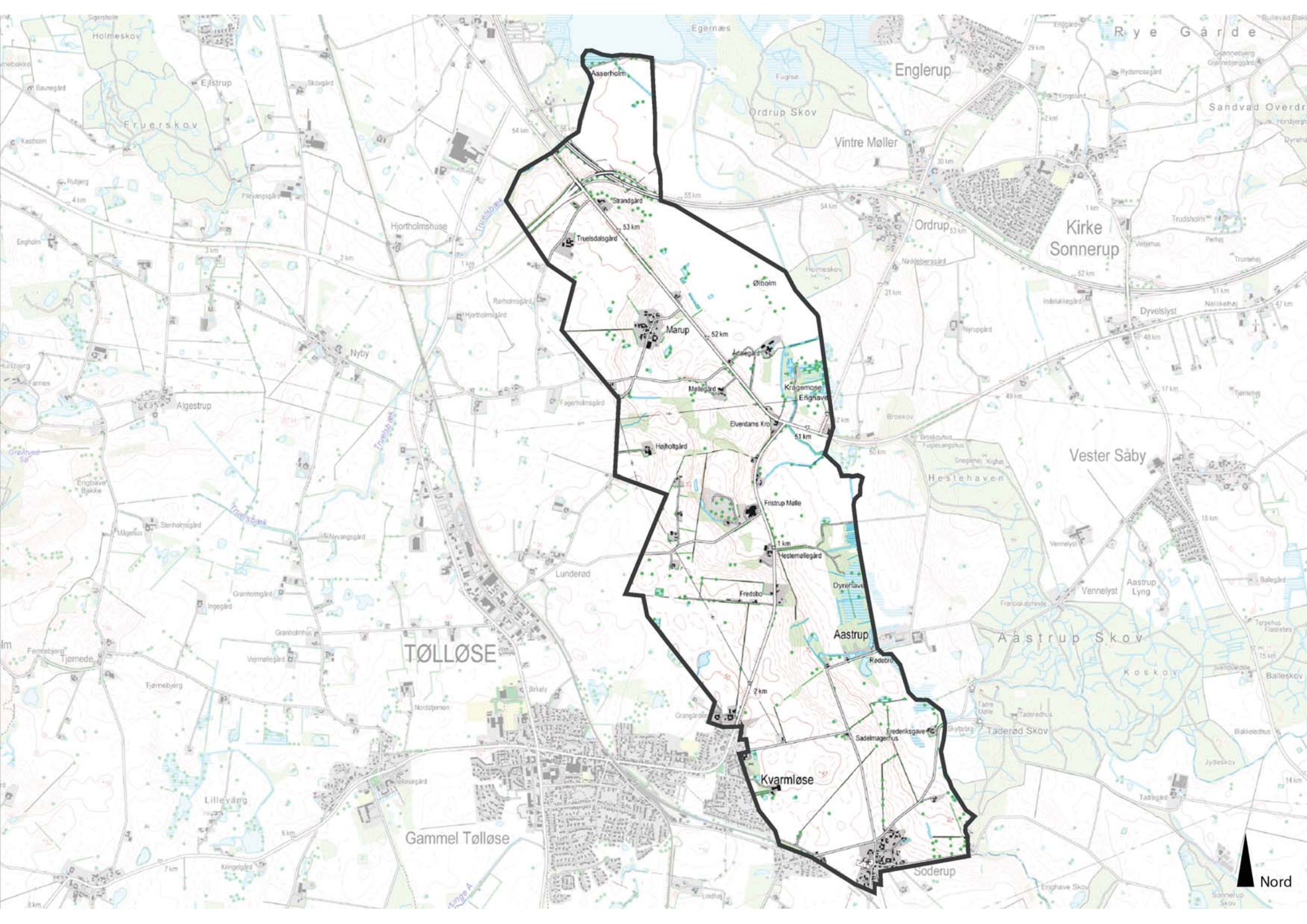

Asserholm
Strandgård
Truelsdalsgård
Ølholm
Marup
Ådalegård
Møllegård
Krägemose
Enghave
Elverdams Kro
Højholtgård
Fristrup Mølle
Hestemøllegård
Fredsbo
Dyrehave
Aastrup
Rødebro
Frederiksgave
Sadelmagerhus
Kvarmløse
Soderup
TØLLØSE
Gammel Tølløse
Lunderød
Nyby
Algestrup
Hjortholmshuse
Fruerskov
Holmeskov
Ejlstrup
Egernæs
Ordrup Skov
Vintre Møller
Englerup
Ordrup
Kirke Sonnerup
Rye Gårde
Sandvad Overdr
Dyvelslyst
Vester Såby
Hestehaven
Vennelyst
Aastrup Lyng
Aastrup Skov
Koskov
Taderød Skov
Lillevang
Tjørnede
Tjørnebjerg
Nord

Området er beliggende ca. 9 km sydøst fra Holbæk by, mellem Elverdams Å, der samtidig er kommunegrænse, mod øst. Mod vest danner ådalens øvre kant grænse til de øvrige landbrugsarealer i område 31 Lunderød mod vest. Mod nord grænser området op til fjorden og område 32 Arnakke. Mod syd afgrænses området af Tølløse by og område 37 Kr. Eskilstrup bag landsbyen Soderup.

Området har en udstrækning på ca. 8 km^2.

Begrundelse for udvælgelse
Det markante landskabsrum gør dette område væsentligt anderledes end andre områder. Der bør derfor tages særlige hensyn i dette område.

Geologi og jordbund

Foto/Illustration/Kort

Moræneflade med dele af dødisområder. Ådalen er markant i landskabet og skabt under og efter istiden ved afstrømning. Den nordlige del af området er tidligere fjordbund, som dels er hævet efter istiden, dels er afvandet i nyere tid.

Domineret af sandblandet lerjord. Flere steder langs åen findes vådområder med humusjord. I den afvandede del af området er jordbunden kalkrig.

Terræn

Ådalen er skålformet med jævnt stigende sider. Nærmere udløbet bliver ådalen bred og yderst ved Tempelkrogen består området af afvandet fjordbund og helt fladt. Ådalen smaller til syd for Soderup. Der er ingen visuel sammenhæng mellem ådalen nord for Soderup og syd her for. Den sydlige del opleves derfor ikke som en del af området og indgår i område 37 Kr. Eskilstrup.

Kommunegrænsen følger åen i bunden af ådalen, men landskabet fortsætter ind i Lejre kommune, hvor det tilsvarende hæver sig.

Vandelementer

Elverdamsåen er det centrale vandelement, men fremtræder ikke lige stærkt alle steder. Flere steder er åen gemt mellem træbevoksninger og skovområder. Ved Roskildevej ligger Kragemosen, som dog er temmelig tilgroet. Den fremstår mere som skovplantning end som egentlig mose. Der findes dog en række småsøer i mosen. Lignende våde områder findes ved Astrup Gods, men disse er også meget tilgroede.

Engene syd for motorvejen forventes at blive gjort våde i forbindelse med et naturgenopretningsprojekt i 2013.

Kyst

Området grænser op til den sydligste del af Tempelkrogen, der er den sydligste del af Isefjorden. Grænsen mellem vand og land udgøres af et

dige. Bag diget er afvandede fjordarealer.

Dyrkningsform

Størstedelen af området er traditionelt dyrket landbrugsarealer. Markerne er forholdsvis store. I de lavtliggende og nordlige dele af ådalen er intensivt landbrug. Længere mod syd ved Aastrup er områderne flere steder for våde til at blive dyrket. Her er arealerne flere steder udlagt til græs eller egentlige moseområder.

Foto/Illustration/Kort

Bebyggelse

I de nederste dele af ådalen er stort set ingen bebyggelse. Kun ved Aastrup Gods, som ligger ved åen i Lejre Kommune findes enkelte af godsets bygninger. Hvor Roskildevej krydser åen ligger en tidligere vandmølle og i nærheden Elverdamskroen. Længere oppe i terrænet Findes landsbyen Marup og bebyggelse omkring Fristrup Mølle og Hestemølle. Længst mod syd ligger landsbyen Soderup, som danner grænser til området.

Foto/illustration/Kort

Beplantning

Området er generelt fattigt på beplantning. På ådalens skråninger findes enkelte mindre plantninger, typisk omkring gårde og på fugtige arealer. Mod Tølløse findes en række bevoksede diger og langs Elverdamsåen er områdets største bevoksninger ved Aastrup Gods - Dyrehaven, og Kragemosen, som er helt tilgroet med pile- og ellebevoksninger og mindre granplantninger. På den modsatte side af ådalen i Lejre Kommune findes større skove som Aastrup Skov, Hestehaven og Ordrup Skov. De to sider af ådalen opleves derfor ret forskellige.

Foto/illustration/Kort

Kulturhistoriske helheder

Åen med det store fald, de relativt stejle sider på ådalen og Roskildevejs forløb gennem området gør, at der er mange kulturmiljøer i området. Størst er arealerne omkring Aastrup Gods og godsets dyrehave. Selve godset og dets haveareal ligger dog i Lejre kommune, men godset har præget store dele af ådalen nord for godset og op til Roskildevej. Dele af haven har dog tidligere ligget vest for åen i Holbæk Kommune.

Foto/illustration/Kort

Langs åen og ved tilløbene til åen findes en række vandmøller. Elverdams Mølle ved Roskildevej, Fristrup Mølle og Heslemølle ved Kvarmløsevej. Der kan stadig ses rester af møllen ved Heslemølle, Fristrup Mølle har udviklet sig til brødfabrik, men der kun er bygningerne tilbage ved Elverdamsmølle. På den anden side af åen i Lejre Kommune ligger Tadre Mølle, som er meget velbevaret. Umiddelbart syd for Roskildevej føres Fristrup Møllebæk i en akvadukt over Elverdamsåen. Det er et af de eneste steder i Danmark, at en sådan kan opleves, og den fungerer stadig.

Området omkring Roskildevej og Elverdamskroen er et typisk eksempel på en ældre hovedvej med landevejskro. Kroen er stadig fungerende, men den tilhørende stald er revet ned i forbindelse med en vejudvidelse.

Landsbyerne Marup og Soderup er udpeget til kulturmiljøer og fremstår begge med fine bygninger og gadeforløb.

Afvandingen af Tempelkrogen med dæmning og pumpehus udgør også et

særlig kulturhistorisk miljø, hvor landskabet er meget kulturpræget.

Tekniske anlæg

Af tekniske anlæg er motorveje og udfletningen ved Skovvejen meget markante og dominerer den nordlige del af området. I områdets vestlige grænse løber en højspændingsledning. Dæmningen mod Tempelkrogen er også at betragte som et teknisk anlæg. Fristrup Mølle har udviklet sig til et mindre fabriksanlæg, men ellers virker området meget oprindeligt.

Foto/illustration/Kort

Rumlige forhold

Skala:	Stor
Rumlig afgrænsning:	Transperant til lukket
Kompleksitet:	Sammensat
Struktur:	Dominerende
Visuel uro:	Roligt
Støj:	Afdæmpet

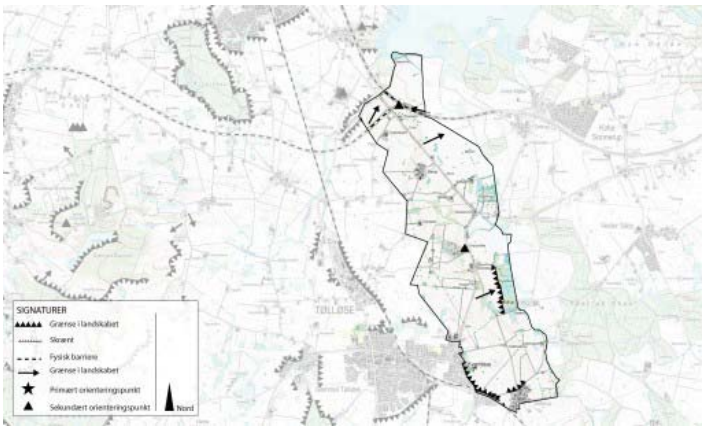

Et af de mere karakteristiske områder i Holbæk Kommune. Ådalen fremstår markant og danner et stort og samlet rum. Landskabsrummet åbner sig gradvist mod nord og går over i fjorden. Grænsen markeres med dæmningen. Ådalen danner sit eget store landskabsrum som ligger dybt i terrænet.

Helheder og enkeltelementer

Geologi, terræn og vandelementer
Ådalen er i sig selv er karakteristisk landskabselement. Den store højdeforskel mellem ådalen og det omgivende landskab gør, at landskaboplevelsen fra kanten af området er storslået.

Naturarealer og Skove
De væsentligste skovområder er skovene i Lejre Kommune. Med genskabelsen af de våde enge i de afvandede områder syd for motorvejen vil der blive dannet værdifulde lokaliteter for fugle og vådbundsarter.

Kulturhistoriske helheder
Bunden af ådalen omkring Aastrup Gods danner et stort sammenhængende kulturmiljø. Roskildevej og de tilhørende arealer med Elverdams kroen danner et andet kulturmiljø. Spredt ligger flere møller,

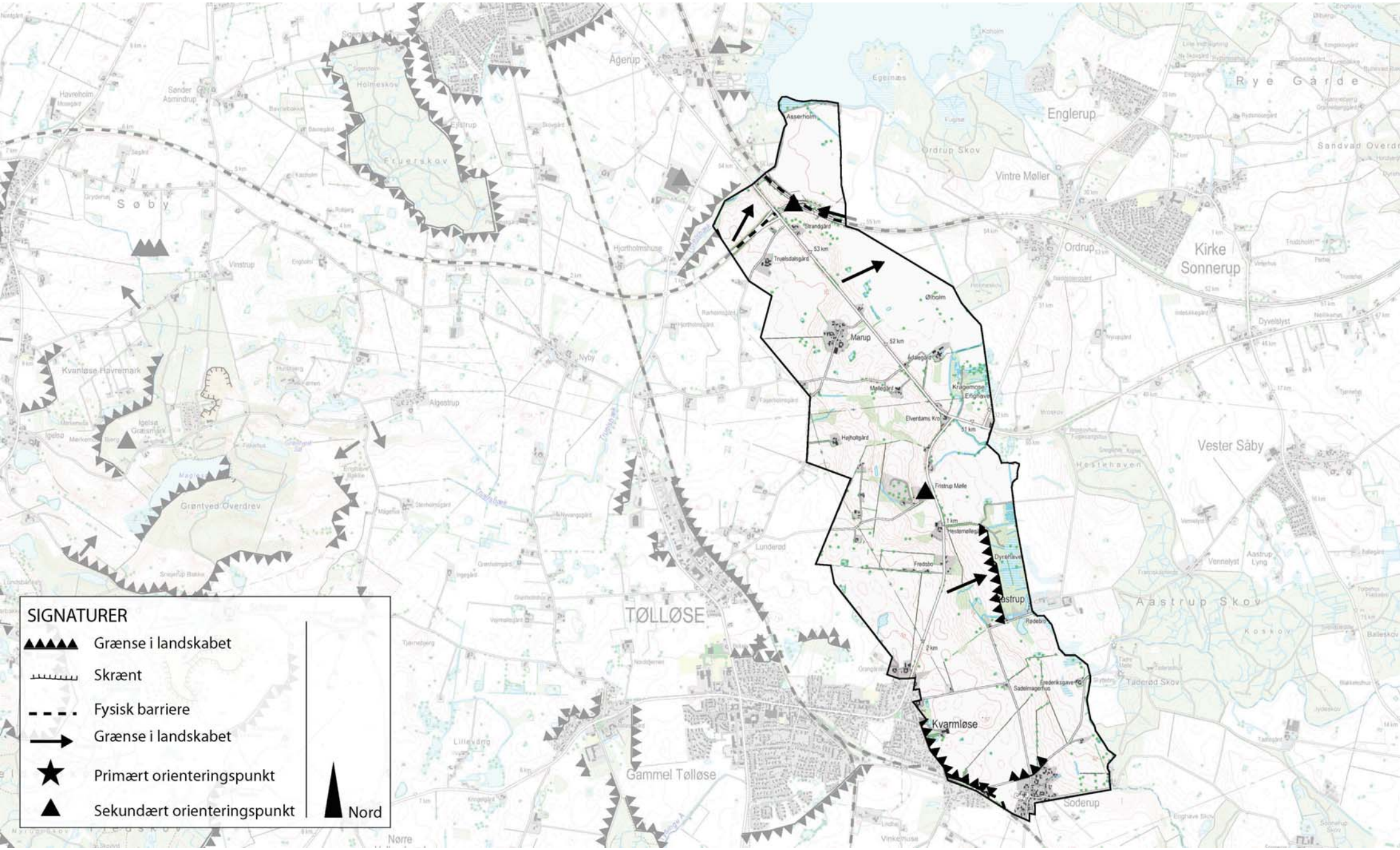
SIGNATURER
Grænse i landskabet
Skrænt
Fysisk barriere
Grænse i landskabet
Primært orienteringspunkt
Sekundært orienteringspunkt
Nord
Asserholm
Strandgård
Truelsdalsgård
Marup
Ølholm
Kragemose Enghave
Elverdams Kro
Højholtgård
Fristrup Mølle
Hestemøllegård
Fredsbo
Dyrehave
Aastrup
Rødebro
Frederiksgave
Sadelmagerhus
Kvarmløse
Soderup
Englerup
Vintre Møller
Ordrup
Kirke Sonnerup
Vester Såby
Aastrup Skov
Rye Gårde
Sandvad Overdrev
Søby
Fruerskov
Ågerup
Kvanløse Havremark
Grøntved Overdrev
TØLLØSE
Gammel Tølløse
Lunderød
Nyby
Algestrup
Vinstrup
Hjortholmshuse
Egernæs
Ordrup Skov
Hestehaven
Vennelyst
Taderød Skov
Koskov
Lillevang
Nørre

som sammen danner et kulturmiljø.

Særligt samspil mellem natur og kultur
De mange møller vidner om, at de naturlige vandløb er blevet udnyttet erhvervsmæssigt. Hele landskabet afspejler udnyttelsen af vandkraften. Tilsvarende er afvandingen af dele af Tempelkrogen. De deraf regulerede vandløb og damme har skabt de særlige naturområder. Det nuværende afvandede område er i stor kontrast til det omgivende landskkab.

Særlige rumlige og visuelle forhold
Ådalen er velafgrænset af de markante skråninger og forstærkes af de store terrænforskelle. Skovene i Lejre Kommune er med til at forstærke denne oplevelse.

Markante udsigter og elementer
Terrænet og dets store åbenhed gør, at man fra mange steder kan overskue store dele af området. Ved færdsel af Roskildevej, Motorvejen og Kvarmløsevej opleves flere steder storslåede udsigter over ådalen.

Visuel påvirkning fra tekniske anlæg
Motorvejen og Skovvejen indgår som et meget dominerende element i den nordlige del, men samtidig indgår motorvejen som et markant landskabselement.

Byudvikling
Der bør ikke og kan ikke ske byudvikling a betydning i området. Øst for Kvarmløse er området omfattet af en landskabsfredning.

Delområder

33.01 Tempelkrog Enge
Fladt og delvist afvandet delområde. De fleste steder intensivt opdyrket. Adskiller sig fra resten af område 33 ved det flade terræn og manglen på træer. Delområdet fortsætter ind i Lejre Kommune i den nordlige del.

33.02 Aastrup Gods
Den egentlige ådal. Lavtliggende og meget tæt bevokset med skov og krat. Terrænet er også her rimelig fladt i forhold til den øvrige del af området.

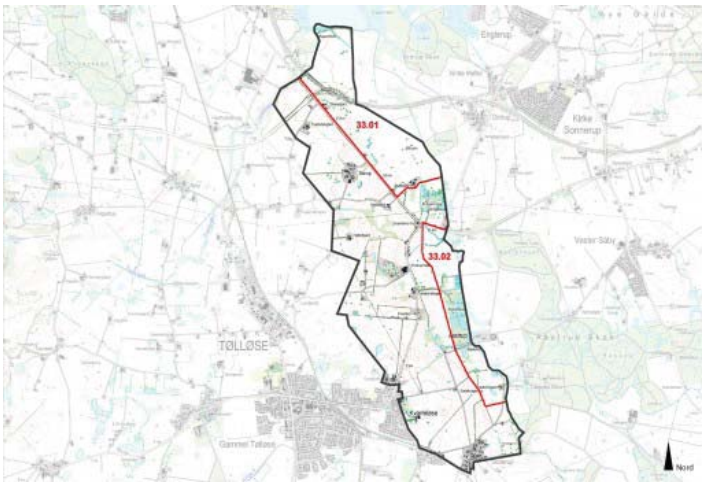

Styrke

Et meget markant dalstrøg med et dominerende terræn.
Størrelsesmæssigt vil området kunne modstå store elementer, som dog også vil sætte et kraftigt præg på landskabet.

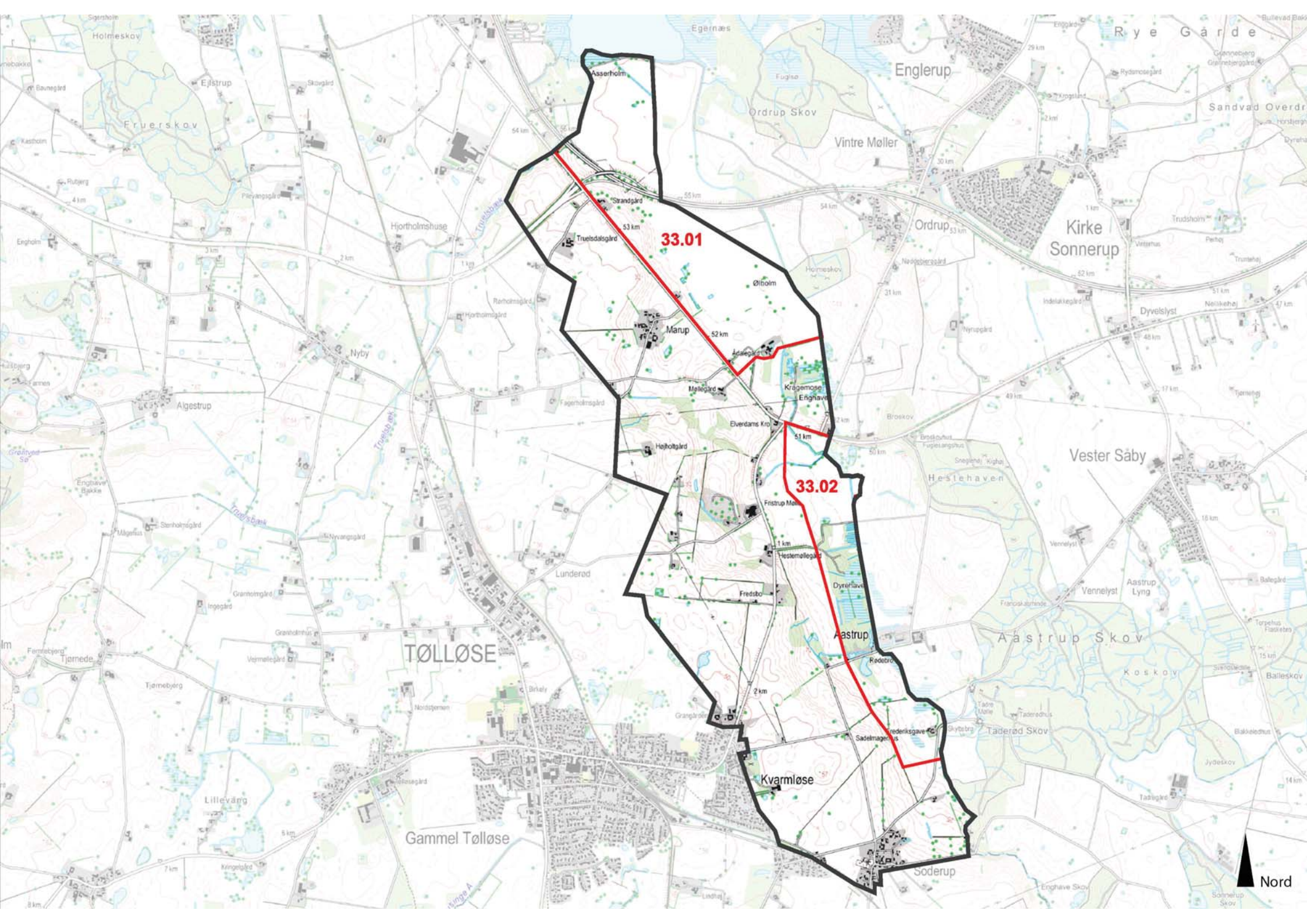

33.01
33.02
Asserholm
Strandgård
Truelsdalsgård
Ølholm
Marup
Ådalegård
Møllegård
Krägemose
Enghave
Elverdams Kro
Højholtgård
Fristrup Møll
Hestemøllegård
Dyrehave
Fredsbo
Aastrup
Rødebro
Frederiksgave
Sadelmagerhus
Kvarmløse
Soderup
Englerup
Ordrup Skov
Vintre Møller
Ordrup
Kirke Sonnerup
Vester Såby
Hestehaven
Aastrup Skov
Koskov
Taderød Skov
Vennelyst
Aastrup Lyng
Dyvelslyst
Rye Gårde
Sandvad Overdr
Egernæs
Holmeskov
Ejlstrup
Fruerskov
Hjortholmshuse
Nyby
Algestrup
Lunderød
TØLLØSE
Gammel Tølløse
Lillevang
Tjørnede
Tjørnebjerg
Nord

Tilstand

Området virker velbevaret til trods for, at der er placeret store tekniske anlæg i form af motorveje. Tilsvarende har afvandingen af den nordlige del betydet, at store områder er blevet opdyrket. Disse ændringer er dog begge i en skala, som understreger områdets storhed.

Den resterende del af området virker rimelig uforandret. Der er sket en løbende udvikling af landbruget, men der findes ingen store industrilandbrug eller lignende anlæg.

Sårbarhed

Placering af nye elementer vil på grund af områdets storhed og åbenhed kunne ses fra stor afstand. En del nye elementer vil derfor kunne betyde en ændret opfattelse af området. De mange kulturmiljøer kan let blive undertrykt af nye elementer eller en øget byudvikling.

Særlige landskabelige forhold

Udsigter over ådalen og Tempelkrog
Mange steder i og på kanten af området er der meget markante udsigter, dels på tværs af ådalen og dels over Tempelkrogen. Disse udsigter er væsentlige at bevare, skovrejsning og lignende bør derfor tage hensyn hertil. Placering af nye tekniske anlæg, beplantninger og nybyggeri bør placeres under hensyntagen til, at de kan ses over store afstande. Det skal derfor vurderes, om en placering i dette område vil være det korrekte.

Kulturmiljøer, mølledriften
De mange møller, som findes i området bør stadig være en vigtig del af oplevelsen. Allerede i dag er oplevelsen af disse noget sløret og en bedre formidling og genskabelse af de tidligere anlæg bør overvejes.

Landsbyer
Landsbyerne Marup og Soderup er begge velbevarede byer. En udbygning af disse bør begrænses og kun ske med største omhu. Arealerne omkring landsbyerne bør friholdes for nybyggeri, tilplantning eller lignende tiltag, som kan sløre oplevelsen af byerne.

Naturgenopretning
Naturindholdet har været med til at danne grundlag for områdets udvikling. Der bør derfor fortsat være mulighed for at genskabe de naturarealer og naturtyper, som har været forudsætningen for landbruget og mølledriften. Det vil især dreje sig om arealerne syd for dæmningen, som bør tilbageføres til våde enge og arealerne langs Elverdamsåen, som bør gøres åbne og engene genskabt. En tilbageføring af åens forløb og de tidligere mølledamme vil tilsvarende være tiltag, der bør understøttes.

Område 34 Nr. Vallenderød

Indledning

- Strategi
- Landskabskarakter
- Beliggenhed

Naturgeografi

- Geologi og Jordbund
- Terræn
- Vandelementer
- Kyst

Kulturgeografi

- Dyrkningsform
- Bebyggelse
- Beplantning
- Kulturhistoriske helheder
- Tekniske anlæg

Rumlig analyse

- Rumlige forhold
- Helheder og enkeltelementer

Delområder

Landskabsvurdering

- Styrke
- Tilstand
- Sårbarhed
- Særlige landskabelige forhold

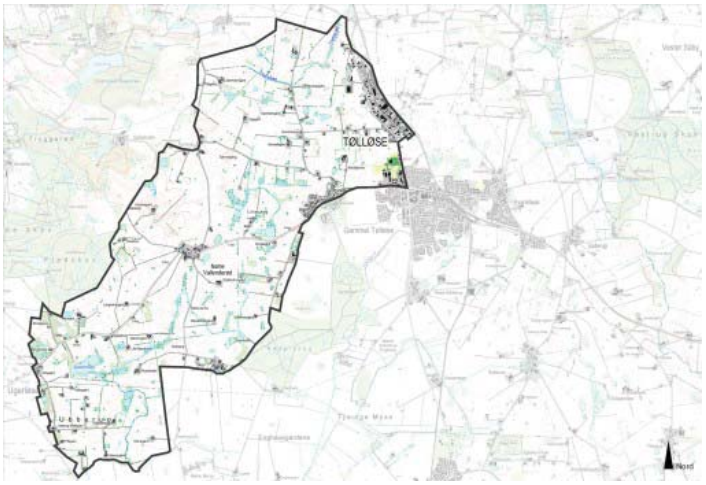

Strategi 3
Landskabskarakter 3
Beliggenhed 4
Geologi og jordbund 4
Terræn 4
Vandelementer 4
Dyrkningsform 4
Bebyggelse 4
Beplantning 5
Kulturhistoriske helheder 5
Tekniske anlæg 5
Rumlige forhold 5
Helheder og enkeltelementer 5
Delområder 6
Styrke 7
Tilstand 7
Sårbarhed 7
Særlige landskabelige forhold 7

Strategi

Målsætning
Området bør bevares som åbent landbrugsland. Autenticiteten bør bevares, men da området samtidig virker til at have en rimelig robusthed over for nye elementer af mindre skala, så kan der ske en vis udvikling. Det er forventeligt, at flere landbrugsejendomme vil overgå til hobbybrug eller deltidsbrug. Der kan være grundlag for en intensivering af landbrugsdriften i de centrale dele af området, men landskabeligt bør der ikke tilføjes store bygninger eller ske en forøgelse af markstørrelserne.

Anbefaling
Området bør udvikle sig mod en mere sammensat karakter. Der bør gives mulighed for en vis grad af tilplantning. Det skal dog ske på en måde, så de lange kig mod syd og mod bakkelandskabet omkring Maglesø bibeholdes. Naturområderne bør styrkes og indgå i et bånd af moser, søer og enge igennem området.

Illustration/kort

Landskabskarakter

Roligt og harmonisk landskab med mange delelementer i form af små naturarealer og beplantning i skel. Området virker uforandret og er som et af de eneste i kommunen fri for tekniske anlæg og større landbrugsbygninger. Undtaget dog området ved Tølløse indutriområde. Området har en vis grad af autenticitet på trods af, at flere landbrugsejendomme løbende er moderniseret. Til trods for det åbne landskab, så virker det alligevel afvekslende.

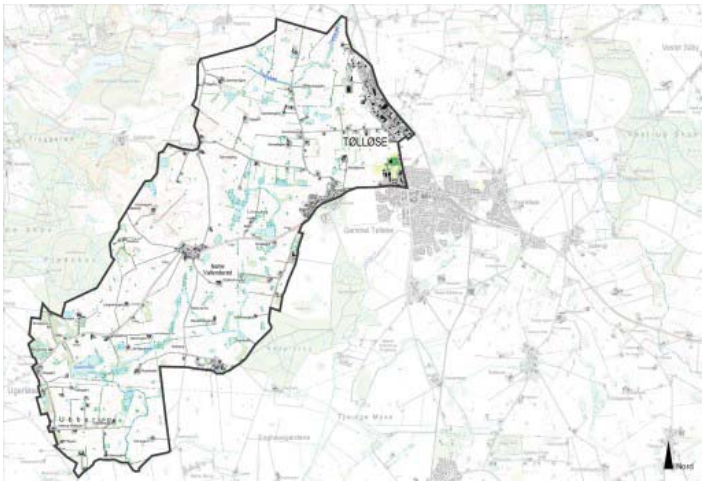

Karaktergivende landskabselementer
Det dominerende landskabselement er landbrugslandet, og det let bølgende terræn, som sammen med de bevoksede skel og diger giver landskabet dets karakter. Det er også karakteristisk, at der ikke er tekniske anlæg af betydning i området. Dette forhold bør respekteres.

Karaktergivende rumlige og visuelle forhold
Det svagt kuperede landskab og det lavtliggende område mod syd gør, at der i næsten hele området er mulighed for lange kig. Fra få, lidt højere områder i den nordlige del af området og ved Bobjerg og Ubberup helt mod syd kan man se meget langt til trods for de relativt beskedne højdeforskelle. Beplantninger skaber den rumlige afgrænsning og gør, at landskabet virker åbent og rumligt på samme tid.

Afgrænsning
Kun mod område 30 Maglesø danner de markante bakker en tydelig afgrænsning. Mod sydøst til område 35 Tysinge dannes

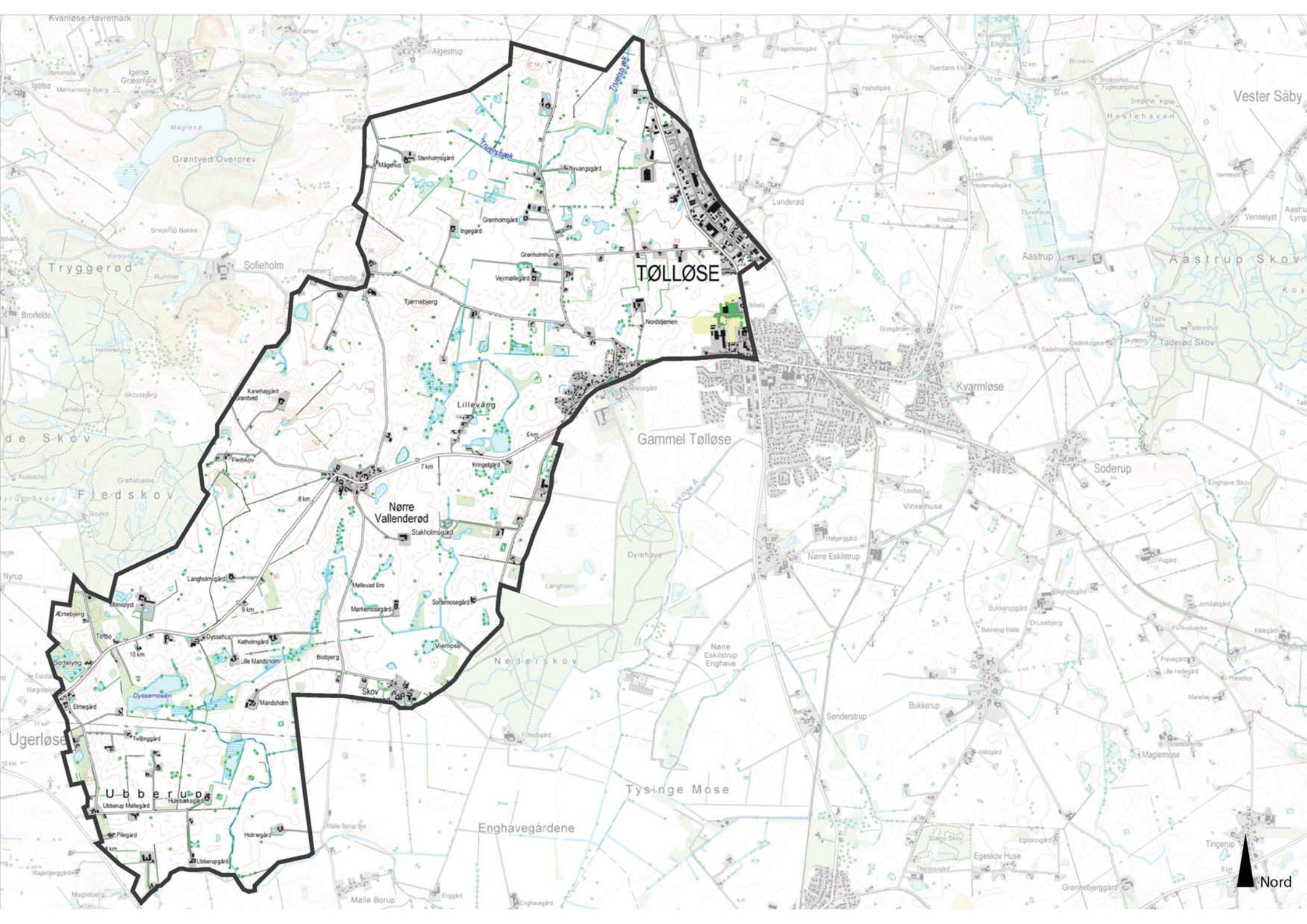
TØLLØSE
Nørre Vallenderød
Gammel Tølløse
Kvarmløse
Soderup
Vester Såby
Aastrup
Aastrup Skov
Lunderød
Tryggerød
Sofieholm
Fledskov
Ugerløse
Ubberup
Nederskov
Tysinge Mose
Enghavegårdene
Nørre Eskilstrup
Nørre Eskilstrup Enghave
Sønderstrup
Bukkerup
Lillevang
Tjørnebjerg
Nordstjernen
Grønholmgård
Grønholmhus
Vermøllegård
Ingegård
Nyvangsgård
Stenholmsgård
Mågehus
Kanehøjgård
Kringelgård
Stakholmsgård
Langholmsgård
Mellevad Ero
Mørkemosegård
Sortemosegård
Viemose
Bobjerg
Skov
Mandsholm
Dyssehus
Katholmgård
Lille Mandsholm
Dyssemosen
Ærtebjerg
Sortelyng
Elmegård
Tvillinggård
Ubberup Møllegård
Pilegård
Holmegård
Ubberupgård
Mølle Borup
Tingerup
Egeskov Huse
Maglemose
Vinkelhuse
Dyrehave
Algestrup
Nord

grænsen af ændret dyrkningsstruktur og et fladere landskab. Grænsen er ikke markant aftegnet i landskabet, men opleves alligevel tydeligt. Mod nord er grænsen mere diffus.

Nøglekarakteristika
Typisk landbrugsland med gårde af mellemstor størrelse. Velafgrænsede landsbyer og mange små naturtyper gennem området.

Beliggenhed

Området er beliggende ca. 14 km syd for Holbæk by, mellem Ugerløse og Tølløse. Området afgrænses af mod nordvest af område 30 Maglesø, mod sydvest af område 28 Ugerløse. Mod syd er en lang grænse mod område 35 Tysinge og mod øst og nord danner Tølløse by og område 31 Lunderød grænse.

Området har en udstrækning på 17 km²

Begrundelse for udpegning
Ensartet landbrugsland af mellem skala med svagt bølget terræn og stort indhold af små naturarealer.

Geologi og jordbund

Morænelandskab med dødisrelief. Overvejende sandblandet lerjord. Mod syd findes et område med lerblandet sandjord. Mindre områder med humusjord.

Foto/Illustration/Kort

Terræn

Småbakket til bølget landskab. Svagt faldende mod øst

Vandelementer

I området findes mange mindre søer og vandhuller. Der er desuden en del, delvist afvandede moseområder.

Dyrkningsform

Området er intensivt dyrket. Spredt på de store til mellemstore dyrkningsflader findes mange lavninger med vandhuller og søer.

Foto/Illustration/Kort

Bebyggelse

Der er flere landsbyer i området, hvor der findes gårde. Uden for landsbyerne i det åbne land ligger gårdene spredt og karakteristisk ikke langs vejene. Derimod er der enkelthuse og mindre landbrug ved vejene. Dette er især udbredt i områdets nordlige del.

Foto/illustration/Kort

Beplantning

Området er generelt fattigt på beplantninger og der er ingen egentlige skov. Området grænser dog op til større skove i områderne 30 Maglesø og 35 Tysinge. Der findes flere småplantninger spredt i landskabet. Det er karakteristisk for området, at der er alléer op til flere af gårdene.

Foto/illustration/Kort

Kulturhistoriske helheder

Landsbyerne Gl. Tølløse, Nr. Vallenderød og Skov Vallenderød er udpeget som kulturmiljøer.

Foto/illustration/Kort

Tekniske anlæg

Der er få tekniske anlæg i området. Væsentligste element er industriområdet nord for Tølløse. Dette markerer sig tydelig i landskabet. En enkelt højspændingsledning løber gennem den sydligste del, men opleves ikke særlig tydeligt. Der er kun ganske få større gårde, som indgår harmonisk i landskabet.

Foto/illustration/Kort

Rumlige forhold

Skala:	Middel
Rumlig afgrænsning:	Åbent til lukket
Kompleksitet:	Sammensat
Struktur:	Middel
Visuel uro:	Roligt
Støj:	Stille

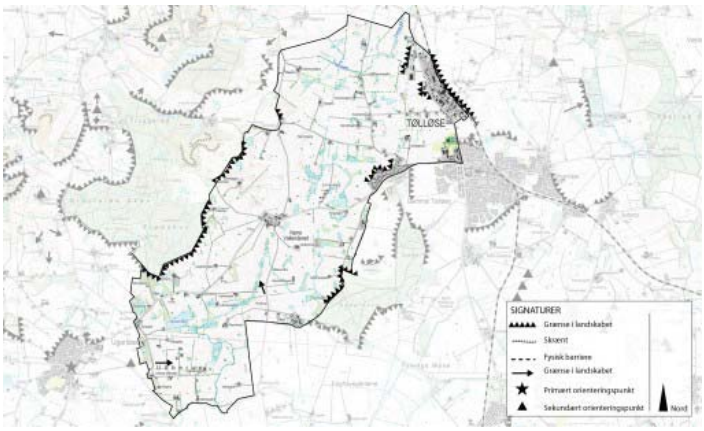

I den vestlige del af området dannes en klar grænse mod Område 30 Maglesø i form af både skove og terrænet som hæver sig markant. Tilsvarende danner Tølløse by en tydelig grænse mod øst. Grænsen til område 35 Tysinge er mere åben, men er tydelig i form af markstørrelse og bebyggelsesstruktur. Mod nord er afgrænsningen mere diffus.

Helheder og enkeltelementer

Geologi terræn og vandelementer
Der findes mange mindre søer og vandhuller spredt i området. De markerer sig dog ikke tydeligt, men er med til at gøre landskabet

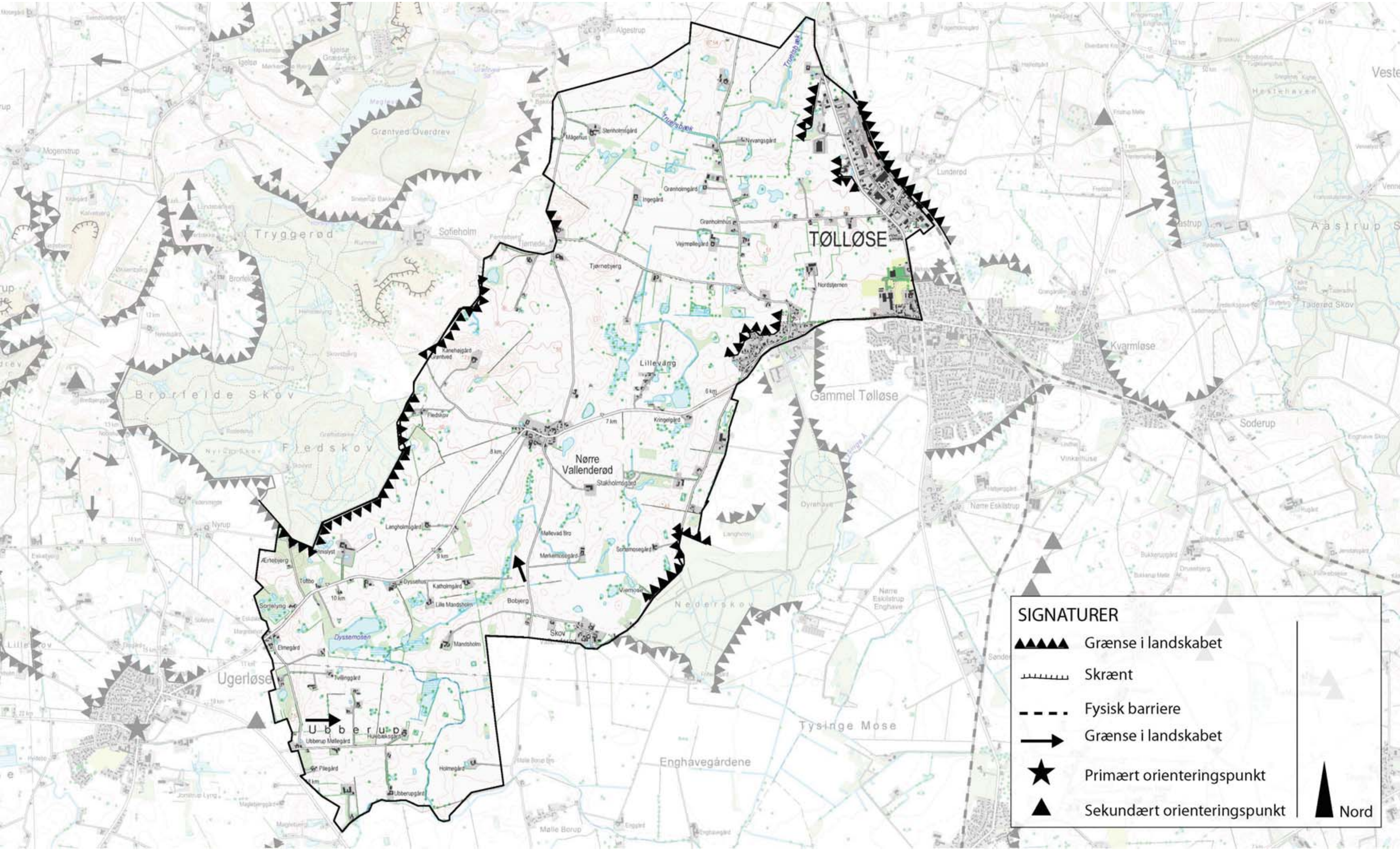
SIGNATURER
Grænse i landskabet
Skrænt
Fysisk barriere
Grænse i landskabet
Primært orienteringspunkt
Sekundært orienteringspunkt
Nord
TØLLØSE
Nørre Vallenderød
Gammel Tølløse
Ugerløse
Ubberup
Lillevang
Tryggerød
Brorfelde Skov
Fledskov
Grøntved Overdrev
Sofieholm
Kvarmløse
Soderup
Tysinge Mose
Enghavegårdene
Nederskov
Dyssemosen
Aastrup

mere differentieret.

Natur- og skovarealer
Området er helt uden skov af betydning. Mange små naturområder, er beliggende spredt i landbrugslandet.

Kulturhistoriske helheder
De tre landbyer Gl. Tølløse, Nr. Vallenderød og Skov Vallenderød er alle udpeget som kulturmiljøer. De er generelt velbevarede med flere markante og velbevarede gårde og huse. Forbindelsen mellem landsbyer og landskab er fin.

Særligt samspil mellem natur og kultur
Til trods for den intensive landbrugsdrift, er der mange små naturområder spredt i området. Disse ligger dog for en stor del løsrevet og uden indbyrdes sammenhæng.

Særlige rumlige og visuelle forhold
Området virker meget åbent. Dog en markant grænse mod vest, hvor terrænet hæver sig markant i område 30 Maglesø. Sammen med skovene i dette område, dannes en markant grænse mellem disse to områder.

Markante udsigter
Man kan de fleste steder se langt, dog især mod øst og syd, hvor landskabet ligger lavere i den afvandede Tysinge Mose. De største udsigter ses fra Bobjerg ved Skov Vallenderød og ved Ubberup.

Visuel påvirkning
Industriområdet ved Hjortholmvej nord påvirker oplevelsen af området længst mod øst negativt. En yderligere udbygning bør begrænses mest muligt eller planlægges sammen med eksempelvis skovplantning.

Byudvikling
Der forventes ikke at ske byudvikling i området ud over industriområdet.

Delområder

34.01 Nr. Vallenderød
Delmrådet adskiller sig fra resten af området ved at bestå af større marker og det opleves mere åbent. Delområdet er også i modsætning til resten af område 34 fattigt på bebyggelse og beplantning.

34.02 Grønholmvej
Husmandsudstykning, som adskiller sig ved de lidt mindre marker og velstrukturerede placering af bebyggelsen langs vejen. Lidt mindre skala end den øvrige del af område 34, omend der også andre steder som eksempelvis ved Ubberup er lignende områder. Disse er dog ikke så velafgrænsede, så de berettiger til delområder.

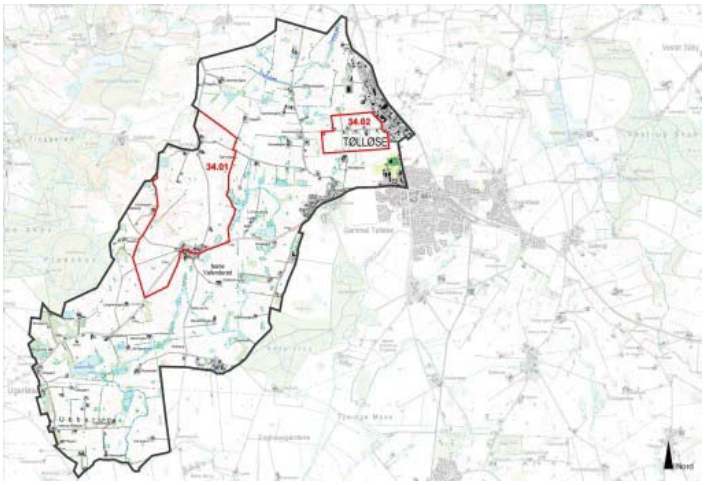

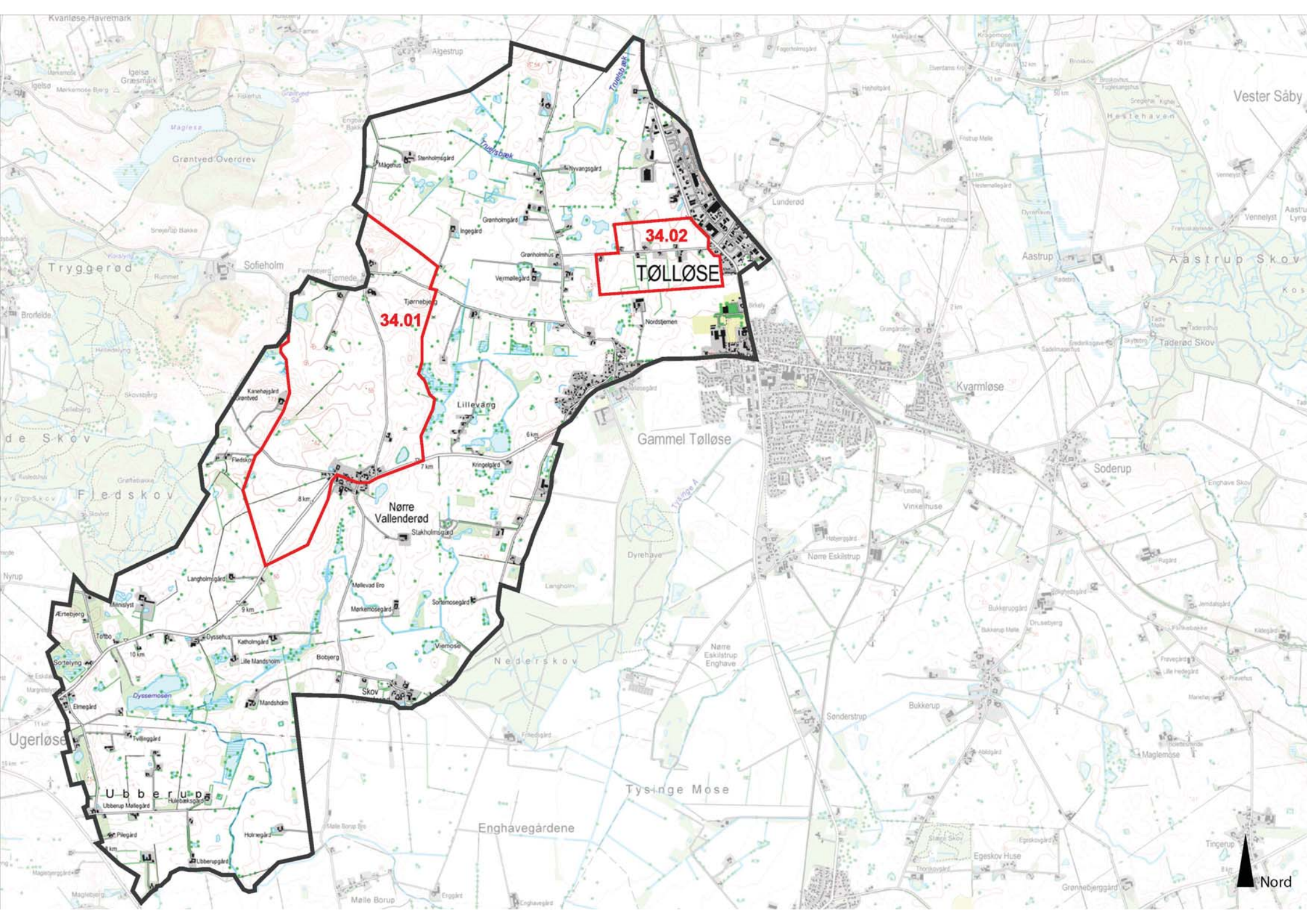
34.02
TØLLØSE
34.01
Nørre Vallenderød
Gammel Tølløse
Kvarmløse
Soderup
Vester Såby
Aastrup
Aastrup Skov
Tryggerød
Sofieholm
Fledskov
Ugerløse
Ubberup
Nederskov
Tysinge Mose
Enghavegårdene
Nørre Eskilstrup
Nørre Eskilstrup Enghave
Bukkerup
Sønderstrup
Lunderød
Algestrup
Nordstjernen
Lillevang
Skov
Nord

Styrke

Området er på en gang sammensat og ensartet. Det består af mange enkeltelementer, som dog ikke alle fremstår tydeligt, men de er med til at bringe landskabet ned i skala. Det betyder også, at der kan indpasses nye elementer af beskeden størrelse. Det vurderes, at der kan tillades ændringer. Især vil der kunne indpasses mindre skove og hegn, men også mindre tekniske anlæg vil kunne indpasses i de mere åbne områder.

Tilstand

Området er kun i ringe grad påvirket af tekniske anlæg. Undtaget er industriområdet nord for Tølløse, som sætter et markant præg på denne del af området. Området er et typiskt landbrugsland, og har bevaret oplevelsen af at bestå af mellemstore brug.

Sårbarhed

Området vil være sårbart over for større tekniske anlæg og andre tiltag, som ikke kan underlægge sig det eksisterende terræn og beplantningen. Industriområdet ved Tølløse har allerede en vis negativ påvirkning og bør bearbejdes.

Særlige landskabelige forhold

Det åbne landskab
Det er karakteristisk, at der fra næsten hele området kan ses langt. Man skal derfor være opmærksom på, at ny bebyggelse og tekniske anlæg vil have en markant indflydelse på omgivelserne. Dele af området ville have gavn af yderligere beplantninger. Særligt omkring Nr. Vallenderød er landskabet meget åbent, og her kan med fordel ske en yderligere opdeling og en formindskelse af skalaen.

Landsbyerne
De fire landsbyer, Nr. Vallenderød, Gl. Tølløse, Skov Vallenderød og Tjørnede er alle meget velbevarede. Disse bør ikke udbygges yderligere, men kan dog tåle en begrænset huludfyldning.

Naturområder
Igennem området fra nordøst til sydvest løber et bånd af moser, småsøer, vandløb og bevoksninger. Dette bånd af naturområder er medvirkende til at danne landskabet i dette område. Flere steder er oplevelsen dog noget udvisket og der kan med fordel ske naturretablering eller nyplantninger omkring dette bælte.

Område 35 Tysinge

Indledning

- Strategi
- Landskabskarakter
- Beliggenhed

Naturgeografi

- Geologi og Jordbund
- Terræn
- Vandelementer
- Kyst

Kulturgeografi

- Dyrkningsform
- Bebyggelse
- Beplantning
- Kulturhistoriske helheder
- Tekniske anlæg

Rumlig analyse

- Rumlige forhold
- Helheder og enkeltelementer

Delområder

Landskabsvurdering

- Styrke
- Tilstand
- Sårbarhed
- Særlige landskabelige forhold

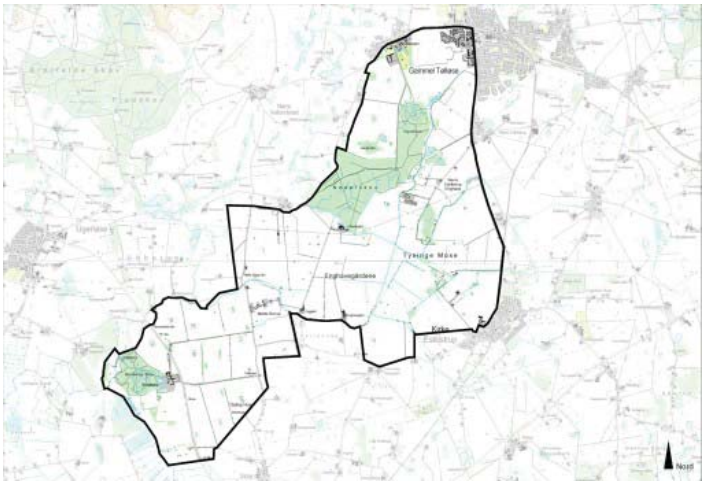

Strategi 3
Landskabskarakter 3
Beliggenhed 3
Geologi og jordbund 4
Terræn 4
Vandelementer 4
Dyrkningsform 4
Bebyggelse 4
Beplantning 5
Kulturhistoriske helheder 5
Tekniske anlæg 5
Rumlige forhold 5
Helheder og enkeltelementer 5
Delområder 6
Styrke 7
Tilstand 7
Sårbarhed 7
Særlige landskabelige forhold 7

Strategi

Målsætning
Området bør fastholdes som åbent landbrugsland. Det er vigtigt, at de store flader ikke sløres. I området kan der fortsat ske udvikling af landbruget og der kan placeres nogle former for tekniske anlæg, som ikke slører den landskabelige oplevelse. Området opleves som større uforstyrret landskab, og denne oplevelse bør bibeholdes. Delområde 35.01 Bonderup og dele af området omkring Tølløse Slot bør bevares af kulturhistiske hensyn.

Anbefalinger
Store tekniske anlæg bør undgås i dette landskab med mindre de kan relatere sig til de eksisterende landbrug. Nyplantning kan ske, men det skal ske på en måde, så de lange kig ikke begrænses.

Illustration/kort

Landskabskarakter

Kulturpræget landbrugsland af stor skala. Naturindholdet er meget begrænset. De store gårde har gjort at området er effektivt udnyttet til landbrug. Der er ikke sket de store ændringer i området og tilkomne tekniske anlæg og ny bebyggelse har ikke ændret området karakter eller oplevelsen af området.

Der vil fortsat kunne ske en udvikling af landbruget. Tilsvarende vil der kunne placeres visse tekniske anlæg. Oplevelsen af stilhed og store afstande bør dog respekteres.

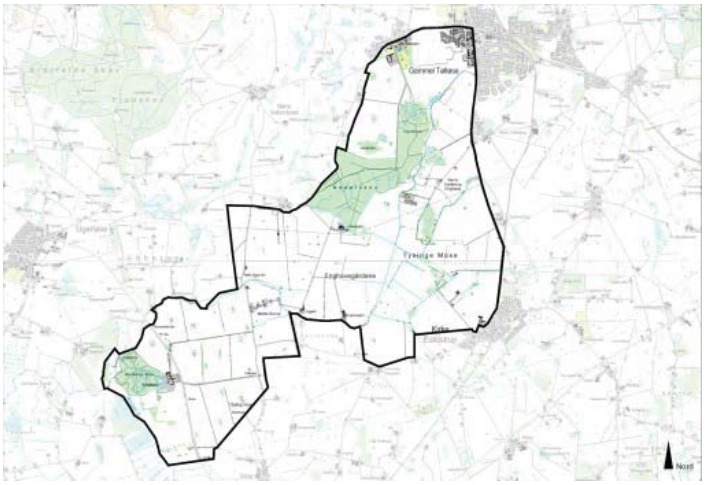

Karaktergivende landskabselementer
I hele området er der store enheder med store gårde og store marker. Mølle Borup er dog væsentlig anderledes ved at være i meget lille skala. Karakteristisk er de lange udsyn og opvelsen af at være langt væk fra alting.

Karaktergivende rumlige og visuelle forhold
Kun skovene syd for Tølløse Slot og til dels ved Bonderup danner grænser i landskabet. Området opfattes meget åbent.

Afgrænsning
Den ydre afgrænsning af området er meget åben.

Nøglekarakteristika
Storskal landbrugsland med meget få elementer. Meget kulturpræget.

Beliggenhed

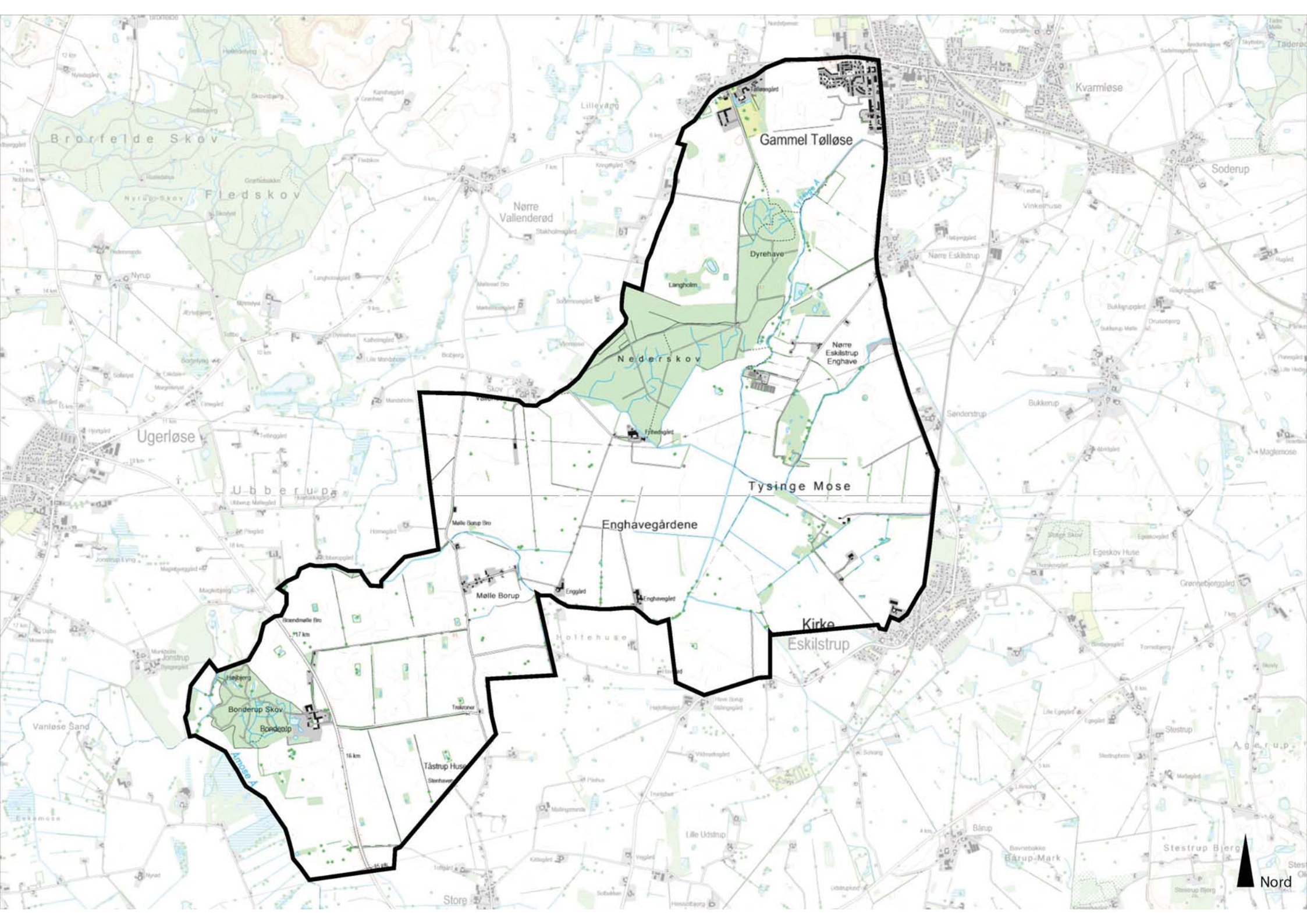
Gammel Tølløse
Dyrehave
Langholm
Nederskov
Nørre Eskilstrup Enghave
Tysinge Mose
Enghavegårdene
Kirke Eskilstrup
Mølle Borup
Bonderup Skov
Bonderup
Tåstrup Huse
Brorfelde Skov
Fledskov
Nørre Vallenderød
Ugerløse
Ubberup
Kvarmløse
Soderup
Nørre Eskilstrup
Sønderstrup
Bukkerup
Egeskov Huse
Stestrup
Bårup
Stestrup Bjerg
Vanløse Sand
Store
Nord

Området er beliggende ca. 15 km syd for Holbæk by, mellem Tølløse og Åmose Å. Området afgrænses af områderne 28 Ugerløse, 34 Nr. Vallenderød og 37 Kr Eskilstrup. I områdets nordøstdel grænser det op til Tølløse by.

Området har en udstrækning på ca. 17 km^2.

Begrundelse for udvælgelse
Området adskiller sig fra naboområderne ved naturgeografisk af være fladere. Hele den centrale del er afvandet mose. Området har en stor skala med skove og store markenheder. De store gårde og herregårde dominerer her i modsætning til naboområderne, der alle består af bondelandskab med små til mellemstore gårde. Der er i modsætning til naboområderne meget få naturelementer og området er mere kulturpræget end naboområderne.

Geologi og jordbund

Moræneflade med issølavning og senere mose mod øst. Jordbunden er meget sammensat med flere forskellige jordtyper. Ingen er dominerende, men humusjordene i Tysinge Mose og lerblandet sandjord omkring mosen adskiller området fra andre steder. Mod vest findes sandblandet lerjord og lerjord ved Bonderup Gods.

Foto/Illustration/Kort

Terræn

Området er meget fladt. Svagt bølget mod vest.

Vandelementer

Gennem området løber Tysinge Å og Brændemølle Å. Der er ingen søer, og i den nordøstlige del findes en afvandet mose. Området grænser mod vest op til Åmose Å, langs åen er en række ferske enge.

Dyrkningsform

Størstedelen af området er intensivt opdyrket og der er store markenheder.

Foto/Illustration/Kort

Bebyggelse

Domineret af de større gårde. Der ses kun få enkelthuse. Mod sydvest ligger Bonderup og længst mod nord Tølløse Slot. I Tysinge Mose dominerer enkelte større gårde som Enggården, Enghavegård og Frihedsgård. Eneste egentlige bebyggelse er Mølle Borup, en samling af mindre gårde og husmandssteder, som ligger tæt -tættere end i typiske

Foto/illustration/Kort

husmandskolonier, men kan næppe kaldes en landsby.

Beplantning

Skove mod nord og vest. Ved Bonderup er landskabet karakteristisk med mange bevoksede diger og enkeltstående egetræer, som kan være gamle vejtræer og en allé. Enkelte småplantninger øst for Tysinge Mose. Vildtremiser på markerne.

Foto/illustration/Kort

Kulturhistoriske helheder

Tølløse Slot og Bonderup danner selvstændige kulturhistoriske miljøer. Ved Bonderup udgør landskabet omkring gården i delområde 35.01 en del af kulturmiljøet, da det adskiller sig tydeligt fra resten af område 35.

Foto/illustration/Kort

Tekniske anlæg

Højspændingsledning løber gennem Tysinge Mose og her findes også et renseanlæg. Ved kr. Eskilstrup er en flyveplads og langs områdets østgrænse forløber Høng-Tølløse jernbanen. De enkelte anlæg er forbavsende lidt synlige i det ellers åbne landskab.

Foto/illustration/Kort

Rumlige forhold

Skala:	Stor
Rumlig afgrænsning:	Åbent
Kompleksitet:	Enkelt
Struktur:	Dominerende
Visuel uro:	Roligt
Støj:	Stille

Området adskiller sig markant fra naboområderne ved den meget store skala og de få elementer. Bebyggelsen er meget sparsom og der er områder med vidt udsyn. Centralt i området har man opfattelsen af at være langt væk fra alting.

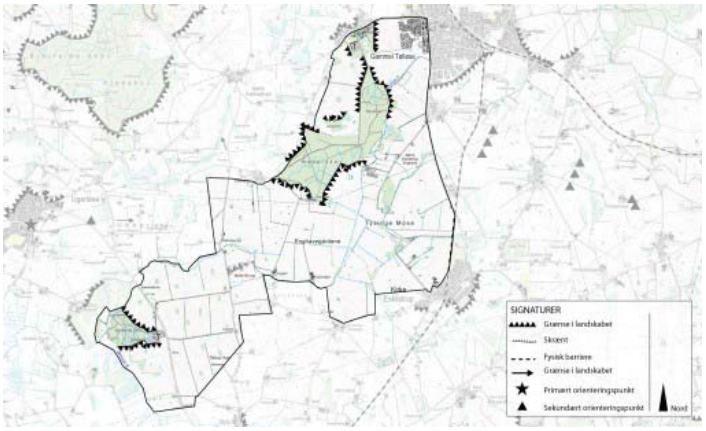

Helheder og enkeltelementer

Kulturhistoriske helheder
Bonderup danner er en kulturhistorisk helhed, hvor gården selv med landbrugsbygningerne og tilhørende allé og have er den centrale del. I tilknytning til hovedbygningerne ligger en mindre skov og øst for hovedbygningerne ligger markerne , som alle er rimelig store og omkransede af bevoksede diger.

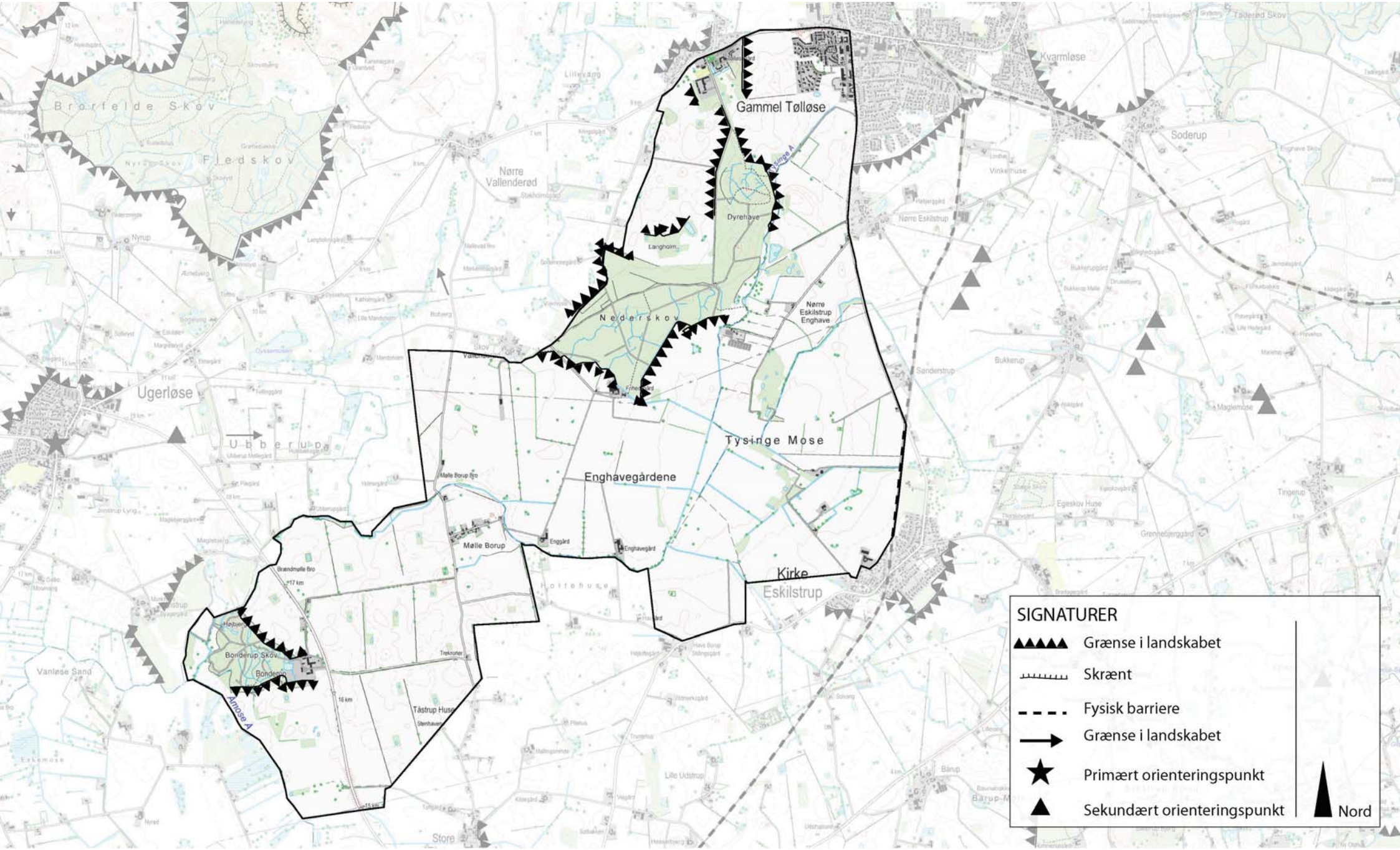

Gammel Tølløse
Dyrehave
Nederskov
Nørre Eskilstrup Enghave
Tysinge Mose
Enghavegårdene
Kirke Eskilstrup
Mølle Borup
Bonderup Skov
Bonderup
Tåstrup Huse
Brorfelde Skov
Fledskov
Nørre Vallenderød
Ugerløse
Ubberup
Kvarmløse
Soderup
Vanløse Sand
Store
SIGNATURER
Grænse i landskabet
Skrænt
Fysisk barriere
Grænse i landskabet
Primært orienteringspunkt
Sekundært orienteringspunkt
Nord

Tølløse Slot er præget af en omskiftelig udvikling. Der ses spor fra tidligere tiders landbrugsdrift og den senere skolevirksomhed. Landbrugsdriften er flyttet til en anden gård vest for Tølløse. De tidligere driftsbygninger er delvist indrettet til lejligheder eller står tomme. I tilknytning til hovedbygningerne ligger haven og syd herfor er Tølløse Skov, som er en del af slottet. Såvel bygninger som jorden ejes i dag af Holbæk Kommune. Skoven kan til dels opfattes som byskov for Tølløse by.

Naturarealer og Skove
Området er fattigt på naturarealer. Kun ved Brændemølle Ås udløb i Åmose Å findes enge af en vis interesse. Mod nord udgør Tølløse Skov den væsentligste skov. Et mindre skovområde findes ved Bonderup, men dette markerer sig kun svagt i landskabet.

Markante udsigter
Der findes ingen egentlige udsigtspunkter, dertil er området for fladt. Der er dog flere steder mulighed for at se meget langt, da især området syd for Tølløse Skov og Tysinge Mose er meget åbent og meget fladt.

Geologi, terræn og vandelementer
Store dele af den centrale del af området er den afvandede Tysinge Mose. Der er intet tilbage af mosen, men området fremstår meget fladt. Gennem Tysinge Mose løber Tysinge Å, som flere steder har karakter af en kanal. Tysinge Å bliver til Brændemølle Å nordvest for Mølle Borup. Denne del af åen har en godt fald og er et af kommunens bedre vandløb med et snoet forløb. Der er ingen søer af betydning i området.

Rumlige og visuelle forhold
Landskabets åbenhed er meget tydelig. Kun Tølløse Skov danner med sine skovbryn tydelige grænser, men der opleves ikke egentlige rum i landskabet.

Visuel påvirkning
Der er i området en række tekniske anlæg i form af jernbane, flyveplads, højspændingsledning og renseanlæg. Det er bemærkelsesværdigt, at disse anlæg ikke er særlig tydelige. Tilsvarende er de store gårde så få, at de ikke dominerer området.

Byudvikling
Der er en begyndende byudvikling ud i området fra Tølløse. Skalamæssigt er det ikke et problem, men der bør ske en afgrænsning af byen med træbevoksninger og gerne skov.

Delområder

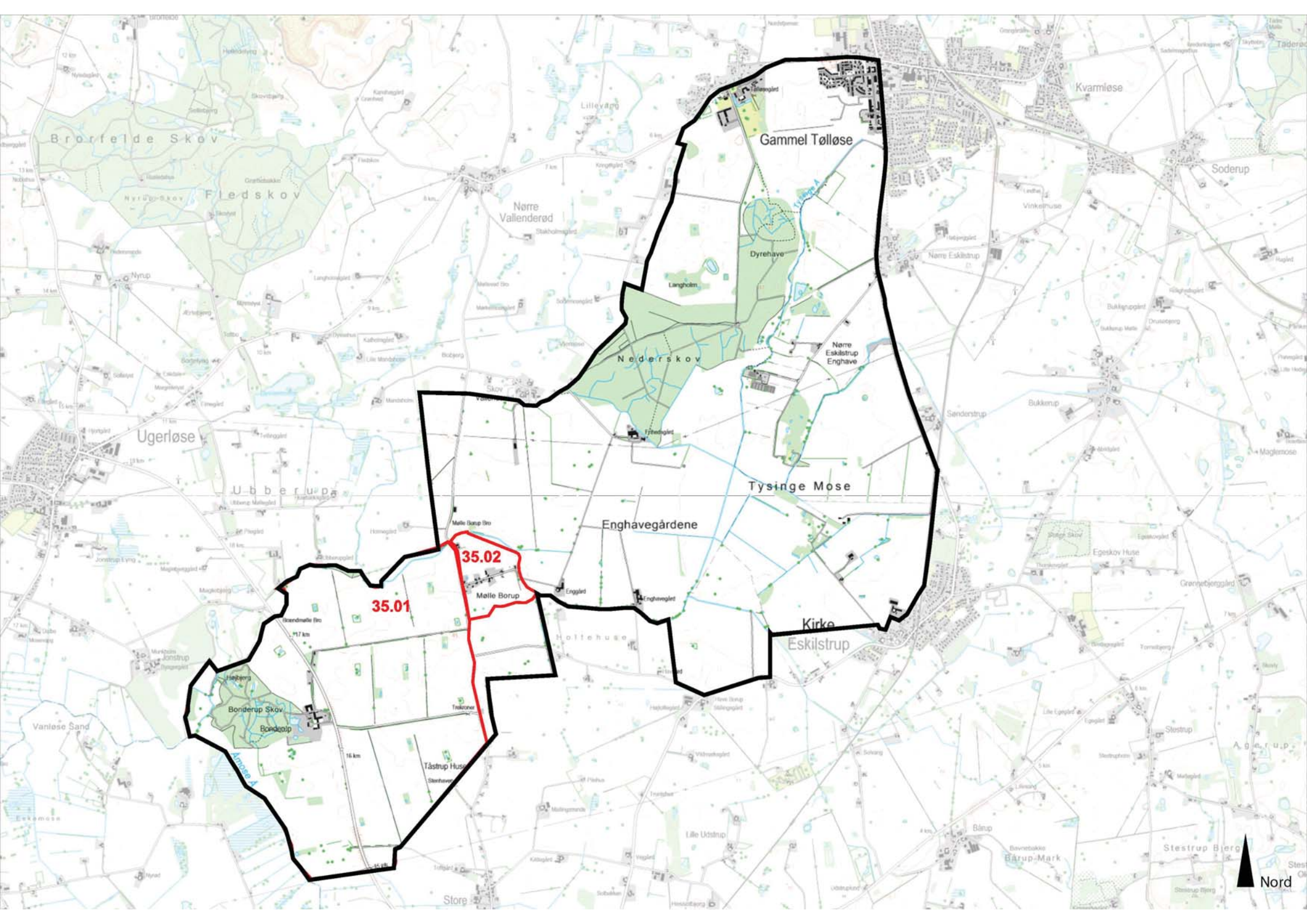

Gammel Tølløse
Kvarmløse
Soderup
Brorfelde Skov
Fledskov
Nørre Vallenderød
Dyrehave
Langholm
Nederskov
Nørre Eskilstrup Enghave
Ugerløse
Ubberup
Tysinge Mose
Enghavegårdene
Mølle Borup Bro
35.02
35.01
Mølle Borup
Enggård
Enghavegård
Kirke Eskilstrup
Holtehuse
Bonderup Skov
Bonderup
Tåstrup Huse
Vanløse Sand
Store
Nord

35.01 Bonderup
Delområdet består af herregården Bonderup og tilhørende jorder. Dyrkningsmæssigt og skalamæssigt er delområdet som resten af område 35. Den væsentligste forskel er de mange bevoksede diger og at landskabet er lidt mere bølget. Delområdet har karakter af et ældre herregårdslandskab, hvor levende hegn, bevoksede diger og gamle træer stadig findes. Oplevelsen skæmmes en smule af de mange vildtremiser på markerne og Bonderupvejs forløb gennem området. Den oprindelige vej ses stadig forbi gården, hvor der også stadig står gamle vejtræer.

35.02 Mølle Borup
Lille bebyggelse koncentrert omkring den lokale vej. Oprindelsen er usikker. Bebyggelsen findes på ældre målebordsblade fra 1800-tallet. Skalaen i delområdet er lille og adskiller sig på den vis fra resten af område 35 Tysinge.

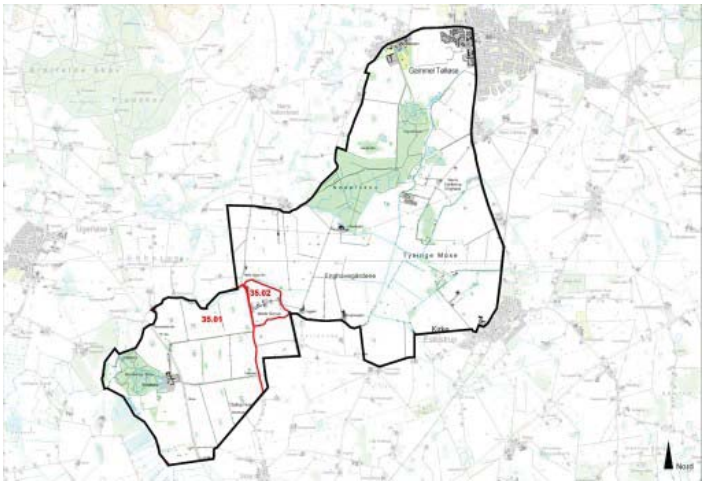

Styrke

Området er i meget stor skala og der er få forskelle på de forskellige dele af området. Strukturen er meget tydelig og selv om der findes flere tekniske anlæg i området, så blive oplevelsen af området ikke forstyrret. Som et af de få steder i kommunen oplever man at være langt væk fra alting.

Tilstand

Et område, hvor naturindholdet er meget lavt. Herregårdene marker og den store afvandede mose bevirker at kulturindholdet i området er til gengæld stort. Autenticiteten er stor, specielt omkring Bonderup.

Sårbarhed

Største trussel mod området er tilføjelse af elementer, som ændrer skalaforholdet. Det uforstyrrede landskab kan forringes ved etablering af f.eks. vindmøller eller anlæg, som vil betyde øget menneskelig aktivitet. Øget menneskelig aktivitet vil især spolere følelsen af at være langt væk fra alting.

Særlige landskabelige forhold

Herregårdene
Bonderup og Tølløse Slot har i deres nærmeste omgivelser parklignende beplantninger bl.a. i form af haver og alléer, som adskiller sig fra det intensivt dyrkede landskab.

Skovene
I det ellers meget åbne landskab, fremstår skovene Nederskov, Tølløse Skov og Bonderup Skov som markante elementer.

Engene ved Åmose Å

Bag Bonderup Skov ligger engene ned til Åmose Å og Brændemølle Å. Dette område er betydelig mere lukket en resten af område 35. Området kan opfattes som mere at høre til områderne syd for Åmose Å i Sorø Kommune.

Område 36 Ordrup

Indledning

- Strategi
- Landskabskarakter
- Beliggenhed

Naturgeografi

- Geologi og Jordbund
- Terræn
- Vandelementer
- Kyst

Kulturgeografi

- Dyrkningsform
- Bebyggelse
- Beplantning
- Kulturhistoriske helheder
- Tekniske anlæg

Rumlig analyse

- Rumlige forhold
- Helheder og enkeltelementer

Delområder

Landskabsvurdering

- Styrke
- Tilstand
- Sårbarhed
- Særlige landskabelige forhold

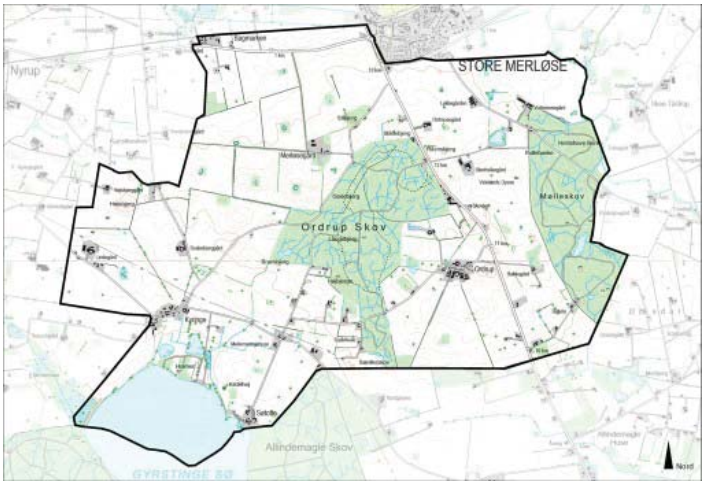

Strategi 3
Landskabskarakter 3
Beliggenhed 3
Geologi og jordbund 4
Terræn 4
Vandelementer 4
Dyrkningsform 4
Bebyggelse 4
Beplantning 4
Kulturhistoriske helheder 5
Tekniske anlæg 5
Rumlige forhold 5
Helheder og enkeltelementer 5
Delområder 6
Styrke 6
Tilstand 6
Sårbarhed 7
Særlige landskabelige forhold 7

Strategi

Målsætning
Området bør bevares i sin nuværende form, som højt beliggende landbrugslandskab i middel skala med udsigt til i alle retninger. Bebyggelsesstrukturen og samspillet mellem herregård, landsbyer og fritliggende gårde bør bevares.

Anbefalinger
Der bør ikke gives muligehed for byudvikling i området, men enkelte huludfyldninger kan ske intent i landsbyerne, ligesom der skal være mulighed for, at gårdene kan udvikle sig naturligt. Der bør ikke gives mulighed for at St. Merløse kan udvikle sig ind i dette område. Der bør ikke etableres landbrugsbygninger, som er i konflikt med den eksisterende skala. Da området er særligt velbevaret bør der ikke etableres tekniske anlæg som vindmøller eller større vejanlæg, da autenticiteten herved vil blive påvirket negativt.

Illustration/kort

Landskabskarakter

Karaktergivende landskabselementer
Områdets karakter skabes i høj grad af samspillet mellem beplantninger og terræn. Skovene, småplantninger, de bevoksede diger og det rullende landskab ligger på en randmoræne, og hæver sig derfor markant over de omkringliggende områder.

Karaktergivende rumlige og visuelle forhold
Områdets opleves intimt og opdelt som følge af beplantningsstrukturen og især Ordrup skov centralt i området. I samspil med terrænet bevirker beplantningsstrukturen, at området som helhed ikke kan overskues fra et enkelt punkt. Der i mod er der udsigt til alle verdenshjørner fra området.

Afgrænsning
Store dele af afgrænsningen sker i kraft af kommunegrænsen mod Sorø og Ringsted kommuner. Især mod syd og øst opleves landskabet som sammenhængende med området. Mod nord afgrænses området af de lavtliggende, flade områder i Åmosen, denne grænse løber langs jernbanen.

Nøglekarakteristika
Det højtliggende, rullende landskab med små og store bakker. Skovene, de mange bevoksede diger og vildt remiser. Områdets høje grad af autenticitet.

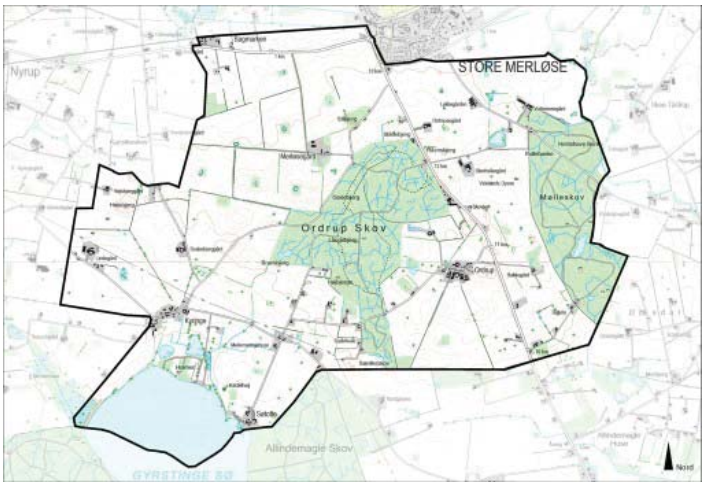

Beliggenhed

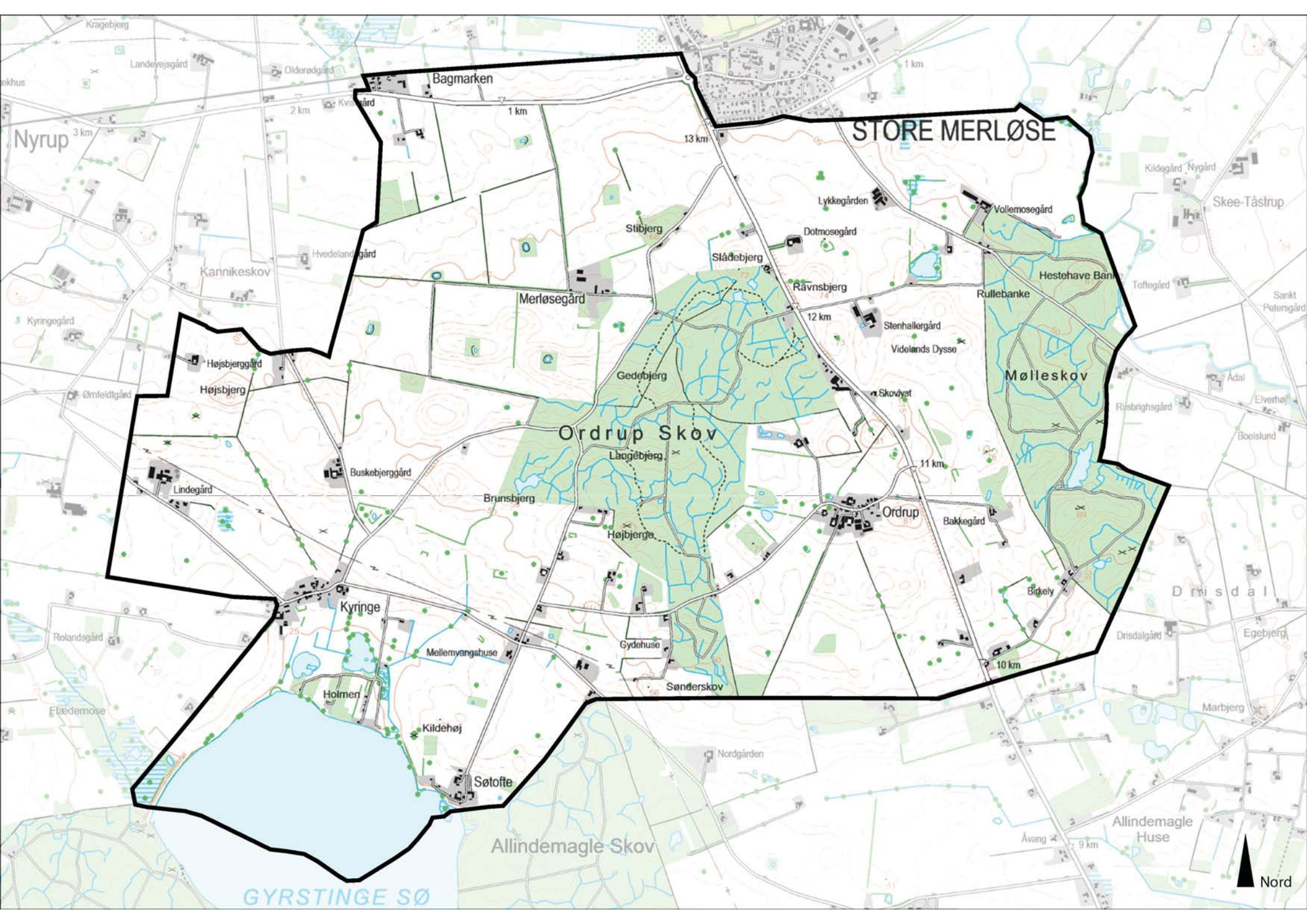

STORE MERLØSE
Bagmarken
Nyrup
Kannikeskov
Merløsegård
Stibjerg
Slådebjerg
Lykkegården
Dotmosegård
Vollemosegård
Ravnsbjerg
Rullebanke
Hestehave Banke
Stenhallergård
Videlands Dysse
Skovlyst
Mølleskov
Gedebjerg
Ordrup Skov
Langebjerg
Højsbjerggård
Højsbjerg
Buskebjerggård
Lindegård
Brunsbjerg
Højbjerge
Ordrup
Bakkegård
Birkely
Kyringe
Mellemvangshuse
Gydehuse
Sønderskov
Holmen
Kildehøj
Søtofte
Allindemagle Skov
GYRSTINGE SØ
Allindemagle Huse
Drisdal
Skee-Tåstrup
Nord

Området er Holbæk Kommunes sydligste område beliggende ca. 19 km syd for Holbæk by. Området grænser mod vest op til Sorø Kommune og mod syd og øst op til Ringsted Kommune. Mod nord afgrænses området af område 37 Kr. Eskilstrup.

Området har en udstrækning på ca. 14 km^2.

Begrundelse for udvælgelse
Der er tale om et meget velbevaret landbrugsland med enkelte landsbyer og en Herregård, hvor landbrugesdriften er dominerende.

Geologi og jordbund

Området er et morænelandskab med randmoræne og mod syd ved Gyrstinge sø findes en tunneldal. Den dominerende jordtyper er sandblandet lerjord, der er mindre forekomster af lerblandet sandjord. Ved Gyrstinge sø er der et lille område med humusjord.

Foto/Illustration/Kort

Terræn

Området er højtliggende og små- storbakket, Terrænet er fra den centrale del af området faldende mod Gyrstinge sø i syd og udfladende mod Åmosen i nord. Der er en moderat kompleksitet i områdets terræn.

Vandelementer

Der findes flere mindre søer og enkelte moser i området, men Gyrstinge sø er dominerende. Gyrstinge sø har et areal på ca. 2,5 km^2. og størstedelen af søen er beliggende i Ringsted Kommune.

Dyrkningsform

Området er intensivt dyrket og fremstår overordnet som et landbrugsland. I syd langs Gyrstinge sø findes et mindre naturområde.

Foto/Illustration/Kort

Bebyggelse

I den nordlige del af området ligger Herregården Merløsegård, denne del af området er stort set fri for anden bebyggelse. Mod syd ligger landsbyerne Kyrringe og Ordrup, mellem landsbyerne er mange fritliggende huse og mindre-mellemstore gårde. Den østlige del af området er præget af en koncentration af større, fritliggende gårde.

Foto/illustration/Kort

Beplantning

Der findes to større skove i området, Ordrup skov på ca. 140 ha og Mølleskov på ca. 100 ha. Ud over skovarealerne er er der mange bevoksede diger, enkelte småplantninger og især mange vildt remiser.

Foto/illustration/Kort

Kulturhistoriske helheder

Herregården Merløsegård har haft stor betydning for den nordlige del af områdets udvikling, her ses en større skala og markstruktur end i den resterende del af området. Landsbyerne Ordrup og Kyringe er traditionele stjerneudskiftede landsbyer, hvilket tydeligt ses i landskabet omkring. Begge landsbyer har bevaret deres oprindelige form og struktur. Området fremstår meget autentisk og der er ikke sket en nævneværdig udvikling i forhold til infrastruktur og bebyggelse.

Foto/illustration/Kort

Tekniske anlæg

Dele af områdets nordlige grænse løbes langs en jernbane. Der ud over gennemskæres området af landevejen mellem Holbæk og Ringsted og gennem den sydlig del af området løber en højspændingsledning. Landevejen mellem Holbæk og Ringsted er en del af et gammel vejforløb, der møder den øst-vestgående landevej umiddelbart vest for St. Merløse.

Foto/illustration/Kort

Rumlige forhold

Skala:	Middel
Rumlig afgrænsning:	Åbent
Kompleksitet:	Sammensat
Struktur:	Middel
Visuel uro:	Roligt
Støj:	Stille

Området er generelt meget stille, dog forekommer der vejstøj fra de to hovedlandevej, som gennemskærer området. Den nordlige del af området omkring Herregården Merløsegård opleves i en større skala end det resterende område.

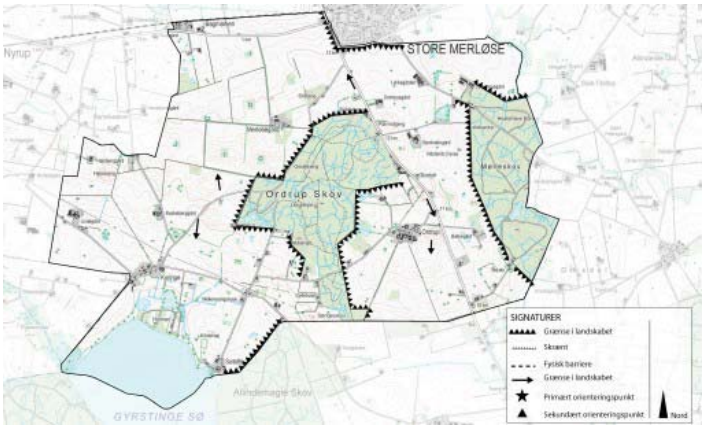

Helheder og enkeltelementer

Geologi
Hele området er oplevelsesrigt på grund af det bakkede terræn, som skaber en høj grad af intimitet.

Naturarealer og skove
De to mellemstore skove, Ordrup skov og Mølleskov.

Kulturhistoriske helheder
Landsbyerne Kyringe og Ordrup framstår særligt autentiske. Herregården Merløsegård udgør også en kulturhistorisk helhed.

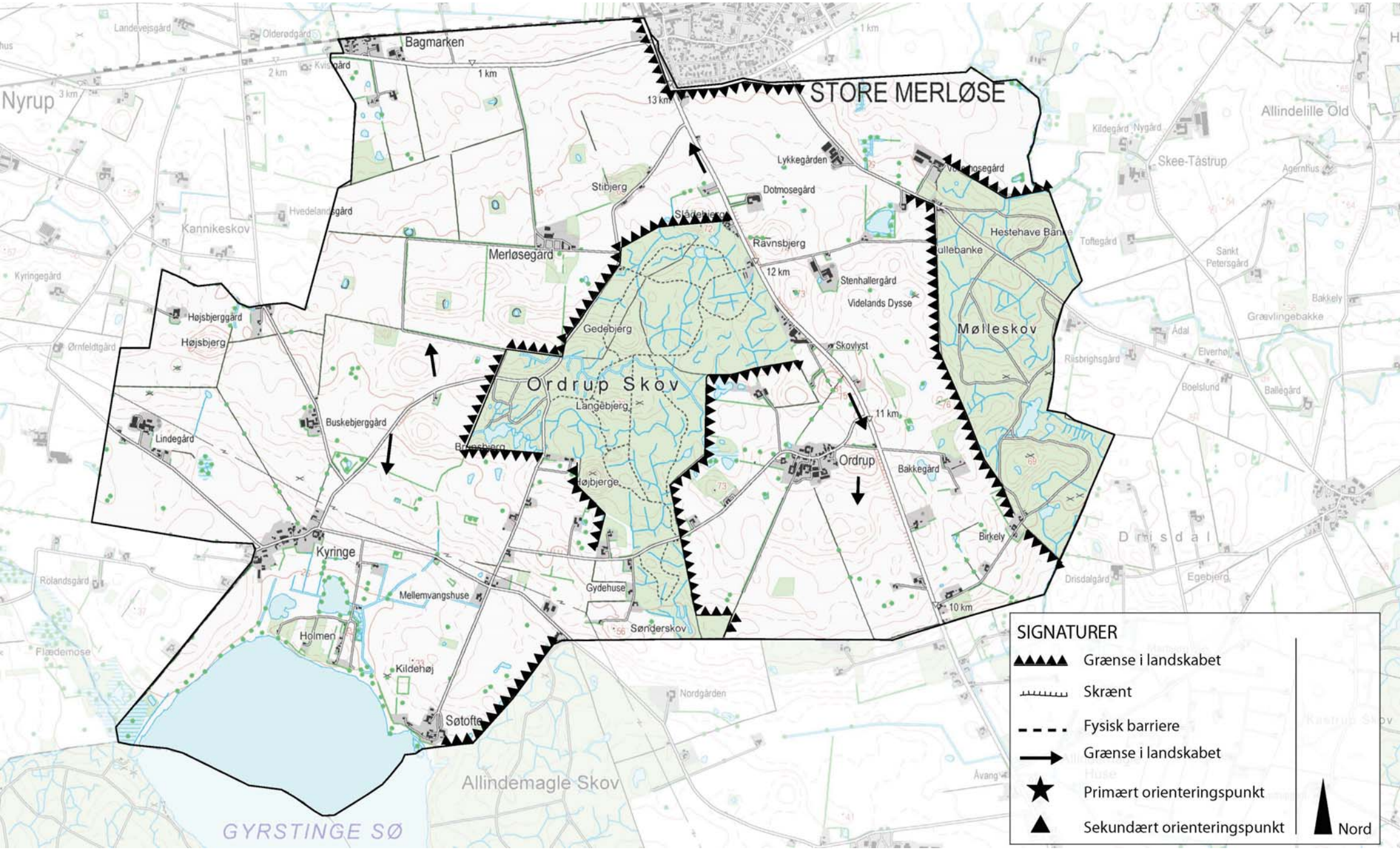
STORE MERLØSE
Ordrup Skov
Mølleskov
Allindemagle Skov
GYRSTINGE SØ
Bagmarken
Merløsegård
Stibjerg
Lykkegården
Dotmosegård
Ravnsbjerg
Stenhallergård
Videlands Dysse
Skovlyst
Gedebjerg
Langebjerg
Højbjerge
Ordrup
Bakkegård
Birkely
Gydehuse
Sønderskov
Kyringe
Mellemvangshuse
Holmen
Kildehøj
Søtofte
Højsbjerggård
Højsbjerg
Buskebjerggård
Lindegård
Hestehave Bank
Allindelille Old
Skee-Tåstrup
Drisdal
Nyrup
Kannikeskov
Kyringegård
Ørnfeldtgård
Rolandsgård
Flædemose
Nordgården
Drisdalgård
Egebjerg
Toftegård
Sankt Petersgård
Bakkely
Grævlingebakke
Ådal
Elverhøj
Boelslund
Ballegård
Riisbrighsgård
Kildegård
Nygård
Agernhus
Landevejsgård
Olderødgård
Kvistgård
Hvedelandsgård
1 km
2 km
3 km
10 km
11 km
12 km
13 km
SIGNATURER
Grænse i landskabet
Skrænt
Fysisk barriere
Grænse i landskabet
Primært orienteringspunkt
Sekundært orienteringspunkt
Nord

Rumlige og visuelle forhold
Hele området er en langstrakt bakke, som hæver sig over naboområderne og dermed giver en åbenhed og et udsyn til alle verdenshjørner. Skove og bevoksede diger er medvirkende til at skabe intimitet i området.

Byudvikling
I den nordlige del af området opleves en vis påvirkning fra Store Merløse, men ellers er der ingen byudvikling i området.

Delområder

36.01 Merløsegård
Delområdet består af herregården Merløsegård og tilhørende jorder. Skalamæssigt adskiller delområdet sig fra den resterende del af område 36 idet der her er tale om et storskala landbrugslandskab. Den væsentligste forskel på landbrugslandskabet i delområdet og i resten af område 36 er, udover skiftet i skala, tilstedeværelsen af de mange vildtremiser og bevoksede diger. Landskabet omkring Merløsegård flader ud mod nord i forhold til det mere bakkede landskab centralt i område 36.

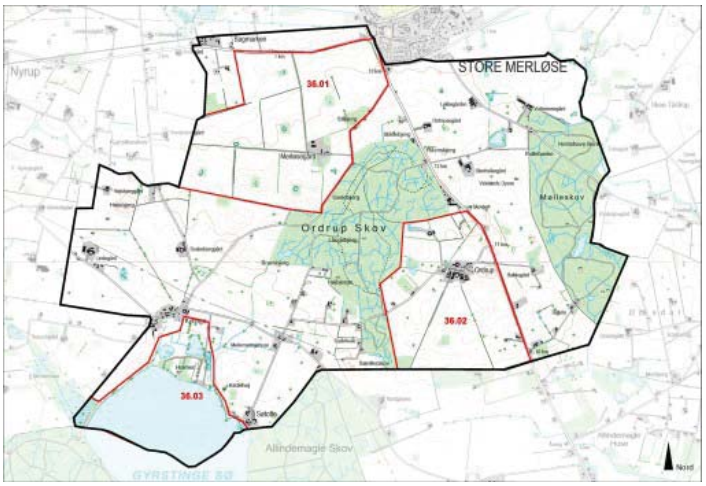

36.02 Ordrup
Klassisk stjerneudskiftet landsby, hvor den oprindelige struktur er meget markant i landskabet. Bebyggelsen er koncentreret i landsbyen, her ud over findes kun enkelte mindre gårde. De bevoksede diger og vejene understreger strukturen.

36.03 Holmen
Delområde der er præget af nærheden til Gyrstinge sø, og har naturpræg i modsætning til det dyrkede landbrugslandskab i den resterende del af området. Ud over Gyrstinge sø findes to små søer samt vådområder. Der er kun få spredte bebyggelser i delområdet.

Styrke

Områdets styrke ligger primært i den høje grad af autenticitet og det meget velbevarede landbrugslandskab i middel skala. Beliggenheden på en randmoræne medfører, at der er en særlig udsigt til de omkringliggende områder og Gyrstinge sø.

Tilstand

Der er tale om et usædvanligt velbevaret område, med stor autenticitet, som har en lang historie. Der er sket en udvikling i form af at de enkelte gårde et blevet større, men egentlig byudvikling eller ændringer i infrastrukturen er ikke forekommet.

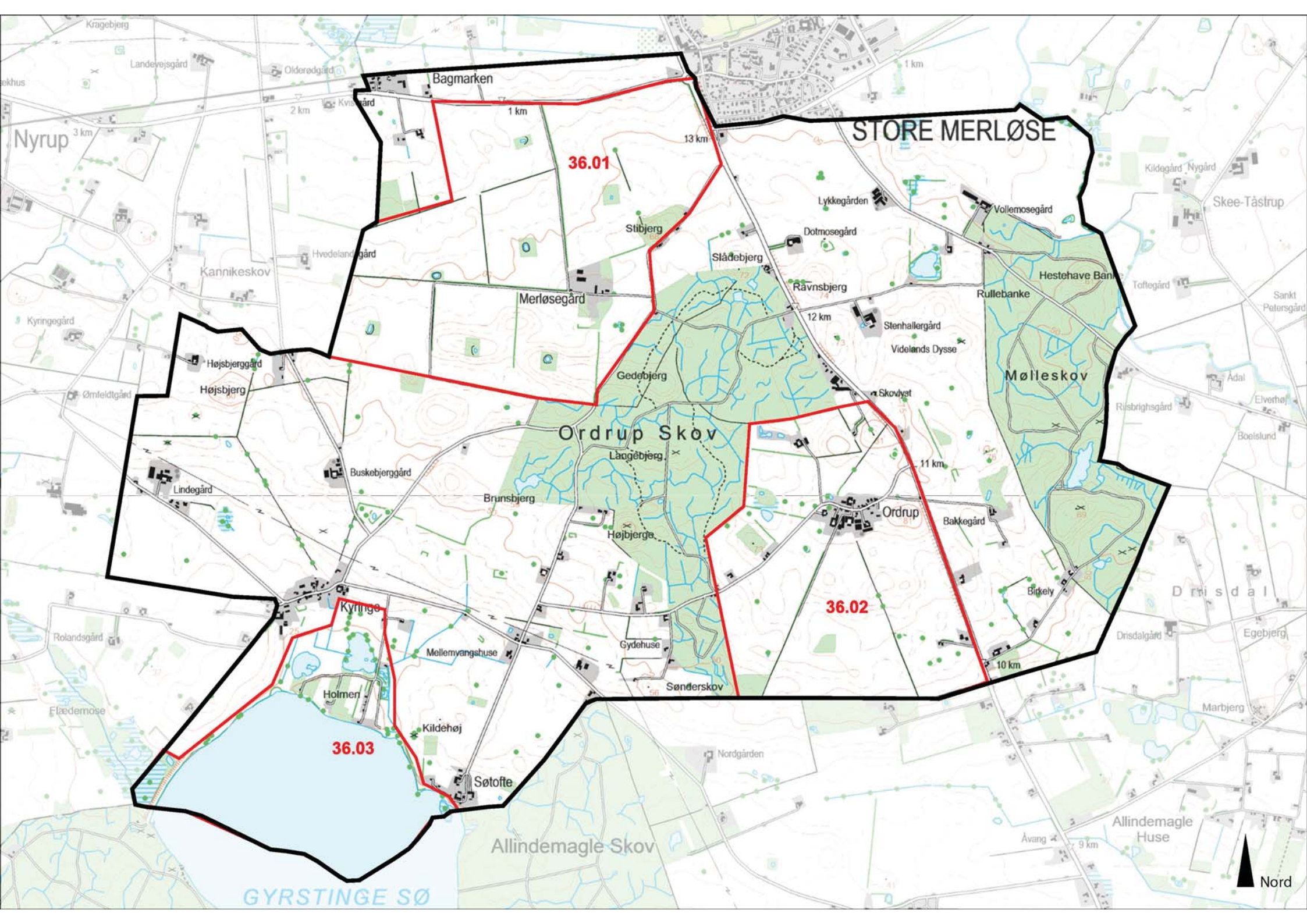

STORE MERLØSE
36.01
36.02
36.03
Bagmarken
Nyrup
Kannikeskov
Merløsegård
Stibjerg
Slådebjerg
Ravnsbjerg
Lykkegården
Dotmosegård
Vollemosegård
Hestehave Banke
Rullebanke
Stenhallergård
Videlands Dysse
Skovlyst
Mølleskov
Gedebjerg
Ordrup Skov
Langebjerg
Højsbjerg
Højsbjerggård
Buskebjerggård
Lindegård
Brunsbjerg
Højbjerge
Ordrup
Bakkegård
Birkely
Kyringe
Mellemvangshuse
Gydehuse
Sønderskov
Holmen
Kildehøj
Søtofte
Allindemagle Skov
GYRSTINGE SØ
Allindemagle Huse
Drisdal
Skee-Tåstrup
Nord

Sårbarhed

Området vurderes til at være sårbart i forhold til etablering af tekniske anlæg og byudvikling. For at bevare intimiteten og autenticiteten i området bør der ikke gives mulighed for byudvikling i området, enkelte huludfyldninger kan ske internt i landsbyerne, ligesom der skal være mulighed for at gårdene udvikler sig. Udviddelser til gårde og etablering af nye bygninger skal ske med respekt for den eksisterende struktur og skala i området.

Særlige landskabelige forhold

Det højtliggende, rullende landskab med små og store bakker og beplantningsstrukturen er særligt karakteristiske for området. De enkelte delområder repæsenterer forskellige oplevelser i landskabet, der samtidig opleves som et sammenhængende landbrugslandskab.

Intimiteten i området bør bevares gennem opretholdelse af de bevoksede diger og evt. tilføjelse af levende hegn, så længe det sker uden at de særlige udsigter sløres.

Område 37 Kr. Eskilstrup

Indledning

- Strategi
- Landskabskarakter
- Beliggenhed

Naturgeografi

- Geologi og Jordbund
- Terræn
- Vandelementer
- Kyst

Kulturgeografi

- Dyrkningsform
- Bebyggelse
- Beplantning
- Kulturhistoriske helheder
- Tekniske anlæg

Rumlig analyse

- Rumlige forhold
- Helheder og enkeltelementer

Delområder

Landskabsvurdering

- Styrke
- Tilstand
- Sårbarhed
- Særlige landskabelige forhold

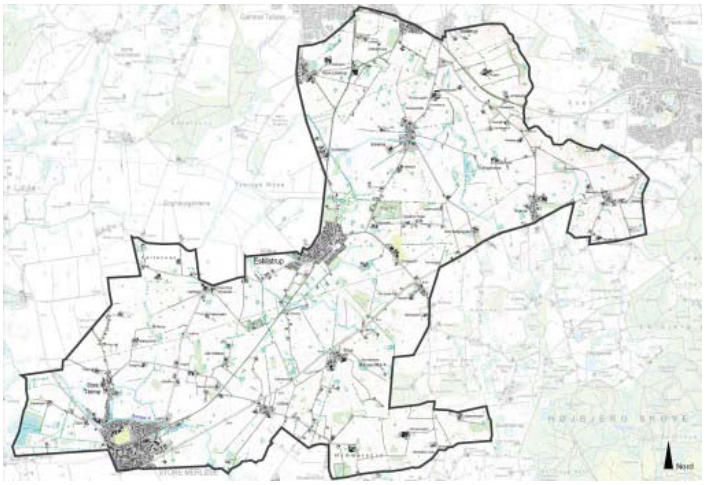

Strategi 3
Landskabskarakter 3
Beliggenhed 3
Geologi og jordbund 4
Terræn 4
Vandelementer 4
Dyrkningsform 4
Bebyggelse 4
Beplantning 5
Kulturhistoriske helheder 5
Tekniske anlæg 5
Rumlige forhold 5
Helheder og enkeltelementer 5
Delområder 6
Styrke 6
Tilstand 6
Sårbarhed 6
Særlige landskabelige forhold 7

Strategi

Målsætning
Området bør bibeholdes som åbent landbrugsland. Der kan ske en fortsat udvikling af landbrugserhvervet. De mange bysamfund begrænser i nogen grad udviklingen. Der kan i nogen grad ske omlægning til mindre brugsstørrelser og skovtilplantning. Der kan i området etableres større tekniske anlæg. Det er væsentligt, at bevare strukturen med bevoksede diger og mindre beplantninger

Anbefalinger
Diger og bevoksninger bør bevares. Der bør ske en yderligere tilplantning for at styrke oplevelsen af de bevoksede linjer i landskabet. Der bør ikke ændres i strukturen omkring landsbyerne f.eks. gennem udlæg af nye boligområder.

Illustration/kort

Landskabskarakter

Karaktergivende landskabselementer
Landbrugslandskab præget af en åben markstruktur i middel-større skala og karakteristiske bevoksede markskel. Der findes desuden flere småsøer i området. I den nordlige del skaber Elverdams Å en særlig oplevelse i form af et mere kuperet terræn.

Kraktergivende rumlige og visuelle forhold
Området er præget af mange bevoksede diger, som giver en vis intimitet. Alligevel opleves landskabet som åbent. Især mod nordøst skaber terræn og bevoksninger en rumlighed, der adskiller sig fra den resterende del af området og vurderes positivt.

Afgrænsning
Mod vest og område 35 Tysinge sker der et skift i bebyggelsesstrukturen og en overgang til et mre fladt terræn. I øst ses et væsentligt mere kuperet terræn i område 38 Stestrup Old samt i Lejre og Ringsted kommuner. Mod syd er det ligeledes en ændring i terrænformen der bestemmer afgrænsningen, område 36 Ordrup er beliggende på en randmoræne og hæver sig over omgivelserne. I den nordlige del af området er der en veldefineret afgrænsning til område 33 Elverdams Å som følge af ådalens udstrækning.

Nøglekarakteristika
Store markstrukturer, bevoksede diger, velbevarede landsbyer og gårde spredt i landskabet.

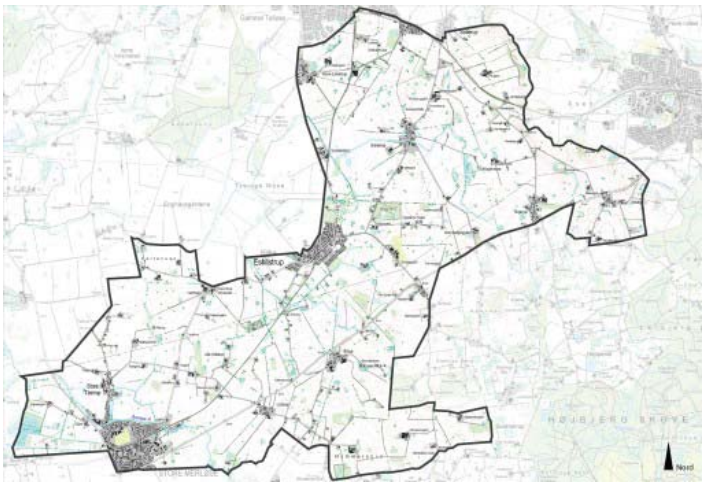

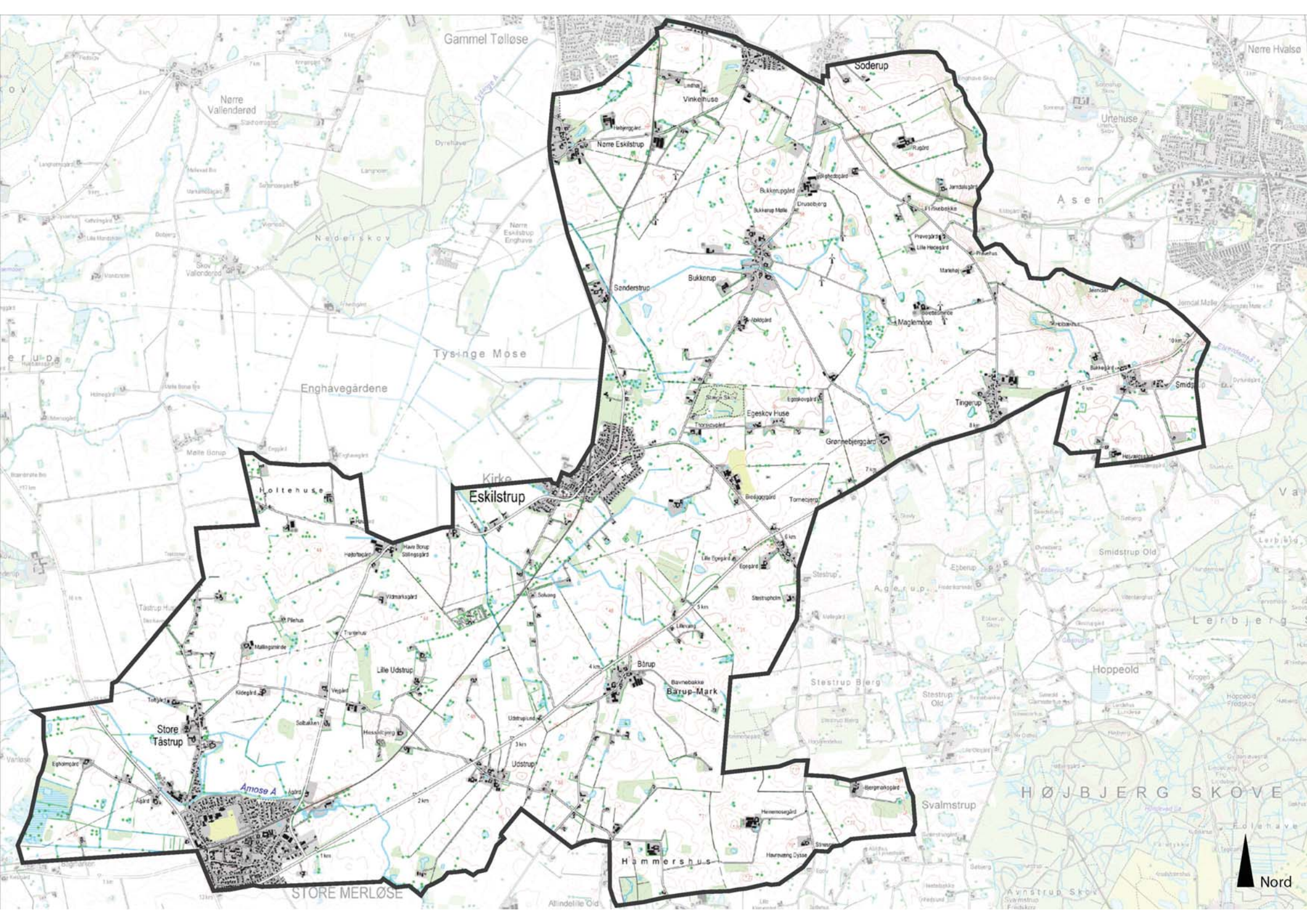

Gammel Tølløse
Nørre Vallenderød
Soderup
Nørre Hvalsø
Vinkelhuse
Nørre Eskilstrup
Urtehuse
Asen
Bukkerupgård
Bukkerup
Sønderstrup
Maglemose
Tysinge Mose
Enghavegårdene
Egeskov Huse
Tingerup
Grønnebjerggård
Kirke
Eskilstrup
Holtehuse
Smidstrup Old
Lerbjerg
Hoppeold
Lille Udstrup
Bårup
Bårup Mark
Stestrup Bjerg
Store Tåstrup
Udstrup
Amose A
Svalmstrup
HØJBJERG SKOVE
Hammershus
STORE MERLØSE
Nord

Beliggenhed

Området er beliggende i kommunens sydøstlige del, ca. 16 km syd for Holbæk by. Området afgrænses mod nord af områderne 31 Lunderød og 33 Elverdams Å. Mod øst og syd går grænsen dels ved kommunegrænsen til Ringsted og Lejre kommuner og dels til område 38 Stestrup Old. Mod syd afgrænses området desuden af område 36 Ordrup. Mod vest afgrænses området af kommunegrænsen til Sorø kommune og område 35 Tysinge.

Området har en udstrækning på ca. 37 km^2.

Begrundelse for udvælgelse
Ensartet landbrugsland præget af mellemstore brug. Relativt homogent på trods af dets store udstrækning. Der er tydelige grænser til de fleste naboområder

Geologi og jordbund

Området er et klassisk morænelandskab med dødisrelief. Jordtypen er primært sandblandet lerjord og der er mindre områder med lerblandet sandjord.

Foto/Illustration/Kort

Terræn

Området er præget af en sammensathed i terrænet. Mellem St. Merløse og Kr. Eskilstrup er landskabet relativt fladt-små bølget og opleves åbent. Omkring Kr. Eskilstrup er landskabet mere småbakket og opleves i en mindre skala end den resterende del af området. Der er en særlig grad af lukkethed omkring Udstrup og Hammershus. I den nordøstlige del af området, ved Elverdams Å, er landskabet stort og der forekommer markante terrænforskelle. Dette er også tilfældet syd for Smidstrup dog i noget mindre grad.

Vandelementer

Spredt i hele området ses flere mindre søer, grøfter og enkelte vådområder. Åmose Å løber gennem den sydlige del af området, hvor et mindre eng- og moseområde også findes.

Dyrkningsform

Området er intensivt dyrket og der forekommer halvkultur/natur ved de mindre moseområder.

Foto/Illustration/Kort

Bebyggelse

Der er flere mindre landsbyer i området og mange gårde i varierende størrelser. Der er primært sket byudvikling i stationsbyerne Kr. Eskilstrup og St. Merløse, disse byer fremstår med egentlige byfronter. Centralt i området er Stestrup skole og Fritidsgård beliggende.

Foto/illustration/Kort

Beplantning

Området er præget af tilstedeværelsen af flere forskellige beplantningselementer som skov, småplantninger, bevoksede diger og vejtræer. Primært de bevoksede diger giver området et vist bevokset præg mellem de store marker. I dele af området ved Kr. Eskilstrup, Udstrup og Smidstrup er området præget af en mere lukket karakter.

Foto/illustration/Kort

Kulturhistoriske helheder

Der er flere klassiske stjerneudskiftede landsbyer og generelt et præg af fritliggende gårde. Efter jernbanens etablering har stationsbyerne Kr. Eskilstrup og St. Merløse gennemgået en udvikling til mindre bysamfund.

Foto/illustration/Kort

Tekniske anlæg

Der findes flere vindmøllegrupper i den nordlige del af området og to højspændingsledninger gennemskærer området i øst-vestlig retning. Området har en relativt stor udstrækning og der løber flere større landeveje på kryds og tværs, især Hvalsøvej og Bonderupvej præger området. Høm-Tølløse jerbnanen løber i nord-sydgående retning og forbinder Holbæk med Slagelse. Der ud over findes et kraft-varmeærk i St. Merløse og en mindre campingplads beliggende sydvest for Kr. Eskilstrup.

Foto/illustration/Kort

Rumlige forhold

Skala:	Middel-stor
Rumlig afgrænsning:	Åbent
Kompleksitet:	Sammensat
Struktur:	Middel
Visuel uro:	Roligt
Støj:	Afdæmpet

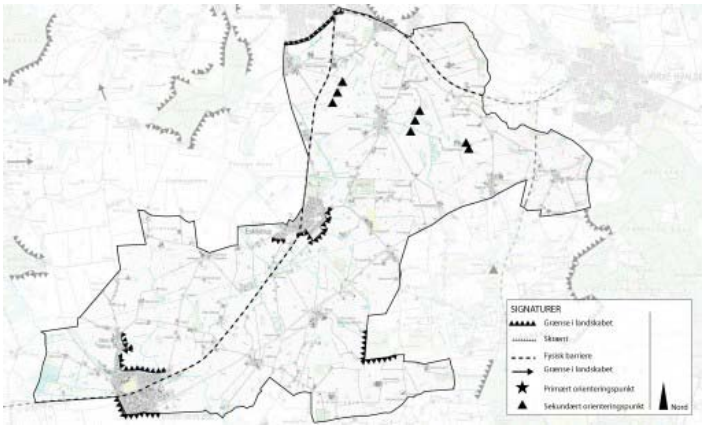

Omkring jernbanen og de større landeveje er området mere præget af støj. Området opleves sammensat, da der er mange forskellige elementer som landsbyer, stationsbyer og tekniske anlæg. På trods af dennne sammensathed fremstår området visuelt roligt. Der er overordnet set en åben afgrænsning til naboområderne, enkelte steder er der tale om en glidende overgang mellem områderne.

Helheder og enkeltelementer

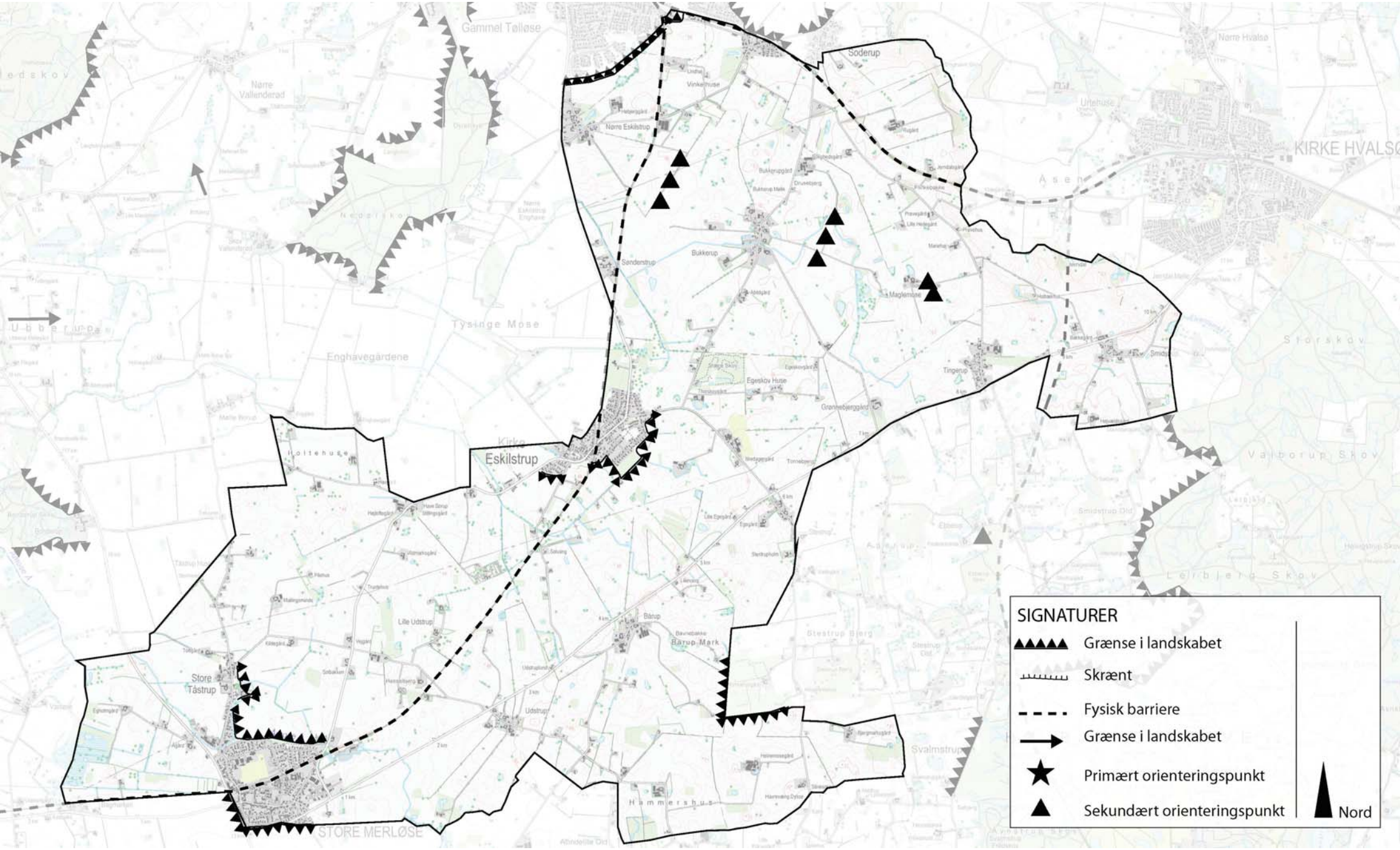
SIGNATURER
Grænse i landskabet
Skrænt
Fysisk barriere
Grænse i landskabet
Primært orienteringspunkt
Sekundært orienteringspunkt
Nord
Eskilstrup
Store Tåstrup
Bukkerup
Søderup
Tingerup
Bårup
Udstrup
Lille Udstrup
Tysinge Mose
Enghavegårdene
Gammel Tølløse
Nørre Vallenderød
Nørre Eskilstrup
Vinkelhuse
Bukkerupgård
Maglemose
Egeskov Huse
Grønnebjerggård
Bårup Mark
Hammershus
Svalmstrup
Storskov
Valborup Skov
Lerbjerg Skov
Stestrup Bjerg
Nørre Hvalsø
KIRKE HVALSØ
STORE MERLØSE

Geologi, terræn og vandelementer
Elverdams Å markerer sig tydeligt mod nordøst.

Kulturhistoriske helheder
Landsbyerne med den klassiske struktur fra stjerneudskiftningen.

Visuel påvirkning fra tekniske anlæg
Vindmøllerne syd for Soderup præger i nogen grad den nordlige del af området.

Byudvikling
Især St. Merløse og i mindre grad Kr. Eskilstrup præger som følge af byudviklingen det omkringliggende landskab.

Delområder

37.01 Elverdams Å
Delområdet adskiller sig fra den resterende del af område 37 ved ådalens markante terrænforskelle. Området er i større skala, hvilket understøttes af terrænet.

37.02 Bagmarken
Et delområde, der er en del af et middelstort vådområde, som strækker sig ind i Sorø Kommune. Delområdet er markant mere vådt end den resterende del af område 37.

37.03 Bårup
Småbakket landskab og i lidt mindre skala. Der er en særlig grad af lukkethed omkring Udstrup og øst for Hammershus, hvor terrænet er lidt voldsommere end i resten af området.

37.04 Have Borup
Landskabet er fladt til småbølget. Denne del af området opfattes meget åbent.

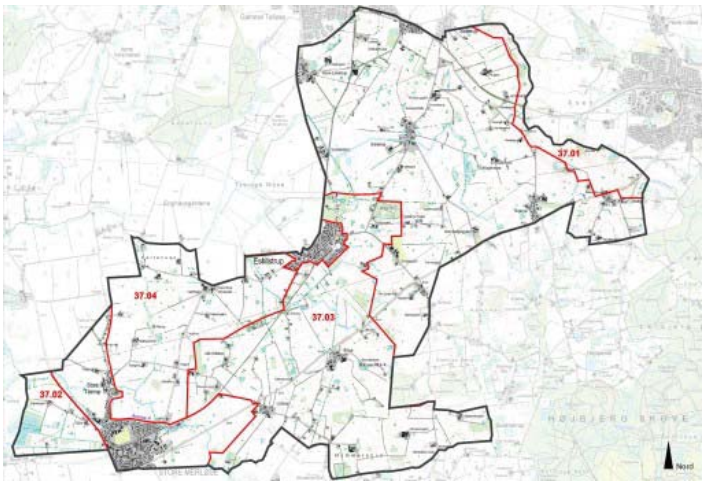

Styrke

Typisk landbrugsland med mange landsbyer og større velfungerende gårde. Landskabet virker autentisk, men er samtidig et område, hvor der er sket en løbende udvikling af landbrugsbedrifterne.

Tilstand

Landsbyerne er generelt relativt velbevarede og strukturen ses tydeligt i landskabet. På trods af, at der er kommet yderligere bebyggelse, jernbane, vindmøller og større staldanlæg til, opleves området og landskabet relativt intakt.

Sårbarhed

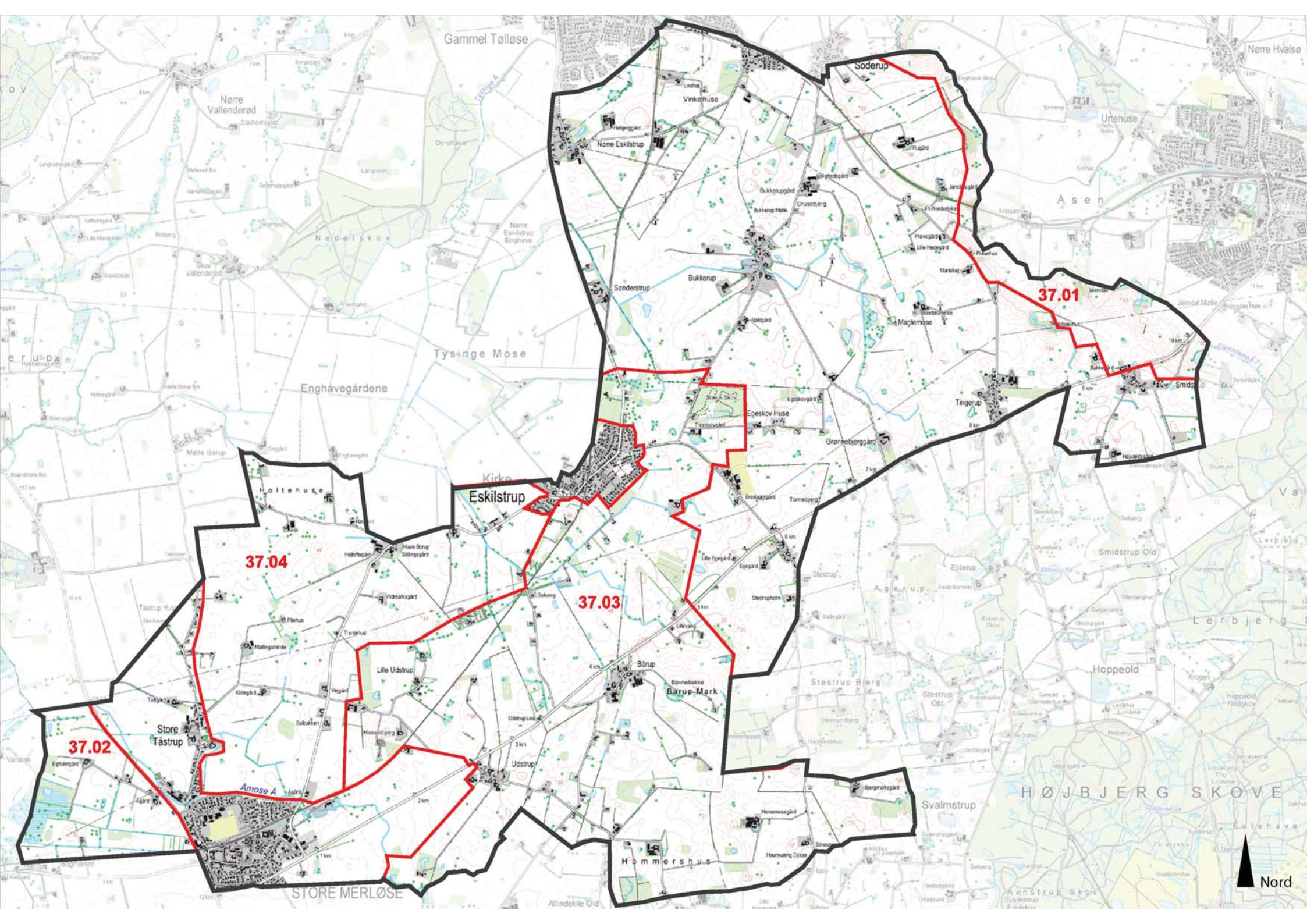

Gammel Tølløse
Nørre Vallenderød
Nørre Hvalsø
Soderup
Vinkelhuse
Nørre Eskilstrup
Urtehuse
Asen
Bukkerup
Sønderstrup
Maglemose
37.01
Tysinge Mose
Enghavegårdene
Egeskov Huse
Tingerup
Grønnebjerggård
Kirke
Eskilstrup
Holtehuse
37.04
37.03
Lille Udstrup
Bårup
Bårup Mark
Store Tåstrup
37.02
Udstrup
Åmose Å
Smidstrup Old
Hoppeold
Stestrup Bjerg
Svalmstrup
HØJBJERG SKOVE
Hammershus
STORE MERLØSE
Nord

Området virker robust, men bør fastholdes som et område, der udnyttes landbrugsmæssigt. De velafgrænsede landsbyer bør bibeholdes i deres nuværende udstrækning. Yderligere byudvikling bør begrænses og kun understøtte de nuværende bebyggelsesstrukturer.

Særlige landskabelige forhold

Landsbyerne
De mange landsbyer i området fremstår velbevarede, men samtidig byer, hvor der fortsat sker en udvikling. Kun omkring St. Merløse og Kr. Eskilstrup er der sket en større udbygning.

Større gårde
Der er markant flere større gårde i dette område end i de fleste. De er ikke samlet i specielle områder, men ligger både i byerne og for sig selv i det åbne land.

Område 38 Stestrup Old

Indledning

- Strategi
- Landskabskarakter
- Beliggenhed

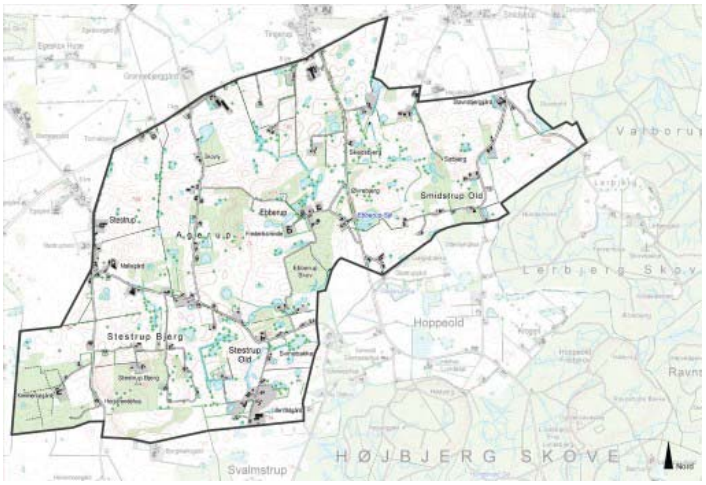

Naturgeografi

- Geologi og Jordbund
- Terræn
- Vandelementer
- Kyst

Kulturgeografi

- Dyrkningsform
- Bebyggelse
- Beplantning
- Kulturhistoriske helheder
- Tekniske anlæg

Rumlig analyse

- Rumlige forhold
- Helheder og enkeltelementer

Delområder

Landskabsvurdering

- Styrke
- Tilstand
- Sårbarhed
- Særlige landskabelige forhold

Strategi 3
Landskabskarakter 3
Beliggenhed 3
Geologi og jordbund 4
Terræn 4
Vandelementer 4
Dyrkningsform 4
Bebyggelse 4
Beplantning 4
Kulturhistoriske helheder 5
Tekniske anlæg 5
Rumlige forhold 5
Helheder og enkeltelementer 5
Delområder 6
Styrke 6
Tilstand 6
Sårbarhed 6
Særlige landskabelige forhold 6

Strategi

Målsætning
Den meget sammensatte karakter med små ejendomme og mange elementer bør bevares. Der kan ske en fortsat udvikling mod et landskab præget af mindre og små ejendomme til fritidsformål. Tilplantning kan fortsat ske, men det bør kraftig overvejes, hvor og i hvilket omfang det kommer til at ske. Området må ikke udsættes for større bebyggelser og tekniske anlæg i større skala.

Anbefalinger
Området kan i højere grad overgå til rekreativt formål. Der kan være en risiko for, at de mange naturområder ikke kan opleves af andre end de lokale, da flere lokale veje og stier kan blive lukket eller nedlagt.

Illustration/kort

Landskabskarakter

Karaktergivende landskabselementer
Der er tale om et tydeligt kuprert morænelandskab med mange dødishuller og småsøer. Der er ingen tydelig landsbystruktur og bebyggelserne er hovedsageligt lokaliseret omkring vejene. Der ud over ses bebyggelser placeret i landskabet de steder, hvor det har været muligt at placere dem. Området er præget af mindre hobbybrug og der er mange småplantninger og levende hegn i området.

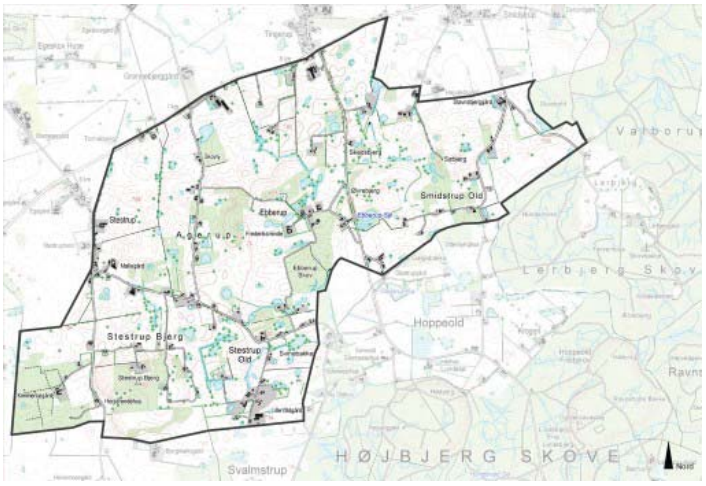

Karaktergivende rumlige og visuelle forhold
Landskabsformerne og den varierende beplantning samt bebyggelsesstrukturen giver området en intimitet og lukkethed. Området opfattes i sin helhed som meget oplevelsesrigt.

Afgrænsning
Mod nord opleves landskabet med en lidt mere åben beplantningsstruktur og der er generelt en glidende overgang til område 37 Kr. Eskilstrup. Der ud over er grænsen til område 37 bestemt af et skift i bebyggelsesstruktur, markstørrelser og en ændring i terrænformen. Mod øst afgrænses området af kommunesgrænsen til Ringsted Kommune, men landskabeligt set fortsætter området ind i Ringsted Kommune indtil det i sydøst afgrænses visuelt af Højbjerg Skove. Området opleves i sig selv som lukket på grund af de mange bakker.

Nøglekarakteristika
Kuperet og varieret landskab med mange naturelementer og en lille skala i såvel bebyggelse som markstørrelse. Området er ved at ændre sig fra landbrugsland til hobbybrug.

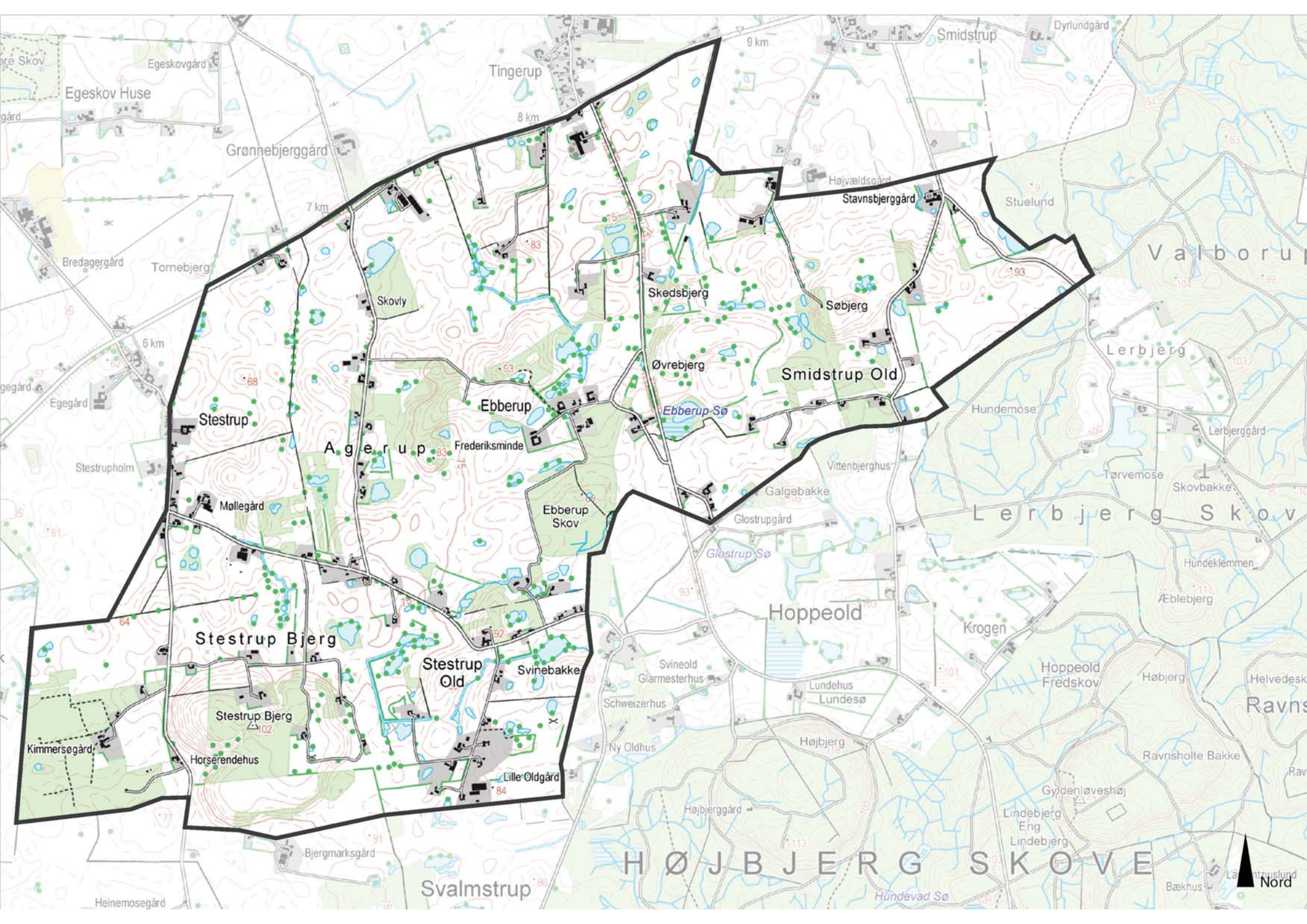
Egeskov Huse
Egeskovgård
Tingerup
Smidstrup
Dyrlundgård
Grønnebjerggård
Stavnsbjerggård
Stuelund
Bredagergård
Tornebjerg
Skovly
Skedsbjerg
Søbjerg
Øvrebjerg
Smidstrup Old
Ebberup
Ebberup Sø
Egegård
Stestrup
Agerup
Frederiksminde
Stestrupholm
Møllegård
Ebberup Skov
Vittenbjerghus
Galgebakke
Glostrupgård
Glostrup Sø
Hundemose
Lerbjerg
Lerbjerggård
Tørvemose
Skovbakke
Lerbjerg Skov
Hundeklemmen
Æblebjerg
Hoppeold
Krogen
Stestrup Bjerg
Stestrup Old
Svinebakke
Svineold
Glarmesterhus
Schweizerhus
Lundehus
Lundesø
Hoppeold Fredskov
Højbjerg
Ravns
Kimmersøgård
Horserendehus
Stestrup Bjerg
Ny Oldhus
Ravnsholte Bakke
Lille Oldgård
Gyldenløveshøj
Højbjerggård
Lindebjerg Eng
Lindebjerg
Bjergmarksgård
Svalmstrup
HØJBJERG SKOVE
Hundevad Sø
Heinemosegård
Bækhus
Nord

Beliggenhed

Området er beliggende i Holbæk Kommunes sydvestlige del, ca. 19 km sydøst for Holbæk by. Området afgrænses mod nord, syd og vest af område 37 Kr. Eskilstrup og mod vest af kommunegrænsen til Ringsted Kommune.

Området har en udstrækning på ca. 8 km.

Begrundelse for udvælgelse
Området har en markant andeledes bebyggelsesstruktur end resten af Holbæk Kommune. Der ud over er området generelt præget af at være i en lille skala.

Geologi og jordbund

Området har karakter af at være et typiske morænelandskab med dødisrelief. Jordbunden består overvejende af sandblandet lerjord, omkring Svinevold/Stestrup Old findes et lille område med lerblandet sandjord.

Foto/Illustration/Kort

Terræn

Terrænet er tydeligt kuperet med mange dødishuller omkring i landskabet.

Vandelementer

Flere mindre søer opleves i landskabet.

Dyrkningsform

Jordbundsforholdene gør, at der er tale om et område med ringe landbrugsland. Der er primært tale om små ejendomme, hvoraf mange er overgået til hobbybrug eksempelvis med hestehold og jagt. Der ses kun enkelte større landbrugsejendomme på over 30 ha. Omkring døishullerne opstår halvkultur/natur.

Foto/Illustration/Kort

Bebyggelse

Der er ikke en egentlig landsbystruktur i området, gårdene er lokaliseret, hvor topografien har tilladt det. Dog anes der en nærmest udvisket linjeformet landsbystruktur, der mere nærmer sig bebyggelse langs vej. Mange af disse bebyggelser er kommet til i sidste halvdel af 1800 tallet. Ved Stestrup Old ligger udflytter bebyggelser på ringe jord.

Foto/illustration/Kort

Beplantning

Området virker meget tilgroet i det der forekommer mange småplantninger, småskove, vildtremiser og flere plantager med juletræer eller æbler.

Foto/illustration/Kort

Kulturhistoriske helheder

Bebyggelsesstrukturen og bebyggelserne danner i sig selv en kulturhistorisk helhed. Der ud over er der rester af linjeføringen fra den Midtsjællandske jernbane.

Foto/illustration/Kort

Tekniske anlæg

Der er bemærkelsesværdigt få tekniske anlæg og større gårde i området. Dog ses en antennemast ved Ebberup. Øst for Ebberup i nord-sydgående retning ses linjeføringen fra den tidligere Midtsjællandske jernbane, der forbandt Ringsted med Hornsherred, selve jernbanesporet findes ikke længere, men skrænter og enkelte broer erkendes stadig i landskabet.

Foto/illustration/Kort

Rumlige forhold

Skala:	Lille
Rumlig afgrænsning:	Transparent - lukket
Kompleksitet:	Sammensat
Struktur:	Dominerende
Visuel uro:	Roligt
Støj:	Stille

Rumligt er der tale om et meget lukket område og der ses generelt mange ens elementer i området, som eksempelvis små søer, bebyggelse langs vejene og mindre beplantningeenheder af forskellig art.

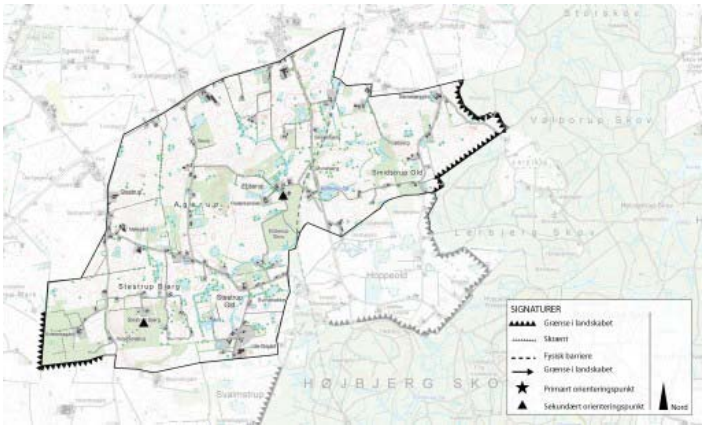

Helheder og enkeltelementer

Geologi, terræn og vandelementer
Dødishuller spredt ud over landskabet.

Naturarealer og skove
Der findes mange småplantninger og småsøer.

Kulturhistoriske helheder
Bebyggelsesstrukturen adskiller sig væsentligt fra resten af Holbæk Kommune.

Særligt samspil mellem natur og kultur
Der findes mange naturelementer spredt i området.

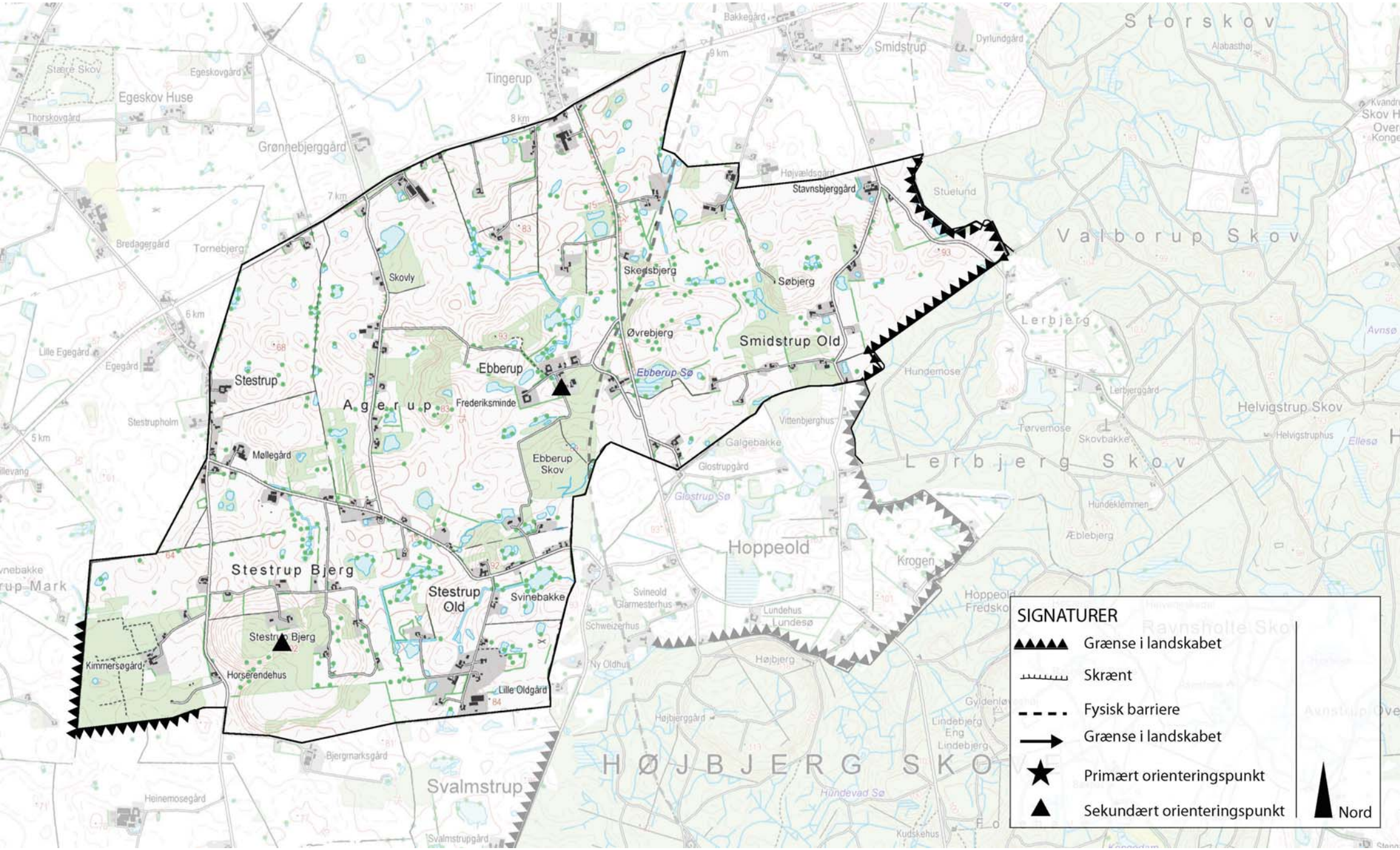
SIGNATURER
Grænse i landskabet
Skrænt
Fysisk barriere
Grænse i landskabet
Primært orienteringspunkt
Sekundært orienteringspunkt
Nord
Storskov
Valborup Skov
Lerbjerg Skov
Hoppeold
HØJBJERG SKOV
Svalmstrup
Stestrup Bjerg
Stestrup Old
Stestrup
Agerup
Ebberup
Ebberup Skov
Smidstrup Old
Skedsbjerg
Søbjerg
Øvrebjerg
Stavnsbjerggård
Tingerup
Grønnebjerggård
Egeskov Huse
Skovly
Frederiksminde
Møllegård
Svinebakke
Horserendehus
Kimmersøgård
Lille Oldgård
Lerbjerg
Helvigstrup Skov
Ebberup Sø
Glostrup Sø
Hundevad Sø
Lundesø
Krogen
Stuelund
Smidstrup
Bakkegård
Dyrlundgård
Alabasthøj
Hundemose
Lerbjerggård
Tørvemose
Skovbakke
Helvigstruphus
Ellesø
Avnsø
Hundeklemmen
Æblebjerg
Vittenbjerghus
Galgebakke
Glostrupgård
Svineold
Glarmesterhus
Schweizerhus
Ny Oldhus
Lundehus
Højbjerg
Højbjerggård
Lindebjerg Eng
Lindebjerg
Gyldenløvesholm
Kudskehus
Bjergmarksgård
Heinemosegård
Svalmstrupgård
Stestrupholm
Lille Egegård
Egegård
Bredagergård
Tornebjerg
Thorskovgård
Egeskovgård
Stære Skov
Hoppeold Fredskov
Ravnsholte Skov
Avnstrup Ove
Stestrup Mark
Lerbjerg Skov
Højvældsgård
Bakkegård
9 km
8 km
7 km
6 km
5 km

Særlige rumlige og visuelle forhold
Området opleves som et meget lukket landskab.

Delområder

Området fremstår relativt homogent og der er ingen delområder.

Dog opleves den nordvestlige del som en smule mere åben og med en mindre tæt struktur den den resterende del af området.

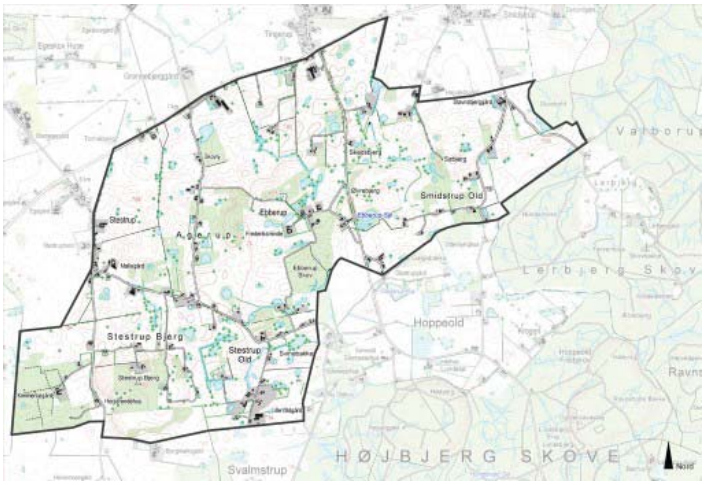

Styrke

Meget karakteristisk område med stor oplevelsesværdi. Det kuperede terræn, den forskelligartede beplantning og de mange naturelementer gør området afvekslende og attraktivt.

Tilstand

Området har udviklet sig til et område for fritidslandmænd og lystejendomme. Egentlig landbrugsdrift er begrænset og findes især i den nordlige del.

Sårbarhed

Den lille skala og det sammensatte landskab gør, at der ikke kan indplaceres større tekniske anlæg i området. Området er i det hele taget sårbart over for større ændringer.

Særlige landskabelige forhold

Bebyggelsesstruktur og beplantning
Området er præget af små ejendomme og bebyggelsestætheden er forholdsvis stor. Det er karakteristisk for området, at næsten alle gårde og beboelser er beliggende ud til vejene. Det er specielt for dette område, at en forholdsvis stor del af bebyggelsen og næsten alle mindre beplantninger er etableret inden for de seneste 100 år.

Midtsjællandske jernbane
Jernbanen blev anlagt gennem området i 1925, men nedlagt allerede i 1936. Der er stadig spor af banen i form af banedæmninger, banegrave og enkelte broer. Linjeføringen er flere steder stadig meget tydelig.

Naturarealer
De mange dødishuller og det kuperede landskab gør, at der er utrolig mange småsøer og vandhuller. Områdets ringe landbrugsmæssige værdi gør endvidere, at flere områder ikke er opdyrkede eller henligger i græs. Der er desuden foretaget mange tilplantninger i nyere tid.